

Proprietates orti conclusi

ortum. Per hoc ostiū intravit in eā filius dei et venit ad nos. et fuit in latere archę deorsum. Iq̃a virgo fuit nō solum in tēte. sed etiā carne. Vel lostiū i latere archę filius in ventre. q̃ dicit Ioh̃a. x. Ego sum ostiū.

¶ Sermo cōmendat a conceptōe saluatoris et merito intercessiōis. cū dicit pater filio. Ingredere archā. Icarne de virgine assumēdo. Iu et vxor tua. I. celestis sapiētie. Sap. viij. Quiesci mihi sponsam illā assumere. Et filij tui. I. dona spūs sancti. Et vxores filiorū tuorū. I. septem ille virtutes de quibz Iaco. iij. de sapiētia que desursū descendit. q̃ p̃mū pudica deinde pacifica. I. Hoe. I. christus q̃ interpretatur reges. quia sicut tpe noe quieuerūt p̃ diluuiū omnia retro opa. ita p̃ christū oēs q̃ antea laborabant. Item noe cōgregauit in archa cibos omnes hominibz et iumentis seu bestiis necessarios. Unde dictū est ei. Tolles tecū et omnes escis q̃ mandī possunt et cōportabis apud te. Et christus dicit. Venite ad me oēs qui laboratis et onerati estis. Matth. xi. Sed innuit q̃bus datur sit regem. I. his q̃ discunt ab eo hūilitatē et mansuetudinē. Dicit ergo pater filio. Tolles tecū et omnes escis q̃ mādī possunt. Filius enī dei descendens in vterū virginis. secū cōgregauit oīa q̃bus angeli et hoīes fruere. Uñ potest dicere beata virgo. Venerūt mihi oīa bona. Uñ ip̃e est thesaurus argēti et auri et cella omnium aromatum.

¶ Finit liber vndecimus de munitōibz et nauigijs que possunt figurare mariā.

Incipit liber duodecimus de orto

concluso. cui sponsus pparat mariā in canticis.

¶ De sunt quinquaginta proprietates orti conclusi.

Ortus conclusus. firmatus clauē. seratus.
Et custoditus. signatus. discooptus.
Constitus. ercultus. plantatus. et agricolatus.
Et pastinatus. fossus. satus. areolatus.
Planus. et extensus. secretus. amenus. et altus.
Sanus. aromaticus. recreans. bibulus. sitibundus.
Humidus. irriguus. cōplutus. rozificatus.
Distillans. rozans. nebulosus. siue vaporans.
Densus. et vmbrosus. abscondens. et latebrosus.
Rundus. et emūdans. mirabilis. inuiolatus.
Securus. stabilis. secundus. deliciosus.
Largus. inerhaustus. satians. potansqz. iocosus.

¶ Nota lector. q̃ hic ortus distinctus est in septem particulas.

In p̃ma agit de pprietatibz orti. que sunt q̃nq̃ginta. et faciūt. xij. versus. et q̃ libet versus habetur p̃ vno capitulo.

In secunda agit. de delectabilibus. que multa sunt. et de areolis.

In tertia. de aromatibus. Et habet duo capitula.

In quarta. de floribus et herbis. et habet capitula quattuor.

In quinta. de his que in incarnatōe filij dei a supiori descenderūt in ortū cōclusum. quia ab inferiori nihil potuit subintrare. Et habet capitula. xij.

In sexta. de arboribz q̃ solent in ortis nobilibz repiri. Et de arboribz etiā. q̃ orti nō competunt. sed possunt signare mariā. Et habet capitula. xxiij.

In septima de auibz q̃ possunt christū et mariā designare. Et habet. vi. ca.

Incipit particula prima de quinquaginta pprietatibus orti conclusi conuenientibz marie.

Et distinguit ista particula p̃
Jo. cxiij. R. z

Libet XII. Particula. I. Ca. I.

duodecim versus .et quilibet versus habetur p vno capitulo.

Capitulum .i.

Uersus
primus

Ortus. Vnde Cantico. q̄rto.

Ortus cōclusus soror mea sponsa rē. Eiusdē. v. Surge aq̄lo.
et veni auster. p̄fla ortū meū: et fluent aromata illi. Ibidem.
Veni in ortū meū: soror mea sponsa rē. Eiusdē. vi. Dilect⁹ me
us descēdit in ortū suū rē. Ibidem. Descēdi in ortū nucū vt
viderē poma quallū rē. Isa. lviij. dicat marie. Eris q̄si ort⁹
irrigu⁹ rē. Jobel. ij. Quasi ort⁹ voluptatis terra. i. maria. Corā eo. i. corā chri
sto. Itē Ezechiel. xxxvi. Terra inculta facta ē vt ortus voluptatis. Dicort⁹ desi
gnat p paradisu voluptatis Bene. ij. vbi sic legit. Plātauerat autē dñs padisum
voluptatis a p̄cipio. in quo posuit hoīem q̄ ē formauerat. Hoc inuenies expo
tū infra f. Possunt autē assignari cause multiplices q̄re gloriosa virgo p terrestē pa
radisum designetur.

¶ Maria paradisus terrestris dicitur. Quia

- ¶ Tercio die seculi plantat⁹. Et beata virgo post t̄pus ante legē: et t̄pus sub legeter
cio t̄pe seculi: quod est gr̄e: virtutū plenitudine ornat⁹. Unl gr̄a plena.]
- ¶ Ibi crescūt lignū vite et lignū sciētie boni et mali. Et in beate virgīs vtero paula
tīm fm carnē adoleuit christ⁹. lignū plantatū sec⁹ decursus aquarū. q̄ est lignū sci
entie in q̄ sunt oēs thesauri sapiētie et sciētie absconditi. ad Col. ij. Et lignum vite.
Unl Jo. xiiij. Ego sū via vitas et vita. Et de h̄ lig mltū loq̄t Joh. i apo. f̄sus finē.
- ¶ Aquis diluuij nō cōtingit. Et beate virgīs sublimē cōuersatōem: q̄ vere erat in cel.
nō attingit illud diluuiū de q̄ d̄r Osee. iij. Baledictū et mēdaciū rē. inundauerunt.
- ¶ Recipit helyam et enoch. Scdm regimē interpretat dedicās. v̄l cū deo ambulās. et
signat eos q̄ nudū christū nudi sequunt. et tā corpus q̄ aīaz p vitā cōtēplatiuam
diuinis obsequijs dedicāt. vt solliciti sint q̄ dei sunt. i. Choz. vij. Et sollicite am
bulāt cū deo suo. Dichē. vi. Et sequunt agnū quocunq̄ ierit Apo. xiiij. Hely
as q̄ interpretat robust⁹ dñator. signat bonos actiuos. q̄ licet t̄palia possideāt: n̄ eis
seruiūt. sed viriliter subiūciūt sibi et eis dñant. Nec duo hoīm genera brā virgo i
statu f̄turis p̄inet et fouet. et meritis reficit et exemplis. Sed et vtrāq̄ vitā i se
ip̄a: et sup oēs puros hoīes exhibuit. sicut ostēdit Anselm⁹ ibi. Intrauit iesus in
quoddā castellū. libro. xi. ti. ij.

Anselm⁹

¶ Terra est supior: et celo inferior. Et beata virgo omni puro hoīe q̄ de terra est. Jo.
iij. supior. Deo q̄ ambitu p̄atis sue oīa continet inferior. Unl br̄s Ansel. Nihil
equale marie. nihil nisi deus mat⁹ maria

Maria
d̄r padī
sus

¶ Fluius de eo egrediēs q̄rtuor fluijs totā terrā irrigat. Et christ⁹ dei sapiētia q̄
aque sapiētie salutaris se compat Eccl. xv. Et dicit Eccl. xiiij. Ego q̄si flui⁹ do
rir rē Legrediens. i. p carnalē natiuitatē de beata virginel q̄rtuor fluminib⁹ leuāger
liorū totam terrā ecclesie copiose irrigat et secundat.

¶ Totū genus nost̄r in gaudio enutrisset nisi peccatū p̄mi hoīs impedisset. Et brā
virgo oēs hoīes sine psonaz discretionē gl̄ioso fructu ventris sui. in gaudio eter
no reficeret. nisi eoz peccata impedirent.

¶ In eo nō est homo carnaliter genit⁹. s̄z diuina virtute posīt. Sicut legit Ben. ij. Tu
lit de⁹ hominē: et posuit in padiso voluptatis. Qui est forma futuri rē. ad Rom. v.
Scdm adam de celo celestis. i. Choz. xv. Nō generatōe carnali in brām h̄ginem
venit. sed solo ope trinitatis. In hoc enī padiso. i. brā virginel posīt. et christus
hō l̄t oparef. in ea secunditatē. vt custodiret in ea illibatā virginitatē. Op̄at⁹ ē
Unl ip̄a dic. Quia fecit mihi magna rē. Custodiuit. cū integrā cōseruauit. Op̄a
tus ē. Idum fecūdauit. Custodiuit. l̄cū florē nō abstulit.

¶ Custodia angelica munīt. Sicut legit Bene. ij. Et beatā virginē angeli sollicite cu
stodiebant. Vnde Can. iij. Lectulū salomōis. lx. fortes ambiūt. Et ei dicit p̄s. An
gelis suis de⁹ mandauit de te vt custodiant te rē.

Proprietates orti p̄clusi

Iugiter vires. Et beata virgo credit nō emareuisse putredine. sed assumpta in car-
ne in immarcescibile immortalitate.

Sed notandū q̄ vter us virginal' in infinitū melior ē padisus q̄ ille l'ralis. **P**rius ei
ibi de viro facta ē mulier in signū future corruptōis. **U**n̄ **B**en. ij. Tulit domin'
vna de costis ade. quā edificauit in mulierē. et repleuit carnem p̄ ea. Repletio autē
ossis de carne insufficientis ē et infirma repletio. **I**n virginali autē vtero. de muliere
factus est vir. **U**n̄ ad **S**al. iij. **D**ixit deus filiū factū ex muliere. in signū restaura-
tōis et repande p̄curis. Et de purissimo virginis sanguine fuit **D**amascenū. **U**n̄ de
carne ei' factū est os. ad l'ram. in instāti cōceptōis et mystice ille q̄ est os et robur
ecclesie. Et ita in virgine et ex virgine repleta gratia. suppleta ē et repleta hūana na-
tura. et facta q̄si ossa et fortis. cū p̄us esset carnea et fluxibilis ad peccādū. Et d̄ il-
la plenitudine oēs accepim'. **J**o. i. **S**ecūdo ille padisus apt' fuit serpenti q̄ seduxit
eū. **S**ed iste padisus. ort' p̄clusus contra omne nociū. **T**ercio de illo eiecit'
est inhoneste ver' adam. **I**n isto honorifice posit' secūdo adā. **B**en. ij. q̄ saluo pu-
dore materno. **Q**uarto ligna illi' padisi fructificabāt iuxta genus suū. **S**ed brā
virgo sup' gen' suū. dū vniūgenitū dei p̄cepit et pepit. virginis gl'ia p̄manente.
Quinto ibi creuit fructus q̄ toxicatū est gen' hūanū. **I**n h̄ ille fruct' vite. de q̄ qui
digne mādūcauerit mortē nō videbit in eternū. **J**oh. vi. De q̄ etiā fructu canit ec-
clesia. **N**on erit adam seductus si de hoc gustauerit.

Dicit q̄ d̄ domin' .i. deus p̄. cui' maria opus est speciale. et ip̄e special' ei' ē ortus.
l'anus. **P**lātauerat. .i. plātis herbis et arborib'. p̄ q̄ design' virtutes marie. apta-
uerat. cuius carni et aie inseruit omne gen' virtutis. **U**n̄ ip̄a dicit. **I**n me oīs ḡ-
tia. **I**psi oīs spūalis iocūditas et voluptas. **P**aradisū voluptatis. .i. aiam v' vte-
rū virginis. **A**lia translatio dicit. **P**aradisum in eden ad orientē. **E**den hebraice
latine delicie. ergo idem est padisus voluptatis qd̄ paradisus in eden. .i. delicijs.
In principio. **I**ncreatōis. .i. cū apparuit arida et dñs germiare terrā fecit. **U**n̄ la p̄-
cipio. .i. a prima orbis p̄te. **E**st ergo la p̄ncipio. idem qd̄ ad orientē. qd̄ habz alia
trāslatio. **U**n̄ la p̄ncipio. **I**ncreatōis hūane. q̄ incepit a sc̄ificatōe marie et grā-
rum infusioe. **T**ūc enī. p̄p̄e fuit vite principii. ante ei nō fuit nisi vite desitio. **I**n
aurore dicit. que est principii diei et finis noctis. **P**ropter h̄mōi plātas appellat
maria ortus plātationū. **E**cci. xxiij. **D**ixi rigabo ortū plantatōnū rē.

Item **E**cci. xxiij. appellat fili' padisum. m̄ris sue vter' dicens. **E**go q̄si aqueduct'
exiui a padiso. .i. vtero virginali. **B**ene padisus. virginis vter'. quē spūsanctus
imo tota trinitas. cuius opa inseparabilia. tanta creaturaz vbertate pfudit. q̄ dei fi-
lio fact' est padisus deliciaz et ortus voluptatis. **I**neffabili etiā trinitati cōpla-
uit habitare in ip̄a. **U**nde dicit beata trinitas. **I**n oib' req̄em q̄siui. et in heredi-
tē domini morabor. .i. in maria.

Exiuit etiā de hoc paradiso flui' dicit. .i. filius dei qui se p̄parat flui' dicens.
Ego q̄si fluius dicit. **D**icit interpretatur medicamentū generatōis. **P**am part'
virginē medicamentū fuit generatōis hūane. in peccato primi hoīs letalit' vul-
nerate. **C**uius. .i. fluius. quasi q̄tuor capita q̄tuor illi liquores. q̄ de dñico cor-
pore manauerūt. **L**acrimę. .i. et sudor in vita. **S**anguis in circūcisiōe. **I**n sudore
sanguineo. et in crucifixiōe. **E**t post mortē sanguis et aqua.

Item **E**keber' abbas ad mariā. **U**tere paradiso dei tu es. quia lignū vite mūdo p̄u-
listi. de quo q̄ manducauerit viuet in eternū. **F**ons vite qui ex ore altissimi p̄dit.
de medio ventris tui exiliuit. atq̄ in q̄tuor capita sese dispiciens. ad irrigandā fa-
ciē arent' mūdi emanauit. letificās ciuitatem dei. **O**mnis enī q̄ biberit ex eo nō si-
tiet in eternū. **E**t plus q̄ padisus es. de illi' enim aqua si q̄s biberit sitiet iterum.
Quātū mūdo p̄ulisti. q̄ aq̄ tam salubris aq̄ducus esse meruisti.

Item de emissiōib' hui' orti d̄. **C**an. iij. **E**missiōes tue padisus maloz punicoz. **P**
cum pomoz fructib'. cypri cū nardo. nard' et crocus. fistula et cinnamomū. cum
vniuersis lignis. ibani. myrra et aloē. cū vniuersis p̄mis vnguētis. fons ortozū.
puteus aquarū viuētiū q̄ fluunt impetu d̄ libano. **I**n arborib'. herbis. florib'.

Fo. ciiij.

R 3

Damascenus

Uterus
marie pa-
disus

Ekeber'
abbas

Liber XII. Particula. I. Ca. I.

aromatibus fonte et puteo: que hic enumerantur. virginis virtutes et carismata. quibus non solum plena est in se. sed et eisdem implet humiles. Unde dicitur **Ecc. xxiiij.** A generatibus meis implemini. Dicunt etiam Lemissiones. Iquia ab ipsa sunt velut a fonte et in alios emittuntur.

Et nota quoniam in hac serie hec. xij. que enumerata sunt. quasi per sex cognationes copulantur. Unde **Cantic. i.** Tigna domorum nostrarum cedrina etc. **Primo** autem signatur mala punica cum pomis communibus. Per mala in quibus sunt multa grana: ordinata sub uno cortice: notatur desiderium intus ordinatum et ardens caritate. Caritas enim oportum est. Unde **i.** De. iij. Caritas operit multitudinem peccatorum. Per l. poma. que non habent huiusmodi corticem. notantur bona opera exteriora. Et his duobus plena est maria. misericordia. scilicet affectu. et fructibus bonis in effectu. **Jaco. iij.** Secundo coniungit cyprum cum nardo. In cypro: que habet semen cadidum. notatur castitas. In nardo que est arbor calida: caritas. De quibus duobus **Sap. iij.** O quam pulchra est casta generatio cum caritate. Tercio coniungit nardum cum croco. Et merito. quoniam in nardo que est arbor parva: notatur humilitas. de qua dicitur **Canti. i.** Cum esset rex in accubitu suo nardus mea dedit odorem suum. In croco qui habet crines aureos notatur sapientia. De his duobus **Parab. xi.** Ubi humilitas ibi sapientia. Quarto fistulam et cinnamomum. Et merito. In fistula que habet in medulla totam vim. et purgat suavitatem interiorem notatur pietas. In cinnamomo cuius virtus est exterior in cortice: notatur elemosina. De his duobus **Isa. lviij.** Cum effuderis esuriienti animam tuam pro pietate scis et compassionem. Et animam afflictam repleris. pro beneficii corporalis exhibitionem. **Lazari in tenebris lux tua.** Quinto coniungit myrram et aloem. In myrra: que corpus conservat: notatur abstinencia cibi et potus. In aloem: que purgat intus: patientia pro qua anima possidet. **Uñ.** In patientia vestra possidebitis animas vestras. **Uñ. ij.** Petri. i. Ministrare in abstinencia patientiam etc. Ultimo copulat fontem ortorum: et puteum aquarum viventium. Et merito. In fonte: sapientia de divinis. In puteo notatur scientia de humanis. De his duobus **Isa. xxxij.** Divitias salutis sapientia scientia etc. Dicit etiam maria. Fons ortorum. Irigando angelos. Puteus aquarum viventium. Irigando nos sua gratia. Unde et alibi nobis dicitur fons signatus. Facile enim habet aqua a fonte. magno labore extrahitur a puteo. Sic et angeli facile implentur gratia virginis. nos nisi cum magno labore.

**Ecclesia
paradisus**

Aliter exponitur autoritas supradicta. **Lemissiones tue etc.** Et in istis huiusmodi ortu fecunditas designatur. Nam emissiones et productiones virginis dicuntur esse paradisus: cum omnibus fructibus et arboribus: herbis aromaticis et vnguentis. Et designatur per paradisum ecclesia. per herbas et arbores fideles in ecclesia et animarum virtutes signatur. que omnia emitti vel procedere dicuntur ex hoc orto. Quia omnes virtutes de ecclesia omnes virtutes fidelium: non aliter flores aut fructus proficiunt. Sacramentorum quoque vnguenta non proficiunt: nisi radix omnium figatur in incarnationis mysterio. per quam et deus factus est filius mulieris. et mulier dei genitrix est effecta. Igitur per fructus malorum puniceorum. in quibus sub uno cortice grana clauduntur: fructus collegiorum vel congregationum in ecclesia figurantur. Per fructus pomorum signantur merita singulorum personarum. Per cyprum que est arbor candida et odorifera castitas. Per nardum humilitas. Per crocum. qui in colore suum: res quibus admisceatur convertitur. sicut fermentum farinam conspersam in suum trahit saporem: caritas que est forma omnium virtutum. Fistula que purpurei coloris est: et sanguine domine passionis representat. et compassionem que hominem similitudini mortis christi configurat. Per cinnamomum coloris cynerici: mortis recollectio. Per myrram et aloem. maior et minor carnis mortificatio. Habemus igitur in herbis vel ipsas virtutes: vel ipsas virtutibus insignitos. In herbis etiam minores. In lignis libani et ceteris arboribus: illos qui virtutibus et meritis ad altiora conscendunt. Per prima vero vnguenta virtutes precipue designantur. scilicet caritas misericordia benignitas et huiusmodi. que iter omnes virtutes et fructu et merito. scilicet efficacia merendi preclut.

Prima marie vnguenta

Precipua dona et carismata spiritus sancti.

Proprietates orti conclusi

Pria yn
guenta
marie sūt

Precipua misericordie opa: aīe sue p̄cipue medicinalia. que p̄cipuo paup̄i. s. filio dei
p̄cipua dilectōe exhibuit: de pp̄ria et p̄cipua substantia sua. scz de purissimis sangui
bus: s̄m damascenū. vel de carne pp̄ria vestimentū. ⁊ de lacte pp̄rio nutrimentū
De quo scz paup̄e dicit psal. **B**eatus q̄ intelligit sup̄ egenū et paup̄erē. i. xpm.
Et dicunt hec ynguenta p̄ma p̄ dignitatē.

Quo ad se ille consolatorē quas de duro et arido tribulatōnū velut mel de petra
et oleum de saxo durissimo erugebat. Uel etiā nobis q̄nq̄ exp̄mit de eisdem.

Quo ad nos sp̄ualia dona: q̄bus interi⁹ consolā et quasi p̄ungitur. Quasi autē
nouissima que in hac serie nō noīant. sunt vel corpalia vel tēporalia: quib⁹ nobis
subuenit exterius q̄ nominabilia nō sunt respectu sp̄itualū. Quanto enī p̄stat
corpori sp̄is. tanto magis sp̄ualib⁹ q̄ corp̄alib⁹ indigem⁹. quod nullo modo cre
derent amatores mundi.

Maria ortus ppter

Arboris vite cōtinentiā. **D**ic etenim ortus. padisus est voluptatis. cui⁹ principa
lis arbor lignū vite. s. christus dñs. qui bene dicit lignum vite. qz mortis d̄fectuz
fugat immortalitate fruct⁹ sui. s. eucharistie: quo ad digne accedentes. ⁊ q̄ ad bea
tos eterna sui cōtemplatōe. Unde dicit Joh. vi. Qui manducat me uiuet ppter
me. Sed nō p̄petit hic fructus nisi victorib⁹ viciōrū. Uñ Apoē. ij. Vincēti dabo
edere de ligno vite qd̄ est in paradiso dei mei. **P**aradisus. ecclia catholica. Uel pa
radisus maria vt supra dictū est paulo ante.

Deliciaz abundantia. **U**nde Cañ. viij. dicit delicias affluens. de q̄bus delicias sa
tis inuenies infra ca. xi. in fine.

Aromatū. let herbaz. florum. et fructuum. speciez et arborū redolentiā. **U**nde di
cit virginī Cañ. iij. Emissiōes tue padisus. vt sup̄ eodem dictū est.

Maria
ortus p
pter

Uel vt alludat vocabulo. qz ort⁹ p̄t dici ab exhortatōe. sua enī amenitate hortatur
nos intrare ad videndā p̄turē ⁊ gl̄iam suā. Uñ dic. **T**ransite ad me oēs. **R**ec
solū ad videndā gl̄iam suam. sed et ad gustandū qm̄ dulcis est et suauis. Uñ sub
dit. **L**et a generatōibus meis implemini.

Uel q̄a in h̄ orto creuerūt flores lilij p̄ virginitatē. **V**iole p̄ hūilitatē. **R**ose p̄ caritatē
Frumētī p̄ mīnitatē. **C**renit croc⁹ q̄ ē color⁹ aurei. p̄ angelicā affilatiōez. **E**t p̄p̄t
Regina v̄ginū. exēplar hūilitū. martyr martyrū bonoz. et gl̄ia martyrū. **P**riceps
et dñā angeloz. qz ordies vnīuersos trāscēdit in omni grā gl̄ia ⁊ virtute.

Uel q̄a hic ortus dici p̄t ab orioz oriris. q̄a ibi flores. et gramia: aromaticē sp̄s: et
fructifere arbores oriunt. **E**t h̄ enī orto ort⁹ ē fili⁹ dei. q̄ oē bonū ē et summū bo
nū. ⁊ q̄ in futuro erit oīa in oib⁹. sufficiētia oīm. **I**nde etiā cū filio dei ortū ē ⁊ iu
giter orit oē bonū. qz ort⁹ iste nūq̄ desinit facere fructū. **D**iere. xij. **E**t iō Sap.
vij. dicit hūana natura. **U**enerūt mibi oīa bona pariter cū illa. s. cū sapiētia icar
nata. vel virgine gloriosa.

Uel qz ort⁹ iste habitat i ort⁹. **I**ō dicit ei sp̄s Cañ. viij. **Q**ui habitas i ort⁹ amī
ci. i. angelī lausculāt te. **U**ñ dicit ei iste ihabitauit ⁊ ihabitat ortū mltiplicem.

Prim⁹ p̄p̄a p̄scientia. quam inhabitauit p̄ sui discussione.

Sec⁹ celest⁹ p̄ria. quā inhabitabat p̄ celestū p̄tēplādem. nā cōuersatio ei⁹ i celis.

Terc⁹ militans ecclia. quam inhabitat p̄ custodiam fidelem.

Dulci
plex ort⁹

Quartus est padisus deliciaz. quam inhabitat p̄ gl̄iam immarcessibilem.

Quintus fidelis anima. quā inhabitat si mūda sit et ornata p̄ delectatōem. **N**ā de
licie eius esse cum filiis hominū. **P**arabo. viij.

Sextus ordinata religio. cui submīstrat gratiam specialem. **N**am ip̄a est que facit
inhabitare hoīes vnīus moris in domo.

Uersus
primus

Ortus conclusus. q̄si duplici clausura. corp̄alis et sp̄ual⁹ virginitatis. **A**ug⁹. **U**ir
ginitas ē in carne corruptibili. p̄p̄tue incorruptōis p̄positū. **I**dcirco bis ap
pellat maria ortus conclusus. **C**onclusus. i. in p̄cipiēdo **C**onclusus. i. in pariēdo. et post
partū retinēs integritatis signaculū. **U**nde et ter dicit porta clausa **E**ze. xliij. **U**
bis dicit **L**ortus conclusus. **Q**uā ortus hic brā virgo fructuz fecit actiue ⁊ p̄tēplatiue.

So. cciij.

R 4

Liber XII. Particula .I. Ca.I.

Vel pceptoz et piliroz. Vel q̄a ibi est spūalis habitatio seculariū ⁊ cōtemplatiuo-
rū. Vel platoz et subditoz. Vel iudeoz ⁊ gētiliū pueroz ad fidē. Un̄ ei dicat. Si
cū lerantiū omniū habitatio est in te.

Itē. Ortus cōclusus.] Plātauerat q̄dem dñs ortū voluptatis a pncipio. sic̄ dicit
Bēn. ij. scz padisum. in q̄ posuerat lignū vite. cui⁹ vsū amissim⁹: qz cōclusus non
fuerat ort⁹ ille. Un̄ Job. iij. dī dī sathana. **L. Nō cōclūit ostia vētr⁹ q̄ portauit me.**
nec abstulit mala ab ocul⁹ meis. **Q**uasi diceret. Apuit sathanas ostia. **I**padisi. de
q̄ q̄si fetus de ventre: genus hūanū exiuit. q̄l ostia. **S**i nō apuisset ablata essēt ma-
la ab ocul⁹ meis. **S**ed ad remediū hui⁹ mali fecit dñs aliū padisū. s. q̄gis vitez.
in q̄ plātauit aliud lignū vite. s. christū. ⁊ ita cōclūit hūc ortū vt nulli hosti. nllī ma-
ligno ei⁹ pateret ingressus. **N**ec semel tñ: s. itez dī hic ort⁹ cōclusus. **E**t ip̄a ite-
ratio veritatis cōfirmatio est.

Aliter. Venter i q̄ nobis data ē p̄ma vita. fuit padisus terrestr⁹. cui⁹ introitū diabo
lus nō clausit nobis. i. ad vtilitatē nr̄am. sed p pccm̄ apuit: et inde nos eiecit. **E**t h̄
est qd̄ dicit de diabolo. **Q**uia nō cōclūit ostia vētr⁹ q̄ portauit me. **I**n statu innocē-
tiel nec abstulit mala ab ocul⁹ meis. **S**ed poti⁹ intulit p̄ deiectōez i hāc miseriā.

Cōclūit autē hūc ortū. Isc̄a br̄a trinitas. qz potētia p̄is munivit q̄ginē s̄ diabo-
li violentiā. **S**apia filij p̄tra fraudulentia diaboli. **S**onitas spūsancti s̄ eiusdem
malicia. **I**te pater potēs cōtra extollentiā supbie. **F**ili⁹ sapiens p̄tra insipiditatē
gule ⁊ luxurie. **S**pūsc̄tus benign⁹ p̄tra crudelitātē auaricie. **N**ec solū ortus cō-
clusus. **S**ed et l. fons signat. **I**appellat. **D**ic ort⁹ q̄ designat p̄ terrestrē padisū. i. quo
posit⁹ ē sc̄ds adā. s. christ⁹. velut in orto secūdo ne esurirer. et in fonte gr̄az ne siti-
rer. **C**onclūit autē dñs hūc ortū tā fortiter. et hūc fontē signauit tā firmit̄: vt dra-
conē puigilē oīno lateret. et leonē rugientē lōge a se excluderet. ⁊ nec vna qd̄ pate-
ret rimula qua posset ītrospicere subtil̄ astutia inimici. **Cōclusus** est etiā ortus
iste hūano intellectu. q̄a sicut dī **Ecc̄i. xxiij. I**nfirmit̄ illo rege. **I**. nato de da-
uid **N**on inuestigabit eam.]

Quinqz sunt clausure in maria

Prima ab exteriori. Iobiligētissima suor̄ q̄nqz sensū custodia. **S**ic̄ dē iuxta sn̄am
illā **Ecc̄i. xxvij. I**sepauerat ego aures suas spinis. ne audiret linguā neqm̄. **E**t fed⁹
pepigerat eū ocul⁹ suis. **J**ob. xxi. vt nec cogitaret de hoīe. **Q**ui suo fecerat ostia.
ne capet in vbo indisciplinato. et sic de alijs sensib⁹. **V**el spes bec. angelica cu-
stodia. **I**sa. v. **V**inea facta ē dilecto. ⁊ sepauit eā. **V**inea. **I**hec br̄a ego. cui dī. **A**n-
gel⁹ suis de⁹ mā. dī te ⁊ c. **E**cōtrario dī de anima p̄proba paulo post. **A**uferā sepez
ei⁹. **I**glo. i. angeloz custodia. **V**el spes. **I**hec lex diuina. quā q̄ dissipat. mordebit eū
coluber. i. diabolus.

Secūda clausura ab interiori. Iscz fossatū voluntarie paup̄tatis.

Vacuatiū. **I**a terra p̄ contemptū mūdane p̄p̄tatis. et largā erogationē substātie tē-
poralis. **U**nde. **D**anū suam aperuit inopi.

Profundū. **I**p̄ demissioem timorose hūilitat⁹. qz int̄rū pfunda ⁊ dilatata ē vt ma-
gni dei capat efficere. **S**cr̄a ei timoratio sensū p̄p̄iū depaup̄at. qd̄ bñ apparuit
i ea qñ q̄siuit. quō fiet istd̄. **I**noles iniri p̄po sensui. q̄uis bñ sciret q̄ginē pariturā.

Fossatū. Ip̄ dilatatiū. **I**p̄ amplitudinē eximie caritat⁹. **E**xhibuit enī filio dei septē opa miseri-
cordie de p̄pa substātia. ip̄lēs illd̄ puer. iij. **D**onora dñm de tua substātia.

Petratū. **I**p̄ soliditatē patiētie singularis. **U**nde dicit ei sapiētia dei **I**sa. liij. **E**cce
ego sternā p̄ ordinem lapides tuos.

Dūdissimū. **I**p̄ amorē ⁊ votū p̄petue q̄gitat⁹. q̄ ab ea oēs fetozē exclusit immundi-
cie carnalis.

**Clausu-
re hui⁹
ort⁹** **Q**uosū. **I**p̄ ierhaustā mltitudinē pietat⁹: ⁊ abūdantiā lacrimaz: maxie tpe dñice pas-
sionis. **T**

Tercia clausura murus multiplex

Profectio diuina. **S**i ei dñs in circuitu ppli sui. mltro fortius in circuitu m̄is sue

Unde de ea dī **I**sa. xvi. **S**aluator pone in ea mur⁹ ⁊ c.

Uirt⁹ oimoda. **P**rouer. xxi. **S**icut vrb̄ patēs ⁊ absqz muroz. i. i. f̄tutū labiū.]

Proprietates orti conclusi

Durus
bui' ort'

Opatio bona: munies animā cōtra omne gen⁹ peccati. Et ipa omnia misericordie opera exhibuit filio suo egeno et mendico.

Quarta clausura. Aqua circūquaq; currēs. ipam vndiq; muniēs.] plenitudo totius gratie. Nam vbi. Aqua in circuitu eius.

Quinta discreti censura silentij. Ique velut quedā clausura / possessiones virtutū
suarū cōseruabat. Isa. xxxij. Custos sine cultus iusticie silentiū. Et vbi nō ē sepes

Fuit hic ortus conclusus

Ut laterent ipsius interiora pulcherrima. **U**n in canticis toties dicit de virgine. **A**bs
co qd intrinsecus latet.]

Et eo qđ intrinsecus laet.]
 Et trāsire p̄ eum ad iherosolimis et iherosolim? 3. sa. liij. Nulla enī astutia serpē
 tis antiqđ irrupe potuit in hūc ortū: sicut fecerat in padisum terrestrē.

¶ **He** ad ipm deflorandū pſumeret manū apponere diabol' vt adulter.
¶ **He** viroz ipi' poſſet a beſtijs ꝑculcari v' depaſci. **Iſa. xxxv.** Hō erit ibileo' ⁊ mala
beſtia nō aſcendet ꝑ eum.

bestia nō ascendet p̄ eum. **U**rab orto deliciaꝝ arcerent mūdi ꝓcupiscētie. **F**erozes carnalitatuū. **V**enenata malicie. quoz nullū admisit cogitatuū: desiderio vlt̄ sensu. **I**n B etiā notat q̄ beata &

He secreta quiete vacuaret. Quia ad hoc pparabat vt filius sumi regis reqesceret
ibi. qui dicit de eo. Decrequies mea tē.

— Firmatus claue lilla. s. claue veri daniel: que claudit et non aperit. et conuerſo. de q̄ legi

tur Isa. xxiij. et Apoc. iij. Clausis enim tuis hz omnia. qd claudunt agn. et d. dauid
uis dauid. Igra sapie spirital. Vel prās claudēdi et apiendi scripturas. Jo dicit dauid
uis dauid lq fuit vir ppheta et mltā scpsit. Hac etenī claue christi ineffabiliter et si

bi referuauit in **egie** gentile secreta: ad **h**edē in ea mirabile sacrm. ⁊ **eg**ni fua
uir integrū virgiale sigclm. sic dicit br̃s **Be.** **H**ac etiā clauē firmauit cor ei⁹ con
tra cōcupiam. qm̃ iñspirauit ei⁹ corū et desideriu ppetue virginitat. **A**ppuit autē

tra oēm occupāam. qñ īspirauit ei vorū et desiderū ppetue virginitat. Apuit aurē
intellectū ei⁹ ad credēdū. et affectū ad diligendū. De pmo dictū ē ei **2 u. i.** Brā q
credidisti zc. Descēdo **Cañ. viij.** Fortis vt mors dilectio ei⁹. Apuit aurē ei⁹ qñ ēba

angelica diligēter audiuit et prudēter discussit: cogitās lqlis .i. q̃ noua: q̃ inaudi
ta. q̃ purif: q̃ admirabil: q̃ suauis: et q̃ dulcis esset illā salutaris. Un̄ et ip̃a cum

filio suo dicit **Isa. l.** Dñs de⁹ apuit mihi aurē : ego aut nō tradidit. Apuit cor
eius ad credendū et cōfitendū x̄bis angelicis. **Un̄** dixit ei elizabeth **Lu. i.** **Stā q̄** cre
didi q̄ tū apuit os / ad cōfessū suū exprimēdū. et hūiliter exorādū vt fieret qd ei p

didisti rē. Apuit os ad p̄sensū suū exprimēdū. et humiliter et orādū v̄neret q̄o ei p̄
miseret̄. Un̄ dixit. Ecce ancilla dñi. fiat mihi rē. Itē apuit os ei⁹ ad gr̄as agēdū
de p̄ceptis bñficijs. Un̄ dixit. Magnificat aīa mea dñm. Itē ad totū attribūēdū

de pceptis bñificijs. **Un** dixit. **Pa**gnificat aia mea omni. **Ne** ad tota aia
creatori. **Un**. **Fecit** mihi magna q̄ potēs ē rē. **Referauit** etiā cor ⁊ mētē ei⁹ ad oīa
memoriter retinēda q̄ de filio dicebāt. **Un** **1** u. ij. bis dicit qd ea q̄ suabat oīa ver⁹

ba hec pferēs in corde suo. **N**ec solum hec sed et sensum eius hac clauē aperuit ad intelligentiā omniū scripturarū. et omnia mysteria sapiētiē. **A**puit etiā os eius in medijs deficiētijs. quando docuit aplos tanq̃ magistra noui testamenti.

Item hac clauē domin⁹ aperit corda ad intelligentiā fidei: oza ad predicationē ver-
bi: intellectus scripturarū: naturas rerū. sensum ad cognitionē. affectū ad deuotō

bi: intellectus scripturarū: naturas rerū. Ientū ad cogitationē: affectus ad delectationē. linguas doctorū ad docendū. corda populorū ad credendū. Item de hac clauē Apōl. in L. **Dec** dicit sc̄s et ver⁹ qui habet clauē dauid Ite. Ite hec danis. Quod dicit

ne Apoc. in L. De dicit scitū et ver. quā apta sunt sacramēta ecclesie. qd signatū est in scissione veli. Quod dicit
L. scitū. Irefert ad patrē: qd dicit L. mi. ti. Facti estote: qz ego scitū sū. L. Verus. Iad
fo. ccc.

Libet XII. Particula .I. Ca. II. z. III.

filiū q̄ dicit **Joh. xliij.** Ego sum vitas. q̄ ver⁹ ē in soluēdo pmissa. ij. ad **Chor. i.** Quorūq̄ enī pmissiōes dei sunt zc. Qui habz clauē dauid. lq̄ ad sp̄m̄ sc̄m̄. cui⁹ be nignitate aperiuūt scripture. et habet vsus clauū.

Sera⁹. l. i. munit⁹ sera. q̄ nūq̄ fuit reſerata a deo vl' hoīe. **Nec** trāſiuit per eā pollut⁹ ſiue pollutio. **Iſa. xxxv.** Ideo d̄r marie i p̄ſ. Cōſortauit dñs ſeras por taz tuaz. **Uñ** etiā p̄ſaice q̄dā. **Aue** luc⁹ ianua. porraz p̄cipua. patēs regi gl̄ie. Qui ſuaui veniēs. nec p̄fregit erēs. ſeras pudicie. **Figurata** fuit hec ſera **Judicij. v.** vbi d̄r q̄ **Liabel** lq̄ d̄ſignabat mariā. clauo tabernaculi ſui. et malleo ſyſarā iſterfecit. **Et** appellat⁹ clau⁹ tabernaculi. **Icauilla.** qua firmabat tabernaculū. q̄ ſiſt⁹ vter⁹ v̄gia lis: cui⁹ ſera fuit v̄gitas. **Dalleol⁹.** Ivero habēs figurā thau. figurabat crucē. et his duob⁹ iſterfecit⁹ ē ſyſara. lq̄ iſterp̄at exclusio gaudiij. et deſiſt⁹ diabolu clauo. l. ſecūde v̄gitat⁹. **Let** malleo. **Icruc⁹.** Ad ſ enī tora inuigilat intēſio diaboli vt nos a gaudio eterno excludat. z gaudiū eternū a nobis.

Capitulū ij.

Versus
ſecūdu

Et custodit⁹. l. p̄tectiōe diuina. **Uñ** dicit ei p̄ſ. **Ego** dñs de⁹ tu⁹: app̄hēdens manū tuā: dicensq̄ tibi. **Ne** timeas. qz ego adiui te. **Immo** etiā dicit ei p̄ſ z fili⁹ et ſp̄m̄ ſc̄m̄. q̄ſi ſingularit̄ q̄libet p̄ſona **Iſa. xliij.** App̄hēdi manū tuā z ſuaui te. **Iſtud** q̄re ſupra ca. i. **T. de** cōcluſiōib⁹ hui⁹ orti.

Ite ſub appellatōe vinee **Iſa. xxvij.** **Roce** ac die ſeruo eā. **In** ſ enim orto lpoſit⁹ ē **chriſtus** lcuſtos. l. p̄pe incarnatōis. **Lvt** opareſ. l. ibi ſecunditatē. **Let** custodiret. l. iſle ſaz v̄gitatē. **Ben. ij.** **Ipe** enī inq̄ntū de⁹ circūduxit eā et docuit. et custodiuit q̄ſi pu pillā oculi ſui. **Deute. xxxij.** **Ite** custodit⁹ fuit ort⁹ iſte ab angelis. **Uñ** d̄r ei in p̄ſ. **Angel⁹** ſuis mādauit d̄ te zc. **Ite** ſub appellatōe hierl̄m d̄r marie et fideli aīe. **Iſa. lxiij.** **Sup** muros tuos p̄ſtiti custodes. i. angelos. **Br̄s** ber. **Don⁹** es dñe. q̄ non es p̄tē⁹ n̄roz. d̄bilitate m̄roz. ſz inſup apponīs custodiā angeloz. **Ite** **Cañ. iij.** **Lectulū** ſalomōis. l. i. mariā. l. r. fortes ambiūt. **Quere** li. r. ti. r. q̄ maria lectulus **Uel** p̄ncipales poſt chriſtū hui⁹ orti custodes. **gabriel. i.** fortitudo dei. et **iobes. i.** gr̄a dei. **Quere** li. r. ti. ij. d̄ throno de duob⁹ leonib⁹. **Dicē** enī ort⁹ padīſus ē delicia rū. **chriſtus** nou⁹ adā. **hic** poſit⁹ ē diuina virtute q̄n m̄lier circūdedit v̄rū. ſ. q̄n v̄ bñ caro factū ē. **Ad** q̄d poſitus. l. **Lvt** opareſ. **lin** q̄ notat p̄fect⁹ m̄ris in bono p̄ gr̄iā filij. **Let** custodiret illū. **lin** q̄ notat p̄ſeueratiā m̄ris in bono.

Ben.

Signatus ſigillo v̄ginitat⁹. qz ip̄a ſecretū dñi ē. **Bis** dicit **L** ſecretū meū. lqz a cogi tatōib⁹ et opib⁹ eius mediāte ſigillo v̄ginitat⁹ oīno exclusus ē diabolus. **Sic** p̄ ſi gillū a ſecretis excludit⁹ q̄ nō ſūt amici. **Res** enī ſignata vel ſigillata amic⁹ et h̄bet⁹ inimic⁹ occultat⁹. **Ideo** etiā dicit maria ſons ſignatus **Cañ. iij.** **Quere** li. r. ti. i. de fonte. **Ite** in matre ſua poſitus eſt chriſtus. **lin** ſignū cui⁹ p̄radicāſ. **la** iudeis pa ganis et hereticis. **Uel** i ſignū. l. i. in ſigillū. et i eo imp̄reſſū ē cor matris p̄ medita tiōe. et brachiū p̄ opis imitatōem. **Ideo** etiā dicit ei fili⁹ q̄ eſt ſignaculū p̄ris **Ag gei** in ſi. dicit inq̄s ei **Cañ. viij.** **Pone** me vt ſignaculū ſup tor tuū. l. i. cogitatōes **Ad** hoc enim vt lateret ip̄i⁹ interiora pulcerrima. ante partū et in partu et p̄ par tū. retinuit illibatū integritatē ſignaculū. **Uñ** dicit ei ſp̄ſus **Cañ. viij.** **Quā** pulcra es amica mea. **l. r. c.** **Labſqz** eo. l. i. p̄ter illū. **Lq̄d** intriſecus later. **ſoli** deo cognitū. **nomi** manifeſtū. **Uñ** **Labſqz** eo q̄d intriſecus later. l. i. abſqz interna virtutū pulcritudinē. q̄ oēs hoīes latuit etiā ſeip̄az. **Per** iternā ei pulcritudinē alia p̄l̄ra z p̄mēdabilia ſūt **Discooptus** **la** ſupior: vt rore. ſole. pluuiā. z aerē. et h̄mōi ſuſcipet. q̄ veniūt de ſup nis. q̄a omne datū optimū de ſurſū ē **Jaco. i.** **Quib⁹** ſecūdat⁹ ē ortus iſte. **ſz** inue nies infra. **ca. vij.** in fine. **Ite** discooptus fuit ortus iſte. qz nulli⁹ peccati nubē op poſitā habuit inter ſe et ſolē iuſticie. i. chriſtū.

Versus
tercius

Capitulū iij.

Oñſitus. l. p̄pe dñice incarnatōis. q̄n nobil⁹ ille ſurculus. ſ. v̄bū caro factū. **iſer** tus ē trūco n̄ſe hūilitat⁹. i. orto vteri v̄ginal⁹. **De** inſitōe d̄r **Jaco. i.** **Lū** māſuetudinē ſuſcipite iſitū v̄bum q̄d p̄t ſaluare aīas v̄ſas. **Illud.** ſ. verbū q̄d erat in p̄ncipio apud patrē. et p̄ q̄d oīa facta ſunt. **Joh. i.** **Sicut** enim i ſureſco cōſiſtit

Proprietates orti conclusi

tota spes et floris et fructus: et non in trunco. sic in homo assumere non in homine assumpto. nisi ratione assumere. Unde dicitur **Ecclesiasticus** xxiii. In me omnis gratia vite et vitas. id est in me omnis spes vite et vitas. Et hoc est quod dicitur **Jacobo** de homo insitit quod potest sal. alias vras. Et nota quod insitio dicitur cum trunco surculi fecundat arbori sterili insitit. **Bernardus** autem dicitur **Linsit** homini. **Iacobus** ramus insitus: et suam servat naturam: et ad se trahit saporis trunci. Quod patet si pinus oleo inferat: non tamen mutat naturam fructus: sed oleo saporis ad se trahit. Sic et christus divinum naturam servavit assumens humanam. sed ab infirmitate nature mortalis saporis traxit. id est famem. sitim. fatigacionem. et homini. **Consit** Ierusalem fuit ortus iste omni arborum fructifera. id est virtute omnimoda. Unde specialiter dicitur de eo verus salomon **Ecclesiasticus** ii. **Feci** ortos et pomeria. id est maria et sanctos. **Let** pleui omnis generis arboribus. **Ite** **Ca** ti. vi. **Gene** illius sicut areole aromatum: posite a pigmentariis. id est pater et filio et spiritu sancto. **Ipa** enim designat **Deister**. id est ortum illum et nemus: quod de regio cultu et manu positus erat. in cuius vestibulo verus assuerit convivium pmagnificum preparavit.

Ercultus **Cuius** cultores pater et filius et spiritus sanctus. id est tota trinitas: cuius opera inseparabilia. **Uel** speciales huius orti cultores. **Inspiratio** divina. **Filius** sapientia. **Spiritus sanctus** disciplina. **Propria** diligentia. **Parris** et matris doctrina. **Donitio** angelica: et homini. **Sic** autem potest dici ortus iste ercultus: spiritualiter ope divinis. et incultus ope humano. Unde **Ezechielem** xxxvi. **Terra** inculta facta est ut ortus voluptatis. **Ercultus** etiam per virtutem filiorum quod est cultus iusticie. **Isaia** xxxij.

Plata **Platauit** in eo per lignum vite. id est christum in incarnatione **Lec** decursus aquarum **Platauit** mortalitatis nostre. **Ortus** enim iste ille est paradisus de quo **Bernardus** ii. legi. **Platauerat** autem dominus paradisum voluptatis a principio. **Platauerat** id est platis aprauerat. herbis et arboribus paradisum voluptatis. id est beatam virginem. **Alia** translatio dicitur **Pladisu** in eden. id est deliciis. **Dñs** cuius maria est opus speciale. cuius carni et anime inseruit omne genus virtutis. **A principio** creatio. id est cum apparuit arida: et germinare terram fecit. **Uel** **A principio** id est a prima orbis parte. **Est** **La** principio **lida** quod ad orientem. quod habet alia translatio. **Uel** **La** principio **restauratio** humane que incepit a sanctificatione marie. **Quere** super eo. **ti**. i. **F**. de paradiso. **Propter** homini platas appellat filius matrem ortum plantationum. **Ipa** etiam est plantationis domini ad glorificandum **Isaia** lxi. **Ad** gloriam eius suam platauit dominus ortum istum. quia ab omni fidei incessanter inde glorificatur.

Et agricolatus **Cui** enim omnes iusti agricultura dei sint. Unde **i**. **Chor**. iiij. dei agricultura estis. **Et** **Joh**. xv. **Pr** me agricola est. **Maria** specialis progenitrix ipsius agricultura est. Unde dicitur. **Fecit** mihi dominus magna que potes est. **Et** specialis omni creatura potest dicere illi. **i**. **Chor**. xv. **Gr**a dei sum id quod sum. **Christus** etiam cui dicitur **Diere**. xiiij. **Quare** colonus futurus es in terra. **Specialis** agricola existit istus ortus. qui tenet in orto: et sepultus in orto: non immerito a magdalena reputatus est ortulanus. **Joh**. xxij. **Exercuit** et in orto: deus ortulani officium. in virgine pessima radice originalis extirpando in sanctificatione. **Spin**as et viticas auellendo in fomitibus extirpando. **Plant**as virtutum in seculo in gratiarum collatione. **Abundantiori** gratia rigando in spiritus sancti suppletionem. **In**cre mentum subministrando in virtutibus altissimi obumbratione. **Unde**. **Virtus** altissimi obumbrabit tibi. **Ideo**que et quod nascetur ex te sanctum: vocabitur filius dei.

Capitulum iij.

Uersus
quartus

Epastinatus. **Epastinare** dicitur a pastu. et est idem quod ipinguare. Unde **mar**. xij. **Uine** epastinavit homo. **Quia** christus in se suam ipinguavit piquedie gratia. caritatis et dilectionis. et omni generalitate carismatum. Unde et ipsa dicit filio. quicquid boni habet ei attribues. **Impinguasti** in oleo misericordie caput meum. id est mentem. vel humilitatem meam. que est caput virtutum mearum. et cuius merito cumulata sum omni bono.

Fossus per timorem castum vel filiale. **Uel** fossus per filium patrem. per passionem. quam ipsa contemplatione foderit manum et pedes ipsius ligandis clauorum. et quam mucrone direlaxce ipsa pueri ictum est in viscera eius. **Potest** dici: quod quasi ter specialis fossus est ortus iste. **Primo** quoniam cum terram celum et illud idolo. **Secundo** quoniam suspensum igemuit. **Tercio** quoniam ipsum emisisse spiritum deplorauit. **Sicut** ei dicit beatus **Bernardus**. Non potuit videre filium crucifigi sine affectu. materni doloris. etiam si speraret resurrecturum et mortem superaturum.

Bern.

fo. ccvi.

Liber XII. Particula .I. Ca.v.

Ambro. — **Satus.** Non ex virili semine sed mystico spiramie. sicut dicit ambrosius. **Sat** autem fuit illo semine benedicto de quo dicit **Isa.** i. et ad **Ro.** ix. **L.** **Alsi** dominus exercituum reliquit nobis semine. **h.** i. christum. quia semen est verbum dei. **i.** filius dei. Semen denique non carnale sed spirituale. Non culpe sed gratie. Non viri sed verbi. Non corruptoris sed credulitatis. Semen quod dominus dedit benignitatem. et terra nostra. **i.** maria. dedit fructum suum. Semen quod in incarnatione cecidit in terram bonam. virginem dico mariam. **L.** et attulit. **q.** de illius fructum tricesimum. **in** alijs sexagesimum. **et** in alijs centesimum. **In** ipsa pro singulari privilegio simul tricesimum sexagesimum et centesimum. **Tricesimum** siquidem fructum semen hoc attulit. quoniam christus presentia sua. et mutatione aque in vinum nuptias consecravit **Sexagesimum.** quoniam continentiam predicavit. et continentiam gratiam multam indulgit. **Centesimum** quoniam virginem matrem virginis discipulo commendavit. **Quo** autem beata virgo hunc triplicem fructum obtinuit habuisti lib. i. ca. vi. **Q.** Item de hoc semine dicit **Isa.** vi. Semen sanctum erit. quod steterit in ea. **Uell** satus semine omnium virtutum. que semina sunt in presenti et fructificat vitam eternam cultoribus suis. omnia enim opera nostra tam bona quam mala dicuntur semine. quia sicut ex uno grano multa grana. sic ex uno peccato vel ex uno bono opere multum retrihuntur. **Et** est semen istud spirituale. sed retributio eterna.

— **Areolatus.** **i.** distinctus per areolas. ut singula quae locum teneant sortita deceter. **De** quibus areolis dicit ecclesia **Can.** vi. **L.** **Dilectus** meus. **i.** christus. descendit in incarnatione in ortum suum. **i.** in beatam virginem. **Lad** areolam aromatum. **Areola** omnium aromatum. **i.** virtutum gratiarum et donorum. **Ubi** dicit pluraliter aromatum. **in** mensura. **aia.** voluntas et caro marie. **Et** per hanc odorifera est christo. angelis omnibus sanctis. et cuilibet anime fideli. **Ad** heriaz descendit ibi. **Ubi** pascat in ortu. **q.** delicie eius esse cum filiis hominum. **Parab.** viij. **L.** et lilia colligat. **q.** flores mundarum cogitationum. **q.** designant per lilia. et sume placet. et eos reservat ad remunerationem. et in ipsis requiescit. delectatur et pascitur. **Et** ideo dicit colligere lilia. flores enim sunt bone cogitationes que floridam faciunt mentem et iocundam. et habent spem fructus et bonorum operum in presenti. et remunerationis eterne in futuro. **Propter** hoc enim circa altaria. **q.** designant mentes fidelium. ponuntur lilia et rose. **Ordide** pro cogitationes ei ferret. cum ipse sit apud quam fugat feros. **Unde** **Ecc.** xi. **Brevis** in volatilibus apud. **Id** dicit **Ecc.** xxxv. **L.** **Florete** flores quasi lilia. **i.** mundas cogitationes. **De** istis areolis infra inuenies post tractatum de delectabilibus huius ortus. **pti.** ij. in fine.

Capitulum v.

Uersus quintus. — **Planus.** **i.** equalis. ut facilius infundi posset et irrigari. **Planus** quia sine scrupulis et obicibus peccatorum. **Uell** planus pro mansuetam humilitatem. et simplicem benignitatem. quae virtutum merito fluentis omnium gratiarum rigaria est et infusa. **Eze.** xlvij. **Aque** quae descendunt ad plana deserti intrabunt mare. **i.** mariam. **Uell** planus pro equitate iusticie. quam in omnibus observauit. **Ubi** signatur. **i.** Regum. i. per annam. cuius vultus non sunt in diuersa mutari. **Anna** **lg.** **q.** signat mariam plenam gratia. **Uell** etiam planus quia benignissimam mariam non inueniunt peccatores scrupulosam. **Et** nota quod tunc dicitur planicies iesse alicui rei. quoniam per non supereminet periti. **Quod** est in via dei quoniam abundantia diuitum supplet inopiam pauperum. **Ideo** dicimus planum fuisse hunc ortum. quia abundantia marie suppleuit inopiam generis humani. **Ad** o plenitudine eius omnes accepimus. et iugiter accipimus quantum in ipsa est.

— **Et** extensus pro pietate et caritate. cuius amplitudo omnes quantum in se est recipit. sine personarum acceptioe. **Sap.** vi. **L.** **Equaliter** est illi cura de omnibus. **i.** conuocatio. quasi dicat cum apostolo ad **Phil.** iij. **Testis** mihi est deus. **De** hac extensione dicit **Di.** xxi. ubi maria appellatur ciuitas. **Et** eribit ultra normam mensure super collum galee. et circuibit goatha et omnem vallem cadaneam. et cineres. et vniuersam regionem mortis usque ad torrentem cedron. **Quere** expositionem li. xi. ti. i. ca. i.

— **Secretus.** **Unde** designat per paradisum terrestrem. quod est locus amenissimus. **Logos** maris et terre tractus. nostra habitabili secretus. adeo altus ut usque ad lunarem globum attingat. **Ubi** et aque diluuii illuc non puerunt. **Ira** dicit magister in hystorijs. **Secretus** leui fuit ortus iste et solitarius ab humana frequentia. vnde et angelus inuenit eam clausam in thalamo. quod innuit ex illo verbo **Lu.** i. **Et** ingressus angelus ad eam. **Beatus Bernardus.** **Quo** ingressus ad eam. puto in secretarium pudici cubiculi. ubi illa forassis clauso super

Beatus.

Proprietates orti conclusi

se ostio orabat in abscondito patre suū. Solēt enim angeli astare oratibz: et delectari in his q̄s vidēt leuare puras man⁹ in orōe: holocaustū sc̄tē deuotōis. gaudent se offerre diuino spectui i odorē suauitat⁹. Marie autē orōes q̄ntū placuerit in cōspectu altissimi: angel⁹ indicauit. q̄ ingressus ad eā: cū tāta eā reuerētia salutauit. Nec fuit difficile angelo p̄ clausum ostiū introire ad abdita marie p̄gis. q̄ utiq; et sublimitate substantie sue hoc bz et natura. vt nec seris ferreis ei⁹ arceat ingressus. Et paulo post. Suspiciandū nō ē q̄ aptū inuenerit angel⁹ hostiolū v̄rgis. cui nimirū in p̄posito erat hoīm fugere frequentias: vitare colloq̄a. ne v̄l orātis pturbaretur silentiū. v̄l continētis castitas tēptaret. Clauserat itaq; illa etiā hora super se habitaculū suū prudētissima virgo: sed hoīb⁹ nō angelis. Proinde etsi potuit ad illā intrare angel⁹. sed nulli viroz facilis patebat accessus.

Bern. ait

— **Amenus** .i. delectabil⁹. vt supra de paradiso. ca. i. De delectabilibz hui⁹ orti mltā inuenies infra particula. ij.

— **Et altus** vt supra de paradiso. Ipa enī omnibz creatur⁹ veri⁹ potuit dicere. **Dea** cōuersatio in cel⁹ est. ad Phil. iij. Unde et sublimē ei⁹ cōuersatōem nō attigit ill⁹ diluuiū. de quo dicitur. **Osee. iij.** Bledictū et mendaciū et homicidiū et furtū et adulteriū inundauerūt zc. Sicut et aque materialis diluuiū. illū terrestre paradysum: q̄ designat maria: nō attigerūt. Ideo cū dixisset ei dñs **Isa. lviij.** Eris q̄si ort⁹ irriguus zc. paulo post subiūcit. Sustollā te sup̄ altitudinē terre zc. Erat ei paradysus ille tota terra altior. sed celo inferior. Sic maria oibz terrigenis dignior. solo autē christo filio suo iferior. **Un̄ br̄us Anf.** Nihil eq̄le marie. nihil nisi de⁹ mat⁹ maria.

Anselm⁹

Capitulū vi.

Uersus
lectus

— **Annus** .i. sanatiuus et medicinal⁹. rōc herbar⁹. aromati⁹. speciez: et arbor⁹ medicinaliū q̄ ibi crescūt. que singula singulas habēt vtutes. **Viola** hūilitatis medicinal⁹ malū supbie. **Liliū** v̄gitaris adustionē luxurie. et sic de alijs.

Itē Aliter. Quia inde natus ē christ⁹ q̄ medic⁹ et medicina est oīs morbi. **Ecc̄i. xxxviiij.** Altissimus creauit de terra medicinā. i. de virgine christum.

Item Aliter. In orto voluptat⁹ letaliter infectū et vulneratū est gen⁹ hūanū. In hōrto inuentū ē salus remediū. **Eue** enī et marie uenit ille dyalog⁹ **Deute. xxxij.** **Ego** occidā. **Idic̄t** euale ego viuere faciā. **Idic̄t** maria zc. Unde autē p̄uēiat hec virt⁹ sanatiua oñdit **Eze. xlvij.** **Aque** ei⁹. **Iquibz.** i. irrigat hic ortus. i. dona gr̄ia rū legredientē de sanctuario .i. de celo. v̄l ab ip̄o p̄re. vel etiā ab ip̄o filio. **Et** erūt fructus ei⁹ in cibū. **Iscz** in sacramēto filij. q̄ est fructus hui⁹ orti. **Et** folia .i. verba et exempla in medicinā languentiū aīaz: et obumbratōem peccatoz.

— **Aromaticus.** **Iugiter** enī ibi p̄lante eū austro. iugiter fluit ad nos aromata illi⁹. Unde **Canti. v.** **dic̄t** fili⁹ sp̄ūs sc̄l. **Veni** auster p̄fla ortū meū. **Izc.** Quasi diceret. **Claustr.** .i. inspiratio sp̄ūs sc̄l. **p̄fla** ortū meū. .i. matri mee p̄seueratē infusitā gr̄ia abundantiā. vt abundanter et idēficiēter defluāt bñficiōz remedia ad ifirmos. **Sp̄ūs sc̄l** designat p̄laustz. **Iq̄** dic̄t q̄si austeritate sternens. s. aq̄lonis oppositi. ne. s. hic aq̄lo ortū conclusū pturbaret. **Dic̄t** etiā q̄si auras tēperans. vt si forte p̄go temptaret. se eidem adiutorē exhiberet. **Dic̄t** etiā q̄si augēs semīa terre. vt q̄c q̄d gr̄e et virtutis i hōrto deus trinitas seminauerat ad p̄fectū icremētū pduceret.

— **Recreans.** **I.** Quia ibi aer purior q̄ in villis. **Aura** serenior. **Veni⁹** trāq̄llior. **Lux** r̄pantior. **Odor** fragratior. **Uiror** vernatior. **Umbra** iocundior. **Quies** suauior. **Somn⁹** q̄etior. **Esus** sapidior. **Por⁹** frigidior. **Sermo** secretior. **Cant⁹** placidior. **Fons** p̄spiciuor. **Arbor** fr̄odosior. **Ubertas** largior. **Flos** gr̄iosior. **Fructus** maturior. et cetera h̄mōi. q̄ in ceter⁹ sanctis. qui oēs vt ita loquar fuerūt q̄si de villa. i. de mūdo. Sed marie p̄uersatio. tota fuit i ciuitate paradisi et tota paradisiata. quia ip̄a est paradysus et ortus tot⁹ voluptatis. De ip̄a enī verissime potest dici sic de filio suo **Isa. xl.** Omnes gentes q̄si nō sint sic sunt corā ea. et quasi nihilū et inane reputate sunt ei. i. ad comparōnem eius. **Item** ibidē. Omnes gentes q̄si stilla situle. et quasi momentū statere reputate sūt zc. **Job. xxx.** Luna nō splēdet. et stel/le non sunt munde in cōspectu eius.

fo. cccij.

2

Liber XII. Particula. I. Ca. VII.

— **Bibulus** **U**n compas velleri et spongie q in magna qntitate bibut aqua. et bibi
 ta facillima copre ssioe refundit. Ipa est eni terra illa de qua loq apls Debre.
 vi. Que sepe veniente sup se bibes imbre: et generas herba oportunā illis a qbus
 colit. I. s. patri et filio et spūscōlacapit benedictōem a dño. **U**n dictū est ei **B**u:
 dicta tu in mlierib. Ad h eni vt multū fructū afferret. fuit multū bibul? or? iste.
 — **Sitibund?** Iungi desiderio gratiaz. Unde dicit. **S**itit aīa mea ad deū fontem
 vinū. **I**zē. Ipa est eni area sities imbre. **J**obel in fine. Et q sitibund? pmittit ei
 pater **I**sa. xliij. **E**ffundam aqs sup sitientē: et fluentia sup aridā. **U**erbū **L**effūdē
 dī signat largitatē. et p h qd dicit pluraliter Laqs et fluentia. **I**notat abūdātia gna
 rī. **I**tē soli sitientes inuitant ad aqs gratiaz. **I**sa. lv. **O**ēs sitientes venite ad aqs.
Joh. viij. **S**i qd sitit: veniat ad me et bibat. **M**aria fo. qd plus oibus sitit et de
 sideravit grām et glām. filij incarnatōem: et mūdi redemptōez. ampliorē glām
 in futuro. **Q**uia sicut dicit pabo. r. **D**esideriū suū iustis dabit. **B**ūs bern. **Q**ui esur
 rit: esuriat ampli? et q desiderat: adhuc amplius desideret. qz qntūcūqz desidera
 re poterit: rātū est accepturus. **D**ata sunt igit marie gratia et glā fm intensiōez
 sitis et desiderij sui. **U**nde pabo. xi. **M**ulier gtiola inueniet glām rē. **N**ec eni h
 ba primo et singulariter exponunt de plena grāz. q in sua assumptōe inuenit glo
 riā eternitatis. qd grām et glām dabit dñs. **C**onstat eni. q nulla gratiosior illa q
 grām inuenit. **L**uce. i. **I**nuenisti grām apud dñm. **E**t de inuenta assumpsit qntū
 potuit. et potuit qntū voluit. **F**uit eni sūme hūilis post chistū. et ideo maxime ca
 par gratie. qz hūilitas vas est gratiaz. **U**nde qnto pfundius vas: tāto capacius.
Idcirco fons vite: q in ea inuenit maiorē pfunditatē q in aliq alia creatura. ibi
 magis infudit de aquis gratiaz suarū. **S**icut enim auar? nō implet pecunia **E**c
 clesiastes. v. sic nec humil? grā. **S**emp eni clamat. affer affer. **P**rouer. xxx. **E**st er
 go humilitas vorago gtie: nunq satiabil. humilitas eni defectus suos attendit.
 et impetrata a deo suppletōe vnus defect? se statim trāssert ad aliā impetrādā.
 intra illud poeticū. **D**umq sitim sedare cupit sitis altera creuit. **E**t ille se hūilis
 est. qui qnto plus habet in fructib: magis inhiat ad virtutes. **I**tem de hac siti
 moraliter dicit **A**poca. i si. **Q**ui sitit veniat: et q vult accipiat aquā vite gtis. **Q**ui
 sitit. i. q conuersiōis habet voluntatē. **I**stud eni sitire: est bona spūalia totis pcor
 dijs cupiscere. **U**eniat. i. p conuersiōē. subaudi. secur? de venia accipiat sacramē
 ta. et gratis remittent ei peccata. **E**t qui vult accipiat aquā vite. i. grām viuifi
 cantē. **G**ratia. i. absq meritis hūanis. **I**n grā eni que prima dat: meritū accipie
 ris nō opitulat. sed in gratia que iam bene opanti: vt meli? opetur cōfert. meritū
 opantis et accipietis nō excludit. **H**umana eni actio sicut absq grā inutilis est.
 sic cū grā semp pdest. **P**rima igit grā gratis nobis dat: que deinceps merito no
 stro vteūqz coopante nobis multiplicat. **N**am si qd p grām ad conuersiōē inspi
 retur: si ipam grām pfecto corde concepit: qūis morte puenit? sacramētis. vt ba
 ptismo vlt sacra pmiōne picipare nō possit: saluus est. quia cū gratia pirenō pē.
In fide eni iam accepta virtus sacramētoz iaz continet. et in bona volūtate q in
 trinsec? fidei verā inseparabiliter semp comitat. meritū bonoz opoz cōplet. **G**ra
 tia. i. ergo laq vite. **T**ribuit: qz etiā absq omni merito opis. p sola bona voluntate
 sal? credēti cōfert. **Q**ui ergo vult accipiat aquā vite gtis. **Q**z pciola sunt ista
 supne dignatōis oracula. omni pceptōe digna. omni deuorōe
 accipiēda. omni memoria retinēda. omni frute pmerēda. **U**nusqzqz g videat: qn
 to qliqz auditu illa picipiat. pcepta custodiat ac pficiat.

Ber.

**Prā grā
est absq
merito
opantis**

**Versus
septim?**

Umectat? et madefact? omniū liquorib: grāz. **I**pa eni fuit qsi
 lignū trāsplantatū sup aquas. qd ad humore mittit radices suas. et nō time
 bit cū venerit est? **D**iere. xvij. **E**t sicut granū madefactū ex se germē emittit. a q
 est tot? fructus: sine ptractu alteri? grani. **S**ic maria madefacta grā spūscī. sine
 ptractu virili germiauit chistū. q est fructus bñdictus. qui et dicit germē ppter
 humilitatē. **I**sa. xlv. **A**periat terra et germinet saluatorē

Capitulū vij.

Proprietates orti & clusi

Irriguus Un dr ei Isa. lviij. Eris q̄si ortus irrigu⁹ &c. Eccl. xxiij. dicit fili⁹ de matre. Rigabo ortū plātationū. et inebriabo part⁹ mei fructū. Ecclesiastes. ij. dicit ver⁹ salomō. Extruxi mihi piscinas aq̄z ad irrigandā siluā lignoz germinātium. Christus fons ē et fluuius. Maria padisus. Gene. ij. Fons ascēdebat e terra irrigās vniuersam supficiē terre. L. Fons iste ad lram abyssus. i. matric oīm aquaz. Vel L. fons sponit p fontes p silensim. L. Irrigare. Aut ponit p mīstrare humores. Dicit autē terra circūiacens humectari a fluminib⁹ p tracones. i. vias subterraneas vel meatus. xiiij. stadijs aut. xvi.

Christ⁹
fons

Dysticel fons iste christū designat. qui bñ dicit ascēdere de terra. q̄a nascens de p̄gine. ascēdit nō descēdit quēadmodū p̄ctores descēdūt. Et bene dr christ⁹ fons. q̄a corda fidelīū suozū septē donis spūscī nō cessat irrigare. sed supercellēter cōsciam mīris sue. Unde ibidē seq̄t L. Fluui⁹. i. i. christ⁹ Legrediebat. i. i. sua incarnati one. Un dicit Joh. xvi. Exiui a p̄re et veni in mundū L. de loco voluptatis. i. de vtero p̄ginali. ad irrigandū padisum. i. ecclesiam quā irrigauit. p̄dicādo fluentis q̄ttuor euangelioz. que designant p quattuor flumina in q̄ diuidebat fluui⁹ ille. Vel etiā irrigauit sanguine et aq̄. que fluxerūt de corpe eius.

Irriguū
duplex

Triplex
actus

Item nota q̄ ort⁹ hic. i. maria habuit in se vtrūq̄ irriguū. inferi⁹ scz et supius. Irriguū inferi⁹ complectit triplicē actū. s. p. p̄ctis p̄p̄is. sed hunc nō habuit. q̄a nūq̄ peccauit. Itē p miseris alienis. que sunt p̄cipue culpa et pena. Dunc habuit p̄municās p cōpassionē trāsgressiōib⁹ generis hūani. quasi diceret. Exi⁹ aq̄z de duxerūt oculi mei. q̄a nō custodierūt legē tuā. o fili mi. Cōmunicās etiā passiōib⁹ vniūgeniti sui. p q̄ abundanter credit lacrimata. Un et ei dicit Cañ. viij. Oculi tui sicut piscine in esebon &c. Itē p hui⁹ miserie incolatu. dicens illd ps. Deu mihi q̄a incolatus me⁹ plongat⁹ est. Irriguū supi⁹ habuit post ascēsiōē filij. iugel⁹ p desiderio patrie. et absentia sponsi. Unde dicit Cañ. v. L. Filie hierusalē. i. o vos frutes angelicel. nūciate dilecto q̄a amore lāguco. L. Propter hoc etiā videt ipa dīxisse filio ascēdenti illd Cañ. i. L. Trahe me post te. q̄si toto desiderio ipm. psequēs ascēdētē. Si ei speciali doloris affectu. comitata credit patiētē. et cū ignominia discedentē de mūdo. cū q̄nto putas desiderio. p̄secuta ē ascēdētē de mūdo cum glia. Quancitatē enī desiderij eius pbat gaudiū qd p ceteris in celis credit assecuta. p mēsurā enī dilectiōis et desiderij. mēsurā gaudiij cumulat. Prouer. x. Desiderij suū iustis dabit. Cū ergo toto desiderio seq̄ desideraret ascēdētē in celis. dilātū est ad cōsolatōem aploz et sanctaz mulierū. cū q̄bus in orōe p̄seuerās. ad huc in odore filij currebat. Un et dilātōis paties. magis q̄ repulsi. statū subdit. L. Curremus in odore vnguetoꝝ tuoz. i. in memoria bñficioꝝ dei. Sed qz breuis est cursus hui⁹ vite. et q̄si dicto citius terminat⁹. et succedit brauiū sempiternū. statim postq̄ ait Currem⁹. nulla de cursu ipso facto alia mētiōe. subdit. L. Introduxit me rex in cellaria sua. L.

Itē rōe hui⁹ duplicis irrigui designata ē maria Josue. xv. et Judic. i. p axam sedentē sup asinū. quia poptime rexit corpus suū. et omnē pculcauit prauā hūani corpi voluptatē. Quod dixisse videt deo patri designato p caleph. q̄ interpretat omne cor. qz deo patri omne cor pater. L. Pater dedisti mihi terrā arentē. i. i. virginitatē sterile p naturā. Liunge obsecro et irriguā aquis. i. i. secunditatem. L. Et dedit ei p̄ irriguū supius. i. i. dinitatē filij. q̄ irrigant angeli et bñi in patria. L. Et irriguū inferi⁹. i. i. filij hūanitatē. quādo x̄bū caro factū est in ea. cui⁹ p̄dicatōe. exēplis. et mira cul. secūdata ē militās ecclia. q̄si qdā irriguo. vt possz afferre fructū vite. Et bene l p axam. q̄ interpretat furibūda. figurat maria. q̄ forte q̄si furibūda reputata est a domesticis suis et pōtificib⁹ tēpli. cognito q̄ p̄tra p̄suetudinē oīm p̄cedētū mliēz p̄ma emissz. votū p̄petue p̄gitat⁹. Et b̄ rāgit i apocriſo de infātia saluatoris. Nec solū irrigu⁹ i se. s. et irrigās nos. fuit hic ort⁹ q̄si duplici irriguo. Supiori. qd ē caritas. q̄ materiā habz desup. qd fit q̄ exēplo caritatis ei⁹ ad amorē iſlāmamur. Inferiori. qd ē hūilitas. q̄ materiā habz de inferi⁹. q̄ exēplo ei⁹ hūilitamur.

Cōplutus Iq̄a christ⁹ descēdit cā sicut pluuia i vell⁹. Doc inuenies iſra p̄ri. v. ca. ix. fo. ccviij.

LibeR XII. Particula. I. Ca. viii.

Ipa eni fuit terra pmissiois de celo expectas pluuias Deut. xi. Quere li. viij. et i. de terra. Ite de hac terra dz Eze. xxiij. L. Dedne imbze i tpe suo. et pluuiie bndi-
crois erunt. I. Hora q in pluuiia magna e aqz abudatia z guttae inumerositas. et
mlro maior i pluuijs plio. Et io dz q pluuiie bndictiois erunt. I. vt ondat q inuera
bil et imela descedit in gine pleitudo graz i scitificatoe in spūscū obumbratōe.
i filij dei pceptōel q descēdit tāqz imber et nix d celo. I. sa. lv. L. Et iebauit Imētem
Lz ifudit terrā Icarnis ginece. Seqf L. Et dabit lignū agri fructū suū. z tra dabit
germē suū. I. lignū et terrā I. maria. pl. agz. I. mūdū. pl. fructū z germē. I. relleige xpm
-Rozificat. I. i. rozat. passue. qz filiū dei suscepit i incarnatōe qsi rozē. Un ipe dic
Osee in fine. L. Ero qsi ros. et isrl. I. i. maria L. germiabit qsi lilij. Quere ti. de his q
a supiori descēderūt i hūc orū. vbi chris? dz ros. Infra pticla. v. ca. xij.

Capitulum viij.

Uersus octauus **D**istillas liseri? lenissimo attractu frōdiū et herbarū suaz. guttas rois z plu-
uie susceptas a supiori. Un dz ei Ca. iij. Fau? distillas labia tua. Ite i ps.
In stillicidijs ei? letabit germinas. Christo ei sic pluuiia descēde in vell? descē-
derūt a vellere ipo larga graz stillicidia sup terrā cordis hūani. qā de plenitudine
eius oēs accepim? gram p gra. Jo. i. Jo ppat ipa fauo: velleri et spongie. De pri-
mo videli. iij. ti. xvi. f. Descēdo infra pti. v. c. ix. f.

-Rozas lactine. i. roziflu? Ab ipo eni fonte graz affluit iugiter ad ipam. et ab ipa ad
nos ros gre. quē submistrat hic or? pedibz. i. affectibz deambulantū in co.

-Nebulosus. I. Et hoc maxime tpe incarnatōis. qn sol iusticie descēdens in illū: ide
assumpsit nebulā carnis hūane. Un. iij. Regū. viij. Dixit dñs vt habitaret in ne-
bula. I. Et qsi seipm exponēs. subiūgit paulo post. L. Ergo putādum ē q de? habi-
tet sup terrā. De hac nebula dz Eccl. xliij. L. Medicina oim i festinatōe nebule ob-
uias ros ab ardore veniēti hūilē efficiet eū. I. loqz d diabolo. L. Medicina oim I. sa-
nabiliū. f. Hora q angeli celestes nō egrotabāt i aduētū christi. Diabol? q supbie-
rat tor? erat mortu? et iō insanabil. Un dz ei Diere. xxx. Insanabil ē fracta tua
pessima plaga tua. Dō qsi picipās his et ill? sanabil erat. qā demōes ipm reliqāt
seminuū. Lu. x. Uinebat eni q ad corp? p naturā. s. mortu? erat q ad aīaz p gēte
subtractōem. Ideo dz Sap. i. L. Sanabiles eni fecit natōes orbis terraz. Ite iō
dz. L. Aspicēs a lōge ecce video nebulā totā terrā regentē. Ad dixit celū. qā n pue-
nit bñficiū incarnatōis ad angelicā creaturā. Fuit g incarnatio medicina [omniū]
hoim. v. l. oim i firmiatū. Quia hūilitas incarnatōis curauit supbiā. Caritas iui-
diā. Benignitas irā. Acceleratio pigritiā. et sic de alijs. Uell oim. i. i. culpe z pene.
Pria eni infirmitas i quā cecidit hō fuit culpa. et hac i aliā q ē pena. Sz plimūqz
accidit q p vnā sualescit de alia. Medic? autē nī chris? nō poterat. qz nō dece-
bat assumere culpā nīaz: et assūpsit penalitatē. p quā nos liberauit a clpa. z si nō
dū a pena. et obligauit se q qñqz et a pena. Et de h? reliqz nob pign? s. morē alio-
rū medicorū. f. corp? suū et spūscū. L. Medicina g oim. i. i. sal? hūani gener? in fe-
stinatōe nebule. i. i. incarnatōis dñice. Jo aut dicit. I. festinatōe nebule. I. q. nebula
i. i. caro quā sūpsit de gēte. i. momēto q ego rñdis. Ecce an. dñi. fiat mihi. Ite. opati-
one spūscū. q nescit tarda rez molimīa: fuit i corp? formata. Residuū hui? auto-
ritat? qre infra pti. v. ca. xij. vbi chris? dicit ros.

Ite p nebulā istā pgrue pōt desigri maria. Que bñ dz nebula. qz a terrenis eleuata. L
q festiauit qn ex abudatia cordis fidel? eructauit illō q bñ bonū Lu. i. fiat mihi zc.
z p h? bñ medicinale curatiōem pūlit nob. i. chrisū. q lāguores nros porrauit.
I. sa. liij. Sz exēplo pūlit medicinā pūatiuā. qā imitatio ei? graz pūat z accu-
mular. Un dicit Qui edūt me. i. i. sibi i corpore imitādolo. adhuc esuriēt. I. accumula-
L. tōne gre.

Caro christi nebula

Quia nebula regit solē. Jo xps dic Eccl. xxiij. L. Sic nebula. i. i. carne assūpra lce-
ri oēs carnē. i. i. ab ol hōie carnali lumē diuinitat? abscondi. Carnales ei lumē diui-
nat? sō neblā carnis nō videēt. i. nō itellecēt. qz sic posuit dñs tenebras latibulū suū

Quia descensus nebule signū est serenitatis. Et incarnatio christi causa fuit nre

Optimū
thema in
icarnatōe
vl aduen-
tu

Lacella-
rino phi-
lippus

Incarna-
tio medi-
cina oim

Proprietates oriꝑclusi

- reconciliatōis cū patre. et nostre illuminatōis. et eterne claritatis.
- Quia** sicut nebula claritatē solis tempat. q̄ nisi nube interposito videri nō p̄t. Sic christ⁹ nebula hūane carnis iduit vt̄ iaccessibilē sue claritatis lucē nobis faceret accessibilē. **Job. xxiij.** Nubes latibulū eius.
- Quia** sicut nebula solis ardorē tempat et refrigeriū p̄stat terrenascētib⁹. vt̄ flores herbas et arbores p̄seruet ab ardore ip̄i solis. Sic christi hūanitas. p̄ris seueritatē t̄pauit. et in feruore passiōis p̄busta ē hec nebula. vt̄ p̄staret nobis refrigerium cōtra incēntia viciōz. et p̄seruaret ab ardorib⁹ inferni.
- Quia** sicut nebula terre immūdiā tēgit et abscondit ab ocul⁹ solis huius. Sic christ⁹ nebula carnis sue inter nos et deū patrē interposuit ī cruce. et p̄cā n̄ra mīsericorditer operuit pallio carnis sue. Unde dicit **Eccī. xxiij.** Sicut nebula tēxi omne carnē. q̄a exaltatus in cruce scapulis suis obumbrāuit ecclīe.
- Quia** nebula terrā rigat. et suo humore q̄si quodam roze impinguat et īpregnat ad fruct⁹ generādos. Sic christus in carne apparēs. roze gratie mentes instructio-
fas impingnauit pinguedine caritatis. vt̄ faceret fructū vite.
- Quia** nebula dissoluit geliditū aq̄lonis. Et christ⁹ q̄ vapor p̄utis dei **Sap. viij. il**
lud gelu de q̄ dicit Eccī. xxiij. Frigid⁹ v̄etus aq̄lo flauit. et gelauit cristall⁹ ab aq̄.
Quere infra particula. v. c. r.
- Quia** vrit flores. sicut patet in florib⁹ vitis et oliue. Et christ⁹ p̄bo et exēplo dele-
ctabilia mūdi. **Job. xv.** Ledet q̄si vinea in p̄mo flore botrus ei⁹. et q̄si oliua p̄ici-
ens florem suū. Et loq̄tur de mūdo v̄l mūdi amatore.
- Quia** p̄pe terrā. Sic christ⁹ p̄ passionē peccātū. et p̄nitatē eraudiēdi. ad clamā-
tes ad se ip̄e dicit Mat̄h. ix. Nō veni vocare iustos sed p̄cōres. Et de eo dicit. p̄-
pe est dñs omnib⁹ inuocantib⁹ cū in veritate.
- Quia** late extendit. vt̄ obumbrat et p̄regat. Sic et caro christi extensa in cruce. **Un̄**
dicit Ezech. xvi. Expādit amictū suū. nebula carnis sue. Et s̄ est qd̄ dicit p̄s. Et
pandit nubem in p̄rectionē eoz. rē.
- Quia** diē turbat vt̄ solē ostēdat. Qñ enī t̄pus nebulosū ē. tūc solē bñ sustinem⁹ vī-
su. Sic christ⁹ incarnat⁹ cōtpauit se lippitib⁹ ocul⁹ mortalitū. Et ī aduētū suo hu-
manam. id est. mūdanā p̄spicitatem ip̄am p̄tēdō. nolēs fieri rer. **Job. vi.** Et mūdi
p̄p̄tū docēdo turbauit. vt̄ postea clarior et benignior amic⁹ suis appareat. sic post
q̄ nebula diē turbauit sol ip̄a discussa feruenti et clari⁹ micat.
- Quia** diuisa nebula sol apparet. et diuisa carne christi ab aīa sol diuinitat⁹ in resurre-
ctōe apparuit p̄ cognitionē.
- Caro xpi**
nubes Et nota q̄ nō solū nebula dicit⁹ caro christi. sed etiā nubecla siue nubes. Unde. **iiij. S**
Regū. xviij. Ecce nubecla pua q̄si vestigiū hoīs ascēdebat de mari. Et loq̄tur
ibi. q̄a nō pluerat p̄ tres annos. Isti anni sp̄ual⁹. t̄ps sub lege. t̄ps p̄phaz. in q̄
bus nō distillauit sup̄ terrā pluuia gr̄e. sed in t̄pe gr̄e apparuit nubecla gr̄e. i. chri-
st⁹. Quasi vestigiū hoīs. Ier nō diē vestigiū. Iimpl⁹ s̄. Quasi vestigiū. q̄a nō ope
virū. sed opere sp̄s̄s̄c̄i p̄ceptus ē et nat⁹. Ascēdit de mari. i. de vtero marie. Lascē
dit. q̄a in excellētissimo statu vite humane fuit.
- Ire helyas d̄z p̄r. puer missus ad mare. gabriel missus ad mariā. Primū gen⁹. salu-**
tatio. Un̄ Lauē maria. Scdm. triplet p̄mēdatio. ad se. Lḡa plena. Iad deū. dñs te
cū. Iad nos. b̄ndicta tu ī m̄lierib⁹. Tercū. p̄foratio. Un̄. Ne timeas maria. I. rē.
Quartū. filiū dei annūciatio. Un̄. Ecce p̄cipies. I. rē. Due p̄ceptio p̄mēdat a q̄nq̄
- A nominis sublimitate. Unde. Vocabis nomē eius iesum.**
- Lōceptō**
christi cō
mēdat **A potestate. Unde. Dic erit magnus.**
- A nobilitate. Unde. Altissimi filius vocabit̄.**
- A dignitate. Unde. Dabit ei dñs sedem dauid. rē.**
- A dignitatis eternitate. Un̄. Regni eius nō erit finis.**
- Quitū. modi exp̄ssio. Un̄. Sp̄s̄s̄c̄us sup̄ue. i. te. I. rē. Sertū. exēpli additio. Un̄**
I. Et ecce elizabēth. I. rē. Septim. oīs hesitatōis amotio. Un̄. Nō erit ip̄ossibile. rē.
- In hānt q̄ caro xpi d̄z. L. nubecla pua. I. notat duplex humilitas. exterior et interior. I**
fo. ccij. 2 3

Libec XII. Particula. I. Ca. VIII.

Hebe nubes media inter celū et terrā. et christ⁹ hō mediator dei et hoīm. i. **Thi.**
h. Dec etiā nubes aq̄sa. descēdens sic pluuia i vell⁹. recōciliatōis serenitatē fecit.
 ascēdens i celū pluuia scri spūs misit. **Un** dic **Eze. xxxvi.** Effundā sup vos aqm
 mūdā. **Tēp** estatē factura ē veniēs ad iudiciū. qñ i circuitu ei⁹ erit tēpestas valida.
Pulcre aut corpus dñici dñi. Nubes. Iq̄ de purissimis sanguib⁹ brē p̄gīl forma
 tū. q̄s. i. sanguines tanq̄ nutritiuos. celestis sue caliditatē. i. caritatis. humores ad
 nutrimentū sui. de oceano hui⁹ seclī traxit ad se radi⁹ solis iusticie. i. benignitatē
 pietatis supne. **Dec** fuit nubes habēs in se lvestigū hoīs. et afferēs secū pluuia
 copiose salutis. i. hūane redēptōis. **Fere** aut easdē p̄petates hz nubes cū nebula.

Fuit hec nubes

In natiuitate cādida p peccati immunitatē et oīmodā puritatē. **Unde** **Apoē. xiiij.**
Uidi et ecce nubē candidā. et sup nubē sedentē zē. **Nubes** cādida. mūdā christi
 hūanitas. **Quere** li. viij. ti. xij. q. maria nubes. **Tūc** enī l nubecula ascēdit de ma
 ri. i. christus puer paruulus de maria.

In cōuersatōne lucida. p boni exēpli diffusionē. **Un** i trāsfiguratōe l nubes lucida
 obumbravit eos. i. aplos. **Eze. i.** Uidi et ecce nubes magna. et ignis inuoluent.
 et splēdor in circuitu zē.

Fuit hec
nubes

In passiōe rubea. p sanguis ppriū rubricatōem. **Un** dicī ei **Isa. lxiij.** Quis ē iste q̄
 venit de edom tinctis vestib⁹ de bosra. **In** passiōe enī fuit nubes vbi toti generi
 hūano refrigeriū dedit. vbi sub ymbra alaz suaz p̄xit gen⁹ hūanū. **Sed** in f̄sur
 rectōe fuit leuis. qñ omni mortalitate depōsita et passibilitate surrexit.

In sepultura nigra et obscura. cū nō fuit ei species neqz decor.

In ascēsiōe forte iacintina. p celestis coloris induitōem. **Unde** tūc nubes lucida z
 forte iacintina. suscepit eum ab oculis intuentiū.

In iudicio ardens erit et ignea. qñ ignis ante ipm p̄cedet zē.

Ite de hac nube dicī **Isa. xix.** **Ecce** dñs ascēdet sup nubem leuē zē. **Erpone** istd
Lece. sicut iuenies li. iij. ti. xij. de cōceptu virginis. **Nubes** ista caro christi. que
 bene dicī l leuis. q̄a sine pōdere peccati. **Que** ideo dicī l nubes. qz nos rigauit
 pluuijs doctrinaz. exterruit tonitruis cōminatōnū. plustrauit q̄si q̄busdā fulgori
 bus. choruscatoib⁹ miraculoz. et sua nos obumbratōne p̄xit. **Un** christ⁹ hō dic
Eccī. xxiij. Sicut nebula tēti oēm carnē. **Sz** videt q̄ dixisse debuerat p̄phe
 ra. descēdet dñs ad nubē leuē. sicut dicī ibi infra **Isa. lxiij.** **Utinā** dirūpes cer
 los et descēderes. **et** nō ascendet sup nubem leuē. qz nō se exaltauit sed mltū hūi
 liauit assumēdo carnē. sicut dicī aplos ad **Phil. ij.** **Sed** qz descēdens in carnē q̄
 antea ignor⁹ erat mūdo. sic ascēdit in noticiā et honorificatiā hoīm. iō dñ sup nu
 bē ascēdisse. **Vel** aliter **In** carnatio dñi dicī ascēsus. **Quia** tūc vībil⁹ mundo
 apparuit. sicut nubes nob meli⁹ apparet ascēdendo q̄ descēdēdo. **Vel** ideo ascen
 surus dicī sup nubē. quia caro in ipo oīno subdita fuit spūi. nec aliqd aduersus
 spiritū p̄cupiuit. **Vel** ideo. q̄a sic in noticiā venit vt dicī est. cū pus essz de⁹ ab
 scōdit⁹. **Isa. xlv.** **U** ab effectu. qz naturā hūanā quā assūpsit ascēdere fecit. **Un**
Qui ponit nubem ascensum suum. **Izē.** **Dec** est enī nubecula. q̄ christo nascēte
 ascēdit de mari. i. de maria. **Et** fuit hec nubes q̄si sex coloꝝ. vt dicī est supra **R.**

Argumē
tū p̄tra

Solutio

Et nora qz p̄pheta loq̄ns de icarnatōe. vocat eū dñm. vt notet dei filiū q̄ est rex re
 gum et dñs dñantiū. i. ad **Thimo. vi.** et **Apoē. xix.** **Vel** q̄a tūc veniebat distratio
 nari hoīem seruū suū p̄tra diaboliū. qd factū est in cruce.

Sequit. **Et** ingrediet egiptū. i. mūdū nascens de virgine. **Vel** **Egiptū**. ad lram
Mat. ij. **Angelus** dñi apparuit in somnis ioseph dicēs **Surge** et accipe puez
 zē. **Vel** **Egiptū**. i. cor hūanū illud illustrādo lumie ḡfe. q̄a pus erat tenebrosus
Quere li. viij. ti. xij. de auroꝝ. **Et** hoc est qd dicī zacharias **Lu. i.** **Uisitauit** nos
 oriens ex alto. **Illuminare** his q̄ in tenebris z in ymbra mortis sedēt zē. **Ecq̄.**
Et mouebunt simulacra egipti. **Quia** ipo intrāte egiptū corruēt simulacra ei⁹.
Vel demōes obmutuerūt in eis. **Vel** mouebunt simulacra egipti. i. de structur
 idolatria. vt etiā magi a demonib⁹ docti. vel iuxta p̄phetiā balaam intelligēt na

Proprietates orti conclusi

tum filiū dei q̄ magicā artē destrueret. venerūt ipm̄ in berthelem adorare. **L**ā facie eius. **I**.ā p̄sentia ei⁹. **L**et cor egypti tabescet in medio ei⁹. **I**.ā sapiētes mūdi obstupeſcent. q̄a sapiētia ei⁹ destruet. **I**sa. xxi. **P**eribit sapia rē. **A**bdias. **P**erdā sapiētes rē. **P**sal. **O**mnis sapiētia eoz deuorata est.

Moraliter. **I**ngrediēte dño p̄ grām egyptū cordis hūani: statim corruerūt simula-
era vicioz. **S**i vero adhuc stāt in corde tuo hūmōi simulacra: argumētū q̄ domi-
n⁹ nōdū ingressus est in cor tuū. **Q**uere titulo de idolis. **E**t nota q̄ hec autoritas
habet **I**sa. xxi. **I**n onere egypti. **I**.ā mūdi: tenebris p̄corū et caligine ignorantie
obuoluti: multimode miserie merore p̄fecti. **R**ecte enī dicit christi incarnatio on⁹
egypti. q̄ egyptus interpretatur tenebre v̄l merore.

Incarnatio dominica fuit

Tenebrarū euacuatio: contra erroneos. **Q**uia ipa est lux mūdi. **I**saie. ix. **H**abū-
tantib⁹ in regiōe vmbre mortis rē.

Incarna-
tio p̄pi fu-
it **D**eroris p̄solatio: cōtra accidiosos. **Q**uia ipa gaudiū mundi. **L**uce. ij. **A**nnūcio
vobis gaudiū magnū rē.

Angustiaz exterminatio: cōtra inuidos et auaros. q̄a christ⁹ caritas ē. **I**.ā. **J**oh. iij.
Ire p̄s. **A**mbulabā in latitudine. **S**lo. ambro. **I**n caritate patulū cor optet esse: ad
suscipiendū illū qui replet celū et terram. **D**iere. xxiij.

Sine vaporans. **U**nde b̄ta virgo dicit **E**ccl. xxiij. **Q**uasi libanus nō incisus va-
porauit habitationē meā rē. **Q**uere infra p̄ti. vi. ca. vij. vbi agitur de libano. et opti-
me expositū inuenies.

Capitulū ix.

Densus. **I**.ā. **D**ensus p̄pter mltitudinē virtutū. q̄ designat p̄ innumerabilē mlti-
tudinē herbarū et arborū: radicū: et aromatū. **S** q̄b⁹ īfra p̄ti. vi. p̄ totū iuenies
de herb⁹ et aromatib⁹. **C**an. iij. **C**ypri cū nardo rē. **I**pa ē enī arbor seu lignū dēsa
rū frōdū: habēs ramos. q̄ rami iūbēt sumi. **L**eu. xxiij. **D**ēse ei frōdes mag⁹ tenēt
viroz: et diffici⁹ corūpūnt. **H**ec ē dēlatio bonoz opoz et meritoz ī r̄gie: cū vi-
roze fidei et p̄senerāia. q̄ sumi debēt p̄ exēplū. et cū q̄b⁹ x̄po occurrēdū ē. **I**n ipa ei
q̄si p̄sire creuerūt oēs vtutes ī suplatiō gdu. **E**t in his dēsis debem⁹ p̄stare
re dīe solē: solē n̄zādo ei⁹ vtutes. **I**re hec dēfitas notat **E**ze. xlvij. **C**ōverti
me ad ripā torrēt. **I**re. **L**et paulo post. **L**et oī p̄te oē lignū pomiferū. **A**po. xxiij.
Et vtrāq̄ p̄te flumīs lignū vite rē. **I**re **E**ccl. xxiij. **Q**uasi ced⁹ exaltata sū rē.

Maria
solitudo
et dērtū **I**tem **D**e hac cōdensitate dicit **I**sa. xli. vbi maria appellat solitudo et dērtū. vbi
sic legitur. **D**abo in solitudine cedrū: et spinā: et mirtū: et lignū oliue. ponam ī dē-
serto abietem: et vlmū: et burum simul.

Per cedrum. **I**que est arbor alta et p̄cra: altitudo celestīū desiderioz et p̄templatōis
eius. q̄bus duob⁹ celos attingebat stans in terra. **S**ap. xxiij.

Per spinam. **I**multiplic⁹ tribulatiois: punctōis: quibus in filio: cū filio: et p̄ filio per
passionē pungebatur. **E**t etiam amaritudo vite p̄sentis.

Per mirtū. **I**omnimoda incorruptio carnis et spiritus: tā ab omni peccato q̄ a p̄-
ginitatis lesione. et corporis putrefactione.

Dēfitas
fructum
marie de
signatur **P**er lignū oliue. **I**opa caritatis et misericordie. que vtrāq̄ tanta fuit ī ea q̄ filiū suū
vniuentū in mortē tradidit p̄ salute hūani generis. sicut dicit **D**ichee. vi.

Per abietē. **I**que est plana lenis et sine scrupulis: mansuetudo et lenitas cordis.

Per vlmū. **I**que vites sustentat: orationū suaz deuota sinceritas: qua fructificātes
in ecclesia dei sustinet et supporat.

Per burum. **I**semper virentē: fides ipi⁹ virgīs. que nec etiā in filij passiōe defecit. **E**t
ideo forte crux burat ī tpe dñice passiōis. q̄ p̄ fidē b̄te virgīs ipa crux honorat.

Item **M**oraliter: septē arbores hic nominant que designant septē vtutes princi-
pales que opponunt septē criminalibus.

Cedrus. **I**imputribilis: castitas contra luxuriā.

Spina. **I**pungitina et excitatiua: vigilantia contra accidiam.

Oliua. **I**lenitiua: misericordia contra auariciā.

Fo. ccc.

L 4

Liber XII. Particula .I. Ca.x.

Septem- Virtus Imitativa. temperantia contra iram.
fructus 5 Abies.] Altitudine ceteras arbores transcendens. et cuius auxilio mare transiit. et in ter-
septem vi ram pmissiois puenit. caritas contra inuidiam.
cia Ulmus.] que vitam fructuosam sustentat. patientia contra impatientiam.

Burus.] humilis et semp virens. humilitas contra supbiam.
Alit. Per abietē. altitudo celestium desideriorum. **Ulmus.]** ponit h loco vite. qz idē erit p-
 miu paupis et paupes sustentat. **Ulmus mat. r.** Qui recipit pphetā i noie pphete merce
 de pphete accipiet.

Religio solitudo Aliter et moralz.] Per solitudinē signat religio. **Prio ponit cedz.]** imputribil et boni odo-
 ris. h est castitas vl incorruptio. **Hoc ipo eni qz ptenet qd a putredie luxurie.** odo-
 rifer? efficit deo et hoibz. ex putredie ei fetor. ex incorruptoe bon? odor. **Hec epma**
fructus necessaria oī iusto. Sequit spina. i. pūctio de pctis pphs. qz aliqñ pstra fu-
 it spina pcti: d3 ouerti qd in erūna. **Uell spina correptio:** q debz esse alba. vt cor-
 reptio pcedat de dulcedie mēt et māsuetudie. **Ad nigra.** qd ē qñ ex malicia accu-
 sat qd frēm suū. i. ad **Thes. v.]** Corripite inqetos. **Ecce spina.** L solamī pusillani-
 mes. **Ecce alba.** Et hec p solatō dsignat p mirtū. q ponit psequē. qz mirt? pfortat mē-
 bra debilia. **Ulmus.]** **Isa. xxxv.]** Cōfortate man? dissolutas. et genua debilia roborate
Eccē. vij.] Ad desis plorantibz. **Ecce qd parū est p solari verbo si desit op?.** seq-
 tur. **Let lignū oliue.]** i. misericordia actual.

Et vmbrosus.] In maria ei velut i orto p dēso et vmbroso inuēit vmbra ppiciatōis. **L**
Ad h ei obūbrauit ei d3 altissimi i filiū pceptoe. sic d3 i fra imediate. vt et ipa p cibz
 suis meritis et exēpl. obūbrat pctoribz pferuorē diuie iracūdie. et estū cuiuslibz pue-
 pūpiscētie. **Ipa ē enī arbor ramosa et frōdosa:** cui? pulcritudo delectabil ad itū-
 endū. vmbra desiderabil ad qdēdū. fruct? appetibil ad edēdū. **Tria enī sūt q pci-**
pue viatores ad arboz ptectorēz p pellūt fugere. Est? turbo. et pluuia. **Et hec tria**
designat tria: q tēdētē ad patriā p viā hui? exilij pncipaliter infestāt. **Cōcupiscē-**
tia. q p estū. **Supbia.** q p turbine. **Importunitas assidua tēptationū.** q p pluuia
 designat. **Obūbrat aut nob maria p estū pcupiscētie exēplo castitatis.** **Cōtra tur-**
bine supbie exēplo hūilitatē. **Cōtra iporūitātē tēptatōis diabolicē.** p tute assidue
 orōis. **Hec patit sūma ei? benignitas sup id qd possum? nos tēptari.** s3 cū ipis
 tēptatōibz dat pūctū. **Is d3 ipa d3.]** **Isa. iij.]** Erit tabernaculū i vmbraclū diei ab
 estu. **Quere li. r. xi. r. qz maria tabnaculū.** **Obūbrat aut pcpue sup capita bel-**
latozū. q ad imitātōem ipi? pugnāt p tria vicia supdicta. s3 supbiā p hūilitatem.
 ptra auariciā p largitatē. ptra luxuriā p tēptantiā et castitatē. et sic de alijs. vt dicere
 valeat q sic pgnat. **Obūbrasti.]** **maria.]** sup caput meū in die belli. **Itē obūbrat**
maria pctoribz. qd ipa designat p ppiciatorū. **Eco. xxxvij.]** qd obūbrabāt duo cheru-
 bin sese respiciētes mutuo. **Isis vultibz i ppiciatorū.** **Hec duo cherubin.]** sūt i ip-
 sa pgitas et mīnitas. q qñ solebāt hīe vult? auersos. nūc aut sese respiciūt. qz et
 d3o est fecūda. **De h elegāissime dicit qdā.]** **Dare? et itegitas discordes tpe lōgo.**
Virginis in gremio federa pacē habēt. **Et bñ hec duo vocāt cherubin.** qd interp-
 rat plenitudo scie. qz soli? dei sapiā sciuit et potuit virginitati secūditatē pūgere i
 maria. **Ulmus ad Ro. xi. exclamat apls.]** O altitudo diuinitaz sapie et scie dei. **Ecce.**

Obūbrat maria

Isis

Maria abscondit

Abscondens.] In eo siqdem absconditus latuit christus nouē mensibz. **Unde dicit**
ei.] **Isa. xlv.]** Vere tu es deus absconditus. **Et inde assumpsit nubilū nostre carnis.**
 in qua celaret diabolo et seculi principibus. qui si eum cognouissent nunqz dñm
 glorie crucifixissent. i. ad **Choz. ij.]** et ita nō essem? redempti. **Ipa etiam abscon-**
 dit peccatores quasi sub frondibz et ramis pietatis et misericordie sue. a facie se-
 dentis in throno iudicij. **Unde designat p ortū voluptatis.** in quo absconditi sunt
 adam et eua post peccatū. **Bene. iij.]**

Et latebrosus.] In bono sensu. i. oportun? ad inueniendū latibulū. **Desiras enim**
 arboz. latitudo et multitudo foliozū. vmbra faciūt. **Et hec tria.]** s. mltē arbores. la-
 ta et multa folia. et vmbrositas pueniēs ex his duobz pbenit latibulū. **Et idō mar-**
 ria signat p hester reginā. q interpretat abscondens. **In boc enī orto posuit christus**

Proprietates orti conclusi

tenebras latibulū suū. De tenebre sic dicit glo. signū incarnatōis mysteriū qđ. nō
bis p̄fundū ē et obscurū. Latibulū suū. Idē. i. secretū maiestatis sue qđ nube carnis
tegebatur. Et s̄ nōb erat necessariū: q̄ten? fides sic haberet meritū. Un̄ Aug? Dñe
abscōde te vt credam? Et forte ppter s̄ dixit de? vt habitaret in nebula. iij. Re.
vii. Hoc aut latibulū tūc apies. qñ videbim? eū sicuti ē. Prop̄ h̄mōi latibrositate
dicit fili? m̄ri. Isa. xvi. Done q̄si noctē vmbra tuā i meridie. I. i. manifesta diabo
li p̄secutiōe et tēptatōnū feruore. Abscōde fugiētes. et vagos ne p̄das. habitabūt
ap̄d te p̄fugi mei. Moab esto latibulū eoz a facie vastatoris. Umbra suā ponit
q̄si noctē i meridie maria. qz ab estu tēptatōis seure defēdit afflictos. et refrigerat
patiētes. Ipa ei abscondit fugiētes. i. mūdū. carnē. et diabolū. qz pusillanimes et
timētes dei iudiciū recipit et recepat. Vagos nō p̄dit. qz tēptatos p̄cō nō expo
nit. nec vagātes p? varios errores. q̄ntū i se est deserit icōsultos. sed eos ad salutē
abscondit. orōibus et exēplis reuocās ab errore peccātes. Profugos dñi recipit. I
q̄a fugiētes a terrore iudiciū misericorditer p̄solat. spem venie tribuēs desparis. Iō
de ipa dicit p̄a. Petra. I. i. maria. refugiu ihericis et leporib. Quere li. viij. ti. r. q
maria petra. Et appellat hic maria. moab. Iq̄a descēdit fm hystoriā d̄ genere mo
abitay p ruth. Un̄ et d̄z petra d̄serti. Isa. xxi. Rōe etiā hui? absconditiōis designa ē p
raab ierichontinā. Nā sicut illa raab. iudeos exploratores recepit et abscondit. Iō
sue. ij. Sic maria iudeos. i. s̄ p̄fiteres se et filiū suū. et exploratores s̄e terre. p̄mis
siois ad possidēdū eā. Sic enī pia m̄r abscondit filiū suū sub pallio quē p̄r vult s̄
berare. Sic maria fugiētes ad se. christi iusticiā formidātes. S̄ nota qz res gros
sa et ḡndis nō ita de facili p̄t abscondi. necesse ē tibi est. ad s̄ vt possis abscondi sub
pallio. i. sub latitudine misericordie ei? vt sis p̄nus in ocul tuis p̄humilitatē. n̄ tur
gid? p̄latōem. Ut sis mūdus p castitatē. q̄a cū fetore luxurie nō posses ad eā p̄p̄
quare. Ut sis misericors. aliōqñ apud misericordie m̄rem refugiu nō haberes.

Capitulum r.

Uersus
decim? **I**n Andus in se. q̄a nihil inq̄natū incurrit in illū. Sap. viij. Apo. xxi. Rōtra

bīt in eū aliqd̄ coinq̄natū et faciens abominatōem.

Et emūdās. Emūdāt ei suo roze et stillicidijs. pedes. i. affect? deābulatiū i eo p me

dicatōez. Et man? i. opa p opū ei? imitatōz. Ad roze ei solem? abluere sordes p̄

Dirabil? Iōcipue i tribz. In seipo. i. flore. i. fructu. In seipo. qz oz Ldū et manuū

tus iste. i. maria sup naturā. sup rōem. sup p̄suetudinē. sup hūane p̄ditōis meritū.

suū pepit ortulanū. Sup naturā. q̄a s̄go pepit deū. ad s̄ enī itelligēdū rō hūana

nō sufficit. Un̄ exclamat. Isa. lvi. Quis audiuīt vnq̄ tale. aut q̄s vidit huic sile?

Sup p̄suetudinē. q̄a de sp̄sctō caro christi cōcepta ē. q̄enī caro de carne aut spi

rit? de sp̄u oriāt bñ p̄suetū ē. Job. iij. Qđ natū ē ex carne caro ē. et qđ natū est ex

sp̄u sp̄us est. Sed qz caro de sp̄u. oīno nouū et inauditū et mirabile ē. Sup hūa

ne p̄ditōis meritū. q̄a qz virgo sine dolore pareret meritū hūanū nō exigebat. sed

port? oppositū. Unde dictū erat p̄me matri post peccatū. In dolore paries fil os

zē. Ideo exclamat p̄pha. Venite et videte opa dñi q̄ posuit p̄digia sup terrā.

Item alio modo mirabilis in se. qz in vtero virginali qui p̄p̄rie p hunc ortū designa

tur. tria mirabilia facta sunt.

Primū mirabile. q̄a ibi de? fact? ē hō. Antiqu? diez puer. Verbū i fons. Etn? tpa

lis. Imortal? mortal? Immēsus puul? Leo agn? Creator creatā. Qui fecit s̄

qđ factū ē. Io. i. Verbū caro factū ē. Diere. xxi. Creauit dñs nouū sup trā.

m̄lier circūdabit vix. Ip̄sectū scia et virtute.

Secūm mirabile. qz q̄ fecit v̄tre. fact? ē i eodē v̄tre. s̄ ē magnū mirabile. sic si q̄s fa

ceret domū et postea nascere i eadē domo. Iō d̄: i p̄l. Glōsa deā sūt d̄ te ci. di. hō

nat? ē i ea. et ip̄e fecit eā altissim? Isa. lvi. Quis au. vnq̄ tale. aut q̄s vidit huic sile?

Terciū mirabile. quia venter ille mains se continuit. i. deū. quem totus non capit

orbis. Isa. xlv. Vere tu es deus absconditus in vtero virginali. De magnitu

dine enī illius dicit Job. xi. Excelsior celo est. Idiuinitate. qz de? ver? Inferno

p̄fundior. I hūilitate. q̄a verus hō. Lōgior terra mēsurā ei? I p̄lōganimitatē. La

fo. cxi.

In vtero
gis tria
mirabilia

Libet XII. Particula .I. Ca.x.

Aug^o.

rior mari. Ip^o caritate. Aug^o. Sup^o oia nō elatus. subter omnia nō depl^ossus. itra oia nō inclusus. extra omnia nō exclusus.

Mirabil^o in flore. Ipa in singul^o herbis et arborib^o suis. flore retinēs et fructū pferēs. nec ppter fructus flores amittēs. Vere mirabil^o ortus: in q^o fruct^o sic veniūt: vt tū flores nō recedūt. sic fruct^o maturescūt: vt tū flores nō marcescāt. Ideo de florib^o suis et fructib^o dicit maria Eccl^o. xliij. Flores mei fruct^o honoris et honestat^o.

Aug^o.

Mirabil^o in fructu. Iqui^o fruct^o christus iesus. vel p^ocipue caro christi. que in sola. ex sola mliere cōcepta est: sine p^oritu et fetore coitus. qd^o nulla alia Un^o designat^o p lapidem excisū de monte. I. de maria sine manib^o. I. sine ope nuptiali: sicut glo^o fac Aug^o. Dañ. iij. Uel^o de mōte. I. de altitudine hūane nature. in q^o fuit añ p^octm^o. Talē ei quo ad p^octi imunitatē assumpsit xps hūanā naturā. q^olis fuit añ peccatū. Quattuor enī sunt stat^o hoīs. Primus ante peccatū. scdus post peccatū añ grā. tercius sub grā. q^ortus in glā. De singulis statib^o istis aliqd^o accepit christ^o. De p^omo peccati imunitatē. de scdo penalitatē. de tercio grē plenitudinē. de q^oto peccā di impossibilitatē. et oimodā veritatis rēplationē.

Caro christi mirabilis

Quia in ip^o a p^oceptōe formata in corp^o. ita tū sicut dicit archiep^ous cātuariē. q^otūc vīb^o hūanis nō possent liniamēta distingui. Eccl^o. xliij.

Caro xpi mirabil^o

Medicina oīm in festinatōe nebule. Flora in festinatōe. vt sup^o eodem ca. viij. B. vbi ortus dicitur nebulosus.

Quia caro illa nō infecit aīam insulam. Unde de christo d^o. Qui ingredit^o sine macula. Ideo dicit^o Diere. xliij. L. Suscitabo dauid germen iustū. I. christū iustum i germine. I. in conceptōe. q^o cōceptus fuit sine originali. Un^o dictū est marie Lu. i. L. D^o nascet^o ex te sanctū. L. nascet^o in natiuitate in ytero et ex ytero.

Propter hec mirabilia et has dignitates dicit^o caro christi vnica. ibi La leōib^o vnica mea. Dicit^o etiā glā. ibi. Eurge glā mea rē. Iquia in ea diabolū viciit. et nos ab eius tyrānide liberauit.

Caro christi vnica

Singularē conceptōem in qua statim habuit animam.

Singularē natiuitatē. Iquia de virgine natus est: porta clausa.

Propter

Peccati immunitatē. Iquia ip^o est nubes leuis. I. sine pondere peccati.

Unionē cum verbo. Iquia verbū caro factum est.

Beatitudinē singularē. Unde dicit ei pater L. Sede a dextris meis. I. i potioribus bonis meis.

Mirabil^o vnio diuinitat^o et humanitat^o

Alio etiā mō. mirabil^o ē fruct^o iste vl^o ore^o iste i fructu. Quia xps stat^o i sua p^oceptōe oī moda fruebat^o diuinitat^o. p^oteplatōe fm mētē: q^o deitati psonal^o erat vnita et imediate p^ouicra. et qdā mō a glā dei absorpta. cui ineffabil^o adherēs: vn^o spūs: vna psona: vn^o de^o ē effecta. oimodā habēs eādē potētiā: sapiāz: bōitatē p grāz. quā et xbi bz vl^o habuit ab etno p naturā. Totū enī et fm plēitudinē se p^obuit illi diuinitas ad participādū. nihilq^o refuauit qd^o hoī assūptō nō dederit. Un^o pphal^o. D^os i q^o bñplaci tū ē deo hītare. i eo etenī dñs hītabit i finē. I. sine fine: sine tmō: sine mēsurā. Nec h^o dicit^o q^o i eo finis vl^o termin^o vl^o mēsurā sit. s^o vt oīdat plenitudinē diuinitat^o i ip^o hītare. Un^o apls māifeste p^oclamat^o. In q^o habitat oīs plēitudo diuinitat^o corpali^o. I. dicēs Loīs larguit eos q^o dicūt hoīez assūptū. oēs scīaz s^o nō oīpotētiā hīel. Plēitudo. I. dīc^o p^o eos q^o dicūt. nec tātā potētiā nec sapiāz vl^o bonitatē hīe q^ontā bz ipm x bñ. Et ne q^os s^orotū de xbo et nō de hoīe assumpto exponat. subūgit^o corpalitē. I. i hoīe assumpto q^o ē corp^o. Sic igīt hō oībz q^o sūt dei p^oicipat fm plēitudinē. ita de^o oībz q^o sūt hoīs p^oter p^octm^o. Tal^o enī fuit vnio hoīs et dei. q^o deū hoīez faceret et hoīez deū. Un^o. Lbtūs quē elegisti et assūpsisti. i. habitabit i artijs tuis. I. cōicabit recū i p^operatib^o. Sic enī de^o oīa sua hoī dedit. ita oīa hoīs i se suscepit. Et velu ti fili^o dīc^o p^ofi Loīa tua mea sūt. et oīa mea tua sūt. ita hō assūpt^o dicere p^o xbo as sumēt^o Loīa tua. Ip^o naturā mea sūt. Ip^o grāz. L. et oīa mea. Ip^o naturā tua sūt. Ip^o dīgrōz. Propt^o hāc igīt ineffabilē vnionē deitatis et hūanitat^o. de^o d^o xē et ē hō. et hō dicit^o

Proprietates orti conclusi

Aug.

Iust^o hō
est idē cū
deo

Ekebtus
abbas

Uersus
vndecim^o

Ori feci
ditas

Ecclesia
paradisus

Bñficia
marie

Nota ser
uē marie

vere et est deus. Unde Aug. dicit. Si distinctōem naturarū attēdas. aliū est de^o. aliud homo. Vel duo sunt deus et hō. Si autē psonalē vnionē. nō duo: sed vnū. nō in natura s; in psona. Pater enī et fili^o vnū sunt. nō in psona s; in natura. hō assumptus et vbiū assumens vnū sunt: nō in natura sed in psona. Et q̄libet scōz deo adherēs p fidē et dilectōez: vnū est cū deo. nō in natura vl in psona. sed in iusticia vl glia. Propter hāc itaq; inestimabilē adhesiōem. mēs christi immobilis et in cōcussa: etiā in ipā mor te pmasit. nec tūc min^o habuit glie vel beatitudinis: q̄ntū ad principale mētis p̄inet. In spū vero et in aīa et in carne fuit variatio et mutatio: ante ipā passionē in dieb; carnis sue. i. mortalitatis. De spūs mutabilitate dicat. Et infremuit iesus spū. De aīe mutabilitate scriptū est. Aīa mea tristis est vsq; ad mortē. Scdm carnē esuriuit. sitiuit. fatigatus est. et hmoi.

Inuiolatus. Quia nō trāsīuit p eū incircūcisus et immūd^o. Isa. liij. De ipō enī p̄di cerat Isa. xxxv. L. Nō erit ibi leo. et mala bestia nō ascēdet p eum. Leo supbia que locū nō habuit in virgine hūillima. Mala bestia auaricia vel luxuria q̄ nō viola uerūt virginē misericordie genitricē. Tria enī principalia mala faciūt bestie i orto. Pedib; enī p̄culat. viroze eius denozāt. stercozib; maculat. Dec tria silz faciūt demones in aīa peccatrice. Stere^o luxuria. Cōculcatio auaricia. Supbia sic dicit Gre. totū corpus depascit virtutū. Ekebtus abbas ad mariā. Ori^o conclusus tu es dei genitrix. ad quē deflorandū man^o adulteri nunq; introiuit.

Capitulū xi.

Ecarnis. Iq̄a nō pater malignantiis. i. demonib; et vicij; vt inde violēter pos sint abstrahere eos q̄ ad ipm confugerint. Non est ei q̄ de manu tua possit eru ere. Job. x. Idcirco de maria dicit Isa. liij. Erit in vmbra culū diei ab estu et i securi tatē. Cañ. vi. sup illud. Terribilis vt castroz acies ordiata. dicit brūs Ber. Nō sic timent hostes visibiles. Quere sup li. i. ca. ij. D.

Stabilis. In plenitudine virtutū suarū et deliciarū. que nō marcescūt: nō corrūpūt. nō deficiūt: nō veterascūt. Eze. xlvij. Nō defluet foliū ex eo: et nō deficiet fructus eius. qz aque eius de sanctuario egrediēt. Ibidem. Per singulos mēses affert p mitina. Apo. xxiij. Per singulos mēses reddēs fructus suos. Et in Isa. lviij. dicit marie. Eris q̄si ortus irriguus et q̄si fons agrum cuius non deficiunt aque.

Secundus. Iq̄a flante aultro. i. spū sancto aspirāre fecūditas. p quē fructū reddit mltiplicē. Secund^o inq̄m. in viroze herbaz. in pulcritudine folioz. i. diuersitate fructuum. in redolentia aromatu. in vmbrositate frondiū. i. melodia auū. in decursu fontū. et hmoi. Et de hac fecūditate habet Cañ. iij. L. Emissiōes tue paradisus malozū puniceoz cū pomozū fructib;.

In vbiis istis hui^o orti fecūditas demonstrat. Nam emissiōes et pductiōes virginis dicūt esse paradisus: cū oib; fructib; et arborib; herbis et aromaticis. et vnguentis. Et p paradisum signat ecclesia. marie autē p mala punica vnīuersa sanctozū collectio: totusq; paradisus designat. Nam sicut i malogranato singulis granis singule cellule deputant. et nihilomin^o in vna celula ordinant grana plurima. et tandē sub vno cortice omnia cōtinent. Sic i eterna felicitate cū dispar sit claritas sanctozū. et dispar pmiū quorūdam. tamē vna est di gnitas: et omniū vnū ē gaudiū. Bñ g dicit marie. Emissiōes tue. Ite. Quia ex ipa totus paradisus pcessisse dicat. sicut fructus de flore. qz ipa initū p̄stinit salutis et g tie.

Item tria beneficia: q̄si triplices fructū nobis exhibuit fecūditas huius orti. Primū q̄ iugum antique captiuitatis amouit. Secundū q̄ diuine indignatiōis irā pacificauit. Terciū q̄ notā hūane iniquitatē deleuit. Captiuus enī tenebaris o hō. p mariā liberatus es. Offensam dei icurreras. p mariā recōciliatus. Iniqu^o et peccator erriteras: et per illam iustificatus es. Quid enī dulci^o libertate post captiuitatem. iustificatiōe post impietate. reconciliatiōe post offensam. Ad mariā ergo tota iustozū vita: deuota desideria: sancte meditatiōes: iuste opationes: crebre ḡrarū actiōes: et cetera hmoi īspicere debet. vt ex his oib; p̄cipue honoret q̄ p ceteris sc̄is oib; cāz etne salutis opata ē nob. Age g tu q̄ i tāt marie īspiras bñficijs. et ad ipam vota tua et desideria conuerte. et dulce tibi sit hāc fecūditatē sp̄ inq̄ere. Fo. cxxij.

Gre.

Liber XII. Particula .I. Ca. XII.

et in ortu huius umbra desecere. q̄ bonorū spūaliū longa tabefact⁹ inedia. et longo tedio prauī itineris hacten⁹ laborasti. Accedat ad eā q̄ adhuc longe ē. q̄ iā apphē dit eā amore. et seruitio speciali teneat nec dimittat.

Berū.

Deliciosus. Affluens. s. et abundās omnib⁹ spūalib⁹. imo et corpali⁹ delicijs. **Un** Lanti. viij. dicit. **Delicijs affluēs.** Beatus berū. Qui nisi delicias dixerim. ēgita tis dec⁹ cū fecunditat⁹ munere. hūilitatis insigne. distillantē caritatis fauū. miserī cordie viscera. plenitudinē grē. pro gatiuā glie singularis. Propter hūmōi delicias cantat ei ecclia. **Speciosa facta es et suavis in delicijs tuis.** I. tibi soli pueniēti b⁹. **Quia multe filie pgre. di. tu supgressa es vnuerſas.** **Itē.** **Delicie.** **Marie.** vir tutes et pūilegia. que ipī soli pueniūt. quorū merito a delicijs oīm scōrū trāſlata est. ad delicias regī et dñi angelorū. **Et bene p̄tutes ei⁹ delicie sunt.** qz nō solū ho mines et angelos. sed etiā diuīos puocabāt aspect⁹. **Unde et dicit de ea.** **Diere. vi.** **Speciose et delicate affilauī filiā syon.** I. mariā. **Aliter.** **Delicie.** sunt cibi et po tus delicati. **Et ipa delicatissimo fauo caritatis sue. delicatissimo lacte vbez suo rū. nutriuit filiū dei et suū.** **Un et fili⁹ suus.** **Cañ. v. glia dices.** **Comedi fauū cū melle meo. bibi vinū cū lacte meo.** **Quere paulo infra ca. xij. B.**

Capitulum xij.

**Versus
duodeci
mus**

**Aggru
go d scō
victore**

I Argus. Iq̄d pater et eo q̄ liberissime inuitat oēs ad delicias suas. dices cum fi lio suo **Bar. xi.** **Venire ad me oēs q̄ laboratis et onerati estis. et ego refici. vos.** **glorioſo fructu meo q̄ est chris⁹.** **Vel fructib⁹ meis. i. generatōib⁹ meis.** de q̄b⁹ ipa dicit **Eccī. xxiij.** **Trāſite ad me oēs q̄ p̄cupiscitis me. et a generatōib⁹ meis implemi** **Inethauit.** **Ideo sup illud Lauē grā plena.** **Idicē m̄r hugo d scō victore ad ma riā.** **Recte dicta es grā plena.** de q̄ ortus ē fons gratie. **Quere li. i. ca. iij. A.** **Iō di cit ipa.** **Eccī. xxiij.** **Usq̄ ad futurū ſeculū nō deſinā.** I. s. miserī mīſericordiā exhibe re. **Propter h̄ dicit illi.** **Iſa. lviij.** **Eris q̄si ortus irrigu⁹. et q̄si fons aq̄z. cui⁹ nō de ficient aque.** I. mīſericordiā. op̄ſſio. pietas. et hūmōi.

Sartans. **Unde dicit.** **A generatōib⁹ meis implemi.** **Eccī. xxiij.** **Argitas ei ma rie q̄ ē hic ortus.** ad suam fecunditatē et plenitudinē. **chris⁹ inuitat et amicos** **Cañ. v. xbi dicit.** **Veniat dilect⁹ me⁹ in ortū suū vt p̄medat fructū pomorū suorū.** **Audierat ei m̄r.** **ortū se vocari in ſupiori aucte.** **Cañ. iij. xbi dixerat chris⁹.** **Sur ge aq̄lo.** I. i. o tu ſathana. ne incūbas ecclie. vt eam depmas. s. recede. et da locū spī rituiſcō. **Let veni auster.** I. i. inspiratio spūſſcī. **Lp̄ſta ortū meū.** I. matri mee p̄ſene rāter inſuffla aīaz abundantiā. vt ab ipa abundanter et indeficiēter deſuāt bñſicio rū remediā ad iſirmos. **Hec autē ſba vident dicta fuiſſe spūi maligno. et spūiſan cto in ſcīficatōe marie ab originali pctō.** **Auditis autē hūmōi ſbis brā ēgo. et me rore illi⁹ ficulnee que maledicta ē (qz chris⁹ fructū q̄rēt in ea nō panit) ſtati inui tat dilectū ad delicias ſuas dices.** **Veniat dilectus me⁹ in ortū suū.** I. i. me de ſcēdat p̄ incarnatōis myſteriū **Let comedat fructū.** I. i. delectet in fructu pomorū suorū. I. i. in opib⁹ virtutū q̄s in me plantauit.

Et nota q̄ beata ēgo ad fructū inuitat filiū suū tanq̄s puez. qz paruul⁹ nat⁹ ē nob. **Iſa. ix.** **Et mittit ad eū q̄si q̄tuor nūcios. vt veniat cito ad prādū nobiſcum.** **Bi q̄tuor nūcij ſunt.** **Beditatio.** que dñm q̄rit. **Contēplatio.** que q̄ſitū inuenit. **Oratio.** q̄ inuentū inuitat. **Pūilitas.** que inuitatū adducit. **Un dicit Lanti. i.** **Dū eſſet rex in accubitu ſuo nard⁹ mea dedit odorem ſuum.** I. i. hūilitas effudit oīem ſuam. vt vocaret et adduceret ſponſum. ad p̄uiandū nobiſcum in terris. q̄ cum patre et angelis p̄uinabat in celis.

Et nota q̄ ſercula libētissime p̄medit ſpōſus iſte. que ſunt. vite mūdicia. et vera peni tētia. **De primo.** **Cañ. ij.** **Qui paſcit inter lilia.** **Et h̄ ſerculū puenire debz omnia** **alia ſercula.** ſine q̄ cetera nō ſaperēt. **De ſecūdo.** dicit rebecca filio ſuo iacob **Bene. xxvij.** **Affer mihi duos hedos optimos.** **Iſq̄.** **Lq̄bus libēter veſciſ.** **Q.** autē hec duo ſercula chris⁹ p̄parauit in p̄ſenti. duob⁹ alijs ab ipō cibabit. I. grā in p̄ſenti. et glia in futuro. **Dilectus autē marie.** gaudēs ſe inuitari. tanq̄s famelic⁹ ſtati adest. et de bona reſectōe ſe p̄medat dices. **Veni i ortū meū ſoror mea ſponſa.** **Et pauc⁹**

Proprietates orti conclusi

Interpositis describit suā refectōnem dicens. **L. Comedi fauū cum melle meo. I. rē.**
 Quasi diceret. ad similitudinē veniēs in ortū suū. vt ibi iocundet post labores. Sic
 ego ab illis q̄ labores mihi p̄bēt in iniquitatibz suis. vt iocundarer i meritis et fructi-
 bus brē regis. Veni in ortū meū. I. i. in ip̄am p̄ mysteriū incarnatōis mee.

Cibus christi

Adimpletio paterne volūtatē. Unde dicit **Joh. iij.** Deus cibus est vt faciā volūta-
 tem eius qui misit me rē.

Duo ad aīam p̄tēplatio diuinitatis. a quo cibo nunq̄ ieiunauit. **Uñ** dicit. **Prouide-
 bam dñm in cōspectu meo sp.** Deus ei hoīs assumpti. statim a suo origie plene
 et p̄fecte dei visiōe fruebat. ip̄am veritatē videndo imēdiate in semetip̄o.

**Cibus
christi**

Sacra scriptura. Iab hoc etiā nunq̄ ieiunauit. **Matth. iij.** Non in solo pane viuūt
 homo. sed in omni verbo qd̄ p̄cedit de ore dei.

Cōuersio peccatorū. ab hoc ieiunauit i cruce. qz ibi nō incorporauit nisi vnicū latronē.
 Unde dicit. **L. Et operui in ieiunio animā meā. I. i. nō exercui potētiam meā. vñdē
 cando me de crucifixoribz meis.**

Corpalis. Iab q̄ ieiunauit q̄draginta diebz et q̄draginta noctibz. sic **Mat. iij.** dicit.

Delectatio. Iab q̄ habuit in p̄tibus m̄is. s. in actiua et p̄tēplatiua. de q̄bz hic dicit.

L. Comedi fauū cū melle meo. I. rē. Ubi in vtraqz vita m̄em sibi p̄placuisse demō-
 strat. Nam mel eliq̄tū. pure p̄tēplatiōis designat dulcedinē. Fauus. q̄ rude ceram
 demōstrat. exteri⁹ et i suis cellulis mel occultat. vitā figurat actiua. q̄ licet in opibz
 rudis appareat. p̄ singulas tñ opēz cellulas dulcedinē continet p̄miorū.

**Actiua et
p̄tēplati-
ua. vite**

Alter **L. Comedi fauū cū melle meo. I. rē.** qd̄ descendit ab aere signat p̄tēplatiue dul-
 cedinē. Fauus p̄o ē qd̄dam elaboratū ab apibz. habēs dulcedinē i melle. et lumen
 in cera. et signat actiua q̄ est in labore. et habet dulcedinē mellis in p̄scia q̄ntuz ad
 deū. et lumē in exteriori cōuersatōe q̄ntū ad primū. **Uñ** **Matth. v.** **Luceat lux v̄e-
 stra rē.** **D**istrait ḡ maria filio dei fauū cū melle. quia p̄matū habuit i vtraqz vita

Sequit. **L. Bibi vinū meū cū lacte meo. I. et p̄iūgit vinū. in q̄ ebrietas. lacti. in q̄ ē dul-
 cedo. quia eberatē bibit in lacte materno. Qui enī anteq̄ bibisset lac m̄is. distri-
 cte iudicās cū seueritate puniebat. postq̄ carnē sumpsit de regine. et bibit de eius
 lacte. seueritatē sic in misericordiā p̄mutauit. qz velut lacte materno debui⁹. peccatō-
 rōz nostrorū videat̄ oblitus.**

Potāsqz. **Q**uid autē biberit christ⁹ in hac refectōe. p̄sequēter ostēdit dicens. **L. Bibi vinū
 cum lacte meo. I. rē.** ē dicere. past⁹ sum in merito meo. Vel sic. pastus sū sine me-
 rito meo. et virginis lactat⁹ vberibz. de quoz neutro alicui vnq̄ p̄tigit gliari. **Iō**
 licet de maria dicat. **L. Loleū effusum nomen tuū. Inō tñ dicit qz vbera sint effusa. eo
 qz sol⁹ fili⁹ dei et eis lactat⁹ est. grā autē noīs ad oēs effundit. Et cetera vt supra
 exposita sunt. Qui enī p̄pter iniquitates et peccata mūdi sic tact⁹ erat dolore cordis
 intrisec⁹. vt eterni supplicij mūdo diluuius p̄paret. Postq̄ lac bibit de regine. q̄si
 de vino potat⁹ et lenificat⁹ corde tanq̄ oblit⁹ tristitie quā iduxerāt mūdi malicie.
 a supplicijs ad misericordie bñficia se p̄uertit. **D**ec meli⁹ notata inuenies li. ij. p̄ti.
 ij. ti. xij. Et li. v. ti. xvij.**

**Frater
verrie⁹**

Item de hac inebriatōe dicit ip̄a **Ecc. xxiij.** **D**ixi rigabo ortū plātationū. **P**oc ha-
 bes expositū li. ix. ti. xv. **D.** **S**equitur. **L. Et inebriabo part⁹ mei fructū. I. Fruct⁹ p̄t⁹
 est fili⁹. q̄ dicit fructus qz reficit. et q̄a toto se cibāt aīam. qz totus est desiderabil.
 Cas. v. Est enī māna de celo veniēs. **Ero. xvi.** **P**anis oīs delectamēti. **Sap. xvi.**
**L. fructū. I. dicit p̄tus. I. vt notet singularis part⁹ reginis. qz part⁹ virginis fructū ha-
 buit. nō damnum. delectatōem. nō dolozē. Eva enī pepit cū dolore et dāno p̄prie
 substantie. dolor enī est sensus diuisiōis p̄tinuoz. et talis nō potest esse sine dep̄diti-
 one substantie. Ip̄a autē brā virgo pepit sine dolore. et in h̄ singularitas part⁹ ostē-
 ditur. **D**ictū ē ei ene. **I**n dolore paries. sed p̄tus brē virginis fuit fruct⁹. qz sine do-
 lore. i. sine naturali lēsiōe. p̄pter qd̄ dictū est ei. **Que. i. sine re. D**ūc fructū inebat
 ip̄a. q̄si vino triplici. vt obliuiscat iniurias sibi illatas a p̄tōribz. Et defacili p̄t̄ ie-
 briari. qz paruulus ē. **I. sa. ix.** **I**nebrat autē p̄mo vino p̄passiōis p̄tōribz p̄patien-****

**Triplex
vinū ma-
rie**

So. cxxij.

D

Libet XII. Particula. I. Ca. XII.

do. Secundo vino deuote ordis / p̄ eis orādo. Tercio vino leticie et exultatōis / p̄fici-
cientibz p̄gandēdo. Prīmū vinū ē de vineis engaddi. Cañ. i. qđ iter p̄raf ocul⁹ rē-
pratōis. H̄i ex eo qđ oculū h̄z ad vitā hūanā. qđ nō nisi rēpratio ē. Un̄ Job. vii. dīc
alia l̄ra. Tēpratio ē vita hoīs sup terrā. ex h̄ necesse h̄z cōpati. Scđm vinū ē vinū
libani. Osee vlti. L. Dēorale ei⁹ sicut vinū libani. qđ deuota orō nascit ex cādoze
et mūdicia mēt̄. et ex eo qđ mūdissimā habz mētē. p̄t deuote orare mouēte p̄passio-
ne. Tercū vinū ē qđ letificat deū et hoīes. Iudic. ix. Pr̄o vino oñdit se iebziari.
Cañ. ij. L. Oñde mihi faciē tuā. et post. L. Sonet vox. Idnote orōis Li auri bz meis.
et h̄ qđ dulcis ē. i. iebziās me. Un̄ qđ iebziat⁹ dicit. iij. Regū. ij. Pete m̄ mi rē.
Tercio vino dicit se iebziatū. et gratulatōi brē x̄gis. magis p̄gandēdo et grām mul-
tiplicādo. Itē Cañ. viij. oñdit m̄ cuiusmodi poclo dilectū suū potauerit. vbi dīc
filio. L. Dabo tibi poculū ex vino p̄dito et mustū malo gnatoz meoz. Vinū p̄di-
tū dicit caritatē p̄ditā melle deuorōis. et aromati bz bonoz opez. L. Malo gnata
vocat p̄tubnia bonoz opez. et tēra sub cellul⁹ singulaz p̄tutū. Et ex eis p̄cedens
suauitas dicit mustū malo gnatoz. Et signāter addit L. meozū. qđ malo granat⁹
ip̄ius nulla alia p̄parant.

Uiso quō de⁹ refectus et potat⁹ est in h̄ orto. videndū ē quō ip̄e satiat⁹ alios
satiari vult ex eodē. Dicit ḡ familiaribz suis et amicis m̄ris sue. L. Comedite
amici et bibite. et inebiamī carissimī. Cañ. v. Uideri si qđ poterat qđ christ⁹ sibi
appropasset oīa. qđ delectare poterat i h̄ orto. cū p̄nomē appropatōez significans
singul⁹ adiecisset dicēs. L. fauū meū. vinū meū. let h̄mōi. Sed licet ip̄e qđdā habeat
delicias sp̄ales i x̄gie. vtpote qđ ei⁹ p̄rogatiuas nouit. qđ mēs hūana nō capit. nī
hilomin⁹ tñ qđlibet fidel⁹ fm mēsurā acceptā inuenit in brā x̄gie qđ p̄medat et qđ
bibat. Inuenit vñ pascas et p̄firmet in bonū. inuenit vt letificet cor suū. inuenit
vñ iebziari valeat. vt qđ pus in mūdo dilexerat. de cetero ad mēoriā nō reducat.
Dicit ḡ. L. Comedite amici. i. delectamī i fructibz hui⁹ orti. L. bibite et inebiamī car-
issimī. De vino qđ vobis p̄pinat vitis illa qđ dicit Eccl. xxiij. Ego qđi vīt fructi-
ficauī suauitatē odor⁹. Que etiā dicit. L. A generatōibz meis implemī. Immo qđ ex
p̄ss⁹ dicit. L. Qui edūt me adhuc esuriēt. et qđ bibūt me adhuc sitiet. Quasi diceret
Qui dulcedinē meā gustauerit in p̄senti adhuc pl⁹ de ea desiderabit expiri.

Pascit maria suos p̄uias.

Primo et digniori mō Iglioso fructu suo. qđ est christ⁹ quē sumim⁹ i sacramento. qđ
fructus fructuū. dulcis sup mel et fauū. in qđ plena ē et vera refectio q̄ntū ad militā-
tes. vera et eterna fructio. q̄ntū ad triūphātes. Et p̄pter vtrosqz dicit christ⁹ Job.
vi. Caro mea vere est cibus rē.

Secundo. carne sua virginali. Unde dicit Qui edūt me adhuc esuriēt rē. Filz i sa-
crāmēto. vbi sumit caro christi. qđ caro christi et caro marie. sicut caro m̄ris et fi-
lii vna caro. Un̄ ap̄s loqns de matre et filio. i. L. hoz. vi. Erunt inq̄t duo. id ē.
christ⁹ et virgo Lin carne vna. Gile dixit adam Gen. ij. Delicatissimū ferculū car-
nem virgineam māducare.

Tercio. p̄bis suis positis in euāgelio. qđ verba dei sunt. et qđ docuit eā spūs x̄itatz.
qđ nō in solo pane viuūt hō rē. Dat. iij. Propter h̄ de ea dicit Eccl. xv. L. Cibant il-
lū. i. amatozē suū L. pane vite et intellect⁹. i. doctrina p̄bi dei. que dat intellectū
credentibz. et h̄ in p̄senti. et i futuro pane angeloz. i. dei fructōe. De qđ pane dicit Lu-
xiij. Bt̄is qđ māducabit panē i regno dei Vel L. pane vite. i. filz sacramēto. qđ ē pa-
nis viu⁹ qđ de celo descēdit. Jo. vi. cōferens hic vitā grē. in futuro vitā gl̄ie. Ipa ei
pcurat amatozibz suis grām digne celebrādi et p̄mūicādi. Et statim subdit de es-
sectu illi⁹ panis. L. Et firmabit. i. s. digne p̄mūicans Li illo L. pane. qđ hic ē panis cō-
firmās cor hoīs i grā et p̄tute. L. Et nō flectet. i. nō ceder tēpratōi vlt tribulatōi vlt
heretice p̄uitati. L. Et continebit illū. i. i vnitatē eccl̄ie cū alijs fidelibz tenebit. Let
nō p̄fundet. i. nō frustrabit a desiderio suo. Uell nō p̄fundet. i. die iudicij cū im-
p̄is. L. Et exaltabit illū ap̄d p̄mos suos. i. angelos et hoīes beatos.

Quarto qđi qbusdā delicatissimis fercul⁹. exēplis sue sc̄issime et p̄uositissime puer

Pascit
maria su-
os conui-
uas

Proprietates oīti p̄clusi

fatōis. Unde dicit. **Q**ui edūt me. i. q̄ meā p̄uersatōem sibi incoꝝpanat. adhuc esu
riēt. q̄ nō parit fastidiū s̄ desiderii. **C**ōuersatio ei sc̄a cuiuscūq̄ q̄ trahit i exem
plū. cū ē spūal̄ reficiēs et saginans. **U**n̄ dictū ē **P**etro **J**oh̄. in fi. **L** Pasce oues
meas. exemplo. s̄. honeste p̄uersatōis. **A**lio fortī q̄ pascit et reficit p̄uersario r̄gi
nis. cū ip̄a sit panis oē delectamētū in se habēs. et oīs saporis suauitatē. **Sap̄. xvi.**
Jō dicit ip̄a **Cañ. v.** Comedite et erit̄ amici. bibite et iebriamini. et erit̄ carissimi.
Imitatio aut̄ op̄ez illi? duplex ē. **U**el exēplo ei? bñ op̄ari. et ē edere. q̄ mastica
do laborat. **U**el exēplo eius in se extinguerē p̄uas p̄cupiscētiās. et hoc est bibere. i
quo sitis extinguitur.

Quāto modo pascit seip̄a q̄si totaliter. **I**p̄az enī cōmedere. est amore et deuotōe ip̄az
spūal̄ reficere. **I**p̄az enī cōmedir. q̄si fauū mellis. q̄ ei? eloquijs delectat. dicēs il
li. **Q**uā dulcia faucibz meis eloq̄a tua rē. **J**te. q̄ p̄ntes ei? et bñficia. sepissime ad
mētē reuocās. p̄rūpit in vocē p̄fessōis et laudis. vt i voce exultatōis et p̄fessōis
sit son? taliter epulāz. **P**ropter h̄ ei p̄petit illd̄ qd̄ dicit de sup̄na hierl̄m. **J**sa. li.
L Gaudiū et leticia iuueniet̄ i ea lab̄ illis. s̄. q̄ eā cōmedūt. **G**raz actio et vox laudis.
Propter hoc etiā d̄. **Ecc̄i. xlii.** In omni ore q̄si mel indulcabit ei? memoria. et q̄
si musica in p̄uuiio vini.

De sercu
lis marie
q̄b̄ nos
pascit

Seruo pascit omni edulio delicato et sapido. q̄ esca vniuersoz in ea. **Dan̄. iiii.** **R**a
ip̄a ē archa de q̄ dicit de? p̄f vero noe. i. filio carnē sumpturo **Gen̄. vi.** **T**olles tecū
ex oibz escis q̄ mādī p̄nt. et p̄portab ap̄d te. **I**p̄a siq̄dem pane vite nos reficit vt dī
ctū ē sup̄. **R.** **C**arnibz agni imactati. **Ezo. xij.** **F**rumētō p̄mo si fuerim? colūbini.
Eze. xvi. **P**isce fidei. **D**uo sp̄ei. **P**ane caritatis. **P**omis odoriferis sc̄e opinio
nis. **Q**ua passa. i. mēoria passiōis. **D**alo ḡnatis. in q̄bus sub vno corrice mlt̄a ḡ
na ordiabiliter disponūt. facies nos p̄suare et diligere vnitatē f̄nitat̄. **R**a ip̄a ē
q̄ p̄cibz suis. facit inhabitare vni? moris in domo eccl̄ie vel religiōis. **P**isce asso
submistrās nob̄ ḡram fraterne p̄passiōis. **P**iscis enī assat q̄n p̄i? affectus aliena
miseria vrit. **S**ic assat? erat apl̄s cū dicebat. **iij.** **Eho. xi.** **Q**uis i firmat et ego nō i
firmor. **Q**uis sc̄andalizat et ego nō vroz. **P**ropter h̄ dñs piscē assum cōmedir. **Lii.**
xxiiij. q̄a miseratū p̄ius affectus dulciter sapit ei. **P**ascit etiā nos melle deuotōis.
et exhilarat facies n̄ras oleo leticie spiritalis.

Jte. cū ip̄a sit dispensatrix et pincerna ḡraz. imo vitis et cella vinaria. **U**n̄ dic̄ **Cañ.** **D**
iij. **I**ntroducit me rex in cellā vinariā. vell̄ in cellariā sua. **I**ybi nō solū potat a di
lecto suo. q̄n et amicis suis hauriēs refundit. q̄ de ei? p̄citudine oēs recipiūt ḡram
p̄ gratia dilectozes suos et p̄uiuas potat vino et potu mlt̄iplici. et largit differen
tias potuū fm̄ differētiās potatoz. **E**t q̄ ip̄a sit pincerna sc̄rōrū. oñdit puer. **ix.** **dī**
cēs. **B**ibite vinū qd̄ miscui vob̄. **E**t cañ. **v.** dicit cōiūis suis. **B**ibite et inebamini
carissimi. **Q**uā etiam sit pincerna dñi dicit **Cañ. viij.** **vbi loq̄tur dilecto.** **D**abo tibi
poculū ex vino condito rē. vt sup̄ eodem **D** in fine.

Propinat hec pincerna

Depocul
q̄b̄ nos
potat

Hiero:

Mustū forte et calidū. spūalem ḡraz p̄mo gustātibz. q̄ calefacti et a se alienati. in
amore m̄ris et filij dulciter iardescūt. **P**otādo siq̄dem paup̄ cornua sumit. q̄esūt
christi dilectio et marie. vl̄ dilectio dei et p̄cuni. **I**sidor? dicit q̄ mustū vinū est **I**sid.
statim e lacu sublatū. **D**ictū aut̄ credit mustū. q̄a limū et terrā q̄ d̄ mus. vñ hum?
habeat in se om̄icta. **U**inū aut̄ dicit. eo q̄ por? ei? venas sanguine cito repleat.
Uterēs enī vinū venenū appellauerūt. sed postq̄ inuētū ē vir? letiferi succi. hoc
vinū vocatū ē illud venenū. **U**n̄ hiero. in li. de virginitate. **U**irgo christi vinū fu
giat vt venenū. ne p̄ erat? calore feruenti vinū bibat et peat.
Uinū p̄pūctōis. penirēdo lugētibz. q̄ dicere ei p̄nt. **L** Potasti nos lo marial vino cō
Uinū leticie spūal̄. de ipetrāda venia p̄ ei? adiutorij spem cōcipiē. **L**pūctōis
ribus. de quo dicit. **U**inū letificet cor hominis.
Uinū mictū deuotōis. ip̄am et corde inuocantibz. hoc nō debz bibi sine aq̄ lacria/
rū. ne reddat hominē p̄sumptuosū. **E**t de hoc dicit ip̄a filio. **L** **U**inum nō habet.
Et hoc bibit i nuptijs christi et aīe penitent̄ ad ip̄m redeūtis. **E**t talibz dīc̄ ip̄a
Jo. cxxiiij.

D 2

Liber XII. Particula. I. Ca. XII.

Maria
ppinat
uuiis

- Prouer. ix.** Bibite vinū quod misui vobis.
- Vinū defecātū.** aduersus vicia reluctātibz. **Sicq̄dē multū sp̄ in motu ē: donec pu-** **rū**
rū ab ipuro sepef. et donec ipuz infra. ita q̄ sub sint feces. **Sic debz ratio suppo-**
nere se sensualitati et carni: et q̄buslibet vicij et pctis. **Id̄ dixit dñs ad cayn** **Be-**
nefis. **liij.** **Sub te erit appetit⁹ et⁹** **i. i. sensualitatis v' pcti** **Et tu dñaberis illius**
- Vinū doctrine spūalis.** sapientiā filij: q̄ vera est: libenter addiscētibz. **Hoc est vinū**
germinās virgines. hoc ē. reuīginās corruptas pus mētes. **Zacha. ix.** **Hoc vinū**
ppinat ipa. reuelās q̄bus vult occulta mysteria scripturaz.
- Vinū dure increpatōis.** q̄busdā horribiliter delinq̄ntibz. **Hoc vinū ppinauit ipsa**
theophilo. quē de impietate sua austere coarguit. s; addidit oleū solatōis: ne de fu-
lij misericordia desparet. et sic vulneribz eius spūalibus infudit oleū et vinū. **Lu. x.**
- Vinū amineū.** i. albū. ab a qd̄ ē sine et minio. castitati studentibz. **Et b̄ est vinū ger-** **R**
minās virgines. **Zacha. ix.** id ē. gineas cogitatōes et affectōes. **Germen p̄ncipiū**
est rei crescētis. et hūilitas sp̄ dicit. **Hūc cepi.** **Ideo i germie norat hūilitas.**
- Vineū roseū.** qd̄. s. rubet vt rosa. caritate feruētibz. **Et b̄ est vinū vel sanguis ille**
in q̄ iudas lauit stolā suam et palliū. **Gen. xlij.**
- Vinū hūane redemptōis.** sitim iusticie patiētibz. **Ad hoc vinū inuitat ipa cū filio**
Isa. lv. dicens. **Dēs sitiētes et.** **Venite emite absq; argēto vinū et lac.** vt possit di-
cere redemptus illud **Cañ. v.** **Bibi vinū meū cū lacte meo.**
- Vinū meracissimū.** sacramētū filij sui digne recipiētibz. **De q̄ Deute. xxxij.** **Et san-**
guinē vne biberent meracissimū. **Hoc vinū ppe dicit vinū passum.** qz de vna pas-
sa exprimit. i. de corpe iesu christi.
- Rosariū nouicijs.** sibi et filio seruire incipientibz.
- Rasparū humilitatis.** feces peccatorū cōculcantibus. **Vel feces suas.** i. pctā p̄ ocu-
lis cordis habentibz. qui dicūt cū ps. **Peccatū meū corā me est semp.**
- Ferratū.** ad honorē suū et filij sui. vitam suā artantibz.
- Bariophilatū.** aromatizans saporose et dulciter se et filiū laudantibz.
- Pigmentū conditū speciebz celestibz.** dulciter et suauiter de se cogitantibz. **Et dicit**
pigmentū quasi purus gustus mentis.
- Claretū sapidissimū.** filij passionē et suā passionē deuote recolentibz. et tā filio q̄ **S**
matri ex toto affectu cōpatiētibz. **Cōficiť aut̄ claretū.** ex p̄ciosissimis specie-
bus et vino optimo qd̄ studiose colat p̄ eas. **Duo ad b̄ colatoria dedit nob̄ deus**
p̄f. **Vnū** fuit corpus christi iesu. aliū cor marie. **Vinū hui⁹ clareti.** vel sanguis xpi
q̄ est vna. de q̄ dr. **Sanguinē vne biberēt meracissimū.** **U'** doctrina de dñica pas-
siōe. **De q̄ vino puer. xxxi.** **Date vinū his q̄ amaro sunt aīo.** s. ex passionē xpi pa-
tiētis. **Species aromaticę hui⁹ clareti.** singule et vnuerse circūstācie passiōis. s; z
tristitia. mesticia. pauor. tediū. sudor sanguine⁹. iude p̄ditio. manū ligatio. faciei
velatio. colaphi et palmate. sputa. flagella. mine. p̄bra. clauī. lancea. spine. lacrimę.
fel. et acetū. et vinū mirratū. et cetera h̄mōi. **Quicqd̄ aut̄ pene et doloris transiuit**
p̄ corpus filij: p̄ matrē aīam p̄trāsuiť. iuxta sentētiā symeōis **Lu. ij.** **Et tuā ipius**
aīam p̄trāsibit gladi⁹ et. **Propter b̄ corpus filij et aīa m̄ris:** recte p̄nt duo colato-
ria noīari. **Hec solū colatoria.** imo et apothēce oīm specieꝝ aromaticaz. i. oīm p̄-
tutū gratiaz et donoz. **Attrite enī fuerūt he spēs.** et minutatim etulse in mortari-
olo hūillime passiōis: tribulatōibz diuersis. velut q̄busdā pistillis. qñ christ⁹ attri-
tus ē et smolit⁹ p̄pter scelera nostra. **Isa. liij.** **Et hic fuit vnuerfus puluis pigmē**
tarij. i. christi. de quo mentio fit **Cañ. iij.** et **Ezo. xxx.** **Quere infra p̄ti. i. ij. f.**
- Vinū vetus et suauē olens:** in amore ipi⁹ p̄seuerātibz. **De hoc vino dicit. Vinum** **T**
nouū amic⁹ nouū s̄ veterascet. et cū gaudio bibes illud.
- Rosatū aromaticū.** p̄fectis dissolui et esse cū ipa desiderātibz. **Sicq̄dem ex feruētis-**
sima caritate: q̄ figurat in rosa. q̄ intēsissimū ruboris ē: p̄cedit tale desideriū.
- Vinū honorariū.** in nuptijs assueri et b̄ster. i. christi et ecclie discubentibz. **Hoc ē**
vinū p̄cipuū et abūdās de q̄ legif **B̄ster. i.** **Et dicit honorariū.** q̄a et p̄ncipiū.
et potentibz honor⁹ grā p̄sentat. **Et b̄ vinū** **Isa. xxxv.** appellat vindemia defecata

Proprietates orti conclusi

qz sine punctione alicui? strarij bibit. In his nuptijs mistrat brā ego. cui coue-
nit illud Lu. xij. Preciget se et faciet illos discubere. et trāsies mistrabit illis. et ip-
sos incitat ad comedēdū et bibendū. dicēs illis illud Cant. v. Comedite amici et
bibite et inebriamini carissimi.

O beata ego sit pincerna ipsi? filij: oñdit ipsa Cant. viij. vbi pmitit dilecto suo dicē **U**
Dabo tibi poculū ex vino dīto. et mustū malogranatorū meorū. Sicut sup̄ **D.**
i. si. et posuim? Itē qz sit pincerna iustorū: oñdit puer. ix. dicēs. Bibite vinū qd
miscui vob. Ideo desigēt per rebecca Gen. xxiij. q de hydria sua potauit helyezer
et camelos. i. christū et iustos. Itē qz sit pincerna brōz oñdit Cant. v. vbi dicit qsi
loqns ipis beatis. Bibite et iebami carissimi. Potest etiā dici pincerna illoz: qui
sunt i purgatorio. et illoz q puniunt i inferno. Potest etiā dici de mfe illud quod
dr de filio i ps. Calix i manu dñi: vini meri plen? mirto. Et inclinuit ex hoc in
hoc zē. **Calix** dicitur a calone greco qd ē lignū latine. qd antiquitus fiebāt calices de li-
gno. nō de metallo. Pot dicitur Calix iste qd d a mfe et filio vnicuiqz iuste retribuit
Vel Calix iste cōter qd d ab ipis ppinat. Dicitur Calix i manu dñi. v. dñe. i. in
pātel vini meri Ieterne iocūditat. q ad brōs. vbi nihil tristitie admisceat. Prover.
xiiij. L. Cor qd nouit amaritudinē aīe sue. in gaudio ei? nō miscebit alien? .i. i. ali-
cui? tristitie mer? v. mor? Hoc vino mero iebriat ipsa pmedētes in mēsa dñi. qui
iebrant ab vbrate dom? dei. que ē ipsa. et torrēte voluptatē potat ab ea. Ibi enim
apponit puiuis vinū papiū et abūdās. i. nuptijs hester et assueri. q interpretat bea-
tus. i. christi et ecclie. sicut hester. i. dicit de puiuis quod fecit assueri. **Calix** iste
vini meri Iest qd ad scōs qui sunt i patria. **Plen?** Iustū mirto. dicitur calix iste qd ad sā-
ctos q adhuc sūt in via. et q ad eos q adhuc puniūt i purgatorio. qd ipsa miscuit
vinū. qz licet speret: tñ affligunt expectādo. Hāc spes q differt affligit aīam. **P**ro-
uer. xij. Let risus i spel. dolor i veratōis. i. misceat. puer. xiiij. Ideo calix h dicitur ple-
nus mirto. Vel ideol plen? mirto. Ista tribulatio pñs p̄t pueri ad pmiū et ad tor-
mentū. S. quō misceat subiūgit ps. cū dicit. Et inclinuit ex hoc i hoc. i. ex vno vase i
aliū vas. S. qñqz vas pñēs vnū vinū v. vnū liqzē. inclināt i vas pñēs aliud
vinū. Sic enī fili? et mater fūit i suis: i calicē tribulatiōis inclināt calicē eterne
iocūditatis. vbi sūt mltē bone spēs tribulatis. cōsolatōes infundēdo: de p̄sideratō-
ne retributōis. Et s sepe expri sunt: q marie deuote seruiūt. Illos etiā q studiose
seruiat i hac vita: credūt ipsa misericorditer i purgatorio visitare. Et aut qbū so-
laciū. aut iocūditatē sue vīdēt. aut aliqd spiramētū iocūdi odorū: aut aliqd hndi-
quo refocillet et leui? ferāt. ipis pie credit i partiri. Illi sō miserrimi potatores q
nō pñt modo separi a calice aureo babilōis. de q legūt Diere. li. Et q nolūt mō d
mirto bibere: pñam faciēdo. toto ebibito qd delectabile ē: tandē i inferno bibitu-
ri sunt in eternū solas feces. **I**ō seqt. **U**erū fer ei? nō ē exinanita. **F**er hui? ca-
licis: pena ē inferni. q nō p̄t exinaniri. qd ppetua est. Et s qd seqt. **B**ibēt Ier. eo
calice: oēs pctōres terre. **H**oc nomē peccator sepe sonat in qndā anthonomasiā.
et ideo illi q directe peccāt i mariā. vt heretici. iudei. blasphemī. et qlibz male senti-
entes d ea: dicit debēt anthonomasici pctōres. cū defacili nō possit qd peccare qñi-
us qz in mēm saluatoris. S. tales potabit ipsa p̄dicti fecibz. qd de iuliano apo-
stata manifeste apparuit. quē filio ei? blasphemātē: et brō basilio seruo suo pminā-
rē. mercuri? miles ad pceptū ei? suscitāt lancea interfecit. Sic igit ex isto calice. il-
li q sunt supra. s. bñ. bibunt qd ē sup. i. purū et merū. illi q i medio. i. iusti. et bñ q
purgant. id qd ē in medio. i. mirtū. et ita dñatis. q inferi? sunt: nō restant nisi fe-
ces: q descendūt inferi? In calice sepe dicto.

Iocosus Ivt huic orti videat couenire in bono illud qd dicit. i. Cho. r. Sedit po-
pul? māducare et bibere et surrexerūt ludere. Ipa enī designat p archā testamē-
ti. de q legūt. ij. Regū. vi. q dauid inducēs eā i hierlm saltabat totz viribz añ dñm.
accinct? ephor lineo v. stola byssina. sic dicit. i. Paral. xv. Similiter saltādū ē et tri-
pudiādū corā brā virgie sine fictōe. qd notat p s qd dicit. q dauid saltabat totz vi-
ribz. **Q**d etiā notat in exultatōe iohis i vtero mris Lu. i. Et s Lab accict? ephor:

fo. cxxv.

D. 3

Daria
pincerna

Calix dr

Pctōr an-
thonoma-
sice dr.

Iulian?
apostata

Ultima
ps duode-
cimi. p̄sus

Saltādū
ē corā ma-
ria

Libet XII. Particula. II.

et lineo et stola byssina. q̄b̄ signat mūdicia carnis et spūs. sine q̄ m̄ et fili? neq̄unt honorari. **L** Et p̄cutiendū ē i organis armigat̄. i. ab armo depēdētib̄. q̄b̄ figura tur opatio bona. **L** Et sacrificet bos et aries. i. lasciuia et pigricia. **L** Ud̄it igit̄ i hoc orto. vel ante hāc archā: q̄ attēdes magnalia q̄ facta sūt i maria: p̄ gaudio p̄gtula: tōis pr̄ipit i vocē exultatōis. **I**sa. li. Gaudiū et leticia iuenient i ea: gr̄az actio et vox laudis. **B**n̄ aut̄ laudat q̄ p̄t dicere cū dauid **L**udā et vilior fīā. i. hūiliabor in ocul̄ meis. et q̄ se discoopit p̄ p̄fessionē cū scurr̄ et cū illis q̄s mūd? irridet. **I**tē in p̄ orto vel ante hanc archam: tot saltus facim? q̄t salutē ei flexis genib̄ dicim? vel q̄t venias aū altaria seu imagines ei? accipimus.

Incipit secunda particula orti conclu
si. in qua agit̄ de delectabilib̄ hui? orti. et de areolis eius.

Ortus p̄clusus soror mea sponsa
rē. **O**m̄ in oro p̄cluso et secūdo m̄tra solēt delectabilia rep̄iri. q̄bus singul̄ mēbris et sensib̄ p̄t fidel̄ aīa recreari. ideo sub breuiloq̄o col legim? nō in toto s; i p̄t delectabilia hui? orti. q̄ subscriptis p̄sib̄ melius poterunt memorie cōmendari.

Hec sūt
delectabi
lia orti cō
clusi

Fons. odor. herba. viroz. foliū. flos. ramus. et arbor.

Umbra. refrigeriū. modulatio. delicia. ros.

Fructus. tempies. vbertas. potus. et esca.

Secretū. requies. somnus. clausura. serenum.

Mūdicias. latebre. tutū. medicina. iocosum.

Hec omnia fuit filio dei gl̄iosa p̄go. et hec oīa est ip̄a nobis. q̄a oīb̄ oīa facta est. vt lucrifaciat vniuersos. **D**ozū aut̄ delectabiliū partē p̄stringimus in p̄sib̄ supra dictis. et prem̄ aliā in hoc capitulo p̄stringemus.

Primus
delectabile

Primū igit̄ et vnū de maximis delectabilib̄ fuit **L**ymbra refrigerās. **I**q̄ et? al
tissimi obūbrauit marie. et p̄ carnē assumptā ex ea. ip̄am i ymbraclū ecclie p̄
pauit. vt et obūbrata obumbrās merito dici possit. cui ab angelo filiū nūciāte di
ctū ē **L**u. i. **L** Spūsc̄t̄s supue. i. te. et virt? al. obūbrabit tibi. **L** Spūsc̄t̄s supue.
i. te. q̄a de spūsc̄to p̄cipies. **T**u q̄ audis q̄ maria de spūsc̄to p̄cepit. fideliter sic itel
lige. **S**icut p̄bū dei imago p̄ris ē. sic aīa christi imago est spūsc̄ti. **N**ec loq̄r mō
de illa imagine: p̄ q̄b̄ ad imaginē dei fact? esse d̄r. **I**n reb̄ corpaliū. imago alicu
ius esse dic̄t. qd̄ exp̄sse formā illi? cui? ē imago habz. **S**ic aut̄ corpalia formas su
as habēt. ita et spūalia. **F**orma aut̄ spūsc̄ti: gr̄a septiformis ē. nō forma q̄ sit i spū.
sed q̄ de spūsc̄to. sicut claritas q̄ ē in pariete dic̄t claritas solis. nō q̄ sit i sole sed q̄
est de sole. **H**ō q̄ christ? de spūsc̄to p̄cepit? ē. q̄a formā spūsc̄ti excellēter accepit. **H**
ē. gr̄am septiformē. **U**t gl̄ de. **I**nō sit materiale s; formale: christ? de spūsc̄to p̄cepit?
est. nō cui spūsc̄t̄s materiā semis attulit. s; cui formā sc̄titat̄ iter oēs creaturas
elegantius imp̄ssit.

Duplex i
firmitas
nature

Itē **L**spūsc̄t̄s supueniet i te. **V**enit spūsc̄t̄s ad p̄ginē p̄electōem. festinauit p̄ san
ctificatōez. appropianit p̄ allocutōez. supueniēs tādē. **H** ē. sup̄ ve iens: p̄ illā ineffa
bile icarnatōis opatōez. **T**riplex ei ve iſictū fuerat cūctis filiib̄ eue: ob demer
itū trāsgressiōis ei?. **P**rimū corruptio carnis. sc̄dm̄ puatio animi. terciū pena dā
natōis. donec **L**spūsc̄t̄s. i. i maria supueniēs. **H** ē. sup̄ ve iens: ab ip̄a totū illud ve
abstulit. vt nec carnis corruptio ipurā. nec puaricatio mētis reā. nec dānario mīe
rā p̄stitueret. **E**t nota q̄ i natura hūana erat antea duplex iſirmitas. **U**na pcedē
et supabūdātia humoz. i. carnaliū desiderioz. **A**ltera ex frigiditate: q̄ erat despa
tio celestii p̄missoz. **H**as duas iſirmitates sanauit spūsc̄t̄s medic? suis p̄r̄p̄.
scz calido frigidū: et humidū sicco. **C**alidū i brā p̄gie fuit ardor et desiderii celestii:
q̄ curatū ē frigidū despatōis. **S**iccū fuit p̄positū p̄tinētie et p̄gitar̄: q̄ curatū ē hu
midū toti? p̄cupie carnal. **I**ō seq̄t̄. **E**t et? altis. ob. tibi. **I** qd̄ ē ab estu carnaliūz

Delectabilia orti conclusi

Argumē
tum

Solutio

desiderioꝝ. quē extinguet in te p̄stabit refrigeriū. Sed cūl. & r. altissimi. i. i. fili. pa-
tris. sit lux. i. accessibil. i. ad. Chi. vi. et sol iusticie. et lucifer siue stella matutina. vide-
tur poti⁹ debuisse dicere illucebit q̄ obumbrabit. cū ea q̄ lucida sūt magis clara
tē q̄ vmbra soleat mīstrare. Qd forte vey ess. nisi iuxta formā rez naturalū: etiā
dei miracula p̄sare possem⁹. Qd si qd vmbrosū corp⁹ i natura rez. suā vmbra ia-
cit i illō qd oppositū ē ei: a q̄ claritas p̄cedit. A fili attēde hic de hac obūbratōe.
Res a q̄ claritas p̄cessit: fuit diuinitas. vbi. oppositū huic splēdori fragilitas nostre
mortalitatis. Christi v̄o hūanitas i p̄ceptōe. v̄nico v̄bo suscepit i se splēdore diuini-
tis. sicq; diuinitati n̄re fragilitati i terposita. nō solū marie s; et totū mūdo obūbra-
uit. vt obumbratōem itelligas a sūmptu carnis mediatorē. Et sic radi⁹ solaris iux-
baris vmbra. oppositōz sibi corpōz ad diuersa loca trāsmittit. sic christ⁹ sol iusticie
sue hūanitas obumbratōem extēdit ad diuersas p̄tes ecclē diuersis t̄pibz. Ad oriē-
tē vmbra iecit. cū i sua p̄ceptōe de celo descēdēs et formā serui assūmēs: dedit hūi-
litanis exēplū. Ad occasū. cū i passiōe p̄tulit p̄cti remediū. Ad aq̄lonē. cū descēdēs
ad isernū ipm momordit. Ad meridiē. cū ascēdēs testes gl̄ie sue trāsnepit i celum.
Itē spūsc̄tis supue. i te. P̄rio veniet p̄sc̄ificatōez v̄gis. supueniet p̄ sc̄ificatōez
p̄ceptus v̄gine. Et v̄tus altissimi obūbra. tibi. i. intellige de illa v̄tute de q̄ i p̄s.
Nota fecisti i pplis v̄tutē tuā rē. Et de q̄ dicit apls. i. Choz. i. Christ⁹ ē dei v̄r
et dei sapia. Dec v̄r obūbrauit marie. Vñ dicit p̄r. Isa. li. In vmbra man⁹ mee
p̄tēxi tel. Dan⁹. P̄ris p̄ quā ē fili⁹ opat⁹. Et hec vmbra fuit infirmitas carnis a sū-
mptu. q̄ splēdor diuinitatis ita t̄pat⁹: pariter et obūbrat⁹ ē. vt i hac obscuritate ca-
pet eū v̄ter⁹ v̄gis: quē i sua claritate oīm rez cape nō potuit āplitudo. De hac v̄m-
bra dicit. Cañ. ij. ex p̄sona marie. Sub vmbra illi⁹ quē desiderabā sedi. Umbra au-
tē q̄ obūbrauit nobis fuit ignominia passiōis. q̄n sublimitas i hūilitatē. speciosi-
tas i deformitatē. potētia mutata apparuit i infirmitatē. q̄n speciosus forma d̄for-
mis fact⁹ ē. et vmbrosus. et q̄si abscondit⁹ vult⁹ ei⁹. Isa. liij. vt esset luid⁹ plagis. illi⁹
sp̄rit. morte pallidus. et oimodis opprobrijs saturat⁹. Dec enī circa ipm mutatio
n̄ra fuit obumbratio. Et cū mltē mutatōes circa ipm fuerint. sola hec nob obum-
brauit. Mutata enī fuerat sublimitas eius in hūilitatē. q̄n formā serui accepit.
Infirmitas autē i maiestātē. q̄n i trāsfīguratōe gl̄ificatus apparuit. mutabilitas
mutata est in eternitatē: q̄n a mortuis resurrexit.

Itē sup illō v̄bū angeli. Lu. i. l. spūsc̄tis supue. i te. dicit b̄t̄is b̄r. Supi⁹ dicta ē
gr̄a fuisse plēa. et nūc quō dicit. spūsc̄tis supue. i te. Hūc dicit potuit repleti gr̄a. et nec
dū h̄re spūsc̄tis. cū ipse sit dator gr̄az. Si autē ea iā spūsc̄tis erat: quō adhuc tā-
q̄ nouit supue. i te. repromittit. An forte ideo nō dixit simpliciter. Veniet i te. s;
addidit. Sup. Iha et pus qdē i ea fuit p̄ mltā gr̄am. et nūc supue. i te. nūciat. p̄pter
abūdiātoris gr̄e plenitudinē quā effusus erat sup illā. At v̄o cū iā plena sit. illō
ampli⁹ quō cape poterit. Si autē pl⁹ aliqd cape potest. quō et ante plena fuisse in-
telligēda. An p̄or qdē gr̄a: ei⁹ t̄m repleuerat mentē. sc̄q̄ns v̄o etiā ventrē pfun-
dere debz. Quatin⁹ si plenitudo diuinitatis: q̄ ante i illa sic et in mltis sc̄tōz spūali-
ter habitabat. etiā sic i nllō sc̄tōz corp̄aliter i ipa habitare icipiat. At nāq; l. Spi-
ritus sc̄tis supue. i te. et v̄r al. obū. tibi. Quid ē l. v̄r al. ob. tibi. Qui p̄t cape ca-
piat. Quis enī. excepta for̄assis illa. q̄ hic sola i se felicissime meruit expiri: intelle-
ctu cape. rōe discernere possit: q̄liter splēdor ille iaccessibil. v̄cineis sese v̄sceribz
insuderit. et vt illa qd iaccessibile ē: accedere ad se ferre potuiss; dū de portuclā
eiusdē corp̄is: cui se p̄pauit: reliq; masse vmbraclū fecerit. Et forte p̄pter s; d̄i-
ctū. l. Obumbrabit tibi. Iha res nimirū in sacramento erat. Et q; sola p se trinitas
in sola et cū sola v̄gine voluit opari: soli datū est nosce: cui soli datū est expiri. Di-
cat g l. spūsc̄tis supue. i te. Qui v̄tq; sua potētia fecūdabit te. Et v̄r altis-
simi ob. tibi. s; illū modū q̄ de spūsc̄to p̄cipies: dei v̄tus et dei sapia christ⁹. sic i
suo secretissimo p̄silio obumbrado p̄teget. et occultabit. q̄n sibi t̄m not⁹ habē-
at rē. Ac si angel⁹ r̄ndeat ad v̄ginē. Quid a me requis qd i te mor expieris. Scies
scies: et felicit scies. s; illo doctore d̄ et auctore. Ego autē missus sū v̄ginalē nūciare

fo. cxxvi.

24

Liber XII. Particula .II.

- ceptū nō creare. Nō potest doceri nisi a donante. nō p̄r addisci nisi a suscipiente.
- Aliter.** **O**būbrabit tibi. **D**iscuit autē dñs aquā vino. sic dñs puer. id ē. diuitatez
Bern. hūanitati vniuit i sua p̄sona. et fulgorē diuitat̄ nube hūanitat̄ t̄pauit. aliter tātū
fulgorē hūan̄ aspect⁹ ferre nō possz. **U**n̄ b̄t̄is b̄t̄. **C**laritatē solis eterne. nec illi
us singulari aq̄le. i. b̄t̄e ḡginis: sustinere potuissz aspect⁹. nisi nube carnis obūbra
ret. **I**sa. xxxij. Quis poterit habitare cū igne deuorāte zc. **D**eu. iij. et ad **D**eb.
xij. **D**eus n̄r ignis cōsumēs ē. **I**deo matth. xij. p̄r in nube apparuit: q̄ hz vmbra
p̄ splēdore. refrigeriū cōtra ardore. **I**te **O**būbrabit tibi. cōtra oēm tribulati
onē p̄tegēdo. q̄ sicut vmbra cūlo regit q̄s a calore solis: ne noceat. sic gr̄a spūsc̄ti
virginē p̄terit ab omni infestatōe. **U**n̄ interli. **D**abo tibi vmbra cōtra omnez tribu
latōem. **I**te **O**būbrabit tibi. **N**ō ledēdo. sicut vmbra. nec ledit nec grauat. s̄ re
frigeriū p̄stat. **B**eda. **U**ir⁹ vegetans vmbra refrigerās: spūsc̄tū eam secūdauit:
b̄t̄is a corruptōe euauit. **I**te **O**būbra. tibi. i. d̄ carne tua corp⁹ q̄si vmbra cu
lū sibi cōtēpabit. **I**te **O**būbra. tibi. i. secretā hāc generatōez te sola p̄scia opabi
tur. **B**t̄is b̄t̄. **I**lli soli datū ē nosce cui soli datū est expiri **I**te **O**būbra. tibi. i. te
carnem sumptam in te in vmbra cūlo eccl̄ie p̄parabit.
- Beda** **I**te **S**pūsc̄tū supue. in te. **B**eda. **S**upueniēs i virginē spūsc̄tū. duobz modis
in ea diuine sue potētie efficacā oñdit. **Q**uia et mentē illi⁹ adeo: q̄ntū hūana fragi
litas patit̄: ab omni viciōz sorde castificauit. vt celesti esset digna partui. z vtero il
li⁹ sanctū ac venerabilē redēptoris nostri corpus. sola sui opatōe creauit. i. nullo
virili interueniēti attactu. carnē de carne virginis sacrosanctā: de intemerata for
mauit. **Q**uem enī p̄us apte spūsc̄tū digir. hūc ip̄m denuo frute altissimi nomia
uit. **D**e quo **L**u. xxiij. **S**edete in ciuitate q̄adusqz induamī frute ex alto. **O**bū
brauit autē b̄t̄e dei genitrici vir⁹ altissimi. q̄a spūsc̄tū cor illi⁹ cū impleuit. estu
pisc̄tē carnis t̄pauit: emūdauit a desiderijs t̄palibz: ac donis celestibz mentem
simul illi⁹ p̄secrauit z corp⁹. **E**t fr̄ altissimi obū. tibi. **B**ed. **U**mbra a lumie
z corpe obiecto solet formari. **U**ir⁹ ḡ altissimi obūbrabit tibi marie. dū incorpea
lux deitatis: corp⁹ i ea suscepit hūanitat̄. **E**x his p̄z q̄ iō b̄t̄e ḡgi spūsc̄tū d̄ ob
umbrasse. q̄ in ei⁹ frute vnica ē deitas forme serui: tāqz res obscura lumī sit ob
iecta. vt obscuritas ad formā serui. et ad claritatē deitas referat.
- Beda** **I**te **S**pūsc̄tū supue. i te zc. **D**gr hugo de sc̄to victore. **C**ōcepit maria de spūsa
cto. nō q̄ de substantiā spūsc̄ti semen part⁹ accepit. s̄ q̄ p̄ amorē et opatōez spūsc̄
ti. ex carne ḡgis diuio partui nasa subaz mīstrauit. **N**ā q̄a i corde ei⁹ amor spūsc̄
ti singularit̄ ardebat. ideo i carne ei⁹ vir⁹ spūsc̄ti mirabilia faciebat. **E**t cuius
dilectio i corde illi⁹ nō suscepit sociū. i. amorē aliū. ei⁹ opatio in carne ei⁹ nō habe
bat exēplū. **I**ō dictū ē. **S**pūsc̄tū supue. i te. z fr̄ al. ob. tibi. **S**pūsc̄tū nāqz sc̄tū
ḡgini supuēit. vt p̄ eius opatōez caro christi de carne ḡgis formaret̄. **E**t fr̄ altis
simi obūbrauit ei. **I**ne substantiā carnis mīstrās: carnali p̄cupisc̄tia vteret̄. **E**t sic in
telligendū videt̄ q̄ de spūsc̄to maria d̄r p̄cepisse.
- N**ota q̄ in p̄ceptu b̄t̄e ḡginis q̄nqz reperit̄. vsqz q̄qz p̄ria p̄ceptui cuiuslibet alteri⁹
m̄lieri. **I**n p̄ceptu ei⁹ v̄s̄tato oīm m̄lierz iteruenit carnal opatio. s̄ i p̄ceptu marie
spūal opatō. **U**n̄ cū q̄s̄s̄ ab āgelo. **Q**uō fiet istd̄: sic r̄ndit āgel⁹ huic q̄stioi **S**pūsc̄
tū supue. i te. z fr̄ altissimi obū. tibi. **I**gr p̄ carnalē opatōez d̄r **S**pūsc̄tū. i. spūal
opatō. **S**c̄dm ē. i p̄ceptu alteri⁹ m̄lieri integritat̄ dissipatio. p̄ qd̄ d̄r **S**c̄tū. qd̄ idē
ē qd̄ firm⁹. **T**erciū ē: accessus ab inferiori pte. **C**ōtra qd̄ d̄r **S**upueniet i te. **C**ōcepit ei
a supiori. s̄ p̄ aūrē. i. p̄ fidē dictoz. q̄ fides ex auditu **U**n̄ ip̄a dic̄ **L**ati. v. **D**ilect⁹
me⁹. i. i. p̄l̄m̄sit. i. i. mel manū suā. i. i. filiū p̄ foramē laur̄ mee. zc. **Q**uartū ē hūana
iūfirmitas. s̄ q̄ vir z m̄lier efficiūt vna caro. **C**ōtra qd̄ d̄r **E**t fr̄ altissimi. **Q**ui
tū ē hūana cōuerēcūdia. **U**n̄ elizabeth occ̄trabat se mēsi q̄nqz **L**u. i. p̄ qd̄ d̄r. **O**b
umbrabit tibi.]
- I**te: q̄a redemptio mūdi ex benignitate fuit. benignitas autē attribuit spūsc̄to. **I**ō
ventur⁹ in mūdu fili⁹ dei. de spūsc̄to d̄r incarnatus. **U**el de spūsc̄to. i. de boni
tate dei. **U**el sic **S**upueniet. i. i. sup omnes mortales veniet in te.

Dgr hugo
de sc̄to
victore.

Delectabilia orti conclusi

Nota
hac expo
sitorum. qd
melior est
ceteris

Ite supueniet. i. i. sup meritū vēiet. **U**el supueniet. i. i. sup pporōez aliaz m'iez ve
niet. **U**el supueniet. i. i. sup alias vēiet. qz ego cōcipies. **U**n supueniet i te. i. vt to
tū qd carnale ē absorbeat i te. et te totā faciat spūale. **U**n et ipa appellat aīa: nō ca
ro. **Parab. xxx.** **A**q frigida aīe sitiēt. i. marie rē. **U**el supueniet. i. qd desup. **U**el su
pueniet. i. qd sup meritū: sup cogitatū: sup speratū: sup desideratū: et sup petatū. **N**ō
enī potuisset pmereri. nō auderet cogitare. nō sperare. nō desiderare. nō petere. vt
fili? dei incarnaret i ea. **E**t frus altissimi obūbrabit tibi. i. qd vmbra in te accipiet
.i. carnē leuē et a pctō immunē. **U**mbra enī figurā habz corpis: s; nō corruptōem.
Uel Lobūbrabit tibi. i. vmbra tibi faciet: fomitē i te penit? extinguēdo. **F**uit ei
dñs in cōceptōe pector potētie. firmamētū virtutis. regimē ardoris. vmbra culz
meridiani. **E**cci. xxxiii. **F**uit ei dñs p pector potētie. p spm sanctū. et ppter hoc
specialiter missus est ad eā gabriel. q interpretat fortitudo dei. **F**uit ei l'egimē ardo
ris. i. in cōceptu. qd concepit sine culpa. nā p obūbratōem spūscī / extinc? est in
ea. ignis totū libidinis. imo et cineres. i. fomes peccati. sopiti sunt vt null? possit
in ea excitari pruritus. **F**uit etiā l'firmamētū frutis. i. in partu. qz nō laborauit pa
riēdo. **F**uit ei l'vmbra culū meridiani. i. passiōe. **Q**uere li. iij. pri. ij. p'rogatina. x. **F**

Ite spūscī supue. i. te. i. desup a p'eluminū vēiet i te. **E**t sicut fit i osculo. suū
ad te spm spirabit p' sicut postulaueras dicēs de p're. **O**sculet me osculo oris sui
Et frus altissimi obūbrabit tibi. i. qd tibi. i. ad honorē tuū vt te m'is dei hono
ret noīe. **U**irt? altissimi. i. i. fili? dei p'ris. q d' virtus p'ris et brachiū Lobūbrabit
tibi. i. vmbra culū faciet. **H**am de carne v'gis carnē assumēdo. diuīe nature fecit
vmbra culū. et sub vmbra carnis: splēdorē diuinitatis obtexit.

Ite spūscī i. amor p'ris et filij in v'ginē supuenit. vt p'uentā i b'ndictōibz dulce
dinis. suauitatē diuīe volūtatis degustaret. **E**t frus altissimi obūbra. i. ei. vt se
mīa et ego pauida: p'tra annos tenere etat: p'tra fragilitatē femineī ser? i thesaur
ros sapie et scie recipi nō timeret. **S**pūscī in eā supuenit vt ei? fructifico illa
psu exp'ret: q suauis est dñs vniuersis: s; sibi supercellēter. qzq miseratōes ei? su
p oīa opa ei? sed sup se incōpabilz. **E**t vt? al. ob. lei. vt assumpte carnis velamē
ne interiecto: suscepit et p'cepit maiestati effecta: neqz opp'meret a gl'ia. **E**t iō
dixit ipa **Cañ. ij.** **S**ub vmbra illi? quē desiderauerā sedi. **P**ropt fructiferā autē
et suauē supuentōez spūscī subiūgit. **E**t fruct? ei? dulcis gutturī meo. **J**

Ite spūscī in virgine p'mo venit. vt p'ma sub lege p'tra legis maledictū: imaridū
virginatatis florē deo voueret. **S**edo. in eādē supuenit. vt sola omniū feminaz v'
go cōcipet et pareret deū et hominē: et virgo p'maneret. **U**irt? quoqz altissimi ob
ūbrauit. lei. vt omnē nitore p'al gl'ie. omnē fauorē blādiētis fortune: ab affectu
et aspectu ei? p'amore celestij intercluderet. **O**būbrauit. i. itez ei: vt eā ab omni
incentiuo carnalis illecebre: nō dico temperet. sed supra anteriore statū: supra hū
num modū: instar angelice puritatis insensibilē redderet. **I**n supuentōe g' spūscī
eti: gustauit et vidit qm suauis est dñs. i. spūscī quo cōcipiebat. **I**n obūbra
tōe virtutis altissimi intellexit dei virtutē et sapientiā. i. ipm verbū qd cōcipiebat.
Alioqn quō de spūscō corp'aliter conciperet: nisi eiusdē amore spūaliter pus et su
uiter tangeret. **A**ut quō verbū in vtero virginis descenderet: nisi et ipa virgo ad
intelligentiā verbi mente rapetur. **P**rius ergo facta est ei sapiētia i mēte: qz caro fi
eret in eius et de eius carne. pus et ipa spūitū concepat in spūitū suo: qz d' ipo cō
cipet in vtero suo.

Secūda
delectabile

Aliud delectabile est. **L**ux tēpate illuminās. **I**sa. xix. **E**cce dñs ascēdet super
nubem leuē. i. carnē assumet. **S**olem lucis eterne instar nubis regentē. et lippietibz
mortalij oculis tempantem. **L**euem. i. sine pondere illo de quo dicit ad **Deb.**
xij. **D**epōnētes oē pōd? **I**p'm enī talētū plūbi ē. de q **Zacha. v.** **T**alētū. qz dele
crat. **L**plūbi. i. qd aīam demergit pōdere suo in gehennā. **Q**d aut **I**saas. **L**nubē. **S**alo
mon vocat. **L**nebulā. **I**ij. **R**egū. viij. **D**ixit dñs vt habitaret in nebula. **E**t qsi seipm
erponēs. subiūgit paulo post. **L**ergo putādū ē q vere deus habitet sup terrā. **I**te
Lu. i. **U**irt? altissimi obūbrabit tibi. **U**irt? hec christ? ē: dei virt? et dei sapiētia

fo. cxxvij

Liber XII. Particula .II.

**Idem su
pra L**

i. ad **Choz. i.** De q̄ stute dicit in ps. **Notā fecisti in populū stutē tuā. Nec stē ob** umbrauit marie. et hec umbra fuit infirmitas carnis assumptę. q̄ splēdor dīnitatē ita tpat̄ pariter et obūbrat̄ ē: vt i hac obscuritate capet eū vter⁹ ḡgīs: quē in sua claritate rez oīm et cape nō potuit amplitudo. **Itē** dicit et psona marie **Cañ. ij. Sū** vmbra illi⁹ quē desiderauerā sedi zē. Umbra hec refrigeriū ḡre dei. **Alie.** Umbra obscura ē. et mysteriū dñice incarnatōis tāte obscuritatē ē: q̄ null⁹ hūan⁹ intuitus ipm p̄ualer p̄ intelligentiā penetrare. **Nec** ipse iohes baptista dices. **Nō** sum dignus soluere corrigiā calciāmēti ei⁹.

**Tercium
delectabile**

Aliud delectabile. **L** decursus aq̄z et irrigatio fontiu. i. sacraz flūēta sc̄pturaz. **Un** **Lu. ij. L** Maria p̄suabat oīa ḡba hec p̄ferēs i corde. **Et** paulo p⁹ dicit ibidē. **Et** mī eius p̄suabat oīa ḡba hec. **I** p̄a enī erat armariū sc̄pturaz. **Nec** plene i uenies li. iij. ti. xxi. i. p̄nci. **His** flūēt̄ tota adhuc irrigat ecclesia. q̄ ē ort⁹ dñi. imo et q̄libet fidel⁹ p̄scia: in doctrina euāgelistaz et alioz sc̄toz: cū q̄b ipa familiariter p̄tulit: de incarnatōe: gestis: et miraculis saluatoris.

**Quartū
delectabile**

Aliud delectabile sūt **L** boni odores. **I** stutū marie. q̄ p̄fortāt spūs iteriores amatoz suoz. z i q̄b currūt adolecētule p⁹ reginā. dicētēs **Cañ. i. Trahe** me p⁹ te. cur rem⁹ i odore vnguētoz tuoz. **A** maria ei trahi expostulat fidelis aīa. marie p̄pter tria. **A**ut qz eā retinet. p̄pā pōderositas. **A**ut qz eā retrahit mundi hui⁹ suauitas. **U**t vt ei augeat pueniēdi celeritas. **U**t iō trahi petit a maria fidel⁹ aīa. qz sic dicit li⁹ de p̄re **Joh. vi. Nemo** venit ad p̄rem nisi p me. sic qdāmō dicere videt̄ d̄ matre. **Nemo** p̄t vēire ad me nisi mī mea suis p̄aly traxerit eū. **U**t sic. **Trahe** me p⁹ te. **I** i. vim iher carni mee: vt licz sp̄pugnet: tū desiderio mētē seq̄ te. **U**t sic. **Trahe** me p⁹ te. **Trahe** iuitā vt facias volūtariā. **Trahe** torpētē vt reddas currentē. **U**t sic. **Trahe** me p⁹ te. **A**ut terredō minis. aut exercēdo flagell. aut blādiēdo bñficijs. **U**t sic. **Trahe** me p⁹ te. **I** vt p̄ infusione ḡre seq̄tur telibez arbitriū. **Seq̄** **L** Cur rem⁹ i odore vnguētoz tuozū. **Currem⁹** **I**plz. ego. s. et alij q̄s p̄ posse meo ad amorē tuū inflāmabo. **Nō** ē ei cortina tabnacli. i. eccleie dei. q̄ p̄ posse suo n̄ attrahit alios ad cultum dei et marie. **U**nde **Apocalip. i** fine. sp̄s et sponsa dicunt. **Veni** et qui audit dicat veni. **O**dores marie: fragrātia stutū eius. i. vmbra. id est. imitatio ei⁹. **U**t opa ei⁹ et mores: q̄ velut vnguēta redolent et fragrāt: dolores mitigāt: vulnera sanāt. et sunt q̄si via odorifera sequentibz.

**Odores
marie**

**Unguēta
marie**

Itē stutes ei⁹ vnguēta ei⁹. q̄ debem⁹ esurire p̄ desideriu. **De** hmoi vnguēt̄ dicit iterū marie **Cañ. iij. O**dor vnguētoz tuoz sup oīa aro. **I**bidē **O**dor vestimētoz tuoz sic odor thurs. **U**nguēta i medicinalia sunt z odorifera. **L** **Th**us **I**st̄ orōez. n̄ bileni aīe i firme medicinali. n̄hil aīe d̄licate odorati⁹. q̄ q̄ brā ḡgo tā p̄ iustis q̄ p̄ p̄ctōribz filiū ierpellat. **I**ō dicit ipa coronari d̄ cubilibz leonū **Cañ. iij. L** **E**des **I**sti sunt demones. q̄uz cubilia sunt p̄ctōres: p̄ q̄b orat assidue. et inde gl̄ificat ab omni rationali creatura.

Itē odores marie ei⁹ ḡgial hūilitas z hūil ḡgitas. cui⁹ votū p̄ma emisit. q̄ odore suauissimo dei filiū et illexit z totū rapuit. q̄ illect⁹ z tot⁹ raptus de sinu p̄ris salijt i vterz m̄ris. **Nec** solū i v̄tre ei⁹ odorē ḡgitat: s̄z z i m̄re ei⁹ hūilitatē odorē reperiens. et his odoribz odorē sue deitatis admiscēs. de ancilla fecit sp̄sā. z de creata genitricē. **Itē** vnguēta fragrantissima marie: tria p̄ncipalia sūt. **P**rimū celest̄ sapia. se cū dū sp̄ual ḡra. terciū imarcessibil gl̄ia. **V**erbis ei⁹ suis z exēplis docet suos verā sapiā. qz doctrix ē sapie dei **Sap. viij. p̄ctōribz** i petrat ḡram. vt p̄tz i theophilo. honoratibz se p̄mittit gl̄iam. **U**n dicit. **Re. ij. Quicūqz** honorificauerit me gl̄ificabo eū. **P**ropter h̄ triplex p̄modū currēdū ē i odore suoz vnguētoz. **Itē** etiā sic exorād⁹ ē a nob sp̄sūctus. **V**eni auster p̄sa ortū xpi. i. mariā. vt flūat aromata illi⁹. **Aliud** delectabile spiritalibz ocul⁹ **V**iroz p̄fortās: t̄pata lux: visū n̄ **Cañ. v. dis**gregās. floz pulcritudo. respectū iocūdās. fructuū diuersitas: appetitū et citās. et hmoi. **Itē** de orto h̄ dicit christ⁹ **Cañ. vi. Descēdi** in ortū nuci vt videre p̄con. zē. **Et** nos in hūc ortū: hūiliando nos debem⁹ sepe descēdere: p̄ recogitatōez stutū marie. vt ex eis noster pascat affectus et illuminet intellectus.

**Quintū
delectabile**

Delectabilia orti conclusi

Sexti
delectabile

Aliud delectabile. **C**ocēt et armonia volucrum. Iq fuerit apli et pphē. q voce cōsona locuti sunt: et de pariete et de partu fagineo. Hā qd pphē futurū pdixerūt. B apli ppterū pdicauerūt. Cū de his auide i scripturū inqum. et ea pdicātibz duore intēdim. nro spiritali auditui delectatōez q viuificamur elicim. et hoc orto. **I**sa. ly. Audite et viuet aīa vīa. **I**o etiā pmittit ipa auditozibz suis **E**cci. xxiij. Qui audir me nō cōfundet. **rē. l. Bē. ei q scri. testi. ei.** Ique de ea. s. possunt elici ex scripturis. **L**et beati q ex toto corde. et. eā. **I** Sap. viij. Danc amauit et exq̄lūi. **rē.**

Septim
delectabile
Oraunz
delectabile

Aliud delectabile. **L** Suauē olētia aromata et herbaz floz et fructuū arborū et radicū. Iq oīa olfati aīe et delectāt et ipaz aīaz animāt ad currēdū. vt supra eod. **L**

Aliud delectabile. **S**ust et sapor fructuū. et dulc. por. fontū. **D**e qbz dicit maria. **Q**ui edūt me adhuc esuriēt. et q bi. me adhuc sitiēt. **I**o etiā dīc. **C**an. v. **C**omedite amici et bibite. et iebamī carissimī. **P**riūpal. imo singular. fruct. h. orti. **C**oz pus ē filiū sui. qd sumit i sacro. q dicit **I**o. vi. **C**aro mea ē ē cibz. **I**te nōis ei. de uota inuocatio et crebra recordatio. sedula imitatio. et dulc. saluatio: sūt q̄li qdaz ferēla: q̄li qdā delīcie. nō carnales s; spūales. q̄li qdā aromatice spēs qbz reficimur in orto. **D**oz aut sapor pfecte nō ppēdit. nisi diuini masticē. sic p; i aromatic. speciebz. **I**dcirco si qdēbz nōis maria media lōga ē. vt in ei. nōiatōe diuini. imo. ref. **S**z nōia q dī aromaticū qd masticaf. os d; cludi ne i caute amittat dulce. do aromatici. **S**ilz si plene dīderas istaz delīciāz dīgustare dulcedinē: os clausū habeas ad turpia. et p reglare silētiū pone custodiā orti tuo. **E**cci. xxvij. **O**ri tuo facito ostia. et seras auribz tuis. **I**bide. **A**uz tuū et argētū tuū pfla. et p bis tuis facito staterā. **I**te ecci. xxi. **V**erba sapiētū statera pōderabūt. **I**tem os. i. desiderū cordis. **U**nde. **O**s meū aperui et attraxi spiritū. **D**electat gust. fontū hui. orti quo signat p̄gustatio gratiaz marie.

Nonū
delectabile

Aliud delectabile. **T**actus floz. mollis et aromatic. **I**quoz fragratia et suauitas odor suauis odoris reddit tactū. **O**s fit p̄cipue qn ad marie laudē et glīaz qd qd boni potes omni instātia opar. **E**cci. xxiij. **Q**ui opant i me nō peccabūt.

Decimū
delectabile

Aliud delectabile. **A**d rozē nudis pedibz dambulatio p hūc ortū. **O**s fit cū nudatis affectibz a p̄cupiscētis p̄uis rozē sue misericordie ab ea expostulas. **U** cū ad mōasteria vī ad altaria ei. discurs. sedul. ob rozē grē ei. ipetrādū ab ea.

Undeci
mū delectabile

Aliud delectabile. **R**eq̄scere sup herbā virētē. qd fit cū flexis genibz p hūilitatē. corā mīs imāgiē. i. p̄patrocinū ad filiū iterpellas. et bñficio p̄ci ei. req̄scis a laboribz peccatoz. **P**ropter s de iustis q sunt oues christi dicit **E**zech. xxxij. **I**bi req̄scent in herbis virentibz.

Ekbertus
abbas

Ite de hmoi delectabilibz dīc. **E**kebert. abbas ad mariā. **O**ri. delīciāz nob ē vter. tu. sacratissim. o maria. qz et eo mltiplic. gaudij flores colligim. q̄tēs mēter. colim. q̄s magna mltitudo dulcedis. orbi vnīuerso ide pfluxerit. **C**ū igit tāta plenitudie delīciāz. abūdet ori. iste. et oib. exponat. imo etiā qd pl. ē. ad suā iūit. plenitudinē. dīcēt. **C**an. v. **C**omedite amici. **rē. l. Bē. ei q scri. testi. ei.** **D**iser ē q nō esurit. eger q fastidit. ferid. aut mortu. q ei. odores nō sentit. fastidit. cui nō sapit. vt q eiusmodi sūt videant dicere cū miser. hebreis. **A**ueri. vi. et. xxi. **A**īa nīa nauseat sup cibo isto leuissimo. **N**ihil vidēt oclī nīi in man. **S**ilz etiā illi miserrimo duci de q legīt. iij. **R**eq̄. vij. q fertilitatē quā pdicauit helyse. crastino secururā audiuit nec credidit. **S**ilz mlti sūt q fertilitatē et copīā bñficioz marie audiūt. s; nō credūt. et ideo nec inde pmedūt. **S**amaria. Iq custodia interpretat. ecclesia ē q custodit christianos. cuius porta. Ibtā fgo. ei. enī meritis p̄ci et exēplis intram. in eccliam. nō solum numero s; et merito. **A**d hāc portā. mod. simile. l. i. xps. **L**da. p statere vno. l. i. p mīnimo. **D**ur ille miser q hāc fertilitatē audiuit pus. s; nō credidit. postea vidit. s; in de nō comedit. credulos delīgēt et mūdi diuites. q̄s mūdane sollicitudines pculcant in p̄sent. et p p̄cāns pculcant a demōibz. et eternaliter moriunt. **D**e hmoi. credulis d; **E**cci. ij. **U**e dissolut. corde q nō credūt deo. et iō nō ptegūt ab eo.

Post hoc debuit scribi de arco.
lis huius orti.

Fo. ccxvij.

Liber XII. Particula .III. Ca.I.

Incipit tertia particula orti conclu

si. in qua agitur de aromatibus huius orti. Et pauca sunt hic capitula.

Capitulum .i.

Sermo
primus in as-
sumptione

Ortus conclusus soror mea sponsa

De aromatibus et aromaticis speciebus orti conclusi dicitur Cantica .iiij. Que est ista que ascendit per desertum sicut virgula summi ex aromatibus mirre et thuris: et universi pulveris pigmentarii. Verba sunt salomonis in personam universitatis angelorum et hominum beatorum. Potest etiam esse vox celestium virtutum. stupentium de tanta solenni et admirabili assumptione generis humani in beatam virginem. cum totum fere genus humanum descenderat in infernum. quia ignis inferni deuorauit fere omnia speciosa deserti. id est mundi. sic dicitur Iob .i. Nec speciosa sunt clerici: moachi milites: domine. et homines. Dicunt ergo admiratiue. Que est ista etc. Hora quater fit hec questio in canticis. Que est ista que ascendit etc. Primo Cantica .iiij. capitulo. ubi hic. Et ponit hic questio admiratiua de sua sanctificatione. Unde sequitur. Et aromatibus mirre et thuris etc. Et hec prima eius assumptio fuit in natiuitate. Secunda fit de conuersatione in progressu vite. Cantica .vi. Que est ista que progreditur quasi aurora surgens in natiuitate. Pulchra ut luna in progressu vite. Electa ut sol in glorificatione. Tercia fit Cantica .viii. de eius glorificatione. ubi dicunt angeli admirantes. Que est ista que ascendit de deserto: delicis affluens: inuicta super dilectum suum. Prima de magnificentia gratie. Secunda de magnificentia meriti. Tercia de magnificentia glorie. Vel sic. Que est ista que ascendit per desertum. Id est per mundum. per supereminentias gratie. Progreditur per perfectum vite. Ascendit de deserto. id est mundo per excellentiam glorie. Dicit ergo. Que est ista? Admirando fit hec questio: non dubitandum. Que est ista. id est que admirabilis. que dilecta. que precellens omnes creaturas. quantis precoribus attollenda. quanta admiratione dignissima. quod non solum totum mundum. sed et totum celum circumquaque suauitatem inestimabilem odore perfundit. Que est ista? Bona. id est que digna. vel que admirabilis. Et admirantur quatuor in regine que hoc querunt. Primum est puritas innocentie. quam tantam habuit quod nec concupiscentiam sensit: quod est super consuetudinem. Secundum superabundantiam gratie. quam tantam habuit ut sibi et toti mundo sufficeret copiose. Unde dicta est gratia plena. Item hoc super meritum. Tercium fructus ventris sui. quia natura mirante suum genuit genitorem. deum scilicet. quod fuit super naturam. Quartum gloria ascendens: quod fuit supra omnem rationem. Quis enim capere posset delicias ascendentes. vnde Cantica .viii. Delicis affluens. Iam delicias ad que ascendit: que nec oculus vidit nec auris audiuit etc.

Triplet
questio de
virgine

Quatuor
admirantur in
regine

Ascendit
maria

Beata

Que ascendit? Notandum quod eua descendit. scilicet maria ascendit. Unde et ei competenter scriptum attribuitur ascendendi. Eua enim descendit tripliciter. Primo per culpam inobedientie: magis obediens serpenti quam deo. Secundo per maledictionem. Unde dictum est ei. Multiplicabo erunas tuas. et in dolore paries filios. Tercio per subiectionem. Unde. Sub potestate viri eris etc. Maria autem ascendit contra culpam per gratiam. contra maledictionem per fructum benedictionem. contra seruitutem per integerrimam libertatem. Effecta est enim regina angelorum. Que ascendit quasi per quatuor gradus. Primum attenditur in hoc quod in utero matris sanctificabatur. Unde. Sanctificauit tabernaculum suum altissimum. Secundus. quod sanctificata: gratia replebatur. Unde. Gratia plena. Tertius. beatus. Quid mirum si gratia plena cum qua deus erat. Tercius. quod repleta gratia de virtute in virtute progrediebatur. id est de actiua ad contemplatiua. et econuerso. ut vere posset dicere. Gratia dei in me vacua non fuit. Quartus. quod progrediens se cunctabatur. quia enim illi opera: et maxime votum virginis plus omnibus aliorum operibus domino placuerunt. ideo descendit in eam filius dei: et eam secundauit ope spiritus sancti. Quintus. quod secundata exaltabatur super omnes choros angelorum.

Aliter. Que ascendit. de originali ad sanctificationem. Item. Que ascendit. id est a celsioribus in corde suo: in valle lacrimarum disponens. Item. Que ascendit. quasi gradatim de virtute in virtute se promouens: singulos sanctorum ordines. beatitudine et gratia transcendens: peruenit

Aromata oīti ꝑclusi

De bono in meli⁹ ꝑficiēs: int⁹ ꝑꝛēplatiōe et scīs desiderijs: foris bona opatōne et virtutū exēplis. **Itē** **Q**ue ascendit de grā ad meritū. de merito ad ꝑmū. **Uel** meli⁹ **Q**ue ascendit de grā ꝑgitatis ad glīam genitricis. nec cuiuslibet: s; dei. **Itē** **L**q̄ ascendit de hūilitate ancille ad dignitatē regine. **Uel** **L**que ascendit de sterilitate ꝑginitatis: ad fecunditatē genitricis: virgo purissima ꝑseuerans.

Desertū
mūdus

Sequit^r **L**p desertū. i. p mūdū. q̄ dicit^r desertū ꝑpter abūdantiā duplicis mali. scilicet ꝑe et ꝑene. et ꝑpter inopiā spūalis boni. **Uel** **L**p desertū. i. desertiōe mūdi: quē habuit ꝑ deserto: cui⁹ ꝑtēns ꝑcipiscētiās et delectabilia. spūalib; adhesit delicijs. designata ꝑ vitē fici et oliuā. **J**udic. ix. q̄ noluerūt ꝑuehi iter ligna. in q̄ mūdi cōtēptus figurat^r. **Uel** **L**p desertū. i. p ipm celū. qd̄ deseruerūt ꝑccātes angeli. **U**n et appellat^r desertū **L**u. xv. ꝑ qd̄ ascendit in sua assumptiōe. angeloz et scōz transgrediēs ordies vniuersos. ascendēs vsq; ad dexterā sedentis in throno. **U**n et designat^r ꝑ berfabee cui posuit^r ē thronus iuxta filiū suū regē salomonē et sedit ad ꝑterā eius. iij. **R**egū. ij. **Uel** **L**p desertū. sicut q̄dam volūt. et ꝑ hoc q̄ ipa fuit desertū: ꝑm mltas deserti ꝑꝑrietates. quere li. viij. ti. i. y. et ti. viij. ibidē. **I**n sequenti sermone inuenies mltā alia de hoc deserto **B**.

Ascendit. inquit. sic virgula sumi. i. ad instar ꝑgule et sumi. **Uel** ad instar sumi ascēdentis in altū: gracil^r et recti: habētis figurā ꝑgule. **E**st autē **L**ꝑgula sumi. euaporaatio odorifera ascēdens a speciēb;. **E**t ipa fuit virgula sumi. ꝑ vaporē vbiq; diffusū **L**mirre. i. castitatis sue. **U**n dicit. **S**icut mirra electa dedi suauitatē odor; **L**z thuris. i. caritatis sue. **U**nde et dicit **L**an. iij. **O**dor vestimētōz tuorū sicut odor thuris. **I**tē sicut ꝑgula sumi. sumi dico editi. **L**et aromatib; mirre et thuris. **I**accensis **A**romata ista. ꝑtutes sunt redolētēs in se. et aīa; i q̄ ꝑtinet: q̄si ꝑꝑide ꝑtinetē aromata faciētēs spiramētū boni odor; sic videre ē i vasis apothecarioz. **U**l **L**et aromatib; mirre et thuris. **I**ntrāsitiue. hoc est. et mirra et thure. q̄ sunt aromata. i. et carnis mortificatiōe: q̄ ꝑmirrā. et ordīs deuotiōe: quē ꝑ thus designat^r. **L** sumi etiā editi. **L**et aromatib; vniuersi puluer; pigmentarij. i. ꝑriti vel ꝑfecti a pigmentario. i. a spūscō. de quo dicit **E**ccl. xxxviii. **U**nguentarij faciet pigmenta suauitat; et vniuersi ꝑficiet sanitatis. **P**er mirrā q̄ ꝑmes necat: et corꝑa mortua a putredine conseruat: designat^r penitētiā. quē ꝑuos motus mortificat. et mētes penitētiū ꝑseruat a corruptiōe ꝑccati. **E**t cōsistit in duob;. in carnis castigatiōe. et bonoz operū exercitatioe. **U**troq; enī modo carnal^r affect⁹ in nobis mortificat^r. **Uel** ꝑ mirrā q̄ amari saporis ē: multitudo amaritudinū q̄s passa est mentaliter in filiꝝ passiōe. **P**er thus virgineē mētis deuotio suspirās ad filiū. et dīderās ipm seq̄. **U**n et dicebat **L**an. v. **L** filie hierlm. i. o vos ꝑtutes angelice supnam hierlm inhabitātes. **n**ūciare dilecto. i. filio meo **L**q̄a amore lāgueo. **P**er **L** vniuersū puluerē pigmentarij. aliaz virtutū vniuersitas. **P**er q̄ dicit **L** vniuersi. **I**nnuat q̄ brē ꝑgini nulla defuit virtus. nec puritas angeloz. nec fides ꝑiarchaz. nec sciētia ꝑphetaz. nec zelus aploz. nec paciētia martyriū. nec sobrietas ꝑfessoz. nec inocētia aut hūilitas ꝑginiū. **Uel** **L**p mirrā designat^r actio. in q̄ maria nō habuit silem. q̄a oīa pietatis opa q̄ solent alijs paupib; exhiberi. ipa filio suo paup; exhibuit. **D**e q̄b inuenies ibi. **I**ntrauit iesus in qd̄dam castellū zc. **P**er **L**thus. **I**deuotio. **P**er **L** vniuersū puluerē pigmentarij. **I**ntēplatio figurat^r. **E**t in trib; istis ꝑtutib;. s. actiōe. deuotiōe. ꝑꝛēplatiōe. omnes alias intellige. quaz oīm omnimoda plenitudo fuit in ꝑgine glīosa. **N**ec dicit **L**et aromatib; mirre et thuris. **I**z alioz aromatū. sed **L** vniuersi pulueris pigmentarij. q̄si ipa aromata sunt in puluerē quēdā ꝑ hūilitatē redacta. **L** vniuersi. s. ligit^r dicit^r ꝑpter mltitudinē eorū de q̄bus surgit ꝑꝛēplatio. quē mltō plura sūt q̄ ea in q̄bus cōsistūt actio et deuotio. **Uel** etiā ideo dicit **L** vniuersi pul. pig. q̄a sicut aromatice species et pigmenta redacta i puluerē valēt ad ꝑfectiōem et reddunt spiramētū boni odoris. **S**ic ꝑtutes cū animū nō extollūt. sed q̄si in puluerē et q̄ si in nihilū redigunt^r respectu habēt. ꝑducunt ad ꝑfectiōē. et reddūt famam bone opiniōis. **Uel** ideo dicit **L** vniuersi pul. pig. q̄a maria ꝑfecit claretū de vino et aromaticis speciēb;. quo filiū potat et celestes ꝑuinas. **U**nde et pincerna glīe cōgine

Maria
pincerna

Fo. cccij.

A

Liber XII. Particula. III. Ca. I.

appellat. **Un** **Cañ. viij.** dicit ei spōsus. **L**uttur tuū sic vinū optimū. **E**t ipa spōs
det **L** dignū dilecto meo ad potādū labijsq; ⁊ dētib; illi⁹ ad ruminādū. **Ite** **Cañ.**
vij. dicit ipa dilecto. **D**abo tibi poculū et vino p̄dito ⁊c. **I**pa etiā celestes letifi-
cās p̄uias dicit eis **Cañ. v.** Comedite amici ⁊ inebamini carissimī. **P**igmētarius
christ⁹ ē. q̄ largit virtutes. et cui⁹ grā acq̄rit. **U**t iuxta sensū morale pigmētari⁹
ē hō q̄ opam dat p̄tutib; acq̄rēdis. p̄suādīs. exercēdis. **D**icit aut christ⁹ pigmēta-
ri⁹ vniuersi pulueris. i. p̄fecte hūilitatis. q̄a p̄bo et exēplo docuit nos omnē hūili-
tatis gđū. s. subdere se maiori. pari. et minori. **S**ubdit⁹ enī fuit p̄ri. cui par ē fm
diuitatē. sed eo minor est fm hūanitatē. **S**ubdit⁹ enī fuit marie et ioseph. q̄ longe
īferiores eo erāt. **I**deo dicit **Matth. iij.** brō iohi. **D**ecet nos īplere oēm iusticiā
i. omnē gđū hūilitatis ī nob; exhibere. **I**deo dicit **Mat. xi.** **D**iscite a me ⁊c.

Ite vniuersus puluis hui⁹ pigmētarij. p̄tutū vniuersitas. q̄ oēs p hūilitatē ī minu-
tissimū puluerē redigēde sunt. **Un** dicit **Exo. xxx.** **C**ūq; ī tenuissimū puluerē vni-
uersa p̄tuderis ⁊c. **E**t q̄nto subtili⁹ terit⁹ ⁊ p̄minuit⁹ p oīmodā hūilitatē. de q̄ dicit
Eccī. vij. **H**ūilia valde spiritū tuū ⁊c. tāto ī narib; dñi suauiorē reddūt odor⁹ fra-
gratiā. **E**t sic p̄tūdūt paciētiā: q̄ p̄tusionē. et hūilitatē: que notat p puluerizatōz.
Sic puluerizat⁹ erat abrahā vocās se puluerē ⁊ cinerē **Gen. xviij.** **S**ilz dauid di-
cēs. **H**ūiliatus sum vsq; q̄q; dñe viuifica me ⁊c. **S**icut ipse christ⁹ dicēs. **E**go sū
vermis et nō hō. **S**ic et beata virgo. sicut patet.

Moraliter. **D**ec interrogatio **Q**ue ē ista. ⁊c. est ipi⁹ pphete. s. salomōis. v. l. an-
geloz admiratiū p̄fectū aīe penitētis. **N**ec q̄runt. q̄lis est ista v. l. q̄nta. s. **L**que.
Quia de q̄litate et q̄ntitate ipi⁹: quo ad gl̄iam ad quā ascēdit ipse vs⁹ q̄ datum est
illis eā videre certos efficit. **S**ed q̄ creatura tā vilis. vt est hō. q̄ creatorē suū ne-
gauerat. et diabolose subdiderat. et abiectis ornamētis p̄tutū: sorzib; p̄tōzū se ī
q̄nauerat. ad tantā gl̄iam assumat. admirat⁹ et dicūt. **Q**ue ē ista q̄ ascēdit p̄ deser-
tū. i. p̄ penitētiā. **S**icut enī filij isrl p̄ desertū de egipto venerūt in hierl'm. sic de
mūdo p̄ penitētiā ascēdit in celū. **P**ostea s̄o modū ascēdendi determināt. cum di-
cūt. **S**icut **figula fumi**. i. paup̄tate ḡcillima. intentiōe rectissima. leuis sine pon-
dere peccatoz. erecta desiderio eternoz. p̄cedens **Lex** aromatib; mirre ⁊ thuris et
vniuersi pul. pig. i. et carnis mortificatiōe. oīōis deuotiōne. hūilitatis p̄fectiōe.
Dec tria animā penitētē habile faciūt ad ascēdendū. et remouēt oē impedimē-
tū. **N**am p̄ primū sanant pestes corpis. p̄ secundū pestes mentis. vt dicit hieronym⁹.
Tercū alia duo p̄ducit ante deū. **U**nde **Eccī. xxxv.** **D**rō hūiliat⁹ senubes pene-
trabit. et donec p̄pinq̄et nō p̄solabit. et nō discedet donec altissim⁹ inspiciat.

Quia dicit virgula fumi

Quia gracilis et subtilis: p̄ innocētie puritatē. et sc̄ipam sp̄ graciliās. p̄ sūmā hūili-
tatē. **Un** cū eligeret ī matrē dñi se obtulit ī ancillā. **G**racilis enī p̄ paup̄tatē. q̄
oīa tpalia p̄tēnebat. vel si ea aliq̄n habuit: largit⁹ erogabat. **G**racilis etiā p̄ car-
nis extenuatiōem. q̄ licet nūq̄ peccauerit: sp̄ ī penitētiā māsīt. **F**uit etiā gracilis.
q̄a celestib; extenuata disciplinis. et subtilis ī vitā p̄tēplatiua. **G**racil⁹ etiā vt sine
obstaculo trāsiret p̄ artā viā. et intraret portā q̄ ducit ad vitā. **Mat. vij.**

Quia libere alta petēs. p̄ subtilitatē p̄tēplatiōis. et rectitudinē intentiōis. **C**elos ei
attingebat stans ī terra. **Sap. xviij.**

Quia agilis: leui enī cursu. leui saltu. velut iditibū. i. trāsiliens: oēs vicioz spinas:
lurulenta et foueas trāsiliit. **A**gilis etiā p̄ officiositatē. q̄n se trāsulit ad beatam
elizabeth visitādā. **A**gilis etiā p̄ obediētiā: deferēs filiū ad templū. et fugiēs cuz
eo ī egiptum.

Quia leuis. i. sine ponderositate peccati. et iō sursū p̄tinue ferebat desiderio etnoz.

Quia flexibilis p̄ hūilitatē. quo ad se. **P**er obediētiā. quo ad deū. **P**er p̄passiōē
et pietatem. quo ad primū.

Quia virgula p̄ humilitatē diminutionē. que maxime coopat⁹ ad ascēsiōē. **Q**uia
q̄ se humiliat exaltabitur. **Luce. xiiij.**

Maria
figula fu
mi

Quia obscura. p̄ tribulationū multitudinē. q̄s patiebat amore filij sui. **Un** dicit

Aromata oīti p̄clusi

Cap. i. Nolite p̄siderare me q̄ fusca sim. q̄a decolorauit me sol. i. fili⁹ meus. **Que**
re li. v. ti. vij. **D.**

Quia aromatica. p̄ bonā opinionē et deuorōis fragrantia. Unde sequit̄. **[Sic vir-**
gula sumi et aromatibz rē.]

Quia calida. p̄ dilectōez. **Uñ** et rō: **[Virgula sumi.]** q̄ de igne p̄cedit. q̄a desideriu⁹
et amore venit. **Ipa** ei ardore spūscū accēsa. sic ascēdēdo p̄fecit i grā. sic ascēdit i
glia. q̄ oēm cognitiōem hūanā excedit. **Iō** dō **[Virgula sumi.]** q̄ naturalz ascēdit. r
q̄si occulte. q̄a visibilz ascēdēs disparet i momēto. **Silz** r ip̄a disparuit. q̄a q̄ntuz
ascēderit rō hūana nō capit. **Pod⁹** etiā ascēsiōis sue occulte⁹ fuit. qz vtz i sola aīa
an i aīa sil et corpe ascēderit. p̄legit ecclia pie nescire q̄z temere aliqd diffinire.

Quia q̄nto magis ascēdit. tāto ampli⁹ exrenuat et subtiliat. **Sic** etiā fidel aīa quo
magis p̄fici i virtute. tāto magis hūilitat in se. sicut p̄z i maria. q̄ cū petere i matrē
dñi. qd erat ei sūma dignitas. se obtulit in ancillā. qd erat sūma hūilitas **Exēplū**
de abigayl. i. Regū. xxy. **Silz** q̄nto magis ascēdit in cognitiōe dei. tāto magis ni-
hil efficit in ocul suis. qd patet i abrahā. q̄ postq̄ appuit ei dñs. se puluerē r cine-
rē appellauit. **Sen. xviij. Job. xliij. Hūc** ocul⁹ me⁹ videt te idcirco me respēdo rē.

Quia sum⁹ puocat lacrimas. Et pia marie recordatio lacrimas deuorōis. **Uñ** dī
cūt fideles aīe i p̄s. **[Fleuim⁹** dū recordaremur tui syon. i. marie. **Ire** sum⁹ ascen-
dens de aromatibz incēsis. ē grāz actio de vtutibz sibi datis. que incēse erāt igne
caritatis. q̄s nō sibi s; dei grā ascribēbat. **Uel** i ascēsu sumi p̄lus celū. p̄t ei⁹ recta i
tētio figurari. Et nota q̄ nō dicat hic p̄gula fuisse ligni isensibil et duri. **[S; sumi.]**
q̄ spēm habet s; substantiā nō habet. **Cū** enī cernit. aliqd esse videt. cū man⁹ appo-
nit nihil inuenit. **Sic** brā virgo videbat hic esse p̄ carnis spēm. sed hic nō erat p̄
dilectōem. **Silz** nec vir iust⁹. qz p̄uersatio eius in celis est. ad **Phil. iij.**

Capitulū ij.

Sermo
secūd⁹

Item **Cap. viij.** dicūt angeli **[Que** est ista que ascēdit de deserto delicijs af-
fluens. innixa sup dilectū suū. **] Et** ad mirat̄ de tribz q̄ attēdebāt i p̄gie. s. de
ascēsu. de delicijs affluētia. et q̄ innixa dilecto. **Prīmū** mirabile. scdm mir-
rabil⁹. **terciū** mirabilissimū. **Ascēsus** mirabil⁹. q̄a pauci ascēdūt. **Uñ. l. Quis** ascē-
det in montē dñi rē. **] Et** notat **[q̄s]** raritatē. pauci enī sunt electi. **Barth. xx.**
Sed fere oēs descēdūt. **vñ Isa. v. vbi** loq̄t de iferno. **Descēdūt** fortes r sublimes
gliosiqz ad eū rē. **Scdm** mirabili⁹. q̄a pauciores ascēdūt affluētes delicijs. q̄a se-
re oēs pedibz. i. affectibz lutulētis. descēdūt ad min⁹ i purgatoriū. **Terciū** mirabi-
lissimū. s. q̄ **Linnixa** sup dilectū. **Iq̄s** nulli aliq̄ datū est creature. q̄. s. fili⁹ ē sup oēm
p̄ncipatū et potestātē. **Ephe. i. Et** sub cui⁹ pedibz oīa subiecit pater. **In** hac autē
innixiōe tria norant̄. **Reuerētia** matris. **Excellentia** filij. **Familiaritas** vtriusqz.
Sicut si rex innixat alicui militi. miles inflectit humerz. et sic ex parte ei⁹ impen-
dit regi reuerētia. et ex pte regis excellētia. ex pte vtriusqz familiaritas. quia rex nī
nisi valde familiari innixit. **] Innixa** sup dilectū. **] Et** notat **[sup.]** q̄si supior dilecto.
facit enī fili⁹ q̄cqd p̄cipit mater. **Uñ** et dicim⁹ ei. **Ora** patrē. iube natū. **Et** in hoc
p̄cordat̄ oēs sc̄pture. licet qdā mali obloq̄nt̄. **Ire** p̄ s; q̄ dicat **Linnixa** sup dilectū. **] Innuit**
q̄ fili⁹ p̄sens erat. alioq̄n non videret implese illud **Exo. xx. Honora** pa-
trē et matrē rē. **Ipe** autē cepit facere et docere. **Act. i. l. Innixa** sup dilectū. **] vices**
enī rependit fili⁹ matri. dei enī filius m̄ri innixus descēdit in terrā in incarnatiōe.
Uñ Isa. xix. Ascēdet dñs sup nubem leuem r ingrediet̄ egiptū rē. **Et** m̄r innixa
filio. ascendit in celū i assumptiōe sua. **Uel** sic. **Innixa** est dilect⁹ sup eā q̄n assum-
psit et ea carnē. in eius vtero format⁹ et coalescēs. **Ipa** s; sup dilectū. q̄n dixit
p̄cepto filio. **Fecit** mihi magna q̄ potens est rē. **Prīmā** autē huius autoritatē par-
ticulā. s. **[Que** est ista que ascēdit de deserto habes sufficiēter expositā in supiori
sermone. **Ire** nota q̄ bus dī **[delicijs]** affluēs. **] et** post **Linnixa** sup dilectū. **] Nam**
nē pderet delicijs affluētes. nō suis meritis sed ipi⁹ innitebat grē. q̄ grām et meri-
tū tribuit in p̄senti. et in futuro p̄miū supadder.

Aliter. l. Que est ista rē. **] Et** q̄nqz admirant̄ in hac p̄gine. **Prīo** dignitatē ei⁹. **Uñ** **B**
Jo. cccx. **A 2**

Liber XII. Particula III. Ca. I.

**Desertū
paupras**

**Desertū
puersario
sanctorū**

**Quattu
or peditio
nes cari
tatis**

[Que est ista **]** Glo. i. q̄ digna. **S**cdo ascendens gl'am. ibi. **[**que ascendit **]** Tercio locū v'l statū vnde ascendit. ibi. **[**de deserto **]** Quarto delicias ascendens. ibi. **[**delicias affluens **]** Quinto amoris plenitudinē. p. quā subleuat. ibi. **[**linnira sup dilectū suū **]** **[**Que est ista **]** p̄t rñderi. tridintū trinitatis. Quere li. r. ti. xxi. in fi. **[**Que ascen- dit **]** expone sicut i supiori fmoē notatū ē de deserto. **[**Desertū **]** p̄t dici gen^o hūa- nū. horrible et obsitū spinis et tribulis p̄ccōrū. **[**Uel p̄p̄e **]** desertū **]** est stat^o paup- tatis. q̄ ab omnib^o deserit. **[**Paupras enī ē comes indidua omni hominī. i. ingres- su et egressu. q̄a nihil intrulim^o in hūc mundū. band dubiū q̄a nec auferre qd pos- sum^o. i. ad **[**Thi. vi. **]** Sed et ab oib^o deserit ipa paupras in p̄gressu. ipa ē enī bonū odibile rē. **[**In deserto enī paupras fabricat scala humilitatis. que se erēdit vsq; ad excelsū caritatis. et puenit ad altitudinē maiestatis. **[**Ab h^o deserto p̄ hāc scalā ascē- dit gloriosa virgo. **]**

Aliter. Duo in noīe **[**deserti **]** p̄nt intelligi. mūd^o. s. v'l p̄uersatio. i. stat^o scōp^o. q̄ ē terra deserta et inuia rē. **[**Que. s. p̄uersatio dicit^o desertū p̄pter q̄ttuor frutes q̄ ab omib^o deserūt. **[**Pria hūilitas. quā deseruerūt apostate angeli. i. demōes. **[**Secda obediē- tia. quā p̄mi pētes. **[**Tercia paupras. quā marie clerici abittosi. **[**Uñ hieronym^o. **[**Clericū. de ignobili gl'iosum. de paupe diuitē. q̄si pestē fuge. **[**Quarta patientia. quā religiosi. **[**Iniuriati sunt enī nob martires. q̄ totā patientiā i celū detulerūt. vt vix inueniat q̄s in terra. q̄ si ihonoret in aliq; statim nō moueat ad irā. **[**Das q̄t- tuor frutes habuit gl'iosa ego. in q̄ fuit vera hūilitas. quā respexit de^o. i. appro- bavit. **[**Itē plena obediētia. quā legē implēuit i sua despōlatōe. i. filiū circūcisitōe. i. legali purificatōe. i. filiū ad templū cū oblatōib^o deportatōe. **[**Pauprima etiā fuit. q̄ nec hospitii habuit qñ pepit. **[**Uñ lucrata ē regnū dei q̄s paupum ē. **[**Luce. vi. **[**Patiētissima fuit. q̄z ouis erat et mater agni. q̄ videns filiū crucifigi patiēter susti- nuit. nec remurmurauit aut p̄radixit. licz ipius aiam gladi^o filiū p̄trāsiret. **[**Itē in noīe **[**deserti **]** p̄t intelligi mūd^o. in q̄ erat corpelicer in cel^o esset mēte. quia ce- los attingebat sās in terra. **[**Sap. viij. de q̄ sicut credit^o ascendit corpeliter i sua as- sumptōe. **[**Uel mūd^o p̄t dici **[**desertū **]** p̄pter paucitatē hoīm rationaliū. et abūdā- tiā irrōnaliū. **[**Uñ **[**Ecclastes. i. **[**Stultoz infinitus est numer^o. **[**Paucissimi enim sunt q̄ vtant^o rōe et sint spūales. multi carnales et brutales. **[**Itē. p̄pter spūalium ei- boz defectū et inopiā. q̄a nec fides est in multis. nec doctrina veritatis. nec pass^o bone operatōis. **]**

Sequit^o **[**Delicias affluens **]** **[**Uerbū affluēdi notat abundantia deliciarū. **[**Uñ **[**Ec- clastes. i. **[**Uñ **[**summa spūaliū deliciarū **[**lintrant in mare. i. in mariā. **[**Itē de- licie sunt dona spūaliū carismatū. vel spūales spūsancti cōsolatōnes. quib^o virgo reficiebat. **[**Uel p̄uilegiata misericordie opa. quibus refecit dñm. et q̄ ei exhibuit de ppria substantia sua. **[**Uel iste delicie sunt illa p̄ma vnguenta. de q̄b^o dictū est sup eodem parti. i. ca. ij. in fine. **]**

Sequit^o **[**linnira sup dilectū suū. **]** **[**Nota q̄ enoch placuit deo. et trāsatus ē i celū. **[**helyas p̄ turbine ascendit in celū. paulus q̄si violenter raptus est in celū. maria vo- ro ascendit linnira sup dilectū. **[**His q̄ttuor signant^o quattuor cōditōes caritatis. q̄ bus in celū trāsferimur. **[**In p̄mo signat^o caritas fraterna. **[**Unde. i. **[**Joh. ij. **[**Sci- mus qm̄ trāsati sum^o de morte ad vitā. qm̄ diligim^o fratres. **[**In scdo caritas ser- uens. ad increpandū p̄ccā. **[**Uñ helyas dicit. ij. **[**Regū. xij. **[**Zelo zelat^o sum p̄ dño deo exercitū rē. **[**Ipe enī fuit zelator legis. **[**In tercio amor ardens i desiderio et- norū. qualis erat paul^o dicens. **[**Cupio dissolui rē. **[**In q̄rto amor suauis. innitēs sup dilectū p̄ p̄tēplādem. tal^o postponit omnia. et adheret soli dilecto. **[**Prim^o sta- tus incipientiū. scdus p̄ficiētiū. terci^o p̄fectoz. q̄rtus p̄fectissimoz. **]**

Incipit quarta particula orti conclu

si. in qua agitur de florib^o et herbis huius orti.

Christus flos **C**apitulū primū

Flores orti pclusi

Ortus pclusus soror mea sponsa

Petrus
mandu-
cator

Uiso de aromatibus huius orti. restat videre de floribus. quibus uniuersis et singulis christus dominus figuratur. Et non solum christus sed et maria et quilibet iustus. sed principaliter ipse christus. Videndum igitur de proprietatibus florum. et de generibus et diuersitatibus florum. que videlicet florum proprietates subscriptis sibi facilius poterunt memorie commendari. Sicut dicit petrus manducator flos septemplex habet proprietatem. Quia tenuis tener. lenis. pulcher. leuis. fragrans. et utilis valde. Nihil enim flore tenuius cum stringitur. Nihil tenerius cum teritur. Nihil leuius cum portatur. Nihil lenius cum attrahitur. Nihil pulchrius cum cernitur. Nihil fragrantius cum odoratur. Nihil utilius cum fructus attenditur. Sic et christus tenuis in flagellis. tener in misericordiis. lenis in preceptis. pulcher in exemplis. fragrans in promissis. utilis in promissionibus. Itaque tenuis ad seueritatem. tener ad misericordiam. lenis ad dominationem. pulcher ad speciem et iocunditatem. fragrans ad promissionem. utilis ad retri-

Flos christus

Lbutionem.

Christus flos Floruit in natiuitate. Unde Isa. xi. Flos de radice ei ascendet. Defloruit in passionem. quoniam non fuit ei species neque decor. Isa. liij. Ideo dicit. Flos libani elaguit. Raum. i. Maria liban. Unde se comparat libano non inciso. Eccl. xxiij. Refloruit in resurrectionem. secundum humanam naturam in qua deflorauerat. Unde dicit. Et refloruit caro mea.

Christus flos

Proprietates floris Ducus. aromaticus. tenuis. tener. et speciosus. Concauus. omnicolor. vernalis. lenis. aquosus. Fructifer. incliuus. leuis. expositus. medicinans. Et delicatus. et habens matrem sine patre. Pascit apes. et eis ceram cum melle ministrat. Pncuma sacrum recipit. non visus spargit odorem. Darrē non violat. caput ornat. templa venustat.

Flos id est christus

Uersus primus Unde? peccati immunitate. Unde dicit. Ego autem in innocentia ingressus sum. Item Jo. r. Quem pater sanctificauit et misit in mundum. Simile in ps. Qui ingreditur in macula. Item marie dictum est Lu. i. Quod nasceretur te sanctum. Nasceretur natiuitate in utero. et natiuitate ex utero. Quere super petrum. i. c. r. Ad hanc mundiciam designanda. conceptus est in nazareth. quod interpretatur sanctus vel mundicia. Congruum enim fuit ut in ea conceptus ille de quo dicitur Dan. ix. Cum venerit sanctus sanctorum. Et quod in mundicia conceptus ille qui solus sine immundicia conceptus est. ut nostri conceptus immundiciam emundaret. Beatus bernardus. Voluit dominus virginem esse matrem suam. de qua immaculata immaculatus prederet. omnium maculas purgatur.

Bern.

Aromaticus bone et sancte opinionis fragrantia et odore. Lu. liij. Fama erigit per uniuersam regionem de illo. et magnificabat ab omnibus. Can. i. dicitur adolescens. Surreximus in odore unguentorum tuorum. Uel aromaticus in promissione. quia odore spei in via nos reficit. sed in patria fructu satiabit. Unde dicit ei ps. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Uel aromaticus. sicut quidam flores. qui magis attriti fragrant suauiter. Sic et fracto alabastro corporis dominici in cruce domus. i. ecclesia limpleta est ex odore unguenti. Joh. xij.

Tenuis in triplici substantia.

Christus tenuis in triplici substantia

Christus tenuis in substantia Spiritus et anime per humilitatem. quod exinanivit se formam serui accipiens. ad Phil. ij. Beate carnis. in qua pro nobis fecit penitentiam in cruce. ubi ita macilentus et exilis apparuit quod dinumerabilia facta sunt omnia ossa eius. sicut dicit ipse in ps. Dinumerauit. i. dinumerabilia fecerunt loca ossa mea. Nec poterat extensio corporis eius in ligno melius describi. sicut dicit magister in glo.

Terrena qua non habuit ubi caput reclinaret. Matth. viij. Vulpes foueas habent.

Fo. cxxi.

A 3

Liber XII. Particula. III. Ca. I.

—Tener—

Flos iste tener

Flos iste
tener

Ad istam qđ apparuit i verberis cessioe. qñ attrit⁹ est ppter scelera nra. Isa. liij.
Per dilectione. qz diligens nos tenerrime. vt dicere videat de qlibet fidei sicut da
uid de ionatha. ij. Regū. i. Sicut mater vnicū amat filiū. ita te diligebam. Qđ pa
ter. qā p amore nostro dignatus ē mori. Unde se compar zeloti: qđ facile offendit
et leditur. Exodi. xx. Ego sum de⁹ zelotes zc. Glo. nō ferēs animā mibi despō
saram aliqua suspitōe notari. Item Sap. i. Auris zeli. i. dei zelantis et castitatē
exigentis. Audit oīa. Iqā zelus excitat eum ad audiendū.

Per pietatem et passionem peccatorum. exemplo pueri. lesio socio patientis. Un dicit de
peccatoribus. Hiere. xij. Si non audieritis in abscondito. plorabit anima mea a facie
supbie. Ideo enim videns hierl'm fleuit super illam. Luc. xix. quam presciebat ruituram.
que signat animam eternum damnandam.

Per mansuetudinē. Unde significat p dauid .ij. Regū. xxiij. Ipse est q̄si tēnerrimus ligni & miculus. Quere sup & su. xij. in fine.

De specie
christi.

Et speciosus sancte puerationis honestate. in quem desiderant angeli pspicere. i. **Pe. i.** Et cuius pulcritudine sol et luna mirant. Et in ps. **D**ns regnavit decorē indutus est. i. imunitatē a peccato. Etia qntū ad formā corpis fuit speciosus forma p filiis hoīm. quē. s. decorē ostēdit tribz amicis suis in trāsfiguracōe. **Matth. xxiij.** De pulcritudine dñice faciei dicit acledus. **C**redo ī illo speciosissimo vultu tātā gratie celestis elegantia resulsisse. vt omniū in se puerteret aspectū. auditum erigeret. excitaret affectū. **S**pecies autē seu pulcritudo hui⁹ floris maxime p̄sistit in duobz. s. in cādoze et rubore. **P**atius enī color hui⁹ floris et q̄si candid⁹ sc̄tā eius cōceptio. **U**nde **Joh. x.** Quē pater sc̄tificavit et misit in mundū rē. **T**ūc enī p̄r filiū sc̄tificavit. cū cum p salute mūdi cum sc̄titate cōstituit incarnari. **E**t p̄p̄ hoc dictū est marie **L**u. i. **Q**d nascet ex te sc̄tū rē. **B**n dicit sc̄tificavit et misit quia missio nō p̄cessit sanctificacōem. **E**t de isto flore dicit **Gap. xij.** **L**andor est lucis eterne et speculū sine macula rē. **U**el q̄si natiuus color eius. virgitas et innocentia. que duo signant in candore. **U**nde vocat se liliū. **Can. ij.** **E**go liliū cōual lium. **S**ed huic cādozi accrevit rubor rose. i. martiriū in passiōe. **E**t hoc paret ī floribus quarūdā arborz et herbaz. qui pmo candidi apparēt. et tandē vertunt ī ruborem. **C**andid⁹ enim ī natura divinitatis pmāsīt. licet fm naturā būanā ī passiōe rubuerit.

Dñs pa/
rifiēf c̄ps

Ab hac duplici specie commendat ecclesia sp̄sum suū **Cañ. v.** **L**amic⁹ me⁹ candid⁹ et rubicund⁹. **L**andid⁹] fm deitatis. q̄a candor est lucis eterne. et emanatio quedā claritatis dei sincera. **Cap. viij.** qđ est dicere. luminosissim⁹ et mūdissim⁹. **L**rubicundus] vero. i. flāme⁹ et rutilāntissimus. qz filius caritas ip̄ius patris. et sicut deus de deo sic caritas de caritate. i. **Joh. iij.** **D**eus caritas est.] quod tā de p̄re qđ de filio p̄t intelligi. **Uel** **L**candidus] mūdissimo scr̄ssimoque ingressu in mūdum. **L**rubicund⁹] in egressu de mūdo. qz tunc pp̄rio sanguine rubricatus. **Uñ** apoc. xij. **Q**ui sedebat sup equū albū vestitus erat veste sanguine aspsa.] i. carne. p̄po sanguine rubricata. **Uñ** **Isa. lxiij.** **O**mnare rubr⁹ est idumētū tuū rē. **Uñ** **L**caid⁹] puritate sc̄timonie et innocētie. **L**rubicund⁹] s̄ructissima caritate. **E**t sunt bī duo colores amantib⁹ gratissimī. **Uel** **L**caid⁹] q̄ntū ad mūdiciā humanitatis. **L**rubicund⁹] quo ad splēdore diuinitatis. q̄ signat in auro qđ splēdet ⁊ rutilat. **Cañ. v.** **C**aput dilecti mei auz optimū. caput autē christi de⁹. i. **Choz xi.**

Coloꝝ
christi

**Pulcritu
do chzisti**

Hanc duplicē pulcritudīnē ostendit in trāsfiguratiōe **Matth. xviij.** Unde ibidē dicit qd
 Resplēduit facies ei⁹ sicut sol. ⁊ vestimēta ei⁹ facta sunt alba sicut nix. **¶** Per hanc
 em. deitas. de q̄ dicitur et moysi **Exo. xxxij.** **Nō poteris** videre faciē meā. **Nō enī**
 videbit me hō ⁊ vivet. **¶** Per hanc vltimā **¶** signat humanitas. q̄a habitu inuērus est
 vt hō. ad **Phil. ij.** **Ite a gemino decore p̄mēdas flos iste.** **Cap. i.** q̄ signat dilectus
 ecclie. vbi dicit ei sponsa. **Ece tu pulcer es dilecte mi et decore⁹** ⁊c. **¶** Pulcer **¶** dicit
 quasi pollens cultu. qd p̄tinet ad exteriorē hoīem. s. qd ad morū maturitatē. **¶** De

Flores orti conclusi

Argumē
tum

corus] dicit quasi dec⁹ cordis. qd ad interiorē. et designat cordis puritatē.
Ite de specie h⁹ floris dicit ppheta loqns ad sponsū. Tu es speciosus forma p filiū
hominū. Sed ptra **I**sa. liij. d^r. Non est ei species neq; decor. **S**olutio. Qd dicit
Isaías. intelligit de ignominia passiōis. **S**peciosus] inqm] **S**forma. i. luce. cā/
dore et habitu. **L**uce. viij. **E**ccl. xliij. Quidū illuminās in excelsis dñs. **L**andore.
Unde **S**ap. vij. Landor est lucis eterne rē. **H**abitu. **U**n **I**sa. lxij. **I**ste formos
sus i stola sua. **E**t **J**ob. xl. **C**ircūda tibi decorē. **N**ec solū speciosus. s; excellētissi
m e pulcerrim⁹. **U**n **L**p filiū hoīm] qd de plenitudine ei⁹ oēs acceperūt. qz ipe est
speciei generator. **S**ap. xij. **P**otūisset enī dixisse p angelis. qz etiā angel speciosior
est. **S**ed qd a pmedabat ipm fm hūanitatē melius dixit **L**p filiū hoīm. **S**ignūz
aut sue tante pulcritudinis est. q in eū desiderant angeli pspicere. i. **P**etri. i.

Rora

Ite notandū q dñs decorē suū abscōdit iudeis. **U**n **I**sa. liij. **U**idim⁹ eū despectū.
Signauit discipulis i trāsfiguratiōe. **M**atth. xviij. **O**stēdit angel in ascēsiōe. r de
inceps. **U**nde vidētes eū ascēdētē dixerūt **I**sa. lxij. **Q**uis ē iste q venit d edom
rinctis vestib; de bosra. iste formosus in stola sua. i. in habitu hūanitaris. **P**romi
sit vidēdū electis. **I**sa. xxxij. **R**egē in decore suo videbūt oculi eius. i. s. anis/
liber beati. **D**icit gl **S**peciosus forma p filiū hoīm] qd in oib; alijs ē culpa. **R**o.
iij. **O**ēs enī peccauerūt rē. **S**z ipe peccatū nō fecit. i. **P**e. ij. **I**te d hac duplici pul
critudine dicit ps. christo. **S**pecie tua r pul. tua. **S**pecies] ad diuinitatē **L**pulcri
tudo] refert ad hūanitatē. **U**n spōsa dicit ei **L**an. i. **E**cce tu pulcer es dilecte mi r
decor⁹. **D**icit g. **O** potētissime **L**intēde. i. hōiem pēuntē respice **L**specie tua] i. mi
sericordia dēitatis. q p spēm signat **L**et pulcritudine] i. hūilitate hūanitaris. **E**ro.
iij. **U**idi afflictōem ppli mei] ecce misericordia. **L**et descēdi liberare eū] ecce hūili
tas. **E**t pmedat eū a duob; **A** misericordia. **U**n **L**intēde] **A** b hūilitate. **U**n **L**pro
spere pcede. i. pcede de vtero mātis. **D**e q pcessu habet ibi. **I**pe tāq; spōsus pce
dens de thalamo suo. **L**prospe. i. ad pspiratē et vtilitatē nram. quia oia bona no
bis cōtulit. **L**et regna] sup filios tuos quos a diabolo liberaſti.

Uersus
secūdus

Oncan⁹ p pūitē hūilitatē. sic flores lilij rose et viole et ceteri cōcani sūt sic pa
ret. **E**t in cōcauitate sue hūilitatis vl hūanitaris attulit apiclis suis mel sue
diuinitatis. i. nobis. si i nobis inuenerit pūietates apicule.
Omnicolor] **E**st enim purpurei: ac rei: iacintini: et liuidi coloris. vt viola. **P**ur
purei inqntum rer et martyr. quia purpura regibus cōuenit. **E**t sanguis. quo si
gnatur martyriū: purpurei coloris est. **A**erei. ppter virtutē cōreplatiōis. **I**acinti
ni q est color celestis. quia de celo descēdit. **U**nde et designat p saphirū. **L**iuid⁹
etiā et discolor iacuit in sepulchro. cuius liuore sanati sumus. **I**sa. liij. **I**te can
det vt lilij. **U**n **L**an. ij. dicit. **E**go lilij cōuallij. **I**ntus et exterius p duplicē in
nocentiā. vt supra dictū est **P**et **B**. **I**te rubet quasi rosa perimiā caritatē. p ve
recundiam virginalē. per patientiā singularē. per pprū sanguinis effusiōē. **S**z
it etiā quasi crocei coloris per virtutē caritatis. qz sicut crocus res quib; admisceet
in suū cōuertit colorē. et sicut fermētū farinā ppsam in suū sapore ouertit. sic r ei⁹
caritas forma est omniū stutū. **U**el etiā croce⁹ color designat sapiāz. **I**n eo enī
sunt omnes thesauri sapie et scie absconditi. ad **C**ol. h.

Christ⁹
generalit
aliū spēal⁹
flos d^r

Alio etiā modo potest flos iste appellari omnicolor. videlicet ab effectu. **E**t ideo qua
si generaliter se appellat florē. sed non determinat qualē. **L**anri. ij. vbi dicit. **E**go
flos campi rē. **E**t hoc quia nō vno modo florēt in campo ecclesie. sed rubet i mar
tyribus. viret in cōfessoribus. candescit in virginib; pallēt in penitentib; nigres
cit in humilibus. pallēt in despectis et patientib; rutilat in doctoribus et ceter
ra hūmmodi. **S**icut enī stella differt a stella in claritate. ij. ad **C**horin. xv. sic cā
pus ecclesie in floriū diuersitate. **C**hristus enī alios rubricat imitatōe sue passio
nis. alios candidat sanctimonīa castitatis. alios virides facit virore fidei vel pa
tiētē. alios pallidos pallore penitētie. alios rutilātes splendore sapiētē. r hūmōi.
Et iō sic et vno christo. tanta colorū vel pulcritudinū varietas. sic et vno sole tā
ra luminaritas. **U**nde idem est dicere. **L**Ego sum flos cāpi] qd est dicere **L**Ego
Fo. cxxij. **A** 4

Lib^r XII. Particula. III. Ca. I.

- sum lux mudi. Joh. viij. Sicut enī sublato sole tot^u mūd^u remanet tenebrosus. sic sublato f^lore nihil pulcritudinis rēmanet i cāpo ecclie. Preterea. Quid fragrat suauiter. aut sapit dulciter. aut lucet delectabiliter in vnoquoq^{ue} scōz nisi flos iste.
- Aug^o.** Un. ij. Choz. ij. Christi bon^u odor sum^u deo rē. Aug^o. In p^rimo nō diligit nisi de^u. id ēo solū qd diligit. fragrat sapit et lucet i cāpo ecclie. Itē ppter hmoi colores varios compas spōsus arbori malo. Cañ. ij. et inter lapides pōsitos ropazio. qd dicit^{ur} topandion. i. omīcolor. Quere li. xi. ii. vij. D. R. R. Et li. xij. pri. vi. ca. xxi.
- Vernalis.** Annūciatus siqdē rēcept^u ē iste flos i tpe floz. f^l est in vere. Un. cañ. ij. dirigis sermo ad mariā filiū dei rēcepturā. Surge ppera amica mea et veni. iā enī hiems trās^{it} rē. Et paulo p^o. Flores apparuerūt i terra n^ra. Et paulo post. Dñ de mihi faciē tuā. sonet vox tua i aurib^{us} meis. Post hiemē. f. in vere rēceptus ē christ^u a p^rgine. qd loq^udit^{ur} faciē suā. Iēu i voce angeli secūdata ē et turbata. Lsonuit vox ei^{us} in aurib^{us} dñi. cū dixit. Ecce ancilla dñi. fiat mihi fm p^rbū tuū. et i f^l ver bo rēcepit. In hac a^ut melliflua rñsiōe. inestimabil^{iter} delectat^{ur} ē de^u. et iō ibi seq^ut. Uox ei^{us} tua dulcis rē. Lōcept^u ē etiā flos iste et nutrit^{ur} i nazareth. qd itē p^rat flos. Cōgruū aūt erat flozē cū floze p^rcipi. et de floze nasci. et in floze nutriti. rē i tpe floz. f^l ē. in vere nūciari. Ab ill^o etiā spūaliter p^rcipit. in q^{uo} repit tres flozis p^retātes. f. spēm. i. honestatē puerfatōis. Fragratiā. i. odorē bone opiniois. Spēm fructus. i. intērdem eterne retributōis. B^rūs bē. Amat flozigerā patriā flos de radice velle. flozē te reputat. et ad te diuertit sicut ad nazareth. si tibi vel honestas puerfatōis tanq^u flozis spēs. vel odor bone opinionis tanq^u fragratiā flozis. v^l intentio eterne retributōis tanq^u spes fruct^{us}. nō desit. Itē flos iste vernalis. qd rēcept^u in vere. qd est tps renouatōis. qñ qdāmodo iuuenescūt et renouant oīa terrenā scētia. pariūt et educāt aues et aīalia. flozēt et germināt arbores et p^rgulta. Cōueniens oīno tpus renouatōi hūane nature. vt quādo florent cetere virge. flozeret etiā virga de radice velle. et inde ascēderet iesus nazaren^u. qd simul est flos et fruct^{us}. Unde de ea dicit mater. Flores mei fruct^{us} honoris et honestat^{is}. Et bñ dicit^{ur} flores mei pluraliter. nō flos meus. licet vnicū flozē ptulerit. quia ipē ē liliū p castitatem. viola p humilitatē. croc^u p caritatē. rosa p patientiā singularē. et hmoi. Et nota qd spes fruct^{us} nō habet sine hoc floze. nec flos iste habet sine virga ista. ergo sine virga ista nec flos habet. i. spes. nec fruct^{us} vite eterne.
- Lenis.** i. suavis ad rangēdū benignitate et mansuetudine. que maxime patet in peccatū iustificatōe et peccatoz remissioe. Reuocat auersos a se dulciter. Isa. xxx. Erunt aures tue audiētes vocē post tergū monentis rē. Expectat eos patienter. Isa. xxiij. Ego q^uescam et cōsiderabo in loco meo. qd est misericordia rē. Suscipit reuertētes hilariter. Exemplū de filio pdigo. Lu. xv. et patre suscipiēte. P^retā cōdonat liberaliter. B^rūs bē. Quia nō damnat in vlciscēdo. nō pfundit imprope rando. nō minus diligit imputādo. De p^rmo Eze. xxiij. Nolo mortē pctōis rē. De scōdo Iaco. i. Dat omnib^{us} affluenter. i. pl^uq^u sciāt petere. remissionē. f. grām et gloriā. De tercio. B^rūs vīr cui nō imputabit dñs peccatū.
- Aquosus.** i. succosus. cui^{us} succus pietas. ppassio et lacrima. Unde Luce. xix. Uī d^udens ciuitatē hierl^m fleuit sup illam rē. vt supra. E. Bil^{is} i passiōe orās rē allegās p crucifigētib^{us}. Ad Heb. v. Qui i dieb^{us} carnis sue rē.
- Uersus tercius.** **R**uctifer. In floze habetur spes fructus. et in christo spes omnis boni pscis et futuri. Unde dicit Eccl. xxiij. In me omnis spes. antiquozū. f. rē modernozū. Unde dicit in psal. Sperate in eo omnis cōgregatio populi. Bene dicit Lin me. qd maledictus homo qd confidit in hoīe. Diere. xxiij. Uite eterne let virtut^{is}. Uie. i. qua pugnatur ptra vicia. Itē sine floze nō habet fruct^{us}. nec sine g^ria christi boni aliqd sperādū ē. qd pessima esset psumptio.
- Sperandū est in christo**
- Quia largissim^u ē.** Dester. ij. Dedit assuer^u munera fm magnificētiā pncipalem
- Sperād^u ē i xpo** Quia dare potest spalia et eterna. Proner. iij. Lōgitudo dierū in dextera eius. et i sinistra illius diuinit et gloria.

Flores orti conclusi

Quia hortat nos ad petendū **Matth. vj. Petite et dabit vobis. Johā. xvi. Usq**
modo nō petistis quicqz rē.

Quia cōsuevit dare plura q̄ petat. sicut patz in latrone crucifixo. **Ideo dicit ps.**
Reminiscere miserariōnū tuaz dñe.

Inclinis lin q̄ signat hūilis obediētia christi. q̄ hūiliauit semetipm fact⁹ obediens
vsqz ad mortē. mortē autē crucis. ad **Phil. ij. Flores enī rose. lilij. et viole. sp i pte al**
terā inclināt. **Hic obediētiā inuebat rps cū incliato capite tradidit spm. Jo. xix.**

Leuis i peccati immunitate. qd pōdere suo aiaz depmit i gehēnā. **Cui⁹ caro d: nu**
bes leuis. Isa. xix. Qui peccatū nō fecit rē. i. Pe. ij. Vel leuis. p̄dicatōis discursi
one. Ul leuis. obediētie adimpletōe. Quia exultauit vt gigas ad cur. viā māda
daroz p̄ris. Per hāc leuitatē sursum p̄tinue ferebat diuinitatē p̄templatōe.

Expositus i Un appellat se florē cāpi. nō orti. **Can. ij. Hoc iudices ifra. ca. ij. C. Di**
bus enī volētibz exposit⁹ ē ad delectabiliter intueđū. ad suauiter odorandū. ad
utiliter colligendū.

Medicinas i. i. medicinal. In ipso enī inuēta ē medicina generi hūani. i. q̄ a plāta
pedis vsqz ad fricē. aq̄s flos iste appareret. nlla sanitas erat. s; medicatū ē floris
h⁹ succo. specie et odore. s. succo aq̄ et sāguis. specie puerlatōis. et odore opiniōis.

Versus
quintus

Et delicat⁹ i Unde dicit dauid de salomōe. i. deus pater de christo **Paralip. 2**
xxij. Salomon fili⁹ meus puer paruulus et delicatus.

Et habens matrē sine patre. i. Mater floris est terra. v. arbor seu herba. de q̄ flos
oritur sine coitu. sine masculino. sine femine. Sic et christ⁹ fm hūanitatē habuit m̄rez
sine patre. sicut fm deitatē patrē habebat sine matre.

Versus
quintus

Ascit apes. et eis cerā cū melle mīstrat. i. Flos enī licet steril⁹ appareat. fructū **R**
nō habet b̄ndictū. s; secretū. dulce. salubre. ab imūdis. pigris. et piguibz absco
ditū. **Horit enī apes. agiles. v̄giles et secūde. vbi q̄rant. qd eligāt. qd gutturi. qd**
cruribz cōmittāt. Horit qd cere pueniat. qd liqui. qd aptū sit. vt luceat oibz qui in
domo sunt. qd vt trāsserāt in cellā pigmentariā rē. Esto g et tu apis. assume pen
nas p̄tutū. vola a terra p̄ p̄emptū tpaliū. Elige et collige in isto rē et isto flore quo
mellifices. qd cōdas estiuo tpe. q̄ viuas hiemali. donec hiems trāsscat. imber abeat
et recedat. Itē ex isto flore mellificatio. fructificatio. cibo. potus. et medicina. Ex il
lo siq̄dem mel et cera. Et melle pot⁹ inebriās eterne securitatis. Et melle enī qdā
popula officināt. Et melle refectio interne satietatis. qz mel implet et reficit qn co
medit. Et hac medicina sanitas sempiternē icorruptōis. De ei⁹ cera splēdor. eter
ne claritatis. et in ei⁹ melle dulcor indeficiētis felicitatis.

Versus
septus

Radice ei⁹ ascendit. et requiescit sup eū spūs dñi. i. **Spūs dñi** trāsitūe v. intrā
firme. i. spūs qui est dñs. in quo est libertas. ij. **Choz. ij. qz spūs est deus. Jo. iij.**
Qui in solo christo plenissime requirit. q̄a māsit et nunqz recessit. Joh. i. Super
quē videris rē. Itē quia in eo grā nec crescere nec decrescere potuit. qz nō ad mē
surā dedit ei dñs spiritū. Joh. iij. Requieuit etiā in eo. quia christ⁹ fuit sine mo
lestia cuiuscunqz peccati. i. Petri. ij. Qui peccatū nō fecit rē. In ipso etiā requieuit.
q̄a in ipso solo habitat plenitudo diuinitatē corpali ter. ad Col. ij. In nobis autē su
mus et stillicidium. et mala vxor sepe expellūt spiritū de domo sua. vel molestant.
Prover. xxvj.

Nō visus sp̄git odorē. i. Odor ei floris sentit. licz flos nō videat. **Odorē siq̄dē hui⁹**
floris. mlti itermedijs natōibz p̄sensit magn⁹ ille p̄iarcha ysaac i filio suo iacob.
cui b̄ndicebat. Un et cū admiratōne prupit i hec vba Gen. xxvij. Ecce odor filij
mei sicut odor agri pleni. cui b̄ndixit dñs. Hāc autoritatē inuenies expositā li. viij.
ti. iij. A. At enī iacob. i. rps. n̄r luctator. fili⁹ ē ysaac. de cui⁹ stirpe descendit ma
ria. Et ipa est ager plen⁹ omni suauicolētia virtutū. q̄si flosculoz. cui⁹ odorē p̄pat
odor filij. q̄ nat⁹ ē de mūdissima tor⁹ mūdus. et de dulcissima tor⁹ dulcis.

Versus
septim⁹

At rē nō violat. sed magis insignit. nobilitat et venustat. et p̄mendabilē red **R**
dit. **Mater. i. id est. terrā. vel herbam. aut arborē de qua oritur. Similiter**
Jo. cxxij.

Liber XII. Particula. III. Ca. II.

christus conceptus est absque matris defloratione. portatus et natus absque materni uteri lesione. et ex eius conceptione: partu: et maternitate totus honor et gloria marie. **U**n de se ipso dicit de christo et de maria. Gloria eorum a partu et ab utero et a conceptione: ordine propositum. **A** conceptu sine vergit lesione. **L**ab utero sine vetris generatione. **L**a partu sine paritate. **E**t dicitur fertum ab inferendo. quia ibi flores inferuntur. **C**hristus enim corona electorum suorum sine certamine non habet. **I**tem ad Thimoteum. **N**on coronabitur nisi qui legitime certaverit. **I**tem. **P**seueraverit et debito fine. **I**sa. xxviii. **I**n die illa erit dominus exercituum corona glorie: et fertum exultationis residuo populi sui etc.

Templa venustat. **U**n circa altaria solent apponi rose et lilia. **U**n canit de beata vergine. que est christi templum speciale. **S**icut dicit verni circū dabāt eā flores rosarum et lilia conallium. **S**inguli etiam iusti. singula etiam templa christi. quibus dicitur. **C**hor. iij. **T**emplum dei sanctum est. quod estis vos. quia tota spiritualis vel interior pulcritudo ex isto flore est.

Christus flos campi **C**apitulum ij.

Antico. ij. dicit sponsus ad sponsam. **E**go flos campi. qui prope est viola etc. **S**uperius autem iuvenerat sponsa sponsum ad dētem et amplecti lectuli viriditate. dicens. **L**ectulus noster floridus. **E**t domus pulcritudine atque magnificentia. dicens. **T**igna domorum nūtraz cedrina etc. **S**ed sponsus vocat eam ad strenuitatem certaminis: et laborem agriculturę spiritualis: dicens. **E**go flos campi. **I**tem. **Q**uod sponsa. tu delectaris in dēte. secretis vis florere virtutibus. et hanc pulcritudinem amas. ego vero aliam quæro. scilicet pulcritudinem pietatis et salutem multorum. **O**dorem meum toti mundo innotescere cupio. quod fieri non potest nisi postposita dēte: qui delectaris: ad predicationis officium attingas. quod libenter facere debes. quia ego flos campi.

Ego flos campi

Id est. decor et gloria mundi: qui pugnandum est. **E**go qui naturaliter sum deus. **L**ili flos campi. id est. virginis filius. **C**apitulum ei incultus est: et tamen flore producit. sic et beata vergo intacta et illibata christi. **O**mni suavitatem odoris: aspectu decoris. gustu dulcis. tactu suavis. olus lectum pepit fatu delectabilis. sed non lectuli vel orti. immo campi. **P**er victoriam certaminis obtinendum. quia sum brauium in stadio currentibus. corona proposita in campo certantibus. **I**sa. xxviii. **I**n die illa erit dominus corona glorie: et fertum exultationis residuo populi sui. **T**hi. ij. **N**on coronabitur quis etc. **C**hor. ix. **U**n accipit brauium. **U**t qui me habere desiderat: campum certaminis non fugiat. **N**on lectuli. id est. vernas indeficienter: et mundus naturaliter adherens radicibus originis mee. quia a precepscedens non sum ab eo diuisus. **S**ed flos lectuli marcidus est. quia a radice separat. **I**llis fragrans suavis. vernas iocundus. qui pro me certat fortiter: et laborat fructuosius. **I**d est. eorum qui pro caritate sunt extensi ad alios. et pro iusticia secundum veritatem sui partem expositi. **I**n illis enim salua pace contemplatiui flores sponsum fructuosi. fragrant suavi et latius vernat. prope fide spe et caritate currentibus: in futuro erit fructus lectuli puenientibus. **S**ic ergo currite ut comprehendatis. **C**hor. ix.

Ego flos
campi

Per certamen obtinendum. pro labore colligendum. tandem maturatus in fructum in eterna rege. **Q**ui est lectulus spaciosissimus: semper sine fastidio comedendum. **N**on ortus. quia omnibus volentibus ad delectabiliter itundum. ad suauiter odorandum expositus. non in lecto vel in domo singulariter possidendum inclusus. **H**oc dicitur illos. qui in solo ocio contemplatiui. non in labore actiui: vel in sollicitudine prelatiui: opinantur esse salutes. quasi soli lectus contemplatiui sit floridus. et totus campus pueris actiui sit sordidus. **L**aborantibus spem fructus promittens. in flore ei fructus sperat. **N**ec dicit. sum vel sui vel ero. sed sine tempore. **L**ego flos campi. ad innuendum quod spiritus est cum laborantibus. **D**icitur. **I**n fine. **E**go vobiscum sum omnibus diebus etc. **Q**uasi dicat sponsa. **N**oli in abscondito cubiculi: vel in arto lectuli me querere. quia palam me exhibeo omnibus: ad agnoscendum: inueniendum: obtinendum vel flos campi. **Q**uo nihil magis expositi. **I**d est. ego solus campo ecclesie: vernantiam: floritorem: et odorem tribuo. que est campus propter equitatem iusticie. propter latitudinem et extensionem caritatis. **S**ed quod est flos campi. **I**tem aromatica species est odor. nascitur. sic auro et lapides preciosi sunt diuinitas vas preterit

Flores orti conclusi

Ecclesia
campus

illa. Ecclesia dicitur capus propter duo. Primo quia est locus certaminis. secundo quia locus laboris. sicut agerulus vinea. **Ecc. ij.** Fili accedens ad servitutem dei etc.

Id est. ego qui sum fructus celi ut deus. sum flos campi. i. mundi. ut homo. Quasi dicitur qui vult satiari fructu per fructum: redoleat flore per imitacionem.

Id est. virgo deagine natus. Alii agines sunt flores orti. i. corrupta matre nati. quia ortus exercituum humano exercitio. quod non maria. **Al. dicitur:** Illorum presumptioem qui prominent altitudinem scie vel vite scititate. quasi dicitur. **Ego sum flos campi.** non solum mortui. i. scriptorum vita et scia sublimium. sed et campi. i. simplicium. **Vel** **Ego sum flos campi.** non solum mortuis iudee. qui velut mons primo recepit radios fidei. sed et campi. i. gentilitatis. in quo velut in campo diabolus libere et absque offendiculo discurrebat.

Et liliū cō uallū. i. decus et gloria humilium: qui pari sunt ad pariendum. quibus fūelo humiliterat: meo claritate. quā gessi in humanitate nascens et moriens. quibus etiam reuelo eterne dei gratiam splendorem: magis quam montibus. i. sapientibus huius mundi. ut habet **Matth. xi.** et **Jacob. iiij.** Deus superbis resistit etc.

Christus
liliū cō
uallū

Id est. natus in uallibus. quod dicitur. **Sic liliū nascitur in uallibus.** sic ego natus sum de humilibus. **I**d est. decus et decore gentium. et omnium qui sordes vicioz velut valles in se excipiebant. non enim veni vocare iustos sed peccatores ad penitentiam. **Mat. ix.** **U**alles domini plebes humiles.

Cōualles
qui dicitur

Cōualles enim dicuntur valles qui montes coniungunt vel montibus iuncte sunt. Ita plebes humilium laicorum velut in medio duorum montium sunt inter claustrales et clericos seculares: ab altero luce doctrine. ab altero luce exempli. velut radios suscipiētes. **E**t utroque etiam monte: doctrinis quasi fluminibus descendētibz irrigantur. **U**n iter medium montium perasit bene autem. **S**pecialiter ergo liliū istarum uallium se dicit sponsus. et tacet de montibus. ut castitas principaliter etiam liliū princeps reputetur. **I**d est ergo secundum uiam expolitōez sunt capus et ualles. scilicet simpliciū. **S**ed capus dicitur ex planicie iusticie: vel expressioe caritatis. **Cōualles** autem et montium circumstantiū supeminētia. **P**ossunt intelligi etiam ualles omnes electi: sic et capus. **N**am capus propter planicie iusticie et latitudinem caritatis. **Cōualles** propter humilitatem: quā salubriter se supponunt: et inuicem se alter alteri subiungunt. **Rō. xij.** **H**onore inuicem proueniētes. **P**lacet ergo christo in electis quod capus sunt. sed specialiter placet quod ualles duplici humilitate humiles: interiori et exteriori. **E**t ideo generali nomine floris caput laudat dicens. **Ego flos campi.** sed specialiter nomine liliū ualles attollit dicens. **E**t liliū uallium quasi dicitur. mihi iusticia placet et caritas. sed specialiter humilitas. **U**n non marie caritatem sed humilitatem dicitur reperisse. **D**e qua etiam specialiter rexit in terra. **Mat. vi.** **D**iscite a me etc. **L**iliū lausit id se noiat sponsus. quia in lilio ipse flos est fructus. **S**ic christus flos et fructus est idem. **S**ed flos spectantibus. fructus fruētibz. **U**n dicitur. **Flores mei fructus bonorum et honestatis.**

Maria flos fere secundum omnes proprietates: flori suo qui christus est superius assignatas.

Item maria flos

Uersus
primus

Mundus in purginitate et omni modo innocentia. quia nihil iniquitatum incurrit in illius flore. **Sap. vij.** ex quo mundatus est in sua sanctificatione.

Aromaticus in sua uolente opinione. **U**n dicitur **Can. i.** **C**urrem in odore unguento rum tuorum. cuius odor maxime in tribz consistit. **I**n uigilate: quod ad carnem. **I**n humilitate et deuotione quod ad animam. **I**n utroque quod ad deitatis inhabitacionem. **P**ropter hunc triplicem odorem dicit ipsa de se **Ecc. xxiij.** **S**icut cinnamomum et bal. aroma. etc.

Tenuis in triplici substantia. **C**orpali: per transiētia et carnis maceraciones. **S**piritali. scilicet anima per summam humilitatem. **T**erreā: per uoluntariam paupertatem: vel temporalium si ea uidebatur habuere largam erogaciones. **U**n de ea specialiter intelligitur illud puer. in fine. **D**anū suam apuit inopi. et palmas suas extendit ad pauperem.

Tener in mansuetudine. per pietatem. per peccatiū per passionē. per dilectionē. tenerrie diligens corpus et membra filij sui. i. ecclesiaz et uniuersos fideles. **Q**uere li. iij. ti. xvij. **I**usque in fili.

Et speciosus. i. omni modo specie dilectionis plenus. quia suplatine precipat pulcritudini omnium scriptorum. **U**n **Can. vi.** dicitur **L**pulcra ut luna. i. uniuersalis ecclesia. quia quicquid pulcritudinis habet ceteri sancti in parte. habet ista in toto. **Q**uere li. v. **E**.

Uersus
secundus

Quoniam in humilitate. **I**n hac autem paupertate. i. merito humilitatis sue: quā respicit deus. i. approbavit. attulit nobis ipsa mel diuinitatis. **P**er humilitatem autem **Jo. cxxij.**

Liber XII. Particula .III. Ca. III.

et voti virginis placuit ipsa dño. s. p. fidem pcepit. **Uñ** p. aure dñi pcepisse. i. p. fidem dñi. q. fides ex auditu. ad Ro. x. Ideo ei dñi. Del et lac sub lingua tua. **Cañ. iij.** Quere li. iij. ti. xvi. E.

Omnicolor lynde et inter lapides specialiter compa. thopasio. qui dicit qñi topan dion. i. omnicolor. et est omniū gemmarū pñiosissima.

Lenis p. mansuetudinē et benignitatē. **Unde** ei canit ecclia. **Virgo** singularis inter oēs mris. **Ipam** enī nō inueniūt pctōres scrupulosā. **Quere** li. iij. ti. xviij.

Lenis .i. sine pōdere peccati. **Unde** et dicit nubes leuis. **Isa. xix.** **Leuis** etiam p. virtutū multitudinē: que ignee nature sunt.

Et medicans. **In** flore enī marie q. est christus inuenta est hūani generis medicina. **Unde** Eccl. xxxviij. **Altissim⁹** creauit medicinā de terra. **larnis** p. ginee

Uersus
tercius

Rucifer **Unde** dictū est ei **Lu. i.** **Bñdictus** fructus ventris tui. **Quere** libro. i. ca. vij.

Inclinis p. obediētiā. iuxta doctrinā spñit⁹ q. ei dixerat. **Inclina** aurē tuā. **Oēs** enī flores. vel fere oēs. in partē alterā inclinant. sic p. i. lilio rosa et viola.

Recreans p. pulcritudinē et odore. caput. i. pñcipale mētis. deuore d. ea meditantib⁹.

Uersus
quart⁹

Subtilis sicut patz in florib⁹ vitis et corili. **Tam** subtilis enī fuit ei⁹ secūda p. ginitas. q. eā diabolus nō potuit explorare. nec hō comprehendere.

Aquosus .i. succosus. cuius succus pietas et ppassio cordis ei⁹. **Uel** abūdantia g. tiarū. **Uel** lacrimę tpe dñice passiōis. et post filiū a scēsiōnē.

Uersus
quart⁹

Delicatus. **Unde** significat p. susannā q. interpretat liliū. **De** q. dicit **Dan. xij.** **D.** erat delicata nimis. et pulcra specie. **Diere. vi.** **Speciose** et delicate assimi laui filiam syon. i. mariam.

Cōmunis q. exposit⁹ omni tpe. volēti cape ad delectabilē inuendū. ad suauiter odorandū. ad vñliter colligēdū. **Unde** sicut fili⁹ glīatur et se appellat florē cāpi

Cañ. ij. sicut supra dictū ē ca. ij. sic et ipa p. singulariter gloriari et dicere. **Ego** flos cāpi. q. in mūdo florē nō pdidit. cū nec monialis fuerit nec reclusa. glorioz suis reputās florere in mūdo. q. hic desigñt p. cāpiū. q. in orto vel deserto.

Rozificatus. **Isuscepit** enī filiū dei in incarnatōe quasi rozē melleū. et inde tota facta est rozifica et mellita.

Uersus
quint⁹

Ascit apes. i. cōtemplatiuos et sibi deuotos: deuotōe quasi qdā mellea dulcedine. vt supra de christo.

Uersus
sext⁹

Et eis cerā cū melle ministrat. i. hūanā christi naturā cum melle deitatis.

Terrē glīficat. i. herbā vel arborē vel terrā de qua nascit. **Et** beata virgo gloria laus et honor ē et leticia matris sue. **Unde** **Cañ. vi.** **Una** est matz sue: de qua gentricis sue.

Uersus
septim⁹

Non visus spargit odore. **I**lic enī ipam nō videāt fideles aie in pñti intuitu cor porali. tñ adolēscētile currit in odore ipsius **Cañ. i.**

Reuma sacru recipit. **I**merito enī hūilitat⁹ et p. ginitatis supuenit i. eā spūscit⁹ **Caput** ornat. q. christū caput nostz vestinit et induit glīosa hūanitate. **Uñ** **Cañ. iij.** **Uidete** regem salomonē in diademate et ē.

Templa venustat. **Uñ** de ipa canit. **Lui⁹** vira inclita cūctas illustrat ecclias. **I**mitantem scz et triūphantem.

Daria coloris

Candidi .i. liliū. p. virginitatē et innocentia et immunitatē peccati. **Quere** infra de lilio. ca. iij. **Uel** etiā candor. glīam designat immortalitatis.

Rubei .i. rosa. p. pulcritudinē naturalē. p. verecundia virginalē. p. eximā caritatē. p. patientia singularē. et affectū martyriū. **Quere** infra titulo de rosa. ca. v.

Daria
flos colo
ris

Purpurei .i. viola. q. regi regū conueniēs. purpura enī regib⁹ cōuenit. **Uel** purpurei p. martyriū anime. quia sanguis: quo signat martyriū. purpurei coloris est. **Quere** infra de viola. ca. vi.

Iacinthini .i. q. color celestis ē. quia uersatio ei⁹ erat in celis. ad **Phil. iij.**

Aerei .i. roc sue p. templatōis. celos enī attingebat stans in terra. **Eap. xviij.**

Flores orti conclusi

Viridi. Iquia mente ppassa est filio patiēti. Unde dicit **Cañ. i. l. Fusca sum. q̄a de**
colorauit me sol. i. fili? meus mortis eclypsim patiens.

Croci. Iq̄ sapientiā et caritatē. que notant in auro. crocus enī crinea habet aureos
Duere infra de croco. ca. vii.

Lazurini. Iq̄ voluntariā paupratē. q̄a similiter est color celestis. q̄a regnū celoz p̄
miū est paupratō. **Matth. v. Nisi enī fuerit voluntaria. nō est celestis coloris s; ter**
reni. et sicut lazuri color pulcer est et p̄ciosissimus. sic et paupras corā deo.

Viridis. Iq̄ virozē fidei. q̄ nō emarcuit in ea tpe dñice passiōis. sic in omib; aliis.
Ambro. sicut dicit ambro. Ideo dicit de ea **Prover. i. si. l. Nō extinguet in nocte. dñice passio**
nis **Lucerna eius. i. fides.**

Maria lilium Capitulu. iiii.

CAnti. ij. Sicut lilium inter spinas. sic amica mea inter filias. Verba sūt chri
sti de maria v̄l fidei aīa. **Lilium** Irōe cādorō signat innocentia. et peccati im
munitatem. q̄a maria exq̄ sanctificata est ab originali. credit nō peccasse. **Dicitur**
autem **Lilium** q̄si lacteum. ppter colorem lactei.

Maria lilium

Quia sicut lilium spinis inter quas nascit pstanti? est absq; ppatōe. sic maria iudeis
de quib; nata ē. **Uñ. sicut spina rosam. genuit iudea maria. Immo in ei? ppatōe**
spine reputant et aīe sancte. et vtutes angelice. q̄a sicut dicit **Job. xxi. Luna nō splē**
det. et stelle nō sunt mūde in p̄spectu ei? q̄nto magis bō putredo rē.

Quia sicut lilium cādorē suū retinet inter spinas. et q̄nto magis ab ill' pungit. maior
rē emittit odoris fragrantia. Sic maria dñi a nequā iudeis in filio pungeret. sp̄ re
tinuit mentis innocentia. nō reddēs malū p malo. nec p maledictō retribuēs ma
ledictū. **Immo cū ipi? mentē p̄trāsiret gladius passiōis. vbi tota p̄pūcta est. vt di**
ceret cū **susanna. q̄ interpretatur lilium. Angustie mihi sunt vndiq; Dañ. vii. Tūc ve**
rissime dixisse visa ē illō **Cañ. i. l. Cū esset rex in accubitu suo. i. in hūiliatiōe cru**
cis **Lnardus mea dedit odorē suū. Inde etiā cādorē hui? lilij accreuit rubor rose.**
q̄a cōpassio cordis p̄ginei. p sumo martyrio virgini reputat. Et fm hoc. hui? au
toritatis **Sicut lilium inter spinas sic amica mea iter filias. I p̄t hic esse sensus. vt di**
cat fili? **Sicut ego q̄ sum Lilium. i. innocēs inter spinas. i. inter iudeos. q̄ Lircū**
dederūt me sicut apes. et etarserūt ligne tre et odij aduersum me. sicut ignis i spi
nis **Sic amica mea. i. maria inter filias. i. inter synagogā et gentilitatē. q̄ me cru**
cifixērūt. synagoga. s. autoritate. gentilitas misterio. et aīam m̄ris mee p̄fixērūt. di
lacerauerunt et cōpuncerunt.

Quia sicut lilium totū qd̄ habet odoris. et decoris. fructus et amenitatis. trāsmittit
ad summū. et collocat in capite suo. Sic maria deo trinitati qd̄q; boni h; attribu
it dices. **Fecit mihi magna q̄ potens est rē. Quasi di. cū ap̄lo illud. i. ad Ebo. xv.**
Gratia dei sum id quod sum. Et hoc facit exemplo filij sui. patri a quo habet ori
ginē totū attribuētis. **Uñ dicit Job. xvi. P̄ oīa mea tua sunt.**

Maria lilium **Q**uia sicut lilium dolores mitigat. et ardores extinguit. Sic maria p̄cib; suis et exē
plis. in nobis p̄cōrib; et i seruis suis q̄ maxime notias refrenat. et extinguit p̄cu
piscētias. et mitigat dolores aīe. cōsolatōnem gratie trāsfundendo in eā. vt ei ve
rissime possit dici. **Scdm multitudinē dolorū meoz in corde meo. cōsolatōnes**
tue **Io maria Lletificauerūt aīam meā.**

Quia lilium in medio floris. grana habet crocea et quasi aurea. q̄ seprē hastulis sup
portant. in q̄ septiformis grā designatur. que florē marie. i. christū sup oēs impleuit.
Isa. xi. Designant etiā in granis aureis initia bonoz opez. et thesauri sapie et sci
entie. q̄ fuerūt absconditi in hoc flore. **Col. ij. Vel grana aurea in medio floris. fili?**
dei. de? et homo in vtero virginis.

Itē in lilio flos fructus ē. Sic et in p̄gine flos eius. i. christus fructus ei?. Unde
et ip̄a dicit **Eccl. xxiij. Flores mei fruct? honoris et honestat. Christ? enī flos ē**
expectatib;. fructus fructib;. flos in via. fruct? in patria. **Lilium etiā marie. i. virgi**
nitas eius fructificauit sola supra naturā.

Fo. cccxv.

D

Liber XII. Particula. III. Ca. III.

Ite radix lilij q̄ latet sub terra: signat fidē & gēnis. q̄a fides ē de occultis. **P**astile qd̄ in altū surgit. spem virgīs de celestibz. **F**los cādid⁹ int⁹ et extra: innocētiā & gēna lē. **G**rana aurea caritatē. q̄a sicut & caritas floris hec gēna cōtinet. sic et hūilis innocētia: et innocēs hūilitas cordis marie: plena extitit dei et primi dilectōe. **C**laua supportās gēnula illa: significat timorē. q̄ si sit filial⁹ vel cast⁹ & trigu⁹ ē caritati.

**Correctio
plati**

Moraliter. **C**laua ista: manubriū habet cādidū. malleolū croceū vel q̄si aureū: **C**orrectōem significat. **A**pte enī p̄cūtiētis debz esse cādor innocētie. ne. s. gūct aliū p̄ irā vel odiū aut alia de causa iniusta. v̄l nere⁹ sit illi⁹ peccati de q̄ aliū corripiat. **A**pte enī p̄cūsi. debet esse croceitas caritatis. ne odio corripiente se habeat. aut dicat. m̄gr̄ meus maliciose grauat me. sed sibi attribuat culpā. deo autē flagellātū q̄ iuste flagellat omne filiū quē recipit. v̄l magistro corripienti. iusticiā. **S**ed mō omnes religiosi faciūt ecōuerso.

Item ī lilio isto q̄ttuor cōsiderāda sunt. que faciūt ip̄m cōmendabile. s. **R**adix. i. marie generatio p̄clara et semine abrahe. orta de tribu iuda. clara ex stirpe dauid. **E**t radice stil⁹. in q̄ q̄ttuor. **G**racilitas surgēs. t̄pantia ē marie. sic enī oportebat ad h̄ vt eam inhabitaret sapiētia illa: que nō inuenit in terra suauiter viuentiū. **J**ob xxviii. **I**te cōlis est p̄ iusticiā. reddidit enī que sunt cesaris cesari. et q̄ sunt dei dō. **R**eddidit enī deū mūdo. et mūdū. i. amatores mūdi nō cessat deo reddere q̄ntū ī se est. **P**er eā autē speciali⁹ factus ē et deus mūdi. et mūd⁹ dei. **I**te solid⁹. i. h̄ fortitudo. q̄ ip̄a illū portauit sub q̄ curuant q̄ portāt orbē. **J**ob. ix. **I**te sublimis. in h̄ prudētia. hāc enī laudās mirat plenitudo scientie cherubin. **I**n h̄ stilo multiplex foliū. **P**rimū patiētia. q̄ patiēter audiuit angelū salutantē. v̄n cogitabat q̄lis esset ista saluatio. **S**ecūm prudētia. interrogādo. quō fiet istud et. **T**erciū hūilitas. cū r̄ndit. **E**cce ancilla dñi. **Q**uartū magnitudo fidei. fiat mihi s̄m s̄bū tuū. **E**t sic d̄ s̄bis eius p̄ ordinē. **I**tem ex stilo flos ī sūmo. in quo cādor castitatis. que surgit de t̄pantia. rubor caritatis. q̄ de iusticia. rigor p̄seueratiē. q̄ de fortitudie. odor suauitatis. q̄ de prudētia. **D**ec enī s̄tus odorāt q̄ longe sunt in p̄sentibz futura. in terrenis celestia. in infimis sublimia. in dolore gaudiū. et p̄mū in labore. **R**edolet enī flos iste. q̄a fame ei⁹ fragrantia late diffundit. dum in celis et in terris et in mari cārat. **S**icut mirra electa dedi suauitatem odoris et.

Ite flos lilij: qd̄ plus mirabile ē: q̄ttuor sup̄dictis repandis singulis: suā respicit ad radicē. et infima sui nō obliuiscit ī altū euadens. **N**ec est hūilitas marie. que nec de radice nobili. nec de tribu regia vel sacerdotali. nec de cardinalibz s̄tribz. nec de caritate. nec de castitate. v̄l cōmēdabili opinioē. vel corpali pulcritudine. v̄l gē plenitudine. vel angelica saluatiōe. aut ministerio angelorū. vel dñi cōceptōe inuenerit et exultauit. sed q̄a humilitatē ei⁹ omnipotēs resperit. iuxta illud **E**ccl. iij. **Q**uāto magn⁹ es hūilia te in omnibz. **I**te licet flos iste steril⁹ videat. secund⁹ ē. **Q**uere istud sup̄. ca. i. **R**. vbi christ⁹ dicit flos q̄ pascit. **I**te generaliter in lilio totali: flore et stipite notant hīc in cādore: puritas et innocētia. in odore deuotio et bona fama. in virore imarcescibilitas designat.

**Castitas
custodes
sūt sex**

Ite moraliter. flos lilij sex folia cādida habz. sex folia. castitas cordis et q̄nq; sensuū **E**t sex sunt q̄ p̄cipue incorruptā custodiūt castitatē. videlicet. sobrietas. operatio. cultus aspiras. custodia sensuū. r̄erēciā sermonū. viratio oportunitatē. peccandi. s. loci t̄pis et p̄sone. **D**e p̄mo. ij. **P**e. v. **S**obriū estote et vigilate. **N**oc solū lacerat spina gulositatis. vt patet ī **L**oth **G**ene. xix. q̄ ebrī⁹ p̄misit incestū. **I**deo **R**o. xij. **N**ō in cōmestatiōibz et exietatibz. nō in cubilibz et impudici cijs. **D**e secūdo **J**oh. ix. **D**e optet opari et. **N**oc solū lacerat spina ociositatis. vt patz in sodomitis. **E**ze. xvi. **N**ec fuit iniq̄tas et. saturitas panis et abundantia et ocū ipsi⁹ et. **O**ciositas enim via ē ad luxuriā. **I**deo dicit **E**ccl. xxij. **V**itte seruū. i. corp⁹ lī ope ratōem ne vacet. m̄lra enī maliciā docuit ociositas. **D**e tercio **M**atth. vi. **N**olite solliciti et. qd̄ induamī. **I**te **H**abētes alimēta et. i. **T**hi. vi. **A**umia enī p̄positio vestīū via est ad luxuriā. **D**e q̄rto **I**sa. xxxij. **Q**ui ambulat in iusticijs et loq̄r veritatem et. **N**oc solū lacerat curiositas vidēdi vana. audiēdi noua. et h̄mōi. et hec

Flores orti pclusi

via ad lucturiam. Ut patet i dyna. Gene. xxxiij. Diere. ix. Docete filias vras lame-
ti. qd mors intrat p fenestras. De qnto Eccl. xxiij. Quis dabit ori meo custodiam
re. Itē debet dicere puella. Posui ori meo custodiā cū psteret pctor aduersū me.
Poc solū lacerat loq̄ritas. qd ē via ad lucturiā. Un̄ Prover. viij. Irretrahit eū m̄
tis sermōibz. et blādicijs labioz. ptraeit illū. statim eā seq̄t q̄si bos re. i. Ehoz. xv.
Corrūpunt bonos mores colloq̄a mala. v. fabulātōnes pessime. De serro. i. ad
Thi. v. Adolescētiōres viduas deuira. Opportunitas aut loci via ē ad lucturiā. Un̄
thamar corrupta ē ab amon. quia sola cū solo. ij. Regū. xij. Ideo loth dictum est
Gene. xix. Ne stes in omni circaregione sodomie.

Itē intra florē liliū sex sunt grana aurea. que figurant caritatē: q̄ tribz modis diligit
deus. s. dulciter. sapiēter. fortiter. Et tribz de causis. ppter tpalia q̄ tribuit. ppter spl
ritualia q̄ infundit. ppter celestia q̄ pmittit. De pmo Diere. v. Detiam? dñm q̄
dat nobis pluriā tēporaneā et serotinā in tpe suo. et plenitudinē annue messis. De
scdo dicit in psal. Aperi os tuū. i. os cordis ad desiderādū. et os corpis ad orādū
Let implebo illud sc̄rismatibz gratiaz. De tercio. i. Ehoz. ij. Ocul? nō vidit re. et
sumptū est de v. sa. lxiij. fm aliā editionē.

Triplicet
vgines

Sunt liliū inter spinas re. i. Flora q̄ triplex ē liliū. Liliū inter spinas. liliū in
fra spinas. liliū supra spinas. Liliū inter spinas. vīgitas ipugnata tēptatōi
bus. que sunt spine valde pūgentes. Liliū infra spinas. vīgitas subiecta criminibz.
q̄ sunt pessime spine. Liliū sup spinas. vīgitas sup tēptatōem et impugnatōes.
q̄lis est vīginitas marie. De p̄mis Treno. i. Sacerdotes ei? gemētes: vīgines ei?
squalide. De sc̄dis Deute. xxxij. Foris vastabit eos gladi? et int? pauor: iuuenes
simul ac vīgine. De tercijs Apo. c. xiiij. Hi sunt q̄ cū m̄ieribz nō sunt coīnq̄nati. v.
gines enī sunt re. Primū liliū: sunt fatue vīgines habētes lāpades sine oleo. i. cor
pa integra sine caritate. Sc̄dm. sunt prudētes vīgines. q̄ cū lāpade vīgitar? acce
pto oleo caritat? fatigate tēptatōibz dormitauerūt. Dar. xvj. Tercū. eedem vī
nes. q̄n omni dormitatōe supata: intrauerūt cū eo ad nuptias. Itē p̄mū liliū. si
lia herodiadis saltratrix. Dar. vi. Sc̄dm. beata agnes: q̄ passionem sustinuit ne
seruaret copule iugali. Tercū. brā vgo. q̄ nullū vnq̄ sensit aculeū libidinis.

Alia sc̄a
lilium

Itē triplex gen? spinaz. Prime. p̄cupie carnales. Un̄ Ben. iij. Terra tua. i. caro
spinaz et tribulos germiabit tibi. Sc̄de. mūdane sollicitudines. Un̄ matth. xij.
Semē cecidit i spinas. Tercie. mali cohabitātes. ij. Regū. xxiij. Preuaricatores
q̄si spine euellent. Itē Dichee. vij. Qui optim? est q̄si spina de sepe. Sc̄tā igit
aia: fide pura: spe sancta: caritate solida. inter aculeos carnaliū p̄cupiscētiāz intēg.
inter pūgētes sollicitudines illesa. inter malignātes bona. inter discordātes pacifi
ca. qd aliud est q̄ liliū inter spinas.

Triplicet
spine

Aug?

Itē l. Sicut liliū inter spinas. Sicut liliū spinaz istaz. i. tēptatōnū pūctōem: q̄nq̄
sub se. q̄n tēptat de diuitijs q̄ verbum dei suffocāt. Matth. xij. Semē cecidit re
Circa se. pueri fratres q̄ pacē turbāt. Raum. i. Sicut spine seinuicē p̄lectif. sic
p̄uuiū eoz pariter poratū. Iuxta se. carnales voluptates. Ben. iij. Terra t. spi
nas et tribulos germiabit tibi. Intra se. male cogitatōes et praua desideria. Pro
uer. xxiij. Per agrū pigri re. Sup se. demonū suggestiōes. Isa. vij. Uepres et spi
ne in vniuersa terra et oēs mōtes re. Itē de primis spinis dicit ps. L. Cōuersus
sum i erūna mea. i. in iugū p̄me seruitutis qd abiecerā in baptismo. Ldū p̄figitur
spina carnalis p̄cupiscētie vsq̄ ad p̄sensū. Quasi di. dū carnalis p̄cupiscētia vs
q̄ ad p̄sensum iſcait. in p̄stinā redigo: seruiturē q̄si viribz hosti redditis. vt dicie
Aug? sup. vij. ad Ro. Uel cōuersus sum in erūna. i. in dolorē et lamentatōem
penitētiālē. Ldū spina carnal? p̄cupie linsigif. vsq̄ ad cōsensum. vt dicie glo. De
secūdis. exēplū i luna. vbi videt hō fasce spinaz onerat? nullo tñ vulnere sauciat?
Sic ē aia sc̄a sub sollicitudinē acutē. a dō spinis mltas pūctōes accipit. nō tñ ali
q̄ vicia culpe. De tercijs Phil. ij. Oīa facite sine murmuratōibz re. iter q̄s lucet
re. i. sic sic lilia cādida et illesa iter spinas. Itē his spinis pūgit liliū i radice. q̄n tē
ptat q̄s de fide. In stipite. q̄n volūt spem frāgere. In flore. q̄n castitatē violare.

So. cccxvi.

D 2

Liber XII. Particula. III. Ca. v.

**Triplex
liliū**

**Cohabitatio
peccatorum**

**Christus
collegit
aias iter
spinas**

**Ecclesia
iter spinas**

In ignis qñ caritatē corrūpe p diffensionē inter frēs. In claua. dñ timorē elūmīa
re: dei misericordiā asserēdo: vitā lōgā pmittēdo: pccā attenuādo. De sunt tres lan-
ce: qñs ioab. i. diabol⁹ infixit i corde absalon. ij. Regū. xvij.

Ite ē liliū quallij castitat⁹ vginat⁹. spineti iungat⁹. agri viduat⁹. De pmo. Ego liliū cō-
uallū. De scdo. Sic liliū iter spinas. De tercio Barth. vi. Considerate lilia agri.
Sicut liliū inter spinas. **N**ō dicit iter lilia. Hoc ē contra eos q̄ cobabitatiōem pec-
catorū abominant⁹. sicut pharisei dicētes de dñō Lu. xv. Quia hic peccatores recipit.
et māducat cū eis. Bene viuere iter bonos: bonū ē. sed inter malos bñ viuere et
inocentiā retinere. et cū odiētib⁹ pacē esse pacificū: pfectū ē. **I**te ē dñ q̄ spūnt
īfirmos. q̄ spinas tēptationū patiūt⁹: cū ipi talia nō sentiāt. sic legi i vitaspatz de
qdā heremita. Sed audiāt ipi q̄ aīa nō ē amica spōsi. nisi fuerit liliū iter spinas.
Iō ne min⁹ amari i medio spinaz q̄ i molli lectulo se timeret spōsa: et rubnō spi-
naz pūitit nomē amice. Et ne min⁹ decorā se crederet ex pūctiōib⁹ spinaz. iō no-
minat illā liliū iter spinas. **Q**uasi dī. Hec amor⁹ grā. nec odor⁹ fragrantia. nec de
coris knātia. minuit i sponsa vicinitate spinaz. aut opūctiōe. sed pot⁹ augmētāt.
Ite nō dicit. **S**ic liliū iter spinas. sic dilecta mea iter filias. **I**z amica. Quasi apre
dicat. p̄ aīa q̄ spinas tēptationū: tribulationū: sollicitudinū p̄p̄ me sustinet. ami-
cā meā se p̄probat euidenter. Et sic amor spōse notat hic erga spōsum. et amor spō-
si erga spōsam. Qui enī liliū inter spinas colligere vult: spinaz aculeos necessario
patiūt. sicut parz in b̄ spōso. **N**ā istd liliū de medio spinaz. i. reprobaz colligēs acu-
leos passus ē mltiplices. cū electos colligeret p se et alios p̄dicādo: et pccōz mlti
modas mōstīōes. Eccles. x. Qui dissipat sepē mordebit eū coluber. **S**epes. Hec
synagoga pccōz. Fecit enī dñs sicut canis venatic⁹: q̄ ferā inseqns: caput et corp⁹
suū in spinas imittit. nō timēs vulnera vt capiat p̄dā. **F**era latitās inter spinas:
ecclesia iter reprobos. quā vt extraheret mltas a p̄p̄ob. q̄ spine sunt: sustinuit pun-
ctiōes vsq; ad sanguis effusiōem. **U**n et ad b̄ significādū: caput suū spinis sustinu-
it coronari. **U**n. ij. Regū. xxiij. **P**revaricatores q̄si spine euellent vniuersi: q̄ nō tol-
lunt manib⁹. sed si q̄s tāgere eas voluerit: armabit ferro et ligno lacerato. i. i patien-
tia inuincibili. et lōganimitate inflexibili. **N**orat etiā in b̄ xpo sponse p̄passio ad i
firmos. **L**iliū enī iter spinas facile vulnerabile et penetrabile ē. Et mēbra eccle-
siae īfirmos frēs: penetrabilia debēt esse p̄ p̄passiōē. **U**n hec ē vox liliū inter spi-
nas. Quis īfirmat et. ij. Choz. xi. **I**te in b̄ xpo notat tria. s. ordiabilitas. socia-
bilitas. et hūilitas spōse. **N**ō dī: Sicut liliū. **I** sup spinas. sic amica mea iter filias.
sed inter spinas et iter filias. **E**cce ordiabilitas et sociabilitas. **I**te nō dicit. **S**ic
liliū inter spinas. sic amica mea iter filios. sed inter filias. ecce hūilitas. **D**ec enim
tria fideli aīe vt sit spōsa christi. sunt necessaria. et ad b̄ vt vocet amica: ordiabili-
tas q̄ ad se. sociabilitas q̄ ad primū. hūilitas q̄ ad decum.

Capitulum v.

Uso de lilio videndū ē de rosa. Et nota q̄ christ⁹ rosa. maria rosa. ecclesia ro-
sa. fidel aīa rosa. De hac rosa dī Ecc. xxiij. **Q**uasi plātata rose i hiericho.
i. qdā plāta rose. **H**iericho. **I**ter p̄tāt luna. **U**el vt qdam dicit: odor ei⁹. qz os ei
iuslibet christiani dī esse aromaticū: laudes marie resonādo. sicut os aromatic⁹
reddi: species aromaticas ruminādo. **L**una cādidā ē: rosa rubicūda. **R**osa in lu-
na. rubor in cādoze. **P**lātatio g rose i hiericho. **I**est i cādoze vgitatis plātata affe-
ctio martyrii et passiōis. **I**ō Lu. i. dictū ē elegāter. **E**t nomē vgis maria. **I**te
pleni⁹ iuuenies li. iij. pri. ij. p̄rogatiua. x. **D**. Dicit q̄ i hiericho crescūt rose specio-
sissime habētes cetū qñq̄ginta folia. **D**icit g maria q̄si rosa. nō q̄libet: s. hierichon
rina. i. speciosissima. et marie habito r̄spectu ad filiū passiōē. cui mēte p̄passa est.
Color enī rose. q̄si sanguine⁹ ē. et sanguis signat martyriū. **E**t bñ q̄si rosa. **C**hri-
st⁹ enī p̄a fuit rosa sanguine p̄p̄o rubricatus. **I**pa xpo nō suo sanguine. sed sangui-
ne filiū rubricata. **E**t ideo q̄si rosa. q̄ntū enim fili⁹ passus est corporaliter. tāntū ip̄a
p̄passa est p̄cordialiter. **I**pa enī fuit rosa in hiericho. qd sonat defectus. qz p̄passa
est filio: qñ fides in omnib⁹ defecerat p̄ter ip̄am.

Flores orti pclusi

Christus
rosa

Aliter. Plātata fuit maria: et firmiter radicata ī defectu et aculeis paupertatis. Unde tanq̃ paup̃ima nō habuit vnde filiū natū sufficēter op̃iret. vel vbi honeste reclinarer. et ex hoc defectu et his aculeis. ī odorē et decorē ascēdit speciosissime rose. **Aliter.** Christus Rosa hiericho. Defectus. ip̃e enī plantatus fuit secus de cursus aq̃z ī die passiōis. i. secus nostre mortalitatis defectus. Vel [hiericho] odor ei⁹. quia fracto alabaistro corp̃is eius ī cruce. repleta est domus. i. ecclesia ex odore vnguētī. odore. s. ip̃ei et gr̃e. Rosa enī cum plantat̃ ī botro mīme apparet. sed post excreuit et floret. Sic christ⁹ ī passiōe cū radicat⁹ adhesit terre. i. eccl̃ie. Isa. liij. **U**idim⁹ cū et nō erat aspectus. tūc enī fuit ip̃e de⁹ abscondit⁹. Isa. xlv. sed post floruit hec rosa. i. resurrexit caro ei⁹ ī resurrectōe. q̃ roseo ei⁹ cruore p̃fusa fuerat ī passiōe.

Maria rosa. Quia rosa

Inclinis et humilis ī statura. p̃ humilē obedientiā. iuxta doctrinā sp̃s̃s̃c̃i dicēt̃ ad eam. Audi filiā et vide et inclina aurem tuam etc.

Aromatica. Unde Cañ. iij. Odor vnguentoz tuoz sup̃ oīa aromata.

Pulcritudinē naturalē. Unde Cañ. iij. dicit ei sp̃s̃s̃c̃us. Tota pulcra es amī. m. etc.

Uerecūdiā p̃gialē. Uñ d̃r ei Cañ. iij. Sicut fragmē malipunici. ita gene tue etc. q̃ re li. v. ti. vi. de genis. B.

Maria
rosa rubi
cūda per

Patientiā singulārē. purpurei enī ṽl sanguinei coloris est. et ī sanguīe signat̃ martyrīū. q̃a mēte p̃passa ē filio. et intēsio illi⁹ doloris. sig̃t̃ ī rosa p̃ intēsioez ruboris.

Dei et primī caritatē. Rosa enī coloris ē ignei. et p̃ ignē caritas designat̃. Luc. xij.

Ignē veni mittere ī terrā. Est etiā rosa intēsissimi ruboris. ī q̃ sūma p̃fectio amoris. Est et frigida. ī q̃ notat̃ exclusio rotī⁹ p̃ui amoris. qd̃ bene p̃petit̃ btē p̃gini q̃ dicit Cañ. ij. Dilectus me⁹ mibi. Hunc p̃fectū amorē habuit ip̃a Lin hiericho. i. ī creatione mortali. Hiericho. defectus.

Frigida folia ei⁹. verba ei⁹. Unde p̃testata ē. Quoniā virū nō cog̃sco. Frigida etiā ī folijs ab effectu. quia orōibz suis meritis et exēplis. malaz p̃cupiscētiāz feruores refrigerat. et maxime ī familiarijs suis.

In folijs

Copiosa. maxime rosa hierichontina. quia multiplex mysteriū. siue intelligētia vel doctrina latet ī verbis ip̃ius. Quere li. iij. ti. xxi.

In semie

Calida. quia semen eius christ⁹ dñs caritas est.

Amara. et hoc ab effectu. q̃a semen ei⁹. i. verba et exempla ī suis imitatoribz amaricat̃ mūdi norias voluptates. Ip̃a enī designatur p̃ librū quē deuorauit iohes Apoca. x. qui erat dulcis gustu. et amarus effectu.

In gmul

Crocea. ī q̃ designat̃ affectus intīme caritatis sue. Ei ei⁹ cura est de omnibz. Sap̃e vi. Quasi di. illd̃ Phil. i. Testis mibi est deus. quō ros omnes cupiā ī visceribz christi filij mei.

Tenuis
ī suba

Terrena. p̃ volūtariā paupertatē. ṽl tpaliū si vnq̃z habuit largam erogationem.

Spirituāli. s. ī anima p̃ summā humilitatem.

Corporali. p̃r tpantiam et carnis macerationē.

Stiptica. i. fluxus capitis restrictiua. quo designat̃ verboritas. Ip̃a est enī mulier sensata et tacita. Eccl̃. xvi. et suo exemplo ī suis imitatoribz fluxū restringit su. p̃dictū. q. d. Nolite multiplicare loq̃ sublimia gloriātes. Restringit etiā suis oratōibz et exēplis. fluxū vicij cuiuslibet. maxie ī amatoribz suis. et d̃r vitta coccinea.

In nata
licectu

Capitis cōfortatiua. p̃ caput mentē intellige. Cōfortauit enī basilīū. iulianū ap̃ostatā formidantē. et theophilū iam fere desperantem. qm̃ locuta est ad cor eius. Jo d̃r Rosa ī hiericho. qd̃ it̃p̃tat̃ defect⁹. qz sepe ñlī p̃fortaret. p̃ctōres d̃ficerent.

Oculoz clarificatiua. de rosis enī efficit̃ aq̃ rosea doloris mitigatiua.

Dore gariophili potuū p̃ditina. de rosis enī efficit̃ vinū rosatū. q̃nto enī dignitas virginis subtili⁹ exponit̃. tāto vinū p̃dicatōis sapidi⁹ et odorati⁹ redditur.

Omnīū
florum

Regina. purpurei enī coloris est. et purpura regibz puenit. Alij ei⁹ pulcri flores. alie bone m̃lieres. ip̃a vero regina virginū. et decus muliez. sicut rosa florū.

Pulcerrima ad intuentū. Ip̃a est enī pulcerrima m̃liez Cañ. v. sicut rosa florū. cui dicit fili⁹ Cañ. ij. Ostende mibi faciē tuā etc. qz facies tua decora. Itē Cañ. vi. dīc

So. cccxvij.

D 3

Libet XII. Particula. III. Ca. VI. 7. VII

ei tota trinitas. Reuertere reuertere sanamitis te. vt intueamur te. Et in h' vbo
 Let intueamur te. ostendit. q' tota trinitas ipsius specie desiderat intueri.
Bern. Suauissima ad tangendū. Rosa enim de spina nascit. nō spinosa. et maria de iude
 is q' erant quasi spine. Un. Sicut spina rosam te. Sed ipam nō inueniūt pctō
 res spinosam aut scrupulosam. q' suavis est vniuersis. Beatus Bern. Quid ad
 mariā accedere trepidat hūana fragilitas. nihil auster i ea. nihil terribile. tota sua
 uis est. omnib' offerens lac et lanam.

Daria Delicatissima ad olfaciendū. Un. d' cunt adoleſcētule Cañ. i. Currem' in odore vn
 guentoz tuoz. Et ppter pulcritudinē et hanc suauitatē dicit ei ecclia. Specio
 sa facta es. Iad intueadū. Let suavis. Iad tangendū et olfaciendū.

rosa Spinis adheret. licet omnino eis dissimil. et maria pctōrib'. q' sūt spine. pietate ad
 heret et cōpassiōe. licet a peccato omnino immunis.

Prus clausa ad solis radiū aperit. Cū enim vouēdo virginitatē. cōsensum animi
 pceptōi clausisset et generatōi. soli tamē aperuit iusticie. cū intellerisset se dei filiū
 posse concipere et parere manens virgo. Un. dicit. Ecce ancilla dñi fiat mihi te.
 Unde et dicit Lanti. v. Surrexi vt apirem dilecto meo te.

Cū pfecte creuerit. sursum patula deorsum vndiq' flectit. q' nec ad pfectū cremē
 tū exaltatōis celestis sublimata. et ad diuini luminis susceptōem tota frute expā
 dit. et ad mortaliū suffragia p cōpassiōē vndiq' sine psonaz acceptōe flectit. Let
 equaliter. i. cōmunicatiue. Lest illi cura de omnib'. Cap. vi.

Anteq' marcescat carpit. q' anteq' bñissima caro eius putredine marcesceret. ad vtri
 usq' stole immortalitātē de mūdo assumpta credit. Hō enim dedit dñs. sanctā suaz
 videre corruptōem. Aug. Credim' q' nūc' caro pputruerit in terris. cui' para
 glorificata est in celis.

Daria viola Capitulū vi.

Maria viola. Unde dicit cū filio Cañ. ij. Ego flos campi te. Iq' ppe est viola
 sicut qdam dicit. Scdm Isidorū dicit a vi odoris. Cui' flos ante oēs alios
 flores apparēs. serenitatē tps venientē designat. q' nascit incipiente tpe vernali.
 Similiter maria que pma votū emisit ppetue virginitatis. quasi in pncipio na
 scent' ecclesie apparuit. et in tpe vernali. qñ omnia terrenascētia qdāmodo inno
 uant. Nam ab ipa incepit reparatio mūdi. et postea ipa qñ purpurata est in filiū pas
 sione. cuius dolor ei p martyrio pputat. qd in purpura figuratur.

Daria viola. Quia viola

- Flos paruulus p humilitatē.
- Inclinis per obedientiam.
- Terre adherens. i. terrenis peccatorib'. p passionē. pietatē. et affectū misericordie.
- Subtilis et suavis odoris. p suauolentē opinionē. deum angelos et hoies dele
 ctantem. ideo ppter vim odoris dicit viola.
- Tempate pplexionis. p omnimodā modestiā. qñ regebat omī moderamie rōis.
- Purpurei aerei et iacintini coloris. et etiā liuidi. Doc totū habuisti supra vbi ma
 ria dicitur flos omnicolor. ca. iij.

Daria Ardores febriū repmit. i. vicioz temprantiū maxime in familiarib' suis. Ardoz tē
 prātō carnis. vl iracūdia mēt'. Frig'. auaricia. pigricia. ignauia. torpor. 7 d'spatō.
viola. qd Hortos et corruptos purgat humores. quia oīb' et exemplis suis. malos elimi
viola nat et egregios format mores.

Desiccata et arida mēbra humectat. q' amatorib' suis deuotōis et caritatis pigue
 dinem subministrat.

Et ea pponit sirup' violaci. q' singul' egritudib' pctōz medicinal' ē intercessio ei'.

Prope appellat flos cāpi. Cañ. ij. q' de terra inculta nascit. et ppter cōmunitatē et ce
 teras pphetas. q's paulo sup' assignauim'. christo q' flozē campi specialiter seap
 pellat. ipa etiā nata ē de iudeis incultis et squalentib' p vicia et peccata.

Daria crocus Capitulū vii.

Crocus crines habet aureos. Et maria aurea p sapiam de diuinis. Cañ. iij.

Flores orti conclusi

Isidorus

Hardus et crocus etc. **Secundum Isidorum** affert de coricio opido ciliat: ubi melior crocus nascitur. et a coricio nomen traxit. **Alibi etiam** crescit crocus in cilia. sed nunquam est bonus. **Optimus** ille est: qui recens: boni odoris: albedine parua: porrecte longitudinis. in tener non diminuitur in fragmenta. bone inspirationis: leniter acre. manet inficiens si carpatur. **Sine his proprietatibus**: aut vetustum: aut adulteratum.

Maria crocus Quia crocus habet

Solidam radicem: et nihil aliud habens durum. **Radicis virginis**: humilitas vel fides eius. cuius solidissima constantia apparuit in passione filii.

Maria crocus qz habet

Crines gramineos: longos: graves et aureos. **Crines illi**: virginis cogitationes: virentes fide. quia gramen solet virere. **Gracilitas paupertas**. **Longitudo**: perseverantie longa nimitas. **Aureus color**: sapientia de divinis.

Florem speciosissimum: aureum rubescens: decorum et preciosum: fragrantem et odoris optimi. **Et christus** flos marie. aureus qui ad deitatem. rubeus qui ad sanguinis effusionem. decorus quo ad vestitus naturam. odoris precii. **Unde se comparat balsamo**: mirre et cinnamomo. **Cibos nobilium colorat et sapos reddidit**. **Nobiles sunt illi** qui faciunt voluntatem dei patris. sicut dicitur in euangelio. quod cibi verba domini. quos cibos beata virgo colorat: et unguis: et saporiores reddit.

Maria solsequium **Capitulum viij.**

Solsequium

Solsequium dicitur: ex eo quod solem sequitur. quasi ei inclinans. vel quia cum sole se inclinante se metipsum inclinat. **Qui sunt maria et viri iusti**. qui exemplo christi dicuntur. **Matth. xi.** Discite a me quia mitis sum et humilis corde: se humiliant et inclinant.

Tritum et vulnere suppositum vel comestum contra venenum valet et morsum animalis venenati. **Locum in aqua** dicitur verrucas tollere si aqua illa potetur. **Vel si herba in cathaplasmate** ponatur et verrucis supponatur.

Estimo floret solsticio: solis moribus folia circumacta convertit. oriente sole flores suos aperit. cum sol occubuerit se recludit. **Adapta marie et fidei anime**

Maria iacintus **Capitulum ix.**

Iacintus herba est flore habens purpureum. **Et traxit nomen a quodam puero** nobili. qui in quadam saltu inter flores purpureos reptus est interfectus. **Flore et radice viole similis**. **In hoc flore** designari possunt compassio et contemplatio marie. quia purpura compassione. color iacintinus signat contemplationem.

Dabit hic ortus flores

Dabit hic ortus flores

Lilium perfectam innocentiam. quam in utero sanctificata. quam innocentiam ingititer servavit dicens cum **Job. xvi.** Donec deficiam morte. sed non recedam ab innocentia mea etc. **Vel quando** virginis prima votum emisit. **Unde de ea dicit christus**. Sicut lilium inter spinas sic amica mea inter filias. **Non quantum flos lilium** flores spinarum: tantum preceps eius castitas virginitates et castitates omnium mulierum.

Rose: quando ingressa ad eam angelo in forma virili verecundata est. et rubore roseo creditur eius facies suffusa. **Vel maxime rubuit** ut rosa: quando mente compassa est filio patienti. **Unde se comparat rose** plantate in hiericho. **Fuit enim** quasi flos rosarum in diebus vernis. **Eccli. i.** quando. scilicet filius passus est vere per mundi renovationem.

Viole: qui humilis est et inclinans. quam intellecto quod posset concipere et parere manens virgo: humillime et capite inclinato respondit. **Ecce ancilla domini**. fiat mihi secundum verbum tuum

Frumenti: quo ad fructum maternitatis sue. **Flos enim frumenti** generat granum frumenti. et ipsa genuit illud granum quod de se testatur **Job. xij.** Nisi granum frumenti etc. quo videlicet grano pascimur in filii sacramento.

Vine: quo ad privilegium speciale fugandi serpentes de vinea domini. id est ecclesia. vel fidei anima. **Vel aliter**. **Flos vitis** vel vine virginitas marie. quia sicut flos vitis generat vinum. sic marie virginitas genuit vinum illam in cuius vino vel sanguine lauat iudas. id est. vere confitens stolam suam: vel pallium. quia per sanguinem christi quo sanctificatur penitentia nostra: lauat habitus noster interior: qui per stolam. et exterior: qui per pallium designatur

Malognari: qui prehendunt mundiciam et innocentiam in quantum ceciderunt. caritatem et patientiam in

Fo. cccxviij.

D 4

Liber XII. Particula. III. Ca. X. et XI.

quantū rosei. passionē p̄ior et desiderii patiēdi p̄ xpo inq̄s tū purpurei. Generāt etiā flores isti malognata in q̄b sub vno cortice mlt̄a ḡna cōtinent ordiate disposita. Dm̄i flores habuit br̄a x̄go. qm̄ cum filiū sui discipul̄ et mlieribz. p̄seuerabat vna. nimir in orōe. sicut legitur Actū. i.

De herbis orti condusi

Capitulū p̄.

Ortus clusus soror mea sp̄sa rē. Qm̄ in ortis fecūdis et solitarijs. multe solēt herbe medicinales: p̄tuoſe et aromatice repiri. vidēdū ē de herbis. hui⁹ orti. Quaz noīa p̄ subscriptos p̄sus poterūt memorie cōmendari

Virtus. Mandragora.

Maria mirtus

Maria
mirt⁹. qz

- Amari d̄r. q̄a litorea ē arbor v̄l herba. Un̄ poeta. Et amātes litora mirte. Brece aut̄ d̄r mirtena. crescit enī lib̄eter ī litoribz maris. Maria p̄o q̄ it̄p̄tat mare amaz puenit ad gl̄iaz sp̄ual̄ martyrij. qm̄ amare p̄passa est filio patiēti. et ita creuit iuxta Scdm̄ phisicos idonea mlt̄is necessitatibz mlierz. et beata x̄go cum Lmare. etis necessitatibus fidelīū animaz.
- Restringit vomitū. qz suis orōibz meritis et et̄plis coerces hoīes. et maxime sibi deuotos ne ad vomitū redeāt. i. ne p̄cā reit̄erēt q̄ cōfitendo euomuerant. quia sic euomet eos christus ex ore suo. Apoca. iij.
- Restringit fluxum cōcupiscētiāz. et desiderii t̄paliū. et vomitū gulositatis q̄ seq̄tur int̄perantiam.
- Membra fessa v̄l paralitica repat et cōsolidat. iuxta p̄ceptū filiū Isa. lxxv. Cōfor. tate manus dissolutas et genua debilia roborate rē.
- Dicitur habere virtutē rep̄ssuā libidinis. Et p̄pter hoc fabulant̄ poete mirtū esse arborē veneri dicatā. Ideo bene maria et sancti designant̄ p̄ mirtū. q̄ corruptōez luxurie prius in se. et postea in alijs p̄sequunt̄.
- Facit dormire laborātes febre acuta. quia estuātes carnalibz desiderijs. v̄l terrenis cōcupiscētijs refrigerat: eisdem indulgēs somnū. i. quierē pectoris. virtutē castitatis. contemptū rei t̄paliis. sabbatum vel ociū contemplatōis.
- Temperate cōplectōis. et ex ea fit potus mirtin⁹ q̄ valet ad frangendū calculū. qz p̄ partū ip̄i⁹ p̄fracta ē idolatria. Propter qd̄ ei canit. Gaude maria x̄go cūctas hereses sola interemisti. Et p̄ significatū est. qm̄ ip̄a ingrediente egiptū cū filio: corruerūt simulacra egipti. Isaie. xiv.
- Breuis stature p̄ humilitatē. frigide nature p̄ virginitatem.
- Aromatica est. Nam ip̄a in his q̄ salui sunt est odor vite in vitā. ij. ad Eboz. ij.
- Impuribilis sicut dicunt. q̄a sine inuidia et cupiditate t̄paliū. que putrefaciūt eoz da amarozū suorū.
- Radica et crescit in p̄fundo hūilitatis: vilitatis et abiectōis. De p̄ p̄fundo d̄r Zachar. i. Uidi p̄ noctē. i. nō bñ manifesta visioē q̄ erit in futuro. Let ecce vir. i. christus Lascēdens sup̄ equū rufū. Equ⁹ Icaro christi. quā bñ rexit coercens eā freno t̄pantie. et vrgens qm̄ calcaribz. q̄ signant duos aduent⁹. Equus aut̄ iste fuit Lrusus. Iqz p̄po sanguine in cruce rubricat⁹. Qui visus ē Lstare inter mirtēta. i. inter viros iustos. parat⁹ eos iuuare. sicut stephan⁹ vidit eū stantē. i. iuuare parū. Qui siles sunt mirtō. i. trāq̄lli in cōscientia. et ceteras p̄perates eis assigna. Et hi sunt cōsolatores ecclie. Vel inter p̄solatores ecclie stat christus. qz taliū p̄sortio delectatur: et tales p̄solat. Que erāt in p̄fundo. hūilitatis et vilitatis et abiectōis. vt dictū est. Et post eū. Ip̄ imitatōem Lequi rufi. i. martyres. q̄ exp̄ssi⁹ eius imitat̄ vestigia Lvarij. Ip̄ p̄tutes et bona opa decorati. Et q̄ ad tales dicūt ecclia circūdata varietatibz. vel p̄pter varietatē tormētōz. Et albi. Ip̄ innocētiā et castitatē.

Maria mandragora

Capitulū xi.

Mandragora herba est aromatica: frigida et sicca: p̄fundissime radica in terra. et terre parū sup̄eminet. cui⁹ radix formā habet hūani corporis. excepto capite. poma habet rubea et odorifera. et pomis puniceis similia. Diligitur a medicis: qz talis virtutis ē vt egris laborātibz incōmodo vigiliāz. somnū indulgeat. tam

Que descēderūt in ortū conclusum

pfundū etiā soporē inducit. vt si cortex eius vino mixtus ad bibendū def egrotā
ti. incidī possit absq̃ doloris sensu. Itē illis medet̃ q̃ sic nausea laborāt vt nec ci-
bos pr̃inere valeāt. nec cape delectent̃. Cōfortat enī gustū et excitat appetitū.

Maria mandragora. Quia

- ✓ Frigida et sicca. p̃ virginitatem etc.
- ✓ Opinione et omnīū virtutū genere aromatica. deo angelis et hoīb. Unde ei dicit̃
Cān. iij. Odoz vnguentorū tuorū sup̃ omnia aromata.
- ✓ Profundissime radicata. p̃ dilectōem et contēplationē i terra stabilitatis eterne. q̃a
optimā partem elegit Luce. x.
- ✓ Illi terre sup̃eminēs. quo ad angelos et aīas sc̃as. sed nō q̃ntū ch̃istus hō. q̃ ca-
put est totius creature.
- ✓ Ch̃isto hominī humanato ex ea simīl p̃ humilitatē. q̃ fuit radix ei⁹. sed nō p̃ diuīta-
tem. caput enim ch̃isti deus. i. trinitas.
- ✓ Domū eius. i. ch̃istus rubeū pp̃ij sanguis effusioē et odoriferū. q̃ fracto corpore
eius alabaastro. domus. i. ecclesia repleta est ex odore vnguenti. Sile etiā malopu-
nico. q̃ fractū in cruce apparuit cādidū p̃ innocentia. et rubicūdū p̃ caritatē et pa-
tientia. et plenū granulis. i. virtutibus vniuersis.
- ✓ Diligat a medicis. i. p̃dicatorib. et ip̃is pctōib. q̃ sanari desiderāt a lāguorib. vici-
orū. quia sicut dictū est de mirto. suis ozōib. meritis et exemplis eis somnū indul-
get. de q̃b̃ antea dicebat Parab. iij. Nō dormiunt nisi cū malefecerint. et nō capi-
tur somnus ab eis nisi supplantauerint.
- ✓ Cortex eius. i. exēplū sue p̃nerfatiois. vino p̃dicatiois admixt⁹. et ab auditorib. de-
uote suscept⁹. tā pfunde soporat hoīem p̃ contēplationē et sui imitatōes. vt nec lesio-
nem pp̃ij corp̃is. nec dāna sentiat rei familiaris. p̃ gr̃as ip̃orū cordib. ispirās. q̃ n̄
sunt p̃digne passiōes t̃pis hui⁹ ad futurā gl̃iaz q̃ reuelabit in eis. ad Ro. viij.
- ✓ Nauseantib. p̃ fastidiū verbū dei remediū p̃stat.

Incipit quinta particula orti conclusi

in q̃ agitur de his q̃ in incarnatōe filij dei a sup̃iori descēderūt in ortū conclusum. q̃a
ab inferiori nihil potuit subintrare.

Sol. verbū patris. lux. splendor. ventus. et aer.

Air. imber. pluuia. vapor. ignis. manna. mel. et ros.

Angelus. ales. apis.

Ortus conclusus soror mea sponsa

Ortus. Recte br̃a ego d̃r ort⁹ conclusus. q̃a sic i orto conclusus nihil ifimū
subintrare p̃t aut terrenū. s̃ ea t̃mō q̃ veniūt de sup̃nis. sic factū ē
i maria. In hūc ei ortū nō itranit hō pur⁹. cū ip̃a sit terra p̃ quā nō
ābulauit vir Diere. ij. Et cū ip̃a sit clausa porta p̃ quā vir nō trāsiuit
Eze. xliij. Nec bestia aut reptile q̃b̃ carnalia et spiritalia vicia designat. Sup̃scri-
pt̃ aut̃. s̃ lib. p̃nt ea breuiter mēorie cōmēdari. q̃ i ei⁹ sc̃ificatōe. i. gr̃e adīpletōe. in
sp̃ūsc̃i sup̃uētōe. i. filij dei inenarrabili p̃ceptōe descēderūt i eā. Quib. oib. carīma-
ta sp̃ūsc̃i. vel ip̃e dei fili⁹. vel omne datū optimū descendēs a patre luminū. desi-
gnant. De quibus videndū ē singulatim.

Chr̃istus sol. Capitulū. i.

Sol xp̃s. m̃ltiplici rōe. D̃r ei sol q̃si sol⁹ lucēs. ṽl q̃si sua oib. largiēs. ṽl q̃si sur-
sū leuās. q̃a ad se trahit aq̃s mar̃. et humores t̃re. i. hūiles cōstitutos i feri⁹. q̃s
gr̃a sua humectat. illos sur̃sū trahit et elōgat a m̃do. D̃r hugo d̃ sc̃tō vict. Sol⁹
sol pp̃riā h̃z lucē. et sol⁹ d̃ igne fact⁹ ē. ecce stelle oēs. sic et luna d̃ aerea mat̃ia facta
sūt. et t̃m̃ relucēt et nō lucēt. Ip̃e etiā d̃c q̃ illa luce p̃maria q̃ creata credit. i. loco
illo vbi sol orit̃. sine d̃ igne meliorādo eū forma et splēdore fec̃ de⁹ solē Est at̃ sol iste
visibil. ocul⁹ m̃di. lux creat̃. speculū creator̃. q̃ n̄lla creat̃a p̃rior. n̄lla ṽtilior.
q̃ lucēte cetera lumīaria sic sūt q̃si n̄ sint. et videri n̄ p̃nt. Un̄ Job. xxy. Luna n̄ splē-
Fo. cccxix.

Maria
mandra-
gora

D̃r hu-
go d̃ sc̃tō
victore

Liber XII. Particula.v. Ca.I.

det. et stelle nō sunt mūde in cōspectu ei⁹ rē. Et nota qd christ⁹ appellat sol iusticie **B**alachie vl. que. s. iusticia vocat in glo. caritas. hac ratōe. qm̄ quēcūq; diligit flagellat et castigat. Vel ideo sol iusticie. qd nō lucet nisi cōseruātibz iusticiā.

Anotandū qd sol i qnq; pūilegijs pminet vniuersis luminarijs celi. Sic ⁊ christus dñs. scōz ordinibz vniuersis. qd nō est sanctus vt est dñs.

Primo i magnitudine. **E**gyptij dicūt qd octies ē maior terra. **P**lato **D**acrobi⁹ ⁊ **A**ristoteles qd vigesies septies. **D**ec magnitudo solis designat hūilitatē christi. cui nulla alicui⁹ sancti p̄t hūilitas compari. qd est magistra toti⁹ hūilitatis sanctorū. **U**nde dicit **D**at. xi. **D**iscite a me. qd miris sū et hūilis corde. **S**ecūm enī p̄tutē hūilitatis dñs vniuersam aīe q̄ntitatē mēsurat. **U**n̄ **D**at. xviij. **Q**uicūq; humiliauerit se sicut paruul⁹ iste. hic maior est in regno celoz. **B**at̄s ber̄n. dicit qd seipm̄ paruulū appellabat.

Bat̄s.

Secūdo in calore. **C**alidior est enī terra si tota esset ignea. **Q**uātuscūq; enī sit sol. nī hīl est nisi ignis. et ideo fons caloris. **A**d **D**eb. xij. in fine. **D**e⁹ noster ignis consumēs est. **H**ic calor est caritas christi. qd fecit eū incarnari mori et crucifigi. **U**n̄ dicit **J**oh. xv. **P**aiore charitatē nēo hz rē. **C**aritas enī ignis ē. quē venit dñs mittere in terrā **L**u. xij. **I**n terrā. s. cordis hūani. volēs eā vehemēter accēdi vt de cetero terra nī esset. sed amore dei succēsa sursum tēderet velut ignis. cui⁹ deorsū loc⁹ nī ē.

Sol pre-
eminet oī-
bus lumi-
naribz

Tercio in claritate. **C**larior ē enī sol q̄ luna et oīa sidera. **T**ulli⁹. **S**ol q̄si sol⁹ lu- cens. i. p̄ ceteris celi luminarijs. **D**ec solis claritas ē christi puritas. qd peccatū non fecit rē. qd est speculū sine macula. **S**ap. vij.

Quarto in p̄tate. **U**nde fecit de⁹ solē in p̄tate diei. quia sol tempat annū. oriens fa- cit diē. occidens noctē. appropinquans estatē. recedēs hiemē. omnibz herbis ⁊ arbo- ribz vitam cōfert et vegetatōem. **U**nde **T**ulli⁹ appellat eū mentē mundi.

Quinto in vtilitate. **S**ol enī vtilior est oibz creaturis q̄ sub celo sunt. **A**b ipso enim

habet terra germiare herbā virentē. et facientē semen. et lignū pomi⁹ ⁊ fa. fruct. et hūmōi. **S**olis ergo vtilitas est christi misericordia qua nihil vtilius esse potest.

Item p̄ solē sepi⁹ intelligit pater. p̄ radiū vel splēdorē solis fili⁹. qd est splēdor gl̄ie. ⁊ figura p̄ris. ad **D**eb. i. **P**er calozē spūsc̄r̄s. de quo dicit. **N**ec est qd se abscondat a ca- loze ei⁹. **S**pūs enī sc̄t̄s ē amor p̄ris ⁊ filij. **S**icut autē radi⁹ vel splēdor sol is ex q̄ sol fuit p̄cessit a sole. et p̄cedit. sempq; p̄cedet. sic fili⁹ eternalit̄ p̄cedit a patre. **E**t si- cut calor eternaliter p̄cedit tam a sole q̄ a radio. sic spūsc̄r̄s ab vtroq; i. filio ⁊ patre. **U**nde fili⁹ dicit **J**oh. xv. in fine. **C**ū venerit pater⁹ quē ego mittā vobis a patre spūsc̄r̄s veritatis qd a patre p̄cedit.

Trinitas
⁊ figura

Alter **I**n sole quia circuit mundi machinā. signat patris potētia. **I**n splēdore qd totū **D** illuminat. fili⁹ sapia. **I**n seruoze qd totū calefacit. spūsc̄r̄s beniuolentia. **R**atōe pri- mi dicit sol. q̄si solus. qd solus deu. dicit vere potens. **R**atōe secūdi dicit sol a so- lon vl a salon qd est comune. qd illuminat omnē hominē venientē in hūc mundū. **R**atōe terci⁹ dicit sol q̄si semitas oīm lustrās. qd cuncta lustrat ⁊ vegetat beniuolen- tia. **E**ccl̄astes. i. **L**ustrās vniuersa in circuitu p̄git spūs rē.

Itē in christo sō sole. rotūditas ē trinitatis eternitas. **C**laritas. aīe puritas. **C**alidi- tas caritas. qua tantū dilexit nos vt supra eodem **B**.

Christ⁹
sol

Itē christ⁹ sol. qd sicut sol material⁹ replet mundū radijs claritatis sue. **S**ic christ⁹ vtrūq; mūdū radijs misericordie sue. **U**n̄ **D**ñe in celo misericordia tua rē. **I**tē. **D**i- sericordia dñi plena ē terra. **E**t hunc mūdū radijs exēploz ⁊ doctric. cui⁹ solis du- odecim radij. duodecim apostoli.

Itē sol iste latuit ⁊ abscondit se sub nube carnis i vto p̄gis. **U**n̄ dicit ei **I**sa. xlv. **V**ere **E** tu es de⁹ abscondit⁹. **E**t illd. **S**ol sub nube latuit. **O**rt⁹ ē i natiuitate. **E**clypsim passus in cruce. **I**tē ortus i resurrectōe. **U**n̄ **D**at. xv. **U**enerūt ad monumētū or- to iā sole. i. xpo r̄suscitato. **N**ec occidet apli⁹ **I**sa. lx. **J**ō d̄ h̄ sole d̄r **E**ccl̄es. i. **O**ris sol. i. christ⁹ i natiuitate. ⁊ occidit. i. passiōe. **U**n̄ **A**mos. viij. **I**n die illa occidet sol i meridie. i. i caritatē sue seruoze qd fecit eū pati. **E**t ad locū suū fuerit. i. i ascē- sione. i. ad dexterā p̄ris. **L**ibiq; r̄nascēs. i. i celo venies i iudiciol. girat p̄ meridie. i. i.

Que descēderūt in ortū conclusum

considerat bona opa. **Et** flectit ad adlonē. **i.** considerat mala opa. **[I]nstrat vniuersa.** **q**uā nūllū abscōditū qđ ibi nō reuelet. qñ ipse erit. **[S]crutās corda.** **i.** qđ quisq; cogitauerit. **Et** renes. **i.** in qbus qlibet in p̄senti fuerit delectatus.

Aliter. **[O]rit sol.** **[I]nferis.** **Et** occidit. **[S]upis.** **et** hoc qñ corpus positū fuit ī sepulcro. **et** aīa descēdit ad iserna. tūc enī sancti patrib; habitantib; in regiōe vmbre mortis lux orta ē. **[I]sa. ix.** **Deinde** ad locū suū reuertit. **[I]erūphator magnific.** erepta p̄da suoz. **[Ad locū.]** **f.** paterni solij et gl̄ie. vt sedeat ad dexterā patris sui.

Aliter. **[O]rit sol.** **[i.]** christ? ī natiuitate. **Unde Zacha. vi.** **Ecce** vir oriens nomen ei? **Et** ad locū suū fuerit. **i.** sic expositū ē libiq; renascēs. **[S]upple** effectine. quia nos facit renasci p̄ grām et sp̄ritū sanctū. **[S]irar p̄ meridie.** **i.** ī deos. p̄ q̄s bene dicit girare q̄s p̄ circuitū. qz ab ip̄is incepit. et ab eis trāstus ē ad gentes. et tādē reuertit ad eos. **Et** flectit ad adlonē. **i.** ad gētilēs. ad q̄s bene dicit flecti. qā ad ip̄os nō fuit p̄ncipaliter missus. **Unde** dicit **[Mat. xv.]** **Hō** sū missus. **et** **[Lu.]** **strans vniuersa.** **[qz]** oīa p̄clut in infidelitate. vt omniū miserere. **et** **[Ro. xi.]**

Itē christ? sol. qz sic ex vno eodēq; sole. alia illūinat vt oculi. **Alia** maturat. vt fructus. **Alia** erūpit a terra. vt herbe. **Alia** liq̄scunt vt cera glacies et nix. **Alia** desiccant et indurāt. vt vasa testea. **Alia** ercecant. vt qdam aues nocturne. **Alia** nigrescunt et alia rubent. alia pallent. et alia cādescunt. vt qdam fructus. et s̄m actum et effectū solis. **Sic** et illuminatōe hui? solis q̄ est grā. ali? pducit herbā vt penitē. alius crescit et pullulat. vt ī bono pficiēs. ali? maturat et p̄sumat. vt p̄fect? alius liq̄scit p̄ lacrimaz abūdantiā. ali? desiccāt p̄ abstinentiā. ali? nigrescit p̄ hūilitatē. alius cādet p̄ castitatē. alius pallet p̄ dilectōem v̄l penitentiā. alius rubet p̄ sāguinis effusiōe. alius illuminat p̄ sapientiā et fidem. ali? hac luce ercecat. vt hereticus. et caligat in s̄ sole. **Et** ita sol iste mlt? posit? ē in resurrectiōez. aliq̄b; ī ruinā.

Itē iste sol facit nobis diē triplicē. **Diē** nature q̄ p̄mūis est bonis et malis. **Diē** gr̄e q̄ solis iustis q̄ ouertunt ad ip̄m. **Diē** gl̄ie. q̄ solis beatīs. **Et** qđ diu lucet sol sup terrā durat nobis dies. s̄lī qđ diu lucebit ille sol sup terrā viuentiū. durabit beatīs dies eternitatis. **[I]sa. lx.** **Hō** occidet vltra sol tuus. **[dicit ecclie triūphanti.]**

Itē dies ē sol lucēs sup terrā. **Si** s̄ sol. **i.** amor dei feruet et lucet ī corde tuo sup terrā. **i.** sup amorē terrenoz. **i.** si amor dei spernat ī te omnē trāsitorīā dilectōem: tūc est dies gr̄e in aīa tua. **Si** aut̄ dilectio terrenoz supat in te dilectōem dei: tūc est nox in aīa tua. et s̄ tibi certū signū. **Itē.** si habes solē ante oculos tuos. q̄ sūt intellectus et affect? vt firmiter credas et diligas. vt de possis dicere illō. **i.** **[Zacha. vi.]** **dñe** de? ad te sunt oculi nostri ne peamus. **Fides** enī et dilectio sunt salus aīe. tñ habes vmbra. **i.** res vmbrales. **s.** tpalia a tergo. et ecōuerso. **Itē** si habes vmbra tpaliū ante oculos. nūllū aliud diligens nisi tpalia. v̄l plus diligēs tpalia q̄ eterna. et spem tuā ponens ī incerto diuitiaz. tūc solē. **i.** christū a tergo posuisti. si cur ipse cōquerit de qbusdam **[Diere. ij.]** **Uerterūt** ad me tergū et nō faciē. **Et** o talibus dicit ei p̄s. **[Qm̄]** pones eos dorsum in reliquīs tuis. **i.** ī tpaliis.

Itē sicut sole amoto tot? mūd? obtenebrescit. sic amisso lumīe veri solis: qđ ē amissa grā p̄ peccatū. totus hō interior obsolescit. et s̄ est qđ dicit dñati **[Sap. v.]** **Er** rauimus a via p̄tatis. et iusticie lumen non luxit nobis. et sol intelligentie nō est ortus nobis.

Itē sol ex quo surrexit mane: tota die stat ante ostiū parat? intrare. si ei ap̄ias intrabit. et s̄m q̄ ei apueris: pl? v̄l minus intrabit claritatē. **Si** ei nō aperueris nō intrabit. nec inde virupandus est. qā p̄ eū nō sterit. fecit enim qđ suū erat. **Si** s̄o nō aperueris ei anteq̄ fuerit recōsatus. et post solis occubitū. **s.** veniente nocte tūc p̄mo aperias: p̄ nihilo fac. nō recupabis claritatē eius qđ diu durabit nox. **[Sol]** stans ad ostiū nostz. **[Christ?]** ad penitentiā misericorditer nos expectās. **Un̄** dicit **[Apoē. iij.]** **Ego** sto ad ostiū et pulso. si q̄s mihi apuerit intrabo ad illū. **et** **[Sic]** ei radius solis oīb; reb; se offert. parat? eis seruire. nec p̄ eū stat qñ illuminent. imo p̄ obstaculū qđ oppōit. sic grā diuina nisi īpediat obice pcti. **Ostiū** tuū. os tuū. p̄ ostiū. si male apueris illō intrat diabolus. **et** qđ orādū. **Pone** dñe custodiā ori meo.

Liber XII. Particula. v. Ca. I.

et ostiū circūstātie labijs meis. **Nō** declines cor meū in vba malicie zē. **Cū** detra-
his fratri. cū indicas frēm. cū murmuras dēū. cū excusas peccatū tuū. et hmoi. tūc
claudis deo. et aperis diabolo. **E**cōuerso cum apīs os tuū ad faciter pfitendum.
ad veniā postulandū. ad creatorē laudandū. ad pauperē consolādū. ad ignoran-
tē instruendū. et hmoi. et cōcludis illud ad peccatū. tūc intrat lux solis. i. grā dei ad
aīam tuā. et illuminat mentē tuā. **E**t fm qd dilatas magis os tuū his et alijs bo-
nis modis. et etiā os cordis tui. i. desiderū tuū. maiori grā illustrat dñs mentem
tuam. **U**nde dicit ps. **[Dilata os tuū]** dupliciter. vt dictū est. **L**et implebo illud **[**
Largiter qd desiderāda sunt grā et misericordia redēptoris. qā qntūcūq; desidera-
neris tantū es acceptur. **U**n. **D**esideriū suū iustis dabit. **P**arab. x. **E**t sē qd dicit
[Dilata et implebo] **S**ed vbi vasa vacua desunt. i. corda hiantia p desiderū. et va-
cuata ab amore spaliū. oleū grē stare necesse est. sicut dicit bñs bern.

Bern.

Itē de apertōne ostij et fenestraz seu portaz domus nre dicit sponsus ad sponsam **R**
Ca. v. **A**peri mibi foror mea sponsa zē. **P**ricipale ostiū aīe vt dictū est. lingua ē.
qua abundanti intrāt ad aīam mors et vita. **U**nde puer. xvij. **[D**ors et vita i ma-
nib; lingue. i. in opatōib; ei. **F**enestre seu porte sunt ali; sensus nri. **F**enestre. vñ
Diere. ix. **[A**scēdit mors. i. peccatū et diabol. **L**p fenestras. i. sensus Lin domos
nostras. i. psciēcias. **P**orte. vñ dicitū ē abrahe **B**en. xxi. **[S**emē tuū. i. viri iu-
sti **L**p possidebit. i. diligēter custodiet **L**p portas inimicorū suorū. i. qnq; sensus. per
quos vt dictū ē. ingrediūt demōes et peccata. **F**enestre igit. i. sensus. apiende sūt
vero soli. quod fit. qñ pie respicis paupes. qñ luges peccata tua vel aliena. qd pl?
est. qñ auertis oculos tuos ne videant vanitatē.

Brego.

Itē aures aperiunt huic soli. qñ obturas eas ne audias malū. qñ libēter auscultas **L**
bū dei. et clamorē paupis. imo chrūti in paupe. et sic de ceteris sensib;. **Q**ui igitur
huic soli oēs sensus exteriores apiret. claritate pietatis et grē sue. domū ei? sol iu-
sticie abundanter illustraret. et sē est qd dicit. **[S**i qd mibi apuerit intrabo ad illū.]
[Aperit ei. i. apit os ad pfitendū. orādū. et hmoi. **I**ntrat ad illos. quos grā sua
dignos facit. **E**nat cū illis Lin quorū obsequijs delectat. **E**t sic dñs stat p? pa-
rietē **C**a. ii. **Q**uādiu facim? ei surdā aurē. in domos psciaz. misericorditer respi-
cit p cancellos. i. p fenestras sensuū. **S**ed nota q nisi apueris huic soli. qd diu du-
rat tibi dies vite pscitis. in morte tua occidet tibi sol. i. grā dei. **U**n grego. **A**eq-
q; misericordia redēptoris post mortē liberat. qd ante mortē grā ad veniā non re-
format. qd diu durabit nor eterna. nō recipabis claritatē eius. **E**t si postea cū san-
tis virginib; clamaueris. dñe dñe apī nobis. rñdebit tibi. **A**men dico tibi. **N**escio
te. **I**deo de pctōre q nō aperuit soli stātī ad ostiū suū dicit in ps. **U**sq; in eternū
nō videbit lumē. **S**ed adhuc notādū. q si a pre solis apias ostiū vel fenestrā aut
aliqđ foramen vt dictū ē. statim intrabit sol et illuminabit domū pscie. **P**artē sol
appello negocia spūalia. negocia aīe. **S**i aperias in oppositā partē sensus tuos
i. ad terrena et carnalia. nō intrat sol. nec illuminat te grā saluatoris. **E**t nota q
dicit. q sum gigas genitē substantie. qui sum rex regū et summ? impator. cui nō suf-
ficat aprio ostioli. nisi apiat porta p dilatatōem caritatis. **E**t nota q pus apit osti-
oli p cōfessionem peccatorū. postmodū porta vt introducat pnceps.

Aliter. **E**go sto ad ostiū et pulso. **I**n vbis istis monet dñs ad penitētiā. et dat si **D**
duciā venie cōsequēde illis q penituerint. et pmitit eis auxiliū suū dicens. **E**go
sto. **I**patus adiunare. **A**crū. vij. **U**idit stephan? iesum stantē zē. **A**d ostiū. cor-
dis. et pulso. verbo pdicatōis. et manu largitōis. **C**a. v. **U**lor dilecti mei pullā-
tis. **Q**ui ideo marime apiendū ē. quia apuit nobis ostiū corpis sui in cruce. vt ibi
posset colūba refugere a facie accipitris. i. diaboli. **J**o. xix. **U**n? militū lācea lat?
eius apuit. **[S**i qd audierit vocē meā. i. receperit pdicatōem. quā nō audit q nō
recipit. et apuerit mibi ianuā. **L**cor dis p cōsensum liberi arbitrij vlp fidē. **I**ntrabo
ad illū. i. int? ibo p grē illustratōnem. et auxiliū pstabo. et pueniū grē faciā. **U**el
Laperuerit. **I**se pparādol. **E**t cenabo. i. delectabor cū illo p ei? iustificatōem. **P**arab.
vij. **D**eliciē mee zē. **I**pē mecū cenabit. i. delectabit p pscie mūde iocunditatem et

Que descēderūt in ortū conclusum

securitatē. **Prover. xv.** Secura mēs iuge pūniū. Et q̄a pauci sūt. iō dīc. **L.** Si q̄s mibi ape. **Diēre. viij.** Attēdi et auscultauī. nemo qd bonū ē loq̄t. **Nec dicit.** prā debo itez recessur⁹. **h.** Lenabo Icu eo pmanur⁹. **Et in h̄ innuit:** qd bonū qd i mū do incipit p caritatē: in celo p̄fici p b̄tudinē. sp̄ p̄seuerat p eternitatē. nec ei aliū succedit p tēporis mutabilitatem.

Item solis radi⁹ intrās domū. minutas athomos visibiles et pceptibiles reddit. q̄ si ne solis lumine impceptibiles sūt. **Silz** si p̄sciam n̄ram illustret radi⁹ grē. tunc omīssōes n̄ras et īp̄fectōes: defectus et debilitates: velut athomos p̄pēdim⁹. **Uñ**

Job. xij. dī de christo. **Ipe** ei fūelat p̄fūda d̄ tenebr̄. et pducit i lucē vmbra mort̄. **Ite.** sol lucens sup terrā diē nobis facit. et christ⁹ in carne apparēs. diē nob̄ eternitatis iniciat. **Et** sicut sole absente nunq̄ diescit. sic nisi christ⁹ i carne apparuisset. nunq̄ dies eternitatis fidelib⁹ illuisset.

Item. sol pulcerrima creaturaz dei q̄ sub celo sūt: non dedignat seruire vilissimo elemēto. qd ē terra. ecce hūilitas saluatoris. q̄ cū sit splēdor gl̄ie et figura substantie patris. vsq̄ ad ablutōem pedū seruire dignat⁹ ē discipul⁹. **Immo** q̄ntūlibet vilissimis p̄cōrib⁹. p q̄b⁹ redimēdis vēdit⁹: relaxādis ligat⁹. liberādis tenet⁹. vestiēdis nudatus. absolūēdis crucifixus: viuificādis mortu⁹ ē et sepultus. et ideo tāti emī vt sol⁹ possideret sicut dicit **Aug⁹.**

Aug⁹.

Ite sol q̄qd habet q̄ntū in se est cōmūicat. **Ecce** largitas saluatoris. **Uñ** **Danb. v.** dicit fili⁹ de p̄re. **Qui** solē suū facit oriri sup bonos et malos et. **Quia** christ⁹ tam bonis q̄ malis cōmūis ē. malis enī grām largit⁹. iustis grām p̄seruat et auget. tandem post grām. gl̄iam collatur⁹. **Et** ideo dī sol q̄i sua oīb⁹ largiēs. **Propt̄** hanc largitatē dicit **Dyonisi⁹** de christo. **Ipe** ē substantiale bonū ad oīa extēdēs bonitātē suā. sic sol lumen. per ipm̄ illuminans omnia.

Dyonisi⁹

Ite. q̄s diu puluis sine solari radio volitat p domū: nō apparet. sed in radio solis domū ingresso apparent athomi. **Sic** sine grā christi nō p̄pēdim⁹ mala p̄sciaz n̄raz. q̄ delicta q̄s intelligit. **Ideo** de h̄ sole dī alibi. **L.** Sol illuminans p oīa respicit. i. lumine suo oīa respicibilia fecit. **Ite** **Eccī. li.** In sapientia ei⁹ luxit aīa mea. et ignorārias meas illuminauit.

**Dñs cā
tuariē.**

Item. sol in estate desiccāt humida. in hieme dissoluit p̄gelata. **Et** christus magdale nā dissolutā vicijs p̄solidauit. vt mīstrāte martha secus pedes dñi sederet. et recedentib⁹ a monumēto discipulis nō recederet. **Zacheū** h̄o tanq̄ gelu auaricie p̄stri ctū dissoluit et q̄i fluere fecit. vt bonoz suoz dimidiū paupib⁹ largiret. et in q̄dru plū redderet si aliq̄ defraudasset.

Ite. sol in seruoze suo. minutas guttas maris salvas attrahit. et dulcoratas sup terrā in pluuiā dulcē effundit. et ip̄is terrā secūdā facit. **Elq̄** iste marine ferētes et falsē. mūdani sūt p̄cōres. q̄ si cognouerint ferorē et falsēdinē vite sue. et se p hūilitatē guttas maris. i. vile īsīpīdū et modicū qd reputauerint. p caritatē et misericordiā dei ad ip̄i⁹ cultū facile attrahēt. et eozū exemplo aliq̄ ad penitentiā secundabuntur.

Ite. sol p immūda loca trāsiens: nullas inde cōtrahit immūdicias. **Sic** nec christus p os peccatoris sacramentaliter trāsiens: aliquatenus maculat.

Ite sol mltō maior terza gua nubeclā velat⁹: et nobis īuisibil⁹ reddit⁹. **Silz** x̄ps breuīf

suma formula hostie in sacro op̄e. **Uñ** dicit ei **Isa. xlv.** Vere tu es de⁹ abscondit⁹. **Ite** sol licet illumiet et pascat oculos ab initio mūdi. nō tamē minuitur. **Sic** ei christus qui cibāt animas in sacramēto. **Unde** **aug⁹.** Luce solis pascunt oculi: et sol nō minuit. carne christi pascunt fideles: et nec ip̄a minuit.

Aug⁹.

Ite sol in sui claritatē vitrū p̄uertit et aerē. vitrū dico sine aliq̄ tinctura: nisi ea quā facit ip̄e sol que p̄be est albedo. que signat castitatē. sed nō ita eos q̄ rubescūt p crudelitātē sine luxuriā. vel nigrescūt p odiū aut auariciā. vel pallent p hypocrisim et inuidiā. **Ite** sol p̄cib⁹ sisti p̄t. sicut legīt **Josue. x.** et **Eccī. xlvj.** et sic vn⁹ dies factus ē dies duo sine nocte media. q̄ grām et gl̄iam dabit dñs. **Qd** innuit dñs dī cēs **Diēre. vij.** **Noli** ozare p pp̄lo isto. et nō obsistas mibi et. **Et** tal⁹ violētia mltū ei placet. **Uñ** plāgit se **Isa. lxij.** **Nō** ē q̄ p̄surgat et teneat me. **Ite** **eze. xxxij.** **Que**

fo. cccxxi.

p

Libet XII. Particula.v. Ca. II.

- fini virū q̄ staret opposit? I me p terra ne dissipare eam. **Ite** ad q̄scūq̄ sordes applicet sol materialis radios suos supfundere nō dedignat. **Sic** nec christ? vī-
lissimo peccatori. **Un** leprosu tetigit **Dat. viij. dicēs. Volo. Dū** dare. **Hec** q̄ntū
cūq̄ p̄ciōsa sit res: p diuitias aut honores aut sapientiā irradiabit eā nisi ei sub-
iecta fuerit. qd̄ sit cū hūillamur sub potenti manu dei. et petētes misericordiā instar
illi? leprosi **Dat. viij. p p̄fessionē et oratōnē manifestam?** ei abscondita cordis nr̄i.
Aug? **Ite** sol egris ocul' nocuus. nō ex vicio suo sed ex vicio oculorū. **Un** **Luc. ij. Ecce** **R**
positus ē hic i ruinā rē. **Un** **Aug?** Egris ocul' odiosa lux. sicut p̄z i scribis et pha-
riseis. sanis aut et n̄ lippientib' oculis lux eius ḡriosa est. **Un** **Eccles. xi. Dulce** lu-
men et delectabile ē ocul' videre solē. **Et** h̄ est qd̄ dicit **Sre. de dño. Ipe** incōmuta-
bilis i se pmanēs aliter atq̄ aliter sentit i cogitatōe hoīm: p q̄litate viciorū. sic lux
egris oculis odiosa: sanis aut ḡriosa. eoz videlicet mutatōe. nō sua. **Et** h̄ ē qd̄ dicit
autoritas. **De?** p diuersitate gustatū: q̄busdā sapit iusticiā. q̄busdā p̄o misericōdiaz.
Ite sol p vitru trāsies illd̄ illuminat. r de claro efficit clari? sed nec ingressu suo illud
dissipat nec egressu. **Sic** dei fili? in ingressu suo brāz v̄ginē illustrauit grā pleniorē.
r de pura reddidit puriorē. et pudoris signaculum intrās aut eries nō confregit.
Un b̄tis **Anf. sup illd̄ Lu. x. Intrauit** iesus i qdā castellū rē. **Iesus** ei saluat n̄
violat. cōfracta solidat. nō p̄fringit solida. fm qd̄ nomē ei? ita r opus ei?. **Unde**
etiā p̄saice dicit qdā. **Ut** solis radius intrat innox? fenestrā vitreā. sic dei filius
imo subtilius anlā virgineā. **Et** sumit de verbis augustini.
Ite sol trāsies p vitru receter depictū: et puri colorib' insignitū. i se coloris spēm quas **B**
inuenit representat. **Sil?** christ? q̄ talē fecit virgine: qual' ex virgine voluit fieri. pu-
rus nat? est de pura. hūil' de hūillima. māsuctus de māsucta. dulcis de dulcissima.
r de v̄ginē virgo. **Per** colores: p̄tutes itellige q̄baia picturaf. **Vere** ei q̄l vitreū
fuit v̄ginis corp? q̄a q̄nis de cinere hūane nature: tñ cinis ille multipliciter cola-
tus p ignē spūsscti. trāsūt q̄l i splendorē et puritatē vitri: marie ex q̄ solē iusticie su-
scepit in incarnatōe. **Ipa** ē enī illa ciuitas de q̄ dicit **Apoē. xxi. Ipa** ciuitas aux mū-
dū simile vitro mūdo.
Ite christus sol. sub cui? radijs. i. illustratōe misericōdie cristall? humectata scintil-
lat. **Per** cristallū humectatā intellige p̄fusus lacrimis aut grā peccatorē. q̄ p̄ aq̄-
lone flante. i. diabolo tēp̄ate fuerat cōgelatus. **Un** **Eccē. xliij. Frigid?** venit? aq̄-
lo flauit. et gelauit cristallus ab aq̄. **Ad** respectū aut sol' iusticie pus dura et frigida
scintillat cristallus: cū p̄p̄ctōis p̄fusus lacrimis. velut micātes scintillas q̄b' ad
sile inuitat alios: pducit p̄ctōz opa pietatis lucida et ignita.
Aug? **Ite** sol nisi pus oclōs nostros illuminet. nullo mō videri potest a nobis. **Un** orat **T**
Aug? Domine nouerim me nouerim te.
Ite sol hūida desiccāt. i. riuos p̄cupiscentia p̄. sicut dictū ē de magdalena supra **P.**
Vel duos riuos q̄ nati sunt in peccato adē. qd̄ redūdauit in torā posteritatē. r fuit
fons toti? p̄ditōis. **Un?** riuus fuit iniq̄tatis. et ali? infirmitatis. **Riuū** iniq̄tatis exie-
cauit. et cōsumpsit ex eo nō bibēs. s̄ p̄ seruoze nimio caritat' p̄nris iniq̄tatib' pari-
ens. **De** riuo aut infirmitatis trāsitorie bibit. **Un** **Lde** torrēte. nō de torrētibus.
Lin via bibit. **De** his duob' torrentib' dicit p̄s. **Torrētes** iniq̄tatis p̄turbauerūt me.
Ite sol rex siderū. et christ? omniū sanctorū. q̄ sunt stelle ille. de q̄b' apl'us. i. **Lhorē.**
xx. Stella differt a stella i claritate. **Item** illd̄ **Eccē. xliij. LSpecies** celi. i. ecclesie
gloria stellas. i. i. differentie sanctorū.
Ite de hoc sole dicit **Eccē. xliij. de** christo. **LFor** nacē custodiēs in opib' ardor' i. i. ignē **U**
gehenne parās p̄ctōzib' p̄ p̄ctis. **LTri** pliciter sol exurens mōtes. i. q̄a sp̄ p̄ctō cor-
gitatōis locutōis et opis punit. aut inflāmādo igne p̄nie p̄tritōis p̄fessōis satisfac-
tōis. aut in purgatorio vel gehēna. **LRadi** os igneos exustās. i. emittēs v̄ba f̄di-
catōis sue: lucētia et inflāmātia ad amorē. sic stat? folliū fabri accēdit ignē. **LEt** res
fulgens radijs suis. i. i. miracul' et doctrinis. **Lob** becat oclōs. i. indeoz nō credētū.
Un dicit **Joh. ix. In** mūdū veni vt q̄ n̄ vidēt videāt. r cōuerso. **U** sic. **LSol** fuit
christ? i natiuitate. q̄n pur? a p̄ctō nat? de v̄gie illūinauit pastores. **Un** **Luc. ij.**

Que descēderūt in ortū conclusum

Claritas dei circūfūsit illos. Et qñ stella pñia adduxit magos **Dat. ij. l. Lucens** fuit si pgressu vite. i. miracloz opatōe: velut radioz effusioe. et i. trāsfiguratione. **Sed i. l. virtute sua** fuit **Apoc. i. i. passiōe sua** vbi diabolū deuicit. et **Lucēs in vir** tute. qñ occasionaliter in deos excecavit. **Jo. Eccl. xliij. d. tripliciter sol exurens** i. mō vt sup. **Itē sol ad lēam** lucet in virtute. in meridie vbi nō obtenebrat nubinz caligie. **In q. notat q ecclia purgat in tribulatiōe.** **In Sole etiā lucēte i. virtute sua** i. in meridie signat qñtuor dotes corpoz beatoz. **Tūc enī habet plenitudinē lucis** et calōris: ecce claritas et agilitas. **Itē nubes penetrat et dissoluit.** ecce subtilitas. p. b. q. fixus est in eternū. sicut dicit glo. impassibilitas.

Christus verbū patris **Capitulū ij.**

Sermo
in natiuita
te dñi

Uerbū patris. **Christus** vbi pñs. **Uñ Joh. i. In principio erat vbi zc. Ho.** **A** mine vbi signat filius dei. q. in sua incarnatiōe descēdit i. hūc ortū. Et nota q. du/ plex est vbi. mērale et vocale. **Uerbū mērale** erat filius ante incarnatiōem. q. sic vbi **Uer/** mērale later iteri. nō p. de pñi nisi p. vocē. **Sic filius** q. pñs latuit apd pñz. mū **bun** do patuit p. incarnatiōem. **Dicit autē filius** dei verbū multiplici rōe. **du/** **plex**

Prima rō. Quia sicut vbi. mēte q. in se inuisibilis ē indicat. **Sic filius** pñm q. in se inuisibilis ē. mūdo manifestauit. **Uñ Ero. xxij. dicit pñ.** **Hō videbit me hō et vi/** uet. i. canonica **Joh. iij. et Joh. i. Deū nemo vidit vnq.** **De q. manifestatiōe dicit** christus **Joh. xvij. Manifestaui nomē tuū hoīb. q. dedisti mihi zc.**

Serū.

Secūda rō. Quia sic de corde vbi mēte inuisibiliter pcedit vbi. sic filius incōprehensibi/ liter de pñe. **Unde brūis beī. loqñs de christo.** **Venit de corde pñis i. vtez. vginis** matris. **Et nota. cor sup. ē. vter. inferi.** et in h. notari pñ descēsus incarnatiōis. **Uñ et dicit pñ.** **Eructauit cor meū vbi bonū.** **Cor** hic appellari pñ secretū diuī tatis. **Uñ filio dicit pñ.** **Et vtero. i. diuitat. secreto. ante lucifex genui te.** **Itē** h. est qd canit ecclia. **Corde nat. et parētis zc.** **Processit q. vbi de mēte vbi corde.** et absq. oris lesiōe. venit in os in incarnatiōe. i. brām virginē. q. d. os ecclie. q. pro ecclia catholica exorat assidue et allegat.

Filius dei
vbi sex
ratiōib.

Tercia rō. Quia sicut verbū ad h. q. mēte indicet. vocē induit. **Sic filius** dei ad h. **B** q. patrē indicaret carnē assumptū. **Induit autē verbū de corde vbi mēte et iēs hūa** nā vocē i. ore. **Et christus** a patrē pcedens. carnē hūanam in vginē q. est os ecclie. vt sup. imediate. **Vñ autē caro christi d. vor.** q. d. qd fecit in carne pñicat nob. et do/ cet nos qd debeamus facere. **Aug. Omnis christi actio. christiani est lectio.** **De** **Aug.** hac voce dicit **Joh. Apoc. i. Cōuersus sum vt videre vocē q. loqbat meū.**

Quarta rō. Quia sicut vbi vocē induit mediāte officio lingue. sic filius carnē mediā/ te spūscī opatōe. q. i. linguis igneis apparuit vebemēter. **Uñ d. Conceptus de** spūsancto. i. ope spūsancti. **Itē. lingua mea calamus scribe.**

Quinta rō. Quia sic verbū i. ore voce assumptū. ab ipso ore pcedit absq. ipi. oris le/ siōe. et si bonū fuerit vbi. ipm os reddit cōmēdabile. **Sic filius** dei carnē sumēs et vginē. ex ea pcessit absq. corruptiōe et dolore i. sua natiuitate. **Uñ d. Tāq. spon/ sus pcedēs de thalamo suo.** **Uñ et vgo brā ppter h. pñicat ab oī generatiōe.** **Et sic** bona species q. diu. morā fecit i. ore. os ipm reddit aromaticū. **Sic christus** q. se ap/ pellat cinnamomū et balsamū aromaticū. odoriferā reddidit mēm suā. **Uñ et d. ipa rosa plātata i. hiericho.** qd interpretat odor oris. vel odor eius. **Itē. sicut vor vel** vbi intrat locū celusum et exit ab eo. sic dei filius virginis vtez. **Itē. sic vocē trāseun** te manet vbi. sic carne filij trāseūte p mortē. diuitas māsit impassibil.

Sexta rō. Sicut tria erigunt ad vocē formatōez. palatū. i. lingua et dētes. ita tria ad filij incarnatiōez. **Pñ et spūscī cū ipso filio opati sunt incarnatiōez.** s. soli filio. q. insepabilia opa trinitat. sūt. **Per palatū pñ intelligi pñ.** q. d. sic de palato tā lingua q. dentes. pñit. sica pñe filius pcedit p generatiōem. spūscī p pcessionē. **Per linguā** spūscī q. i. linguis apparuit. et q. replet facit eloqñtes. **Per dētes filius.** q. d. sic dē tes radicē habet i. carne. nec tñ caro sunt. et carnē excedūt. ita filius radicē habens i. carne. carnis nesciuit vicia. et excedit oēm carnē. i. oēm hoīem. **Et sic duo sūt ordies** dētiū. supiores imobiles. inferiores mobiles. sic due in christo nature. **Supior. i.**

Jo. cccxij.

P. 2

Libet XII. Particula.v. Ca.II.

Boeti⁹ diuina immobil. **Uñ** boeti⁹. **S**tabilisq; manens dat cuncta moueri. Inferior mor-
bilis et mortalis.

Sermo i natiuita-
te dñi se-
cūdu
Prima rō quā assignat ambro. dicēs. **U**erbū .i. fili⁹ dei **L**caro factū ē. **U**er caro sic
ret de⁹ **Uñ** **Joh. i.** Quotq; receperūt eū dedit eis p̄tātē filios dei fieri his q; credūt
i noīe ei⁹. **R**ecipiēdo enī filiū dei p̄ fidē. nos carnales efficiūtur filij dei.
Secūda rō. **Q**uia hō fact⁹ est ad imaginē ⁊ similitudinē dei fm̄ anīaz. vñt⁹ est fili⁹ dei
carni n̄re. **Uñ** dīc̄ apls ad **Phil. ij.** **I**n similitudinē hoīm fact⁹ ⁊ habitu inuētus vt
hō. vt hō filis eīz creatori tā in carne q; in aīa. et saluaret in vtroq;.

Tercia rō. **Q**uia imago deformata erat: et deleta in hoīe p̄ p̄tām ade. q; **L**cū eīz i ho-
nore. q; videlicet creatus ad imaginē ⁊ similitudinē dei: et ciuis in paradiso **L**nō intel-
leat. **I**et ideo **L**pat⁹ est iūmēt⁹ rē. **O**portuit q; cera hūane nature calefacta ex p̄si-
deratōe beneficiōz dei. **U**nde. i. **R**e. xi. dīc̄. **E**ras erit nobis sal⁹ cū incaluerit sol-
iterū sigillo patris. i. filio reim̄meret. **D**e q; sigillo dīc̄ pater ad filiū i fine **Ag-**
gei. **P**osui te q̄si signaculū. q; te elegi dīc̄ dñs. **S**igillū ḡ diuītas. cera hūanitas.
Berūs ambro. **U**enit imago. i. christus ad eū q; ad imaginem factus ē. et quesitū
eū imago qui erat ad similitudinē sui. vt iterū signet. vt itēz p̄formet. **A**d hoc autē q;
p̄fecit in formis huius sigillo. oportet q; sis purus p̄ innocentīā. v̄l purificatus p̄
penitentiā. mollificat⁹ p̄ dilectōem et benignitatē. malat⁹ p̄ tribulatōem et pa-
tientīā. ex toto sigillo applicatus p̄ integrā iusticiā. quā designant sancti: de q; bus
celebrat ecclesia post natiuitatē dominicā.

Quarta rō. **Q**uia carnales sum⁹ et carnē diligim⁹. factū est verbū caro. q; q;libet
simile naturaliter appetit suū simile. et ideo factus est nobis filis fm̄ carnē. vt ipm̄
appeteremus et diligeremus.

Quinta ratio. **F**actus est christus caro tenera: vt esset cū infantū. q; in diuīte
erat refectio angeloz. **Uñ** b̄rūs berū. **C**ibus hoīs mutauit se in cibū pecoris: ho-
mine mutato in pec⁹. adā videlicet et sui. **Uñ**. **R**ō cū in honore eīz rē. vt sup̄ cor-
dē **D.** **E**t ideo dīc̄ q; panē angeloz māducauit homo.

Sexta ratio. **S**icut cibus solid⁹ māsticat a nutrice. et redigī i liq̄dam substantiam
vt trāseat in nutrimentū pueri. **S**ic b̄rā virgo nutrix n̄ra ipm̄ nobis emolliuit. ⁊ se
cit esibile. et q̄si decorit igne caritatis sue.

Septima ratio. **V**enit fili⁹ dei tectus nube carnis vt videri posset a nobis ⁊ agno-
sci. et vt nubē sue carnis cremaret i seruoze ire p̄ris. q; factū ē in passiōe. **Uñ** ⁊ de
signat **A**poca. x. p̄ angelū q; apparuit amict⁹ nube. et v̄ris erat i capite ei⁹. **B**eat⁹
hildefontus. **Q**ualit̄ ingressus ē christ⁹ in virginē. n̄ō nouit. q̄lter egressus. egres-
sio sola cognoscit. absq; veste deus (vt ita dicam) ingredit⁹. qui vt certe dicam car-
ne vestitus egredit⁹ rē. **I**tem nota q; sicut hoc verbū semel venit ad nos: et caro
factū est vt habitaret i nobis. **S**ic q̄tidie venit ad nos in spū. vt habitet i nobis.

Parab. viij. **D**elicie mee rē. **O**b h̄ etiā dīc̄. **I**n oībz redēm q̄siui rē.

Uerbū caro factū ē. **S**uit q̄bū istō actiū. q; oīa p̄ ipm̄ facta sūt. **Joh. i.** **P**assi-
o: q; p̄ nob̄ passus ē in cruce. **D**epōnēs: q; deposuit i cruce p̄tā n̄ra. q; tu-
lit in suo corpe sup̄ lignū. i. **P**e. ij. sic p̄phauerat micheas i fine. **D**epōnet oēs ini-
q̄tates n̄ras rē. **I**n iudicio enī deponet porētes de sede. **A**lter. **Q**uia q; deposuit
moriēdo suā simplā vetustatē. s. pene. et n̄ram duplā. s. culpe et pene. **V**etustatē cul-
pe deposuit. q̄n p̄tā n̄ra tulit i suo corpe sup̄ lignū. **S**z vetustatē pene deponet.
q̄n refo: mabit corpe hūilitatis n̄re rē. **N**ecutri gener⁹. q; nec pur⁹ de⁹. nec purus
hō. **C**ōmunis. quia deus et homo.

Ite. q; q̄bū cū dīc̄ generat. iō dīc̄ hic q̄bū. **P**ota q; vocaliter dīc̄ p̄ istud d̄ filio
i baptismo. **D**at. iij. et in trāsfīguratōe **D**at. xvij. **D**ñs dīc̄ ad me fili⁹ me⁹ es
i. p̄ genuit me filiū suū. **U**erbū enī cū d̄r generat. **I**ō dīc̄ fili⁹ **E**cc̄i. xxiij. **E**go
ex ore altissimi p̄dini. **A**lter **D**ñs dīc̄ ad me. i. de me rē. **I**te sic exponit de t̄pa
li christi generatōe. **E**go. **I**notabil̄ p̄sona: dīc̄ p̄ h̄odie. i. i t̄pel genui te. i. cre-
aui te i vtero q̄gis fm̄ q; hō. **Uñ** dīc̄ **I**sa. xlv. **E**go dñs creauī eū. s. boīem. sed h̄

**Hildefo-
sus**

**Sermo
i natiuita-
te dñi ter-
cius**

**D
Amb**

E

B

Que descēderūt in ortū conclusum

magis puenit eterne chr̄isti generatōi. **I**te dñs dicit **H**odie genui te. **I**te p l'ho die. **N**otaret generatōez illā nō pterisse. et p l'genui. **N**ō recēter inchoasse. **E**t est sen sus **H**odie genui te. **I**.i. ab eterno es mibi cōsubstantial'. **D**ichee. v. **E**gressus ei⁹ ab initio a dieb⁹ eternitatis. **A**b initio. **I**.i. a pte q̄ est principiū nō de pncipio. fili⁹ pncipii sed de pncipio. **I**n principio erat vbum. **rē.**

Consub
stantialitas
filij p̄ri

Item de hac generatōe dicit p̄ filio in alio ps. **E**t vtero aū lucifex genui te. **N**ic
oñdit cōsubstantialitas filij cū patre. **U**n dicit p̄ **E**t vtero. **I**.i. ex secreta substā
tia mea ante lucifex genui te. **I**.i. ante oēm creaturā. vt ex pte totū intelligat p syuo
dochen **E**t oñdit pater q̄ singularis est generatio: cū dicit **H**odie genui. **E**t q̄ natural' cū
dicit **E**t vtero. **E**t q̄ eterna cū dicit **A**nte lucifex. **E**t h̄ est qd dicit sapia increa
ta. **I**.i. fili⁹. **E**cci. xliij. **E**go p̄mogenita ante oēm creaturā. **Q**d ante paulo supi⁹ dr.
Dicit dñs dñs meo sede a dextris meis. **I**deb⁹ sic itelligi. q̄ more nro ponit p̄phe
tal dicit. **I**te dñs hō instruat. **N**ō enī pater h̄ promittit ore. s̄ affectu v'l dispositōe etna.
Un sic d̄ intelligi. **D**icit dñs dñs. **I**.i. p̄ genui filii p̄ quē fieret qd seq̄. **E**adez
enī rōe q̄ filius dicit vbi. **E**t generatio dicit dictio. et hoc ē qd dicit p̄. **E**rueta
uit cor meū verbū bonū. **I**.i. filii. **U**el dicit. **I**.i. eternaliter disposuit **D**ñs meo. **I**.i.
filio. **N**ec dicit. dñs meus dicit dñs. sed **D**icit dñs dñs meo. **Q**uā sol⁹ fili⁹ factus
est emanuel. **I**sa. viij. **E**t si enī p̄ est dñs noster p̄ regnū v'l regimē et potestātē. **S**o
lus tñ fili⁹ ē dñs n̄r p̄ nature p̄cipatōez. **S**ede a dextris meis. **I**.i. i. eq̄litate inq̄n
tū deus. **I**oh. xvij. dicit fili⁹ p̄ri. **O**mnia mea tua sūt. et ecōuerso. **U**el inq̄ntū hō
la dextris. **I**.i. i. portiorib⁹ bōis meis. **S**ede. **I**nq̄m. **D**onēc ponā inimicos t. sca. pe.
tuoz. **E**t tenet illd̄ **D**onēc. **I**clusiue. **I**.i. plenarie subijciā v'l adoptatos vel victos. **P**e
dū tuoz. **I**nq̄ntū ad deitātē et q̄ntū ad hūanitatē. **D**eitas est pes. omnia sustētās
et portās. **S**ed d̄. **P**edū. **I**pluraliter. q̄a multipliciter sustētāt. **D**onā. **I**.i. q̄ ad mani
festatōem. q̄ antepositi erāt q̄ ad potētiā. **U**n dicit. **S**upboz et sublimiū colla
ppa virtute calcāui. **I**te natura hūana ē pes. quia ē inferior i. chr̄isto. **E**t d̄. **L**pe
dum. **I**pp̄ter corpus et aīam. **U**n **I**sa. xli. **S**emira. **I**.i. p̄cti **L**in pedib⁹ ei⁹ nō appe
bit. **I**.i. in corpe vel aīa. sub his ponunt oīa. qd maxime fiet in iudicio. **U**n **C**alca
uicos. **I**.i. calcabo **L**in ira mea. **I**

Sermo i
natiuita
te domi
quart⁹

Erbū caro factū ē. **N**ota tria. **P**rimū v̄itas incarnatōis chr̄isti: s̄ manicheū
q̄ dicit chr̄istū assumpsisse corpe⁹ fantastici. ideo dr **L**caro. **I**te hūilitas. nō q̄
libet s̄ vltima. q̄ nō dicit **H**odie factū ē. **I**sa. vi. **S**ed caro. **E**t assumit inferiorē p̄ez.
Ite nō dicit **H**odie factū ē. **I**hō q̄uis bñ dixisset. q̄a nō assumpsit peccatū. **N**ec dic.
Lverbū factū ē. **I**sa. **Q**uia nō assumpsit ignorātiā. **S**ed **L**caro. **Q**uā defect⁹ carnis assū
psit. **T**ercio notat v̄ilitas. vbi dr. **E**t habitauit in nobis. **I**mo vt carnis oppro
briū tolleret. q̄ p̄ctm̄ ade fact⁹ est oīs hō mēdax. **E**t inq̄ratē. q̄a nemo bon⁹ nī
si sol⁹ deus. **I**deo d̄. **L**verbū. **Q**uā verū bonū. s̄ maliciā. **L**Caro. **I** falsitātē.

Alter **L**verbū. **I**dr q̄si vberās acē. **I**.i. aerias p̄tates. **I**te vbi istd̄ breuiatū fuit. sic
dr **R**o. it. **L**verbū breuiatū faciet deus sup̄ terrā. **Q**uā pater breuiatū filiū. **I**tem
Isa. x. **L**Cōsumatōez dñs exercitū faciet i medio oīs terre. **I**.i. i. hierlm̄. q̄ d̄ v̄m
bilicus terre. **E**ze. xxxviii. **E**t i ps. **O**pat⁹ est salutē i medio terre. **U**el vbi p̄is
v̄nigenitū et imēsi. **I**nfra vteri v̄ginal angusta viscera clausū p̄t dīci cōsumatio ab
breuiata: siue vbi abbreviatū. qd inundauit iusticiā: q̄n se iohi baptizādū inclina
uit. **D**at. iij. dicēs. **S**ic enī decet nos implere omnē iusticiā.

Dñs sa
bingē.

Alter **L**verbū caro factū ē et habrauit i nob. **I**te iā nō tñ emanuel. **I**.i. nobiscū deus
vocari possit. s̄ etiā noīet i nobis de⁹. **E**t p̄ss⁹ enī sonat **L**in. **Q**uā cū dicit cō
munionē siue cōsortiū **L**in. **V**ero dicit vnionē. **E**t nota q̄ significāter dicit iohes **L**
vbi caro factū ē. **I**.i. de carne femine. q̄ specialiter caro vocat vbi dei. et nō dicit. si
lius caro fact⁹ est. **N**ec dicit. vbi hō factū ē. cui⁹ rei hec est rō. **C**ū enī dicit iohes
Lverbū caro factū ē. **I**onidit eternā generatōem filij. q̄ vbi coequētiū est mēti. et licz
vbi mētale ad hoīm noticiā creat. nō tñ recedit a mēte. **V**erbum q̄z qd habz hō
in mēte sua. ad hoīm noticiā nō puenit: nisi qdāmō incorpēt. **E**t vbi p̄is vt ad
hoīm noticiā pueniret cū i vocē incorpari nō possz. **L**factū ē caro. **N**oīe carnis de⁹.

Jo. cccxxij.

P 3

Libet XII. Particula.v. La.III.z.v.

signat hūana natura. p̄stās ex corpe et aia. Et ideo poti⁹ dicit Lcaro lq̄s hō. vt si-
gnificaret q̄ totā ex vna carne naturā carnis assumpsit. ne si diceret. factū est hō.
ex duplici carne sicut aliorū hoīm ipi⁹ caro generata videret. Venit igit̄ hū cre-
ans. vt crearet hū creatū. s. hoīm. nā oīs creata verbū est. sic dicit Iſa. lxxix. Hō
fuit hū qd nō oīderet eis ezechias ī domo sua. Venit q̄s fili⁹ natural⁹. vt filios
in adoptōem p̄paret. Venit alpha ad o: vt o reuolaret ad a. Venit p̄m⁹ ad nouis-
simū. vt nouissim⁹ exaltaret ad p̄mū. Prim⁹ qdem inter rōnabilia de⁹ est: hō no-
uissim⁹. Venit principū et finis. vt sic hominē cōsumādo finiret. et ipm faceret p̄n-
cipiū. Venit splendor glie ad lapidē caligis et ymbra mortis. Venit figura substā-
tie siue signaculū qd signauit pater. vt reformaret similitudis resignaculū. Venit va-
por p̄utis dei. ad glaciē siue cristallū. q̄ gelauerat ex aq̄. Eccl. xliij. vt suo vapore
remitteret gelicidiū. Venit cādor in nigredinē. q̄ facies omnū vt nigredo olle.
Venit speculū sine macula ad faciē maculosam. Venit via ad errātes. p̄itas ad mē-
daces. vita ad mortales. et hmoi. Et b̄ totū nob̄ p̄stitū ē p̄ mariā.

Dic p̄tercio capitulo debuit scri-
bi christus lux

Christus splendor **Capitulū iij.**

Splendor. Unde ap̄ls Heb. i. vbi filiū dei cōmēdat a mltis dicēs. Qui cū
sit splendor glie zc. id ē. splendor p̄ris. q̄ sicut splendor solis nascit a sole. et ei ē
coequē et ipm demonstrat. Et sic dei fili⁹ a p̄re nascit. eadē coetern⁹. et eū demō-
strat et notificat. Et figura substātie ei⁹. i. p̄ris. Ad t̄m figura ei⁹. i. figura sub-
stātie ei⁹. i. p̄ris. Et figura. i. speculū et imago p̄ris. Nā ī ipō p̄r est et cōgscit. sic
res dicit esse ī sua imagine et ī speclo videri. Sed ē d̄rntia mltā. q̄a res q̄ ī sua imagi-
ne v̄l ī speclo cognoscit. nō est eadē substātia cū imagine sua v̄l speclo. Sed fili⁹
in q̄ est et cognoscit p̄r. eadē suba ē cū p̄re. Vñ circūspect⁹ ap̄ls loq̄ns nō dixit t̄m
q̄ fili⁹ sit p̄ris figura. sed poti⁹ l. figura substātie patris. Iq̄s dī. Ita ē figura p̄ris
q̄ est eiusdem substātie cum patre.

Item de hoc splendore loq̄tur Iſa. lxij. vbi agit de duplici christi natiuitate. s. a p̄re q̄
eterna ē. et a matre q̄ tpalis ē dicēs. Propter sion nō tacebo. et p̄p̄ hierlm̄ n̄ de-
scā. i. p̄pter honorē militātis et triūphātis ecclie. donec egrediat. i. palā fiat p̄ car-
nalē natiuitatē vt splendor iust⁹ ei⁹. i. christ⁹. q̄ anthonomasice dicitur iust⁹. Et q̄ iu-
stificat militātes et p̄us iustificauit triūphātes. Et dicit christ⁹ splendor. q̄a sic splen-
dor a toto sole egredit et est ei coeuius et substācialis. sic et fili⁹ a patre et patri ē
substācial⁹. Et saluator ei⁹. i. s. vtriusq̄ ecclie vt lāpas accēdat. Nota q̄ ad habē-
dū v̄l faciēdū splendorē. ponit oleū ī lāpade. et ignis ī oleo. Sic factū ē q̄n diuitas
posita ē ī vitro n̄re fragilitatis mediāte oleo caritatis. tūc enī lūm̄ier. i. sapiētia dī
accēdit lucernā vt q̄reret dragmā p̄ditam. Lu. xv. et sic habet splendor sempiter-
nus quo illuminat⁹ est mūd⁹.

Christus ventus et spūscritus ventus **Capitulū v.**

Vent⁹. i. spūscritus. Vent⁹. s. auster q̄ p̄flauit hūc ortū. Cañ. iij. Surge aq̄
lo et veni auster. p̄fla ortū meū. et fluent aromata illi. Ist⁹ videt dñs dixit
se spūscrit⁹ ī gēinis sc̄ificatōe. Itē christi caritas p̄r dicit auster. Vñ abacuc. iij.
De⁹ ab austro veniet zc. Quia p̄pter nimā caritatē suā q̄ dilexit nos: dignat⁹ est
incarnari. Et hic auster. gelicidiū aq̄lonis caritatis sue calore dissoluit.
Itē de b̄ v̄eto dicit Osee. xij. Adducet dñs v̄etū v̄etē de deserto ascēdentē. et sicabit
venas ei⁹. et desolabit fontē ei⁹. et ip̄e diripiet thesaur⁹ oīs vasīs desiderabil⁹. Ad-
ducet dñs. i. p̄r ventū v̄etē. i. spūscritū. q̄ ī eo q̄ v̄et⁹. a p̄uo estu tot⁹ cupie
gēinē refrigerant. imo etiā ī ea fomitē peccati extirrit. sic stat⁹ venti cādelā extinguit.
Et nota q̄ vent⁹ v̄rēs ebibit humorē. et desiccāt terrā p̄ui humoris. vene mort⁹.
Spūs ḡscrit⁹ ī eo q̄ v̄rēs. ipam desiccavit p̄us. et desiccāt ardore p̄fecte caritatis
replenit. Nota q̄ eua discredidit deo mortē cōminātī. Gen. iij. Quacūq̄ die cōme-
mor. mori. et credidit diabolo vitā p̄mittēti. Neq̄q̄ moriemī. Et ab istis duab⁹
venis fluxit om̄e pctm̄. q̄s christ⁹ bō fact⁹ ī mariā. desiccavit ī nob̄. Ad enī potuī

Que descēderūt i ortū ꝑclusum

Bar.

set inflāmari. i. deo nro q ignis ꝑsumēs ē. Heb. i. si. guidari. nisi pns p grām spūs sancti fuisset exiccata. Isa. li. **Q**uāq nō tu siccasti mare. i. mariā. Laquā abyssi ve hemētis. Per ardorē autē seu incēdiū ꝑfecte caritatē digna fuit ꝑcipe illū q ē ignis. **U**n brūs bē. Maria qā pl^o oīb^o dilexit. singulare miraculū de^o pater i ea ꝑpetra uir. **D**e deserto. i. celo: quod deseruerūt peccātes angeli. qđ appellat desertū. **L**uce. xv. **U**n dictū ē marie. **S**pūs sanctus supueniet. i. de supnis vēiet i te. **D**ē enī da tū optimū desursū ē. Jac. i. **A**scēdētē. i. ab effectu. i. ascēdere faciētē ipāz brām ḡgū nē. ꝑ cocleā hūilitatis et ḡdus meritorū: vsqz ad sedentē i throno dñm maiestatis. **E**t siccabit venas ei⁹. i. i. mortē. de q agit sup. **M**ors ero mors tua. **T**riplicem enī venam ꝑcti siccauit spūs sanctus i ḡg. nē i sua sc̄ificatōe. **V**enā supbie. infūdēns grāz eximie hūilitatis. **V**enā auaricie. infūdēdo ꝑfectū trēptū mūdane ꝑspiratē z amorē paupratē. **V**enā carnal cōcupiscētie. infūdēs desiderū z amorē ꝑpetue virginitatē. **E**t hec tria radices sunt et initia oīm maloz. i. **J**oh. ij. **E**t desolabit fontē ei⁹. i. fomītē original. qđ est fons oīm peccatorū.

Aquila

Alter. **F**ili⁹ dei dī vēr⁹ vrēs. quē ꝑ adduxit i mūdū qñ ipm ꝑstituit icarnari d des⁹ **B** to. i. de ḡginis vtero. sicut glōfat **A**qla. q videlicē vter⁹ virginis desertū dr. qā ipā est via vīris iūia. qā nullo hūano ope excultra. qz nullo hūano semie semiatā. **D**e ḡ deserto inuenies titulo de delicijs hui⁹ orti. sup ꝑti. i. **A**scēdētē. i. nōticiā ho minū. **U**el desertū appellat synagoga. deserta a deo. de q ascēdit. i. recessit. **U**el de fertū. crux. vbi apli deseruerūt eū. de q ascēdit in celum. **E**t siccabit venas eius. et desolabit fontē ei⁹. vt sup⁹ expositū est. **I**pē etiā desiccāt in nobis ꝑ grām suā ve nas mortis. i. peccata mortalia. z tres ꝑcupiscēcias. z ḡ in ꝑsenti. **E**t desolabit fō tē. i. fomītē in futuro. **E**t ipē diripuit in suo aduētū. **L**hesauz oīs vasis deside rabil⁹. i. paulū q fuit vas electōis. **A**ctūū. i. et dionysū z ceteros. **U**n **L**u. xi. **C**ū fortis armat⁹ zc. **E**t ḡ ꝑ doctrinā aploz. **U**n. **L**u. siccasti fluuios etban. i. i. dia/ boli. qz etban interpretat fortis. **I**pē etiā dī ventus vrēs. **Q**uere paulo infra.

Christus ventus

Christ⁹
vent⁹

- Quia inuisibilis i sua maiestate. **U**n **J**oh. i. et. i. **J**oh. iij. **D**eum nemo vidit vnq̄.
- E**ro. xxxij. **N**ō videbit me hō et viuet. **J**oh. ix. **S**i venerit ad me nō videbo eū.
- Quia leuis i sua hūanitate. i. sine ꝑdere ꝑcti. **U**n caro ei⁹ dī nubes leuis. **I**sa. xix.
- Quia refrigerās z extingūēs incendiū ꝑcti et fomītē in ꝑmo aduētū. sic ꝑz in brā ḡ gine. vt sup⁹ imediate. **U**n. **U**ir⁹ altissimi obūbra. tibi. **I**n nobis etiā ꝑ grāz suā refrigerat z extinguit feruores iracūdie et estus luxurie et gule.
- Quia vehemēs in sc̄do aduētū. qñ supbos q sunt qñi turres deijciet in infernū. qñ franget deus omne supbū. **J**oh. i. **V**entus vehemēs irruit. **A**pocal. xvij. **S**ustul lit vnus angel⁹ fortis lapidem molarē.
- Quia naues submergit in mari. qđ erit in iudicio. qñ in spīritu vehemēti cōteret na ues tharlis. deijciens eas in amaritudines eternas.
- Quia valde mobilis ab effectu. sicut patet in maria. que ipō ꝑcepto. statim abijt in montana cū festinatōe zc.
- Quia modica deijcīt pluuiā. **S**ic et ira christi modico imbre lacrimaz. **U**nde z di cīt ei. **C**um iratus fueris misericordie recordaberis.
- U**rens. q dicit ascēdere de deserto. qz nihil adeo deberet in nobis vrere carnales cō cupiscēcias. sicut memoria passiōis. vbi oīes excepta virgine deseruerūt eū. **J**o peti iustus. **U**re renes meos et cor meum.

Christus aer

Capitū vi.

Et aer. **A**er ē grā spūs sancti ei obūbrās. **U**el christ⁹ aer. **J**oh. xxxvij. **S**ubi to aer. i. i. christ⁹ fm diuinitatē. **C**ogēt in nubes. **I**n ḡ q dicit. **S**ubito. **I**nota tur acceleratio icarnatōis. **E**ccl. xlij. **M**edicina oīm in festinatōe nebule. **I**n ḡ q dicit. **C**ogēt. **I**notat q pura caritas. mera pietas. supabundās misericordia: chri stū qñ coegerūt assumerenubē carnis. d q dī **I**sa. xix. **E**cce dñs ascēdet sup nu/

Christus aer

Lbem leuem zc.

- Quia sicut aer vita corpis. sic christ⁹ vita anime. **E**t sicut nō viuit corpus sine aere

Fo. cccxxij.

P 4

Liber xii. Particula.v. Ca.vii.z.viii

sic nec aia sine gratia christi. Ideo dicit **Tren. iij.** Spūs oris nostri christ⁹ dñs
 zc. **Actu. xvij.** Ipe est in q̄ uiuimus mouemur et sumus.

Quia cū attrahit nō uidet. quia i nobis assumit vñ videat. Similiter christ⁹ inuisi-
 biliter intrauit in virginē. ex qua carnē assumpsit. in qua visibilis apparuit. **Baruch. iij.** Post hec in terris visus est zc.

Quia si fuerit purus. sine corruptōe attrahit. sine pōdere retinet. sine corruptione
 emittit. Sic christ⁹ conceptus est a virgine sine lesione castitatis. portatus absq̄
 onere v̄tris. natus absq̄ dolore parietis. et hoc. quia purus. i. sine peccato.

**Christus
aer**

Quia receptaculū auiū. i. contēplatiuorū. q̄ volant pennis virtutū. In eo enim vi-
 uimus mouemur et sumus. vt supra.

Quia oīa loca ei nō puia. fetida z corrupta sūt. sic oēs aīe ferent sine grā dei.

Quia in estate sue p̄dicatōis. delectabilis et serenus. **Un Joh. vi.** dicit ei pet⁹. Ad
 quē ibimus. verba vite eterne habes.

Quia in hieme passiōis sue obscurus. **Isa. liij.** Inglori⁹ erit inter viros aspect⁹ ei⁹
 zc. **Eodem. liij.** Vidimus eū et nō erat aspectus zc.

Quia nubilosus pluuiā sīgt. Assumptur⁹ enī nubilū carnis nr̄e. Descendit sicut plu-
 uia in vellus. I

Quia licet nubilosus ex se et obscur⁹. tñ illustrat⁹ a sole. tot⁹ efficit splēdid⁹ vt sol.
 Istud intellige de hōie assumptō i vnam psonā cū vbo assumēte. Nō assumptus
 aer nubilosus. vñ assumēs sol. hūc aerē in sui claritatē et colorē conuertens.

Christus nix

Capitulū vij.

In **Isa. lv.** Quō descēdit imber et nix zc. sic erit vñ meū. i. fili⁹ dīc pater.
Eccī. xliij. Impio suo accelerauit nūē. i. i elect⁹ suis fr̄igeriū z seruoze vici-
 lozū rēptatiū

Christus nix

Quia natū et purissimū habz candorē. **Eccī. xliij.** dī de nūe ad l̄am. Pulcritudi-
 nē cādorē ei⁹ admirabīl ocul⁹. **Sap. vij.** Ipe est cādor luc⁹ eterne zc. **Cañ. v.** Amī-
 cus meus cādidus et rubicūdus. Natus est enī de purissima virgine tot⁹ candid⁹
 et purus. **Isa. xxxv.** Glōria libani data est ei. q̄ interpretatur candor.

**Christ⁹
nix**

Quia desursum venit **Joh. iij.** Qui desursum venit super omnes est.

Quia minuta descendit. **Phil. ij.** Semetipm exinanīuit formā serui acci. zc. Item
 lminuisti eum paulominus ab angelis. Iqui nō sunt carnei. nec possunt mori.

Quia terre immūdiicias operuit i cruce. i. peccata terrenoz. ne corā patre apparerēt
 ad vindictā. Unde ps. Operuisti oīa peccata eozū pallio. s. misericordie vñ carnis
 crucifixe. Unde et dicit **Eccī. xxiij.** Sicut nebula texi omnē carnem.

Quia visum disgregat.

Quia frigida ē. et tāgentes se infrigidat. Brissima enī caro christi carnis hūane nō
 sensit incētiū. Un **Lestimēta ei⁹** i. i. mēbra. d̄ q̄bus dicit matri sue **Joh. x.** Pd-
 le et carniū vestisti me. Apparuerūt sicut nix. i. trāfigurātōe. **Matth. xxiij.** Par-
 te. **Lu. ix.** Christ⁹ etiā tāgentes se p verā dilectōnem et purā oīem. refrigerat ab
 estu vicioz. Un d̄ p̄po dī. **Eccī. xliij.** Impio suo accelerauit nūē. i. refrigeriū p̄tra-
 estum viciozū.

Quia seruoze solis z tepore aure dulc⁹. cito i aquā resoluī. Caritas enī q̄ p solē. z pi-
 eras q̄ p tepore. fecerūt xpm pati. q̄ i sua passiōe effect⁹ ē sicut aq̄. sic dicit i ps.

Quia resoluta i aquā. nūq̄ itez sit nix. Cera ei resoluta itez cera ē. sūz plūbū reso-
 lutū plūbū ē. aq̄ glaciata itez aq̄. s. nix resoluta i aquā nūq̄ itez erit nix. Sic xps
 in passiōe effusus sic aq̄. resurgēs ex mortuis iā n̄ mori. mors illi vltra n̄ dñabit.
 Scōm hāc p̄petatē moralz. vñ gīras significat p nūē. q̄ semel amissa irrepabil est.

Christus imber

Capitulū viij.

I **Imber.** Christus. De quo dicit **Osce. vi.** Veniet nobis quasi imber tpaneus
 z serotinus. Quere libro. vij. ti. ix. **B. Isa. lv.** Quō descēdit imber et nix zc.
 vsq̄. Uic erit verbum meū. i. filius.

Christus imber

Quia ardorem t̄pis rpat. Ante aduentū enim christi estuabat tot⁹ mūd⁹ caumate

Que descēderūt i ortū p̄clusum

et incendio peccati. Ad hūc ardorē sedandū imisit dñs primo inundatōez diluuij. scdo pluuiā p̄dicatōis. p̄phetaz et sue. tercio aquam et sanguinē de fontibz corpo-
ris sui. Isa. xij. Daurietis aq̄s in gaudio de fontibz saluatoris.

Christus
imber

Quia ventū sedat. ventum. s. mūdani status et diabolice rāptatōis. et hoc doctrina
sua et exemplo sue cōuersatōis. Eccl. xliij. In sermone ei? siluit vent? .i. insidie
diaboli. De quo vento dicit Ezech. i. Ventus turbinis veniebat ab aq̄lone. a q̄
pandēt omne malum. Dicere. i.

Quia hūanis v̄sibus terrā habilitat. que p̄ defectu pluuię qñ findit. colli se nō pati-
tur. semē iactū in ea suffocat. Findit p̄ diuisiones et scissuras ire et odi. colli se nō
patit. vomere. s. verbi dei p̄pter duriciā suā. semen. i. grā spūsc̄i in ea suffocat. qz nō
refert debiti fructū. Christus autē q̄ in aduētū suo descendit sicut imber et nix d̄ ce-
lo. p̄tra hec tria incōmoda triplicē attulit medicinā. Un̄ seq̄t in autoritate Isaie
lv. q̄ Limber inebriat et infundit terrā. p̄tra p̄mū. s. scissuras. Lgermiare eā facit. Is-
scōm. Ldat semen ferēt. p̄terciū. qd nō p̄t facere nō exulta. Un̄ seq̄t. L Sic erit p̄
bū meum. i. fili. dicit pater L descendēs sicut imber et nix. et sicut pluuiā i vell?
Eze. xxiij. Deducā imbrē in tpe suo. et pluuię b̄ndictōis erūt. et terra dabit fructū
suum. Itē de hoc imbre dicit in ps. Descendet sicut pluuiā in vell?.

Christus pluuiā. Capitulū ix.

Isidor?

Pluuiā. Christus pluuiā. Un̄ ps. Descendit sicut pluuiā i vell? et. Isidor? A
dicit i libro etimologiaz. q̄ pluuiā d̄r q̄si fluuiā a fluēdo. q̄a christus a sum-
mo celo egrediens i incarnatōne fluxit in vterū ḡginalē. Jo dr. L Descendit sicut
pluuiā in vell? Flora tria. Primū. q̄re christ? pluuiā. q̄ntū ad incarnatōez. Secū-
dū q̄re maria vell? Terciū q̄re mod? incarnatōis velleri compaf. Dicit gl̄ Descē-
det. p̄bū descendendi innuit hūilitatē. descendere enī est q̄si de alto mittere se de-
orsum. et p̄tinet ad illi? maiestatē exinanitōem. Phil. ij. Exinaniuit se formā ser-
ui accipiēs. Isa. xix. Ascēder dñs sup nubem leuē. Ascēsus iste fuit descēsus. qz ce-
lū alti? q̄s nubes. Erpone et q̄re titulo suo sup li. eodē. p̄ti. i. c. viij. L.

Item. in verbo descēdēdi p̄fundit supbia diaboli. q̄ voluit ascēdere. et iō cecidit et nō
adiiciet vt resurgat. Isa. xliij. Quō cecidisti de celo lucifer et. Qui dicebas in cor-
de tuo In celū cōscendā et. In p̄terciū n̄ra cōfundit supbia q̄ magis imitari volu-
mus diaboli q̄ deū. Brūis. Bēf. Age nunc sequere ducem tuū et.

Descendit Ierīā fili? dei. cui? oīs actio nostra est lectio. vt exēplo ei? addiscerem? de-
scēdere p̄ hūilitatem. Un̄ Isa. xlvij. d̄r aīe peccatrici. Descēde sede i puluere ego
filia babilon et. Istō iuenies optime expositū i tractatu n̄ro de hūili penitētia.

Itē L descendit. vt satisfaceret petitiōi ecclie. de q̄ Isa. lxiiij. dic̄ ei p̄pha ex p̄sona eccle-
sie. Utinā dirūperes celos et descēderes. a facie tua mōtes diffunderēt. i. supbi hūi-

Itē L descendit. vt p̄passionez nob̄ oīderet q̄ nob̄ p̄patiebaf. Ero. iij. L U-
dens vidi afflictōez ppli mei. et descēdi libare col de manibz egiptioz. i. demonū.

Itē L descendit. ad nos. qz nō poteram? ad eū. sic medic? p̄paties v̄it ad decubātem
egrotū. Infirmitas enim i capharnaū. i. i mūdo p̄ amorē terrenoz. Jo ei? icarna-
tio d̄r visitatio. ibi. L uē. i. Visitauit nos oriēs ex alto. et Dan. iij. Ecce vigil san-
ctus de celo descendit. L descendit. i. ḡfilius. q̄a qui vult iacentē erigere. optz eū ab
altitudine sua descendere vt a statu suo incuruet. Ideo christ? L descendit. san? ad
egrotū. medic? ad vulneratū. L descendit sicut pluuiā et. L Notādū. q̄s est q̄ descē-
dit. p̄fecto fili? dei. cui clamabat ecclia Isa. lxiiij. Utinā dirūpes ce. et vt sup̄ ime-
diatē. Itē ps. Inclina celos tuos et descēde et. Un̄ L descendit. de sinu p̄ris i vte-
rū ḡḡis m̄ris. Joh. xvi. Exiui a p̄re et veni i mūdū. i. ḡgis vterz. q̄ dici p̄t mūdus
empharice. Ad quid L descendit. multiplici. s. d̄ causa. vt supra imediare. Quol de-
scendit. in vellus. id ē. in virginitatē marie merito sue humilitatis. Quomodo
L descendit. sicut pluuiā in vellus. id est. placide in placidam. quiete in quietam.
suauiter in suauem. sine strepitu in pacificam. secrete in absconditā. benigne in be-
nignā. iocunde in iocūdā. vtiliter i putilem. et in fructiferā fructuose. Non enim
quocūq̄ modo dicit descēdisse. s. sic pluuiā i vellus. L Sic pluuiā. q̄a venit cū oīsi

So. cccxxv.

Liber XII. Particula.v. Ca.IX.

plenitudie et abundancia graz. **Un** eze. xxiij. Pluuie bñdictois erūt zc. **Quere** sup
psu. vij. vbi or? d? p?lut? **I**o incarnatio d? plenitudo tps. ad Gal. iij. **I**te eze.
i. vbi loq? de aduētu filij i carnē d? q? aspect? ei? erat sic arc? cū fuerit i nube i die
pluuie. **E**t nota q? pluuia hec oēs ppetates suas i mēte vgis ppleuit: q? p vell? **E**t
in carne eiusdē q? desig? p terrā. **E**t nota q? pluuia desig? deitātē vl? graz. stillicidia
vniuersitatē vl? mltitudinē carismatū. **I**te d? hac pluuia i ps. Pluuia volūtariaz
segregabis de? zc. **O**ld? **I**psu segregab. i. purū et segregatū a mal? dabis. **A**d
Deb. vij. **T**al? decebat zc. vsq? segregat? a pctoribz. **L** Hereditati tue i. gētibz. d? q?
bus d? **P**ostula a me: z dabo tibi gē. here. t. **L** Pluuia i. filij tuū volūtaria **L** q? ex
mera gra fuit i carnat? et oblat? ē q? ipe voluit. **I**sa. liij. **E**t i firmata ē i ipa iudea
tu v? p fecisti eā i. p fices in fine. et est pphetia de futuro. **I**sa. x. Reliquie puer/
tent. **D**eutero. xij. **N**ouissimo tēpore reuerteris ad dominū deum tuum.

L Pluuia i enī lauat lanā ad emūdatōez. terrā rigat ad fructificatōez. **S**ic vna aq? sapi
entie salutar? i. vna eadēq? gra saluatoris. vno descēsu mūdauit vgis mēte ad sū
mā puritatē pus. et fecūdauit vētrē ad excellētissimā plē. et s? posterū. **E**t q? bñs
est fruct? vētr? tā gl'iosa ē puritas mētis. **N**ec solū mūdauit mēte: et fecūdauit car
nē. s? vtrūq? mūdauit. vtrūq? fecūdauit vna eadēq? gra saluatoris. **E**xterius ei oēs
ignorātiā mētis. extērit oēm cupiam carnis. carnē fecūdauit ad plē. z mēte ad oēs
stutē. **U**nā eadēq? mēte reddidit vicij vacuā. stutibz plenā. **U**nī eadēq? carni cō
tulit fructū fecūditatē: z p suauit florē vgitatis. **E**t licet dici et credi debeat: q? sū
semel opata sit dei gra hec duo i vgie. tū sū qd pus i fundit sol i mēte et fecūdauit
ad fidē. postea solā carnē fecūdauit ad plē. **F**ides i mēte sola. ples i carne sola. pus
fides. postea ples. et nisi pcessisset fides cōceptōis: oino n? successisset fecūditas. plis.
Fides pcessit. ples accessit et fides fecit. nō ei adhuc credere: s? iā scire optuit qd
rei expimēto pbauit. **R**ecte g? dictū ē. qz sū petitorēz gēdōis iuxta aliqd pus i fu
dit ros solū vell? vginē mētis. z ita postmodū iuxta aliqd solā trā vginē carnis.

Cassiod.
senator

L Sicut pluuia i. qd i. cū omni plēitudie z abundātia graz. vt sup? dictū ē imēdiate. **S**
Sicut pluuia **C**assiodor? senator. **S**ic pluuia cū sūmo silētio descēdit. et vell? sibi
expositū pfūdīt et replet. sic vbi diuitas repleuit vginē corp? et possedit vginē
mētē. qū virgo totā se ei etponēs rñdit. **E**cce an. dñi. fiat mihi zc. **E**t sic pluuia
pfunden? vell? illd? in regz illibatiq? pseruat. **S**ic diuitas integrā illibatiq? vgi
nē p suauit eq? ad i gressum sū et egressum. **S**icut ei integrā iuenit. sic et integram
nascēdo reliq? **N**ā sit enī genitale secretū clausū z imaculatū. nec p cussa sūt mīna
viscera. sicut vell? nō scindit aut corūpit cū iplet aut euacuat a pluuia. **E**t sicut
stillicidia stil. sup? trā **C**assiodor? **D**iuitas enī vbi descēdens i vginē sic stil. stil.
sup? terrā i gremiāre eā fecit germē vite. s. delectabile germē illd? et nō aliūde q? ex car
ne ppa. s. p infusione diuie maiestatis. sicut p stillicidia terrā dicim? gremiāre. **Q**uid
enī aliū fuerūt spūscī obumbratio. plenitudo grē. seruo: fidei. castitas vgināl? qz
stillicidia qd i graz in ipam descēdētū. vt hec terra pduceret fructū suū: **E**t nota q?
p pluuia descēdentē in vell? nō germinādi naturā expssit e vellere. sed modū egre
diendi et nascēdi et vrgine.

Cassiod.

Ite huic sentētie cōsonat illud **I**sa. lv. **Q**uomodo descēdit imber zc. **Q**uere supra
ca. vij. vbi christus dicit imber sic erit verbum meū i. filius meus. **S**i enī rāra
vis et natura pluuie tā potēs ē vt hec faciat terre isti visibili. mltro magis vbi dei
i. filij patris replere potuit et pfundere vrgine viscera ad germinādū. vt. s. filij
designat? in gēmie: et ea i fructū erūperet. terreq? integritas illesa maneret. **U**n z
d? **I**sa. xlv. **T**erra germinet saluatorem.

L Sicut pluuia i. nō sicut ignis i sicut pluuia i venit christ? i pmo aduētu vt sup? i scō
aū vēr sic ignis stupā. i. carnales psumptur? **D**e q? eccl. xij. **S**trupa collecta syna
goga peccatū **Q**uibz d? vsa. i. **E**rit fortitudo vsa vt fauilla stupe. z op? vrm q? scī
tilla. et succedet vtrūq? sil. z nō erit q? extinguat. **I**o dic? ps. **I**gnis aū ipm pcedet.
z in circuitu ei? **I**te i p?pectu ei? ignis exardescet. z i circuitu ei? rēpestas valida.
L Sicut pluuia i. sine strepitu z ad fertilitatē. non sicut grando q? descēdit cū strepitu

Que descēderūt i orū p̄clusum

et ad sterilitatē. sic enim descendet in iudicio sup reprobos. Unde Sap. v. **A**p̄
trōsa ira plene mittentur grandines.

Hiero. Sicut pluuia. **Dico.** Celestis plane imber i ēgineū vell^o placido se ifudit illapsu. z
tota diuinitatis vnda se p̄tulit i carnē qm̄ v̄bū caro factū ē. ac deinde p̄ crucis patibu
lū exp̄ssū: terris oīb; pluuiā salutarē effudit. ac stillicidia gr̄e hūanis p̄stitit mētib;.
Sicut pluuiā i vell^o. **In** p̄mo ei aduētū venit ch̄ist^{us} se indurur^{us} veste n̄re hūanita
tis. Et q̄a fere oē gen^{us} vestis fit ex lana et lino v̄l serico. ideo **L**descēdit sic pluuiā i
vell^o. **I**yt de vellere sibi tunicā mūdā assumeret. Et ideo necesse fuit vt ch̄istus
lana hūane carnis induēdus: ip̄am p̄us lanā mūdaret. **Quidi^o.** Vestes q̄s gerit^{ur}:
sordida lana fuit. Pluuia v̄o mūdāt lanā. **E**t sic stillicidia stil. sup trā. **I**yt lino q̄
se idueret. de terra p̄luta germiaret. ij. **R**e. xxiij. Sic pluuijs germiat herba d̄ ter
ra. **I**deo d̄r de sapia. **Q**uesiuit lanā et lino et sericū. **I**te. **B**issus et purpura idumentū
ei^{us}. **E**cce in vestimēto dñi lanā et lino et sericū. **B**issus enī lino est egiptiacū. pur
pura gen^{us} serici cōueniēs regib;.
Per lanā ḡ vestis exterior. i. hūanitas et hūani
tati cōiuncta hūilitas. quē lana reciprocāt in se. **P**er lino interior v̄rginitas.
Alter. **U**ell^o. **I**marie ēgitas. in quā ch̄ist^{us} **L**descēdit vt pluuiā. **I**yt eā faceret fructifi
care. **T**erra. ei^{us} hūilitas. pluuiā. gr̄a v̄l deitas. stillicidia: gr̄az et donoꝝ abūdātia.
q̄ descēdit in cam merito sue hūilitatis. **I**deo dicit **L**sup terrā. q̄ est infimū elemē
tum. et signat hūilitatē. q̄ dicit q̄si hūi latens.

Ch̄istus pluuiā

- Quia de nubibus. i. de sanctis p̄iarchis et p̄phetis. de q̄bus **I**sa. lx. **Q**ui sūt isti q̄
vt nubes volāt: venit ad nos p̄ v̄rginē. **I**sa. xlv. **R**ubes pluant iustū.
- Quia p̄ occasione: nō p̄ causā fecit lubricare indeos. quoz vie facte sunt tenebre z
lubricū. **L**uce. ij. **E**cce positus est hic in ruinā zc.
- Quia sordes peccatoꝝ lauat. infundens gr̄am p̄p̄t̄ionis. vt patet in magdalena.
Isa. iij. **S**i abluerit sordē filiarū syon. i. eccl̄ie zc.
- Quia terram. i. terrenū peccatoꝝ: q̄ puluis est: conglutinat. vt gr̄atiā valeat cōtine
re. **C**or enim fatui quasi vas contractū. **E**ccl̄. xxi.
- Quia ardorem cōcupiscētiāz refrigerat. **D**an. iij. **F**ecit mediū fornacis zc. **A**n ad
uentum enim ei^{us} erat mūd^{us} q̄si qdā fornax succēsa a coq̄nte. **O**see. viij. i. a diabolo.
- Quia in terra eccl̄ie. vel in p̄scia fidel̄ aīe. plantas virtutū educat. et virtutē fructifi
candi subministrat. **U**nde. **E**t adiunabit eos dominus zc.
- Quia sitientes iusticiā porat. qd̄ erit in cōsumatōne. **U**nde. **E**xpectabūt onagri.
Un̄ eccl̄. xv. **L**q̄ sapientie salutaris po. illū. i. iustū. **I**te **J**ob. vij. **S**i quis sitit
veniat ad me et bibat. **P**oc enim clamauit homo factus.
- Quia solius est dei pluerē. **I**tem q̄a quādoq; pluuit: q̄nq; nō pluuit. **J**ob. xxxvi. **Q**ui
aufert stillas pluuię. et effundit imbres ad instar gurgitū.
- Quia sup quosdā pluuit. sup quosdā nō pluuit. **A**mos. iij. dicit ip̄e. **P**lui sup vnā
cinitatē. et sup aliā nō pluui.
- U**t sedaret sitim antiquoꝝ et eoz desiderū. **D**e quo dicit in p̄s. **E**xpectabūt onag
ri in siti sua. **I**deo clamauit **J**ob. vij. **S**i q̄s sitit veniat ad me et bibat.
- U**t exstingueret ignem peccatoꝝ. **D**an. iij. **A**ngelus dñi descēdit cū azaria zc. et se
cit mediū fornacis quasi ventū rois flantem.
- U**t terram. i. terrenos fructificare faceret. **I**sa. lv. **Q**uō descēdit imber zc. vsq; inē
briat terrā et germinare eā facit. z dat semen serēti et panem comedenti.
- U**t sordes peccatoꝝ ablueret. **U**n̄ ad h̄ pluries fudit lacrimas. sudorē. z sanguinē.
Item nota. q̄ quattuor mala quasi principalia sunt in nobis. **V**acuitas in men
te. ardor in carne. ariditas in affectōne. et sterilitas in opere. **C**ontra hec quattu
or attulit quasi quattuor antidota ch̄istus descendens sicut pluuiā vel imber.
Quia quasi inundare fecit nostrā vacuitatē. **A**būdantia enī pluuię: flumīa: riuos:
z paludes q̄nq; facit inundare. **R**efrigerauit ardorē cōcupiscētiāz. pluuiā enī z im
ber p̄stant refrigeriū. **R**igauit ariditatē affectionū et orationū. i. subministrādo de
uotionem. **F**ecundauit sterilitatē mētū vel operationū. **U**n̄ **L**et dat semē serēti. et

Fo. cccxxvi.

Liber XII. Particula. V. Ca. IX.

panem comedeti. **I**sti autē q̄ttuor effect⁹ patēt in annūciatōne filij dei ad ḡginē. **Q**ue salutata refrigerabat. cū diceret ei **L**ue. i. i. sine ve culpe et pene. **R**efrigerata satiabat. **U**n Lgrā plena. **E**t notat triplex plenitudo. **D**ēs. vñ Lgrā plena. **U**en tris. vñ. **L**ōns tecum. **C**arnis: vñ **L**benedicta tu in mlierib⁹. **S**atiata p̄fortabat. vñ. **L**ne timeas maria. **C**ōfortata secūdabat. vñ. **L**spūsc̄tūs supueniet i te rē. **E**t ideo q̄si itroducta i cellā vinariā. et inebriata: assensit nūcio dicēs. **E**cce ancilla domini. fiat mibi fm ḡbū tuū.

Cassiod. Descēdit sicut pluuia i vell⁹. **C**assiodor⁹. **U**ell⁹ ḡgo maria exorta et detōsa ex ouibus isrl̄. i. ex iustissimis pentib⁹. q̄ q̄si oues erant. i. innocui et simplices. māsuēti ⁊ mires. i. se benigni et alijs p̄ficiui. **L**ege lib⁹ de infantia saluatoris. q̄ tñ apoc̄rifus ē.

Maria vellus

Quia vell⁹ lana ē carne decisa. et de corpe sublata. ecce virginēū pectus lōge remotū. valde alienū a desiderijs carnalib⁹. et sordidis corpis passiōib⁹. **P**reciosū vell⁹: mētis ḡginēe mundi cogitat⁹. pectoris virginēi casti affect⁹. **U**ellus enī ist⁹. virtutū omnīū ornatus. vestit⁹ iocūdu⁹. **U**estiri vellere marie. est circūamictū esse varietate. **P**ilis carnalib⁹ sordidis ⁊ capnis ignominiose regit⁹ q̄cumq⁹ ḡ vellere nō vult. **P**ili hui⁹ velleris. sublimes subiles lōgins extēsi: suaves et recurui virginēi cogitatus et affect⁹. **E**t ḡ ois ornat⁹ p̄trus: cumul⁹ ois ḡre et glorie vniuerse.

Quia sicut de vellere sumit⁹ portio vt inde fiat vestimentū. **S**ic de substantia ḡgis: velut de vellere lanā: modicā portōem sumpsit spūsc̄tūs artifex. de q̄ ineffabili artificio: tunica tenuit q̄ indutus ē filius dei. **E**t ideo christ⁹ de spūsc̄tō dī incarnat⁹. **S**icut videlicet de corpe adā dormiētis: sublata est portio de q̄ formata ē eua. **E**t nota q̄ hec vestis fuit tunica incōsutil. s. q̄si de vne pietē gallice. q̄ de sola matris substantia. **A**ſe autē tunice p̄fute: q̄si a partib⁹. q̄ partim de p̄re: partim de matre. **N**ota etiā q̄ duplicē tunicā fecit maria christo. et vtraq⁹ fuit incōsutilis. **J**oh. xix. **E**rat autē tunica incōsutil rē.

Quia sicut sine ouis lesiōe sumit⁹ ab ea vellus vt inde fiat vestimentū. **S**ic sine lesione sue ḡginitatis cōcepit maria christū in vtero. i. ex causa intrinseca. et ipm sine dolore peperit: virginēitatis glia p̄manente.

Hiero.

Quia sicut dicit hiero. vell⁹ cū sit de corpe nescit corpis passiōes. sic marie ḡgitas cū esset i carne: vicia carnis nesciuit. nec motus carnales sensit. et ab omī labe carnali p̄māsit imūnis. **P**sal. **D**e me⁹ ipolluta via ei⁹. **E**cce q̄ p vell⁹ significat ḡgis.

Maria vellus

Quia vell⁹ i modico p̄stringit⁹. in q̄ notat hūilitas. et tñ de ei⁹ q̄ntitate **L**nitās. nihil ideo depit. **Q**uia q̄ se humiliat exaltabit.

Quia lana velleris. imo ipm vellus valde bibulū ē. et in magna quātitate de pluuia vel aq̄ recipit. et qd̄ recepat facillima p̄pressionē refundit. **S**ic marie hūilitas valde sitibūda et bibula p̄ desiderij ḡre. de q̄ tāto ampli⁹ hausit: q̄nto magis se humiliat. et sine detrimēto sue plenitudinis. ipam ḡram facillime refundit oib⁹. quoties p̄mitur oratōe deuota. **U**nde compaſ velleri vlt̄ spongie. **I**stud totū inuenies supra versu. vi. vbi ortus dicit sitibundus: multo meli⁹ explanatū.

Quia vellus vestit et circūdat ouē. **C**hrist⁹ ouis. **I**sa. liij. **S**icut ouis ad occisiōes ducet⁹ rē. q̄ vestitus fuit carne ḡgina: q̄n femina circūdedit virū. **H**iere. xxi. **U**n et dicit matri **J**oh. r. **P**elle et car. vestisti me. **D**e quo vestimēto **I**sa. lxiij. dicit christo. **Q**uare rubrū est indumentū tuum? **M**oraliter. **M**aria vestit virtutibus et circūdat p̄teciōe oues. i. simplices et innocentes.

Berū.

Quia suauissimū ad tāgendū. sic maria p̄ pietatē et benignitatē: quā nō inueniunt p̄ctōres scrupulosam. **B**tūs berū. **Q**uid ad mariā accedere trepidat hūana fragilitas. nihil austerū in ea. nihil terribile. tota suavis est oib⁹ offerēs lac et lanā. **E**cce q̄ ipa est ouis que peperit agnum dei.

Quia vellus reciprocāt in se. pilos habēs mltō longiores q̄ appareant. **E**cce ḡgis nalis hūilitas qua se nominauit ancillā.

Quia vell⁹ q̄ntūcumq⁹ tōdeat: sp̄ de carne renascit⁹. **I**st⁹ intellige moraliter. q̄a sp̄ d carne nostra p̄cedit causa hūiliatōis nostre. **U**nde **D**ichee. vi. **L**hūiliatio tua.

Que descēderūt in ortū conclusum

id ē. humiliatōis causa. **L**in medio tui. **Q**uere in tractatu nro de hūilitate fere i pñ **S**
Lapio. **D**aria lana. **Q**uia

Succida. succo pietatis plena. **J**udici. v. **E**xplō vellere concham roze impleuit.
 id est. humiles.

Vestis ouis. i. pfectio innocentū et simpliciū. **U**n puer. in fi. **L**ōs domestici ei? ve
 stiti sunt duplicib. **I**stola. s. gemina. **U**el qā vestiuit christū carne hūinea. q̄ ouis
 dicit ppter innocentia. **I**sa liij. **S**icut ouis ad occisionē du. rē.

Nō sentit. **D**iero. **U**ell? cū sit de carne nescit corpis passiōes rē. sup. **F**. sic nec ma
 ria carnales motus.

Daria **N**ō sonat icta. **E**i? enī caritas nō irritabat in filij passiōe. nec remurmurabat aut d
 lana. qā si **d**icebat. licet ei? aīam gladi? filij ptransiret. i. **C**hoz. xij. **C**aritas nō irritat.

Dicta. i. hirsuta simul se tenēs. q̄ nō erat compta. nec extrisec? ei? capillatura. i. **P**e
 tri. iij. **A**ctuū. i. **P**erseuerās cū aplis et mulierib. in oratōe.

Pilo mollis. i. pia cogitatōe. qā cogitat nobis cogitatōes pacis. **D**iere. xxiij.

Bibula pbi dei. conseruās omnia in corde suo. **L**uce. ij.

Tingī pati. quia fuit fecunda. **U**n turbata est in sermōe. **C**ū enī esset cādidissima
 vt lilij. rubore roseo ad visionē angeli i specie hoīs apparētis creditur superfusa.

Daria **E**t nota q̄ hec lana pluries quasi tincta ē. **P**rimo q̄ de nigro in candidū. r hoc
 tincta in sanctificatōe. **S**ecdo de cādido in ruberū. angelo ei apparēte. vt dictū est sup i
 mediate. **S**ed p̄ pleni? inuenies li. v. xi. vi. vbi agit de coloratōe genaz. **T**ercio tin
 cta est q̄ in purpurā. filio dei et ea carnē assumēte. **U**n **D**iero. ibi. **C**ogitis me o

Diero. paula rē. **A**d quā sane cū accessisset spūscitū: quasi ipa eadēq; lana. cū inficit san
 guine muricis vel conchilij. hūit in purpurā. **U**ersa ē et ipa sine coitu i matrē. vt
 iā nō sit ipa admodū qd fuerat. sed purpura hūissima: ad indumentū sūmī regī diuī
 nū? aptissime dedicata. vt nulli deinceps ea vti femineo vsu licuerit nisi deo. **D**ec
 hieronymus vbi sup. **Q**uarto tincta est p̄ciosissime p̄ aīe martyriū in filij passiōe.
Silr et filij vestimentū. i. hūanitas quā de hac lana sibi p̄teruit: cādidissima fuit
 p virginitatē et innocentia. et incepit tingi. s. nō ita plenarie i circūcisōe et sudore sū
 guineo. tādē pfecte tincta est i ipa passiōe. habita tinctura abūdāter de dñq; vulne
 rib. **U**nde r dicit **I**sa. lxij. **Q**uare rubrū est indumentū tuū rē. **E**t **C**an. vij. **P**ur
 pura regis iuncta canalib. **E**t puer. in fi. de sapia. **B**issus et purpura indumentum
 eius. **E**t ad hū signidū indut? fuit purpura. **D**ar. xv. et clamidē coccineā circūde
 derunt ei. **D**arth. xxvij.

Pectunt bone ancille et carpinār. i. dilatāt laudes ei? et glām. s. fideles aīe. **L**ana enī **D**
 carpinata dilatat. **E**cci. xxiij. **I**n medio populi sui gloriabit.

Danc **S**unt subtiles p̄dicatores. **E**ro. xxxv. **D**ederūt que nenerāt. i. p̄dicauerūt qd cogi
 lanam **t**auerant. et in q̄b studuerant: et que subtilianerant.

Tecunt plire oratōes. **T**hob. ij. **A**нна ibat ad territrū opus q̄tidie.

Dicit de **Q**z frigora pellat. s. infidelitatis. **U**n ei dicit. **C**ūcas hereses sola interemisti.

Dicit de **Q**z ornet. **I**pa ei ē dorcas que paupes vestiebat. **A**ctuū. it. **D**orcas iterp̄at caprea
 lana **vel damula. Hec est beata virgo. cui? vbera opant hūnū capree. C**an. iij.

Descēdit g fili? dei sicut pluuia i vell? **P**luuia enī descēdēs in vell? mūdāt in eo. si
 qd inuenit mūdādū. et qd ad qd inde sordidior exp̄mit. **S**ilr christ? descēdēs i hūi
 nē: de pura reddidit mltō puriorē. et inde assumpsit carnē purissimā: licz silam pec
 catrici. **E**t sicut stil. stil. sup terrā. **T**ota enī diuītat? vnda. tota plēitudo carīssima
 tū brē virgini tanq; velleri se infudit. **U**nde dicta ē grā plena. **E**t de hac plenitudi
 ne ceteri sancti: q̄ dicunt? terra. q̄uis abūdāter receperint. tū q̄i stillicidia modica
 suscepisse dicunt? respectu plenitudis illi? **I**rē de illis stillicidijs: q̄ ab hac plenitu
 dine descēdūt dicit alibi. **I**n stillicidijs eius letabit? germinans.

Moraliter. **Q**uotidie descēdit christ? i aīas iustoz. **L**ic pluuia i vell? **I**. i. latēter. **U**n
Job. it. **S**i venerit ad me nō videbo eū rē. **E**t vtiliter. **U**nde **I**sa. lv. **Q**uō descē
 dit imber et nix. vt supra ca. vij. in fine. **S**ed hec pluuia grē nō descēdit nisi i vel
 lus ouū. i. in aīam simplicē et innocētē. nō in vell? caprinū: p luxuriā. vl leoninū

Fo. cccxxvij.

D

Liber XII. Particula.v. Ca.x.

p supbia. vel vulpinu p fallacia. vl' asininu p pigricia. vel camelinu p auaricie stui
ma. vel lupinu p rapacitate. vel caninu p detractone. vel visinu p gulam. vl' vac
cinu p pigricia. vel vitulinu p lasciuia. vel equu p discordia. et sic de alijs. **Et si**
cut stillidia stillatia sup terra. **Veniens** [sicut pluuia] cosolatorum imitrit. **Veni**
ens [sicut stillidia stil. sup terra] i. pctorē: qñ de peccatis imitrit timorē. sed omi
nat eis. **Unde** eze. xxi. **Stilla** ad sanctuariu. i. ad clericos. **Un** pteriti. faciut qñ
qz penitentiā. sed raro.

De v. vellere **Judiē**. 2. dicit gedon ad dñm. **Ponā** vellus lane in area. si ros i solo
vellere fuerit. et in omni terra siccitas. scio q p manu meā liberaš israel. **Et** hoc si
gnat q descensus filij dei in virginē. tanqz rosis in vell. ipam secūdauit: indea in
ariditate gratie pmanēte. **Vel** vellus. cor beate virginis. oplurū pluuia diuinitatis.
sed area remāsit arida. quia caro ei? nō fuit rigata humore extrinseco. **Vel** plena hu
more gñe. sicca ab humore culpe.

Christus vapor **Capitulu x.**

Christus
calor

Uapor. i. i. filius dei. **De** q dicit **Sap. viij.** **Uapor** est. i. calor. [virtutis dei] i.
patris. cui attribuit potētia. q. d. **Sicut** calor est ab igne. ita fili? ea pñe. **Et** di
cit fili? a pñe sicut calor. qā expellit frigus nñe infidelitatis. 7 calefacit nos ad amo
rē dei. **Itē**. qā sicut dicit **Ecci. xliij.** **Frigid?** vētus aqlo flauit. et gelauit cristall? ab
aq. qā a flatu. i. a tēptatōe diaboli qua pñmos pentes seduxit. ab aq. gelauerat gen?
humanū in glaciē vel cristallū. **Ideo** ad hanc glaciē vel cristallū dissoluendū venit
fili? dei sicut vapor. **Et** emanatio quedam claritatis oīpor? 3 dei. i. claritas e
manās ab omnipotēte deo. i. a deo patre. i. lumen de lumie. **Lqdam**. dicit ad notā
dam improperatē. qua creatura creatori compaf. vl' ad notādā incōphensibilita
tem illi? eterne emanatōis: q fili? emanat a pñe. sicut dicit **Isa. liij.** **Generatōes** ei?
qñ enarrabit.

Descensus
christi et
ascensus

Et nota q subtiliter descēsu christi in mūdū et ad inferos. et ascēsum ei? ad celos hic
ostendit autor. **Riu?** enī emanās a fonte deorsū tēdit. **Uapor** 80 ab igne veniens
ascēdit sursum. 8 p emanatōnem descensum ad terras et ad inferos: p vaporē i ce
lū ascensum dedit autor intelligere. **Eph. iij.** **Qui** descēdit ipē ē q ascēdit sup oēs
celos 7c. **Quasi** di. **Qui** est emanatio ipē est vapor. **Itē** in vapore ignis illuminatio
ignoratīe: in emanatōe fontis: intelligit ablutio culpe. ipē enī descēdens ad nos i
sua incarnatōe. et tenebras nñe ignoratīe illuminauit. 7 maculas culpe lauit. que duo
notauit ps. dicens. **Apd** te est fons vite. et in lumine tuo videbim? lumē. **Since**
ra. [sine omni admixtione: actuali: potētiā: vl' intellectuali] **Et** iō nihil inqñatū i
currit i illā. Nihil enim parit nisi a simili vel dissili. s3 sapie nō est sile vel dissile. cū
sit omnimoda simplicitate simplex. ppter qd a nullo ē passibile. et ideo incoinqñatū.
rū. **Et** ideo nihil inqñatū incurrit in illā. **Et** 7c. **Sincera** [est] Lcādor est enī luc? eter
ne. [sapia. i. id est. christ?]. p quam videt lux eterna. i. pater. **Joh. xij.** **Philippe** qui
videt me 7c. **In** β etiā q dicit Lcādor lucis eterne. [notat coeternitas filij cū patre].
Lcādor enim siue splēdor coetern? ē luci. **Et** iō si lux eterna. et candor etern?. **Et**
speculū sine macula dei maiestatis. i. dei patris **Et** imago bonitatis illi? i. i. plena
repñentatio illi? i. p oīa ei filis. **Et** nota q fili? dicit et speculū et imago pñis. cū tñ
in reb? inferiorib? imago sit in speculo. ad notandū q idem est speculū et imago.
Et sicut in reb? inferiorib? in speculo videt imago rei. et p imaginē res. sic i filio 7
p filiū videt pater. **In** filio qā est speculū. p filiū qā est imago. **Itē** filius nō specu
lum simpliciter: sed [speculū sine macula] dicit. ad dñam faciendā inter hoc specu
lum et alia specula. **Tria** siqdem sunt specula dei. **Unū** est mēs hūana. facta ad ima
ginem et similitudinē dei. sed nō est sine macula. **Aliud** est qlibet creatura. in q relucet
vestigiu trinitatis toti? vt dicit **Aug?** in esse. potētia. i. modo. sapia. **Potentiss?**
me siqdem ex nihilo oīa: sapiētissime: pulcre: benignissime: vtiliter fecit de? dicit be
atus **Beñ.** **De** isto speculo dicit. i. **Choz. xij.** **Videm?** nunc p speculū i enigmate.
Terciu speculū est christ? et istud est sine macula omnino.

Tria spe
cula dei

Beñ.

Christus ignis **Capitulu xi.**

Aug

Que descēderūt in ortū conclusum

Ignis. i. fili⁹ dei q^d dicit ignis cōsumens. Deutero. iij. et ad Hebre. in fine. q^d ppterates suas cōpleuit in virgine.

Christus ignis. quia

Siccus. ab effectu. qui omnē humorē carnalitatis desiccavit in ea. Osee. xij. Ad ducet dñs ventū vrentē. vt supra ca. v. A. de vento q^d signat spūsanctū.

Calidus. dum ipam quasi frigidā p timorē. accendit ad fidē. dicente angelo. Ne timas maria inuenisti grām apud dominū.

Dobilis. qñ ipō pcepto. ascēdit in mōrana cū festiatōe. et deide cū eo fugit i egiptū

Christus ignis. q^d ignis

Leuis. qñ sp̄is p eius grām mūdi solitudinib⁹. ad celestia eā desideria subleua uir. Sopho. iij. In igne zeli mei. i. in feruore et vehemētia dilectōis mee q^d dile xi mariā. Deuorabit oīs terra. i. oīs terrenitatis amor et appetitus.

Subtilis. qñ amora sensus hebetatōe. ipam impleuit sapientia.

Acutus. qñ ablata sensus tarditate. fecit eam in corde suo cōseruantē omīa verba q^d dicebantur. Luce. ij.

Inflāmans. fili⁹ enī dei cor matris inflāmauit erimīa caritate. Un pater filio ere.

Ingredere i medio rotarū. i. in cor virgis. Cor enim in medio est. Rotarū. dicit ppter sciam duorū testamētorū. quā ipa habuit. Et imple manū tuā prunis. et effunde sup ciuitatē.]

Illuminans. qui a mente virginea fugauit nubilū totius ignorācie.

Christus manna Capitulum xij.

Manna. Christ⁹ māna. De quo. s. māna dicit Aueri. xi. Cū descēderet ros sup castra. descēdebat pariter et māna. Per castra Ibra virgo. q^d terribil⁹ est demonib⁹ vt castroz acies ordiata. Cañ. vi. Per Lrore spūsanctus de quo pcepit. p Lmāna. filius dei. Rorantib⁹ enī ei celis desup. et spūsancto in eā supueniēte. et ei obrumbrante virtute altissimi. ocncepit filiū dei q^d figurat p manna. qui de seipō dicit Apoca. ij. Vincēti dabo māna absconditū. Tūc enī dabit vincēti manna absconditū. Iqñ dabit illd qd ocul⁹ nō vidit. nec auris audiuit rē. i. Ehoz. ij. Vel Lmāna absconditū. diuinitas occulta. q^d deū nemo vidit vnq^s. Joh. i. Qd nobis datur⁹ est. qñ glia sue diuinitatis nos satiabit. Hoc aut manna fuit absconditū sub tunica nre nature. qñ diuinitas vnita est nre carni. Qd māna tūc nobis dabit. qñ agnosceamus vnionē xbi cū carne. et qñ clarescet geniti q^d genitura fuit. Vel etiā Lmāna absconditū. corpus ei⁹ velatū formis accidentiū. Et principaliter solet istd exponi de sacramēto altaris. Et fm hoc psequemur.

Christus manna

Quia de celo dabat. Un Sap. xvi. Paratū panē de celo pstitisti illis sine labore: omne delectamētū i se habentē. et oīs saporis suauitatē. Et istud sacramētū est oē datū optimū. Datū. Iq^d hic fili⁹ dei quotidie dat nobis. et a p̄re. et a seipō et a spūrituscto. Et est loptimū. Iq^d sine christo nihil aliud valeret. Et est Lomne. i. sufficientia omniū. Et descēdit a p̄re luminū. Joh. vi. Pater me⁹ dat vobis panem verum de celo.

Quia album. Exodi. xvi. In quo christi puritas et mūdicia. q^d est cādor luc⁹ eterne et ingressus est mūdū sine macula. qd designat in candore hostie.

Quia minutum erat. Exo. xvi. Et in hoc notat christi hūilitas. qui se tam immēsu abscondit sub tā breui forma panis et vini. Ideo dicit Exo. xvi. q^d Lmāna descēdēs ad supficiē terre: apparuit in solitudine minutū. Iq^d singular⁹ fuit ei⁹ hūilitas.

Ambro.

Quia subtile. q^d modus incōprehensibil⁹ nobis modo. et in vita p̄senti. Hoc enī sacramētū credere p̄cipimur. discutere phibemur. sicut dicit ambrosius.

Christ⁹ i sacramēto manna

Quia quasi pila tūsum. In quo christi patiētia. q^d attrit⁹ est ppter scelera nra. Isa. liij. Passibil⁹ enī fuit et mortal⁹. qd signat in tunica vl⁹ palea manne. Sed hec palea in pila crucis amota et separata est ab eo. In q^d etiā inuit⁹ q^d sacramētū p̄petit veris patiētib⁹. Et nota q^d in tūsiōne imminuit gnū. quia in tribulatōe debem⁹ hūiliari sub potētī manu dei. vt nos eralter rē.

Quia i similitudinē pruinē albe. s. fuit sup terram. Exo. xvi. Albedo signat christi puritatem. Fo. cccxxij.

Liber XII. Particula. v. Ca. XII.

ritatē et mūdiciā. q̄ duo sūme necessaria cōmūicare volēti. **L.** Pruine. Ietia que frigi-
da ē. q̄a in hoc sacramēto digne sūpto: 3̄ incentiua libidinis et vicioꝝ habet spūal
refrigerij tēperies. **Cōtra** culpā. q̄a hoc sacramētū digne sumptū debilitat fomirē.
et elidit p̄mos mor̄ et tēptatōes. vt possit dicere tal. **Trāsiuim** p̄ ignē et aquam
rē. **Cōtra** penā caro christi mystica. i. vnitas ecclie. cui⁹ mēbris p̄petit illd. **Iustus**
si morte p̄occupatus rē. **L.** Pruina. Ietia herbas nocinas extinguit. sic ⁊ istud sacra-
mentū p̄cupiscētiās. **Terrā** fertilē reddit. q̄a fecūdat cōscientiā in bono. **Lutū** te-
git: quia caritas christi in digne recipiēte opit multitudinē peccatoꝝ. **Alit** **L.** Prui-
na. Iaq̄ est frigore solidata. q̄ candida ē: et terrā reddit candidā. **Aq̄** hec fuit nostra
mortalitas et defect⁹. fluida ante passiōem. frigore autē passiōis ⁊ immortalitatis glo-
ria solidata. q̄ terrā mēt̄ n̄re si i cā p̄sideratōez ceciderit: cādidiā reddit ⁊ dēcorā.

Quia erat q̄si semē coriādz albi. i. vilis oleris. **Ero. xvi.** Et coloris bdellij. **Flūeri**
xi. Et saporis q̄si panis oleati. **Quia** christus oīmodā vilitatē et paup̄tatē p̄ nob̄
pati dignat⁹ est. **Un̄** dic. **Ego** sum opprobriū hoīm et abiectio plebis. **Et** p̄p̄ hu-
militatē hui⁹ sacramēti tēnif a mltis. **Ite** olus est cib⁹ infirmoꝝ. sicut d̄ **Rom̄.**
xiij. et hoc sacramentū sustentat n̄ram infirmitatē.

Quia dulcedinē mellis habebat. **Un̄** **Ero. xvi.** d̄ q̄ gust⁹ ei⁹ erat q̄si simile cū mel-
le. **In** q̄ notat dulcis māsuerudo patiētis. q̄a p̄ crucifigōib⁹ orauit. **Simila** Ietia
am q̄ est purissima et cādidiſſima farina. christi designat hūanitatē. in q̄ est plena
refectio. **Un̄** **Joh. vi.** Caro mea ꝑe est cib⁹. **Del** signat deitātē. in q̄ p̄fecta erat
plenitudo dulcedinis. q̄ satiābimur cū apparuerit glia ei⁹. **Hoc** māna habemus
mō ad refectōez: sed i futuro ad fructōem. **Ite** **Flūeri. xi.** d̄ q̄ Lerat saporē q̄si panis
oleati. i. frigi in oleo. **Let** habebat saporē q̄si simile cū melle. i. puritatē hūanitat̄.
cū dulcedine diuinitatis. **Let** q̄si panis oleati. p̄pter misicordiā.

Aliter **L.** Albedo. Insidicia carnis christi. **Simila** deitas. **L.** mel. hūanitas. **In** p̄fectōe
mellis cū simila. vnio hūanitat̄ ad deitātē. **Bdelliū** in terra euilath inuenit. ⁊ q̄
terp̄ratur a p̄ncipio. et sigt humanitatē illi⁹ q̄ ē p̄ncipiū de p̄ncipio. **Et** ē bdell-
liū: sicut dicit plini⁹: arbor aromatica magnitudie oleagina. cui⁹ lacrima lucida ē.
gustu amara: et boni odoris. sed infusioē vini odoratioꝝ. **Et** signat hec arbor hūa-
nitatē christi. que ē mire suauitat̄: ad nos defundēs exēpla. et p̄ misicordiā oleagi-
na. cui⁹ passiōis lacrima lucida ē. et imitātib⁹ amara. boni odoris p̄ se: sed infusio-
ne vini. i. sanguinis dñici odoratioꝝ. q̄a incarnatōis beneficiū suauit⁹ ē et maḡ odo-
rifer⁹ reddit p̄ sanguis p̄ciū. quē q̄ homo factus est effudit in cruce.

Quia sapiebat i ore cuiuslibet qd̄ volebat p̄cipue de bonis. sicut d̄ **Sap. xvi.** vt su-
pra. **In** sumptōe enī hui⁹ sacramēti plena est suauitas. nisi q̄s p̄ peccatū corruptū
habeat palatū. q̄ntum enī diligit q̄s: tantū ei sapit.

Quia manna dictū ē panis angeloꝝ. **Unde** in ps. **L.** Panē angeloꝝ māducauit hō.
q̄a virtute qua angeli subsistūt: creat⁹ est ille panis. hoc significās q̄ de celis ven-
tur⁹ erat: qui spūaliter pasceret electos suos. **Un̄** et māna p̄us dñico die venit de
celo: ad saturitatē populi hebreoꝝ. ⁊ christ⁹ natus ē tali die.

C Christus manna

Quia indurabat ad ignē. sicut d̄ **Ero. xvi.** que coq̄nda sunt coq̄te. inter q̄ enume-
rabat māna. **Sic** christi hūanitas indurabat et roborabat p̄ ignē deitatis vlt tribu-
latōis. **Unde** dicit post passionē. **Auit** tanq̄ testa ꝑtus mea. **Spūsscr̄s** etiā co-
cus ē. et decoquit h̄ sacramentū suo mō ineffabili.

Quia liq̄fiebat ad solē. sic d̄ **Ero. xvi.** Qd̄ enī ab igne nō poterat extermiari. statī
ab exiguo radio solis calefactū tabescebat. **Sap. vi.** **Christ⁹** enī h̄mōi mirabilita-
ti p̄ nob̄ se supposuit. **Un̄** **Lu. xxiij.** Fact⁹ ē sudor ei⁹ sicut gutte sanguis decur-
rētis in terrā. **Sol** feruor tribulatōis. **Un̄** p̄ diem nō vret te rē.

Quia sexta die colligebat i duplī. **Ero. xvi.** **Sic** christ⁹ i sexta etate collect⁹ ē du-
plicatus. q̄ de⁹ et hō. **Un̄** et dicit emanuel. **Sic** collegit thomas dicēs. **Dñs** me
us et de⁹ me⁹. **Sic** etiā de⁹ et hō sumit in sacramēto.

Quia cū roze descēdebat et sp̄ colligebat. **Ero. xvi.** et **Flūeri. xi.** **Sic** et christ⁹ in b̄

Bdelliū
Plini⁹

Que descēderūt in ortū conclusum

Christus i
sacramēto
manna

Beda

sacramēto cū roze grē debet sumi. **Nā** q̄ aliter accipit iudiciū sibi māducāt ⁊ bibit. Quia mane ante solis ortū colligebat. **Ero. xvi.** Sic ad lram. mane ipis debet q̄s q̄s surgere ad missam. vbi verū māna. i. corpus christi representat. et a sacerdote i psona omnium fidelium accipit. **Sil** nocte pcti fugata. dū recens ē ingenij pspicacitas addiscēda est sacra scriptura. q̄ significat p manna. vt etatis p̄micie dño offerant. **Sicut** etiā d̄r **Bar. in fi. et Lu. xxiij.** Mulieres valde mane venerūt q̄rere corpus christi ad monumētū. **In** q̄ sicut **Beda** dīc. magn⁹ seruoꝝ iueniēdi dñm ostēdit. **Et** in b̄ mystice dat nob̄ exemplū. vt decussis vicioꝝ tenebris ad corp⁹ dñi accedam⁹. **Let** mane. i. cū iam incepit nouitas vite spūalis. q̄ dies est. **Uñ** **Ephe. v.** Eratis aliquñ tenebre. nūc autē lux in dño. **Altare** sepulcrū dñi designat. in q̄ carnis ei⁹ et sanguis mysteria celebrāt. **Aromata** lq̄ deferūt. odorē virtutū ⁊ suauitatē orationū significāt. cū q̄bus altari debemus primare. **Quia** i mēsurā vni⁹ gomoz colligebat p singula capita. **Erodi. xvi.** Sic et q̄libet sacerdos debet esse cōtentus vno gomoz in die. i. vt tñ semel celebret. ne iudiciū sibi māducet et bibat. **Gomoz** interpretat p̄solatio v̄l p̄fectio. q̄a sacramētū istd mō est nobis ad p̄solatōem ne cadam⁹. in futuro erit ad p̄fectōem. **Quia** q̄ plus de māna collegit nō habuit plus. nec q̄ min⁹. **Ero. xvi.** Sic ē d̄ corpe christi suscepto sub breuissima p̄clla hostie. aut sub forma maximi panis **Quia** resuati v̄sqz mane cōputruit ⁊ scatebat v̄mib⁹. **Ero. xvi.** q̄a p̄ra p̄ceptū moysi faciebāt. **Illis** enī erit christ⁹ q̄s v̄mis corrodens. q̄ aliter docent q̄s sentiāt. v̄l viuūt q̄s doceāt. **Unde** dicit christ⁹ **Osee. v.** **Ero** q̄s tinea effraim. et q̄s putredo domui iuda. **Ite** **Lece** posūt. **Ei** christ⁹. **Lhic** i. in sacramētō. in ruinā rē. **Iñ** institutū suū accedētib⁹. **Et** p̄ hoc māifestū est. q̄ alteri⁹ modi fuit māna q̄ sit eucharistia. q̄ scaturiebat v̄mib⁹ v̄sqz mane resuati. **Eucharistia** nō manet incorruptibiliter sumptores suos. si digne accedāt incorruptibiles reddit. **Et** h̄ iō. q̄ māna erat cib⁹ corp⁹. **Eucharistia** est cib⁹ spūalis. **Et** sicut manna efficiebat corpus. sic eucharistia saginat aīam interi⁹. **Vel** meli⁹. q̄a diuinitas vnita carni i triduo sepulture p̄suauit eā a putredine et v̄mib⁹. **Uñ.** **Nō** dab̄ sc̄m tuū videre corruptōz **Quia** de eo dixerūt filij isrl. manhu. q̄d signat q̄d est hoc. **Et** responsū est. māna. q̄d interpretat. q̄d est h̄. vel quō ē istd. **Et** ita nō terminabat q̄stio p̄ q̄stionē. **Et** respondit moyses. **Iste** ē panis quē dedit nobis de⁹ ad vescendū. **Et** sp̄ restabat q̄rere. q̄d est hoc. donec sum⁹ magister q̄stionem istā soluit in cena dicens. **Hoc** ē corpus meū. **Matth. xxvi. q. d.** **Nolite** querere v̄l dubitare ampli⁹. q̄d est hoc. vel quō ē istud. in hoc sacramētō altaris. q̄ ego q̄ magister sum determino et dico. hoc ē corpus meū. **Et** huic magistro debet credere discipuli sui. **Qui** solutōi si assenseris p̄ p̄sensum vere fideliter fiet tibi panis vite. alioq̄n fiet tibi iudiciū mortis. q̄a fm diuersitatē accipientū hoc sacrosanctū ferculū q̄busdā est electuariū. alijs est venenum. **Uñ** **Lu. ij.** **Ecce** positus ē hic in ruinā rē. vt sup̄ imēdiare. **Dan.** interpretat quid vel quō. **Dāna** lq̄d est hoc. vel quō est istd. **Fumeri. xi.** **Cū** descēderet ros rē. **In** descensu rois. incarnatio filij. de q̄ possunt oēs admirari ⁊ dicere. q̄d ē hoc. **Ite** hoc manna p̄pter suos effectus appellat panis angeloz quē māducant homo. **Unde** p̄s. **L.** **Pluit** illis māna ad māducandū. et **Id** est **L.** panem celi dedit eis. i. panē de celo acrio missū. v̄l misterio āgeloz patū. **Panē** angeloz māducant hō. **Efficiebat** enī ille cib⁹ p̄pter quod cib⁹ angeloz. **Dicit** enī ioseph⁹ et iudei. q̄ q̄s dū hoc pane vescēbant nūq̄s assellauerūt. **hec** ioseph⁹. **Debrei** nō dicūt. q̄ i eodē statu cōseruabat illos. **Unde** datū erat nō ad restauratōem dep̄diti. sed ad p̄seruationē residui. **Unde** caleph dixit iosue **Eiusdē. xiiij.** se esse eiusdē valoris cui⁹ fuerat quādo missus ē ad explorandū terrā p̄missionis. **Et** ideo dicit **L.** panis angeloz. **qui** nūq̄s infirmant aut corrūpūt aut senescūt. **Vel** dicit **L.** panis angeloz. **q̄** ministerio angeloz parat⁹ ē. **Vel** q̄ significat christū. q̄ est panis angeloz. **Ite** de hoc māna dicit **Apoca. ij.** **Vincit** dabo. **gratis.** expone sicut habes sup̄ in p̄ncipio capli. et infra particla. vi. c. xviij. ante finē. titulo. vbi christ⁹ dicit lignū. **Dāna** absconditū. i. suauitatē dulcedinis interne et eterne. **Dāna** interpretat

Liber XII. Particula.v. Ca.xiii.

quid est hoc. et sancti in eterna beatitudine recepti. et ab ubertate domus dei inebriati intantum mirabuntur q̄ quasi stupefacti nō remanebit in eis spiritus. exemplo regine saba. **Regū. x.** que visa sapiētia salomōis. nō habebat vltra spiri- ritū p̄ admiratōe. **[Abconditū] Isa. xlv.** Vere tu es de⁹ absconditus. De hac ab- sconditōe **Ero. xvi.** legit q̄ manna ita absconditū erat in archa: q̄ nec sacerdos in- grediēs sancta poterat illud videre. In q̄ signat: q̄ q̄ntūcūq; se erigat homo p̄ cō- templationē ad sup̄na: nō tū videt deū sicut est in gloria sua. **Ero. xxxij.** Nō vī- debit me homo et vīnet.

Aliter. Dñs in pensbecoste. effūdēs sup̄ ap̄los spū sancti dulcedinē. dedit eis mñā absconditū. quod p̄auit paup̄ib; i dulcedine sua. De q̄ alibi. Quā magna multitu- do dulcedis t. rē. Lquā abscondisti timētib; te. i. i. reseruasti. Sicut mater abscondit z reseruat filio pomū. v. l. mel. aut aliqd quod vult ei dare. Nec est sic⁹ dulc⁹ Judiciū it. q̄re li. vi. ti. i. y. Hanc dulcedinē senserat **Petr⁹ Batth. xvij.** et q̄si inebriat⁹. nec etiam volens de loco quo eā gustauerat se remouere dicebat. **[Dñe bonū est nos hic esse. faciam⁹ hic tria tabernacula.]** Sic deberēt facere qui v. l. q̄q; gustauerūt vel gustare vellēt hoc māna: libētē residere in claustro vel cella: vt sepi⁹ inebriarēt. exemplo brē virginis in suo thalamo residētis. q̄n veniebat angel⁹ nūciare. Spū sancti supueniet in te rē. Propter h̄ videt q̄ abbates et monachi tā crebro p̄ causis leuib; eq̄tates: nunq̄ gustauerūt de hac dulcedine dei. Hoc autē manna q̄dam in- ebriat. quosdā impingat. et sic vnicuiq; sapit id qd̄ cōsiderat. sicut istd māna filiis israel. Unde **Sap. xvi.** Paratū panē rē. Vel p̄ manna signat gl̄ia eterna. q̄ dabit i futuro. vt dictum est supra **E. in fine.**

Maria manna

Ite sup̄ illū locū. Ego sum v̄mis et nō hō. **[Dicit Aug⁹.]** q̄ maria p̄grue p̄t d̄ ei māna **Aug.** quia ē subtilis: splēdida: suauis: et virgo. q̄ velut celit⁹ veniēs. cunctis eccl̄iaz po- pulis in cibū dulciore melle fluxit. Quē cibū q̄ neglexerit: sicut in dei māna fastidie- bant. nō habebit vitā in seip̄o. sed ei cibus hic in iudiciū p̄ueret. **Ite de hoc man- na vermicul⁹ p̄cebat:** q̄n christus in v̄gine incarnabat.

[Dicit debet scribi quomodo maria māna.]

[Dicit pro capitulo. xiiij. debet scribi quomodo christ⁹ mel]

[Christus ros Capitulū xiiij.]

Aug⁹ Isidor⁹

Ros **[Ros est spū sancti supueniēs p̄ncipaliter in virginē: in filiū dei cōce- prōe. et fomitē ita penit⁹ extingūēs in ea: q̄ nullo mō postea peccare potuit. sicut dicit br̄is aug⁹. Scdm̄ Isidor⁹ Ros dicit⁹. q̄a rarus est. i. p̄picuus et n̄ sp̄s sus vt pluuia. De hoc roze dicit⁹ Eccl̄. xvij.]** Nonne ardorem refrigerabit ros rē. **[Dicit etiā ros ad plem fecundauit eam. et ip̄a de hoc roze cōcepit. Un̄. Rueri. xi.]** Cū descēderet ros sup̄ castra: descēdebat pariter z man. **[Per castra signat br̄a v̄go. que dicit⁹ terribilis vt castroz acies ordiata. Per roze spū sanctus. Per māna fi- lius dei. cui⁹ incarnatōem petit eccl̄ia dicēs Isa. xlv. Rosate celi desuper rē.]**

Christ⁹ ros her mon

Ite christus ros: qui fecundauit virginē. opa enī trinitatis inseparabilia sunt. **Ipe est enim ros hermon.** Iq̄ interpretat lumē exaltatū. q̄a christus q̄ est lux vera: p̄mo ex- altatus ē in cādelabro crucis in passiōe. secūdo in ascēsiōe ad celū lq̄ descendit in montē syō. i. i. in br̄am virginē in incarnatōe. que est ille mons: sustēans et suppor- tās ciuitatē eccl̄ie: que p̄ syon. **Batth. v.** Non potest ciuitas abscondi supra mōtē posita rē. **Christus enī ros est:** maxime quo ad primū aduētū. Unde dicit **Osee vlti.]** **Ero quasi ros. et israel germinabit q̄si lilium.]** In hac auctoritate notant̄ duo. scz. christi benignitas: et marie dignitas. **Christi benignitas:** notat vbi se cōpat ro- ri. **Un̄. Domin⁹ dabit benignitatē. Et hec benignitas cōsistit in duob;.** Primuz est dignatio hūilitatis. Unde dicit **Lero.]** Scdm̄. miseratio pietat̄. **Un̄. [q̄si ros.]** **Marie dignitas.** vbi lilio cōparat. Et nota q̄ dicit **[Ero quasi ros.]** extingūēs scz fomitē in ea et toto. vel ita debilitās vt de cetero nō insurgat in eā. **[Et israel.]** i. beata virgo p̄fusa hoc roze **[germinabit q̄si lilium.]** **Israel interpretatur princeps cum deo.** **Maria enī sola principatū cū deo obtinet in celo et in terra.** Interpretatur etiā vigil cū deo: sicut dicit **Dieronym⁹.** qz ip̄a iugiter vigilat cū filio ad custodiā

Diero.

Que descēderūt i ortū pclusum

Dignitas
piginis

Sermo i
scarnatōe
dñica

populi christiani. **L**germinabit quasi lilium. **L**ilium enī nō seminatōne ppagat: sed de substantia lilij portio sumit et plantat et fit lilium. Sic beata virgo et se sobolem ppagauit: qz de eius carne quandā portōem sumpsit spūsanctus. et formauit in lilium. i. in filiū. qui dicit **L**aticorum. ij. **E**go lilium conuallium. **I**te in hac auctoritate notat dignitas virginis in tribz. **P**rimo in excellētia hūilitatis: cum dicit **L**israel. qd interpretatur princeps cū deo. quia q se hūiliat exaltabit. **S**ecundo in progenerina fecunditatis. vnde. **L**germinabit. **T**ercio in privilegio integritatis. vnde **L**qsi lilium. **E**t hec tria accepit a triplici statu. q notat ibi **E**cclī. xxiij. **I**n iacob inhabitata. q pluctum hoc nomen israel acqsiuit.

Tem d hoc roze **I**sa. xliij. **R**orate celi desup zc. **Q**uod sic debet exponi. **R**orate celi desup. et nubes pluant iustū: aperiat terra. et germinet saluatorem. **I**n verbis istis exprimit ysaias desiderū sanctorū patrū desiderantiū aduentum christi in carnē. **E**t in verbis istis cōtinent tres petitiōes in quibz christus petitur. **P**etit ergo a celis roze a nubibz pluuiā. germen de terra. **P**er celos angeli. p nubes pphete. p terram beata virgo. **D**icit ergo. **R**orate celi desup. **Q**uasi di. **U**eniat gabriel z rozet. i. roze annūciat. **A**duēt ei in carnē significat p roze descēsu multiplici de causa. **P**rimo descēsus rozis occultus est et absconditus. **Q**ualiter ros de scēdit in lilium nō videt. sed q ex eius descēsu speciosior fit flos lilij. cognoscit. **D**e scēdit enī dominus in virginē: manēte virginitatis integritate. sicut ros descēdit i lilium sine lilij corruptōne. **Q**ualiter descēdit. nō capit mens hoīs. qz generationē eius qd enarrabit. **I**sa. liij. **S**ed q in virginē descendit: credo et cōfiteor. q et eius aduētū magis incādūit flos virginis. **U**n **O**see vlti. **E**ro quasi ros zc. vt sup im mediate. **I**te secūdo ros refrigerat. **U**nde dicit. q angelus. i. christus: fecit mediū fornacis quasi ventū rozis flantem. **D**aniel. iij. **E**t nubes pluant iustū. **N**ubes pphete: qui tonant. pluūt. fulgurāt. sed hic dicit. nubes pluant. qsi di. **N**ō possumus sustinere fulgura vl audire tonitrua. o nubes nobis christū pluite. i. vt pluuiam nūciat: que leni ictu pcutit: et pcutiēdo rigat. **F**ulgurabat enī hec nubes dicēs **D**eutero. xxxij. **S**i auero vt fulgur gladiū meū zc. **F**ulgur. vindicta dñi. qui frangit supbos. igne cremat auaros. ferere facit luxuriosos. **P**luant. in quā **L**iusum. i. i. veniat qui iusticiā faciat de diabolo seductore: sicut fecit de hoīe seducto. **I**uste enī tenebat hō. sed iniuste tenebat eū diabolus. quia nō fecerat hō diabolus. ppter qd ei nocere deberet. **U**n dñs **I**sa. liij. **A**blatus est vi populus meus gratis. dñatores eius inique agunt zc.

Sequit **L**aperiat terra: et germinet saluatorē. **T**erra hec beata virgo. **Q**uere li. i. ca. vi. **O** li. viij. et i. **S**ed cū beata virgo dicat ter porta clausa. i. ante partū: et i partū: et post partū. quomō dicit ppheta. **L**aperiatur terra. **I**deo ei vlt verbo aperiedi. quia beata virgo. virgo erat apocrifa. i. abscondita et conclusa. seipam enim cōcluserat. **Q**uia sicut dicit **E**cclīastici. xxiij. **O**ri suo fecerat ostia. et seras auribus suis. **E**t sedus pepigerat cum oculis suis vt nec cogitaret de homie. **A**peruit aut aures ad audiendū verbū angeli. cor ad credendum et cōsentiendū. os ad cōsensū exprimentū. et orandū. vt fieret ei quod pmittebat. **U**nde dicit. **L** fiat mihi. **I**te dicit **L**aticorum. v. **P**essulum ostij mei aperui dilecto meo. at ille declinauerat at qz transierat. **L**ostij consensus ē. nisi pscntia fbo: verbū nō intrat ad cor. **L** pessulum. est discretio. quia non est cōsentiendū nisi discretōne pscntia. **E**ua enim ita aperuit diabolo q fregit pessulum. quia cōsensit verbo eius anteqz precedēte ratōne diiudicaret verbum. **S**ed beata virgo aperuit. pessulum nō fregit. dicens cū diu pccogitasset. qualis esset ista saluatio. **Q**uomodo fiet istud. **E**t post hoc expressit cōsensum. dicens. **E**cce ancilla domini. fiat mihi fm verbū tuū. **S**ic igitur aperta est terra: vt germinaret saluatorem. **E**t anteqz dixisset hec verba. iā dilectus declinauerat. vt. i. fieret seruus. quia ancille fili. **L**atqz trāsierat. i. p ostij consensus intrauerat. **I**deo ipa dicit. **L** surrexi vt aperirē dilecto meo. **L** surrexit leni cū se hūiliauit dicēs. **E**cce an. **L** Aguit. i. dicit. fiat mihi. **T**ādū.

fo. ccl.

Q 4

Liber XII. Particula.V. Ca.XIII.

igitur clausa fuit hec terra ad sentiendum. donec intellexerit quod posset accipere et parere manens virgo. Non enim incarnaretur ea verbum patris. nisi ipsa consensisset. Unde figura est per rebecca. quod sensum suum cepisset nubendi ysaac. Gen. xxiiij. Item tercio [ros] iui sibilis. est gratia quod ante angelum missionem mariam illustravit. sed lumbes iustum pluit. quoniam angelus incarnandum filium nuntiavit. terra se aperuit. quoniam maria credidit et consensit. Let saluatoris germinavit. i. de spiritu sancto. sed opatore spiritus sancti concepit. Et nota quod virgo germinavit ut herba. Unde. ij. Reg. xxiij. Sicut pluvius germinat herba de terra. Floruit ut lilius. Isa. xxxv. Exultabit solitudo et florebit quasi lilius. Fructificavit ut vitis. Eccl. xxiiij. Ego quasi vitis fructificavi suavitatem odoris. In germinibus herbe viros. in flore odor et decor. in fructu sapor et odor. Et nota quod divinitas christi. prope fuit quasi ros. qui inuisibiliter descendit et ascendit. Job. iij. Nescis unde veniat aut quovadat. Job. ix. Si venerit ad me non videbo eum etc. Caro autem eius pluvia visibilis. Cuius gutte aque et sanguis mundum aridum rigaverunt.

Christus ros

- Ratione originis. quia de celo. Jo. iij. Qui de celo venit super omnes est.
- Ratione proprietatis. Ros enim occulte et suaviter descendit. Et filius dei tam secreta fuit in carnatio. quod multi angeli nescierunt. Unde admirabantur in ascensione eius dicentes. Quis est iste qui venit de edom. Isa. lxvij. Item occulte et inceptibiliter. Unde Isa. liij. Generationem eius quis enarrabit. Job. i. dicit iohannes baptista. Non sum dignus solvere corrigiam calcei eius. i. explicare unionem ubi. Item Isa. xliij. Secretum meum mihi etc. Item suaviter. quod suavis est dominus universis. Suaviter enim illapsus est utero virginali. ita quod natura miraretur. et mater absque defloratione gravidaretur.
- Ratione operationis. ros enim rigat et suo modo terram inebriat et fecundat. Et secundum hoc duo signa dabantur gedeni. Iudic. vi. quia area rigabatur et vellus inebriabatur. Isa. lv. Quod descendit imber et nix de celo etc. visus ibi. Linebriat terram et infundit eam. et germinare eam facit. Ecce tria. inebriatio. rigatio. fecundatio. quere supra ca. viij. in fi. Item ros suo modo illuminat. Unde Isa. xvi. de marie ecclesie. et fidelis anime de christo. Ros lucis ros tuus. Ros lucis. i. christus fecundans affectum. in quantum ros. et illuminans intellectum in quantum lucis.

Aliter. Ros nocturnus. gratia dei subueniens in tribulatione. Item ubi nos habemus. Ros lucis ros tuus. dicitur. lxx. Ros qui ad te est. est sanitas coram. i. ros incarnationis. Item Ros ardore temporis aut extinguit aut temperat. Eccl. xliij. Ros lenim. i. christus. Lobus ans diabolo veniens ab ardore. i. ab incendio. s. gehenne ubi habitat. vel Lab ardore. i. a desiderio malefaciendi. ubi ipse habitat et ubi venit ad temptandum nos. ut secum comburatur in fornace gehenne. accedit enim peccatores per culpam. et eos secum comburit per penam. Humile efficit eum. quia christus patiens in cruce humiliavit calumniatores. Unde Tu humiliasti sicut vulneratus. superbum. i. diabolum. id est minorasti potentiam eius. Unde Si autem fortior eo superaverit etc. Lu. xi. non sicut occisum. quia adhuc habet manum at trahentem. sed in fine spiritu labiorum suorum interficiet impium. Isa. xi. et occidet cerbum qui in mari est. Isa. xxvij. Ad hoc etiam venit christus ut ros in sua incarnatione. ut ardorem peccati qui mundus flagrabat extingueret.

Christus ros

- Quia suavis. Mirabiliter enim et ineffabiliter iocundat scientiam quam inhabitat per gratiam. Psal. Suavis dominus universis.
- Quia nutritivus. Gratia eius est nutritiva toti homini. Unde sap. xvi. Diminui nutrimenti gratie tue deferuebat.
- Quia nocturnus. Et christus incarnatus est populo gentium in tenebris ambulante. Isa. ix. quoniam. i. una cathena tenebrarum omnes erant colligati. Sap. xvij.
- Quia lucidus. Isa. xvi. Ros lucis ros tuus. In hoc notatur privilegium christi. quod sine nebula fuit omnis peccati. Unde et ipse dicit Job. viij. Ego sum lux mundi.
- Quia frigidus. Et per extinguit electos suis fervore reprobationis. et refrigerat estum cupiam.
- Quia spericus. Dicit enim per gratiam suam ad eternitatem. cuius. Item ros. Item. Dan. iij. appetitus seu desiderium in figura sperica designat.

Christus
ros

Que descēderūt i oztū ꝑclusum

Quia modicas habet guttulas in quibus descēdit. Sap. xi. Tanq̃ gutta rosas ante lucani q̃ descendit in terrā. Job. xxxviii. Quis est pluuię pater? vel q̃s genuit stil las rosas? Et hec modicitas designat humilitatē.

Quia matutinus? Osee. vi. L. Misericordia ṽra. i. christ? de pura et mera matris mi sericordia nob̃ dat? est q̃si nubes matutina et q̃si ros matutinus. Itē. Quia qua si cōtemptibilis in p̃mo aduētu: se patit mō ab oibz ꝑculari. Unde dicit. L. Cōculca uerūt me inimici mei tota die. i. toto tpe gr̃e. Sed in iudicio veniet sic grādo: et grandinabit aduersarios suos. Uñ Sap. v. A petrosa ira plene mitteret grādines.

Sterilitatē tollit. i. defectū vbi dei. Uñ puuli petebāt panē. nec erat q̃ frāgeret eis.

Fertilitatē parit. Ideo tps gr̃e d̃ plenitudo tps. Gal. iiii. Tūc enī i plena sunt q̃cū cūq̃ p̃dixerāt pphete. et tūc plenitudo gr̃iū ītrare cepit ad fidē: p̃aploz p̃dicatōez

Verbas ṽrētes augmētāt. i. virozē ṽritutē. Ad hebre. vi. L. Terra bibēs imbrē. Docet ne L. et germinās herbā. i. virozē fidei et bonoz op̃ez. Lillīs a q̃bz colit. i. p̃dicatōzibz

Incarna
tio dicit
ros. q̃a

Fructus ingrossat. q̃z terra eccl̃ie ṽl hūane p̃cie antea erat inanis et vacua. Gen. i.

Improuise descēdit. Sap. xviii. Dū mediū silentiū rē.

Suavis et lenis. tūc enī lenitas dei offensa ē: q̃n̄ apparuit benignitas et hūanitas saluatoris n̄ri dei. i. benignus et humanatus deus.

Refrigerat. et tunc p̃stūm est refrigeriū gratie contra estū viciōz.

Uel sic exponit frater h. L. Ros. i. christ? Descendēs leniter de sup̃nis: ad refrigeran

dū incēdiū viciōz. Lobuiās veniēt ab ardore. i. ardori diabolice p̃secutōis. L. hūi
lē efficiet eū. i. viciā reddet in cruce moriēs. Prouer. xxix. Supbū seq̃t hūilitas.

Uel sic. L. Ros ab ardore veniēs. i. christ? a p̃se in q̃ est ardor caritatis descēdens

Lobuiās veniēt. i. diabolū hūilē efficiet eū. i. hūiliauit supbiā eius hūilitate pas

siois. q̃s significat in rogatiōibz in dracone. q̃ duobz p̃mis diebz p̃cedit. in tertia

die seq̃tur q̃si viciō. Itē in ps. L. Tu hūiliaſti sicut vulneratū supbū. i. diabolū

p̃ tuā hūilitatē. Sicut vulneratū q̃ amisit vires in parte. et ita diabol? christo vul

nerato et passo debilitatus ē vt hoīem volētē resistere nō possit vincere. Hierony

m? Debilē ē hostis q̃ nō p̃t vincere nisi volentē. Sed nō penit? extinet? est: vt eū

nō possit rēptare. q̃s totū cedit ad vilitatē hoīs. Job. xxvi. L. Prudentia ei? p̃cul

sit supbū. i. diabolū. quē p̃culsit d̃ns nō p̃potentiā. ne ille posset p̃q̃ri de violentia.

sed p̃ prudentiā. Unde Ecclesiastes. ix. Innēt? est vir paup̃ et sapiēs. et libauit ṽr

bem p̃ sapientiā suā rē. Itē Job. xxvi. Prudentia ei? p̃culsit supbū.

Item christ? d̃z ros ad solatōem paup̃ez. Pascit enī rose pullos coruoz. quos pa

rētes pascere nolūt. Dicit enī q̃ corui pullos suos nō pascūt: donec vidēt pēnas eo

rū nigrescere. Sic mūdi amatores illos pascūt et amplectūt. q̃ nigris pēnis eis as

similant. et nō illos quos sibi vidēt diffīles. d̃ns aut̃ interim pascit illos rose gr̃e:

sed mundus cadaueribz

Christus angelus Capitulū xv.

Angelus. i. s. magni p̃siliū. q̃ de celo descendēs: ingressus ē in eā. Gabriel enim

missus ad ṽginē: nō ē ingressus i eā: sed ad eā. Lu. i. christ? p̃o in eā. Eze. xliii.

d̃z de porta. D̃ns de? israel ingressus ē p̃ eā. Et ibidē d̃z de ip̃a porta q̃ erat clau

sa p̃ncipi. i. ip̃i archāgelo. Uel p̃ncipi. i. ad honorē p̃ncipis. s. xp̃i. Uel p̃ncipi. i.

diabolo. q̃ d̃z p̃nceps mūdi. Job. xliii. Angel? enī mal? venit ab isimis. hic nō

est ingressus i oztū hūc. Eccl̃. xliii. Ros obuiās ab ardore veniēt rē. Uel p̃ncipi. i.

p̃ctō. q̃s i mltis p̃ncipat. Cōtra q̃s d̃z Ro. vi. Nō regnet p̃ctm̃ in ṽro mortali

corpe. vt obediāt i p̃cupiscētis ei? Itē christ? angel? Uñ Job. xxxiii. d̃z d̃ hoīe.

Si fuerit p̃ eo angel? loq̃ns rē. L. Angel? i. christ? Itē Isa. lvi. L. Angel? faciei

ei? saluauit eos. I q̃a fili? imago p̃ris est. Ideo dicit L. angel? faciei. De h̃ angelo

multa inuenies in Apoē. Quere et expone.

Christus ales. id ē auis Capitulū xvi.

Ales. i. auis volās. Christus auis. Auis dicit q̃si sine via. Uñ Sap. v. vbi

loq̃tur de ane. Cui? nullū inuenit argumētū itineris illi? Et viam viri in

adolescētula dicit se salomon ignorare Prouer. xxx. De hac ane dicitur Isa. xlvii.

fo. ccli.

Liber XII. Particula.v. Ca.xvii.

Vocās ab oriēte auē. et de terra longinq̄ vtrū volūtatis mee. Pater enī vocauit hāc lauē. i. christū in ascēsiōe Lab oriēte. q̄ christus sp̄ fuit i oriēte plene cognitō nis et integre caritatis. Zacha. vi. Ecce vir oriēs nomē ei⁹. Itē ali⁹ zacharias Lu ce. i. Visitanit nos oriēs ex alto. Vocauit eum etiā paterl. de terra lōginq̄. i. d mū do. qui lōge est a deo q̄ ad amatores ei⁹. Virū volūtatis mee. q̄a volūtas filiū p oia psonat volūtati prīs. Hāuit autē hec auis. virginis vterū p nido. vbi format⁹ est fm hūanitatē. Job. xxiij. Auro loc⁹ est in q̄ pstat. Loc⁹ iste vter⁹ ginal. Crucē p pica: q̄ vocat ei⁹ accubit⁹. Cañ. i. Dū esset rex i accubitu suo rē. Sepul crū p muta. vbi deposuit mortalitatē et passibilitatē quasi veteres plumas. et assū psit immortalitatē et i passibilitatē q̄si plumas nouas. et inde ascēdit sup cherubin in sua ascēsiōe. et volauit sup pennas ventoz. Infra iuenies de auib⁹ hui⁹ orti.

Christus auis

- Propter alas p̄futu. q̄a habuit spm̄ sapiētie et itellec⁹ et ceteros oēs Isa. xi.
- Propt̄ volatū i altū. Eph. iij. Ascēdit sup oēs celos. ps. Volauit sup pēnas vētoz.
- Propter eminentiā opoz. i. Pe. ij. Qui peccatū nō fecit.
- Propt̄ leuitatē. q̄a sine pōdere p̄cupie. De q̄ Sap. i. Corp⁹ qd corripit ag. animā

Christus apīs Capitulu xvij.

Apis. I. Christ⁹ apīs mellis habēs dulcedinē. et aculei punctōnem. Qui vics tanq̄ apīs pascit inter lilia. florigerā inhabitās patriā angeloz. Qui ad sua uolentē ggitat florē i maria. in incarnatōe adnolauit. p̄cept⁹ in nazareth: qd iter p̄rat flos. ibi isedit. ibi adhesit. Cuius apīs mel et aculeū nō ignorat. q̄ misericordiā ei et iudiciū decārat. Attamē ad nos veniēs. solū mel attulit et nō aculeū. i. miseri cordiā et nō iudiciū. Un̄ p̄suadētib⁹ qnq̄ discipul⁹. vt ciuitatē q̄ eū suscipe noluit: p̄cipet igne p̄sumi. r̄ndit se nō venisse ad p̄dendū. s; ad saluādū. Qui⁹ apīs duo sunt aduētus. veniēs ad saluandū in p̄mo: mel tm̄ visus ē attulisse. et q̄si aculeum reliq̄isse. Veniens ad iudicandū in sc̄do. eos q̄ nolūt saluari: facere videbif ecōuer so. Quasi aculeū suū deposuerat: qm̄ tam indigna patiēs: misericordiā et nō iudici um exhibebat. Sed nolite peccare in spe. nolite sperare in iniquitate. Qnq̄ enī hec apīs aculeū suū habet resumere. et acriter nimis insigere: in medullis hoīm impi ozū. quia omne iudiciū dedit filio pater.

Et nota q̄ hec apīs p̄mo flori virginītatis in incarnatōe. sc̄do arbori crucis insedit i passiōe. De flore. i. de ḡginali carne marie. opata est primū fauū. i. cerā hūanitatīs continentē mel diuinitatis. De arborē crucis sc̄dm. fuit enī passio quasi fauus. n̄ra redemptio q̄si mel. De hac ape dicif Eccl. vi. Breuis in volatib⁹ apīs. et initium dulcoris habet fructus illi⁹. Breuitas. hūilitas. volatilia hoīes et angeli. Eius enim hūilitas maior q̄ hoīs. Unde Lu. xij. Quis maior est. q̄ recūbit. aut q̄ mīstrat. nōne q̄ recūbit. ego autē rē. Item Isa. xli. et Apoca. i. Ego p̄mus i in di gnitate. Et ego nouissim⁹ i hūilitate. Maior etiā q̄ angeli. Un̄. Vinuisti eū pau lomīn⁹ ab angelis. qui nō sunt carnei. nec possunt mori. Hec apīs flori mūdicie v̄ginalis insedit. et ex eo materiā sui opīs traxit. eius odorem et pulcritudinē nec violās nec corrupens. Cui⁹ fructus eius opus. s. redemptio mūdi et libera tio captiuoz. Hic est fructus quē dñs in arborē triūphalem ascendēs app̄hēdit Cañ. vij. Ascendam in palmā rē. Hoc est opus de quo Isa. xxiij. bis dicif. Alie num est opus ei⁹ ab eo. pegrinū est opus eius ab eo. Ibi gregori⁹. Quia nō p̄gru ebat deitari flagellari cōspui crucifigi. et h̄mōi. De hoc opere dicif Eccl. xlij. Glo ria domini plenū est opus ei⁹. Opus ergo qd fecit in mūdo: fuit flagelloz et oppro brioz p̄pessio. hoc ope nobis est vita p̄dita data. Unde de christo dicif puerb. r. Opus iusti ad vitam rē. Huic operi debet assilari opus cuiuslibet iusti. Un̄ Jo. xij. dicif christus. Qui mihi mīstrat. me sequat. Itē exemplū dedi vobis rē. Fru ctus autē huius apīs habuit initium dulcoris. quia nulla pena v̄l acerbitas p̄t ei pua lere. Item quia p̄mam purgauit amaritudinē. quā letalis pomi gustus inducerat. qm̄. s. penam deleuit et peccatū. Et bñ dicitur initium dulcoris. q̄a hic sentitur in spe et interiori p̄solatōe. Unde significat p̄ accū ruth. q̄a quālibet bucellā sapidā red

Grego.

Que descēderūt i ortū p̄clusum

dit et sanā. Et nec labore frāgi. nec minis terreri. nec lōgo finit itinere fatigari.

Christus ap̄is

Quia calide nature. per caritatē enim dignatus p nobis incarnari crucifigi et mori.
Unde **Eob. ij.** De q̄ dīces est in misericordia. ppter nīmā caritatē suā qua dilexit nos: cū essem⁹ mortui p̄ctis: cōiunificauit nos christo rē.

Quia breuis stature p hūilitatē. **Un.** Breuis in volatilib⁹ ap̄is rē. vt sup̄ eodē **B.**
Quia mel portat in ore: p sermonū dulcedinē. **Un.** Quā dulcia faucib⁹ meis eloq̄a tua. **Joh. vi.** Verba vite eterne habes. dicit ei petrus.

Quia aculeū habet in cauda. ppter iusticiā quā exercebit in iudicio. qd̄ erit in fine mundi dicens. **Ite maledicti rē. Matth. xxv.**

Quia parca in victu: p abstinentiā. Unde dicit eccl̄ia de eo. **Parmos lacte past⁹ ē rē.**

Quia sedula circa op⁹ suū. **Un.** de christo d̄r. **Exibit hō ad opus suū rē. l. Dō. l. p̄s.**
cuius opus n̄ra redēptio. ad qd̄ erūt in sua incarnatōe. Unde dicit **Joh. xvi.** Eri uia patre et veni in mūdū. **L. Opus Jiuqm. l. suū. l. ad quod nemo ali⁹ suffecisset. r. qz**

ad ipm spectabat redemptio generis humani.
Quia mellificauit alijs: qm nobis apiculis suis attulit mel diuinitatis sue: clausū in cera humanitatis sue.

Quia serangulā facit domū suā: dans illis gratiā regendi cor: et qnqz sensus: q̄s in habitare dignat.

Quia mūda. nō enī insidet stercoreib⁹ aut florib⁹ fetentib⁹. **Et de sapia dicit Sap. i.**
Non habitabit in corpe subdito peccatis.

Floribus pascit. Unde **Canti. ij.** Qui pascit inter lilia.

Agilis: quia leuitauit vt gigas ad currendā viam. **Immandatorū patris.**

Subtilis: quod apparet manifeste in domo quam serangulam facit.

Quia buxum colit: puulos. s. p hūilitatē. semp virentes p fidem et iugē sanctitatē: p̄densos in folijs. p diuinā laudem: p assiduam oratōem: p pusillanimū solatio: onē: et h̄mōi. et inq̄retes etnorū virozē. **Joh. xxxij. d. onagro. Virētia q̄qz p̄qrit.**

Quia cellā habitat. Latuit enī christ⁹ i cella vteri virginalis nouē mensib⁹. latet etiā in cella scripturaz.

Quia crucib⁹ ligneis suspēdit opus suū vt sup̄ eodē **B.** Ad h̄ enī ligno cruc⁹ inse- dit: vt mellis sui p̄ficceret fauū: q̄ fuit redēptio gener⁹ hūani. Cera designat corpa: mel animas.

Quia recedēs a domūcla sua. i. hūili p̄scia. qd̄ fit qm iust⁹ peccat: tenui sibilo p̄fessi onis r̄ orōis reuocat. Propter h̄ i sibilo aure tenuis d̄r esse dñs. **ij. Regū. ix.**

Quia delōge sentire d̄r odorē rose. **Et christ⁹ de celo odorē marie. Un ip̄a dicē Cat. i.** Cum esset rex in accubitu suo nard⁹ mea dedit odorē suū.

Tracūda et pugnar. qd̄ erit in iudicio: qm resumet aculeū suū. **De ira ei⁹ Sap. v. A petrosa ira plene mittēt grādines. De pugna ei⁹ ptra reprobos Apoc. ij. Pugna bo cū eis in gladio oris mei. qd̄ erit qm dicitur ē. ite maledicti rē.**

Pugnat etiā cū vespis. i. hereticis. q̄ nihil habēt sille cū ape. et cū apib⁹ extraneis. s. il lis hereticis q̄ baptisma suscepērūt. et cū apib⁹ ociosis. i. illis fidelib⁹ q̄ nō faciunt opa fidei quā p̄fessi sunt. et q̄ in vacuū grām dei recipiunt.

Incipit sexta particula orti conclusi

i q̄ agit de arborib⁹ q̄ solēt i ort⁹ nobilib⁹ repiri. r. de arborib⁹ etiā q̄ ortis nō p̄per runt: sed possunt signare mariā.

Vitis. olina. rubus. cedrus quoqz. palma. cypressus.

Libanus. et platanus. cinnamomū. mirra. storaxqz.

Galbanus. vngula. gutta. et balsamus. et therebintus.

Arbor. seu lignū. virgultū. virgula. virga.

Malus granata. vel punica. ficus. amigdal.

Morus. sichomoz. abiesqz. salix. oleaster.

Pinus. castanea. laurus quoqz. butrus. et vlmus.

fo. cclij.

Christ⁹
apis

Liber XII. Particula. VI. Ca. I.

Oritus conclusus soror mea sponsa

re. Quonia in orto concluso multe solent arbores et maxime fructifere arbores repiri. videndum est de arboribus huius orti. Eccles. i. dicit salomon. Plantavi vineas. feci ortos et pomeria. et censei ea cuncti generis arboribus re. Maria siquidem de ortus: siue pomerii domini: est constituta manu sapientie omni arborum genere. i. omnimoda virtute. quare videlicet arborum nomina per scriptos plus facile poterunt memorie commendari.

Sapientia vitis

Capitulum .i.

Uersus primus

Sapientia vitis

Maria vitis

Frater verrie

Vitis Maria dicitur vitis. imo ipsa se nominat vitem. Eccl. xxiij. dices. Ego quasi vitis fructificavi suavitatem odoris. et flores mei fructus honoris et honestatis. Nota quod quidam codices habent Lodozis. sed ista correctio habet honoris. Possunt autem hec verba sic exponi de sapientia: ut dicat. Ego fructificavi. i. fructificando dedi suavitatem odoris. i. doctrinam suam et odoriferam. Suavitatem ei retinet. Job. vi. Domine ad quem ibimus dicit petrus verba vite eterne habes. Odor attrahit. Isa. ij. Uenite ascendam ad montem domini re. Vel sic. Fructificavi. i. fructificando dedi suavitatem odoris. i. suavitatem doctrine. precedentem ex odore. Quasi vitis. Ecce modus fructificandi: quod fructifico ego. Quasi vitis. Quasi aqua putrefacta convertit in vinum. Et sapientia vel christus: vel doctrina fructificat: dum ab amore voluptatis convertit vinum amoris: quod letificat homines. Iudic. ix. et germinat virgines. Zacha. ix. Domine etiam aqua legis mutavit in vinum euangelij. quod significatum est Job. ij. in nuptijs. Et flores mei. i. virtutes sanctorum que a me procedunt: sunt fructus istam habent in presenti. quia virtutibus est delectatio: et iocunditas vel serenitas scilicet annona. puer. xv. Secura mens iuge prunium. Odoris. in re. quia alios attrahit per exemplum. ut corrina corintha. Et honestas. i. spe. honestas est status seu stabilitas honoris: quod nunc habet in spe. quia nunc filij dei sumus. i. Job. iij. Vel fructus honoris. Sunt virtutes. quia merentur honorari. Et quia sunt fructus honestatis. i. pleni honestate.

De maria sic. Ego quasi vitis. In hoc ostendit ipsa quod plenitudo sua reducantur in alios: per exemplum lectoris et studij. Conservabat enim omnia verba Luca. ij. Verba enim angelorum: pastorem et symeonis conferebat cum verbis legis. nec potuit mater verbi: verbum ignorare creatum. Ego quasi vitis fructus sua. o. Odor potest dici lex. quia naves spirituales delectat: spiritualiter intellecta. et cuius usus erat in odoramentis. Suavitas odoris: est suavitatis euangelij. Matth. xi. Iugum enim meum suave est re. Odoris dicitur generaliter. ad adiungendo suavis. vel homini. in quo intelligitur lex: cuius interiora suavia: exteriora gula in multis. In vite domini aqua fit vinum. Et beata virgo legendo in lege et prophetis: fecit fructum euangelij. Ideo dicit. Ego legendo in lege et prophetis fructificavi. i. fructum feci. quod fructus est finis legis. Et quasi vitis. mutando duriciam et insipiditatem legis in suavitatem et dulcedinem euangelij. proponendo. i. fructum mentis fructum veritatis. Fuit enim fortis mulier que carne precepit: volens fugitare legem. que steriles maledixit. et ostendens mundum contra legem: que temporalia permittit. Et etiam fuit super legem: que neminem ad perfectum duxit. Et hi flores sunt sententie euangelij. que tempore veris. i. gratie emanaverunt de pratis scripture veteris testamenti. que clausse erant tempore hiemis. i. legis. Proner. xxvij. Apra sunt preta: et apertuerunt herbe virescentes re. Tales enim sententie sunt flores eius: visum spirituale confortando. et fructus affectum reficiendo. Mat. xi. Venite ad me re. vobis reficiam vos. Sunt autem fructus honoris: quia docet interior mundiciam lex honestas: quia docet exterior. Aliter. Ego dicit maria quasi vitis fructificavi suavitatem odoris. i. suam odorem sancte peruersatis et opiniosis: cum iocunditate mentis. que designat in vino seu in vite. Iudic. ix. Et flores mei. i. virtutes. i. viola humilitatis. rosa caritatis. lilium castitatis. sunt fructus honoris et honestatis: quia imitatores meos in his virtutibus reficiunt spiritualiter et saginant. et ideo fructus. Vel sic. Flores mei. i. decore honeste peruersatis et fragrantia bone opinioniosis: sunt fructus honoris et honestatis: quia ipsos satiat et reficiunt que ab ipsis exemplum sumunt. Vel fructus potest esse genitum casus. ut sit sensus. Flores mei fructus. i. qui parturiunt ex se fructum vite eterne. Et sunt homo. et bone. collatiui.

De arboribus

Uel fructus odoris. Iulia lra. qz alliciunt ad currendū post me. qd patet in adolesce-
tulis. qz refecte hmoi fructibz: et illecte hmoi odoribz: dicunt ei. **Currem?** i odo. vii.
moz. **Can. i.** **U**el sic. **L** fructificauit sua. o. **I** odorē suauissimū. celesti spōso q illuz
attraxi ad me de celo. **O**doz enī illū attraxit. suauitas retinuit. **Can. i.** **D**ū esz rex
in accu. zc. **U**el **L** fructificauit suauitatē. **I** psciētie q ad me. z odorē sancte opinionis
quo ad primū.

Quomo-
do xpus
nat? de p
gine

Dñs can-
marien.

Uel sic. **M**aria hic dicit se fructificasse: sicut vitis fructificat suauitatē odoris. qz si-
cut sine lesiōe vitis pcedit ab ea odoris suauitas. et idē odor longe lateqz diffūdit
Sic de p̄gine sine lesiōe pudoris pcessit fili? dei. cui? dulcis opinio replet mūdū.
Lu. iij. **F**ama erijt p vniuersam regionē de illo. **E**t bene christ? dicit fructus: z sua
uitas odoris. cui? suauitas mō in via sentit vt odor: sed i patria gustabit vt fruct?
et pfecte saporabit. **U**n in psona ei? videt dixisse **J**ob. ix. **D**ies mei trāsierunt qsi
naues poma portātes. **Q**ue. s. naues poma portātes p aquā: pomoz odorē trāscū
do diffundūt. sed gustū saporis nō tribuūt. **S**ic nos: dū p mare hui? seclī trāsim?
odorē qdem diuīe dulcedis qdam exili cōtēplatiōe sentimus. sed qñ facie ad facie
deū videbim? tūc diuīa dulcedine fruemur pleno gustu.

Et nota q dicit **L** fructificauit suauitatē odoris. **R**es enī odorifera z odorē a se emit-
tit: et odorē in se plurimū retinet. **S**ic beata p̄go emisit suauitatē odoris: fructuz
suū q christus ē pducēdo. quē tñ excellēter in se retinuit. **D**ansit qdem in ea fm
diuinitatē q ex ea pdijt fm humanitatem.

Dñs can-
marien.

Quomo-
do maria
pcepit

Sequit. **L** Et flores mei fruct? honoris et honestat. **M**irabile p̄bū. flores fruct? z
flos solet pcedere fructū. fruct? seq. qd est qd dicit **L** flores mei fruct? **I** qsi in vno
instātī. **N**otandū ad h q in alijs mulieribz post pceptōez pueri caro p̄us forma-
post aliqñtū tpus aīa infundit. et sic crescēdo morat puer in vtero matris: donec
venerit tps nascēdi. **S**ed nō ita factū est i brā virgine. qz statim ad hāc vocē. **E**c-
ce an. dñi. fiat mihi zc. **I**ncōceptus ē christ? plen? hō in carne et aīa. ita tñ q tūc lini-
amēta corpis hūanis visibz discerni nō possent. **E**t sic ipa fructū pcepit cū flore:
vt flos ad pceptōem: fructus ad pfectā hūanitatē referat. **E**t ideo ipa dicit. **F**lores
mei fruct?. **E**t vnde fruct? statim subiūgit **L** honoris z honestat. **N**ota op? car-
nis in pūgio ē erubescibile. sine pūgio dānabile. **U**n elizabeth pcepto iohē oc-
cultabat se mētibz quinqz. **L**uce. i. qz partus sui erubescēbat etatē. vt dicit ibi glo.
ne in senectute sua vacasse libidini videre. **Q**ue. s. libido etiā in pūgatis nō debe-
ret exerceri: nisi i iuuetute et causa plis. **U**n **B**en. xviij. **C**ū sare nūciaret cōceptus
respōdit. **P**ostqz senui. et dñs me? vetul? ē voluptati opam dabo. **L** fruct? **I** gbe-
ate virgis fuit **L** honoris. **I**qz sine rubore m̄monial copulatōis. **L** z honestat. **I** qz
sine culpa alicui? carnalis cōmixtiōis. **U**el christ? flos marie: fruct? ē honoris z ho-
nestatis. qz ab ipō et p ipm tot? honor mūdi z tota honestas mori.

Alter **L** Flores mei fru. ho. et bone. **P**ostqz dixerat de illo fructu pūlegiato quem
p̄tulit qsi vitis. subiūgit de fructu p̄rogatiuaz. meritor. et p̄mior. quos fruct? m̄-
tipler floriū varietas germinauit. **D**icit gl **F**lores mei fecerūt fruct? odoris. **I** p qz
scz bonū odorē diffundo. **L**et honestat. **I** i. abūdātie et opulētie. **N**am honestas dicit
opulētia. **E**cā. vi. **F**acile ē in ocul? dei subito honestare paupem. **E**t paulo ante.
L Paupras et honestas a deo sunt. **U**el ideo dicit **L** flores mei fruct? **I** qz opa bōa
facta in p̄senti. ex ei? dilectōe erūpentia: flores qdem mō sunt. qz fruct? vita etna.
Ite notādū q i hac vite vl vinea impletū ē illud **J**sa. v. **V**inea facta ē dilecto meo: i
cornu filio olei. **E**t sep̄uit eā. et lapides elegit ex ea. et plārauit vineā electā. z edī-
ficauit turrim i medio eius. et torcular extruxit i ea. **Q**d autē seqtur **L**et expectauit
vt faceret vinas. et fecit labrustas. **L**et cetera q sequunt. hoc nō p̄t brē virgini cōueni-
re. **I**tem illd **D**iere. ij. dicit ei a dño **E**go plāraui te vineā electā omne semē ve-
rum. **S**ed qd seqtur nō p̄t exponi de ea ad lram. **D**ystice tñ p̄t dici q sic filius
multis p occasiōē positus ē in ruinā. sic z ipa iudeis incredulis cōuersa est i ama-
ritudinē. p occasiōem: non p causam.

Ad dño plārabat in sua conceptōe. **J**sa. v. **P**lantauit vineā electā. **S**ile **D**iere. ij. **P**lā **B**
Fo. cclij. **R**

Liber XII. Particula. VI. Ca. I.

tata aut fuit in montibus samarie. **Diere. xxxi.** id est. in eminentia ecclesie. **Samarita** interpretatur custodia. et significat ecclesiam. quia custodit christianos. **S.** sicut mons supereminet terre adiacenti. sic maria supereminet omni sancto ad custodiendos fideles ecclesie. **Item** samaria interpretatur custos domini. vel coniunctio domino. quia ipsa se custodiuit domino sibi. **Un** dicit. **Tenui** enim nec dimittam. **Ca. ii.** Custodiuit etiam se domino dicens. **Ca. ii.** Dilectus meus mihi et ego illi. **It** **Ca. ii.** Ego dilecto meo. et ad me conversio eius. **I**psa etiam precibus suis coniungit nos domino. disiunctos prius ab eo per peccata. si enim penitentes dimisso peccato confugerimus ad eam. **Platabat** autem in suis radicibus. id est. in antiquis patribus. **Un** ps. **Platasti** radices eius. et implevit terram. **Et** bene dicitur. **Liple** uir. quia nobis attulit plenitudinem omnis boni. id est. christum. qui est sufficientia omnium. sicut dicitur. **i. Choz. xv.** **Et** in eius natiuitate incepit tempus plenitudinis. de quo habet **Gal. iij.** **Et** ad figurandum nata est in mense septembris. quoniam habet plenitudo fructuum.

Alapidibus purgabat. et malis herbis succrescentibus in sua sanctificatione. **I**sa. v. **Lapides** elegit ex ea. **Et** tunc proprie fuit ipsa vinea electa. et omne semine vix. **Diere. ii.** **Per** lapides eius et herbas nocivas prout designat et originale peccatum quod sordes et titillatio peccati.

Spiritualiter radicabat in illis antiquis patribus. virtutum ipsorum imitacione. sic ei preceptum fuerat a domino. **In** electis meis mitte radices. **In** abraham fides et obediencia. id est. ysaac spes et patientia. in iacob caritas. in dauid humilitas. **Et** he sunt spirituales radices marie.

De radice egrediebatur in sua natiuitate. quoniam videlicet incepit exteri pullulare. **I**sa. xi. **Egredietur** virga de radice yesse etc.

Dec vica

Prope terram versabatur. omni modestia et simplicitate infantie. quod et adhuc facit. sollicita de peccatorum salute qui sunt terra.

Crescebat et augme[n]tabatur quotidiana melioracione. **Un** **Ezech. xvij.** Cum germinasset creuit in vineam latiorē. humili statura. respicientibus ramis eius ad eam. et radices eius sub illa erant. facta est vinea. et fructificauit in palmites. et emisit propagines. **I**deo etiam de ipsa dicit **Dieronymus** in apocryso de infantia eius. **Erat** enim casta et immobilis. et quod cotidie melior et melior transiret. **C**reuit autem semper de virtute in virtute. et quasi perfecte fuit magnitudinis. quoniam dictum est ei. **Aue** gratia plena dominus tecum etc.

Diero.

Uili et tenni discolorietur ei pax adherenti cortice instar vitis tegebatur in sui exterioris habitus qualitate. **N**on enim credit habuisse mutatoria. non preciosa. non bene colorata. sed magis exemplo filii fuisse pānosa. que natum inuoluit vilibus pannicul. **L**u. ii. **U**eri etenim sile est quod si meliores pānos habuisset. in ipsis vel ex ipsis liberrime filium inuoluisset. quem videlicet filium iulianum apostata. et ceteri irrisores appellauerunt postea galileum pannosum. **C**ertum est autem quod qualiscumque fuerit habitus eius exterior. nulla dilectione. nulla voluptate. nulla gloriacione. eidem adherebat. **S**ciebat etenim cum esset magna prophetissa. principem ecclesie quoniam dicitur mulieribus. **N**on sit exteri capillatura. aut circudatio auri. aut indumenti vestimento cultus etc. **De. iij.** **S**ciebat etiam dixisse sapientem. **In** vestitu ne gloriaris vniuersis. **Ecclesi. xi.** **It** **i.** **Tibi. ii.** **N**on in toris crinitibus.

Hec vitis

Pre ceteris arbutul. diligenter et quasi assidue excolebat. toti trinitatis operacione. **S**peciales etiam eius cultores fuerunt inspiratio diuina. filij sapientie. spiritus sancti disciplina. monitio angelica. propria diligentia. patris et matris doctrina. et hominibus. **Q**uere patri. **i. ca. iij.** **P**astinabat singulorum carismatum impinguatione. **Un** dicit christo. **I**nebriaſti et multiplicasti locupletare eam. id est. multiplicasti locupletasti. **Mar. xij.** **V**ineam pastinauit homo etc. **P**utabat reſecacione omnimode superfluitatis a corde ipsius membris et sensibus. **Ca. ii.** **T**empus putacionis aduenit.

Concludebat secretissima conuersacione. **U**nde angelus inuenit eam in coelau. **L**u. ii. **Q**uere parti. **i. ca. i.** et huic vince poteris adaptare.

Fodiebat vere paupertatis et humilitatis dilectione. humilitas enim profundauit mentem eius ut capax fieret toti bonitatis. paupertatis amor exclusit ab ea appetitum totius terrenitatis. et utraque virtus fecit eam capace[m] toti diuine largitatis. **D**e qua dicit **Iacobus. i.** **O**mnem datum optimum etc. **S**ed quia non tantum semel sed etiam bis vel ter foditur vinea. multipliciter fossa est hec vitis per compassionem in passionis seruire cum eius aiam

De arboribus

Beni.

Dec vitis

- gladi? fili? ptrafiret. qñ videlicet ipa cõtemplãte: foderũt crucifigentes man? z pedes fili? ligonib? clauoz. et quãdo mucrone dire lancee ictũ est in viscera ei?. **Uñ** dici potest qñ ter tũc fossa est vitis ista. **Primo** qñ cũ tentũ cesum z illũsũ indo-
luit. **Secũdo** quãdo eum suspensum et cõfixum ingenuit. **Tercio** qñ ipm emisisse spĩritũ deplozauit. **Nõ** enim sicut dicit bñs bern. videre potuit filiũ crucifigi sine affectu materni doloris. et si speraret resurrecturũ: et mortẽ supaturz.
- Propagabat** et extẽdebat. manũ mittẽs ad fortia. **Queq;** vitis enĩ in se replicata **L** est hũilis. in latũ extensa: vñ in altũ porrecta: plica et sublimis. **Ideo** de ipa pẽt ex-
poni illud. **Extẽdit** palmites suos. i. oĩes: bñficia: et exempla. **vsq;** ad mare. i. i. vsq; ad existẽtes in q̃libet amaritudine. **Aliter.** **Per** mare. **I** signant illi q̃ habent amaritudinẽ contritiõis de peccat? suis. **Veri** etiã parietes: q̃ inundatões maris. i. tribulatões mĩdi quasi lac sugunt. **Deutero. xxxij.** **Per** flumen. i. iordane oĩes illi q̃ solliciti sunt seruare: vel recuperare innocentĩ baptĩsmalẽ. et q̃ vere se humill-
ant coram dñõ. et veraciter cõfitendo se iudicãt sine simulatõe. **In iordane enĩ** ba-
ptĩsatus ẽ dñs. et iordanis interpretatur hũilis descensus. vel riuus iudicij. **Talib?**
extẽdit virgo bñficia sua. **Nis** audire ppagatõem ei?. **Eccẽ** inq̃t. **L**et hoc bñm me dicent oĩes generatões. **I** **Quĩq;** enĩ cessat ppagari et dilatari. cui? qñ quedã ppagatio est: exemplo ei? virginitat? emulatio. cũ iam nõ sit numer? adolefcũtula-
rũ in eius odore currẽtũ. **Vel** etiã qñ qdam eius ppagatio: in ei? noĩe et honore eccliarũ infinita cõstructio. seu beneficiorũ suoz choruscatio. **De pccitate ei?** i. pñ. **O**peruit mōtes. i. sc̃os. ymbra eius. et arbusta ei? cedros dei. i. angelos. **Vel** sic. **O**peruit mōtes ymbra ei? i. altissimos in virtutib? supauit in q̃libet frute. **L**et arbusta eius. i. excremẽta. cedros dei. i. fortes in bona opatõe. et aromaticos sancta opiniõe. et q̃ntũlibet pfunde radicatoz hũilitate fide et caritate. qz nõ ẽ in-
uentus similis illi. **Eccẽ. xliij.**
- A** terra leuabat. i. iugi celestĩu p̃p̃latõe. dicens illõ **Job. vij.** **S**uspẽdĩũ elegit anĩ-
mea. **Et** **Cap. xvij.** **C**elos attingebat. stans i terra. **I**tẽ sedebat solitaria z tace-
bat: et leuabat se supra se. **Trẽ. ij.** **E**t ideo vere dicere poterat cũ aplo. **D**ea cõ-
uersatio in celis est. **Phil. ij.**
- D**iligẽtissime cõseruabat a deo trinitate. qui dicit de ea sub appellatõe vinee. **Isa. xxvij.** **H**occe ac die seruo eã. indignatio nõ est mihi. **S**eruabat etiã ab angelis vt dicit ei psal. **Angelis** suis mādauit de te vt custo. te. **I**deo dñs de ea **Cañ. vij.** **U**inea fuit pacifica: tradidit eã custodib? zc. **P**recipui vñ custodes illi? gabriel et io-
hãnes. **Quere** suũ pñ. i. c. ij. et adapta huic vinee. **E**t nota q̃ pñcipaliter qñ quĩq; modis vinea destruit. **P**er demolitõe? vulpeclaz. i. primoz moruũ furtiue irrum-
pẽtũ. **Uñ** **Cañ. ij.** **C**apite vob? vulpes que demolĩũt vineas. nã vinea nra floruit. **I**tẽ p inundatõe aquaz. que desĩgnt copĩã t̃palũ. **I**tẽ p gndinem. q̃ designat lux-
uriam. **P**er gelicidiũ: qd avariciã. **P**er nebulã: q̃ significat supbiã. **A** pmo p̃-
seruata est p fomitis extinctõe. **A** scdo p paup̃tatem. **A** tercio p ṽginitatẽ. **A** qz to p largitatẽ. **A** quinto p humilitatẽ.
- V**isitabat. in angelica missione. fm qd orabat ps. **L** respice de celo et vide: et visita **A** vineã istã. **E**t pfice eã: quã plãtauit dextera tua. i. filius tuus. vel ppiciatio tua. **T**unc enĩ visitauit eã gabriel: dat? ei in custodẽ. **Uñ** missus est gabriel angelus ad mariã zc. **V**isitauit eã colon? suus. i. fili? dei q̃ est sapiẽtia pñs. **Uñ** paulo p? subiũgit. **[A**ne grã plena dñs tecũ. **N**ec solũ tunc. imo tanq; ad rẽ carissimã iu-
giter ad eã respiciebat dñs. **U**nde dicit **Cañ. vij.** **U**inea mea corã me est. **I**psam enĩ dñs semp inuĩsit. et oculi eius in ea sunt a pñcipio anni vsq; ad finẽ. **D**eute. xi. de terra pmissiõis in figura beate virginis.
- A**mplitudine folioz decorabat. in pboz sentẽtiositate. **Quere. li. iij. ti. cxi.**
- F**lorida describebãt i euãgelica narratõe. qñ flore lilij. p qd virginitas. **Uñ** missus est gabriel angel? a deo in ciuitatẽ galilee. cui? nomen nazareth. qd interpretat flos lad virginẽ. ecce flos lilij. **E**t nota q̃ flos vitis alijs florib? est subtilior: deli-
catior. rarior. et ideo gratior et gñosior. **D**ic est flos virginitatis. q̃ qũto est in terris

fo. ecclij.

R. 2

Liber XII. Particula. VI. Ca. I.

rarioz: tanto deo et angelis gratioz et gratiosior. **Un** matth. xix. **Qui** p̄t cape ca pi at. **Flos** etiā hui⁹ vitis: et fructus pariter christ⁹ dñs est. **Unde** ipsa dicit. **Flores** mei fructus rē. vt supra eodem **B.**

Impinguata ostendebat. i. grē plenitudine. **Unde.** **Aue** grā plena rē. **Et paulo p⁹.** **Inuenisti** grām apud dñm rē.

Parillabaf in dñica associatōe. **Unde** **Dñs** tecū. **quasi** parill⁹. **ad** sustentandū te. **Ideo** dñr **Cañ.** viij. **Linnica** sup dilectū suum. **Filiū** enī dei q̄ p̄tus p̄ris est: fide mediāte p̄cepit. **Et** tūc impleta est promissio patris. q̄ p̄miserat de filio **Isa.** xxij. **L.** **Figam** illū parillū in loco fideli. i. in corde marie et in ytero ei⁹. **Alio** etiam modo. p̄ passionē parillata fuit hec vitis. qñ videlicet botr⁹ eius parillo crucis asfigebat. et ipsa stabat iuxta crucē: mente affixa parillo crucis cū filio. **Et** hoc p̄figuratū fuerat. **Flūeri.** xij. **Lin** botro quē portauerūt. **p̄** p̄figuratōem **Lin** recte. i. i. cru ce. **Duo** viri. i. duo testamēta. **Itē** idem p̄figuratū fuerat. **Flūeri.** xxi. in serpente eneo erecto i palo. quē cū respicerēt p̄cussi a serpentib⁹ sanabant.

Parillo suo colligabat. qñ q̄busdāz viminib⁹. q̄ dicunt caprioli: a capiēdo arbores. vel cincinni siue vncinuli: fide spe et caritate. q̄ est vinculū p̄fectōis. **Col.** iij. **Si** sit de corde puro. de p̄scia bona. de fide nō ficta. i. **Thi.** i. **Fides** ei spes et caritas: tri plex est funicul⁹: qui difficilerūp̄it. **Eccles.** iij. qñ diceret illō **Cañ.** iij. **Tenui** enī nec dimittā. **Itē** illud. **Dibi** adherere deo bonū est rē. **Quia** sicut dicit ibi glo. ne minē p̄mittit deus cadere q̄ adhereat vero amore. **Propter** h̄ dicebat filio. **Tenui** sti manū dexterā meā rē. **Quere** li. iij. ci. xxvij. **L.** in fine. et **D** in fine.

Hiero.

Quasi p̄ parillū eleuata ostendebat. qñ subiunctū est in salutarōe. **L.** **Bñdicta** tu iter mulieres. i. sup omnes ml̄ieres. sicut glosat hieronym⁹. **Et** tūc impletū ē qd̄ d̄ ea p̄diterat pater **Eze.** xviij. **Exaltavi** lignū hūile rē. **Uitis** enī p̄ se ad terrā cadit. s̄ mediāte parillo sursum ascēdit. **Quasi** enī in terrā p̄ hūilitatē cadebat: qñ angelo iudicabat. **Ecce** ancilla dñi. **Per** hūc autē parillū se eleuatā ostēdebat: qñ dicebat.

Hec vitis

L. **Brām** mediceat oēs generatōes. **Quia** fecit mihi magna q̄ potēs ē.]

Odorifera demonstrabat. in virginitatis p̄fessioe: quādo dicit. **L.** **Quō** fiet istd̄ qm̄ vi rū nō cognosco. **Odor** ei⁹ v̄ginitas. et adhuc in h̄ odore currūt post eā adolescē tule. **Quō** odor vitis fugat serpentes inuenies isra ca. eodem. **X.**

Celesti roze vel pluuiā secundabat. in spūsc̄i supuentōe. **Un.** **L.** **Spūsc̄i** supue nient in te rē. **Quasi** a feruore nimio p̄seruabat in virtutis altissimi obumbratō ne. **Unde.** **L.** **Uir** altissimi obumbrabit tibi. **Dorū** duorū habes multiplicē ex positōnez supra parti. ij. c. i. p̄ totum.

Fructus eius cōmendabat. in angelica testificatōe. **Un.** **L.** **Quod** nascet ex te sanctū vocabit fil⁹ dei. **Itē** **Cañ.** viij. **Uir** affert p̄ fructu eius mille argenteos.

Quasi plicabat. obediētia et hūiliatōe. **Unde** paulo post r̄ndit. **Ecce** ancilla dñi. fiat mihi rē. **Ier** in h̄ verbo p̄cepit. et tūc instar vitis hūiliauit se sub palmitē suo. id ē. filio dei. quē p̄cipiebat. **Et** nota q̄ vitis paruula p̄ciosi⁹ et forti⁹ vinū reddit. **Et** hec vitis in paruitate sue hūilitatis attulit illud vinū qd̄ deū letificat et hoīes.

Iudicū. ix. **Et** de v̄tute hui⁹ vini dicit **Johel.** ij. **Ficus** et vinea dederūt v̄tutem suam. **Cū** enī inter oēs arbustulas paradisi. i. ecclesie fuerit hūilior: datus est ei p̄ grāz fructus p̄ciosior. **Itē** vitis in altis locis et petrosis vbi habz plenitudinē lucis et feruoris vinū p̄fert fortissimū. **Petrosa** sunt firmitas patiētie. altitudo. eminētia p̄tēplatis. et vite claritas. **Et** feruor solis: plenitudo cognitiōis et incēsis caritat̄.

Fructus ei⁹ crescebat et qñ maturabat in oimoda p̄fectōne. **Unde** **Luc.** ij. **Puer** aut crescebat et p̄fortabat plen⁹ sapiētia. et grā dei erat cum illo. **Et paulo** post. **L.** **Iesus** p̄ficiēbat sapiā etate et grā apud deū et hoīes. **Ecce** botri maturitas et plenitudo vini q̄ sapientia et gratia designatur.

Christ⁹
botrus

Item. hec vinea v̄l botrus hic vindemiabat in filij cōprehēsiōe qñ qd̄amodo botr⁹ suus ei tollebat. et ad plū. i. p̄ssoriū crucis deportabat. **Isa.** liij. **Quia** abscisus ē de terra viuennū. **Vindemiāt** etiā fuit christ⁹ sicut vinea v̄l sicut botr⁹ in passione. **Sicut** vinea: qñ discipuli ei⁹ relicto eo fugerūt. **Dat.** xxvi. **Tanq̄** botr⁹ v̄l oliua

De arboribus

quoniam propheta est ut in cruce calcaretur. Ideo Treno. i. dicit filius de patre. Vindemia uir me ut locutus est dominus in die furoris sui. Item Treno. ii. dicit filius patri. Vide domine et considera quoniam vindemiaueris. Et nota quod botrus iste nec ante maturitatem vindemiaueris est. nec dimissus est quasi computrescere in uita. Et hoc predictum fuerat Hierem. xxxi. Donec tempus veniat non vindemiaueris. Hoc est etiam quod ipse predictum erat Job. ii. Nondum venit hora mea.

Item. botrus iste torcularibus. i. premebatur in pressorio crucis in passione. et inde exprimebatur preciosus mustum redemptoris nostre. ut filius passionis biberet sanguinem vite meracissimum. Deutero. xxxii. Tunc enim venerat hora illa de qua predictum erat filius matri vinum postulant in nuptiis. Job. ii. Nondum venit hora mea. quod. d. nondum venit uia ad torcular. nondum iudas leuauit super me calcaneum suum. nec magnificauit super me supplantationem. nondum tempus est dandi vinum sanguinis mei ad potandum.

Item. et hac vite nata est uia mellita: et saporis dulcissimi. Sed uia fellis et botri amarissimi. et per uiam acerbam quam premederunt adam et eua presenari. unde et adhuc obstupescunt dentes filiorum. Hierem. xxxi. et Eze. xviij. Sed istius vite sapor: spiritus super mel dulcis. Mystice. Presenari. quod sibi incorporant temporalia per amorem: qui sunt quasi uia acerbissima. i. immatura. nec apta ad premedendum. et ideo. dentes filiorum. i. affectus minorum. Obstupescunt. non sentientes de rebus. put sentientes sed patiuntur reditum spiritualium bonorum. et inardescunt amore temporalium. Sed per panes calidi. i. exempla sanctorum: qui sunt panes per positionis. quia alijs debent proponi in exemplum tollunt hunc stuporem. Calidi. quia precesserunt et feruore caritatis. qui fecit eos pretemere temporalia: et tales debent poni in altari cordis. id est. in animo iugiter recolere. et hoc in sabbar. i. in quiete mentis. et sic stupor dentium recedit: et reparatur gustus ad gustandum quoniam suauis est dominus.

Moraliter. Quia acerba fructus est ante tempus. et significat felicitatem presentem in opulentia et gaudio iocunditatem temporalium. quod. i. felicitas expectanda erat in celo. Sed ista premedentibus dentes obstupescunt. quod sensus eis deficit in masticatione uerbi vite.

Item. isti vite uino vel sanguine. lauat iudas. i. uerus presens et uerus laudans: stolam suam et pallium. Sen. elix. in stola. ouersatio interior. et in pallio exterior designatur.

Item. botrus iste pressus est in torculari crucis: ut sanguine suo nos potaret. ut istar pellicani filios suscitaret. ut filios ad se pasceret. ut lanam nostre ouersationis ringeret. Io. di. Torcular calcanti solus. Isa. lxiij. id est. in torculari crucis promisi me calcari quod sit uia. ut filij. i. imitatores passionis mee. biberet sanguinem vite meracissimum.

Maria uitis. quia

Leticie mater. quia botrus eius vel uinum. i. christus. deum. i. preem: letificat et homines.

Judic. ix. Ipa ei signum per sarra. Sen. xxi. qui pepit ysaac. i. christum. qui est risus nostre et gaudium.

Dulcis statura. sicut satis affligit est super. li. ij. pti. ij. ca. xxi.

Cito fert fructum. unde circa. xiiij. annis creditur precepisse. Unde salomon. puerb. xxx. Uiam uiri in adolescentia. i. in uirgine iuuenula: dicit se ignorare.

Flexibilis. obedientia: quod ad deum. et pietate: quo ad primum. quia mater misericordie. unde et sepius in scriptura comparatur uirge: que valde plicabilis est. Ideo appellatur Isidorus uitem arborē lentam. i. flexibilem.

Isidorus

Flagella facit ad verberandum demones: quia uirtus dei et patris in ipsa est plenarie: debellandi: expugnandi et excrucianti per nobis aerias partes. Isa. xxvij. Flagellum in unum dās cum traserit. erit ei in calcationem. Fugit enim lassus. i. diabolus. hac uirga percussus. Isaie. xxx.

Maria uitis. quia

Odit simum. id est. peccatum et temporalia. quia temporalibus noluit impinguari. exemplo filij magis eligens pauperem.

Odit capras. i. luxuriosos fetentes et abominabiles: qui faciunt ei quasi malum ad cor. qui merito uirginitatis quam prima uouit: digna fuit concipere saluatorem.

Odit repes. i. peccata que pungunt animam et cruentant.

Diligit montes. i. sanctos. et ibi melius crescit. sed si sunt petrosi. i. super christum fundati: et luminosi a sole iusticie: et feruentes caritate: in boni locis solet uitis proficere uinum optimum. i. dare talibus magnam deuotionem.

So. cccly.

R 3

Liber XII. Particula. VI. Ca. I.

Precisa fuit lacrimis. qñ vulnerata est vsq; ad cor in filij passiõe. tñc enī p̄scinder-
 bat qñ spuris et colaphis: clauis et lancea fili⁹ incidebat. q̄ est vitis vera.
Dedullosa est. habens viscera pietatis matris. sicut infra dicit ca. iij. **E**.
Umbra gressumā mīstrat: cū sit valde lata in folijs quēadmodū platan⁹. Et de hac
 obumbratiõe dicit **Dichee. iij.** **L** Sedebit vir subter vineā suā. i. req̄scet. **L** secur⁹
 erit. **p**. p̄tectōem brē p̄gis: q̄ data ē virtuose agētib⁹ i p̄tectōem et refrigeriū. Et h̄
 desigñū ē. i. **Dachab. xij.** vbi dicit: q̄ in tpe symōis sedit vnusq; sub vite sua. et
 sub ficulnea sua. nec erat q̄ eos deterreret. **S**ymon Iobediēs: christ⁹ dñs ē. **I**ez
 de hac obumbratiõe dicit **Eccī. iij.** **L** Proteget. i. s. seru⁹ marie sub tegimīe illi⁹ a
 feruore. et i glia illi⁹ req̄scet. **G**lia marie misericordiā ei⁹. **U**n **O**sec in fi. **E**rit q̄si
 olina gloriā ei⁹. **O**lina enī significat misericordiā. De obumbratiõe marie q̄re sup̄
 ti. i. c. ix. et. li. r. ti. xxv. **S**. et. xxiij. causa de p̄tectōe ei⁹. **I**n vmbra etiā. i. i. imitati.
 one marie: vita est aīe. **U**n dicit sic filio **Treno. iij.** **I**n vmbra tua vitem⁹ i genib⁹. **L**
Botro suo famelicos cibāt. q̄ spūaliter esuriētū fruct⁹ quē pepit: plena ē refectio.
Ideo de h̄ fructu dicit fidelīa **Can. ij.** **F**ruet⁹ **L** ei⁹. i. s. m̄ aīe dulcē gutturi meo
Sanguis vite sue sitiētes potat. q̄ scz sanguis vere est potus. **I**oh. vi.
Eos q̄ sani sunt mltimode dlectat. odore: virore: respectu: gustu: pastu: potu: vmbra:
 p̄tectōe: absconsiõe: medicina: et refrigerio. et multis alijs modis quos lingua
 non sufficit enarrare.
Sessos et lāquidos solat et recreat. nā ad bene opandum fastiditos instigat.
Oparios suos et cultores vbicūq; sustentat p̄ grām in p̄senti. s; ip̄os in vita futura
 largissime exhibebit. **E**t nota q̄ in hac vite tot sunt ppagines q̄ i maria p̄tutes
 imitatores hūilitatis ei⁹ opant in ppagine hūilitatis. imitatores misericordiē ei⁹
 in ppagine pietatis. et sic assigna de alijs.
Odore florū suorū serpētes et venenata fugat. Flores marie p̄ncipales: p̄ginitas: **E**
 paup̄tas: hūilitas. Et bñficio hui⁹ triplicē florū fugat et exterminat maria a suis
 amatorib⁹: p̄bo et exēplo et subsidio: triplex gen⁹ serpētū. qd̄ rāgit moyses **Deut.**
vij. vbi exprobrat pp̄lo iudaico: q̄ eum dñs a serpentib⁹ liberaſſet dicens. **L** Ductor
 tu⁹ fui: i solitudie magna atq; terribili. in q̄ erat serpēs flatu adurēs: et scorpio: et
 dīpsas. et nulle oīno aq̄. **L** Solitudo magna et horribilī. Imūdu. q̄ dicit solitudo
 magna: p̄pter magnū defectū virtutū et bonorū operū horribilis. p̄pter horrore
 viciorū. **I**n quo est **L** serpēs flatu adurēs. i. s. regulus: q̄ aues volātes flatu suo de
 ūcit et occidit. hec ē supbia. q̄ viros iustos volātes p̄nis p̄tutū: et celestia p̄tēplā-
 tes. spūaliter sepe iterficat et deicit in infernū. **L** Scorpio. i. capite blādītur sed cau-
 da pungēs luxuria ē. cui⁹ delectatio blādītur in culpa: s; punget i pena. **E**t dicit
 scorpi⁹: q̄si sine cordis pietate. **L** Dīpsas. i. q̄ alio noīe dicitur situla. q̄ q̄s pūgit siti iterfi-
 cit: insatiabil⁹ est auaricia. q̄ i hac solitudie nulle sunt oīno aq̄ q̄ mentē auari va-
 leant satiare. Flores ḡ marie vitis hec tria genera serpentū extinguit et eicit. hūi-
 litas sp̄m supbie. virgitas luxuriā. paup̄tas et terrenorū p̄tēpt⁹ auariciā. **O**dor ḡ
 nectare⁹ hui⁹ vitis. i. general opinio p̄ginee bñtudis et oīmode ei⁹ p̄tutis: in his
 q̄ in ei⁹ currūt odorib⁹: frāgit supbiā. sistit luxuriā. frenat auariciā. et generalit̄ pe-
 stes oīm suffocat viciorū.
Et em christ⁹ vitis. **U**n dicit **Ioh. xv.** **E**go sū vitis vera et p̄r me⁹ agricola ē. **Y**
Et paulo post. **E**go sum vitis vos palmites et c. **I**n hac p̄boz serie p̄p̄at de⁹
 pater agricolē: christ⁹ hō viti fm humanitatē. qui et ip̄e ē agricola fm diuinitatē.
 cui⁹ vitis singuli palmites: singuli sunt ecclie fideles. **D**icit aut̄ de⁹ pater agricola
 p̄ similitudinē. **A**gricola enī mane surgit. oparios p̄ducit. eos in vineā mittit. et eis
 in vesp̄e p̄mū reddit. **E**t deus p̄r ē paterfamilias. q̄ sicut dicit **Dat. xx.** et iij. primo
 mane: hora tertia: sexta: et nona: et vndecia p̄ducere oparios i vineā suā. et sero red-
 didit eis p̄mū. **I**te agricola vineā plātat. et sepit. et ex ea lapides eligit. in ea tur-
 rim edificat. torcular extruit. et vinū patiēter expectat. **D**oc totum legiſ **I**saie. v.
Sic vinea facta est dilecto i cornu filio olei. et sepit illā. et lapides elegit ex illa.
 et plātauit vineā electā. et edificauit turrim in medio ei⁹. et torcular extruxit in ea.

Triplex
 serpens
 mundi

Christ⁹
 vitis

Deus p̄r
 agricola

De arboribus

et expectauit vt faceret vinas. et fecit labrustas. Quid hec mystice significet infra eodem **S** dicem. Itē agricola. palmites ifructuosos tollit et i ignē pūcit. fructuosos purgat vt vberi fructificet. Et hec in nobis opat deus pater: sicut in pſenti euāgelio repit. s. Joh. xv. Est ergo de⁹ pater agricola p̄dictis ratōibus.

Vinea vel vitis

Vinea v^l
vitis mul
tiplex

- Christus fm humanitatē. vt hic Joh. xv. Ego sum vitis vera.
- Beata virgo. Unde Eccl. xxiij. Ego q̄si vitis fructificauī suauitatē odoris.
- Electi de synagoga. Unde Diere. ij. Ego plātaui te vineā electā oē semen verū.
- Reprobi de synagoga. Un̄ ibidē. Quō cōuerſa es mihi i amaritudinē vinea aliena.
- Electi de gentibz. Un̄ i ps. Respice de celo et vide et visita vineam istam.
- Vniuersalis ecclia. Un̄ mat. xx. Qui exiit p̄mo manē p̄ducere oparios i vineā suā.
- Quelibz fidel' aīa Un̄ spōsa iūitat spōsū Can. viij. dicēs. Hanc surgam ad vineas. i. ad fideles aīas excolēdas. Alias alias vinee significatiōes repire ē i sc̄ptura.
- Ego sum vitis vera. Hō solū vitē. s. vitē verā appellat se dñs. ad dñitā illi⁹ vitis mendacis et pessime. s. synagoge vel cuiuslibet peccatricis aīe. quā expectauit vt faceret vinas et fecit labrustas.

Christus vitis

Christ⁹
vitis

- Que est arbor humillima. quia instar vitis humiliatit se q̄si sub palmitibz suis. id ē **A** aplis. q̄n lauī eis pedes Joh. xij. qz nō venerat mīstrari: sed ministrare.
- Quia sicut vitis vitā sūmīstrat palmitibz suis. q̄a ip̄e est vita Joh. xij. q̄ nec viuere nec fructū facere possunt: nisi māserint i vitē. Joh. xv. Ideo ip̄e dī vitis: q̄si vitē tenens palmites. vel q̄si vitā tenens palmitū. Dicit etiā vitis vera. q̄a palmites manentes i hac vitē impossibile est steriles esse. Si ḡ sterilis es a bona opatōe. scito qz nō manes i vitē. Et nota qd dicit. Ego sum via vitas et vita. [Vita] q̄a a terra p vitē ascendit humor ad palmitē. Veritas. Iq̄d p̄inet ad hoc qd dicit Lego sū vitis vera. et vita. vt supra.
- Quia i hieme deformior iter arbores. Sic et christ⁹ i passiōe spēm v^l decorē vīsus ē nō hē. Isa. liij. q̄a tūc absconditus fuit vult⁹ eius et despect⁹. vñ nec reputat⁹ ē.
- Quia i estate oīm arborz speciosissima. Sic et christus in resurrectōe. et deinceps. Un̄. Dñs regnauit decorē indur⁹ ē. Item. Resoruit caro mea.
- Quia sicut palmes p̄cisus a vitē. nil valet nisi ad ignē. Sic nec christian⁹ p̄cisus a christo p mortale. nisi vt sit nutrimentū ignis iferni. Un̄ Eze. xv. Fili hoīs. qd sit et deligno vitis: ex oībz lignis nemoz q̄ sūt iter ligna siluaz. et cetera mltā.
- Quia q̄cqd habet dat suis palmitibz: et nil accipit ab eis. Un̄ Joh. xv. ibi dicit i. terli. Ego sum vitis. totū vobis dans. nil a vobis recipiēs. bonoz enī nostrorū nō eget Joh. xxi. Quid pdest deo si iustus fueris zc.
- Quia sine ip̄o nō facimus fructū. Johā. xv. Sine me nihil potestis facere.
- Quia sic mediātē vitē mutat aq̄i vinū. Sic fecit xps ad lraz i nuptijs Jo. ij. Ip̄e etiā mutat aquā carnal' sensus i vinū spūal' intellect⁹. Mutabit etiā aquā tribulatiōnis et p̄nīs miserie in vinū locūditatis et eterne leticie. q̄n verus assuerus fm magnificētiā regiam i suis nuptijs dabit vinū p̄cipuū et abundans. Hester. ij.
- Quia sicut de vitē vinū. sic de xpi latere sanguis. q̄ sub specie vini p̄ficat in altari.

Nec vitis

Nec vit⁹
s. christ⁹

- Plātata fuit i icarnatōe. Sic ei d vitē sumit furcul⁹. et plātāt et sic vitis. Sic imo sūtili⁹ i icarnatōe filiū dī d mūdissima carne sc̄ssime v̄gis marie: q̄ dīc Lego q̄si vitis fruct. sua. o. Imānu celest⁹ sapiē dīcīa ē porcio. d q̄ opatōe spūsc̄ri ineffabiliter et supra omnē humanū intellectū: formata est caro christi. et sic de vitē facta est alia vitis. cum verbū caro factū est et habitauit in nobis.
- Crenit i stutū p̄fectōe. Un̄ lu. ij. Iesus p̄ficiebat sapia etate et grā apd deū et hoīes.
- Frōduir i p̄dicatōe. Un̄ Lu. iij. Dirabāt oēs i xbis grē q̄ p̄cedebāt d ore ip̄ius.
- Odorē dedit i fame sue dilatatōe. Un̄ Lu. iij. Diuulgabat fama de illo i omnē locū regionis zc. Odorē etiā dedit in passiōe. q̄n i fracto alabastro. i. corpe christi repleta est domus. i. ecclia. Lex odore vnguenti. Joh. xij.

fo. ccxvi.

R 4

Liber XII. Particula. VI. Ca. I.

- Odore serpentes fugavit in demonū expulsiōe. Unde Lu. iij. Erubant demonia a multis rē. Et q̄a recordatio dñice passiōis remediū est et armatura p̄tra instā-
tiam cuiuslibet tēptatōis. Un̄ Petrus. i. canonica. iij. Christo i carne passio r̄ vol
eadem cogitatōe armamini.
- Stercorata fuit in blasphemiaz et falsoz testiū accusatōe. sicut legit̄ Mat. xxvi.
Stercora enī blasphemie sunt. Un̄ eccl. xxij. De stercore boum lapidabit piger.
- Plicata in hūiliatōe vsq; ad mortē. Unde Phil. ij. Christ⁹ hūiliavit semetipm qm̄
factus est p nobis obediens vsq; ad mortem.
- Parillata in ligatōe ad colūmā sicut ad palum. similiter in crucifixiōe. Un̄ ipe signi-
ficatus est p serpentē enē erectū in palo. Numeri. xxi.
- Fossa in clauorū p̄firiōne sicut lignonū. Un̄. Foderūt manus meas et pedes meos.
Unde. iij. Regū. iij. Facite aluēū torrentis huius fossas et fossas. Corpus ei⁹ al-
uens torrentis sapientie.
- Irrigata in sanguis effusione. Unde Isa. lxiij. Aspersus est sanguis eoz sup vesti-
menta mea rē.
- Fructū fecit in hūani generis redēptōe. Un̄ Cañ. vij. Ascēdam in palmā. i. in cru-
cē. Let apphendā fructus ei⁹. i. hoies redemptos. Et in aīe emissiōe. qm̄ emisit spi-
ritū quasi nostre redēptōis p̄ciū. Fructus hic nos reficit in q̄ridiana susceptōe.
Unde Joh. vi. Caro mea vere est cibus rē.
- Purata ē i palmitū. i. discipuloz remissiōe. Propter p̄dictū erat Cañ. ij. Tps pu-
tarōis aduenit. Mat. xxvi. Tūc discipuli oēs relic. rē. Zacha. xij. Percutiā pa-
storem rē. Job. vi. Necessarij mei recesserūt Itē Job. xix. Noti mei q̄si alieni re-
cesserunt a me.
- Flenit in sudore: et ad lram in cruce. sicut vinea dicit̄ plorare.
- Emisit ppagines in manuū extēsiōe. Isa. lxx. Expādi man⁹ meas tota die ad po-
pulum incredulū. L Extēdit palmites suos. i. bñficiā vsq; ad mare. i. latronem
amaricatū p peccatis. et p̄stitutū in amaritudine crucis r̄ tormēti.
- Floruit in sanguinatōe. vulnera enī eius dicunt̄ flores rosei. nam tūc fuit ipe rosa
plātata in hiericho. Floruit etiā i resurrectōe. Un̄. Resurrexit caro mea.
- Umbre refrigeriū p̄stat. Un̄ spōsa Cāñ. ij. Sub ymbra illi⁹ quē desiderauerā sedi
rē. Et Treno. iij. Spirit⁹ oris nostri christ⁹ dñs cap⁹ est in peccat⁹ nostr⁹. Cui
dicim⁹. In ymbra tua viuemus in gētib; rē. Sub ymbra enī hui⁹ vinee sedere:
est sub memoria crucifixi q̄scere. Vel sub ymbra ista deliciari. ē ipam passionem
dñicam imitari. vnde acq̄runt̄ eterne delicie.
- Famelic⁹ pabulū ministrat. Un̄ seq̄tur in Cañ. ij. Et fruct⁹ ei⁹ dulc⁹ gutturi meo.
- Sitibūdis potū ppinat. Unde dñs Joh. vi. L Sanguis meus vere est potus. Illis
scz qui sitiunt iusticiā.
- Infirmis sanitatē r̄staurat. Un̄ i Treno. iij. Cui dicim⁹. In ymbra tua viuem⁹ rē.
- Sanos delectat. illos. s. q̄ xpi exēplo delectat̄. r̄ ad ei⁹ exēplū se trāsserūt ad meliora.
- Lassatos recreat. q̄a fastidiosos ad bene opandum instigat.
- Christus** **in** Ec solū viti. sed et borro p̄patur ipe christus. sicut de eo dicit sponsa Cañ. i. **EE**
botrus **Borr⁹** ciperi dilect⁹ me⁹ mihi rē. Btā autē ego q̄ dicit. L Ego sicut vīs fructi-
ficauit suauitatē odoris. Itulit hūc borru. q̄ p̄ssus i torculari passiōis: eliquit vinūz
nre redēptōis. de q̄ torculari dicit dñs Isa. lxiij. Torcular calcavi solus rē. Tor-
cular illō passio est vl mors. que de corpib; exp̄mit aīas. sicut torcular vinū ab aci-
nis. Sed dñs cū in torculari p̄meret. p̄ssit ipm torcular. i. mortē: de ea nobis vinū
exp̄mēs mirabile. r̄ de morte sua vitā nobis eliciens sempiternā.
- Compunctōis. de q̄. Potasti nos vino compūctionis.
- Correptōis. Un̄ samaritan⁹ infudit oleū et vinū i vulnerib; sauciati. Luce. x. **ff**
- De bō-** **Doctrina spūal.** Unde pabo. ix. dicit sapiā. Bibite vinū qd̄ miscui vobis.
tro. s. xpo **Interne iocūditatis.** De quo puerb. xxxi. Date siceram merentib; et vinū his qui
exp̄mitur amaro sunt animo.
- vinum** **Eterne felicitatis.** de quo Isa. xxxv. Faciet dñs exercitū oīmib; populis in monte

De arboribus

hoc cōtinuū pinguiū quiniū vindemie. pinguiū medullatorū vindemie defecate. Ego sū vitis vos palmites. In hac gliosa vite. s. rpo. singli palmites singli sūt viri iusti. q. ab ipo trahūt hūorē grē. sic palmes nutrimentū a vite. De his palmitib⁹ cōgrue et sufficiēter differit i omelijs hui⁹ euāgelij. Joh. xv. et i glosis. Et ideo que sufficiēter exposita sunt sub silentio pterimus.

Ecclesia
vitis

Ego sū vitis vera. Et hac gliosissimā vite. s. rpo. tota ppagata ē: et pcreata vinea illa. s. vniuersal' ecclia. De q. dicit Isa. v. L. Vineā dñi sabaorth. dom⁹ isrl' ē. J. i. familia oīm credentiū. De hac vinea Isa. v. Vineā facta ē dilecto meo. et sepinit eā. et lapides elegit ex ea. et plātanit eā. et torcular fodit i ea. et edificauit turrim in medio eius. et c. Sepinit eā. custodia angelorū. q. q. libet fidelis habz angelū ad sui custodiā deputatū. L. Lapides elegit. i. offendicula viciōrū. L. Torcular. i. crux christi. in q. eliquit sanguinē nrē redēptōis de vna corpis sui. L. quē lambūt. i. cū desiderio sumūt. pulli aqle. i. imitatores rpi. Job. xxxix. L. Turris. i. inuocatio nois dñi. ad quā fugit iust⁹. et saluat⁹. Prouer. xxviii. Dis q. q. ad isrl' prinz palmes est h⁹ vinee. et a christo vera vite recipit nutrimentū. Quicqd enī boni habem⁹. ab ipo accepim⁹. q. oē datū optimū et oīe donū pfectū desursū ē descēdēs a p̄re luminū. sicut dicit Jac. i. Et dñs in h. eodem euāgelio. Sine me inq. nihil potest face re. Joh. xv. Hec vinea. s. ecclia p mūdū extēsa est. et vsq. in celū erecta. necnō et su per celū extēdit palmites suos. q. eternitati inniri eterni facti sunt. et de plenitudi ne radices humore et secunditatē accipiunt. Hec pars vinee adeo bñ exculta ē: q. nō indiget vt ampli⁹ excolat⁹. Ad hāc partē excolendā q. adhuc in terrā ē: laborare debz fidelis q. libet in se et in alio. et admin⁹ in se si in alio nō potest. Sed pchdo lor mlti hodie sunt q. hāc vineā nō colūt in se vlt' i alijs. s. destruūt i se et alijs. i. se p pua opa. i. alijs p pnciosa exēpla. sicut sunt oēs mali plati et oēs mortali peccātes. De q. b. dñs p pphaz dicad vineā suā. Venerūt cultores tui dstruēt te Isa. xlii. Propter inutilitatē ligni abscisi: q. d. nō valet nisi ad ignē: nec hō p̄cisus ab ecclia p̄excoicatōez nisi ad ignē iferni. Eze. xv. Fili hoīs qd fiet d. lig vitē. rē. q. re retro. Tormento fructificat. s. p terre fossionē. p inutiliū palmitū abscissionē. Si autē in pace dimittat⁹: tūc degenerat nec fructificat. Ideo dicit dñs de vinea sua Isa. xxvii. L. In plio gdiar super eam. I. quasi di. parū fert fructū in p̄spis. immittā ei ad uersa vt plus fructū afferat. Joh. xv. Omne palmitē in me nō ferentē fructū tol let eum. et omne q. fert fructū purgabit eū pater. vt fructū plus afferat. Et hoc ap paruit in ecclia p̄miciua. In aluernia et quibusdā locis ita qñq. multiplicant⁹. vi nec q. in siluas degenerāt. et tunc p̄burunt. et post optime fructificāt.

Dec vitis
se; ecclia

Sola facit vinū. quia sola catholica ecclia habet sanā doctrinā. Dat. vii. L. Nūqd colligunt de spinis. i. hereticis vlt' indeis aut paganis L. vnas. i. rē. Et impinguatōe. s. rpalitū. deteriorat vinū. i. deuotio. et inde luxuriat vinea i palmitibus. s. clericis et monachis: et hmoi.

Religio
vitis

Radicata in petris: et in radio solis: meli⁹ vinū facit. Petra p̄nie duricia. seruo: so lis: ardor caritatis. Di duo. s. penitētes et caritate seruētes meli⁹ docēt. Doctrina vinum est.

Sustentat bacul⁹ et parillis. i. scrōz adiutorio. et si sit eis colligata erecta tenet. Celestia desideria alligatura sunt. Eccl. vi. Vincula illi⁹ alligatura salutaris.

Et et alia vitis. q. libet. s. disciplinata religio. qua ad similitudinē vitis: nihil in hieme videt⁹ aridi⁹ aut despectius. In estate vero fere nihil terrenū iocundius aut venustius: aut p̄ciosius: aut speciosius aut fructuosius inuenit⁹. De hac dicit Isa. v. Vineā dñi exercitū domus isrl' est. Congruē autē noīe hiemis: designa tur miseria vite p̄sentis. Sicut enim in hieme breues dies sunt. et magna aeris in tēperies. sic et in vita p̄senti breues dies sunt et mali. Unde Job. xiiij. L. Nō na tus de muliere breui viuens tempore. ecce dierū breuitas. L. repletur multis miserijs. ecce aeris intemperies. In estate vero dies elongantur et serenant⁹. sic in estate futuri seculi magna erit longitudo dierum. Unde. Melior est dies vna in arijs tuis rē. Et tunc erit lucis serenitas. quam nulla turbabit obscuritas. Fo. cccxvii.

Liber XII. Particula. VI. Ca. I.

Vita igitur claustralis in hac hieme arida videtur et despecta. graue est enim asperum in domo et aridis vesci. Sed quanto hec vita in presenti grauior. tanto retributio futura erit gloriosior. Unde super illud ad Hebr. xi. ut meliorē inuenirēt resurrectionē. dicitur glo. Quanto magis pro deo quod patitur tanto gloriosius coronabitur. Item in colenda vinea opus est magno labore. et sancte religionis obseruancia magno indiget exercitio. Vineam autem istam claudis. stercozas. putas. propagas. pastinas. epampinas. in ea turris edificas. et torcular extruiss. et huiusmodi.

Vinea ista

KK

Claudis. quoniam vita claustralium regularis discipline custodia munis. De hac claustrum in Ecclesi. xxxvi. Ubi non est sepes diripiet possessio. Secularibus quod nulla sepe discipline coercens. quod quid boni ad horam possident. malignorum incursum spirituum facile adimuntur. Item eccles. x. Qui dissipat sepe. mordebit eum coluber. Qui enim discipline statum transgrediendo preterit. antiquus ei coluber. id est diabolus. malicie sue venenum infundit. Terreat ergo seculares quod sine sepe possessio diripiet. terreat claustrales quod sepe dissipator a colubro mordet. Vinea igitur. id est vita claustralis sepe. quoniam disciplina castigatur. Propter hoc de claustralibus bene disciplinatis dicitur. Paral. iij. Di sunt figuli habitantes in sepibus. et in platardibus comorantes. Signum est autem maxime iracundie dei cum in claustro deest disciplina. et persequens a vicij et demonibus tori boni diripiet possessio. Unde dominus cominat vinee sterili Isa. v. Auferam sepe eius et erit in direptionem et. Poditur. cum ei timor domini incurritur. Hanc fossionem desiderabat psalmista. dicens. L. Confite timore tuo carnes meas. Id est carnalitate meam. ut scilicet non valeat rationem meam pertrahere ad consensum peccati.

Dec vinea religio scilicet

Stercozas. cum ad timoris et humilitatis augmentum. vite preterite sordes ad memoriam reuocat. ut golie caput ense proprio amputet. L. Solie caput. Iamque temporis stimulus. L. Ensis eius. Mortale peccatum quod anima occidit. Hoc ense diaboli caput abscidit. dum noua reprobatio recordatio vite veteris resecat et.

Putas. dum quicquid vanitatis claustralibus se admiscet. falce correctionis amputas. Unde Job. xv. L. Omne palmitum. id est omne subditum. ferentem fructum bonorum opere. L. purgabit eum pater. id est abbas. ut fructum plus afferat.

Propagas. dum cultus religionis numero meritorum et personarum dilatas. Sed ve vinitoribus et agricolis moderni temporis. qui amplius student agrum agro. et domum domui copulare. quam christi vineam ad spirituale fructum sibi et exemplis idoneam preparare.

Pastinas. dum fratrum infirmorum ibecillitas. solacii sustentatione roboras. ut adimpleat illud Isa. xxxv. Confortate manus dissolutas et genua debilia roborate.

Epampinas. dum sibi superfluitas silentio resecas. et sic interioris deuotionis racem. L. solis radios plenius excipit. dum interius se claudit. nec extra se per verba diffundit. De hoc silentio dicitur Isa. lxx. In silentio et in spe erit fortitudo vestra. Eodem. xxxij. Cultus sine custos iusticie silentium. Bonum est cum silentio postolari salutare domini. Trens. iij. Item de claustrali dicitur Trens. iij. Sedebit solitari et tacebit. quod leuauit se super se.

Item vineam turris edificas. cum in claustro progatiua virtutum in altum attollis. Iuxta hoc hanc turrim optet torcular construere. quia cum vite eminentia oportet per hanc humilitatem coniungi. Recte autem per torcular penitentia figuratur. quia sicut in torculari vinum humanum premitur. et pressum in cellario receditur. Sic per penitentiam peccatorum sordes eiciuntur. et reuocatur hoc seu vinum perfectionis et deuotionis in animo reponitur. Quod autem iuxta turrim opteat esse torcular penitentiae. ostendit malachias. iij. loquens de domino. Ipse enim quasi ignis plans. et quasi herba fullonis. Et sedebit plans. et emundans argenti. et purgabit filios leui. Filij leui. viri claustrales sunt. qui sicut dicit Deutero. xxxij. dixerunt patri et matri. nescio vos. et fratribus suis. non noui vos. et nescierunt filios suos. qui cum abraham egressi sunt de terra sua. et de cognatione sua. et de domo patris sui. ut veniret in locum quem monstrauerat eis deus. qui renunciauissent omnibus que possidebant. et nudi nudum christum secuti sunt. Si ergo hoc modo purgatione indigent filij leui. patet quod iuxta turrim debet torcular construere. Hoc est iterum quod dominus per ysaia. l. dicit. Induam celos tenebris. et ponam saccum operimentum eorum. Nominem celi designantur

Penitentia torcular

De arboribus

Fidelis
aia vitis

virī claustrales. q̄ cū ap̄lo possunt dicere. **A**ra p̄uersatio ī celis ē. **Phil.** iij. **C**elū
ḡ tenebris induit et sacco opit. cū deuotus claustral' peccatū suū detegit. et penitē
tial' eum assumit.

Et et q̄ta vitis. q̄libet. s. aia fidelis q̄ dicit vitis multis silitudinibz. **S**ic enī **B**
vinea arida ē in hieme. sed floret et fructificat in estate. sic viri sancti in p̄nti vi
ta despecti in futura sunt gl'iosi. **P**er hiemē vita p̄sens designat. vt supra **33.**

Ite. q̄ vinee virtutē ignorat. nullius eā momēti in hieme reputat. sicut diues q̄ in
ducebat bisso et purpura. nihil p̄debat lazarū iacentē in ianua. q̄a tunc diues erat
in sua estate. lazarus ī hieme. **S**ed postmodū lazar' fuit ī estate collocat' ī sinum
abrahe. diues autē in hieme sepultus in incēdio et gelicidio gehēne. cū ab eo gut
ta nō potuit inueniri. p̄ quā lingua ardēs posset refrigerari. **S**ic erit de potētibz
et magnatibz. q̄ terrena possident et mūdū diligunt. paupes vero derident et vilis
pendūt. **D**e q̄bus dicit. **xx. Job.** **H**oc scio a p̄ncipio. ex quo hō positus est super
terrā. q̄ laus impiorū brevis est. et gloria hypocrite ad instar p̄nti. **S**i ascenderit
vsq̄ in celū supbia ei'. et caput eius nubes tetigerit. q̄si sterq̄liniū in fine p̄des. et q̄
eum viderāt dicēt. vbi est? **E**t sic dicit. **i. Dacha. ij.** **G**lia viri impij sterc' et p̄mis
est. hodie extollit et cras nō inueniet. q̄a cōuersus est in terrā suam. et cogitatio illi
usperit. **I**n die enī iudicij. sicut dicit **Osee. xij.** erūt impij q̄si nubes matutina. et si
cut ros matutin' p̄teries. sicut puluis turbine rapt' ex area. et sicut fum' d' sumario.
Tunc enī vt dicit **Sap. vi.** **J**udiciū durissimū in his q̄ p̄sunt fiet. **E**xiguo cō
cedit misericordia. potētes autē potēter tormenta patiētur. et fortioribz fortior instat
cruciatio. **P**auces autē et hūiles q̄ mō sunt in hieme. tūc erūt in p̄petua estate. **U**n
iobes euāgelista. **i. canonica. iij.** **F**ilioli nūc filij dei sum'. sed nōdū apparet q̄ erū
mus. **C**ū autē christ' apparuerit siles ei erim'. qz videbim' eum sicuti est. i. facie
ad faciē. **T**ūc enī fulgebūt iusti sicut sol in regno patris eoz. **D**atth. xij.

Ite vit' ad nihil valet nisi ad duo. aut vt fructificet. aut p̄burat. **U**n dñs ī **eze. xv.** **A**

Fili hoīs qd fiet de ligno vitis inutilis. **S**icut ei lignū vit' qd traditū ē ad p̄bu
redū tradā p̄torē. s. hierlm. **i. i. eccleie v' claustrī.** d' igne egrediet. et ignis p̄sumet eos.

Ite vit' magnū laborē requirit et facillime p̄it. **U**n vulgariter dicit. qz vitis vult seruū m̄
dñm. **S**ic cor nostz et corp' magno labore ieiuniorū vigiliāz disciplināz et hūmōi
excolit. **S**ed p̄ vnicū mortale totū adurit. et p̄it oīno flos et fruct'. **E**st ḡ vinea q̄li
bet fidel' aia. **A**ger in q̄ hec vinea plātā. est cor hūanū. **D**ui' vinee palmitēs sunt
bone cogitatōes. folia. bona r̄ba. flores. bona exēpla. borri. bona opa. agricola. spi
ritus rōnal' v' platus eccleie seu claustrī. **O**ustibz autē fidel' ī cultura vinee sue tener
re debz silitudinē agricole. **A**gricola enī volēs plātare vineā. pus p̄parat terram.
Si enī pus vineā plātaret q̄s terrā p̄pararet. v' a nociuis mūdaret. nūq̄ d' ea fru
ctū colligeret. **T**erra quā excolēdā suscepisti tuipe es. **I**uxta illd'. **D**emēto hō q̄a
terra es et in terrā ibis. **S**i ḡ de terra tua vis fructū accipe. teneas silitudinē agri
cole. **D**oct' enī agricola terrā suā pus mūdāt a lapidibz et spinis. spinas euellēdo
et lapides euertēdo. **P**ri' ḡ succide spinas. et euerte lapides. **S**pine sunt p̄ctā que
pungūt p̄scientiā. et letale vuln' infligūt aīe. **U**n. **C**ōuersus sū ī crūna mea dū p̄fi
gīt spina. **U**n dicit aug'. qz si q̄s videret vulnera aīe. lōge ḡuīora iudicaret ea. q̄ q̄
libet vulnera corp'is. sed qz nō vident. ideo nō timent. nisi ab his a q̄bz sentiūt. ab
his. s. q̄ p̄uertunt ad cor. et dicit. **I**niquitatē meā ego cognosco et. **L**apides sūt pec
cata ducta in p̄suetudinē. q̄ recte dicunt lapides. q̄a cor hoīs lapideū reddūt. **U**n
Job. xli. de diabolo et mēbris ei'. **C**or ei' indurabit q̄si lapis. **C**ōsuetudo enī
peccatū. est tāq̄ lapis supposit' angusto ori p̄fundissimi putei. in cui' p̄fundo ia
cens peccator infelix. computrescit vt iumentū in stercore suo. et fetet praua con
suetudine. **H**omo enī est spiritus vadens. **i. i. p̄ seipm in peccatū descendens.** s. p̄
se lñō rediens. **I**nisi de grā dei. **T**u ergo ab agro cordis tui succide spinas. et euer
te lapides p̄ tritionē. et eijce extra p̄ confessionem. **S**pina enī quia se erigit si
gnificat supbiā. quia lacerat et retinet. significat cupiditatē et auariciā. quia
pungit. significat luxuriā. **E**t hec tria vicia radices sunt omniū peccatorum.

Fo. cclxviij.

Aug'.

Liber XII. Particula. VI. Ca. I.

Succide & spinas et euerte lapides. ne si plātaueris sup lapides: arescat vinea. aut si inter spinas suffocet ab illis. **E**t nota q nō solū secāde sunt spine sup terrā. s; et eradicāde ne pullulēt itez. **S**pina enī sup terrā secat: quādo solūmō pua opatio amouet: remanēte in terra radice. s; est in occulto cordis peccādi volūtate. **O**por tet & extrahere radicē. i. oīno eradicare peccādi voluntatē. **B**erūs berūs. **S**i peccatū supficialiter radas. & nō intrīsec? eradices. cert? esto qm pullulabit vberī? &c. **S**ic & priusq; plātet vinea: purgāda est a peccatis cōscientia.

Berūs.

Uinea ista

pp

Plantat in pueriōe. qā tūc pmo efficit quis fili? ecclie merito cū pctā oīa deserit opere et pposito. **U**n. l. **P**lāratī ī domo dñi. i. in ecclia p fidē et dilectionē: q sūt due radices que torā arborē supportāt. **I**n atrijs domus dei nrī florebut.

Detegit in p fessioe. **H**ac ei vineā oparij detegūt: cū terrenitatē maloz opoz et puoz desiderioz. et seculari illecebre: a radice ipius vitis. i. a secreto cordis sui. a q pcedit oīs actus siue bon? siue mal? p purā p fessionē eijciūt. **A**d qd inuitat salomō puer. xvi. dicens. **R**euela dño opa tua. et dirigent cogitatōes tue.

Binat: cū qdqd terrenitatis p malū & inordinatū sermonū cōtractū est: penitētia et confessione p pellitur.

Terciat: cū macle puaz cogitationū et maloz d siderioz p p fessioz & p niaz dtegrūt.

Multipliciter fodit: ī p niali tribulatioe. **Q**uali enī fossoria sunt: ieiunia: vigilie: discipline. et hmoi. q terrā corpoz lacerant & pfringūt.

Stercorat: pctoz pcedentiū recordatioe. **A**pponēda enī sunt stercoza pctozū et facinoz iuxta radicē vinee vt secūdet. **E**t frequēti nāq; memoria et assidua retractati one peccatozū: nō ad delectādū s; ad detestandū nascit timor. ex timore p puctio. ex p puctioe amor: q est secūditas vinee. sine q nō posset fructū facere. **P**enitēs enī debet cū **J**ob ī sterq linio sedere. **J**ob. ij. i. in sue vilitatis p sideratioe morā facere. **A**mara nāq; recogitatio pctoz: secūditas est virtutū. sicut dicit qdā autoritas. cū qua p cordat ibidem glo. gregoriū.

Uinea
ista. s. aīa
fidelis

Purat: omniū mēbroz et sensuū circūcisiōe. **F**aciēda est enī abscisio supfluaz extē sionū et pgressionū. tā ī mēbris q; ī sensibz. **A**d qd inuitat **D**iere. iij. dicens. **E**ir cūcidimī viri iuda et auferte p pucia cordiū vestroz. **C**ircūcidat & ocul? claustralī v? cuiuslibet fidel. ne respiciat qd visu castitatē corūpat. auris ne audiat qd rigo rē mētes emolliat. lingua ne vir? euomat qd rotā natiuitatis inflāmat. gustus ne comedat qd gustatū mortē inferat. manus ne illicita tāgat. pes ne ad inbonesta p ce lat. cor ne de se fetore malaz cogitationū emittat. et hmoi.

pp

Parillat: in vite christi et scroz p sideratioe. **C**hrist? enī parill? ē: sic dicit **I**sa. xxi. **F**igā illū parillū in loco fideli &c. **S**ic enī parillus vitē sustinet: sine q statī ad ter ram caderet. sic christ? innixam sibi aīaz misericorditer sustētat. sine quo statim ad peccatū declinaret. **A**d h inuitat aug? dicens. **P**roijce te in h sapiēter. qz nō ē adeo crudelis: vt se subtrahat & te cadere p mittat. **E**xēpla etiā scroz parilli sūt quibus appodiare debemus nos et inniri. **U**n **S**eneca. **S**p aliq opus ē: ad quē mores nostri seipos erigant. **N**isi enī ad regulā pua non diriges.

Aug?

Seneca

Parillis colligat: et eis adheret. i. christo et sanctis vera dilectioe. **C**aritas enī sic dicit apls ad **C**ol. iij. vīculū pfectiois est. **D**oc mō colligat? erat dñō dauid. cū dicebat. **D**ibi aut adherere deo bonū ē. **R**eminē aut p mittit de? cadere q ei adbe reat vero amore. sicut dicit ibi glosa.

Propagat in virtutū mltiplicatioe. **U**inea enī hanc ppagare: est p incrementū p tu tū ad id quod nōdū debet seipm extēdere. **U**n apls ad **P**hil. iij. **A**d anteriora meipm extēdo. **E**t ibunt sancti de v tute in virtutē.

Plicat: in cordis hūiliatioe. **A**d qd inuitat salomon **E**ccī. iij. dicens. **Q**uāto magn? es hūil: a te in omnibz. & corā deo inuenies grām.

RR

Eleuat: mētis ad celestia suspensioe. **U**nde **J**ob. viij. **S**uspendiū elegit anīa mea. **E**t apls. **Q**ue sursum sunt qzite &c. ad **C**ol. iij.

Irrigat: lacrimaz effusione. **S**icut enim pluuia secūdat vineā. sic lacrimaz effusio

De arboribus

ad bene opandum rigat conscientiam.

Saritur malaz cogitationū extirpatōe. que sicut herbe nocive succrescentes a calorē solis vineā. sic ab aduentu grē dei impediunt aīam. Unde Sap. i. Spūscūs aufert se a cogitatōibus que sunt sine intellectu.

Epampinat. ēborum supfluoꝝ rescisioe. vt supra de vinea claustraliū **LL**

Concludit qñs sensuū cohibisioe. Claudendi ei sunt ocli ne illicita respiciāt. rē. vt supra de puratōe. **DD**. Claudenda est etiā vinea fossato hūilitatis: aq̃ lacrimarū circūcurrente. sepi penitētialis afflictōis. muro castitatis seu bone opatōis.

Conservat a triplicis inimici infestatōe. Ad qd̃ inuitat salomon puer. iij. dicens. Omni custodia serua cor tuū. quoniā et ipso vita pcedit.

Visitaf a christo in grē amplioris appositōis: quod orabat ps. dicens. Respice d̃ celo et vide. et visita vineam istam. et pfice eam. rē.

Frondet in sacre doctrine alijs expositōe. Folia enim viri iusti sacra verba sūt. Uū illud ps. Et foliū eius non defluet rē.

Vinea
ista

Floret in interiori deuotōe. Unde puer. xviij. Animus gaudens eratē floridā facit

Seneca

Redolet in bonefame ad primū respisioe. Unde apls. ij. ad Tho. ij. Christi bon⁹ odor sum⁹ deo: in omni loco in his q̃ salui fiunt rē. Et Gene. Ei⁹ quē videre nō possum. me pascit opinio.

Odore serpentes fugat. in vicioꝝ a se et alijs expulsioe. Uū Bar. xvi. Linguis loq̃ntur nouis. serpētes tollēt. Lingua noua p̃fessio: q̃ aīam innouat. et tollit d̃ corde serpentes i vicioꝝ.

Fructū facit in bona opatōe. Uū. l. De fructu opoz tuoz satiabit̃ ēra. i. hō tēnus.

Dic botrus

Dic bo
trus

Naturefcit in vtutū pfectōe. Ad quā inuitat dñs Matth. v. Estote pfecti rē.

Vindemat. qñ ad gaudia paradisi inuitat. et sic in cellario dñi spūaliter depozatur. sed sepe pus opoz: q̃ in purgatorio torcule. Vindemat etiā in morte.

Torculaf. in purgatoria tribulatōe.

In cellario reponit̃ i glificatōe. Uū spōsa Cañ. i. Introduxit me rex i cellā vinariā

Danc vitem destruunt

II

Vulpecule. i. pmi motus furtiue et abscondite irrūpentes. De quibus Cañ. ij. Capi te nobis vulpes paruulas que demolunt vineas rē.

Dāc de
struunt

Inundantia aquaz. i. tēporaliū abundantia.

Grando. i. luxuria.

Selucidium. i. auaricia.

Nebula. i. superbia.

Vinitores

III

Vinito
res

Paupes sunt. et viri iusti paupes sunt pauprate spirituali. Unde ps. Paup sū ego: et in laboribus a iuuentute mea.

Laborant p vitā. et isti p vitā eterna. Uū Job. iij. Quasi effodiētes thesaur̃ rē.

Laborant tpe suo. Et nos dū tpus habem⁹ opemur bonū ad oēs rē. ad Gal. vi. Prio ad nos. scdo ad domesticos fidei. tercio generaliter ad omnē hominē: magi me ad christianū.

Olia olina Capitulu ij.

Raban⁹

Olina. **O**lia olina. Uū dicit Eccl. xxiij. Quasi olina speciosa i capis. **A**supple exaltata sū ppter misericordiā et pietatē. Videndū igit̃ quare vlt̃ quō oliua. et quō vel vbi speciosa. Dicit Rabanus. q̃ olea arbor est: olina fruct⁹. cul⁹. i. olineliquoz vel succ⁹ dicit̃ oleū latine. sed grece oleon. **S**z olina sepe p arbore ponitur. vt ibi Ego autē sicut olina fructifera in domo dei rē.

Olia olina. quia olina

B

Docētra
cratū ē in
oci. basili
ensi

Amara est in radice. quia beata virgo amaritudinē originalis habuit in cōceptōe. quare non celebrat̃ eius conceptio a multis.

Dulcis i fructu. i. i filio. q̃ dicit. Spūs me⁹ sup mel dulcis. Eccl. xxiij.

Odorifera in flore. Flos ei⁹. filius est eius. qui sicut cinnamomū et basamū aroma

Fo. cclix.

S

Libet XII. Particula. VI. Ca. II.

rizans dedit suauitatē odoris. **Eccī. xxiij.**

Fructū suū. q̄ntū in se est omnibz communicat. quod apparuit q̄n filū suū peperit in via. vt posset ab omni p̄tereunte capi. et dicerēt trāseuntes. fili⁹ datus est nobis. Sed nota. q̄ nō inuenit hic fructus nisi a trāseuntibz. Unde de pastoribz q̄ dixerūt. Trāseam⁹ vsqz bethleem zc. **Lu. ij.** dicit paulo post. Venerunt festinātes et inueniunt zc.

Arbor frondosa et ramosa. cui⁹ frondes et rami amatores eius. ei q̄dāmodo fide spe et caritate inferri. q̄a amor est amant⁹ et amati vnio q̄dam spiritualis. Unde talis potest dicere. **Dibi** adherere ei bonū est. et ponere i ea spem meā. q̄a talibz nutriti mentū grē sūministrat. **Parime** autē inserunt ei imitatores eius. i pietate et dupli ei misericordia. i. in affectu et effectū.

Lana ē. p sapiāz. **Sap. iij.** Lani sunt sensus hoīs zc. Et i antiq̄s ē sapiā **Job. xij.** **L**

Signū est pacis. Unde in ei⁹ partu cantatū est. **Par** hoibz bone volūtatis. Per ipsam enim finita est guerra. quā eua fecerat inter deum et hominē. inter hominē et angelū. inter hoīem et hominē. inter corpus et animā. **Istud** inuenies li. i. ca. i. **B** **I**pa est illa colūba: que cessante dilunio ramū oliue in ore suo deuulit ad noe i archam. deum humano generi recōciliatū demonstrans. et sic ipa designat p oliuā. q̄ est signū pacis. et p columbam que est auis pacifica.

Comam suā diu cōseruat. i. fidē spem et caritatē. **Uel** coma est uirginitas. cui debetur aureola. Unde maria depingit coronata. **Hanc** comā iugiter seruauit. qz virgo ante partū. in partu. et post partū.

Folia eius amara. q̄a verba eius inuitāt ad penitentiā. **Uel** folia eius. sunt vba euāgelice p̄dicatōis. q̄bz docuit ap̄los et filios nascētis ecclesie. **Folia** etiā eius medicinalia. **Eze. xlvij.** et **Apoca. xxiij.** quia sanāt cancrū. et exemplū verborū eius. de tractionē. et cetera turpiloq̄a. i. sanāt. **Cancer** corrodit os et linguā. et **Sap. i. d̄z.** **A** detractōe parcite lingue. **Ideo** **Apoca. xvi. d̄z.** detractozibz et blasphemis. **Cō** māducauerūt linguas suas p dolore. et blasphemauerūt deum celi zc.

Daria oliua. q̄a

Fructū facit in frigore pingue. quia ad lram in hieme pepit saluatorē. **Ex** tice q̄n. **D** do refriguerat caritas et abundabat iniquitas.

Estate et hieme viret. **Uiror** anime fides et p̄seuerantiā. que nō aruit in ea ppter hīc mē dñice passiōis. sicut in omnibz discipulis. **Tunc** enī defecit oīs sanct⁹. **Ideo** p̄dictū erat de ea **Prouer. in fi. L.** Non exstinguet in nocte. **I** dñice passiōis **Lucerna** eius. i. fides. **Aliter.** **Hiems.** vita p̄sens. astricta frigore mortalitatis. et v̄s tem prationū impulsā. **E**stas. future vite claritas. qua adueniēte meroris nubila trāseunt. et dies vite eterne solis claritate fulgescūt. **Daria** vero oliua n̄ra. humore ḡ tie p̄fusa. huius vite tpe nō aruit. sed vite eterne amenitatē. inrer omnes eue filias gloriofa suscepit.

Aug⁹

Cantarides nutrit. que libēter p̄medūt flores oliue. et sunt cantarides musce fetentes et lucide. q̄ signāt clericos et monachos v̄l canonicos. lucētes habitu et consuetudine. sed fetētes vita. **Cum** dicat **Aug⁹.** vt nō tam studeam⁹ placere vestibz. q̄ moribus. **Duos** beata virgo nutrit beneficijs suis.

Arbor insignis. et maria gloriofa est generis nobilitate. gl̄iosior morū honestate. et **E** **g**tiāz vniuersitate. gl̄iosissima filij dignitate.

Ramos habet flexibiles. quia facillime flecti potest oratōe deuota. vt habeat fruct⁹ eius qui christus est.

Valde copiosa in fructu. Unde dicit. **E**go autē sicut oliua fructifera in domo domini zc. **I. i. in ecclia.** qz fructus ei⁹ omne bonū est. et summū bonū. qui oibz omnia factus est. vt lucrifaciat vniuersos. i. ad **E**hoz. ix. Et ipse in futuro erit oīa in oibz. id ē. sufficiētia omnīū. i. ad **E**hoz. xv. **I**pa est etiā **Lolua.** i. i. fructus. quia plena pinguedine diuine gratie et misericordie. luce sapie. et hilaritate bone p̄scientie.

Sequit. **E**speciosa in cāpis. **E**speciosa. i. in germine et liq̄re. i. in filio. in floribz san⁹ **S** **c**roz desiderioz. in folijs verborū. in frondibz et ramis operū. quia habuit i se opa actiue et p̄replatiue. **Actiue.** quia datū est ei exhibere oīa opera actiue ipi filio dei.

De arboribus

Anselm?

Maria
speciosa

sicut ostendit anselm? Luce. x. vbi dicitur. quod mulier martha nomine excepit illuz in domum sua. Omnia opa preplatine. scilicet aures diuinas suis orationibus ad peccatores inclinare. secretis diuinis interesse. et hominibus. Sed propter multitudinem misericordie et pietatis maxime dicitur speciosa. quia speciosa est misericordia eius in tempore tribulationis. Ecclesiastici. xxxvi. Quere de omnibus istis lib. iij. ti. xxiij. D. et multa ibi inuenies. Vel speciosa propter omnimodam speciositatem. Corporale. que in dispositione membrorum. Et spirituale. que consistit in virtutibus anime. Quere li. v. ti. i. p. totum. et presertim x. Vel etiam speciosa in capis lab effectu. quia specie et virtute tribuit abundanter familiaribus suis. maxime si habuerint in se proprietates campi. ut sint florigeri per castitatem. exculci per penitentiam. fructiferi per operam bonam. et fructus suos per eius honorem libenter sumunt. ne cessitate patenti. quere li. viij. ti. iij. Vel in campis. id est in peccatoribus incultis. quibus gratiam suis orationibus exemplis et meritis sumministrat. ut excolant et referant fructum. Vel per campos figuratur latitudo et amplitudo late vite. que ducit ad perditionem. Matth. viij. et ipsa est oliua speciosa in campis. id est in illis que sequuntur latitudinem sue preue voluntatis. et discuntur per campos licentie. velut equi emulsarii et infrenes. non retardati freno timoris vel diuini amoris. seu mundani pudoris. aut vinculi diuinorum preceptorum. quoniam ex toto corde penitentes confugiunt ad eam. Dicit enim speciosa in capis propter communiter pietatis eius et misericordie. quam cunctis exhibet quantum in se est sine acceptatione persone. sicut habuisti super li. iij. ti. xxiij. Ideo dicitur speciosa in campis non in montibus. non in ortis. non in siluis. non in aquis. aut hominibus. Si enim dixisset in ortis. que conclusi sunt non videret quod omnibus. aut si pateret misericordia eius. Per montes intellige superbos. que a se repellunt misericordiam matris et filij. quia tumor inflata repellit. In siluis non creantur arbores fructifere hominibus. sed porcis et feris. id est demonibus et vicijs. Solis etiam claritas. id est matris et filij pietas excludit a siluis. propter densitatem arborum ramorum et frondium. Sic et peccatores siluestres moribus. caliginosi tenebrositate vicioz. sole iusticie a se excludunt. et spinas vicioz et verpes nutriunt. In siluis etiam latitant sicarii et prodones. serpentes et scorpiones. id est multitudo vicioz et demonum. quia rarissimum cultus iusticie iam apparet. Si vis ergo participare pinguedini huius oliue. necesse tibi est in te ipso prescindere peccatas arbores. id est fastum superbie. et fructecta vicioz. ut sic expellere possis a te licarios fures et venenatas demones. scilicet et vicia. que animas iugulant. spoliant et venenat. ut campi facies in te appareat. vicijs refectis. Assigna totum ordinem spiritus agri culture. Et sic huius oliue pinguedini participabis. imo ipsa plantabit in te. et ipsi poteris inseri sicut oleaster in oliua. ut particeps fias radicis et pinguedinis eius. Maria ergo exaltatur quasi oliua propter misericordiam. quam docet verbis et exhibet factis. Quasi oliua propter affectum misericordie speciosa propter effectum. Effectus enim misericordie nihil valet nisi sit ex affectu. Nam sicut ex oliua fructus. sic ex affectu merito rui opus. Oliua autem speciosa est quoniam fructum facit. et affectus misericordie quoniam effectum ostendit. Ideo dicitur. vi. dicit de ea. Oliua vberem pulchram fructiferam speciosam. vocauit dominus nomen tuum etc. Oliua vberem propter affectum misericordie. pulchram propter puritatem affectus. fructiferam propter effectum misericordie speciosam propter abundantiam effectus. Vocauit dominus nomen tuum propter angelum dicentem. Ave gratia plena. Et post mutata persona subdit. Ad vocem loquela grandis ignis exarsit in ea. et probusta sunt fructecta eius. Gradis loquela quoniam ex magnitudine fidei respondit. Ecce ancilla domini. fiat mihi etc. Ignis christus. que ad hanc vocem exarsit. sicut quondam in rubo. Et combusta sunt fructecta eius. Fructecta que ab inferiori nascuntur in oliua. sunt mors carnis a sensualitate predeitantes. qui ab igne descendente in eam deuorati sunt. si forte erant in ea. sicut rogus magnus deuorat ignem candelam.

Christus
oleum

Ex hac oliua habet oleum quod est liquor oliue. scilicet christus. qui est oleum gratie infirmis. dimittendo eis peccata. Isa. x. L. Corputrescit iugum diaboli. quo oneratur peccator. La facie olei. id est a presentia gratie dei que sola iustificat peccatorem. Item oleum sapientie ad catechuminos instruendos. Hoc oleo implentur vasa vacua. iij. Regum. iij. L. valles enim. id est humiles abundabunt frumento. sapientie. de quo fit panis vite. Item ab ipsa habemus oleum leticie. ad reges et sacerdotes inungendos. id est spirituales viros letificandos. Unde

fo. ccl.

2

Liber XII. Particula. VI. Ca. II.

Unxit te deus deus t. rē. Et ppter hoc sanat a malo. instruit in bono. letificat p vtrūq. Sanat pccōres p oleum grē. instruit ingrediētes p oleū sapientie. letificat pficiētes et pfectos p oleum leticie. qd est in securitate pscientie. Un puer. xv. Se cura mens quasi in ge conuiuiū.

Christus fructus olei — **Aliter.** Maria oliua. i. olea. vt fructus sumas p arbore fructificāte. De hac olea pces sit et nata est ha oliua. i. christus. q est par nostra. misericordia nostra. lux nra. sine q nō videmus. qui vitā et misericordiā tribuit nobis. sicut dicit Job. x. q nos pfi pacificauit. qd ipse par nra q fecit vtrūq vnū. Eph. ij. Fructus autē iste modicus p bñlitatē in pncipio amarus p multiplicē quā est passus tribulatōem. Un Tren. iij. dicit ipse de patre. Repleuit me amaritudinib. inebriauit me absinthio. Et vt timo dulcissim? qñ videbim? eñ sicuti est. i. Job. iij. Fuit etiā fructus iste serotin? sero enī maturat fructus oliue. Et christus venit in fine tēpor. Gal. iij. qñ venit plenitudo tēpis misit de filiū suū factū ex mliere rē. Proner. xvi. Clemētia regī q si imber serotin? Ad similitudinē vne pmit in torculari. Jobel ij. Redūdabūt torcularia vīno et oleo. Qd ipletū est in passiōe. vt supra dictū ē de botro. eodē. c. i. D.

Christus oleū

Ipe etiā oleū est huius oliue. Unde Cañ. i. d. ei. Oleū effusū nomē tuū. Cui dicit psal. Unxit te deus deus tuus oleo leticie. Dicit g Loleū. ppter vncōem spūscī. quē nō accepit ad mēsurā alior. sed p participib. suis. i. ceteris scīs. i. plenarie. Effusum Inō stillant. quia plen? spūscō. quē abūdāter effudit in die pēthecostes i discipulos et alios sicut pmisserat p Jobelē. ij. Effundā de spū meo sup oēs carnem. Item de h oleo Job dicit. xix. Petra fundebat mibi riuos olei. Dulcis olei effusio. inebriās angelos. satiās scōs. mortuos viuificans. pccōres iustificās. mēstos letificans. inferos dissipās. redimens mūdū. aperiens celū.

Item de h oleo Job dicit. xix. Petra fundebat mibi riuos olei. Dulcis olei effusio. inebriās angelos. satiās scōs. mortuos viuificans. pccōres iustificās. mēstos letificans. inferos dissipās. redimens mūdū. aperiens celū.

Hec est oliua q noluit relinqre pinguedinē suā: qua dñ vtunt et hoies. vt inter ligna pmoueret. Iudic. ix. quia noluit in mūdo exaltari. nec grām sibi datā de supnīs relinqre. q velut oleo misericordie vtunt hoies in pccōz remissōe. et grāz collatōe. qua etiā ruina restaurata est angeloz. Dñ et hoies. angeli et viri iusti. et ipa mī regis iusticie. facta ē regina misericordie. vt ipius regis iusticia p reginā misericordie tēpet.

Sapiētia oliua

De sapiētia sic. Quasi oliua speciosa in campis. Verba sunt sapiētie. Id ē. Sic oliua speciosa crescit in cāpis excultis et fructiferis. sic ego sapia cresco et speciosa fio in mentib. bene excultis. et fructib. bonoz opēz. refertis. Oliua signū ē pacis et misericordie. Et de sapia dicit Jaco. iij. q primū pudica. deinde pacifica. et paulo post dicit. plena misericordia et fructib. bonis. Itē oliua pinguis. et sapia plena deuotōe. Itē oliua nutrit cātarides. que deuotāt flores eius. De sunt musce fetentes et lucētes. que designāt inanē glām. q multoties et in multis psumit fructus ipius sapiētie. et maculat ei pinguedinē. Eccles. x. Dulce morietes pdunt suauitatē vnguēti.

Ecclesia olea

Itē olea ecclesia. cui? singule oliue singuli iusti. Que. s. oliua cāpos totius mūdi de core illustrat. et spūali grā p vncōem chrisimatis sanctificat. Fructus huius oliue serotinus. qz iustus expectat a deo retributōem futurā: nō pntē. Sed mali volūt hic eē bñtō ledūt tribulatōib. mūdi. Un. Ledet qñ vinea i pmo flore rē. Job. xv. Būdus. egiptus. Linū virens p inanē glām. et germinans folliculos supbie. et ordeum virens. lesa sunt Ero. ix. sed nō far et triticū sunt lesa quia serotina erāt. Itē fructus olei matur? nigrescit. qz iusti premunt a mūdānis. Un dicit fidel aia Cañ. i. Nigra sum. In opiniōe mūdānoz. Sed formosa. In ocul spōi mei.

Iustus oliua

Moraliter verba sunt iusti. Ego quasi oliua speciosa in cāpis. Et pueniūt hec vba principaliter illis sanctis q excellēbāt alios in misericordia. qñs fuit Laurentius. Nicolaus. Martinus. Egidius. et hmoi. In quoz psona legit Eccles. i. Quasi oliua pullulans rē.

Iustus oliua. quia oliua Semp viret. Viror aie sanctitas est. quē viroz amittit p estatē. q dissoluit p pspitatem. Per hienē. qui frangit p aduersitatem. Florens. p magnā nebulā amittit florem suū. sicut dicit Job. xv. Ledet qñ oliua

De arboribus

Brego.

proiciens florem suum. Nebula mollis: tã dure pcutit oliuã in flore q tollit fructum. **D**ec nebula amor glie mūdane. vel appetit⁹ landis trãitorie. que dno tollit fru-
ctũ mercedis eterne. Vel nebula obscuras: adulatio vl fauor hũanus. sicut expo-
nit gregori⁹. q florẽ facit p̃ici. i. bonũ ppositũ relinqui. Et hec nebula obscurat in-
telligentiã. Vel florem p̃icere: est a bono incepto deuare.

Salici in folijs inter oēs arbores similioz. vt q sapiẽter sperat in misericordia dei: re-
putet se sterilẽ nõ fructuosũ. Lu. xviij. Cũ oĩa bona feceris: dicite serui inutiles su-
mus. Sũt etiã folia oliue amara. vt de tua sterilitate yba amara pferas in p̃fessi-
one. Job. vi. Verba mea dolore sunt plena.

Just⁹ oli-
ua. quia

Signũ pacis: vt pacem teneas ad deũ p contritiõem et p̃fessionẽ. ad primũ p satis-
factiõem. ad aĩz tuã subijciẽdo illi sensualitatẽ. Et sic sis alijs signũ pacis p exẽplũ.
fructus ei⁹ oleũ: et fructus tu⁹ opa misericordie. Hec tibi retineas fruct⁹ tuos tpa-
les sic nec oliua. s; alijs large distribuas. Silz spũales. s. d̃sideria. z oĩdes. z hĩmĩ

Radicẽ habz amarã. Initiũ enim iusticie amara recordatio pctõz. z amara p̃tritiõ. **A**maritudo etiã exterior: i. ieiunij: disciplinis: et hĩmĩ. parere debet fructũ dulce
in opibus misericordie et pietatis. i. in affectu et effectu. Vel radice: p̃passio. Job
xxx. Flebam qndã sup eo q afflicus erat. z aĩa mea p̃patiebat pauperi. Robur vl
stipes: firmũ ppositũ miserẽdĩ cũ fortitudine animi. Robur etiã corpis secularis
quĩq; necessariũ. Job. xxiij. Contrebã molas iniq. z de dentib; illi⁹ auferebã p̃dã.
Lortet exterior: exẽplũ misericordie. vl paciẽtia ad importunitatẽ pauperz. S; mō
p̃q̃ritur dñs i Jobele. i. de arboz suaz decorticatõe. Ficiũ meũ decorticaui zẽ.

Fructũ suũ dulce tegit amaris folijs. Folia: yba sunt. Luce. xviij. Cũ oĩa bona fe-
ceritis zẽ. Rami diuersa opa misericordie circũquaq; diffusi. Diuisio ramoz: diuer-
sas operũ. Floscul⁹ oliue: benignitas cordis et oris: p̃cedẽs opus misericordie.
Sicut ē pietas: dulcis respõsio: benign⁹ audit⁹. pi⁹ respectus. et hĩmĩ.

Dec oliua recusauit dominũ tpale: et se sufficiẽter excusauit. qd nõ rhannus Judi-
cũ. it. Just⁹ enĩ exẽplo magistri sui debet subterfugere regnũ tpale p amore eterni
regni. et occurrere crucifigib; suis. i. tribulatiõib; mũdi. et dicere cum loth Bẽn.
p̃r. Non possum in mōte saluari. Et in ps. Ab altitudine diei tĩ. Tamẽ loth cũ fi-
liabus in mōte omisit incestũ cũ p̃mogenita. i. supbia q est p̃mogenita mors. Job
p̃r. et cũ minore. s. carnali p̃cupiscẽtia. Et nota q Lrbãnus J. i. illi q sunt asperi:
vicijs hirsuti et aculeati. libenter suscepit regnũ.

Sic ergo iust⁹ Lolua. p̃ misericordiã speciosa. p̃ exẽplũ Lin campis. p̃pter omu-
nitatem sine acceptiõẽ psonaz. omũicans oĩb; suos fructus tpales et spũales. Nō
sibi soli: sed toti mũdo genitũ se credens. Un. i. Lhoz. x. dicit aplũs. Ego p omĩa
omnib; placeo: nõ quẽs qd mihi vtile est. sed qd multis vt salui fiant. Et statim
subdit. Imitatores mei estote sicut z ego christi. Itẽ Eccl. xxiij. Videte qm̃ nĩ
mihi soli laborauĩ. dicũt sapia. christus. z maria. z ip̃e sapiẽs. Sed omnib; exẽm-
tib; veritatẽ. In campis. q signant latitudinẽ caritatis z gaudij. in qbo debz
esse plãtata misericordia p̃pter hĩmĩ p̃prietates. iusto viro sũme necessarias dicit
vir iust⁹. Ego aut sicut oliua. qsi nõ materialis s; spũalis: ex̃p̃mens in iusticia
bonas eius p̃p̃etates. Itẽ sicut oliua. cõtra obstinatõem: q cõtraria est misicor-
die fructifera. cõtra sterilitatẽ Lin domo dei. cõtra hereses et scismata. sperauĩ
contra desperatõem Lin misericordia dei. que est Lin eternũ et in seculũ seculi. qsi
di. Nō qsiui misericordiã tpalem. de qua Osee. vi. Misicordia vĩa sicut nubes ma-
tutina. Vẽstra. i. quã vos querĩs. Sequĩt in ps. Confitebor tibi. p̃tra magni-
tudinẽ. Let expectabo. p̃ p̃seuerantiã: cõtra p̃p̃peros.

Maria rubus **C**apitulũ iij.

Rubus Maria rubus. Et ip̃a vel eius p̃ceptus: est illa visio magna Ero-
iij. quã desiderabat videre moyses qsi deprope dicẽs. Vadã et videbo visiõẽz
hanc magnã quare nõ p̃buratur rubus zẽ.

Dec visio magna propter.

Singularitatẽ. quia nec primã similẽ visa est zẽ.

Fo. ccli.

S 3

De arboribus

in libano. Ista pro candore virginis et thuris sui genitura: odore nostris eius serpentes spirituales et demones effugant.

¶ Maria cedrus. quia cedrus

B

Berū.

**Maria
alta**

Arbor prece et eminentissima super omnes arbores. vnde et a quibusdam dicitur rex arborum. Et bene operatur dignitati marie. que in se quod ipsa facta est mater dei: nec prima silem visa est. nec habere sequentem. **¶** Ioh. dicit. Quasi cedrus exaltabitur in li. **¶** Quia sicut dicit beatus beatus. Hec est virginis nostre gloria singularis et excellens prerogativa marie. quod filium unum cum deo cum deo premeruit habere communem. **¶** Aliter. Alta fuit maria. quia instar saulis. i. Re. x. Lab humero et sursum. Isteis supereminens universis. **¶** Ab humero. In qua bona operatio. quod de propria substantia omnia opera active exhibuit filio dei. **¶** A collo. In quo quod vox transit. in quo intelligitur efficacia orationis. vel sapientia in se. **¶** A capite. In quo sensus perfectio: et sapientie maturitas ad similitudinem capitis material. in qua sensus et exteriorum perfectio inuenitur. **¶** Vel altitudo marie humilitas eius. quia quod se humiliat exaltabitur. **¶** Vel altitudo eius fuit a terra spirituali elatio: et celo approximatio. Terra spiritualis: terrena voluptas. terrena opulencia. terrena gloria. **¶** A prima se elogavit per virginitatem a secula per pauperiem. a tercia per humilitatem. **¶** Et per hec tria super omnes creaturas per pinxit per meritum ad celestia et eterna. **¶** Aliter. Per humerum. Iocunditer facta bona operatio signatur. **¶** Per sursum. Iocunditudo. In his duobus nec prima silem visa est. **¶** Cedrus.

**Maria
cedrus. qz**

Arbor annosa. licet enim in exordio novi testamenti et in conceptu filii fuerit innocula. tamen in figuris veteris testamenti et in prophetis quasi senex erat et annosa. **¶** Unde signatur per cisternam veterem. **¶** Gen. xlv. quia in ea missus est verus ioseph in incarnatione. **¶** Isa. ix. **¶** Verbum misit dominus in iacob. i. filium suum in maria. **¶** Ideo etiam in templis de hoc ligno propter durabilitatem eius solent lacunaria fieri.

Damas.

Arbor medullosa. **¶** Unde Ezech. xv. **¶** Aqua gradis cedrus. **¶** Sic et maria medullosa per pinguedinem caritatis et ubertatem pietatis.

Libenter crescit propter aquas. **¶** Hier. xlii. **¶** Tabernacula que fixit dominus quasi cedrus propter aquas. **¶** Quia spiritualiter crevit beata virgo iuxta aquas scripturarum et gratiarum spiritus sancti. **¶** Unde dicit de patre. **¶** Super aquam refectionis edu me. **¶** Cedrus.

Materia fuit templi. i. corporis domini. quod de purissimo eius sanguine. sicut dicitur damascenus: fabricatum est manu sapientie dei: et operatione spiritus sancti. **¶** De quo templo **¶** Ioh. ii. **¶** Soluite templum hoc. **¶** Id est soluetis. **¶** Ezech. xlii. **¶** Fili hominis ostende domui israel templum. **¶** In quo videlicet templo habitavit plenitudo divinitatis corporaliter. **¶** Ad Col. ii. **¶** Ideo dicit. **¶** Quasi cedrus. i. quasi mater christi. **¶** Sed quia domus dei decet sanctitudo. oportuit quod sine corruptione conciperet. quod conciperet cedrus que est imputribilis. **¶** Ioh. dicitur est ei **¶** Luc. i. **¶** Spiritus sanctus superueniet in te. **¶** Id est. super alias mulieres veniet. quod virgo concipies. **¶** Propter hoc **¶** Exaltatur sicut cedrus. i. sicut mater et virgo **¶** In libano. **¶** Iste manens in candore virginis. **¶** Ioh. dicit christus de ea **¶** Can. ii. **¶** Sicut liliū inter spinas. **¶** Et propter hoc omnes excellit mulieres. sicut cedrus omnes arbores. **¶** Unde. **¶** Dulce filie congregauerunt divitias. **¶** Cedrus. **¶** Proverbiorum vlti.

Magnas et altas habet radices. et profundissime radicat. **¶** Unde potest crescere tam in immensum. **¶** Radices eius. pariter eius. de quibus orta est secundum carnem. scilicet abraham. yesse. dauid. qui magni fuerunt: et in seculo. et coram deo. **¶** Ideo dicitur est **¶** Isa. xi. **¶** Egredietur virga de radice yesse. **¶** Spirituales eius radices. excellenter frutes. quos omnes habuit in suplatino. **¶** Et quia per humilitatem tam in profundo radicata est in eis. ideo tam in immensum excrevit. scilicet usque ad conceptum filii dei. qui erat in sinu patris. **¶** Ideo etiam in assumptione exaltata est super choros angelorum.

Precipui odoris. i. fame et opiniois. quod iugiter laudata ab utraque ecclesia. et tamen maior est omni laude. et in laude eius omnis lingua balbutit. **¶** Cuius videlicet duplex odor virginis et humilitatis: filium dei de celo attraxit in uterum eius. **¶** Anti. i. **¶** Dū esset rex. **¶** Cedrus. **¶** Quere libro. i. c. v. **¶** Cedrus.

Odore et succo fugat et extinguit serpentes. **¶** Odor eius. scilicet quod virgo et mater dei. vel quod vniuersis carismatibus delibata. **¶** A quo odore fugiunt demones. et perdam suam relinquunt. i. **¶** Cedrus. **¶** Cedrus.

¶ Cedrus.

¶ Cedrus.

Liber XII. Particula. VI. Ca. III.

peccatores quos fuerat depdati. **B**ris bern. **N**o sic tremet. **Q**uere libro. i. ca. ij. **D**. Item succus ei? / pietas eius: q in familiarib suis velut quosdā serpentes pra-
uas eringuit & cupiscētiās. **O**dor enī eius fidelib est in vitā. in his. s. qui salui fi-
unt. ij. ad **E**hoz. ij. sed i his q peunt in mortē. s. paganis: iudeis: hereticis: q̄s venti-
lat ab ecclesia dei.

Pulcritu do marie **A**liter: sicut testant iudei. **M**aria pulcherrima virginū fuit. nec vnq̄s aliq̄s eal intus
ipam male & cupiuit. licz multe alie bone mlieres male fuerint & cupite. vt sara. re-
becca. susanna. iudith. agnes. lucia. et hmoi. **E**t hec gra trāsfusa est in eā in sua sin-
gulari sanctificatōe. quasi qdam respiratio: vlt qdam spiramētum cedrini odor? /
ad occidendū in intuentib eā carnales & cupiscētiās et motus q q̄si venenosi serpē-
tes i carne serpūt. **E**t ideo dicit ipa se lq̄si cedrū in libano exaltatā. **Q**uere li. v. **B**
in fi. **E**t **Z**. **E**t nota q multū veller seruēs amator: q nullus & cupisceret amica-
suam. **I**deo forte christ? q se vocat zelotē **E**ro. xx. q decorē marie & cupiscebat. si
cur p̄dixerat p̄s. marie. **L**et cōcupiscet rex decorē tuū in sc̄ificatōe sua ei & tulerat
p̄uilegiū istud. qz q̄qd opat? est in ea: nouū fuit sup terrā. **D**icere. xx. xi.
Imputribil p virginitatē: q carnē pseruat a putredine & corruptōe. **U**n virgitas si-
gnat p mirrā. **D**uo enī peccata p̄ncipaliter appellant putredo i scriptura. s. et lu-
xuria et inuidia. **D**e luxuria **J**obel. i. **C**omputruerūt iumēta in stercore suo. **D**e
inuidia **P**arabo. xiiij. **P**utredo ossium inuidia. **D**e iputribilitate inuenies meli?
libro. x. ti. i. **S**.

Maria cedrus. quia cedrus
Incōbustibil p volūtariā paupratē. **A**mor enī t̄paliū si sit nimi? ignis est vsq i p-
ditōem deuorās. **J**ob. xxi. **I**ncōbustibil etiā p māsuetudinē q pseruat ab igne
Imarcessibil. q̄a semp māsit incorrupta. et sine marcōe vicij vel **L**iracūdie.
peccati. **U**el ideo imarcessibil. qz nec i hieme p̄secutōis q̄n p̄seq̄bant eā iudei in fi-
lio: folia p̄ecit. maledictū reddens p maledicto. nec vredine detra cōis vlt aurugi-
ne adulatōis ledebat. **A**mos. iij. **P**ercussi vos in v̄eto vr̄ete & i aurugie. **N**ec flo-
res sui. i. p̄positū & ginitatis. vlt initia bonoz opez: aliq̄ modo mortificabāt. aut
vanescebāt. aut inaniebant a fructu. **N**ec medulla caritatis et pietatis & pie intēq̄
onīs euacuabat. q̄si ericcātib vel erugentib eā labijs laudantiū: vt ab intima viri-
ditate marcesceret. **N**ec frigus mali timoris ipediebat fructificatōem ei? vel vres-
do aut ardor & cupiscētiā & seculariū desiderioz. **I**pa enī erat q̄si flos imarcessi-
bilis: q nec estu arefcit. nec frigore & trahit. aut flactescit. **I**te pars marcessibilitatē
est p̄gricia. **E**ccl̄iastes. x. **I**n p̄gricijs hūiliabit cōsignatio. **S**ed de ipa scriptum
est: q p̄cepto saluatore ascēdit in mōtana cū festinatōe.

Maria cedr? q̄a **S**ine vermib: / somitis prauozū motuū p̄sciētie. **I**deo dicit maria de corpe suo: et
de corpe sponsi sui **C**an. i. **T**igna domozū nostraz cedrina zc. **I**pa est enī domus
cedrina dauid. i. christi. de qua legit. i. **P**aralip. xvij.
Semp viret p virginitatē. que ē viroz genit? vel fidei imarcessibilitatē. **U**n cōpa-
rat iaspidi et smaragdo. **I**stud habuisti supra eodem. c. ij. **D**.
Crescit in libano. q̄ interpretat cādor. et designat innocentia mētis: et cādorē gemie
castitatis. et q̄a liban? mons est: designat eminentia virtutū: et cōtēptū mūdi. **E**t
in his q̄ttuor cōsistit spirituale clementū.

Jugiter crescit. sicut dicūt qdam: cū alie arbores habeāt determinatū clementū. i. **S**
terminū vel finem sui cremēti. **S**il? laudabilis memoria marie: cōtinuū suscipit i
clementū. quia sicut dicūt **E**ccl̄i. xxxix. **N**o recedet memoria ei? & nomē eius req̄-
ret a generatōe in generatōem. **E**iūs enī semita quasi lux splēdens p̄cessit & creuit
vsq ad p̄fectū diem. **P**rouer. iij.

Cedria
q̄d sit

Resina ei? q̄ deint? erūpens / exteri? apparet i cortice. **E**t significat mūdiciā & gita-
tis. et cedria appellat. libros p̄suat a vetustate & tineis si inde p̄ungāt. **Q**uia sacra
scripturā pseruat brā & ego a tineis. i. hereticis et vetustate. quia grām largit mari-
me diligentib se. qua scriptura sacra de die in diē melius intelligat. & p̄transcunt
bus plurimis multiplicat sciētia. **D**an. xij. **I**pa etenī reuelat p̄funda de tenebris

De arboribus

Job. xij. Et cū sit doctrix discipline dei. **Sap. viij.** amicos dei et pphetas .i. sapiētes cōstituit. **Sap. vij.** et ita nō pmittit veterascere sacra scripturā. **Aliter.** Libri nostri. cōsciētie nostre. **Unde Dan. vij.** et **Apoca. x.** Libri aperti sunt. **Luxuria.** tinea est: que de veste carnis nascit: et ipaz corrūpit. **Unde Job. xxij.** Edificauit sicut tinea domū suam. Hos libros cōseruat ipa suis oratiōibz et exemplis a vetustate et tineis.

**Cedr⁹ ps
crucis**

Secūm quosdā fuit pars crucis. .i. lignum erectū. in quo totū corpus dominicum extendebat. qā quasi affixa stabat iuxta filiū crucē. **Job. xix.**

Succus cedri fmes vlcēz cōsumit. **Ulcus** sanie fluēs. vilis fluruz luxurie. **Uer-**
mis hui⁹ vlcēz. ardor vel desiderū voluptatis. .v. l' ipi mor⁹ ad voluptatē. **Suc-**
cus cedri interna pinguedo carismatū. vel pietas ipius marie. que et hmoi fmes ne
cat. et hec vlcera sanat.

Itē succ⁹ cedri corpa inde puncta pseruat ab aculeis muscarū. **Dulce** moriētes **Ec-**
clesiastes. .i. improbe et pūgitine cogitatōes. que corda et corpa delicijs delibuta
insequunt. quas similiter marie pietas repellit et arcet. et cogitatōes seruoz suoz
collocat apud altissimū. **Sap. iij.**

**Sapia
cedrus**

Itē pba sunt sapie. **Quasi cedr⁹** exaltata sum in libano. **Quasi di.** **Sicut cedrus**
crefcit in altū in libano. q est mons qdā. et interpretat cādor. sic ego sapia cresco i al
tū. et pficio in corde cādido p mundiciā. et a terra eleuato p mūdi cōtemptū. **Et di**
cū sapia cedrus. qz sicut resina cedri libri puncti. nec tinea nec vetustate deficiunt.
sic sancti sapia delibuti. nec tinea voluptatē nec vetustate cupiditatē tabescūt.

**Christ⁹
cedrus**

Christus cedr⁹. **Un⁹ Dan. v.** **Spēs ei⁹** vt libani. elect⁹ vt cedri. .i. quēadmoduz ce
dri. .i. viri sancti sapia et fructibz excelsi. **In ps.** **Beatus** quē elegisti et assumpsisti.
Isa. xlij. **Ecce puer meus elect⁹** quē elegi. **Ipē enī elect⁹** ē electiōe pdestinatōis. s
ipē ad h electus ē p hōiem: vt sit filius dei in virtute. hoc est. in natura et potētia
deitatis. **Ro. i.** **Uel Electus** vt cedri. ad pūlegiū incorruptibilitatis. **Un⁹ de eo**
special⁹ dicif. **Non dabis sanctū tuū videre corruptiōem.** .i. carnis putrefactōez.
Uel Electus vt cedri. firmitate que claruit in passiōe. **Incorruptibilitate** que in
resurrectiōe. **Altitudine.** que in ascensiōe. **Odoris suauitate.** .i. bone fame celebrita
te. que in spūscī missiōe. **Per** hec enī fama eius totū orbem: velut odor suauita
tis resperfit. **Uel etiā odor** ad passiōē pūnet. qz fracto corporis ei⁹ alabaastro. do
mus. .i. ecclesia impleta est ex odore vnguēti. **Job. xij.** immo apotheca oīm spūaliū
carismatū dissipata. **Corpe enī eius** i passiōe cōfracto. tātus odor suauitatē ad dī
patris nares ascēdit. vt pūtem ire patris. cui nemo resistere potest **Job. ix.** et quā
p timore eius nemo nouit dinumerare. dulcoraret. fetozēqz peccatorū omniū pde
stinatorū nō solū vinceret sed etiā abstergeret. **De hoc odore pūterat ysaac Gene.**
xxvij. **Ecce odor filij mei** sicut odor agri pleni. cui benedixit dñs.

**Doctores
cedri**

Itē cedri. sūt doctores scī. q doctrina sua et odore exēploz bonoz serpētes. .i. hereti
cos venenosos et alios venenātes necāt. **Et eoz doctrīa** iputribil. qz nec ad īanes
glīam nec ad qstū. **Et tales exaltāt doctrīa sua.** si sint i libano. .i. cādore castitatē.
Tales etiā exaltāt libanū. .i. christū. q ē cādor lucē eterne. qz p eoz doctrinā magni
ficat. et h qñ ei oīa attribuūt. et dicūt illis **Isa. xxvi** **Dia opa nra opat⁹** es nob et.

Marīa palma **Capitū v.**

Palma **Un⁹ dic.** **Quasi palma** exaltata sū i cades. **Cades** interpretat scā mutata
vt trāslata. **Dicē gl.** **Quasi pal.** exal. sū i ca. **Plenitudo** scitrat i duobz ē. **Unū**
ē rei mutabil⁹ ptept⁹. aliū amor dei imutabil⁹ pfectus. **Per** hec aut duo meruit ex
altari. qā tpalia pfecte ptepsit. et deū pfecte amauit. q amor pfect⁹ signat i intēsis
simo rubore rose. de q seqtur. **Et qsi plātatio rose i hiericho.** **Uel** **Lexaltata** i ca
des. .i. in illis q trāslati sunt de malo ad bonū. vt mutati de bono in meli⁹.

**Sermo i
assūptiōe
Dicro.**

Aliter. **In cades** dicit se exaltatā. que interpretat mutata vt trāslata. qz a pctō origi
nali mūdāta est in scīficatōe. et postea trāslata de pūnitare ad secūditatē. **De qua**
mutatōe vt trāslatōe scribit hieronym⁹ sic ad paulā et eustochiū. **Ad** quā sane
cum accessit spūsanctus. quasi ipa eademqz lana inficitur sanguine muricis vel
So. cclij.

Liber XII. Particula. VI. Ca. V.

cōchiliū vertit in purpurā. ysa est et ipa in matrē sine coitu. vt iam nō sit ipa admo-
dū qd fuerat. sed purpura verissima ad idumētū sūmī regis diuinit? aptissime de-
dicata. vt nulli deinceps ea vti femineo vsu licuerit nisi deo. Quasi etiā mutata fu-
it in assumptiōe. de humili ancilla i sublimē reginā. qm trāslata ē de ecclia militate
ad triūphantē. et mutata ab obscuritate in claritatē. et qm trāslata est de miseria ex-
ilij ad delicias patrie. in q. s. patria. q congrue designat p cades: habitāt scī soli in
scititate pfirmati. et electoz aīe de vetustate culpe et pence: in nouitate vite trāslate
et imitate. Unde. i. Eboz. xv. Et nos immutabimur.

Aliter. Quasi palma exaltata sum in cades. Et est bonū thema in assumptiōe brē
marie. Palma in inferioribz angusta dilatādo ascēdit ad supiora. Cades inter
prae trāslata. Trāslatio brē virginis est ei? assumptio hodierna. q hodie exaltata
est sicut palma. De qua trāslatiōe dicit Cañ. vi. Que est ista q pgreddt qsi auro-
ra surgens etc. Nec enī in vtero scitificata. in natiuitate sua claruit vt auroza. in cō-
ceptiōe filij p grām pfirmata claruit vt luna. hodie clarificata claruit vt sol. Et sic
a minori claritate crescēdo dilatata exaltata est sicut palma.

Item palma

Secūm figurā corpis. sicut dicit q palmas viderūt: filis est aspsorio aq benedicte.
Aq grā spūscī. i. ius sacerdos magn? fm ordinē melchisedech: hoc aspsoriū. i. bea-
tā yginē apphēdit. quia in ipa semen abrahe apphēdit. ad Heb. ij. Et ipm aspsor-
iū aq pdicta replens. vñ dicta est gētia plena. populū vndiqz aspsit. sicut pmisserat
Eze. xxxvi. Effundā sup vos aquā mundā. ab effectu. s. quia de plenitudine eius
omīs accepim? Job. i. Danc aquā suscipiūt. q vt mos est discoopro capite ad sa-
cerdotē intēdunt. q. s. caput viri. i. synderesim reuelātes. que sursum sunt sapiunt:
vbi christus in dextera dei sedet. ad Col. iij.

Centenaria facit fructū rubicundū. quasi. s. post despātā senectutē. et btā ygo licet
etate tps inuenis. in figur? tū et pphetijs annosa: fructū tulit bñdictū et dulces.
in cruce autē rubicundū. p qnqz milia annoz a fidelibz expectatū.

Arbor succincta. sic et ipa p votū yginitatis. Un puer. xxi. Accipit for. lūbos suos

Amarissima ē et horrida in radice. et ideo dulcissima in fructu. dicit enī q natura
arboz est. q qnto radit amarior. tāto fruct? dulcior. Maria siqdem amaritudi-
nem originalē habuit i cōceptiōe. egressa est etiā de radice indeoz: q deo suo erat
gens amarissima. sicut dicit Dier. ij. Scito et vide quia malū est et amara reliqisse te
dñm deū tuum etc. Et paulo post fm aliā trāslatiōem. Quomodo pueria es mihi i
amaritudinē vitis aliena.

Diuturna in folijs. i. i verbis. quia yba eius posita i euāgelio nūqz deficient ab ec-
clesia dei. nec aliqd eius ybū defluxit ad tpalia. sic dicit de samuele. i. Regū. iij.

Speciosa in floribz. exēploz et virtutū. quia flores palme copiosi speciosi et iocūdi.
et flores marie honoris et honestatis. Eccī. xxiij.

Suavis in fructibz. fruct? enī eius quos colligim? in pñenti suauitas miseratōnuz
eius. Vel fructus ei? sacramentū filij. q dulcissimū ferculū est digne recipiēti. Unō
sponsa Cañ. ij. Fructus ei? dulcis gutturi meo.

Arbor victoriosa. et designat victoriā. qā mūdū pauprate. carnē ygitate. diabolū vi-
cit hūilitate. Nec solū signū s. et cā victorie. qz et pugnat p nob? hostes inuisibiles.
et ei? adiutorio de ipis triūpham? Itē aī ipaz nūqz apparuit victoria. s. oēs rāqz
diuicti i carcere trudebāt. Un iob i psona āriqz. In tenebz strati lectū meū. Job
xvij. Uter? etiā ei? pñt dici arbor victorie. et q pcessit ppugnator nñ ad saluādum

Donāt victores et coronāt. Unde marie dicit Isa. lxiij. Eris coroz. L Isa. lxiij.
na glorie in manu dñi. et diadema regni in manu dei tui. Fructu etiā hui? pal-
me cibabunt q vicerint. Unde Apo. ij. Vincenti dabo edere etc.

Quāto infer? in radice pl? pñt: tāto supius in frondibz et ramis exaltat. et qā ipa
cū filio de torrēte i via bibit. cui cōmortalit? ppassiōe ppterrea exaltauit caput. i
in sua assumptiōe.

Stricta gēil bispida et aspa iferi? Dedit ei illi dñs panē artū et aquā bene. ysa. xxx.

Maria
palma

De arboribus

ecce strictura. **Gracilitas**: paupertas. q̄a fuit simul in vñū diues in spūalibus. s; pati
p in tpalibus. **Hispida**: q̄a inculta. vel hispida. q̄a filij passionib; et miserijs affli
cta. **Alpa**. et q̄si q̄busdā aridis corticib; inuoluta. quia ppter verba labioz dñi.
.i. vtriusq; testamēti. Custodiuit vias duras. **Uel asperi cortices**: asperitas et vili
tas indumēti ei. **Ecōtrario**. i. supiorib; .i. ramis frondib; et cacumie: dilatata: gros
sa: plana et speciosa. **De pmo dicit ip̄a**. Et ambulabā in latitudine zē. **Que sursum**
enim sunt q̄siuit. nō q̄ sup terrā. **Col. iij. De scōdo puerb. viij. Est q̄si diues cū nihil**
habeat. et est q̄si paup cū in mult' diuitijs sit. **De tercio Lān. vij. Quā pulcra es et**
q̄s decora cariss. ma i delicijs. **Statura tua assimilata est palme zē. Que sic dicit**
gregori⁹. gracilis i imo: iuxta fructū. i. in supiorib; grossecit. **Nā ip̄a p̄us hūillī**
ma modo glīosissima ē ad filij dexterā collocata. **Omnes rami ei⁹ sursum eriguntur.**
q̄a q̄qd boni habuit deo attribuebat dices. **Fecit mihi magna q̄ potēs ē. Lu. i.**
Ideo rami ei⁹ appellāt elate palmarū. Alan⁹ de insula. Elate palmarū sunt rami
pductiores. interdū aut rosei coloris. crispates et semp ad alta tēdentes. et nūq; vi
rorem suū amittētes. **Elate** p̄o grece idē est qd abietes latine. **Et dicunt spatule**
palmarū elate ppter sui rectitudinē q̄ abietes excelsē arbores sunt et recte. **Nec sur**
sum erigunt nisi deorsū pprimant. **Exēplū de hieremia q̄ q̄ magis affligebat q̄a p**
dicabat. eo pstanti⁹ loquebat. **Item Ego. i. Duo magis affligebant israelite ab**
egiptijs plus multiplicabant et crescebant.

Spatulas habz p solijs. Et est spata bellicū instrumentū. cui⁹ diminutiū spatū
la. q̄si parua spata. **Folia p̄ba sunt. Spatule palme. hūilia p̄ba marie. q̄b; q̄ntuz**
in se est: a nobis refecat p exēpla. supfluitatē et magniloquū p̄boz. quasi di. **Noli**
te multiplicare loq̄ sublimia glīantes. **Sed recedāt vetera de ore v̄ro. Itē rami ei⁹**
.i. frutes. gladij sunt q̄b; dimicauit s̄ vicia et nob reliq̄t exēplū dimicadi. **Unō**
poeta. Pugna p patria. celesti. l. Eccl. iij. Pro iusticia agonizare p aia tua. et vsq;
ad mortē certa p iusticia. et deus expugnabit p te inimicos tuos.

Ramos suos circūq; diffundit. q̄a nos p̄git s̄ iracundiā filij et seruoze p̄cupia;
Similitudinē etiā hūane manus qdāmodo expmīt in frondib; et a palma hūana
forte appellāt palma ppter p̄formitatem. **Uel q̄a ramo palme solet ornari palma.**
.i. man⁹ victoris. **L. Et redit enī man⁹ suas inopi. Ip̄ largitatē. Let palmas ad pau**
pes. **Nec collecta est man⁹ ei⁹ in pugnū ad pcutiēdū. s; extēsa sic frōdes palme**
ad donandū. dat enī oib; affluētē q̄ntū in se. **Jaco. i. Idcirco de ea p̄t dici sic dē**
de sapia. **Sap. viij. In opib; manū illius honestas sine defectōe. q̄a opa eius q̄**
exhibuit filio dei. honestatē habent indeficientē. similiter et opa misericordie q̄ mi
seri peccatorib; impedere nunq; cessat.

Semp flectit sicut dicunt ad alterā partē. quia nō sinistrā sed dexterā et optimam
elegit sibi partem. **Luce. x.**

Fructus ei⁹ dactylus: exteri⁹ mollis et rubens sed robustū lapidē p̄tinēs interius.
Fruct⁹ palme n̄re christ⁹. q̄ carnē q̄si mollē. i. peccatrici silem. exteri⁹ p̄debat. s;
robur diuitatis interi⁹ occultabat. **Isa. xlv. Vere tu es de⁹ abscondit⁹. Que vide**
licet caro mollis p benignitatē. q̄ ip̄m coegit incarnari. vnde de spūscō dē incar
natus. tandē rubricata est i passiōe sanguie p̄po. **Unde dē ei⁹ Isa. lxiij. Quare tu**
brū est indumētū mū. i. caro. **Uirt⁹ aut lapidis h⁹ dactili: q̄ filij diuitas figurat.**
diabolū excerebrauit. qd signatū est. i. **Regū. xvij. i facto dauid: q̄ lapide deiecit go**
liam. **Dactili aut crescētes in sūmo palme cacumine: dulciores: maturiores: grossi**
ores et sapidiores sunt. **Talis fructus christus dñs. Isa. iij. L. Erit fructus terre. l.**
.i. marie. **Sublimis. Qui ergo ad hunc fructū volēt attingere: necesse habz i pal**
mā ascendere. **Unde Lān. vij. Ascendā in palmā. l. i. in crucē synodochice. cui⁹**
pars dicit fuisse de palma. **Let apprehendā fructus eius. l. qui est filius virginis.**
Ip̄a est enī palma. et crux palma. Sed l. palma. id est. maria. palme. i. cruci fructū
suū cōmisit in passiōe. **Illis ergo q̄ a beata p̄gine tota die q̄runt fructū suū potest**
ip̄a respondere et merito. **Fructū meum cōmisi: cruci videlicet. si vultis eum habere**
re: ite ascendite in palmam. et colligite ibi. **Ille vero altius in palmam ascendit**
Jo. cclij.

Grego.

Alanus
de insula

Poeta

Palma si
militudo
manus

Daria
palma

Palma
crucis
pars

Liber XII. Particula. VI. Ca. V.

qui diuturniorē et acerbiorē penitentiā facit: et maiori tribulationi p̄ dñō se exponit. **Aliter.** Qui hunc fructū sublimē voluerit in p̄senti colligere p̄ grām. necesse habz oīa t̄palia et mūdāna p̄ cōtemptū suis pedibz supponere. et de toro mūdo scabellū p̄stituerē. **Apoē. xij.** dicūt de beata v̄gine. **Luna** sub pedibz ei⁹. **I. i.** oīa mutabilia sub affectibus eius. et ideo habuit hunc fructū.

De lapide dactili plantato oriz palma. et sic de palma nō lapis nud⁹ sed dactilus. **Sic** virtus diuinitatis beate v̄gini inicitū p̄buit existēdi. de qua nat⁹ est iesus q̄ vocatur christus. nō purus deus. sed deus et homo.

Sapientia palma

**Sapia
palma**

Quasi palma exaltata sum in cades. **Verba** sunt sapiētie. id ē. sicut palma ī altis crescit ī cades. q̄ interpretat̄ sancta murata v̄l trāslata. sic ego cresco in altū ī sanctis p̄mutatis p̄ grām de verustate culpe in nouitate v̄re. si trāsserant̄ ab amore mūdi ad amorē dei. quod signat̄ in trāslatōe enoch. **Gen. v.**

Itē sapientia quasi palma cētenaria facit fructū. quia in antiq̄s ē sapientia. **Job. xij.**

Et canī sunt sensus homīs. **Sap. iij.**

Itē sapiētia ī modū palme hūane habet ramos. q̄a docet rōnabiliter opari.

Itē post agones v̄re p̄sents. iustos coronādos denūciat. sed hec corona nō habet̄ nisi in cades. i. in trāslatōe sup̄dicata et v̄re sanctitate.

Christus palma

**Christ⁹
palma. qz
palma**

Inferi⁹ aspera et cōtemptibilis et rugosa. **Sic** et christ⁹ in v̄ta p̄senti aspirates multas sustinuit et miseras. et fuit cōtēptibil⁹. **Unde** vocat se opprobriū hoīm et abiectionē plebis. **Similiter** et in cruce. **Un̄** **Isa. liij.** **Vidim⁹** eū et nō erat aspect⁹. **I** vsq̄. **Et** nouissimū viroz virū doloꝝ. **Eccē** rugositas et. **Sed** in resurrectōe et ascensioe apparuit ei⁹ pulcritudo. qd̄ fuit sūmitas huius palme.

Quo pl⁹ onerat̄ radice palme v̄beri⁹ fructificat. sic et christ⁹ in passiōe. vbi pl⁹ fuit onerat⁹ irrisiōibz. ludibrijs et flagellis. ampli⁹ et maxime nobis fructificauit.

Similitudinē hūane man⁹ exp̄ssit ī frondibz. qz habitū iūctus ē vt hō. ad **Phil. ij.** **Diuturnitatē** folioꝝ. **Unde** de eo dicūt. **Et** foliū eius nō defluet. de celestibz enim semp̄ trahabat: nō de terrenis.

**Iustus
palma**

Coronat victores. **Nam** ip̄e erit p̄mū ip̄ozū q̄ triplice hostem subiugauerūt sibi. **Moraliter** **Iust⁹** vt palma florebit. i. exēplo palme. que nō fructificat nisi p⁹ centū ānos. q̄ sunt vt multū v̄te hūane sūma. sicut dicūt **Eccē. xviij.** **Unde** abrahe nō nisi cētenario natus est ysaac. i. iustus. **Gen. xxij.** **Rondū** enī apparet qd̄ erim⁹. i. **Job. liij.** **Parab.** in fine. **Ridebit** ī die nouissimo. **Ergo** necesse ē lōganimit̄ expectare. **Job. xi.** **Cū** tē p̄sumptū putauer⁹ orieris vt lucifer et. **Jaco. v.** **Eccē** agricola expectat p̄ciosum fructū de terra. **Post** hanc enī v̄itā expectāt iusti retributōem suā. **Ad** h̄ innuendū p̄ centū annos edificata fuit archa. qui. i. numerus a leua trāsit in dexterā fm̄ p̄putatōem bede. **Per** totā enī v̄itam istā debem⁹ nob̄ edificare domū eternitatis nostre.

Iustus palma. quia palma

**De rege
apum**

Amara est in radice sed dulcissima in fructu. **Sic** et sanct⁹ v̄r. cui⁹ radice disciplina et carnis castigatio: de q̄ nascit̄ deo fruct⁹ eterna retributio. **Jo. d̄** **Deb. xij.** **Quis** q̄dem disciplina in p̄senti videt̄ nō esse gaudiū s̄ meroris. **Eccē** radice amara. **Postea** hō exercitat⁹ p̄ eam pacatissimū reddet fructū iusticie. **Eccē** fruct⁹ dulcis. **Et** h̄ designatū est **Judic. iij.** vbi d̄r q̄ delboꝝ q̄ interpretat̄ apis: sedebat sub palma. **Apis** habz punctōes et amaritudinē aculei et dulcedinē mellis. **Et** legūt de rege apū q̄ mittit apes ad mare vt inde afferāt guttas maris salas et ponāt cū dulcedine floꝝ. et inde p̄ficiūt mel ex amaro et dulci. **Et** h̄ est qd̄ dicit ap̄s. i. **Choz. ix.** **Castigo** corpus meū. **Eccē** radice amara. **Quis** infirmat̄ et ego nō infirmor. **Ip̄** passiōē. **Choz. vi.** **Eccē** fructus dulcis.

Inferi⁹ angustat̄. h̄ ē circa curā corpis. **Thi. vi.** **Dabentes** alimēta et. **Ro. xij.** **Cura** carnis nefeceritis ī desiderijs. **hō** dicit ī necessarijs. **Deb** enī iust⁹ ducere v̄itā asperā. et eq̄nimit̄ pati cōtemptū mūdi. et graciliter. i. tenuiter q̄zere v̄te hūic

De arboribus

huic necessaria. iuxta illud quod orat salomō puer. xxx. **D**edicatē et diuitias ne dederis mihi. **Q**uia sicut dicit ps. **D**eli⁹ est modicū iusto super diuitias peccatorū multas.

Supius dilatat. i. in spūalibz q̄ p̄inent ad aīam. **I**sa. liij. Dilata locū tentoriū tui. **I**n intellect⁹ dilatat eterna cogitādo. affect⁹ ea amādo: et bonis p̄imi p̄gaudēdo. et malis p̄patiēdo. vt meditatio cordis sit sp̄ in p̄spectu dñi. et om̄e desiderii aī euz. **D**ec spūalia sunt orōes: deuotōes: vigilie et hmoi. vt dicat iust⁹. **E**t ambulabam in latitudine.

Firmiter radicat in terra stabilitat⁹ eterne. et ita nō mouet flatu temptationū.

Aspera cortice. **C**ortex caro: que debet aspera fieri. et quasi rallofa asperitate penetrēt. que opatur lenitatē p̄sciētie. i. **C**hoz. ix. **C**astigo corpus et.

Asperitū aque benedicte. vt q̄cunq; poterit irriget aq̄s sapientie.

Folia acuta: vba penetratiua. **E**ccl̄es. xij. **V**erba sapientū vt stimuli et.

Spatule p̄ ramis. vt a se p̄us: et post ab alijs resecat p̄ posse sup̄flua. **E**zech. v. **F**ili hoīs sume tibi gladiū. **I**sa. xlix. **P**osuit os meū dñs q̄si gladiū acutū. vt p̄ p̄fessionē et p̄dicatōem resecat a me et a filijs strumas vicioz. **P**ropter h̄ d̄r d̄ sanctis. **G**ladij ancipites in manibz eoz. **G**ladij i manibz. verba in operibz.

Perpetuo viret. p̄seuerādo in sanctitate. **J**ob. xxix. **I**n nidulo meo moriar. et sicut palma multiplicabo dies.

Jocunda in floribz. **E**xemploz. i. frondens instar hūane manus. **E**t hi flores sūt di secreta opera. que vt manus sint tornatiles.

Fructus hui⁹ palme mollis benignitate. rubens p̄passiōe. **D**actil⁹ q̄ iterprat⁹ digitus: discretōem. quia dactil⁹ hūani digiti formā habet. **D**ur⁹ nucle⁹ p̄seuerātia i bono ope. **J**ob. xv. **E**t fructus vester maneat. **A**liter. **F**ruct⁹ q̄ de hac palma colliget⁹ i retributōe rubēs. ecce p̄fecta caritas i patria: q̄a camin⁹ i hierl̄m. **I**sa. xxxi. **D**ulc⁹: quia tūc dabit⁹ victori māna absconditū. **N**uclei soliditas. i. p̄passibilitas. **P** fructus durabilitas. p̄mij eternitas. **E**cce quō merito p̄mij respōdebit. **D**ic fruct⁹ valde in altū suspēdit vt iustus thesaurizet i celo. **M**atth. vi. **T**hesaurizare vobis thesauros i celo et nō in terra vbi fures effodiūt et furant⁹. **F**olia palme: signa p̄ grinatōis hierosolimitane. **C**auēat sibi falsi christiani: q̄ in baptismo cruce accipiūt. nec hierl̄mā tendūt: sed poti⁹ i babilonē. **P**alma secū habz distinctū. nec maturat fructus palme femelle: nisi aura ferētē masculi sui oppositi vaporē suscepit. **N**ec libez arbitriū nostz nisi p̄ vaporē gr̄e maturi opis fructū facit.

Quo pl⁹ onerat⁹. copiosi⁹ fructificat et. vt sup̄ **E**xemplū de filijs isrl̄ **E**xodi. i. **D**ebz ḡ assumi on⁹ p̄nie: et on⁹ tribulationū sustineri i patria. **R**adix n̄ra. cor n̄rm qz onerādū est terra: recogitādo q̄ de terra sum⁹. petz q̄a duri et insensibiles. sabulo q̄a steriles. **E**t hec oneratio fit p̄hūilitatē. **E**t hec ita faciūt cor p̄derosū q̄a statu suo nō potest diabol⁹ ipm̄ tēptando deicere vlt mouere.

Rodos habz in stipite. q̄b in eā p̄r ascēdi. **D**i sunt nuditas. cibi ariditas. vigiliariū p̄liritas. et hmoi. quibz puenit ad fructū palme. q̄ christus ē. **A**poca. i. **P**articeps i tribulatōe: et patiētia et regno. **N**ota ordinem vboz.

Palma
ps cruc

Ite palma sūt crucē. cui⁹ q̄dam pars credit⁹ fuisse de palma. i. lignū ex trāsuerso. cui dñice man⁹ affigebant⁹. **U**n christ⁹ dicit **C**an. vii. **A**scēdā i palmā. i. exaltabor i cruce. **I**te floreat vt palma: q̄ titulo crucis christi ascribit⁹. q̄ ē. **J**esus nazarenus rex iudeoz. **J**esus. i. sal⁹ **L**nazaren⁹ **I**lorid⁹ **L**iude⁹ **P**sitēs. **U**t palma ḡ fructificat q̄ p̄ salute aīe peccata p̄p̄a et laudes dñi p̄sitēs. p̄passiōē in se dñicā rep̄sentat. **D**icit ḡ **I**ust⁹ vt palma floreat. i. p̄phetica certitudie futurū ponēs. **I**usti enī in virore tñi sunt hic: qui ē q̄dāmodo spes laboris et fructus. floreat post hiemem vite p̄sentis. q̄si post cētū ānos: q̄ sunt vt mltū vite hūane sūma. sic d̄r **E**ccl̄. xvij. **E**t h̄ iustū est. vt. i. verno et nouo tpe arbores bone floreat. **V**ita enī p̄sens p̄ hiemē designat. **I**te floreat hic floze virtutū. vt in futuro afferat fructū. **U**el floreat in futuro in stola corpis et aīe. **U**n canit eccl̄ia. **I**ustus germiabit sicut lilij. et floreat ante dñm. et sumit de osce vltimo.

So. cclv.

2

Liber XII. Particula. VI. Ca. VI.

Maria cypressus Capitulum VI.

Cypressus. Un dicit. Et qñ cypssus in mōre syon. Dons syon. ecclesia. vt syon significet ecclesiam militāte. in q̄ deus videt p̄ speculū in enigmate. Dōs syon. ecclesiam triūphantē. syon enī interpretat speculū vel specula. Exaltat ergo in monte syon. beata vgo. i. in eminētia vtriusq; eccle. Lq; brāz me dicēt oēs generatōes. lāngeloz et hoīm. Eph. iij. Et q̄ oīs paternitas in celo et in terra noiatur. Vel in monte syon. i. in eminētia specularōis.

Aliter. Cypssus arbor ē medendis apra corpibz. Syon. interpretat speculū. qd. s. speculū hominī reddit imaginē suā. Deformat⁹ erat hō p̄ peccatū qd ei abstulerat imaginē dei: ad quā factus erat. Sed p̄ brām vginē q̄ est fons gratie reformata ē in homine imago dei p̄ grām. Un bñ dicit. Cypssus in mōre syon. cū p̄ ipam imago dei reformat in aīa. et p̄ resurrectōis medicinā: corpibz īfirmis restituet sanitas. Itē Cypssus. p̄ne proximā virtutē habz cedro. Antiq; etiā cypssi ramos ppe rogū cōstitūere solebāt. vt odorē cadauey dū virent opprimerēt iocūditate odoris. et apud paganos mortuis cōsecrata erat. q̄a in modū hoīs excisa nō pullulat.

Maria cypressus. quia cypressus

- Arbor est medicinalis: et medet corpibz. Et maria medicinalis est. qz genuit salutē animarū fidelīū. christū. s. medicū vulnerū nostrorū. Un Ecclesiastici. xxxviii. Altissimus. i. pater. Lcreavit zē. Unde dicit. Isa. xlv. de filio. Ego dñs creavi eum. hoīem. Lde terra. i. i. brā vginē. Lmedicinā. i. i. christū. q̄ languores nr̄os tulit. Isa. liij. Velius inuenies hoc. li. viij. titulo. i.
- Consolidat herniosos. q̄bus interiora descēdunt inferius. et exēpla marie cōsolū dāt nos. ne p̄ cupiditatē pūciam⁹ in terrā interiora nostra. Eccl. x. de cupido. In vita sua protecit intima sua.
- Completionē calidā. p̄ dilectōem q̄ filiū diligit: et creaturas eius. sicut habuisti libz. iij. ti. xvij. J. J.
- Sapore amara. q̄a multū amaricata est in filiū passiōe. Unde cōpēit ei illud Ruth. i. L. Re vocetis me noēm. i. i. pulcrā. sed vocate me mara. i. i. amarā. Lquia valde repleuit me omnipotēs amaritudine. J.
- Colore surrufa. Caro enī christi rufa fuit p̄ sanguineā passiōē. Un signat⁹ ē per equū rufum Zacha. i. Et ipa surrufa p̄ compassiōem. nā spūaliter passa ē in filio.
- Odorifera vt sup̄ eodem. ca. iij. E.
- Recta p̄ dilectōez. Un. Recti diligunt te. Cañ. i. Recta etiā. quia nunq; inclinata p̄ amorē mūdialiū. vel aliquod peccatū. Vel recta. p̄ paup̄tatem. q̄ est rectitudo aīe. Dinitie vero faciunt tortuosum.
- Durū habet fructū. christū. s. qui durus est in sacramēto indigne accedentibz. Jo. hānis. vi. Durus est hic sermo.
- Debra mollia idurat z̄ pfirmit. Un oram⁹ eā. Succurre miser. i. i. i. pusillanī.
- Fluxū sanguis refrigerat. Et maria cypressus est aīe emorrouisse. Lmes. z̄ hmoi. quia desiccāt venas mortis. Osce. xij.
- Nulla impulsu. nulla vetustate comam deponit. id est. stutes q̄bus ornat christus caput suū: ei totū attribuēdo. cū dicit. Fecit mihi magna q̄ potēs ē. Jpaz ei nec extulit felicitas. nec depressit afflictio.
- Coma eius tendit in conū. vñ z̄ dī cypssus conifera. Cypssus ei grece appellat conus. eo q̄ caput ei⁹ a rotūditate erigit in cacumie. et imitat formā conī. z̄ fructus eius dicit conus. Per hāc etiā comā designat marie vginitas. cui debet aureola. vñ et depingit coronata. Aliter. Cypressus. dicit ex eo q̄ ramos a rotūdo i acutū colligēs: velut conū facit i sumo. Et maria ramos stutū suarū. nō p̄ vanitatē dispgebat. s; ad vñū sublime: qd de⁹ ē colligebat. Iuxta illd̄ Eccl. xxx. Cōtine z̄ p̄grega cor tuū i scititate. Unū ei petebat a dño. sciēs vñū esse necessariū. Lu. x.
- Lignū ei⁹ fructus z̄ folia medicinalia sunt. sed in fructu ei⁹ q̄ christ⁹ signat. i. i. p̄ omis p̄cipue p̄sistit stus. medicine. q̄a ip̄e opatus est salutē in medio terre.
- Folia etiā eius fructus et frōdes. i. verba opa et exēpla. sunt in medicinā p̄ exēplā

Maria
cypssus
quia

De arboribus

sapientie ei⁹ sunt in cibū in filiū sacramēto. sunt etiā in vmbra et ptectione: quo ad frondes in qbus habet venustatē p exemploz honestatē.

Cypissus Dicit fuisse qdā ps crucis dñice. videlicet lignū isitū i rupe. qd portabat totā crucē. **ps cruc** Ad mltos vsus necessaria. inde enī sūt tabule ad scribēdū. manubria cultelloz ad secādū. et hmoi. Sic et ipa nobis i diuersis necessitatibz auxiliat et pdest. Nā ipsa oibz oia facta ē. vt qm in se est lucificat vn̄uersos. i. **Choz. ix.**

Oneribz supportadis aprissima. qz infrāgibil: et nunqz oneribz cedit. sed sub eis ppe tua stabilitate pdurat. Sil: et maria nunqz cessit oneribz tribulationū: qz pariebat in filio. Per caritatē qd oia sustinet. i. **Choz. xij.** infatigabil: et qsi infrāgibiliter hūane ifirmitatis i nobis onera sustinet et supportat. iuxta illd. **Ro. xv.** De bem⁹ nos firmiores imbecillitatē infirmoz sustinere rē.

Sapientia cypissus

Sapia Itē possunt esse pba sapie. **Cypissus** Sicut cypissus exaltata sum in mōte syon. Sic enī cypissus exaltat et crescit i alrū in monte syon q est in hierl'm. sic ego sapia exaltor i cō tēplatiis. **Eze. i.** Eleuat⁹ aialibz de terra eleuabāt pariter et rore seqntes ea.

Itē cypissus medicinal⁹ in frondibz et solijs. et sapientia medicinā habz in pbis. **Eze. i.** Spūs vite erat in rois. Eodem. **clvij.** Erūt folia eius in medicinā.

Itē hec sunt pba christi. Quasi ced⁹ exal. sum rē. et qsi cypissus in monte syon. **Cypissus** come venustatē: nullo deponit impulsu. in q signat cōuersatio antiq doctoꝝ. quā nec laude nec aliq tēptatōis impulsu deponūt. et p hoc apri sunt exaltari. si tū sunt i monte syon. i. in eminētia specularōis p cautelā vicioꝝ. **Aba. ij.** Super custodiā meā stabo. Christus aut exaltat qsi cypissus. qz p eoꝝ pstantē opatōem magnificat dum ei attribuit.

Maria libanus **Capitulū vij.**

Uersus **I**banus. Unde **Ecc. xxiij.** dicit maria. Quasi liban⁹ nō incisus vaporauit. **secūd⁹** habitatōem meā rē. **Nota** sic dicit cātuariēsis. qhic liban⁹ dicit p monte. **Cātuariē** hec liban⁹ dicit p arboꝝ. **Sz** p methonomiā posuit autor nomē mōis p arboꝝ cre scēte in mōte. Ideo de arboꝝ dicit Liban⁹ nō incisus. lēi deberet dici liban⁹ non incisa. Liban⁹ mons qdā ē fenici. terminus iudee ptra septētrionē. cui⁹ arboꝝ pccritate: specie et robore. ceteraz siluaz ligna pcellūt. Hoc mōte brā ego signat ppter stutū eminētiā. Ipa enī terminat iudeā. q interpretat⁹ pcessio: p septētrione: quo signat⁹ diabol⁹. qdā ipm misicorditer arceat a mentibz de pccitentiū. Sic autē arboꝝ hui⁹ mōtis oēs alias excedūt pccritate: specie et odore. sic frutes vircis omnes frutes alioꝝ scōꝝ. In pccritate: frus pccitatis vlt scā desideria. In specie pginitas. vel scā exempla. In robore caritas fort⁹ vt mōis. hūilitas supportas omne stutū. et virtus patiētie figurant. Liban⁹ aut qnqz accipit p mōte: vt dictū est. qnqz p arboꝝ crescēte in mōte. vt sup. et fm vtrūqz modū interpretat⁹ cādi datio. Qnqz qd accipit p thure. qz liban⁹ grece. thus latine. thus enī gumi ē illi⁹ arboꝝis que liban⁹ appellat. et de tribz his psequemur.

Homie igit mōtis libani designat tā generosa celsitudo marie: qz excellētia partus eius. Per hā aut q dicit de libano arboꝝ. qsi libanus nō incisus libibata ei⁹ virginitas. Per hā q sequitur **Lvaporauit** matris fecūditas designat. Est qd dicere **Lvaporauit** habitatōem meā. i. christi hūanitatē. in qua habitauit cū homibz: i modum aromatici vaporis exalauit. Sicut enī terra vlt ortus exalat vapozē. vt hmoi exalatione nō scinda⁹ aut corrupat. sic brā ego genuit saluatoꝝ. vt in ea pginitas il libana seruaꝝ. **Uel** **Lvaporauit**. i. enī genui q est vapor stutis dei. et emanatio q dā claritatis oipotētis dei. **Sap. vij.** **Uel** **Lvaporauit**. i. sine lesiōe pduci. qdā sic vapor pcedit ex aq calida: vlt aliqua alia re: ipa re integra remanēte. sic christ⁹ de signatus pabel. q interpretat⁹ vapor processit de virgine. **Sap. vij.** dicit de christo. Vapor est virtutis dei rē.

Aliter Liban⁹ nō incisus lest thus integrū. qd si igne tāgat. vapozē suū sursum emit tendo manifestat habitatōem suā. Sic brā virgo p dilectōem qsi p ignē inflama ta: p dilectōem opando. et tā opa pcepti qz p silij ad deū referēdo. ostēdit qz puer⁹ **So. cclvi.**

Tz

Liber XII. Particula. VI. Cap. VII.

**Christus
habitatio**

latio sua in celis erat. ad Phil. iij. p purā intētiōem. Un die Eccl. xxiij. Ego i altissimis habitavi. Ip purā intētiōem. Unde etiā dicit Ean. ij. Inveni quē diligit aīa mea. tenui eū nec dimittā. Quasi di. Nihil aliud q̄ro. Vel sic. L. Vaporavi habitatiōem meā. I. i. christū q̄ est habitatio mea. Fuit enī christus habitatio p̄gis actiue ⁊ passiue. Actiue. q̄a in ea nouē mēibz corpaliter habitauit. Passiue. q̄ brā virgo sicut et oēs iusti spūaliter habitauit in eo. Un Actū. xxiij. dicit apls. Ipe est in q̄ uiuim⁹ mouemur et sum⁹. Vel L. Vaporavi. I. dicit. q̄a si vas apothecariū sapit ⁊ redolet aromatica cōtenta. etiā ipis aromaticis amoris. quō nō magis redolent cor et vter brē p̄ginis: virtutū omnīū odoramēta. in q̄ ventre ille q̄ omne bonū est: p tot mēses iacuit et nunq̄ recessit a mēte. Vel sic. L. Vaporavi habitatiōem meā. I. q̄ si di. Illos q̄ sunt habitatio mea. hūiles. s. et castos q̄s in habito p grām. vaporosos et aromaticos et delectabiles reddo.

**Preparatio
thuris**

Aliter. L. De libano. Liban⁹ est arbor thurs. vnde nascit colibanū. i. lucidissimū icēsum. Et interpretat cādor. et signat cādorē p̄gitaris. Christus autē q̄ oblat⁹ ē p̄i feruore passiōis incēsus in odorē suauitatis. p gumi hui⁹ arboris designat. Et dicit castitas marie. Libanus nō incisus. I. q̄a sine lesiōe p̄gitaris pcepit et pepit saluatore. Aliaz enī cōingataraz castitas Liban⁹ incisus est. I. q̄a ope virili p̄cipiūt. S. maria sicut Liban⁹ nō incisus. I. suū gumi p̄milit filiū. nō incisa. Vel Liban⁹. I. vt aiūt. arbor ē in arabia. cortice et folio lauro filis. succū amigdali mō emittens. q̄ bis in anno colligit. s. in autūno et vere. Sed autūnali collectōi pparat. inciso cortice in estatis feruore p̄siliēte spuma pingui. q̄ cōcreta densat. et h̄ est thus candidū. Dñs h̄o nō scindit arbor. cōcretū est in ea thus suauissimū. et in se suū retinet odorē. Dicit gmaria. Quasi liban⁹ nō incisus vaporavi habi. meā. I. q̄a puerfatiōē scām i mente pglomerat. nō emisi p incisiōem adulariōis vel supbie. sed in me p̄serā abscondi vt vaporare suauiter habitatiōem mentis dñi. et nō impudēt p̄mularē populo.

**Christus
libanus**

Itē aliter. Liban⁹ nomē ē montis. q̄ pascual⁹ est et ferat herbaz. et ibi nutriebatur vituli i sacrificio offerēdi. Un. L. Et cōminuet eos tanq̄ vitulū libani. I. hūiliabit adeo vt pati sint imolari p christo. q̄ prius p supbia m̄ erāt q̄si cedri. Erat etiā mōs ille irrigu⁹ fontibz et aromaticis arboribz densissime cōsitus. que si fuerint incise p̄ uabit mons odore. Dicit ergo. L. q̄si libanus nō incisus. I. dñs adhuc pullulat et fragrescit arboribz aromaticis. L. Vaporavi habitatiōem. I. mētis mee vt dñs suauiter redolēs offeram sacrificiū. Vel q̄a liban⁹ sonat thus i greco. thus h̄o integz i igne positū. maiorē reddit sumi copīā q̄ si incidat et cōminuat. Per sumū hui⁹ thuris signat in p̄gine grāz actio de impēsis sibi b̄nficijs. et rectitudo sue intētiōis. quia fumus sursum ascendit.

**Libanus
ad lram**

Vel hec possunt esse p̄ba christi. q̄ est Liban⁹ I. i. cādor lucis eterne. Sap. viij. q̄ candidat p grām nigros p̄ctōres. q̄ dicit L. nō incisus. I. q̄a p nob sponte oblat⁹ est i cruce. sicut dicit Isa. liij. Un dicit Joh. x. Nemo tollit aīam meā ⁊c. In incisiōe enī violētia adhibet. L. Vaporavi. I. i. vaporosam et delectabilē reddidi. L. habitatiōē meam. I. i. vterz p̄ginis. q̄ est thalamus me⁹. Vel eccl. iaz. q̄ est aula mea. Vel aīaz. in q̄ habito p grām: que est sedes et thron⁹. Corda enī sc̄dōrū q̄si thuribula vaporosa sunt. ex q̄bus emittit odor et fumus de manu angeli. i. christi. Vapor etiā iste. orō est q̄ impinguat virtutes. et sine q̄ aride sunt. Itē d̄ hoc libano dicit Ean. v. Species eius vt libani. electus vt cedri. L. Liban⁹. I. cādor. quia christus fm diuinitatē cādor est lucis eterne. Sap. viij. Vel L. vt libani. I. q̄ est arbor thuris. que q̄dem arbor humillima est et modica. ⁊ totū qd ex ea manat. s. thus. aut ad medicinā valet. aut ad dei honorificentia et cultū. Sicut q̄qd de christo fluxum est in passiōe. s. sudor. lacrima. sanguis. et aq̄ medicamētū fuit generis hūani et honorificentia dei patris. Vel L. vt libani. I. mōtis cui⁹ hec est species. q̄ toti terre pmissiōis supeminet. et q̄ p̄ter eius p̄petuo nūcatus est. et q̄ de eodē monte p̄petuo defluūt fluēta terrā pmissiōis irrigantia. Un et dicit Ean. iij. Que fluūt impetu de libano. De his duobz. Dicit. xviij. Nunqd de petra agri deficiet nix libani. aut auelli poterūt aq̄ eripētes frigide et defluētes. Vabz etiā libanus cedros alijs arboribz excelsiores. Nec

De arboribus

est pulcritudo spōsi. cui? verter. i. mēs ppetue & ginitatis cādoze nūcata. cui? altitudo toti terre pmissiōis. i. ecclie sanctorū supeninet. a q̄ fluēta grāz et doctrinarū descēdentia totā eccliam scōz irrigāt et replēt. et de cui? plenitudie oēs accipiūt. **Joh. i.** Cedri excelsissimi in libano. virtutes eminētissime i christo. **Potest tū itel ligi in vertice nūcato ingressus ei? i mūdū. cādoze incorruptōis nūe? Alij enī viciosa lege nascēdi atq; seminādi. veluti cruentū habēt ingressum. ipse vō oīmōda puritate sanctitatis nūeū. Vel in vertice nūcato puritas intēōis ei? i oīb. Seq̄ tur Lelect? vt cedri. Quere supra eodem. c. iij.**

Sapientia platanus

Capitulū viij.

Et platanus. **Un** dicit **Eccl. xxiij.** Quasi platan? exaltata sum iuxta aquā i plateis. **Sapia** platanus. q̄ ppter latitudinē foliorū. i. & boz: dē a platos qd̄ est latitudo. **Et ei? folia sunt ad modū scutoz. q̄a & ba scripture sacre scuta sunt cōtra iacula hereticōz et tēptatōnū. Un dñs singul tēptatōibz diaboli: sacre scripture autoritates opponēbat q̄si scuta. Datth. iij. Ideo dicit hieronym? Ama snias scripturaz et carnis vicia nō amabis. Exaltat? aut sapia Lin plateis. q̄a sic dē puer. i. L Sapia. i. christ? L foris. i. palā et apte L dicit. Un Ia. xlv. Ego dñs nū in abscondito locut? sum. et in loco terre tenebroso. Vel L foris. i. p oēs creaturas. Un aug? Autus tui dñe. sunt omne creaturaz dec? oīa enī clamāt. dē me fecit. Job. xij. Interroga iumēta et docebūt te. In plateis dat vocē suā. i. in latitudie plebiū. reuocās a lata et spaciōsa viā q̄ ducit ad p̄ditōez. Dat. viij. Seq̄ L In capite tubaz clamat. i. in loco frequētrato ab hominibz. nō semel s; frequēter clamat.**

Diero.

Aug?

Christus
platanus

Christus etiam sic platanus lata habz folia. q̄a dilatat? in cruce fecit vmbzā p̄tōribz. vel ipis gētibz signat? patronē. qz in vmbra ei? saluat? ē. **Tren. iij.** Cui dīxi mus. in vmbra tua viuē? i gētibz. In cruce enī dilatauit folia sacre scripture. et & ba de ei? passioe scuta sunt et p̄gūt vt iā dictū est. **Un Treno. iij.** Dabis eis dñe scutū cordis laborē tuū. Qd̄ sit qñ passio dñi p̄dicat. **Hollis** etiā est p pietatē: et te ner p passionē maxime in folijs. i. in & bis. q̄a lex demētie in lingua ei?. **Et q̄si arbor patula. patus** recipe et refrigerare oēs malo igne accēlos. **Un dīc Datth. xi.** Venite ad me oēs q̄ labo. zē. **In plateis.** lqz dedit spēs d̄sp̄rat? dicēs. **Eze. xviij.** **Nolo** mortē moriētis s; vt ouerā et viuāt dicit dñs deus reuertimī et viuīte. **U** platee sunt subditi. q̄ eccliam dilātāt. et christū in sua doctrina p posse suo exaltāt. que. s. doctrina designat? p aquā. **Unde Auum vlti.** **L Aquā** ppter obsidionē bauri tibi. i. doctrinā scripture sacre. q̄a obsessa es ab hostibz tuis.

Maria
platan?

Dicit etiā maria Quasi platan? exaltata sum iuxta aquā in plateis. **Platan?** lat? folijs. vmbzā faciēs exteri: refrigerat aquā interi?. **Dō** vō dupliciter exēstuat. exteri? in tribulatōibz. interi? in tēptatōibz et cōcupiscētijs. **U** g in brā & gine plenum ostendat refrigeriū. **platanus** dicit iuxta aquas. q̄a ptra estū exterioris tribulatōnis et interioris cōcupiscētie seu tēptatōis remediū p̄stat. **Et p̄ digna** est exaltari et laudari Lin plateis. i. in populis.

Maria platanus. quia platanus

A platos grece dicit. qd̄ ē latitudo latine. **Vel** q̄a ē arbor patula q̄ expāsīs ramis vberē facit vmbzā: et idoneū p̄bet vmbraclū: calore solis nimio fatigat. **Sol** christus: cui? solis feruor ira iusticie ei? et vindicte. quā. s. irā ipa suis tempat p̄cibz: a p̄tōribz deuote et fideliter exorata. **Patulā** nihilomin? se exhibet p̄tōribz. oēs qñ tum i se est pata recipe sub sua p̄tōe. et oēs refrigerare malo igne exustos. **Et nota:** qz vbi sunt folia lata: ibi ē vmbra magna. et magna est vmbra p̄tōis ei?. nam p̄gīt ptra carnalē cōcupiam: q̄a virgo. cōtra ventū mūdane vanitatis: qz būillima. ptra tēptamenta diuiciarū: q̄a pauprīma. cōtra feruorē solis. q̄a mater solis iusticie. **Diligas** ergo mariā et seruias ei. vt nō vrat te sol per diem neq; luna p noctem. **Alter:** vmbra hui? platan: dicit p̄t incarnatio & bi dei in ea. cui spūscūs ad h obumbrāuit: vt ipam in vmbraclū ecclie p̄pararet. **Umbra** enī et lumē est et corpe opaco opposito ad lumē. **Et tūc** platan? hec copiosissimā reddidit vmbzā. qñ lumē incorpēe diuicitatis corpus in ea assumpsit n̄e hūanitatē.

So. cclvij.

T 5

Liber XII. Particula. VI. Ca. XI.

**Maria
platanus
qz plata
nus**

Arbor est sterilis a fructu. Et maria vovens virginatē. Pelegit sterilitatē qz concubitus feditatē. Un de ipsa dicit Sap. iij. Felix ē sterilis et incoīgnata rē. hēbit fructū rē. Simil' viti in folijs. Et mari in moribz filijs filio: qui est vitis vera. Joh. xv. Un nubes qz ascendebat de mari. iij. Regū. xviij. quasi vestigiū hominis dicit habuisse. Osee. x. [Vitis frondosa israel] .i. maria [fructus] .i. christus. Ladequatus est ei. Item. ex platano sūt cyphi quibz vinū ppinatur. qz gratissima est p̄dicatio qz sit de beata virgine.

Arbor mollis et tenera in folijs. qz pia et p̄paciēs p̄corū. qz insinuat p̄bis et exēplis in spū lenitatis. qz lex clemētie i lingua ei. Quere li. iij. ti. xxi.

Juxta aqz plāraf. affectu misericordie. i. iuxta p̄corēs fluxibiles ad vicia. Nā ppe ē omnibz innocētibz se in p̄itate. Et iuxta est oibz qz tribulato sunt corde. Et bñ iuxta aqz. i. iuxta fluidos p̄p̄os. qz bñ semp pata est subuenire. qz sicut dicit Eccl. xl. Juxta omnē aquā viriditas. Et nota qz arbor iuxta aquā copiose haurit humorem vnde accipit virore. Et ipsa in his plateis nō marcescit vt tedio p̄corū affecta foliorū vel ramorū. i. orōnū suarū et p̄corū subtrahat eis p̄cedem.

Aliter [Juxta aquā] dicit se exaltatā. nō in aqua. quia coniugata fuit sed nō vsa coniugio. [In plateis] i. iuxta filij mei doctrinā qz docuit humilitatē. Matth. xi. dices. Discite a me rē. p̄ quam. i. sapiam exaltata sum iuxta aquā. celestis sapiē. Li. plateis. i. hierusalē ciuitatis supne. qz qui se hūiliat exēplo meo exaltabit. Luc. xij. Sequit' [In plateis] Platee sunt corda iustoz dilatata caritate. Thob. xij. Platee hierl'm ex lapide cādido et mūdo sternent. Aqz in platea. gsa in corde lato p̄ caritatem. et plano p̄ simplicitatē. Et in tali corde exaltat maria. Aliter [Exaltata sum in plateis] In illis. i. qui cōstituti sunt in latis viis. que ducūt ad morē. Tre noz. iij. L. Nō sunt cogniti. i. sunt eternaliter p̄probari. qz in plateis] hui' qz qnto fragiliores. tāto indigēt misericordia ampliori. Et in his plateis] est ipsa qz platanus p̄gens eos misericordia copiosa. ne mor rapiant ad infernū. sed ad penitentiā misericorditer expectant. et ne diabol' ipos qntū velle puertere p̄ualeat. Vel exaltatā. i. deo se dicit in plateis. i. in latitudine mltiplici. qz virgo cū virginibz. vidua cū viduis. cōiugata cū cōiugatis. Unde dicit. Et ambulabā in latitudine.

Vel aliter. [Platanus] vt dicitur est. habet folia lata. et maria platanus ē. qz abūdans in doctrina. Nam cū seruaret oia que de filio dicebant cōferēs in corde suo. Luc. ij. et abūdantia cordis. Mat. xij. prudenter et secure poterat loqz. Exaltata igit' est i plateis ciuitatis. i. ecclie. hoc est in aplis. qui oibz erāt p̄munes vtilitatē oim pcurādo. Un paul' dicit. i. Thoz. ix. Omnibz oia fact' sum. Platee etiā p̄strate sunt. in quo humilitas discipulorū illi' qz dicit Matth. xi. Discite a me rē. Platee etiā viae sunt alijs. et apli via fuerūt oibz p̄ exēplū. vnde vocant salterre. Mat. v. qz oibz vite p̄dī mentū p̄stabant. Thob. xij. Platee tue sternent rē. In istis plateis ē beata p̄go exaltata. p̄ abundantia doctrinē qz eos docuit. sicut platanus iuxta aquā. ad lraz. ape ruit enim os suū sapiē declarāde. Quere li. iij. ti. xxi. Vel etiā ideo. dicit [Platanus iuxta aquā] quia sicut ramī vl arbores plātate iuxta aqz iuuant illos qz submergūt in aqz ad exēndū. sic et ipsa iuuat ad exēndū de aqz carnal' p̄cipie et aliorū p̄corū suis orōibz meritis et exēplis. Iuuat inqz si se p̄diderint ei fide et dilectōe. et manibz bone opatōis ad ei' honorē et glāiam qd bonū est opantes.

Maria cinnamomū Capitulū ix.

Cinnamomū. Unde dicit Eccl. xxiij. Sicut cinnamomū et balsamū aromatisans odorē dedi rē. et qz mirrha electa dedi suauitatē odoris. Cinnamomū arbor est sic dicta: qz cinnamom' . qz ei' cortex ad modū cane rotūd'. Canna hebraice. calam' latine. Et cū frāgīl' spiramētū emittit ad modū nebule vl pulueris. Mirrha crescit in arabia. et est silis spine quā acantū dicunt. Samenta eius arabes ignibz fouent. quozū fumo satis noxiū. nisi ad odorē storacis accurrāt. plerūqz insanabiles morbos cōtrahunt. Mirrha autē trogodite ab insula arabie dicta ubi melior et purior colligit. Ubi autē nos habemus. Sicut cinnamomū. lalia lra

**Collectio
mirrhe**

De arboribus

Aspaltū

habet aspaltū p cinnamomo. Et est aspaltū arbor modica et odorifera. rubea vel rufi coloris. spinas habens candidas. de cui⁹ radice fit vnguentū. Dicit g maria. Sicut cinnamomū et balsamū aromatizans odorē dedi. p̄ictatis et hūilitatē. q̄ duo in cinnamomo et balsamo figurant. Qui ḡ fetet. currat ad mariā vt pignēret ab ea. Et q̄nq; sumit cinnamomū p arbore. q̄nq; p arboris cortice. Primo ḡ de arbore. Secūdo de cortice videamus.

Cinnamomū arbor

Crescit in pegrinis et longinquis regiōib; .s. in india et ethiopia ad lram. In q̄ sigt q̄ vsq; ad remotissimas regiōes habet veneratio virginis gloriose. sicut ipa die Luce. i. Beata me dicent omnes generatōes. Maria etiā ab illis q̄ fuerunt flagitiosi peccatores honorat. et p misericordiā vult ab ipis honorari. Dystice. regio pegrina vita p̄ctōis. sicut de filio p̄digo dicit Luce. xv. q̄ pegrē p̄fectus est in regiōem longinquā. Vita enī peccatoris regio pegrina ē a deo: et a p̄dōne hūana. q̄a hō n̄ est factus ad peccandū. sed ad seruiendū deo. q̄ nemini mādauit impie agere: et ne mini dedit lāmentū peccādi. Eccl. xv.

Duorū cubitorū. et hec pprietas eque puenit matri et filio. Sicut enim ipse sp̄s fuit filius dei et mansit fili⁹ dei. et cepit homo esse. vt vere posset dicere. Sum quod eram. scz deus. Lnece ram quod sum. scz homo. Lūc dicoz vtrūq; scz deus et hō. Sic potest dicere maria post partū. Sum quod erā. scz virgo. Lnece erā quod sum. id ē mater. Lmodo dicoz vtrūq; .s. mater et virgo. Et hi sunt duo cubiti quibus marie dignitas mēsuratur. scz virginitas et fecūditas. Ideo dicit Eccl. xvi. Gratia super gratiā: mulier sc̄a zē. Gratia fecunditatis [sup gratiā] virginitatis. Et nota [super] quia vtrūq; fuit ex speciali gratia sp̄s sancti. Quere cōcordātiā de sago duplicato. Sed q̄ facta est dei mater. sup omnē gratiā est. Et hoc figurat hec p̄positio [super].

Maria cinnamomū. qz cinnamomū arbor

Medicinalis. quia ex maria sumpta est caro christi: qua curatū est gen⁹ humanū. Eccl. xxxviii. Altissimus creauit zē. Unde sup illud ad Hebr. vii. vbi dicit: q̄ leui decimatus est p abrahā. dicit glo. q̄ christus nō traxit ex matre seruoze vulnerē. sed materiā medicaminis.

Tenuissimas et subtiles dicit habere virgulas: et sursum tendētes. que quasi in seip̄as replicant. quibus designant cogitatōes virginis super omnes alios sc̄os: spirituales: sublimes: et subiles: et ad deū tendētes. virgule iste in seip̄as replicabatur. quia marie cogitatis per sui discūssionē ad seip̄am reciprocabant. Unde dicit. Ecce ancilla domini zē. Ecce replicatio. Item Luc. ii. Maria cōseruabat omnia cō. in corde suo. Ecce virgarū collectio. Aliter. Tenuitas et erectio virgarū: designat in ea tenuitatē paup̄tatis et erectiōem a terrenis.

Item Cinnamomi cortex.

Robustus. quo designatur in virgine virtus patiētie. que tribulatōibus pluiariū: grandinū: et ventorū obijcitur. ne spiritalis viroz areseat. Assigna de patientia marie. Et dicit iste cortex esse tricolor. scilicet. cinereus: vel subniger. vel fm phisi cōs citrinus. Fuit etiā color virginis quasi cinereus. id ē. despectus. v̄l ppter paup̄tatem. vel quia corrupta reputabat a iudeis. Unde dicebant de filio ei⁹. Pat. xiiij. despectine. Nōne hic est fabri filius. nōne mater ei⁹ dicit maria zē. Subnigra autē fuit in afflictōib; quas fili⁹ sustinuit aū passionē. Sub: usa s̄o vel q̄si citrina p cōpassionē in filij passione.

Rotundus et subtilis. quia maria cōuersatione celestis. et subtilis substantie per carnis macerationē. paup̄tate. humilitatē. et contēplationē. Quere supra eodem particula. iij. ca. v.

Parsimonia

Rugosus. in quo signatur parsimonia virginis. quia ex defectu victualium proueniunt ruge. Est autem parsimonia scientia virandi cultus et sumptus superfluos.

Coloris cinerei q̄ vilis est et despectus. in quo signat dilectio paup̄tatis et mūdāti

fo. cclviij.

T 4

Liber XII. Particula. VI. Ca. IX.

Bern.

preptus. p. hec enī duo maluit in mūdo vilescere q̄ lucere. vilipēdi q̄ app̄ciari. Et ideo dicit Lodorē cinnamomi se dedisse. q̄a dedit exemplū p̄tēnēdi q̄cqd i mūdo gl̄iosum. vere enī fuit hūilis p paup̄tē spūs. et sicut dicit b̄t̄s B̄r. Vere hūilis nō vult hūilis p̄dicari sed vilis reputari. **Aliter** Color cinereus: color mortu⁹ est. s. sub h̄ colore latet in cinnamomo sapor viu⁹. Et maria mortua erat mūdo. et ideo saporabat imo et sapiebat dulcedines aromaticas padisi. Itē rōe coloris cinerei. signat eos q̄ dicūt cū abrahā. Loquar ad dñm meū cū sim pulvis et cinis. Gene. xviij. Idem enī sentiebat et loq̄bat de se maria filia abrahe.

Acutū sapit cū dulcedine. **Uñ** theophilū redarguisse legīt. ecce acutū. et p̄solata est. ecce dulcedo.

Intense dulcedis. quia p̄uersatio eius q̄ diu fuit in seculo dulcis ad imitandū. et ad huc dulcissima ad recolendū.

Quāto gracilior et tenuior: tāto dulcior carior et odoratior. **Sic** maria q̄nto gl̄iosior p hūilitatē et tenuior p abstinētiā et paup̄tē. tāto deo ḡtiosior p meritū. et mūdo odoratior p exemplū.

Cinamo
mū cortex

Ad calozē solis a stipite sepat. quia p̄pter amorē solis iusticie ab amore sue carnis q̄ signat p stipitem: imo omnis carnis separata est. **Uñ** nō caro sed aīa appellat. puer. xxv. vbi dicit. **Aqua** frigida aīe sitiēt. i. marie Lunci⁹ bonus. i. gabriel missus ad eā. De terra longinq̄. hoc est. de celo.

Cum frangit emittit visibile spiramentū. q̄ cū p̄rogatiua marie apit. effect⁹ gr̄e ei⁹ q̄si visibiliter et manifeste sentit. sicut cū gariofilū masticat. et gustans reficit tastates odore recreantur.

Quo plus atterit maiorē emittit odoris fragrantia. Et q̄nto magis maria afflicta ē i filio: maioris odoris fragrantia vtrāq̄ eccliam pigmentauit. q̄a sic facta est nō solum martyr sed etiā plusq̄ martyr.

Vinū pigmentat. et maria vinū p̄dicatōis vinū etiā compuncōnis et lacrimarū. nā p̄eam sperant rei ad misericordiā filij puenire.

Medicinalis est: et multū valet cōtra syncopim. i. defectū cordis. q̄ designatū est in nuptiis Joh. ij. q̄ vinū impetrauit a filio. **Od** etiā q̄tidie facit q̄n̄ torpente de uotōe feruorem tepidis fūministrat.

Vulnera p̄solidat. **Solidatio** spūaliū vulnerū spei securitas et venia peccatorum. **Hec** duo fecit theophilo.

Fluxum sedat. fluxum. s. illius inundatōis de qua habet Osee. iij. **Maledictum** et mendacium. vsq̄. inundauerūt.

Degustantē confortat. sicut pater in magno patre basilio timenti iulianū apostatā. et similiter in theophilo.

Confectōes q̄bus admisceat reddit sapidas. **Nō** est enī sermo q̄ nō sit dulcior si in ip̄o fiat mētio de ea. **Uñ** Eccl. xlij. In omni ore q̄si mel indulcabit ei⁹ memoria. **Ideo** etiā hec cinnamomū aromatizans. quia vbiq̄ diffundit odorē pietatis et misericordie sue. et omniū virtutū suarū.

Os comedentis et masticantē se. reddit odoriferū. exēplū de iostio monacho in cui⁹ ore ocul⁹ et aurib⁹ inuēte sunt q̄nq̄ rose coloris et odoris eximij q̄n̄ mortu⁹ ē. qui singul⁹ diebus quinq̄ ps. beate virginis deuotissime decātabat. Et hoc origit in abbacia sancti bertini apud sanctū andomerū.

Item p hoc q̄ maria se p̄pat cinnamomo ostēdit: q̄ p̄fecte mūdū p̄temp̄sit. et p̄fecti p̄temptus mūdī nobis reliq̄t exemplū. **Dabet** enim vt dictum est cinnamomū arbor virgas tenuissimas et erectas. et i ḡcilitate norat tenuitas paup̄tatis. et erectio a terrenis. q̄a virga erecta est. in colore cinereo amor ip̄ius paup̄tatis. que nō vult lucere in mūdo. sicut nec cinis lucet. sed magis vilescere. sicut cinis vilis est. **Iō** ḡ dicit se q̄si cinnamomū: p̄pter tria hec. q̄a dedit p̄fectū exēplū p̄tēnēdi oē mūdānū.

Christus cinnamomū. quia

Cinerei coloris. q̄a assumpsit de f̄gine carnē silem peccatrici. **Color** enī cinereus color despect⁹ ē. Et tal⁹ erat apud iudeos p̄sentia saluatoris. **Uñ** q̄dam dicebant

De arboribus

**Christ⁹
cinnamo
mū. q̄a**

Mar. vi. Nonne hic est faber fili⁹ marie zc. et scandalizabant in illo. **Uel** potius qm̄ in passiōe nō fuit ei species neq; decor. **Isa. liij.** Et mortu⁹ erat corpe. h̄ viuebat deitate. sicut in cinnamomo est color mortu⁹. et sub eo sapor viu⁹ delitescit. **Quo** magis attrit⁹ ē ppter scelera nra. **Isa. liij.** maioris emisit fragrantia odoris. qz fracto alabaistro corpis ei⁹ in cruce. dom⁹. i. vtraq; ecclia. repleta est ex odore viuenti. **Johānis. xij.**

Fractus in cruce emisit visibile spiramētū. q̄si nebulā et odorē suauitatis ad placandū irā patris. **Unde Sap. xviij.** Properas hō sine querela zc. **Os** de aaron legif ad israh. sed de solo christo ppe interpretat. **Et tūc** sicut ipemet dicit **Eccī. xxiij.** q̄si nebula texit omnē carnē ab ira patris q̄si a seruoze solis. **Sicut** etiā nebula. sol feruori se opponēs. et illū suscipiēs dissipat. sic et caro eius in passiōe. **Qz** autē caro eius designet p nebulā. habuisti supra p̄cula. i. c. vij.

Scriptura sacra cinnamomū. quia

**Scriptu
ra sacra
cinnamo
mū. quia**

Scriptura sacra vel etiā sapiētia. cū frangit multiplici expositōe. pigmetat vinū doctrine. et vinū cōpunctōis. spem tribuens d̄sp̄at. **Ezech. xviij.** Holo mortē morientis dicit dñs. reuertimini et viuite.

Coloris est cinerei. cordib; nris impm̄ens memoriā finis. **Uñ plato.** Hec est sūma philosophia cōtinua mortis memoria. **Eccī. vij.** In omnib; opib; tuis memorare tonouissima tua. et in eternū nō peccabis.

Hiero.

Dulcis et medicinal. nā medet languorib; aīaz. et futurā pmittit retributōem. et si sit viciozū incētiua. **Hieronym⁹.** Ama sentētiās scripturaz. et carnis vicia nō amabis. **Dicit** etiā sapiētia. **Sicut** cinnamomū dedi sanctis odorē.

Cinnamomū cinerei coloris est. p quē intelligit timor. et vilificās et incinerās. q̄si dicat sapiētia. **Dedi** eis timorē p quem sunt odoriferi. vt eorum spūs erigat a malo. **Odorifera** enim p fortat. ea maxime q̄ restringunt.

**Sancti
cinnamo
mū**

Ite viri sancti. pprie dicunt cinnamomū. q̄ in cinere penitētie degentes. et dñice passionis memores. vbi in sole posuit tabernaculū suū. qm̄ corp⁹ suū exposuit seruozi passiōis. ppter amorē solis iusticie. sepanē a stipite suo q̄si q̄duplici mūdo. carne ppria. et domestica. i. amicis carnalib; pprio sensu. et ppria volūtate. **Ab** hmoi st̄pitib; necesse habet separi. q̄ volūt agere fructuosā p̄nīaz. z imitari dñicā passiōez.

Sapientia mirrha electa Capitulū r.

**Nota p̄
eratet mir
rhe**

Mrtha.] Unde dicit Eccī. xxiij.] Quasi mirrha electa dedi suauitatē odorē.] **Mirrha** est arbor in arabia. qnq; cubitis crescens in altū. odorifera. albe spinē similis. guttā q̄ndam distillat que viridis est et amara. que gutta dicitur similiter mirrha. qnq; inciso cortice qnq; sine corticis incisōe. **Que** etiā talis est virtutis. qz corpa mortua que ipa pungunt a putredine. vermib; et feroze dicit cōseruare. **Que** spore manat p̄ciosior est. et dicit mirrha electa. **Que** vero p incisionē corticis emanat vilior est et minoris efficacie. **Hec** etiam gutta medicinalis est.

Comparatur aut sapiētia mirrhe electe. quia docet spontaneā carnis mortificationem. dicens ad **Col. iij.** Mortificate membra vestra zc. **Docet** etiā pfectā continentia. que est mirrha electa. si sit volūtaria. ad dep̄sionem enī carnis cōmunia sūt amari tudo penitentie z cōtinentie. **Et** hec duo dāt alijs odorē. q̄a edificant. nō tñ dant suauitatē odoris. nisi sit mirrha electa. i. penitētia et cōtinentia volūtaria.

**Maria
mirrha**

Dicit etiā maria. **Quasi mirrha electa dedi suauitatē odoris.]** **Arbor** in arabia. que interpretat vespera vl occidens. **Mirrha** interpretat amaritudo. maria mare amaz. ppter mltas amaritudines q̄s sustinuit in filio. **Fuit** aut arbor mirrhe in vespera passiōis filij. **Fuerat** enī arbor leticie qm̄ dixit. **Exultauit** spūs meus i deo salutarī meo. sed amaritudinis qm̄ occidit sol iusticie.

**Maria
mirrha
quia mir
rha**

Arbor est quq; cubitoz. q̄bz crescit in altū. **Hi** cubiti sunt mūdatio in vtero. **Uñ** q̄dam celebrat h̄ festū. natiuitas. annūciatio. purificatio. assumptio. vt pm⁹. cubitus sit intersticiū t̄p̄is inter mūdationē et natiuitatē. et sic de alijs. **Spine** simil. **Per** spinas intelligunt pctōres. **Uñ** maria apparuit q̄si spina. qm̄ legem datā de mulierib; q̄ de viris p̄ceperāt et consuetudinē obseruauit.

So. cclix.

Liber XII. Particula. VI. Ca. X.

Gutta stillat que viridis ē et amara. Gutta ista christi filii marie. viridis q̄ color refert ad celestia: q̄a xps de celo venit in virginē. amaritudo refert ad passionē

Christus gutta mirrhe. quia

Gutta hec acumie coloris inuisat circa arborē suā. q̄a christi virtute dilectōis acumie adhesit matri sue ipm educāti. Un̄ Lu. ij. Descendit cū illis nazareth zc.

Gutta hec p̄ciosa ē: cui p̄cio sum redēpti. Job. xxvii. Nescit hō p̄ciū ei. Huius p̄ciū crux fuit statera. et q̄a p̄pōderauit p̄ctō: sublatū est p̄ctm. et passio descendit i trā. Amos. ix. Fasciculū suū sup terrā fundauit. P̄pōderauit etiā obīto detēctōnis mltōz i inferno. Un̄ eo descendente ad mortē: sepulturā: et i feros. ipi eleuati sūt de inferno. Jo de cruce egregie dictū ē. Statera facta ē corpis. p̄dāq; tulit tartaris.

Gutta sponte manās p̄ciosior est: elicitā cornicis vulnere. et xps exiuit i natiuitate d̄ virginis vtero clauso et signato. sponte etiā se obtulit p nob passioi. Un̄ ioh. xviij. Processit obuiā veniētib; ad capiēdū se. Ideo cōparat camelo. q̄a spōte se inclinauit ad onera n̄re i fīrmītatē ferēda. Lu. xviij. Facilius est camelū zc.

Gutta hec lucida interi. qz christus lumē diuinitatis accēdit in testa n̄re mortalitatē. Et ideo obscurat exteri. velut testa.

Corpa mortuorū inde puncta seruat a putredine: s̄mib; et fetore. qd fit qn̄ ad ei et emplū facim̄ penitētiā. Putredo auaricia. vermis supbia. fetor luxuria. Supbia. Unde Aug. Vermis diuinitū supbia.

Aug.

Odoris ē p̄cipui. Un̄ hic d̄r. Quasi mirrha electa dedi su. odo. I illū odorē d̄ quo meretrix dicit. puer. vij. Aspsi cubile meū mirrha et aloe zc. Nec meretrix vanitas aut voluptas. Cubile mūdāna delectatio. S; iusti debēt attēdere i hac mirrha n̄ delectatōem vl odorē. s; amaritudinē pene seqnt̄. Vis enī voluptas. mirrha est resberfa. q̄a risus dolore miscebit. Prouer. xiiij. et extrema gaudij luctus occupat. Mirrha aut passiois christi fuit amarissima christo patiēti. s; suauissima et odoris p̄cipui christiano recolēti. Nihil enī dulci capriuo: q̄ si p̄ciū sue redēptōis audiat n̄uerari. qd fit qn̄ passiois articli distinguūt. Mirrhe ḡ gustus amar. et odor suauis.

**Christi
gutta mir
rhe. quia**

Gutta mirrhe ē rotūda. quia p eam eterne gl̄ie nobis aditus aperit.

Gutta hec calida et sicca. Valde enī calidus fuit christus: qn̄ dicit. [Sic] sicut sol gutta amarā: sic christus tūc latronē attraxit et dulcorauit.

Gutta hec medicinalis est ad min⁹ qd dupliciter. Primo q̄a restringit humores a capite fluētes. qz cogitatōes p̄sumptōis elidit memoria crucifixi. sicut patz in petro qui recogitās christū passum fecit girari crucē suā. Secūdo q̄a valet p̄tra stricūrā peccatōis. p pect⁹ scia. p stricūrā angusta scia. quā mirabiliter christi passio dilatauit. Tercio q̄a masticata tollit fetore oris. q̄ ē loqui sublimia gl̄iando. Un̄ Isa. xliij. Reduc me in mēoriā et iudicemur sibi. et narra si qd habes vt iustificer. Quarto qz p̄sumit putredinē vulnēz. que ē iteratio p̄cti. Un̄. Putruerūt et corrupte sūt cica trices mee. qz recidūātes rurū sibi crucifigūt filiū dei. ad Deb. vi.

**Dñs can
tariens.**

Secūm sup̄dicta. maria ē arbor mirrhe. cui⁹ arboris gutta christi dñs. verūtamē q̄a fm q̄ hec l̄ra legīt de brā p̄gīe. brā p̄go cōparat gutte mirrhe. Notādū ḡ q̄ mirrha arbor designat iudeā: ppter amaritudinē p̄ctōz. cui dicit. Diere. ij. Quō p̄uersa es in amaritudinē vinea aliena. Aīa l̄ra habet in prauū. Nec arbor in arabia fuit tēpore brē virginis. quia tendebat i defectū. Quinq; cubitos hui⁹ arboris faciebāt regnū et synagoga. que synagoga: sicut dicit Gregori⁹. de q̄ttuor angulis dom⁹ filiorū iob: diuīsa erat in q̄ttuor. principes sacerdotū. scribas seniores populi. et phariseos. et oēs hi erāt siles spine p multas peccatōzū punctōes. Ab hac arboze efflūxit q̄si gutta mirrhe beata virgo. vt possit dicere. [Sicut mirrha electa dedi suauitatē odoris.] Cetera fm hunc p̄cessum a supiorib; colligant.

Grego.

**Maria
gutta mir
rhe.**

Dicit ḡ maria. [mirrha electa.] Illa autem mirrha est electa: que sine vulnere manat ab arboze. et illā amarā carnis mortificatōez desiḡt. quā p̄fert aīa nullo p̄cti vulnere sauciata. Talē mirrhā distillauit brā p̄go. q̄ licet p̄cti vuln⁹ nō haberet. seipaz tñ mltipliciter mortificare curauit. Et tal mortificatio siue mirrha ppter deū ē. Un̄ ipe dicit. Cass. v. Dessui mirrhā meam zc. Et hec est mirrha p̄ma et probatissima

De arboribus

sicut ibide dicit. et mirrha electa. vt sup. **D**in? eni piosa est pnia peccator: qd pe nitentia iustoz. **E**t nota qd dñs messuit mirrhā istā i sua assumptōe. et ideo iustum erat vt in mēse augusti qñ metunt segetes celebret assumptio eius.

Ite maria cōparat mirrhe. qz sicut mirrha corpa inde puncta seruat a corruptōnes sic maria p grām meritor: exēploz et orationū suaz seruat familiares suos a cor ruptōe luxurie. **M**irrha pbata castitas iugal. pbatioz: pñetia vidualis. pbatis sima castitas vginat. quā ipa p ceteris elegit i ceterminū legis. q vginatē habe bat opprobrio. **I**deo ipa dicit **C**asi. v. **D**igiti mei. i. discrete cogitatioēs et affe ctōes mee lpleni sunt mirrha pbatissima. qā de vginatē cogito. **E**t ideo dedit nō solū odorē p exemplū vginatōis. s; odoris suauitatē vt mltos alliciat ad pposi tū vginatōis. **O**dor eni nō allicit: s; suauitas odoris. **U**n ps. **A**dducēt regi virgi nes post eam.

Maria storax

Capitulū xi.

De forti tudie ma rie

Storax. **I** Eccl. xxiij. **Q**uasi storax et galban? et vngula et gutta. **H**is qd tuoz se cōparat brā virgo ppter qtuor cardinales: in qbz nos instruit p exem plū. **I**n storace fortitudo ei? que apparuit in filij passiōe. **H**am storax lacrima ē q colligit in diebz canicularibz. qbz feruor psecutōis figurat. et tūc moleste sunt purga tōes. quia christ? cui mī cōpassa ē: p molestias qz passus est i cruce purgauit mor bos animaz nrāz. et tūc manifestissime apparuit fortitudo marie. **I**pa eni erat for tis illa mlier quā qstierat salomon s; nō inuenerat: dicens. **M**lierē forte qz iueniet? **S**ed hāc inuenit symeon qñ dicebat illi **L**uc. ij. **T**uā ipi? aīam ptrasibit gla. et c.

Quere libro. iij. parte. ij. decima progiuua.

Moraliter **P**er storacē signat patiētia scōz. q manifestat in feruore caritat? coz. q scz patiētia ipi purgant. licz molestissima sit nature. **L**u. xxi. **I**n patiētia vra possi debitis animas vestras.

Storax qd est

Alter. **S**ecūm **I**sidoz. storax arbor ē arabie. filis malo cedonio. cui? vguile intra ca nicule ortū cauernatim lacrimā fluūt. que. s. lacrima cadēs in terrā immūda ē. sed cū adheret ppo cortici vel calamo: et tenet se sursum tūc est munda. **D**ec etiā lacri ma ppe albida: tandē fulua fit solis causa. **E**t ipa gutta d: storax calamites. quia seruat in calamo. et est pinguis. resinosa. humecta. et odoris iocundi. et veluti mel losum liqzem emittēs. **E**t dr storax. qz est gutta arboris pfluens et pgelata. **H**am greci stiriā guttā dicūt. **G**rece aut stirax latine storax dicit. **U**n vltus. **A**lbaqz dif fusis dependet stiriā ramis.

Maria dicit storax. quia storax

Arbor arabie. q interpretat capestris. qz campus fructifer et latus et studiose excolt? **S**imiliter et beata virgo studio spū sancti agricolata est et excolta. et nobis attu lit piosum illud frumentū q in sacramēto pascant hoies et angeli. **J**oh. xij. **N**isi granū frumētū et c. **L**ata ē etiā p multitudinē et viscera pietatis. **Q**uere li. viij. ti. iij. **Q**uius arboris gutta pmo candida est: postea calore solis fusca efficit. **D**ec gut ta christus dñs candid? p innocētā et aīe puritatē. quia peccatū nō fecit. sed calo re solis. i. feruore passionis qsi fuluus factus est illis quasi sursus. **U**n dicit spō sa. **A**micus me? cādidus et rubicūdus. **S**ilz et brā ego candida p viginatē sed in filij passione fulua facta ē et qsi sursus p cōpassionē. **U**n dicit **C**an. i. **F**u sca sum. qz decolorauit me sol. i. christus. cui mēte ppassa sum.

Dicit calamites. qā tam grā matris qz filij cōseruat in calamo pfecte hūilitatis.

Pinguis est p deuotōem quā suis famulis sūmistrat. **U**nde dicit cū filio pmittēs hāc pinguedinē obedientibz sibi. **J**sa. lv. **A**udite audietes me et comedite bonū. et delectabit in crassitudine aīa vra.

Dellost liquoris. **U**n dicit mī cū filio. **S**pūs meus sup mel dulcis et c.

Iocundi odoris. qā vterqz in his qui salui sunt odor vite in vitam.

Humecta. tingendo alios in beneficiis et doctrinis.

Gutta pfluēs qsi pgelat et ppingit. effectiue dando pseuerantiā.

Exteri? quasi obscura. sed intus quasi lucida. vt sup dictum est de mirrha.

F. cclx.

Lib. xii. Part. vi. Ca. xii. et xiii.

Brillat in ferrore estatis. q̄a nō ex opibz iusticie q̄ fecim⁹ nos. sed fm suā misicor
diā saluos nos fecit deus. Vel q̄ ex caritate nobis euāgeliiū pdicauit. Ezech. xxi.
Fili hominis stilla ad sanctuariū.

Maria
storax. q̄

Cauernatim fuit hec lacrima. cor t̄ic⁹ īcisiōe. q̄a christ⁹ īcīsus ī cruce: q̄nq; plagis
de cauerna sui corpis nob aquā et sanguinē ppinauit. et ecclie sacramenta.
Infrigidata calefacit. et maria sigt p abyssach: q̄ dauid frigidū calefecit.
Supflua tollit. Sic et christ⁹. dicens Luc. xi. Quod superest date elemosinā t̄e.
Dura emollit. Eze. xxxvi. Auferā a vobis cor lapideū et dabo cor carneū.
Dicī curare lippitudinē oculor. et h tribuens virtutē discretiōis.
Dicī curare tussim et reumata. i. cogitatōes et curas supfluas
Dicī cōsolidare dentes moros. i. virtutes q̄b aīa pascit suo modo.
Dalarat ad ignem velut cera.
Qui cōburunt vñā mirrhe fetorē sentiūt intolerabilē et piculosū. nisi p fumū sto
racis eisdem succurrat.

Doraliter. Lacrima storax cadens ī terrā immūda est. De sunt lacrimē hypocrita
rū sordide. q̄a effundunt p cupiditate terrenor. v. laudibz mūdanoz. S; lacrimē
iustoz lugentiū p irriguo supiori et ex amore diuio mūde sunt. Et de his dic ps.
dñō. Posuisti lacrimas meas ī p̄pectu tuo. sic bonū vinū ante magnates.

Uersus
terci⁹

Galbanus. Scdm isidor. galban⁹ est succ⁹ ferule. Alij dicūt q̄ galbanus vel
galbanū nascit in syria. filis herbe que ferula d̄r. et emittit guttā silēm. resine.
que vulnera sanat et serpētes fugat. Sup. xxi. exo. dicit glo. q̄ galbanū est succ⁹
ferule. et nascit in syria optimū. cartilaginōsū est et min⁹ lignosum. cui⁹ odore su
gant serpētes. Est aut ferula herba q̄ ppter semina ī follicul⁹ p̄tenta. strepitum ma
gnū facit q̄n mouet. sed paz ledit si qd ea pcutit. Un poeta. Pado sillem⁹ affello.
Quadrupedē ferula dū mal⁹ v̄get eques. Dabz etiā ferula silitudine feniculi. s;
stipitē grossiorē et longiorē. Alij dicunt q̄ galbanū gutta est cuiusdā fruticis. a q̄
f. frutice erūpit liq; q̄ cōdensat circa fruticē et fit galbanū. In quo signat tēperā
tia brē virginis. Fruter corp⁹ hūanū. a quo in estate. i. ī caritatē ferrore liq; puri
tat⁹ erūpit. i. amor t̄pantie. quia caritate existēte in aīa. t̄pantia fit in carne. et pden
sat hec gutta circa stipitē. i. carnē. in quo notat pseuerātia in hac t̄tute.

Detpan
tia marie

Galban⁹

Signat spem. q̄ valet p̄ frigidās passiōes. et spes curat timorē malū. desparōem. et
silia. q̄ sunt frigide aīe passiōes. Christ⁹ enī q̄ sol⁹ est. pprie dator t̄tutū. et brā p
go q̄ orādo nobis ab eo ipetrat t̄tutes. dāt odorē sc̄tis q̄si galban⁹. i. spem q̄ pse
uerēt in aduersis et excludāt timorē malū et silia. Spes enī prudēs ē negociat̄ric
q̄ posse hūanū mutat ī posse dei. Isa. xl. Qui sperāt in dñō mutabūt fortitudinēz.
Per t̄tutē enī spei habet pseuerātia. que q̄si mittit in possessiōem etiā adhuc pen
dente lite. q̄ nescit hō vtrū dignus sit amore an odio. Eccles. ix.

De pru
dētia ma
rie

Triplex
finis

Ungula. Ungula idem qd onica. que grece d̄r vnguis. Onix etiā grece vnguis
latine. Et habz vngula formā vnguis hūani. In vngue hō notat prudentia.
Dedit gmaria odorē q̄si vngula. q̄a exēplū prudentie ei⁹ redūdat ī alios. Ipa est
enī L virgo sapiēs: q̄ accepta lāpade. i. exteriori ouersatōe honesta Lsumpsit secuz
oleū. i. bone p̄sciētie testimoniū. Matth. xxv. Prudēs etiā fuit negociat̄ric. quia
amorē creature oīno pmutauit ī amorē creatoris. Dabuit enī prudētiā serpentis.
oīa p capite exponēdo. Itē vnguis hūanus clar⁹ est. ita q̄ q̄ndam supplet vicem
speclī. qd etiā p̄perit prudētie. Itē vngula scabiē purgat. et p h signat t̄tutē absti
nētie. Itē vngula finis est aīalis. q̄ habet in pedibz. et significat p̄sideratōez tripli
cis finis. Finis t̄paliū: q̄ homiēm ī morte deserūt. et hic debet instruere hoīez. ne
t̄paliū adhereat p amorē. Finis voluptatū et glie mūdane. q̄. s. voluptates p̄cō
ribz in tormēta: et glia in ignominia pmutat. De his duobz Apoē. xvij. de anīa
peccatrice. Quātū glificauit se et in delicijs fuit. tāntū date ei tormētū et luctū. Nec

De arboribus

est sententia diffinitiva. Finis etiā ppriū. qz nescit hō finem suum rē. **Ecclesiastes. ix.**
Ibidē. Nescit hō utrū amore an odio dign⁹ sit. Dāt igit christ⁹ et brā virgo elect⁹
 suauitatē odoris. vt sint qsi vngula. p hui⁹ triplic⁹ finis cōsideratōem. **Deut. xxxij.**
 Utinā sapient rē. ac nouissima pviderent. **Eccli. viij.** In omnib⁹ opib⁹ tuis memo-
 rare nouissima tua. **Treno. i.** Sordes ei⁹ in pedib⁹ ei⁹. nec recordata est finis sue.

Maria gutta **Capitulu xiiij.**

De iusti-
cia marie

Gutta. Est aut gutta generale nomē. Sed hic dr gutta q alio noie dr amoni-
 aca et lacrimas stillat i arenis. Sed arenis iherēs inutil⁹ est. nō arenosa vero
 curat oēs duricias. qd bene ppetit iusticie. que oia adeq̃t vnicuiqz reddēs qd suū
 est. Et iusticia p̃gis diligēter cōsiderata: corda dura emollit. et plenitudo iusticie re-
 dūdat ab ea p̃ exēplū. Reddidit enī gabrieli dei nūcio discretā respōsionem dicens.
 Quō fiet istud. Deo laudē dicēs. Magnificat aīa mea dñm rē. Domi sufficie
 tē instructōem: dicēs **Joh. ij.** Omnia q̃cūqz dixerit vobis facite.

Ite gutta q̃a curat quālibet duriciā signat hūiliatōnem cordis: que hoīez annihilat.
 Unābrāhā **Gen. xviij.** Loqz ad dñm meū cū sim puluis et cinis. Per duriciā enī
 significat resistētia. s; hūil⁹ nulli resistit. **Diere. x.** Cōgrega de terra cōfusiōē tuā.
 .i. de corpe tuo materiā cōfusiōis vt hūiliē. **Dichee. vi.** Dūiliatio tua. .i. causa
 hūiliatōis tuē in medio tui. .i. in ventre pleno sordibus.

Maria balsamū **Capitulu xv.**

De cari-
tate ma-
rie

Balsamus. .i. balsamū. qd nō potest poni i sū. Balsam⁹ arbor. balsamū li-
 qz. **Flora** qz brā virgo bis se compat balsamo **Ecc. xxiij.** Prio cū dic. Sic
 cinnamomū et balsamū aro. o. dedi. Scōo cū dic. Quasi balsamū nō mixtum
 odor me⁹. Et in b notat virt⁹ pseueratie. Et de duobus pariter assignabim⁹.

Per balsamū aromatizās. caritas p̃gis. Nā sicut odor balsami oēs excedit odores.
 sic ei⁹ caritas omniū scōz vniuersas frutes. et more balsami sue caritat⁹ odorem
 lōge extēdit. ad supna. s; p̃fectū desiderii eternoz. ad inferiora p̃fectā misericordi-
 am et cōpassionē pctōz. Et ppter hoc dr ipa vngula sumi. et ei⁹ caritas est ignis.
 quem christ⁹ venit mittere i terrā **Lu. xij.** id ē. in beatā p̃ginē. Et p ignē rubi quē
 vidit moyses **Ezo. iij.** Ignis i rubo. caritas i fragili carne. Propter h cū brā p̃go
 sit apotheca singulaz et vniuersaz virtutū. et habeat ignē feruētissime caritat⁹. ne-
 cesse habz odorē suū pcul diffundere. et iō caritas ipi⁹ balsamū dr Laromatizās.

Ite bñ caritas balsamū. q̃a marie caritas nūqz excidit. sicut balsamū corpa p̃seruat a
 putredie: et ea facit durabilia. Bñ etiā b balsamū aromatizās. q̃a caritas i ceteris
 frutib⁹ opat: q̃ sunt qsi materia ei⁹. Bene etiā dicit Lodozē dedi. nō vēdidi. volēs
 vt oēs gñs gustēt odores ipi⁹. et currāt in odore vnguētōz suoz. Ideo dicit cū sa-
 pietia. puer. ix. Si q̃s est paruulus declinet ad me rē. Dicit et cū filio **Isa. lv.** Ve-
 nite emite absqz argento rē. Et hoc est Lodozem dedi rē.

Per balsamū nō mixtū. designat odor ei⁹. Un dicit ei **Cañ. iij.** Odor vnguento.
 rū tuozū sup oia aromata. Balsamū vt dictū est. qz odores excedit oīm angelo
 rū et scōzū. sicut balsamū odores oīm aromatū. Nō mixtū. s; purissimū. qz nul-
 lā habuit p̃terat⁹ admixtionē. Nam p eam et in ea facta ē exclusio toti⁹ maledictō-
 nis: quā eua induxit in mūdū. Un dictū est ei **Que.** Et p ipam et in ipaz vēr ple-
 nitudo toti⁹ bñdictōis. Unde dicta ē l̃gfa plena. Ier de plenitudine illa nos oēs acce-
 pim⁹. **Joh. i.** Et si nō accipim⁹. nō stat p eam sed p nos.

Igit odor marie. i. delectabil⁹ et iocūda opinio scitatis ei⁹. cōparat balsamo nō mi-
 xto. s; purissimo. Discet balsamū et corrūpit atqz adulterat. oleo ciprino vl meli-
 le. Sic vite scitās corrūpit. cū gerit p oleo laudis hūane. Sed maria dicebat cū
 dauid. Oleū pctōis nō ipinguet caput meū. Vel p acq̃redo melle delectatōis car-
 nalis vel mūdane. q̃ ē illa meretrix de q dr puer. v. Fau⁹ distillās labia meretricis
 rē. S; maria p̃tēnēs oēs carnales et mūdanas delicias: spūalib⁹ tm̃ adhesit olīcijs.
Ite ideo odorē suū cōpar balsamo. q̃a sic balsamū facit corp⁹ mortuū si inde punga-
 tur videri qsi viuū. et nulla putredie pmitit illō corrūpi. Sic odor misericordie vir-
 tutū et exēploz marie facit p p̃ctm mortuos i spem venie respirare. Dicit ergo.

So. cclxi.

Libet XII. Particula. VI. Ca. XVI.

Quasi balsamū nō mixtū o. meus. **Q**uasi diceret. **Q**uācūq; virtutē habet balsamū purū et merū ad cōseruandū corpus. habet odor me^{us} ad aīam viuificādam et pseruādā a putredine viciozū. Perducit etiā amatores et seruītes suos ad glīaz resurrectionis: que incorruptibilitatē verā tribuit corpibus mortuis.

Christus
balsamū

Chrīstus etiā se comparat balsamo. qz pseruat a putredine vicioz. **E**t qz balsamum omni re spali p̄ciosū. et chrīst^{us} est sup omnia deus b̄ndictus. Ro. ix. et p̄ciosior cū crīs opibus. et omnia q̄ desiderant nō valent ei p̄pari. **P**rouer. viij. imo p ipso oīa reputāda sunt vt stercora. ad Phil. iij. sicut fecerūt sancti. vt. sipsū lucrifacerēt. **I**pse etiā nulli q̄ri miscibil^{is} est. nisi melli vel oleo. i. hūane creature q̄ supeminet alijs creaturis. **I**ntellige de admixtione spūali. q̄ fit p grām. de qua apls. i. **C**hor. vi. **Q**ui adheret deo vn^{us} spūs est cū eo. vnitate. s. amoris et grē. **H**ūanitas etiā assūpta a diuinitate. nō fuit mixta diuinitati. s. in vnitate p̄sone seruata fuit vtrāq; natura in sua puritate. **U**n^{de} de eo canit ecclia. **U**n^{us} oīno nō pfusione substātie s. vnitate p̄sone. **D**icit ḡ chrīst^{us} v^{el} sapia. **O**dor meus. i. odor doctrine mee. est i sc̄is

Doctrina
odor

Quasi balsamū nō mixtū. i. sicut odor balsami nō mixti. **E**t appellat hic doctrina odor. q̄a operi dat q̄ sit odoriferū. **N**isi ei opus cōsonet doctrine: odoriferū nō ē. **D**at. xxiij. **Q**uod dicūt facite rē. **C**omparat etiā balsamo ppter odorē eximium. **I**oh. vi. **V**erba vite eterne habes. **D**icit petr^{us} dño. **C**an. i. **C**urrem^{us} in odore vnguentozū tuoz. **E**t d^{icit} doctrina chrīsti vnguentū. q̄a sanat cōminādo et lenit pmittēdo. **C**omparat etiā balsamo nō mixto. q̄a sine heresis errore. sine hypocrisis s̄latōe. sine mēda cīs philosophie tumore. **I**psa est pure^{us}. ppter inattingibile pfunditatē. **I**oh. iij. **P**ure^{us} altus ē. **P**ureus vidēt^{ur} et viuēt^{ur}. **B**en. xxiij. **V**ident^{ur}. qz illuminat intellectū. **V**iuēt^{ur}. q̄a accēdit affectū. **B**alsam^{us} leniā: q̄a corpa mortua pseruat ab omni corruptōe: glīaz designat resurrectionis future. quā datur^{us} ē ipse chrīst^{us} fidelib^{us} suis.

Fidor^{us}

Fidor^{us} sic dicit de balsamo. **B**alsam^{us} arbor stirpe filis viti. folijs filis vite. sed albidiorib^{us} sempq; manētib^{us}. **A**rbor d^{icitur} balsamū v^{el} balsam^{us}. lignū ei^{us} dicit^{ur} xilobalsamū. fructus v^{el} semen carpobalsamū. succus opobalsamū. **Q**uō ideo cū adiectōne si gnificat^{ur}. qz p̄cussus ossis vngulis. cortex ligni p̄ cauernas odoris eximij guttas distillat. cauerna enī grece ope dicit^{ur}. **G**utta ei^{us} adulterat^{ur} admixto oleo cipno vel melle. **S**ed sincera pbat^{ur} a melle. si cum lacte coagulauerit. **A**lib oleo: si aq̄ instillata vel admixta facile resoluat^{ur}. **I**te si lancee vestes et ipsa pollute nō maculant^{ur}. **A**dulterata p̄o gutta balsami: neq; cū lacte coagulat^{ur}. et velut oleū in aqua supnatat. et vitem maculat. **I**pemet etiā dicit^{ur}. qz balsama si pura fuerint. rātā vīm habent vt si sol exēduerit in manu neq̄ant sustineri.

Nota

Ite dicit^{ur} ali^{us} de balsamo: qz excolit^{ur} a christianis sub dominio saracenoz. s. a saracenis cult^{us} sterit^{ur} pmanet. et sub eoz cultura fructū facere dedignat^{ur}. **D**icit^{ur} etiā qz i cāpo babilonico sex fontes sunt. et in vno eoz dicit^{ur} beata virgo filiū balneasse. q̄bus fontib^{us} camp^{us} ille irrigat^{ur}. alioq̄n nō fructificat. **I**tem balsam^{us} duob^{us} cubitis r̄m̄i crescit. viti filis est. arbor odorifera. more vinee excolitur.

Proprie
rates bal
sami.

Loma in signis. arbor imputribil^{is}. et putredinē fugat. adminicul^{us} sustinetur. **I**uuentutē seruat. vermes necat. sumi odoris. gustū vini s̄lat. amazz gustui. **R**ecenrē maculā tollit ab oculo. acutis lapidib^{us} v^{el} cultellis ossis incidit. **S**emen habet rufum. tactū ferri refugit. scindunt^{ur} rami. sed nō penitus. et inde gutta emanat rē. vt supra. **O**leum eius lenit dolorē capitis. et valet contra serpentes. **D**uricias lenit. valet ad tollendas cicatrices. et ptra q̄rtanam. et cōtra viciū auris et dentis. aq̄uis gaudet. amat amputari. ferro incisa morit^{ur}. **L**ignū eius p̄ciosum. sed pl^{us} cortex. plus fructus. plus lacrima.

Sapientia therebintus. **C**apitulū xvi. **T**herebint^{us}. **D**e qua dicit^{ur} Eccl. xxiij. **E**go q̄si therebint^{us} extēdi ramos meos. et rami mei honoris et grē. **T**herebint^{us} arbor breuis ē et medicinalis. **E**t dicit^{ur} q̄si quere^{us} nigra. **Q**ui^{us} arboris resina carissima est et optima. et nascit^{ur} i syria maior. flores habet racemosos sicut oliue. et folia depssa. emittēs anialia. i. culis

De arboribus

tes. de cuius cortice resina abundanter emanat. In macedonia & brevis est arbor ista sed fructuosa. Sunt autem due therebinti. mascula & femina. Masculula fructuosa. semine duo sunt genera. altera fructu rubeum habet. lentis magnitudie. altera h3 fructu pallidum. fabe magnitudie: & odore iocundo. Valz at therebit? 3 morbi aurium

Frater
wertic?

Doctrina
aploz

Dicit 8 sapia. Quasi therebint? extedi ramos meos. i. autoritates: distinctoes. & sententias scripture multiplici intelligentia et expositoe. Dan. xij. Pertransibunt plimi et multiplex erit scia. Purgat etiam sapia malum animum. qd est inobediencia. Et rami mei honoris et gfe collatum in presenti & futuro. Vel qa sapiencia dei amatores suos honorabiliores reddit et gratiosos. Alter et subtilius. Ego sapientia. vel ego christus. Extedi in sanctis ramos. Ipdica tois. Rami pdicationis apli. p quos doctrina loge diffusa est. Barth. ultimo. Eunt docete oes gentes &c. Ramos. i. aplos diffundetes verbu dei. Ab his ramis exierunt folia. i. sba medicinalia. Eze. xlvij. et flores confortates visum spualem. i. intel lectu. & fructus reficeds affectu. Et coparat doctrina aploz folijs medicinalib3 in qntum sunt ad vicioz expulsionem. florib3 inqntu ad conuersoz confirmatdem. fructib3 inqntu ad eoz sustentatdes. Per aplos eni fluit? padisi diuisus e in qtuor capita. i. scriptura irrigas padisu. i. eccliam. Per ipos. egressus est fons de domo dni. i. id e ecclia. Let rigauit torrente spinaz. i. pctores. Iob. l. in fi. p ipos fact? est patet fons domui dauid. Zacha. xij. Extedi. p vniuersu orbem qsi. i. sicut therebit? sicut dicit glo. Due sunt therebinti. mascula et femina. Masculula. i. illi q de se plu mnt. no facit fructu. sed femia. i. huiles. Et dñs q supbis resistit et huilib3 dat gr am. Iaco. iij. fecit fructu p huiles. i. Eboz. i. Corruptibilia hui? mundi elegit de? &c. Et rami mei. i. apli. sunt honoris. du p ministeriu suu populu mudat et sic ho norabiles reddut. Let gte. dum ipm pplm virtutib3 ornant. Honor hois est. q fa ctus e ad imaginem et similitudinem dei. Gen. i. & tuc est ho honorabil. qñ seruat i se dei imaginem et similitudinem ad qua creatus e et hoc docuerut apli. ideo de ipis dr ab die in fine. Ascendent saluatores i motem syon iudicare motem elau. mudado a peccat. et sicerit dño regnu. p gram. Vel rami. i. apli. sunt honoris. p honestatem co uersationis. Let gratie. p miraculoz opatdem. De ouersatoe. Isa. lx. Qui sunt isti q vt nubes volant. De opatoe miraculoz. Barth. x. Dedit eis pntem spirituu im mudoz vt eijcerent eos. Actuu. iij. Virtute magna. i. opib3 miraculoz. Lredder bant apostoli testimoniu resurrectionis.

Berij.

Christ?
therebit?
quia

Auctas

Christus therebint? quia therebintus
Arbor parua. & signat christi humilitate. q est arbor vite. et paruul? fact? est p nobis. Isa. lx. vt no apponat vltra magnificare se ho sup terra. vt dicit btus bernard?
Gen? quere? q est arbor fructificas porci. et christ? pncipaliter in passioe fructifica uit peccatorib3: p qm mortu? est. Un. i. Pe. iij. Christ? semel p pctis nris mortu? est iust? p iniustis &c. Semel. i. vt nos semel. i. pfecte moriamur peccat. no ea re iterado. Mortuus e p peccat nris. tolledis. abluedis. medicadis. destruedis &c. Iust? p iniustis. vt iustos ad iusticia. puocaret. vt nos offerret deo pñ. Morti ficatos qdem carne. vsicut mebru siue corpus mortuu no pt facere op? carnale. sicut mortui sim? ad opa carnalia. Viuificatos aut spu. vt sicut sps trasset vi ta i oib3 mebris. sic & nos viuam? opando ponedo oia mebra nra i seruiciu eius. Optima distillat resina. Optima resina que fluit de hac therebinto. sanguis & aq. sudor et lacrima. Bene optima. qz sola aq illa mundu potuit abluere. sol? ille san guis dei similitudine in aia refrigerare. sol? ille sudor languidos curare. sole ille la crime peccata diluere.
Folia ei? et odor fugat serpentes. Folia xpi. sba ei? crucifiri. Odor ei? opinio vel meoria ipi? Un dic auctoritas. Crucifiri memoria crucifigit vicia. Serpentes. vi cia sunt q mordet aiam & venenat et tollit ei vita duplicem gfe et glie. Sap. xvi. In memoria fmonu tuoz serpentes exterminabant & velociter sanabant. Ut spetes demones. qz toru studiū e aias venenare. Itē serpentes. pui motus a serpēdo. Un Ben. iij. dictū est serpēti. Pectore & vtre repes. i. cogitaoe & delectaoe.

So. cclxij.

U 2

Liber XII. Particula. VI. Ca. XVI.

Arbor humil' cōtempnibil' et horrida. Unde Isa. liij. **U**idim' eū et nō erat aspect' et loq̃tur de tpe passiōis. Purgauit etiā obediētia christi. quā patri exhibuit i passioe: inobediētiā ad e. Unde Ro. v. Sicut p inobediētiā vni' rē. **E**xtēdit Ieriaz christ' Lamos. i. sentētiās scripture: qñ post passiōē apuit discipulis sensū vt intelligerent scripturas. Luce vlti.

Auctas

Sequit' **E**xtēdi ramos meos. i. brachia i cruce. Sicut enī in ramis crescit fruct'. sic fruct' nre redēptōis in brachijs saluatoris. **E**t rami mei. i. brachia extēsa sūt honoris et grē. collatiui q̃a maior honor n̄ potuit excogitari: q̃ p amore vilis et miculi moreret rex glie et dñs maiestas. **E**t grē. q̃a nō potuit hō tantū bñficiū pmereri: sed de sola et mera grā potuit sic saluari. **U**n auctoritas. Passio dñi ē op' sine exēplo. grā sine merito. caritas sine modo. **E**t q̃nto magnū fuit p̃ciū quod p nobis datū est. tāto mag' cōq̃rit ille: q̃ ideo tāti emit vt solus possideret: si p̃ciū qd p nobis dedit: se p peccata nra viderit amisisse. **U**n cōquerit de q̃busdā dicēs. **R**etribuebāt mihi mala p bonis sterilitatē anime mee quā posui p eis.

Ite: therebint' arbor parua et hūilis. et nascit' in damasco syrie. Syria interpretatur sublimis. et signat supbiā. damasc' sacc' sanguine'. **I**n sanguine designat peccatū. **I**n sacco. nre carnis miseria. q̃ induti sum' tanq̃ lugubri cilicio. vt sic in exilio ad lucrū tēporaneū puocamur. Sicut g̃therebint' de damasco nascit'. et de syria arbor hūilis et medicinal'. Sic brā virgo de peccatorib' nata ē sancta. et hūilis ex supbis. et ex se pduxit fitiū ad nostroz medicinā dolorū.

Maria dicit' therebintus. Quia

Arbor pna. **E**t signat hec paruitas humilitatē ei'. assigna de hūilitate eius. et assigna quō ip̃a arbor vite in medio paradisi. i. ecclesie.

Benus quere'. quia ip̃a fructificauit p̃ncipaliter p̃ctōrib'. Unde de fructu. i. filio eius dicit'. **P**e. iij. Christus semel p peccat' nris mortu' ē. vt supra.

Sudat resinā optimā. i. christū q̃ est medicina languētū aīaz. **H**oral. sudat. Iqz sic sudor erit de carne. ip̃a carne manēte integra. sic natus ē de ei' carne integra manēte filius dei. **E**t sicut sudor medicinal' est carni hūane. sic fili' caro facit' medicina carnis et aīe nre. Unde appellat' flui' doxit. **E**ccl. xxiij. qd interpretat' medicamentum generatōis.

Folia ei' et odor. i. nois eius inuocatio: et fructū suaz opinio siue imitatio. fugant a seruis suis serpētes viciozū. **U**el folia eius. i. orōes qñ p seruis suis orat' filiū. **U**n Apoca. xij. Terra apuit os suū et adiunxit mulierē. cui' partū nitebat' draco deuorare. **U**el odor. triū p̃ncipaliū fructū. s. virginitatis paup̃tatis et hūilitatis: tres illos serpentes de q̃b' legit' Deutero. viij. **Q**uere sup li. xij. pri. vi. ca. i.

**Maria
therebin
tus qz**

Hūilis cōtempnibil' et horrida. **T**al' apparuit maria in filiū passiōe. **E**x p̃adi. vl' ex tēdi ramos meos. i. exēpla operū. ad obumbrādū peccatorib'. et refrigerandū in cētina viciozū. et maxime cōtra estū libidis. **I**n ramis crescit fruct'. et ex imitatio ne exēploz ei' fructus nre redēptōis et salutis. **E**t rami mei. i. fructus. vl' exēpla honoris et grē. collatiui. **L**et grē. hic honoris. in secula seculoz. Quia d par tu virginis et fructū ei' totus honor mūdi. et grā data est toti mūdo. **I**te i ramis crescit fructus. duo rami p̃ncipales. i. due p̃uilegiatē fructus brē & ginis: sunt & ginitas et hūilitas. **D**erito enī hūilitatis placuit altissimo. merito & ginat' quā ip̃a p̃ma vouit meruit habere: et fact' est christ' in ea fili' & ginitat'. et in his duob' creuit fructus vite christ'. **D**icit gl' **R**ami mei honoris et grē. **H**onoris. q̃ntū ad hūilitatē. q̃a que p̃us fuit hūilis ancilla. mō adorat' sublimis regina. **G**rē. q̃ntū ad & ginitatē. que p̃pe est donū grē. **S**ap. viij. **E**t vt sciui quoniā aliter nō possum esse continēs nisi deus det.

Odor eius fugat serpētes viciozū. **E**t serpentes. i. demōes fugant' a folijs ei'. i. per verba eius. qñ. s. orat' p p̃ctōrib'. et etiā p recordatōem nois eius. illis q̃ currūt p viā mandatorū dei in odore illi'. **U**n bñs be'. **N**ō sic timet' rē. q̃re sup li. i. c. ij. **O**.

Valēt p̃tra malū aurīū. Quia obediētia marie. qñ rñdit' **L**ecce ancilla dñi. **I**p̃a purgauit inobediētiā eue. quā cōsensit diabolo pmuttēti **L**eritis sicut dñi. **B**en. iij. **I**te

De arboribus

per hoc quod maria se comparat therebinto: dat nobis orandi formam. Therebintus arbor brevis et fructuosa. hic est ordo. que si sit brevis in rebus. sepe magis erit utilis. Unde **Dat. vi.** **Orantes** nolite multum loqui sicut ethnici. **Folia** autem de la: ut frequens sit ordo. **Femina** non mascula facit fructum. quia illa ordo fructuosa est que nascitur ex cognitione per se firmitatis. **Beata virgo** lramos. Iste ordo: de fonte pietatis. procedens ad nos. **Lex** tendit. dum exemplo eius breviter. humiliter et fiducialiter orare docet. **Breviter** cum dicitur **vinum non habet**. **Joh. ij.** **Humiliter** quia non dicitur. fili da eis vinum. sed preterea fuit narrare necessitate aliorum. iudicio eius totum relinquens. **Fiducialiter** cum dicitur ministris. **Quia quecumque dixerit vobis facite.** **Dec** tria similiter docuit **Lu. i.** **Fiat** mihi et c. **Fiat** ecce breuitas. **Sed** prius dicitur **Ecce ancilla domini**. **Ecce humilitas.** **Fiducialiter**. **Item** verbum tuum. **Et rami mei** et c. **Rami** miseracionis eius. **Honoris** sunt. quia inuenit gratiam impetrandi. **Et gratia**. quia nullam patitur repulsam. **Regu. ij.** **Pete** mater mea et c. **Dexter. v.** **Que** est petitio tua et c.

Oraliter. Ego quasi therebintus extendi ramos meos.

Vir iustus therebintus. **Quia**

Arbor fructifera. **Assigna** unde ei fructus. scilicet ex terra. et ex impinguatione: que fuerit utilitas passionis. ubi plantata est assigna.

Parua per humilitatem. assigna de humilitate iusti.

Ben quere. **Quere** in bono sensu optima ad edificandum. quia durabilis per pseuerantiam. et non potest vermolliri. **Queda** enim sunt ut fagus que de facili vermolliscit. **Hi** sunt luxuriosi de quibus nascitur tinea. que eos corrumpit: et imedit omnem utilitatem ipsis ignoratibus. **Un.** **Inflammatum** est cor meum et c. vsq. nesciui. **Tale lignum** non est idoneum edificio domini. **Un.** **Effraim** dicitur **Osee. vij.** **Comederunt** alieni robur eius. et nesciuit. **Ita** quere in bono sensu. ut per posse suo fructificet verbo: exemplo: consilio: doctrina: oratione: precibus. scilicet per viam potest non fructificat alij. **Pore** luxuriosus. dic quod.

Iust the
rebit. qz

Diero.

Ita multi inueniunt fructificantes precibus. id est demonibus: multum afferentes gladiis et sanguine. id est steriliu operu. que nec sunt cibi angeli nec hominis. sed demonum tantum. sic dicit hieronymus. **Humilis** et contempnibilis et horrida quatuor ad presentem statum. excelsa: preciosa et delectabilis quatuor ad futurum.

Debet sudare resina. **Sudor** puenit ex labore. **Resina** medicinalis penitentia. que me det corporibus et aiabus. **Optima** resina. voluntaria penitentia. **Vel** resina therebinti: que est optima. **Lacrima** per desiderio supernorum. **Un.** **Effudi** in me a. m. **Ita** posuisti lacrimas meas in conspectu tuo. **Dicit** enim quod lacrima therebinti: valet ad perficiendum preciosum unguentum: quod dissoluta coniungit. coniuncta consolidat. consolidata pservat. **Sic** facit penitentia. **Coniungit** te deo: a quo dissolutus eras per peccatum. **Un.** **Isa. lix.** **Iniquitates** nostre diuiserunt inter nos et deum nostrum. **Te** coniunctu ei et reconciliatu consolidat in bono. **Consolidatu** et pservatu facit pseuerare in bono.

Pnia

Debet folijs reboz et odore exeploz fugare serpentes vicioz ab alijs. sed multi rebus et consilijs inducunt hos serpentes. que seducunt simplices animas. et odore vel potius fetore exeploz puocant alios ad peccandum. **Odor** mortis alijs in morte. quorum dies pretereunt sicut naues poma portantes. **Job. ix.** assigna.

Debet extendere ramos. id est opera sursum dextrosu et c. ut sint lrami honoris et gratie. **Ita** que rat in operibus suis honorem deo. et gratiam sibi et primo. et gratias prestat beneficia. scilicet sine spe retribucionis. et omnes virtutes suas attribuat gratie eius dicens illud **Isa. xxvi.** **Quia** opera nostra operatus es in nobis. et hic est honor debitus virtutibus largitori.

Ducusque dictum est de arboribus de quibus legitur **Ecc. xxij.** **Nunc** videndum est de alijs. bonas proprietates habentibus quibus debeant designare maria.

Maria arbor

Capitulum xvij.

Versus
qrtus

Arbor designata per arborum: quam se vidisse dicit nabuchodonosor. **Dan. iij.** quam sic describit dicens. **Videbam.** et ecce arbor in medio terre. et altitudo eius nimia. **Magna** arbor et fortis. et pccitas eius attingens celum. **Aspectus** illius vsque ad terminos vniuersae terre. **Folia** eius pulcherrima. et fructus eius nimis. et esca vniuersorum

So. cclxij.

U 3

Libet XII. Particula. VI. Ca. XVII.

in ea. **S**ubter eā habitabāt animalia et bestie. et in ramis ei⁹ puerfabant volucres celi. et ex ea vefcebat oīs caro. **L**egit **Gen. xxx.** q. oues laban pcepiebāt in pami platōe virgāz variāz. q. et pte erat decorticate. et ex parte cortice retinētes. **H**ūc igit cortice remanēte. in seqntibz hāc partē decorticem⁹. vt sicut fm cortice lfe de nabuchodonosor intelligit. ita fm interiore candore spūalis intelligētie brē virgī nī adaptes. **N**am licz ea que sequunt nō cōueniant beate virgīnī. nīhil phibet hec dī ipsa intelligi. et in hac decorticatōe poterūt aliq cōcipe virgīs grām et amorē.

Ecce. **I**nq. **L**arbor in medio terre. **Q**uā beata virgo in medio ecclie oībz pmiis sine psonāz acceptōe. qd indicat ei⁹ imago ad dexterā crucifiri in medio ecclie. **I**psa est enī lignū vite in medio paradisi. **Gen. ij.** **E**t altitudo ei⁹. **I**. hūilitas nimia. **A**ltitudo pmiune est ad sursum et deorsum. **U**n **Joh. iij.** **P**utens altus. **I**. pfund⁹. **A**ltitudo g sine pfunditas est ei⁹ humilitas nimia. **P**rofunde enī erat radicata. et iō se de humore grē pl⁹ habebat et firmi⁹ stabat. **U**n seqtur **A**rbor magna et fortis. **M**ag meritis. qā fecit ei magna q potēs est. **F**ortis. **I**n opibz bonis. **A**lta. **I**n fide et hūilitate. **M**agna. **I**n caritate. **F**ortis. **I**n patiētia. **L**pcera. **I**n spe. **U**el **I**n magna. **A**d bona agēda. **F**ortis. **A**d mala tolerāda. **L**pcera. **A**d sublimia cōtemplāda. **U**nde sequitur. **E**t pceritas ei⁹ cōtingens celū. **I**n spe videlicz et celesti puerfatōe. **S**trās enī in terra **Sap. xviij.** ptingebat vsqz ad celū. dum in corpe hūano angelicā vitam duxit. **T**alis fuit hec arbor in se. **Q**ualis autē sit ad nos. **S**ubdi. **A**spectus ei⁹ erat vsqz ad terminos vniuerse terre. **O**culi enī eius mīfīcorde. et iā vltimos pctōres nō dīpī cūnt. sed benigne respiciūt. sicut patet in theophilo. **E**t sunt oculi ei⁹ vsqz ad terr. vni. ter. **Q**uā in ipis specialiter delectat et eos respicit. in qbz finita et terminata est oīs terrenitas. vt in sanctis et paupibz spiritu. **F**olia ei⁹ pulcerrima. **I**. vba eius irrephefabilia. **O**nerē li. iij. ti. xxi. **A**. **U**n dicit **Prouer. viij.** **I**usti sunt oēs smones mei. **N**on est in eis prauū qd neqz puerfum. **P**ulcerrima. **I**etiā. **I**. plena mystērio. **U**nde **Apoca. xxi.** **F**olia ligni ad sanitarē. **Q**uā vba et exēpla marie opant salutē peccatoribz. q enī iustificat. ille sanat. **S**ile ezech. xlvij. **F**olia ei⁹ ad medicinam. **P**ulcritudo g foliorū. discretio verborū. **E**t fruct⁹ ei⁹ nimī⁹. **Q**uā quē tot⁹ nī capīt orbis in ei⁹ se clausit viscera fact⁹ hō. **E**t esca vniuersoz in ea. **V**niuersoz. **I**. angeloz et hoīm. qā p eam panē angeloz māducauit hō. et p eam homīes et angelī comedūt in mensa altaris. quasi in vno refectorio. sacramentū filiū sui. **S**ubter eam habitabāt aīalia et bestie. **Q**uā qntūcūqz aīalis et bestialis p peccatū qd fuerit si ad eam toto corde cōfugerit. ipm pteget ab estu solis. **I**. ira filiū. et incēdio gehēne. et feruore pcupiscētiāz carnaliū et desiderio seculariū. **E**t in ramis ei⁹ puerfabāt volucres celi. **I**. spūales viri. quozū cōuersatio in celis. **R**ami eius. **I**unt ei⁹ fructes et exēpla. de qbus dicit. **R**ami mei honoris et grē. supra de therebinto. **E**. **H**ūiles cōuersant in ramo hūilitatis. mīfīcorde in ramo pietat⁹. et sic de alijs. **E**t ex ea vefcebat oīs caro. **E**i⁹ enī vberibz nutritus est ille q dat escā omni carni. imo ille q dedit se escam timentibz se. **E**t nota q pus dicit **A**ltitudo eius. **I**. hūilitas. **I**nimīa. et post subiungit. **F**ructus ei⁹ nimius. **Q**nto enī hūilior. tāto fructuosior. **S**ed forte dicit qd nobis et fructui isti. forsitan nō pariet illū. **A**udi qd ipsa dīc. **T**ransite ad me oēs q pcupiscit⁹ me. et a generatōibz meis adimplemī. **N**ob enī attulit fructū istū nō sibi. **U**nde. **T**erra nostra dedit fructū suū. **D**edit. **N**ō sibi auare retinuit. **E**x quo etiā **T**erra nostra. **I**est. **N**oster est fructus ei⁹. et ideo tanqz largis sumā omnes ad eā inuitat dīcēs. **T**ransite ad me omnes et c.

Et nota q vnica arbor multiplicia habz poma. **P**rimū pomū. pulcra delectatio. secundū timor. terciū agnitio. quartū sancta spes. que est fructus sublimior. et iō dulcior. **D**e his qtuor habes ibi. **E**go mater pulcre dilectōis et c. **Q**uā si nō potes ad hunc fructū attingere. quia pusillus es p timorē. q est fructus acerbior. pfert tibi alium. **I**. gratiā. **U**nde dicit. **I**n me omnis grā et c.

Hec est arbor pulcerrima de qua legit **Leui. xxiij.** **S**umeris vobis fruct⁹ arboris pulcerrime et c. **H**ec arbor virgo. cui dicit a filio **Lañ. iij.** **T**erra pulcra es amica mea et c. **Q**uius fructus multiplex. **C**hrīstus dñs est. qui in sacramēto fruct⁹ ē hoīm

De arboribus

et angelorum. qui eo fructus nec fastidiunt. Qui fructus oia est in oibz. i. sufficiencia eim. sicut dicit. i. ad Eborin. xv. et ideo no dicit. Sumetis vobis fructum. sed fructus pluraliter. qia ipse est manna ois saporis. Sap. xvi.

Sequitur in tertio. Spatulasq; palmarum sumetis. et ramos ligni densarum frondium. et salices de torrente. et letabimini coram domino deo vestro. Spatule iste. sunt exempla virtutum. q; longe lateq; spargunt. que sumi precipiunt a christianis pimitatibz. q; ad exemplum regis debent et dirigi. Na ipa est virga directiois. et virga regni dei. ad qd dirigunt fideles verbis et exemplis. et in illis introducit. Spatula etia dicit a spata. qd est politum instrumentum. in quo pugnat contra hostes. Quere totum hoc superius. de palma.

Sequitur. Et ramos ligni densarum frondium. Densae frondes magis tenent viros et difficilius corrumpunt. hoc est. bonorum operum densatio. cum virore fidei et perseverantia. cum qbz debemus Christo occurrere cum pueris hebreorum. Matth. xxi. et Ioh. xii.

Sequitur. Et salices de torrente. Salix arbor sterilis est. maxime in partibus istis. Et beata virgo vovens virginitate. delegit sterilitate q; concubitus fecunditate. Un dicit de ea Isa. liii. et ad Gal. iiii. Letare sterilis etc. Et nos sibi quicunque fecundi fuerim? i bona operatio. que fructus est viri iusti. debemus nos steriles reputare. Iuxta illud Lu. xvi. Cum oia. i. bona feceritis etc. Et hoc docet sancta scriptura. que per torrentem intelligit. Unde dicit. Salices de torrente. Et q; mandatum dominicum impleverit in presenti. coram domino deo suo letabit in futuro. Un sequitur. Et letabimini coram domino deo vestro.

Maria lignum Capitulum xviii.

Differunt
arbor et
lignum

Seu lignum. Nota q; arbor proprie dicitur q; diu virescit et terre adheret. Lignum vero ppe. q; abscisa et ab humore desiccata. Job. xii. Lignum habet spem. si p cium fuerit. ab amore terrenorum rursum virescit. p gram. Christus vero maria et iusti. arbores sunt virescentes et virides. i. p sanctimoniam incorrupti. Et ligna sunt. q; desiccata ab humore noquo. Sepi? tñ in scriptura dicit lignum viride. sicut christus dicit de seipso Lu. xxi. Si in viridi ligno sibi faciunt arido qd fiet. Maria igitur lignum et arbor. Lignum. quia p contemptum mundi a terra abscisa. et p virginitate et abstinentiam ab omni humore noquo desiccata. Arbor vero ppter virore virginis. humorem gratie. medulla pietatis. folia sacrorum verborum. frondes bonorum operum. flores sanctorum desideriorum. fructum vigenit dei. umbram protectionis. refrigerium illorum q; male crescant. radice humilitatis. fidei et caritatis. celsitudine spei. et eminentiaz contemplatiois. De hoc ligno dicit Gene. i. Germinet terra herbam virescentem et facientem seminem. Quere paulo post de natiuitate marie in primo sermone.

Sequitur. Lignumq; pomiferum faciens fructum iuxta genus suum. cuius semen in semetipso sit super terram. Lignum. de quo in psal. Erit tanq; lignum quod plantatum est etc. Dicit autem maria Lignum. pro soliditate constante. plantatum. pro stabilitate. secus decursus aquarum. pro sapientia vel gratia. vel scriptural. Aquarum. pluraliter. non vnus aque. p sapientie magnitudine. pro gratiarum multitudine. pro scripturarum diuersitate. Quod fructum. vnicum et singularem. suum. i. sibi soli congruum. hoc dicit. p fecunditate. dabit. non reddet. p virginitate. in tempore suo. pro gratia speciali. q; ab eius sanctificatione incepit tempus gratie. Pomiferum. cui? pomum christus dominus. contra pomum toricatum torico inobedientie. et contra vnam acerbam. quod vltima quia diabolo suggerente pmi parentes comederunt. de quibus predictum fuerat ad Gene. ii. In quocumq; die comederis morte morieris. De qua vna dicit Ezech. xvi. et Hier. xxxi. Patres nostri comederunt vnam acerbam etc. Sed in s; pomum inuenta est chiriaca. q; toricatum illud effugatum. et vna acerbam iam non facit obstupescere dentes. Ideo canit ecclesia de hoc pomum. Non erit adam seductus si de hoc gustauerit. Pomum autem pulcherrimum visu. delectabile intuitu. suauissimum olfactu. sanum gustu. salutarium effectum. Quere li. i. c. vii. de fructu marie vbi ponit multimoda commendatio eius. Hoc pomum. beata virgo. obedientia fidei cepit. quo sublatum est de medio nocuum mentum pomi illius noxialis. ad Roma. v. Sicut p inobedientiam vni? hominis etc. ibi multa inuenies de hac materia.

fo. cclvi.

U 4

Liber XII. Particula. VI. Ca. XVIII.

Sequitur. Facies fructu iuxta gen^o suu. **Bene** dicit **L** facies. Iq^z ego christu homine fecit osentiendo. vt de ei⁹ substancia fieret verbu caro. z verus fili⁹ dei verus homo. **L** Fructu Ienicu z singulari. vt dictu est paulo sup. **L** Iuxta genus suu. i. bndicta bndictu. Ipa eni erat bndicta in mlieribz. z ideo digna fuit illu fructificare q^d e su per oia deus bndictus. Ro. ix. **Uel** iuxta gen^o suu. i. tota pulcra pulcerrimu. tota dulcis dulcissimu. tota odora suauissimu. tota sapida sapidissimu. tota delicata delicatissimu. tota colorata coloratissimu. tota viuifica viuificatissimu. tota medicinalis medicinalissimu. **Quere** li. i. ca. vii. de fructu marie.

Sequitur. Lcui⁹ J. s. ligni Lsemen i semetipo sit sup terra. **Aliaz** enim arboz vl lignoz. Est. aliaz muliez semen: ex q^d sit fructus in se non est sed in alio hoc est i viro. qz fructus. i. puer ex semine nascit vtriusq^z. **Sed** hoc benedictu lignu i semetipo. i. in se solo habuit: et semen et fructu. i. filiu suu. qd vtiq^z est **L** sup terra. i. huanā naturā. et hoc recuperat omne sensum huanu. **Ideo** dicit **Isa. liij.** **L** Generatōem ei⁹ i. christi. vel leius. i. marie. quō. s. ipa eū genuit q^d se fecit Lqs enarrabit: Lqsi d. nuls ad plenū. **Sic** igi^r glōsa virgo dicit herba et lignu. et filius eius dicit semē et fructus. **L** Semen q^d seminamur i via vt crescamus in grā. **L** Fructus q^d fruamur i patria. et iam in pñti reficiamur in sacramēto altaris.

Sermo
d natiui/
tate beate
marie

L de ligno d^r **Gene. ij.** **L** Produxit dñs deus de humo omne lignu pulcru visu. et ad vscendu suauē. lignu etiā vite in medio paradisi. lignuq^z scie boni et mali. **In** hoc xpo possunt mlti notari q^d cōueniunt spēaliter beate xgini. z ebo num thema in natiuitate eius.

Primū. dignitas vl auctas ipi⁹ opantis. **Un** d^r **L** dñs deus i cui⁹ beata ego op⁹ est spēale z pñcipale. **Nam** cū vniuersa opa dñi dicant bona valde. **Gen. i.** op⁹ qd est maria. vl opus qd factu est in maria. s. incarnatio filij debet dici bonu: meli⁹: op timū: valde. **Eccli. xliij.** **Glā** dñi plena est opus eius.

Secūm. modus opandi. **Un** dicit **L** Produxit. i. nasci et crescere fecit in vtero matris mirabiliter sanctificatā. **Uel** **L** pduxit. i. natiuitate ex vtero mris fm corpus. **Iuxta** illd **Cañ. vi.** **Que** ē ista q^d pgregit^r zē. **Isa. xi.** **Egrediet** virga de radice yesse zē. **Alueri. xliij.** **Consurget** virga ex isrl. **Zacha. xij.** **Johel. iij.** **Fons** egrediet zē. **Ideo** ipa dicit ipi⁹ deo. **Tu** es q^d extraxisti me de ventre zē. **Itē.** tenuisti manu d^r pterā manu. z in volūrate tua deduxisti me. **Aliter** **L** Produxit. in vita pñti p hūilitatis vtutē: qua ascendit vsq^z ad sedentē in throno dñm maiestatis. **Per** hāc enim vtutē celos attingebat stans in terra. **Sap. xviij.** **Ideo** tota vita eius i cañ. appellatur pgressus vl ascēsus. **Iuxta** illud **Job. v.** **Qui** ponit hūiles in sublimi. et loq^rtur de domino. **Hūmilitas** eni q^d si vera est: ab omnibz velut hum⁹ se patitur pculari: est quasi filiu argenteu qd gēlīado plōgat. **Et** ideo glōsa virgo pistā vir turē inestimabiliter plōgata est et pducta. **Aliter** etiā **L** Produxit. **leam** deus. i. procul duxit: ab omni terrenitate fm aīaz p amorē paup^rat^r. q^d oīa reputauit q^d mundi sunt vt stercora vt lucrifaceret christu. ad **Phil. iij.** **Ecce** de pductōe.

Terciū vnde pduxit. s. **L** de humo. i. de vtero materno. vel **L** de humo. i. paradisi. **Scil** sima eni mater eius anna que sola digna eratit portare tantā filiā: licet essz iudea. p tinebat tñ ad eccliam: q^d paradisu est. **Et** merito vocata est anna. i. grā. p hāc gratiā spēale. **Unde** mlti boni q^d deuoti sunt filie: deuoti sunt et matri. diebz singul mēor rīa ei⁹ faciētes. et festū ipi⁹ celebrātes i crastino brī iacobi ante augustū. vt p matris intercessiōem ad grāz filie. z p mrem et filiā ad filij misericordiā valeāt puenire.

Festū sū
cite anne

Quartū. ipm op⁹ opatiū. **Un** seq^r. **L** Omne lignu pulcru visu z ad vscēdu suauē. **E** **Sic** dem brā ego designat **L** p omne lignu pulcru visu. et suauē olfatu z gustu. i. q^d rum. s. lignozū mltitudo innūerabilis. ymbra sanabil. fructus incōpabilis. diuersitas inenarrabilis. sapor sūme delectabil. ex quo vl ex q^d habem⁹ fructu fructuū. in q^d sapor oīm saporū. plenitudo oīm vtutū. z inūerositas vl vniuersitas grāz.

Quintū est loc⁹ vbi fructus hic inuenit. s. **L** in medio paradisi. **L** lignu. vt dictu est. bea ta virgo. cui⁹ fruct⁹. i. christ⁹ vita ē. **Joh. xiiij.** **Ego** sum via veritas z vita **L** Vita. i. gratie in presenti. **L** vita. i. glorie in futuro. **De** hoc inuenies paulo post. vbi totum

De arboribus

Triplet
mediū

istud exponet de christo. **I**n medio paradisi terrestriis. s. ecclie militantis. vel **L**i me-
dio paradisi celestis. i. ecclie triumphantis. **I**n medio tripliciter. **P**rimo **L**i medio **I**
ppter omunitatē. qz beata virgo omūter oibz fructificauit christū. s. angel. hoibz
detent in limbo pteritis pſentibz et futuris. **E**t ad h signandū pepit in via et i do-
mo omuni vltabulo. **E**t etiā fructū suū adhuc tenerrimū. xl. die detulit ad tēplū
q totus pueniebat mūd. qsi de ipso totū mūdū volens mittere in possēssionem. et ad
opus tori mūdi suscepit eū symeon i vlnas suas. **S**ciebat nāqz mater de fructu
suo pdirisse **I**saiā. ic. qsi in pſona tori mūdi. **P**uer nat est nobis. **I**nqntū hō **L**et
filius dat est nobis. **I**nqntū de. **U**el **L**i medio paradisi. qz neminē a sua benigni-
tate excludit. **N**am oibz oia facta est. p caritatē. vt qstū in se est lucificat vniver-
sos. i. **C**hor. ix. dicēs cū filio **D**atb. xi. **V**enite ad me oēs q laborat et onerati
estis. **E**t ego reficiā vōs. **I**fructu meo. qd signat et imago tenēs filiū. qsi oibz offeret
illū. **E**t qz describit h lignū esse **L**i medio paradisi. **I**deo solet eius imago poni i me-
dio ecclie iuxta imaginē crucifixi. **U**el **L**i medio christi. enī in summo. nos in imo.
ipā vero q maior est omni hoīe. sed minor solo christo. bñ describit esse in medio. q
si omunitas cū vtroqz extremoz. et tanqz nostra ad filiū mediatrix. **D**ater ei chri-
sti p naturā. mater est ppli christiāi p grām. **U**nī et diluculū appellat **O**see. vi. quod
qd nocti iterponit et diei. **I**te alia rō. **S**icut ei lignū vite viridi erat ceteris lignis.
sic maria sanctior ceteris sanctis. qz viroz desit scitātē. **N**ō enī ad mēsurā data ē ei
gratia. sed supercellētē datū est ei totū. qd qd pure dari potuit creature.

Maria ē
i medio

Lignum
scientie

Sequitur **L**i lignūqz scie boni et mali. **N**ota q lignū sciētie dictū est. nō ppter naturā
quā in se haberet. s. qz p ipm sciū ē. vtrū hō ille p m esset obediēs vltobediēs.
Per h aut lignū scie boni et mali. signant illi doctores. q bene docēt sed pue ope-
rant. quoz nō folia. i. verba. sed fructus. i. opa interdicit dñs ne comedant. i. ne in
vltū vinedi assumant. **U**nī **D**atb. xviij. **Q**ue dicūt facite. q aut faciūt nolite facere
Ite ipā est lignū q dulcorata ē aqua amara. **E**xo. xv. **U**nde dicit **E**ccī. xxxviij. **N**ōne
a ligno indulcata est aqua amara. **D**ec aqua amara mltiplex miseria vlttribulatio.
qua totū mūdū resperit p māmater. sed amaritudinē nre pdirōis cōuertit i dulce
dinē eterne salutis glorioſa virgo filio mediāte.

Ipā ē etiā lignū plātati secus decursus agrū. i. secus pctōres flugibiles. qz aq popu-
li sūt. **A**poē. xvij. penes qz firmē radicata ē. affectu ppassiōis et misericordie. vt cū
aplo imo verū q aplo dicere p illō. ij. **C**hor. xi. **Q**uis infirmat zē. **U**el listi decur-
sus aquarū. **I**bona sunt spūsancti. **E**t bñ **L**decursus. qz fluminis cū impetu. **U**nī
de ea dicit. **F**lumis impet lificat ciuitatē dei. **A**quaz. pluralz p mltitudie do-
noz vt supra. eodē **B**. **U**el isti decursus aspiratōes et ispiratōes. **Q**uere sup **B**.

Item de hoc ligno dicit **E**zechielis. xlvij. **S**equitur **L**Non defluet foliū ex eo. id est. ver-
omni parte omne lignū pomiferū. **S**equitur **L**Non defluet foliū ex eo. id est. ver-
bum eius non erit irritū. sed singula verba plena vera sapientia. **U**el **L**non deflu-
et. id ē. deorsum fluet. quia nunqz locuta legitur de terrenis. nec vnqz p ipis pa-
trem aut filiū creditur exorasse. i. **R**egū. ij. **N**on cecidit ex omnibz verbis eius in
terrā. **S**i hoc verū est de samuele. multo fortius de virgine. **U**el **L**non cecidit fo-
liū. i. verbum eius a veritate per mendaciū. vel a necessitate per superflū. vel
ab efficacia per vacuum. vel ab intentōe per irritū. **N**ec etiā habuit **L**foliū. hoc
est. verbum. **L**quod vento. vane glorie **L**raperet. **J**ob. xij.

Sequitur. **L**Et nō deficiet fructus eius. id ē. christi. qui est immortal. et qui manet
integer. licet quotidie sacramentaliter comedatur. **E**xemplū de sole. qui pascit ocu-
los ab initio mūdi. et tamen integer et incōsumptus pſeuerat. **S**equitur. **L**Per sin-
gulos menses affert pmitiua. **M**ensis a mene. quod est defectus. et ipā **L**per sin-
gulos menses. i. singulos defectus. nos supplet qntum in se est. cum sit mater p
fectōis et fertilitatis. et cuilibet defectui nostro pfert fructū puenientē. **P**rimiti-
ua. dicit vt p vocabulū indicet. q spiritualiū defectū nostrorum suppletio. pri-
moet principaliter querēda est a filio et a matre. quia indigentia temporalium et

fo. cclv.

Liber XII. Particula. VI. Ca. XVIII.

Aug.
Iust⁹ af
fert pmiti
ua

corpaliū vtilis sed spūaliū miserabil. in q̄b mltō libet⁹ puidēt iustis q̄ i corpa
libo vlt⁹ terrenis. Dñs enim dat t̄palia iratus. sicut dicit aug⁹.
Moraliter. Vir iust⁹ p singulos mēses affert pmitiua. q̄n p singul⁹ defectib⁹ quos
passus ē in pctō. boni opis pmitias deo reddit. Sequit⁹. **Quia** aque ei⁹ .i. dona
grarū. **De** sanctuario egredient⁹ .i. a brā trinitate. q̄ est celeste sanctuariū. **Uel** **De**
sanctuario .i. de celo. a q̄ omne datū optimū. **Jaco.** .i. et oē donū pfectū descendit.
Sequit⁹. **Et** erūt fructus ei⁹ in cibū. angelis. s. et hoib⁹ in sacramēto. **Et** folia
.i. verba. s. orōes. p̄solatōes et exēpla virentia. **Medicinā.** Erūt etiā in vmbra et re
frigeriū male exstuantū. **Dis** cōsonat qd dicit⁹ de ligno **Apo.** xxij. **Et** vtrq⁹ pte
flumīs lignū vite rē. **Hoc** exponit⁹ de christo. sic oñdet⁹ isra. et poss⁹ exponi d⁹ p̄gīe.
Itē ip̄a lignū trāsp̄latatū sup aq̄s. **Diere.** xvij. **Qd** ad humore. **Grarū** q̄s querebat
lmisit radices suas. .i. intellectū et affectū. et ideo **Lnō** timuit estū. **Occupiscētiāz.** nec
eterni incēdij siccitatē. **Hec** vnq⁹ desinit⁹ facere fructū. **Pieratis** et misericordie. dās
nobis q̄tidie fructū vteri sui in via. dāns etiā illū angelis et beat⁹ in patria. **Un** ros
gāda ē assidue. mater nostra q̄ es in celis. panē nost⁹ q̄tidianū. q̄ est fructus tuus
da nobis hodie.

Itē est etiā lignū cui⁹ radix. .i. cordis intērio. **Lapra** est secus aq̄s. **Scripturaz.** **Job**
xxix. quia p̄seruabat in corde suo q̄cqd de filio dicebat **Lu.** ij. **Itē** est lignū bene
dictū p qd facta ē iusticia. **Sap.** xiiij. de diabolo et heresib⁹. **Unde** canit⁹ ei. **Gaude**
maria p̄go cūctas hereses sola iteremisti rē. **Hā** p fructū ei⁹ captiui detēti i limbo
a diabolo licz iniuste. sunt liberati. et p̄probi iuste dānati. **Unde** et q̄q⁹ fideles tā ma
tri q̄ filio b̄ndictū. **Uel** lignū istd⁹ crux. p quā de diabolo facta est iusticia.

Itē ip̄a lignū exiguū p hūilitatē. **Cui** pmittere debēt hoies aīas suas. .i. vitā natu
re et gratie. **U**t sic trāseūtes mare. .i. mūdum. per ip̄az que nauis est liberent⁹ a nau
fragio siue diluuiō pctōz. **Itē** etenim ē archa noe. de q̄ ad l̄ram istd⁹ legitur **Sap.**
xiiij. **Ex**guo ligno credūt hoies saluare aīas suas. et trāseūtes mare p̄ratē libera
ti sunt. **Per** ip̄m siq̄dem lignū. .i. archā. iuste saluatū est gen⁹ hūanū in tpe diluuij.
.i. in noe et filijs ei⁹. q̄ in toto mūdo inuēti sunt soli iusti illo diluuiō inundante.

Itē etiā lignū hūile de q̄ dñs **Eze.** xviij. **Ex**altatū lignū hūile. **crucē.** scz vlt⁹ mariā. q̄
exaltata est merito hūilitat⁹ sue. in matrē dñi et reginā padisi. **Et** hūiliani lignum
sublime. .i. diabolū. q̄ supbiēdo voluit exaltari. qd est impossibile. q̄a sicut d⁹ pro
pter. xxix. **Supbū** seq̄t hūilitas. .i. abiectio. **Lūilem** autē spū suscipiet gl̄ia. **Seq̄t**
in **Ezech.** **Et** siccaui lignū viride. et frondere feci lignū aridū. **Lucifer** p̄ fuit q̄li
lignū viride. qz plenus sapiā et p̄fectus decore. **Eze.** xxvij. **Maria** vouēs p̄ginū
ratē quodāmodo quasi lignū aridū. **Isa.** lvi. **Non** dicat eunuch⁹. **Ece** ego lignū
aridum rē. **Sed** ille siccatus est. et virga aaron frōduir et floruit. **Numeri.** xviij.

Item ip̄a lignū vite his qui apphenderint eam. **I**quasi duplici manu bone opatōis.
vt pea. i. p amore eius. se exerceāt in operib⁹ bonis. ad honore dei et exemplū pro
ximi. **Et** qui tenuerit eam. **I**q̄si duob⁹ brachijs reuerētie et seruicij. vt i duob⁹ his
p̄seueret. et nunq̄ dimittat eā. **beatus** hic in spe. in futuro in re. **Quere** li. ij. pti. i.
causa. xx. et bene expōitū inuenies.

Item ip̄a lignū qd p̄scidit hō dei. .i. s. helyseus q̄ signat christū. qui hō fact⁹ est in ea.
et inquantū deus ip̄am p̄scidit ab amore carnalitatis et terrenitatis. sicut legitur
iij. **Regū.** vi. **Let** misit i flumī. .i. in fluxibilitatē generis humani. nō quo ad culpā
sed quo ad penā. quādo cōplacuit ei vt virgo nascere⁹ in mundo. et ip̄a mediante
velut quodā manubrio **L**attraxit ad se ferrū. .i. hominē prius durum frigidū et nī
grum p amissam dei similitudinē. **Dieronym⁹** p hoc **ferrū** intelligit genus hūa
num. quod a ligno vetito cecidit in profundū miserie. **Sed** ab illo profundo sur
sum redijt per lignū crucis. **Uel** melius. **ferrū** est ip̄a humana natura. manu
brium quo prius tenebat⁹ a domino. innocentia sua. **Sed** ab hoc manubrio pec
cantibus primis parētibus cecidit in aquam miserie multiplicis. sed per lignum
crucis et per beatam virginē. redijt ad suam manubriū. hoc est. ad suam innocen
tiam. **Itē** ip̄a forte lignum et imputribile **Isaie.** quadragesimo. quod elegit sibi

Diero.

De arboribus

**Christus
lignū**

artifex sapiens. de quo. s. sapiētia edificauit sibi domū. Prouerb. i. r.

Ullo quō maria ligno multiplici figurat. videndū est q̄re ip̄e christ⁹ ligno cōpa
ret. et maxime ligno vite. **Christ⁹** enī dat vitā mūdo: rāq̄ fructū suū. et iō dīcī
tur lignū vite. **Notandū** igit q̄ sapiā. christ⁹ dñs. beata virgo āpa crux. scriptura
sacra appellatū p̄muniter lignū vite. Sapia incarnata. **Uñ** puer. iij. Lignū vite ē
his q̄ app̄hēderint eam. **In** ligno sunt q̄tuor. **Folia.** sba medicinalia. **Alpo.** xij
Fruct⁹. sacramēta et exēpla: q̄ duo vitā gr̄e sūmistrāt fidelīū aīab. **Cortex.** caro sū
pra de v̄gine. **Substātia** arboris. ip̄e deus christ⁹ hō. cui⁹ fruct⁹ hūano generi vi
ta ē iusticie et gl̄ie. **Uñ** dīcīt **Joh. x. l.** Ego veni vt vitā habeāt iusticie in p̄senti. **Lz**
abūdanti⁹ habeāt. i. vitā gl̄ie in futuro. **Ideo** de ip̄o dīr **Deut. xxx.** Ip̄e ē vita tua
et lōgītudo dīez tuor. **Itē** pabo. xij. **Lignū** vite desiderīū veniēs. **Jlle.** s. veniēs
in carnē. de q̄ dīr **Aggei. ij.** Ecce veniēt desiderat⁹ zc. **Brā** v̄go: cui⁹ fructus vocat
se vitā. **Joh. xij.** Ego sum via vitas et vita. **Crux:** q̄ pependit ille q̄ ē vita. **Deut.**
xxv. **Erit** vita tua q̄lī pēdens ante te. **Nā** p cruce datā est vitā hoīb. **Scriptura**
sacra. qz seruat smōes dei: in q̄b est vitā aīe. **Barth. iij.** Nō in solo pane zc. **Jo.**
vij. **Si** quis sermonē meū suauerit mortē nō gustabit in eternū. Et notāda ē ver
borū distinctio. **Arbor.** i. christ⁹ dat fructū. **Uñ.** Quod fructū suū dabit zc. **Brā** v̄
go portat fructū. fructus depēdet ab arboze. i. christ⁹ a cruce. fruct⁹ sumit ab arbo
ze. i. spūalis reffectio a sacra scriptura. **Scdm** quēlibet istorū modorū. **Lignū** vite est
in medio paradī. **Iq̄a** q̄libet istorū p̄mune est oībus: vera fide et puro intellectu ac
cedentibz ad se. **Itē** lignū istd ē in medio paradī. **Johibz** expositū ne aliq̄s moriat⁹.
Uñ de eo dīr **Isa. lrv.** Dies ligni erūt dies populi mei. **Ideo** dominicū sacramē
tū dat oībz et exponit ne spūalī moriant⁹. **Et** cū ecclīa sit paradīsus. et s lignū vite de
scribat esse in medio paradī. ideo corpus dñicū reponendū ē in vasculo suo i medio
ecclīe: in loco eminētiōri sicut est retro altare. **Itē** sicut lignū vite. tal' nature in se
erat. vt p̄petēter p̄metū: cōtinuaret homīni vitā nature. sic fruct⁹ arboris vite quī
christus ē: cōtinuat homīni vitā gr̄e et gl̄ie digne sumpt⁹. i. facit vt statim post vitā
gratie succedat vitā gl̄ie. **Ideo** dīcīt **Joh. x. l.** Ego veni vt vitā habeāt gr̄e. in p̄
senti. et abundantī⁹ habeant. vt supra.

**Quarecu
charistia i
medio ec
clīe**

Strabus

**Lignum
vite qua
le erat**

Itē super textū illū **Bene. ij.** dīcīt **Strabus** / q lignū vite tale erat q̄ p sumptōnem suā
homīne ab omni miseria seruaret immunē: vt nunq̄ vetus fieret. aut aliq̄s incom
modū incurreret. tandē hō verā beatitudinē cōferret. **Aug⁹** vero dīcīt aperte q̄ ex
ligno vite. nō ex pp̄ia natura habebat homo posse nō mori. **Poterat** enī p illi⁹ ar
boris fructū. vel aliquoties degustatū: efficacī⁹ et diutī⁹ q̄ ex ceteris vitā pduce
re. vel certo tēpore sumptū: ad omnīmōdā immortalitatē trāsire.

Item sicut lignū vite viridī⁹ erat ceteris lignis. sic christus sanctior ceteris sanctis.
quā sicut dīcīt. i. **Regū. ij.** Nō est sanct⁹ vt est dñs. **Et** ppter hoc dīcīt sanct⁹ serō
nim **Dan. ix.** In viroze enī sc̄itas figurat. **Hoc** etiā lignū describit esse in medio
paradī. qz oībz se cōmūicat ad vsum vie: ad fructūem patrie sine acceptōe p̄sone. **Cete**
ras expositōes sup̄ assignatas marie poter⁹ facile huic ligno appropriare.

De hoc ligno dīcīt in psal. **Erit** tanq̄s lignū quod plantatum est zc. **In** verbis istis
cōmendatur christi vitā tēporalis. **Lignū** cognoscit per fructificatōem. **Uñ** mat.
vij. **A** fructibus eorū cognoscetis eos. **Sed** anteq̄ ferat fructū oportet q̄ plantet.
Plantatus enī fuit filius dei in viridario vteri virginis. / quādo vni⁹ est huma
ne nature. **Jaco. i. l.** In māsuetudine suscipite insitū verbū quod potest saluare ani
mas vestras. **I** digna sumptōe fructus sui. **Plantatū** autem fructificauit. **Pro**
uerbioz. iij. **Lignū** vite est his qui app̄hēderint eam zc. **Apocalipsis. ij. l.** Uñ
centi dabo edere de ligno vite qd est in paradiso dei mei. **Ezechiel. xvj.** Teneruz
dispergā et plantabo super montē excelsum et eminentissimū. **Iscz** beatā virgīnē. **Se**
cus decursus aquarū. i. secus defectus mortalitatis n̄re: q̄ sunt fames: s̄ris: s̄ri.
g⁹. calor: lassitudo: et h̄mōi. **Qd** fructū suū. i. carnem suam esibīle. **Ldabit.** i. cena
Flora **Ldabit.** nō vendet. **Assigna** cōtra eos q̄ vendūt paruo p̄cio qd est imp̄ciabi
le. **Hunc** fructū flores et folia p̄cēsserunt. **Lagnus** tipicus. **Exod. xij.** quā legalia
fo. cclvi

Liber XII. Particula. VI. Ca. XIX.

precesserunt sacramenta noue legis. Vel fructu dicit missionem spiritus sancti. **Joh. xv. l.** Si ego abiero sicut flos pueri recedit quod fructus adueniat. **Lpacti?** non veniet ad vos. **L** In tempore suo. **L. s. passiois:** de quo dicit **Joh. xij.** Tempus meum nonnumquam impletum est. **U**l in tempore suo. **L. i. tpe gratie.**

**Iustus
lignum**

Doraliter de viro iusto. **L. Erit tanquam lignum.** **A**ssigna de radice. et destitit. et oibus par-
ticulisti ligni. **L. Quod plantatum est secundum decursus aquarum.** **G**raz. lacrimarum. scripturarum.
Platari. est in caritate fide et humilitate radicari. **A**lii enim vident esse in ecclesia plan-
tati. **U**n alibi. **P**latati in domo domini. **S**ed non sunt. imo ibi fixi sunt tanquam pali. quod
quod non radicans cito possunt extrahi. vel si ibi manserint arescunt. et ideo igni idonei vel
sepibus. i. possessionibus seruandis. sicut patet in multis. **E**t de talibus dicit **Sapientia. iij.**
L. Et si in ramis. i. i. quibusdam opibus in tempore germiauerint. infirmius posita a vero tem-
peratois commouebunt. et a nimietate ventorum. i. tribulationum insurgentium eradicabunt.
Et nota quod dicit in tempore germiauerit. quod ad tempus credunt infirmius posita. quod a tpe
reperatois recedunt. **A**ssigna bene. **E**t tales pali sunt ibi numero: non merito. nec radices
habent. quod patet ex eo quod ad tempus credunt: sed in tempore reprobatois recedunt. **L. u. vij.** **T**ales
sunt illi qui dicunt. prius irem ad portam quam facere vel illud. **E**t isti nullum fructum bo-
num faciunt. pluresque porcus. quibus dicitur est dominus **Matth. xx.** **L. Tolle quod tuum est. i. tui**
lsti quod acquisisti. **L. vade in ignem eternum.** **Matth. xxv.** **I**tem maledicti. **S**ola enim arbor pla-
tata et radicata fructus floret fructificat. **U**nde sequitur. **L. In atrijs domus dei nostri flo-**
ret. **L. s. domus exterior: ecclesia militans est. et etiam religio ordinata.** **S**equitur. **L. Quod fru-**
ctum suum dabit. **Q**ui enim crescit in virtutibus. per illam triplicem aquam debet fructificare in
opibus. **I**tem dicit **L. Quod fructus boni operis. non solum germen cogitatiois: aut flores propositi-**
tis: aut folia verborum. **L. s. in se. s. non tamen in alijs.** **I**sa. lxxvi. **S**i ego qui alijs generatores
tribuo sterilis ero. **D**abit. **I**voluntarie. non coacte faciet. **i. j.** **C**hor. ix. **N**on ex tristitia aut
ex necessitate. **D**abit. **I**hypocritas. qui vendunt per laudem in tempore. **L. s. quod modo est. i. in vita**
presenti: quando tempus est merendi. quod post mortem est tempus recipiendi. **E**ccl. ix. **O**mnis
per facere manus tua. **q. d. quia nec opus: nec ratio: nec sapientia: nec scientia erit apud inferos:**
Joh. ix. **L. De oportet operari opera eius qui misit me donec dies est.** **U**eniet nox. **L. i. tempus**
post mortem. **q. n. nemo potest operari.**

De folijs huius ligni. i. christi dicit in psalmo. **L. Foliu eius. i. s. b. non defluet.** **Eze. xlvij. B**
Non defluet folium ex eo. **E**cce quod verba eius eterna. **Joh. vi. l.** **U**erba vite eterne habes.
dicit petrus. **N**on enim erat de terra. et ideo non loquebatur de terrenis. **Joh. iij.** **Q**ui de ter-
ra est de terra loquitur. qui de celo venit: super omnes est. et quod vidit et audiuit habet testem. **I**pse
enim figurat est per samuelem. de quo dicit. **i. Regum. iij.** **N**on cecidit ex oibus verbis eius in terra.

Uerbu christi non defluet

Veritate. per mendacium. **Joh. xvij.** dicit filius patri. **S**ermo tuus veritas est.
Necessitate. per superfluum. quia non habuit. **L. folium. i. verbum.** **L. quod vero raperet.** **Joh**
xij. vento. s. inanis glorie.
Uerbum christi non def-
luet. **A**b efficacia per vacuum. **I**saie. lv. **U**erbum quod egredietur de ore meo non reuertetur
ad me vacuum.

Ab intentione per irritum. **Psalm.** **Q**ue procedunt de labijs meis non facta. irrita. **D**ec omnia possunt
exponi de christo sicut exposita sunt super de beata virgine. **U**erba etiam. i. folia huius li-
gni commendat a medicinalitate. **U**n **Eze. xlvij.** **E**rant fructus eius in cibum. **L. s. folia. i. i.**
verba in medicinam. quod solo verbo curabat omnem infirmitatem. **Apo. xxij. l.** **F**olia ligni
ad sanitatem gentium. i. gentiliter uiuentium. quod peccatores conuertebat ad fidem.
Item de hoc ligno dicit **Apo. xxij.** **E**t utraque parte flumis lignum vite. afferes fructus duodecim. per singulos menses reddes fructus suos. et folia ligni ad sanitatem gentium. **P**er
flumen potest intelligi decursus vite mortalitatis et fluxibilitas peccatorum. **U**ltra flumen sunt
angeli incorruptibiles et immortales. **C**itra. homines adhuc vite corruptibiles defecti-
bus subiacentes. **U**el citra. adhuc uiuentes in carne. **U**ltra. iam defuncti ab hac vita.
Lignum vite. christus dominus: qui adhuc uiuentes reficit sacramenti sui participatione. sed in
celo. hoc est. ultra flumen: angelos et beatos faciet sue diuinitatis et glorificationis humani-
tatis contemplatione. **E**t quia per predicauerunt duodecim apostoli. id dicitur. **L. fructus duodecim.**

**Uerbum
christi non de-
fluet**

De arboribus

Per singulos autem menses reddit lignum vite fructus suos. Quia christus electos suos continue et in mundo reficit et in celo. In mundo fructu iusticie. in celo fructu glorie. **U**el quia mensis est completio dierum. Unde dicitur Isa. in fi. **E**rit mensis ex mense. id est completio glorie ex completione gratie. **P**er duodecim menses. id est signat duodecim gradus completionis. **U**el quia mensis dicitur a mense quod est defectus. duodenarius vero numerus est perfectus. **L**ignum vite fructus affert duodecim. id est singulos defectus nostros quantum in se est quantumdam supplet in hac vita. cum ipse etiam in presenti sit omnia in omnibus. id est sufficientia omnium. **C**hor. xv. **F**olia ligni. precepta christi: quod gentes sanantur. fructus conservantur. et refrigerantur permanent. **N**am precepta dominica cum implentur. iusticia operantur. et quod iustificat ille sanatur. **E**t bene post fructum addit de folijs. quia nihil prodest. imo multum nocet per occasionem christi sacramentum recipere. nisi recipientes precepta illius studeant adimplere.

Alter. **C**hristus lignum vite. id est quia dat mundo vitam nature hic et vitam gratie. daturus in futuro vitam glorie mundo. id est amantibus mundiciam. **D**ue pres flumina. sunt vita presentis ante iudicium. et vita sanctorum post iudicium. **U**na citra flumen. altera ultra: in qua dominus cum sanctis regnabit eternum et ultra. **I**n hac vita. id est citra flumen habemus vitam gratie. ultra flumen. hoc est in futuro vitam glorie expectamus in sacramento. ut super dictum est. **P**er singulos menses. id est per singulas etates reddit fructum suum. quo reficit et sanat sibi fueres. **U**el per singulos menses. id est quia per totum peruerso singulis defectibus per totum reddit singulas perfectiones virtutum. **U**n petit ps. **D**eus meus illumina tenebras meas. id est peccata mea expelle. et singulis peccatis fructus oppositas redde. **C**itra flumen. id est in vita presenti habet lignum vite in sacramento. **A**fferes fructus duodecim. id est quod enumerat apostolus ad Gal. v. **F**ructus spiritus. caritas gaudium et cetera. **U**el hic duodecim fructus. id est duodecim fere habenda in futuro. quod transiens ministrabit nobis in mensa refectionis eterne in regno patris sui. **L**u. xij. **U**el lignum vite lipa crux est. que nobis fructificat omnia bona paradisi. que intelliguntur per duodecim fructus. quia duodenarius constat ex partibus septenarij. quod est numerus universitatis. cuius pres ternarius et quaternarius. **P**er singulos menses reddes fructus suos. id est quia per singulos defectibus quod habet per dominum sustineat sancti reddet illi gloriosum fructum. **S**ap. iij. **B**onorum gloria glori. f. l. **E**t tunc erit mensis plenitudinis. id est plene retributionis. **L**ex mese. id est per mese. id est per defectum quilibet sustinet hic per dominum. **I**sa. vlti. **U**el secundum glo. utraque pars fluminis signat salvatos sub utroque testamento. **U**n moyses adduxit israel usque ad flumen iordanis. **I**osue introduxit in terram promissionis. **U**el hic utraque pars fluminis. id est scripturae veteris et novi est christus. sed in veteri figura. in novo in re. **A**fferes fructus duodecim. id est duodecim patriarchas in veteri. duodecim apostolos in novo. quod per singulos menses reddiderunt fructus. predicando fidei trinitatis per quatuor mundi climata. **D**eces apostoli. christus agnus. sic ipse dies. ipsi horae diei. **J**o. xi. **E**t folia ligni ad sanitatem gentium. **P**ostquam locutus est de esu ligni loquitur de folijs. quia per cibum solent apponi medicinalia. quod ad duo faciunt. scilicet ad sanitatem conservandam et nocivam expulsionem. **D**e primo die. **E**t folia ligni. ad salutem. **D**e secundo statim subdit. **E**t omne maledictum non erit amplius. **N**ec folia sunt precepta christi et doctrina. quod sanat gentes. id est peccatores. **S**ap. xvi. **N**on herba neque malagma sanavit eos. sed sermo tuus domine quod sanat omnia. **E**t hec duo promuniunt contra recidivum.

Item de hoc ligno dicitur Apo. ij. **U**inceti dabo edere de ligno vite quod est in paradiso dei mei. **U**inceti. id est potestatem quod vincit pugnat. et quod pugnat sinit et esurit victoriam pugne. quod est iusticia. **U**n bene promittit tali esus cum dicitur dabo edere. **M**atth. v. **B**ei quod esu. et usque saturabuntur. **U**inceti. id est vel quod ad tempus ut spiritus vincat et perseverat. vel quod ad nunquam vincendo. ut vincat quod vincendum est. scilicet carnem mundum diabolum. **N**ec sunt tria regna quod sancti vicerunt per fidem. **D**eb. xi. **D**abo. id est dicitur habito respectu ad radicem meriti et non ad merita. Radix enim meriti. quod est gratia: gratia a deo perfertur. **U**n psal. **M**isericordia eius perveniet me. **U**el dabo. **I**n hoc notat quod super merita remunerabit. **U**n **D**esura bona et offertur et cetera. **L**uc. vi. **E**t quod dabo. **E**dere de ligno vite. id est satisfieri de iocunda christi dei et hominis visione. quod se fecit lignum. ut esset materia illius ignis. quem venit mittere in terram: volens eam accendi. **L**u. xij. **H**oc est lignum quod percisum est et combustum in morte: in igne passionis. ut in nobis accenderet ignem caritatis. quoniam. f. l. in sole. id est in passionis fervore. **P**osuit tabernaculum suum. id est corpus. **E**t iterum produxit in resurrectione.

Libet XII. Parti. VI. La. XX. et XXI

Ambro.

Job. xiiij. **L**ignū habet spem si p̄cisum fuerit rursum virescit. et rami eius pullu-
lant. **L**ignū I. christus. vt supra Lu. xxiij. Si in viridi lig. rē. **L** habet spem. I. glo-
rie post mortē. **U**el hoc ideo dicit. q. apli habebant spem de eo q. resurgeret post
passionē. sicut ip̄e p̄dixerat. in q. tū spe vacillauerūt postea. **D**oc lignū plātātū fuit
in incarnatōe. vt sup. p̄cisum i. passiōe. **I**sa. liij. Qui abscessus de terra. **V**iruit i. re-
surrectōe. **U**il. Et refozuit caro meal. **E**t rami ei. I. apli et fideles pullulāt. **Q**uia
sicut dixit ambrosi. Resurgēte christo in corpore surrexerūt i. aīa discipuli. **U**il. pul-
lulāt. I. crescentes numero et v̄tute. **U**n. **J**ob. xv. Ego vitis vos palmires. **L** Si se-
nuerit i. terra radit. eius. I. si p̄dicatio et fides a iudeis terrenis sit p̄cepta. **E**t in
pulvere emortu. fuerit tūc. ei. I. corpus inter malos q. sunt pulvis. **A**d odo-
rē aque germiabit. I. glo. q. p. v̄tute dei caro ad vitā rediit. **E**t faciet comā. I. in se ca-
pite aplōs radicādo. **Q**uasi cū p̄mo plantatū est. I. in eoz fide. et m̄lto forti. sine cō-
paratōe. **S**equit in apoca. **Q**uod est in paradiso dei mei. I. in ecclia militāte p. p̄-
sentia corpālē in sacramēto altaris. et p. p̄sentia spūālē. q. de. vbiq. et p. p̄uersatōez
Matth. vlti. Ecce ego vobiscum sum rē. **P**arab. viij. Delicie mee esse cū filiis ho-
minū. **E**t d. ecclia paradisu. q. loc. deliciaz. **U**el in paradiso dei mei. I. in ecclia
trūphante. vbi ip̄e est p. manifestā et aptam visionē et reuelatā faciem.

Ite lignū. de q. iherlm. i. ecclia edificata est vt ciuitas. q. est fundamentū ecclie. put-
dat. est in exēplū paup̄tatis abiectionis et vilitatis. **I**te est paries p. collatōez dono-
rū. **U**n. p̄s. Dedit dona hoīb. **E**st tectū inq̄ntū cōsumat nos et pficit i. bono. i. **P**e-
tri vlti. **I**pe pficiet cōsumabit solidabitq. qd maxime ip̄e faciet i. futuro. et iā facit ci-
bās et potās nos i. carne sua et sanguine suo. **I**deo d. **I**sa. xl. **F**orte lignū i. i. putri-
bile elegit artifex sapiēs. I. christus. i. seipm. quo edificaret sibi domū. I. eccliam.

Maria virgultū **C**apitulū xij.

v **I**rgultum]

Maria virgula **C**apitulū xij.

Virgula. **N**ota q. de natiuitate marie dicit **I**sa. xi. Egrediet virga rē. i. maria
nasce. cū corpe grosso et corpulēto. **S**ed i. assumptōe dicit ascendere sicut vir-
gula. **C**ā. i. cū corpe attenuato et subtiliato p. glificatōem. **D**uo enim sunt i. virgu-
la. cortex exterior. q. sigt carnē. et lignū interi. qd signat aīaz. vt his v̄bis videat
exēplū assumptio ei. cū corpe q. lignū virge cū cortice. **D**e virgula sumi q. sup. li-
bro eodem. iij. particula orti cōclusi.

Maria virga **C**apitulū xij.

Sermo i
natiuita-
te marie
ibemata

Virga. **I**sa. xi. Egrediet virga rē. **N**umeri. xxiij. **C**onsurget virga de israel. **P**sal. **V**irgam v̄tutis tue emitter dñs ex syon.

Maria virga. **Q**uia

Egrediēs a radice habz i. se oīs mūdicie nouitatē. **N**ā sc̄ificata fuit i. vtero. et iō na-
ta est tota sancta. **I**deo natiuitas ei. ortui sideris compa. **N**ūe. xxiij. **D**icit stel-
la rē. **S**ed nos nascimur q. si nubes obscurissima. deformes et obscuri p. originale
peccatū. **O**mnes enī nascimur filij ire. ad **E**phe. ij.

Egrediēs a radice. directe sursum ascēdit. **N**am ex q. nata ē. tota sc̄tā. nō credi. incli-
nata p. pctm̄ vel amorē terrenorū. licet ante cōceptū filij peccare potuerit. **I**ō dicit
Numeri. xxiij. **C**onsurget virga de isrl. q. reli. iij. pri. ij. p̄rogatiua. vij.

De terra modici occupat. in quo notat paup̄tas ip̄ius quā ad exēplū filij p̄legit.
Quere libro. iij. ti. x.

Tenuissimo cortice tecta. **D**oc habuisti sup. eodē. pri. vi. ca. i. **J**. **L**i. iij. ti. x. **E**.
Uel aliter. **F**uit enī q. si cortice tecta p. amorē secrete et solitarie vite. d̄signa p. saram
v̄xorē abrahe. latitatē in tabernaclo. **S**en. xvij. **E**t p. illā v̄ginē sarā q. diē **I**ob.
iij. **N**unq. cū ludētib. misui me rē.

Modico succo ad nutrimentū sui p̄tēta. **I**n h̄ abstinētia ei. **Q**uere ti. d̄ abstinētia ei.
Tremula. timuit enim dñm filialiter et caste. **U**n. puer. i. fi. **D**ulier timēs deū ip̄a
laudabit. **T**imuit enim audiens salutatōem angelicā. **U**n. paulo post dixit ei āge-
lus. **N**e timeas maria rē. **E**t iste timor p̄pauit locū spūsc̄tō. **I**uxta illd̄ **I**sa. vlti.

De arboribus

Sup quē req̄scet sp̄s me⁹ nisi sup hūilē et q̄tū ⁊ tremētē smōes meos. Et ista oīa habebat in se maria. Erat enī hūilis. q̄eta. paup̄cula. et filialit̄ timēs.

Paruula respectu magne arboris. et h̄ p hūilitatē. Un̄ dicūt de ea angeli et pphete **Cañ. viij.** Soror n̄ra paruula ē ⁊c. Propter h̄ etiā dicit̄ ḡgula sumi **Cañ. iij.**

Leuis ⁊ sursum erecta: in q̄ p̄ceptus sp̄aliū. Dis enī res q̄nto mag⁹ terrenis q̄ntitate p̄cipat: tāto ad terrā facili⁹ se incliat. q̄ terra p̄derosissimū elemētū. ⁊ iō amor ter renorū reddit p̄derosū. Quāto h̄o min⁹ tāto facili⁹ se in altū leuat. Amor ei dei appellat̄ ignis: q̄ naturalit̄ rēdit sursum. Sed mūdā⁹ amor velut terren⁹ humor trahit deorsum. Propter hec duo virga n̄ra leuis erat. ⁊ ad ea q̄ sursum sunt se iugit̄ erigebat. Propter h̄ d̄: **Tren. iij.** Leuem⁹ corda n̄ra cū manib⁹ ad deū. i. affectōes mētis cū opib⁹ bonis. Et h̄ ē qd̄ dicit̄ missa. Sursum corda ⁊c. Pōt etiā dici qm̄ le uis erat et sursum erecta p̄ dilectōem dei. qm̄ ignis et sursum naturalit̄ ascēdit. ⁊ sursum suā materiā trahit. sic videre ē i flāma. **Jo d̄ om̄ib⁹ iust⁹.** Leuate capita ve stra. id ē. mentes ad deum.

Ex quo crescere incipit. iugiter crescit: donec veniat ad p̄fectū clementū. Sic et ipsa sp̄ creuit de virtute in v̄tutē. Un̄ eze. xix. **L.** Fruct⁹ ei⁹ ⁊ frōdes creuerūt ex aq̄s ml̄ tis. i. ex mltitūdīe carismatū q̄ designat̄ p aq̄s. Quere sup eodē. pri. vi. c. i. **D.** Tūc etiā fuit p̄fecti cremētū. qm̄ dicta ē gr̄a plena. Tūc etiā qm̄ facta ē m̄ dei manēs vir go. Et hec ei⁹ p̄fectio designat̄ i v̄bis elizabeth **Lu. i.** Stā q̄ credidisti qm̄ p̄ficiē ⁊c. In sua etiā assumptōe creuit vehemētē. qm̄ coronata et facta ē regina padisi. Un̄. **Altit̄ regina dex. ⁊c.** Nunq̄ tū crescere desinet. q̄ ad reuerētā laudē et amo rē. et memoria b̄ficiorū suorū. q̄ sicut d̄: **Ecci. xxxix.** Nō recedet mēoria ei⁹. ⁊ nō men eius req̄retur a generatōe in generatōem.

Pauciora habet folia q̄ arbor p̄cra. s̄z qm̄q̄ maiora ⁊ latiora. qm̄q̄ minora. **Lete re arbores.** ceteri sancti. folia. v̄ba sunt. Sed folia sua. i. v̄ba minora sunt ceterarū arborū folijs p hūilitatē. et maiora alio respectu p sapie p̄funditatē. s̄z paucissimi ad huc intellexerūt ea. Quere li. iij. ri. **xxi.** **A.** de v̄bis ei⁹. Paucissima enī legim⁹ v̄ ba ei⁹ i euāgē. s̄. septē. et breuia q̄ ad platōs. s̄z v̄ba iserutabilia p sentētiositatē. Fuit igit̄ vt dictū ē i vestitu modesta. i. victu parca. discretā i v̄bo. s̄z imēsurabil̄ i crem̄to

Uniformis statura. q̄a nō nodosa. nō i ramis hinc inde diffusa. q̄ iā magis est ar bor q̄ virga. et p hāc v̄niformitatē mox cōcordia designat̄. **Ambro.** Nec ē virga cui nec nod⁹ nec cortex adhesit. Nec nod⁹. i. peccati mortal̄. nec cortex v̄eial̄. Vel hec v̄niformitas fuit i ea p̄positi firmitas. q̄ sicut incepit sic p̄seuerauit. Nō notat̄ p h̄. q̄ l̄ez audisset ab angelo q̄ deberet filiū dei cōcipe. cōstātē tū r̄ndit. virū nō cog s̄co. Ideo designat̄ pannā cui⁹ vultus nō sunt i diuersa mutati. i. **Regū. i.**

Equalis et plana. h̄ p innocētā. Sup illō v̄bū **Aueri. xliij.** Cōsurgat virga d̄ isrl̄. dicit̄ glo. Cui null⁹ frutex pcti adhesit. Si ei sit frutex i virga. iā nō ē virga. s̄z ma gis ramus v̄l arbustula. Et q̄ vult de ramo facere v̄gam: frutices amputat et ra mos ab ea. Sic fecit tota trinitas i maria: qm̄ fuit in vtero sc̄rificata. Propter h̄ d̄ trib⁹ illis quos legim⁹ in vtero sanctificatos. s̄. hieremia. maria. iohē baptista dicit̄ **Ecci. iij.** Frutex peccati eradicabit̄ in illis.

Firma et solida. p animi in bono cōstantiā. nō intus vacua vt stipula. calam⁹. v̄l arū do v̄tero agitata. Nā i p̄posito v̄gitat⁹ quā vouerat solidissime stetit dicēs. **Uiz n̄ coḡsco.** Nec p̄pt̄ aliq̄nā p̄missiōez quā ei faceret angel⁹ vnq̄s timbavit ab eo. Un̄ d̄ ea d̄: **Ecci. xxvi.** Colūne auree sup bases argēteas. ⁊ pedes firmi sup plātas stabi lis mulieris.

Medullosa et humida. Pl⁹ ei habz medulle v̄ga q̄s arbor. et mag⁹ abūdat humore a sumo vsq̄ deorsū fm quālibet sui dimēsiōem. **Jo** dicta ē gr̄a plena excellēt⁹ q̄s oēs sc̄ti q̄ sunt arbores i orto dñi. Sc̄dm̄ inferi⁹ in vtero m̄ris sc̄rificatio. Sc̄dm̄ dñi supi⁹ v̄l filij dei cōceptio v̄l etiā sua assumptio. Sc̄dm̄ q̄si dextrū p̄cept⁹ p̄spi. Sc̄dm̄ q̄si sinist̄ patiētia aduersi. Sc̄dm̄ q̄si posteri⁹ gr̄az actio iā recepti. Sc̄dm̄ q̄si anteri⁹ desiderij vehemēs ampli⁹ recipiēdi. et ist⁹ p̄prium ē humilitat⁹. Humida igit̄ fuit interi⁹ plenitudine carismatū. sed in intimo. hoc ē. in corde me

Maria
v̄ga. q̄z

Ambro.

Liber XII. Parti. VI. Ca. XXI.

dulcissima visceribus pietatis.

Gracilis p totum. **le** i in sumitate gracillima. **Gracilitas** humilitas. **Na** sicut fili⁹ dei forma serui suscepit ea et ex ea. sic et ipsa ex dono filij forma accepit ancille. **Virga** igitur hec p totu⁹ gail. qz ipsa p totu⁹ humilis. **Hoc** assignauim⁹ li. iij. ti. i. p totu⁹ de humilitate eius. **Sz** i sua sumitate fuit humillima. sic virga i suo capite gailima. **Jo** ipsa **Ecce** clij. variare. qd minuit i sumatone. **Et** h⁹ bⁿ apparuit i rnsioe sua ad angelu⁹ ceptum filij dei nuciare. qd fuit sumitas excellencie eius. et tuc appa. uit gailima. **H** e humillima. cu⁹ auditis tatis pconjs rndit. **Ecce** ancilla r⁹.

Flexibilis et semp erecta. **H** e mire flexibil. q ad deu⁹ p obediencia. p humilitate q ad se. **p** compassione q ad pctores. sicut p⁹ i theophilo. **Si** qd obediendo rndit. **Ecce** ancilla dⁿi. qz ancille e obedire. qsi diceret. qd ei placuerit fiat de ancilla sua. **Leui** etia⁹ aura duote ordis vndiqz virga flexit. leui tactu bone opatois ad nos attrahit vt nob⁹ pmuicet fructu⁹ suu⁹. et placabile reddat vngenu⁹ suu⁹. **Et** vnde b⁹ vtiqz et eo q virga referta humore. qd diu gailis e et i virore. in quaciqz pte flexi pt fa cillime. qd no arbor. **Et** maria gailima pfecta humilitate. et iugiter vres ppetua scititate et humore copiosa inenarrabil. i. pietate. fauorabil est ad pctores nras. si iuste fuerint admittendas. et si petierim⁹ i noie vngenu⁹ filij. **Joh. xvi. Usqz** mo no petistis qd in noie meo. **Et** nota q virga florida vl fructifera si deorsu flexit secu⁹ inclinatur flore suu⁹ vl fructu⁹. **Studeas** igit ad terra. i. ad te q terra es amore et seruitio flectere virga ista. et secur⁹ esto qz secus flore suu⁹ pculdubio inclinat. **Sed** ad h⁹ necesse e vt et tu p obediencia flectaris ad bⁿplacitu⁹ vtriusqz. **Flora** etia⁹ in flexibilitate misericordia ad exaudiendas pces miseroru⁹. **Sis** igit et tu flexibil⁹ pietate. si pia maria cu⁹ pio filio ad te volueris inclinare. **Sz** quo mo si flectat pmanet erecta virga ista. vtiqz p iusticia. **Na** ta subtiliter scit miser⁹ impedere misericordia. q nunqz declinat a recto iusticie. **Et** h⁹ pt videri i virga erecta. q qnlibet hinc de flectat semp reuertit ad sua rectitudine. **De q Boeti⁹** loqns de virga dic: q recto spectat tramite celu⁹. **Silz** et maria p pteplatodem dicēs cu⁹ filio. **Prouidebam** dⁿum in conspectu meo semp r⁹.

Boeti⁹

Lenis no aspera. pietate et compassioe. mansuetudine et benignitate. **Quere** de singulis sub titulis suis.

Procera et recta. **Na** libere et sine obstaclo petes alta subtili sublimitate pteplatodis. qz celos attingebat stas i terra. **Sap. xvij. Jo** dz regula sumi. **U** ta ei⁹ q nra pce ritas. est pueras loganimitas i bono. **Rectitudo** vo ei⁹ caritas et nra silz. **Ham** ois alia dilectio cum e et incuruas. **Cuma** qz ad se. reciproca et incuruas ad b⁹ tpalia. **Sz** illa dilectio q boies dirigit ad deu⁹ ppter seipm. et incliat eu⁹ ad primuz ppter deu⁹. recta e ab effectu. **Un** **Ca. i. Recti** diligunt te. sz incuruati alia ad te. **Uel** tam marie q nra rectitudo. fixa i celestibz et eternis intetio. **Fuit** etia⁹ hec qga. i. p go gliosa recta p paupertate. qua exeplo filij pelegit. **De spuali rectitudine** inuenies li bzo. ij. pricula. vi. **H.** **Fuit** etia⁹ recta p intentodem.

Maria virga. Quia

Compassioe ceteraz dimensio suaru valde longa. **Sic** beata virgo p pseuerantia fidei in tpe dⁿice passiois. **Hoc** inuenies li. iij. ti. xv. de fide ipius.

Sine angulis et rotunda. **Rotunditas**. simplicitas. q dz qsi simplex vnitas. i. sine plica. qz i oi plica duplicitas e. et ois angul⁹ duplicitate habz. qz pponit ex alterno co tractu duaz lineaz. **Ist** bⁿ inuenies li. vij. ti. i. **F.** vbi celu⁹ dz orbiculare. **Uel** i rotunditate virge figurat appetit⁹ et desideriu⁹ celestiu⁹. sicut ibidem repies.

Sua pceritate trascedens terre viretia. sic et ipsa terre viucentiu qz viretia. i. angelos et b⁹os dignitate trascedit. **Un** canit d ea. **Ascendete** desup riuos aqz. **Quereli.** iij. pte. ij. xi. puilegio ei⁹. **De** qbz viretibz ppter eoz gliam imarcessibile. et qz p recogitaoes et desideriu⁹ eternoz blade refouet n⁹ spital intuit⁹. sic viridia pfortat ocu los. q. i. intuitus n⁹ choruscant deitatis cadoze retundit. **Ite** de pceritate ei⁹ dicit b⁹is beru. **O** virgo virga sublimis.

Berū.

Quasi mediatrix est interradice sua et fructu suu. **Radix** marie. gen⁹ hu⁹anum. quia

De arboribus

- est de radice velle. **Fructus ei?** iesus christus. q. nisi ipsa mediate non potest a nobis haberi. **Ham** sicut filius ei? mediator est dei et hominum. scilicet inter nos et patrem. sic et ipsa nostra ad filium mediatrice. **Un** dicit ei beatus **Ber.** Tu mihi regis: tu mihi exulis. tu mihi dei: tu mihi hominis. tu mihi rei: tu mihi iudicis. **Cu** ergo sis vtriusque mihi. id est dei per naturam: et hominis per gratiam. discordia non poterit inter filios sustinere. **Si** ergo non audes per te accedere ad christum: accede hac per gratiam mediate. **Ipsa** enim est virga aurea assueri: quod mediate habebat accessus ad eum. **De**se iij. **Jo** dicit aduocata nostra. **Propter** hoc dicit iustus **Can.** vij. **Ascend** in palmam et apprehendam fructus eius. **Accedit** ad palmam quod fide per dilectionem operante propinquat ad mariam. **Sed** quasi ascendit in palmam: quod quocumque per perficit in amore et seruitutem ei. **Fructus** vero palme: palma colligit mediate: quod per caritatem misericordiam a filio ei? veniam impetrat gratiam et salutem. **De** ipsa substantia sua: non de semine coniunctione recipit flores et fructus suos. **Un** **Ber.** i. dicit de ligno paradisi. **Cui** semine in semetipso sit super terram. ut super exposuimus de ligno per principium capituli. **Bonifacio** tamen rosis et plumis: virga secundat. et calore solis fructus illi? maturat. **Plumia** filii? dei. **Un**. **Descendit** sicut plumia in vellus. **Ros** spiritus sanctus. **Un** **Isa.** xlv. **Rorate** celi desuper. de quod dicit percipisse. de quod. id est. cui? misterio. ut illud de materiale non sit: sed formale. **Quia** sic dicit ambrosius. **Hoc** ex virili semine sed mystico spiramine verbum dei factum caro: fructusque veteris floruit. **Jo** dicit ei **Lu.** i. **Spiritus** sanctus superueniet in te. id est. super id quod dicitur perueniet. ut non tamen sit in mente. sed operetur in carne. **Jo** etiam super dixerat ei angelus. **Eccce** concipies in utero. id est. ex utero. scilicet ex causa intrinseca sine admixtione extrinsece. **Alie** namque mulieres ab extrinseco recipiunt vnum concipiunt. tamen neque. **Vel** per plumam et rosem intellige spiritum sanctum. **Un** dicit **Eze.** xxxij. **Plumie** benedictionis erunt. et dabit lignum agri fructus suos. **Quere** li. vij. ti. i. **Calor** solis quod fructus? maturat: caritas dei patris. quod sic dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret. **Job.** iij. **hominem** factum per mundum. **Eccce** quod tota trinitas: cui? opera inseparabilia: operata est virgo non stre gloriosum conceptum.
- Florem** suum portat sine guamie. **Tu** quia flos leuis. **Tum** quia vnicus. **Jo** propheta volens inuere quod fuit sine guamie guida. **Flos** inquit de radice ei? ascendit. **I** nec dixit flores. **Ber.** beatus. **Quia** iugum domini leue guidari potuit maria: non guari. **Quere** de his lib. iij. pre. ij. tercio privilegio eius.
- Fructus** suum producit sine sui dissipatioe. **Et** ex hoc sumitur argumentum quod filium peperit sine dolore. id est. sine naturalium lesione. **Quere** li. iij. pre. ij. quarto privilegio ei?. **Decigit** tria quod pertinent ad conceptum: portationem et partum virginis: plena fide debemus venerari. cetera omnia in quantum possumus imitari.
- Fructus** etiam ipse quodammodo perfectior: dulcior. et sapidior vel delectatior quam arboris magne. **Sic** fructus marie plenitudo omnium bonorum. cui? gustus? dulcis super mel et fauam. cui? sapor est affluentia omnium deliciarum. **Fructus** enim ei? plene sufficiens fuit ad mundi redemptionem. et ad electorum eternam refectionem. **Sed** cum ceteri sancti multo minores maria: designent per arbores excellentissimas. cedros videlicet cyprissos. oliuas. et ceteras huiusmodi. quod maria precellens omnibus: tam propheta figurat per virgam sicut assignat est: vtriusque ratione humilitatis. **Sciebat** ei? per inspiratores diuina: quod nouissimi premerentur. **Mat.** xx. **Un** et ei peruenientissime per adaptari illud quod dicit **Piero.** de beata paula. **Prima** fuit inter omnes: ut omnium maior esset. **Quapropter** amplius se deiecit: tanto magis subleuatur a christo. **Beatus** **Ber.** **Iure** nouissima facta est prima: que prima omnium nouissima se faciebat. **Ad** quod innuendum a beato **Luca** **Actu** i. loco nouissimo nominat.
- Ite** alia ratio. sicut dicit **Petrus** madorator. quia sepe solet virga de silua sumi: ubi sunt arbores siluaticae: quod preferunt fructus? acerbos: agrestes et inspidos. et in ortu transplantari: ut in ei? trunco surculi? bone arboris inserat. quod preferat fructus? iocundos et suaves. **Sic** beata virgo de silua gentilium assumpta. id est. de radice raab hiericonitine. et ruth moabitidis. transplantata est in ortu domini. ut optine surculi? arboris israeleretur in ea. **Abraham** in figura trinitatis et vni? deitatis tres angelos vidit. **Unitas** arbor bona. **Tres** persone velut tres surculi: quod vni? inserti? est trunco virge nostre: ut fructus? faceret dulces et iocundos ad edendum. **Et** quod prius erat vira: fieret lignum vite et emanuel. id est. nobiscum deus. **De** hac insertione quere super li. eodem. per. i. c. iij.

So. cclxix.

Æ 3

Liber XII. Part. VI. Ca. XXI.

Hec etiā vga nata ē i deſto indee. ſz trāſplārata p fidem i ortū deliciaz. ſ. eccleſiaz. vbi ſunt roſe martyrū. viole pfeſſoz. ⁊ lilia vginū. ⁊ ibi fructificanr fructū vite: pulcrū viſu. ſuaue odoratu. dulce guſtu. q̄ q̄ digne guſtauerit: morte n̄ videbit in eternum. **I**te alia rarō. qz pua. ſ. extreme lfe mutatōe de virga fit vgo. **I**n ipa ſiqdē voce: parū diſtāt virga et vgo. ſ. nō niſi p lraz. o. quā ad lram formab de virga: ſi virge termi nū pūngāt. i. duo capita virge. **I**m⁹ termin⁹ hui⁹ vge. vgitas ē. **S**upm⁹. v. l. xpi pceptio. v. l. marī aſſumptio. Quociqz enī modo pūngas hui⁹ vge imū terminuſ ſupmo. inuenies vgo. qz vgo ſcificata eſt. vgo nata. virgo pcepit. vgo pepit. vir go ante partū. virgo i partu. et poſt partū. et virgo aſſumpta eſt in celū.

Ite nota qz parua ē dñtia inter hec duo noīa virga et virgo. et fere idēitras hoz du ozū noīm. ppter idēitratē ſignificati p ea in qbz diſtāt. ſ. o ⁊ a. **U**n dñs Apo. i. Ego ſum alpha et o. pncipiū et ſiniſ. Et ſic due iſte lfe pfectiue ſunt hoz. duoz noīm. ſic fili⁹ dei q̄ ē alpha et o. p incarnatōem ſuā maxime pfecti maria. q̄ ē vga et vgo. **U**n dictū ē ei Lu. i. **B**ea q̄ credidiſti qm̄ pſcient rē. Et notādū ē de abūdāti q̄ ſi li⁹ dei appellat ſe alpha et o. Quasi dicar. **D**ia pſco. oīm ſciam habeo. **C**ōpar au tē ſe lſis. q̄a ipē ē illa ſapia q̄ ſe lſatos facit. **N**ā ipē eſt vbu⁹ dei et dei ſapia. **C**ōpa rat ſe alpha. q̄d iterprat petere. vt doceat qz ab ipo petēda ē ſapia. ſicut dī Jaco. i. **C**ompar ſe vocalibz. qz ad ſ venit vt nos vocaret ad regnū. **I**te q̄a ipē ē ille liber. i. q̄ mure v. l. ſiqdē nō ſunt lfe. **I**te p duo marie vocat nos. ſ. p cōſideratōem pncipiū noſtri. et p memoriā ſiniſ nſi. **I**te ſe ppar illis lſis: q̄ extreme ſunt et ſinales. **I**tem grecis lſis et nō hebreis. q̄a ad lram ſapia icepit a grecis. **I**te vt doceat nos. qz nō ſolū theologica. ſz etiā ſapia pphica a dño deo ē. **E**ſt ad hec notādū: qz hec lra a tri angulari ē. hec lra o. rotūda. Et hec lra a ſignificat fidē triplicatā. ſ. de tribz pſoniſ in vnitatē ſube. ſic a. vna eſt lra. ſz tñ triangulari. **U**n etiā iſti tres anguli ſignificāt fidē ſacramētoz. teſtamētoz. articloz. **H**ec v. l. o. q̄ rotūda ē et circulari. ſignifi cat pfectōem. **Q**uid ē v. l. virga. vel virga virgo. niſi brā vgo pfecta i fidē. Et nota qz q̄a magna res nō pſ ſufficiēter pbari p vnū teſtē. et brā vgo deſcēdit nō ſolū de ſina goga. q̄ ſi ḡt iudeā. ſz etiā de gētilitatē p raab hiericontinā. et ruſ moabitidē. **I**n b noīe duplici. virga virgo. a. ſumit a balaam gētili: q̄ pphetādo dixit inter cetera **A**ūe. xxiij. **C**ōſurget vga de iſrl et cōfringet oēs duces moab. **S**ed. o. ſumit ab yſala iudeo dicente **I**ſa. vij. **E**cce virgo cōcipiet rē.

Item notandū. qz cū ppheta poſuerit virgā ſimpliciter et ſine adiuncto: volēs p virgam intelligi beatam virginē. ⁊ dixerit **L**egredietur vga. ſine aliquo adiuncto. perfe ctā vga voluit intelligere. **C**ōſuetudo ē ſcripture ſacre. qz qñs facit metaphorā: de qlibet pfecto ad aliq̄d irrōnale v. l. ad rē inaiatā. ſi res illa enūciat i generali noīe in telligēda ē res pfectiſſima i ſuo genere. **U**erbi grā. **N**ō oīa lilia: nec oēs roſe ſunt eiūſdē pulcritudinē vel odorū. iō cū dī: **L**icut liliū iter ſpinas. v. l. **L**q̄ſi roſa plārata in hierico. **E**t hmoi. intelligēdū eſt de pulcerrimo lilio. ⁊ de roſa ſūme pulcritudinē. **I**te notandū qz ſp in metaphora de impſectiſ apponit aliqd qd bonū iminuat: v. l. ma lū inſinuet. vt cū dī: **I**ſa. lvi. **C**aneſ muti nō valēt latrare. **U**el colūba ſeducta **O**ſee. vij. et hmoi. **E**rgo cū dī: **L**egrediet virga rē. **N**ō debet intelligi de vga cur ua: vel aſpera: vel rugoſa: v. l. arida: et hmoi ſz de viridi plana: rotūda. et huiuſmodi. q̄ pperates i ſe habeat ſup⁹ aſſignatōe.

Hec eſt vna de virginibz. quas iacob. id ē. de⁹ pater **B**en. xxx. ſcorticaui. ſ. a cortice ori ginali. et tūc apparuit cādidiffima. qz puriſſima. **H**oc habuiſti ſup. c. xviij. **A**. de ar bore nabuchodonofor. **A**lie due q̄ decoricate fuerūt. ſūt hieremias et iohes bapti ſta. **I**deo dictū eſt **T**reno. i. **E**greſſus eſt a ſilia ſyon oīs decor ei⁹. ſ. a brā anna. vt ſup. c. xviij. **D**. de ligno.

Joseph⁹ **H**ec ē virga. ſup cuiuſ ſūmitatē iacob moriēs deum dī adoraffe. **Q**uerſus ad lectuli cap. **B**en. xlvij. **N**ota qz in textu bibliē nō legit illō. ſz ioseph⁹ et mār i hiſtoriis dicunt. qz ſup virgā. et ſuit hec vga ſm q̄ſdā ſceptū ioseph. nō qz iacob adorauerit ſceptū ioseph. ſz forte tenebat ſceptū dū iuraret ei ioseph. ⁊ potuit eſſe qz innixus ſcepto adorauerit deum.

Christus
pparatur
lſis

Nota mo
duz loqn
di ſacre
ſcripture

Nota

Joseph⁹

De arboribus

Hec est virga moysi. per quam fecit signa in egipto. et ad quā in omni necessitate recurrebat. quia christus per mariā mirabilia fecit in mundo.

Hec ē virga pastoralis. quā moyses gregē suū minauit ad interiora deserti. quā sicut oues regente virga minant. sic exēplo marie corrigūt mores fidelium. et quā quidā ordine opo-
nunt. **P**ropter hoc orat dñm micheas i fine. **D**ñe de⁹ nŕ pasce pplm tuū i ōga tua
rē. **I**te **E**ro. iij. dicit dñs moysi. **Q**uid ē qd tenes in manu tua. **R**ndit moyses.
Virga. **I**n h notat. qd hec ōga teneri debz i manu p silitudinē opez. nō i ore iñi
p inuocatōes z laudē. xl i corde p fidē q sine opibz mortua ē. **S**ed. **E**t dicit dñs
moysi. **P**roice illā in terrā. **P**roiecit et ōga ē in colubz ita vt sugeret moyses. **D**i-
xitqz de⁹. **E**xtēde manū tuā et apphēde caudam eius. **E**xtēdit z tenuit verlaqz
est in virgam.]

Ite de hac ōga pcepit dñs moysi **E**ro. iij. **V**irgā istā sume i manu tua i q facit⁹
es signa. **E**t paulo post legif. q portabat rediēs i egiptū ōgā dei i manu sua. **H**ec
igit virga versa in colubrū: dracones egiptioz deuorauit. **E**ro. vij. **Q**uia cū ma-
ria christū induit carne. q silis erat peccatrici. hereses qbz impij egipto. i. mundo il-
ludēbāt. cū frute sue plis. cū exēplo sue scitatis deleuit. **Q**d impletū ē qñ ipa cum
filio ingrediēte egiptū: oīa idola corruerūt. sicut pdixerat **I**sa. xix. **U**el aliter. **B**e-
ata virgo. ore apto ad filiū exorādū: deuorat z anibilat serpētes. i. astutias demonū
et tēptatōnū: aīas venenātes. **U**n dictū ē serpēti **B**en iij. **I**pa pteret caput tuū
Uel etiā tūc deuorat serpētes. i. astutias demonū tēptatū. qñ facit cū tēptatōe p-
uētū. **I**ntra illō ps. **O**is sapia eoz deuorata ē. **E**t hic notandū qd hec ōga quāqz
dicif virga moysi quāqz ōga aaron vt i h loco. **U**n qdam dicunt q alia fuit virga
moysi. alia virga aaron. **S**ed petr⁹ māducator dicit: q veri⁹ credit q eadē ōga su-
it vtriusqz.

Petr⁹ mā-
ducator

Item hac virga percussit moyses aquā fluminis corā pharaone et seruīs ei⁹. et versa ē
aqua in sanguinē. et pīscēs q erant in flumine mortui sunt. **E**ro. vij. **S**imilitēz
z maria pībīs suis meritis z exēplis: cōuersis peccatoribz: et maxime dilectoribus
suis: mundanas et carnales delectatōes q cito pterfluūt vt aqua: cōuertit in abo-
minatōnē et amaritudinē quasi in sanguinē: quē nemo pōt bibere. et sic moriunt pī-
scēs flumiales. i. vane curiositates

Ite hac ōga extēsa percussit aaron puluerē terre **E**ro. vij. et facti sunt cinīses in hoīb⁹
et iumentis. z oīs puluis terre vsus est in cinīses p totā terram.

Item hac virga extēsa in celū a moyse **E**ro. ix. dedit dñs tonitrua z grandinē ac
discurrētia fulgura super terram egipti rē. **I**n q innuit q virga hec incutit timorē
rem qbusdam superbis. qui deū nō timent nisi qñ tonat et fulgurat. z eos exter-
ret dans grām cogitādi mala sua. quod pīpue fit qñ cōsiderant qz graniter ipa pu-
nira sit in filio: licet nunqz peccauerit. **U**n et symeon ei pdixerat. **Q**uā ipi⁹ animā
pīrāsibit gladi⁹. **N**am si in viridi ligno fiunt hmoi. in arido qd fiet. **L**uc. xxiij.

Item hac virga extēsa super terrā egipti **E**ro. x. ventus viens leuauit locustas. que
deuorauerūt omnē herbā terre. et omnia poma arborū. et nihil viride reliquerunt.
Per hmoi virozē designant dotes: et corporū pulcritudo. que cito transeunt. qā
forma bonū fragile est. et sepe a locustis supbie siue luxurie deuorantur. **S**ed bea-
ta virgo dans gratiā cogitādi. q fallat gratia et vana est pulcritudo. **P**rouer. i. si.
et q omnis viroz exterior citius marcescit. et q fructus bonozū operū a vana glo-
ria facile deuorant. inuat multos vt hec omnia paruipēdant. **D**e sunt locuste que
habent sup se regem angelū abyssi. **A**poca. ix.

Item filijs israel recedentibus ab egipto. **E**ro. xiiij. et artatis hinc a mari: hinc a
montibus. hinc a pharaone. **A**b ante siquidē erat mare: quod non poterat trās-
uadari. a latere montes excelsi. qui nō poterāt transmeari. a posteriori pharao ar-
matus cū electis: et armatis vniuersis pīcipib⁹ suis. qui non poterant declinari. et p
pleris et desperantibus posse euadere: extēsa est virga sup mare. ad cui⁹ eluatōes
diuisum est illud mare. et p ipm sicut p aridā statim facta est via.

fo. cclxx.

4

Liber XII. Particula. VI. Ca. XXI

Undus
mare ru-
brum

Moraliter. **D**are rubz: mūd⁹ sanguinolēt⁹ vicij et pctis. **D**otes. difficiles erūne et miserie hui⁹ mūdi. q̄ mltos n̄ sinūt pñiaz aggredi. **P**harao pñcep et egiptij. diabolus. pñates aeree et hoies mali. **S**ed ab oibz p adiutorijū h̄ge n̄re sperātes i cā facile possum⁹ liberari. **E**t ppe h̄ exēplo moyfi i oi necessitate recurrēdū est et refugendū ad eā. **I**tem moraliter. **P**er mare rubz. designat vera pñitio et amara. et recogitatio pcedentiū pctōz. q̄ sanguines appellant. ibi. **L**ibera me de sanguibz de⁹ rē. **E**t d̄z h̄ mare diuidi: vt amaricemur p pñissis et omissis. p carnalibz et spūa libz pctis. p substantia et circūstātijs pctōz. **U**el diuisio maris. ē p grām virge n̄re. diminutio tēpōis. qd̄ sit qm̄ p adiutorijū ipi⁹ interdicat flāma ignis. **S**z nō sufficit vt pctā vl demones q̄ sunt egiptij submergāt p pñitōez. nisi etiā eosdē ad lit⁹ eiecerit p cōfessiōez. **U**n̄ ibidē seq̄r Lq̄ filij isrl̄ viderūt egiptios mortuos sup lit⁹ maris rē. **I**sti enī egiptij pus submersi i amaritudie pñitōis. oīno moriūt eieci q̄si ad litus virtute cōfessiōis.

Decē h̄ga moyfi: q̄ pcutit petra. **E**rod. xviij. et **N**ūeri. xx. **E**t fluxerūt aq̄ ita vt biberet ppl̄s et iumēta. **P**etra christ⁹. i. **C**hoz. x. **P**etra aut erat christ⁹. **D**uricia hui⁹ petre. rigor sine seueritas iusticie diuine. **I**pe aut nūq̄ ita seuer⁹ aut dur⁹ ē erga peccatores. q̄n effundat aq̄s grāz vl indulgētie. si hec virga ipm̄ tetigerit pia orōne. **P**ropter h̄ d̄z **N**ūeri. xx. **L**o. cū moyfes eleuassz manū. pcutiēs h̄ga bis silicem. egressē sunt aq̄ largissime. i. copiosa fluēta misericordie. **L**ira vt biberet ppl̄s. i. rati onabiles. **L**et iumēta. i. iumētini et brutales. **S**ed hec petra christ⁹ videlicet. ab hac virga q̄si bis tāgīt. cū pmit⁹ puritas h̄ginal. et scōo dignitas maternal: ipi i pñibz a n̄re representat. **E**t ppe h̄ dicit ei fili⁹ **C**an. iij. **U**ulnerasti cor meū soror mea spōsa. vulnerasti cor meū. **E**t hec duplex vulneratio. ē istius petre gemia pcutio. **U**el q̄si gemia pcutio. sunt orō ad pñem. et ad filiū iussio. **U**n̄ dicim⁹ m̄ri. **O**ra pñez. i. benatū. **E**t nota q̄ christ⁹ bñ dicit silex a silēdo. **N**ō enī silex. licz bñ videat ma la n̄ra. sz in eternū nō silebit. sicut dicit ps. **U**n̄ dicit **I**sa. xviij. **E**go q̄scā et cōsuderabo i loco meo. i. in misericordia et pace. q̄a in his fact⁹ est loc⁹ ei⁹. **S**icut meridiana lux clara ē rē. **E**odē. xliij. **T**acui sp̄ filij patēs sui. sic parturiēs loq̄r.

Petr⁹ mā
ducator

Aliter. **S**icut dicit **P**etr⁹ māducator. petra ista. signat duriciā cordis hūani. qd̄ q̄si i flexibile est. et maxime ad obediēdū ppter q̄ndā q̄si libertatē ingentā hūano anio. vt pesse velit. nō subesse. **S**ed hac duriciā h̄ga ista exēplo suo pcutit. cū diuine ro lūtatiā facile obediuit rñdens. **E**cce an. dñi rē. cui⁹ pñiū ē obedire. **Aliter.** **T**ūc hūani cordis duriciā virga ista pcutit. cū pctōz indurat⁹ respectu grē misericordie ab ea tāgīt. vt ab ipso fluāt riui lacrimaz. **Aliter.** **P**er hac virgā interrupt dñs petra. i. hūani cordis duriciā. **L**in heremo. i. in pctōre infructuoso. pleno feris. i. mon stris pctōz. q̄ duriciā iterrupta ladaquat pctōres. i. reficit aq̄s lacrimaz. q̄ puo cant aq̄s grāz. **U**n̄ dicit penitēs. **L** Potū meū cū fletu miscēbā. **U**elut i abyssu mlt⁹ ra. q̄si di. **D**ultū habēt vnde flere debēt. **D**iere. xviij. **P**raui ē cor hois rē.

Item notandū q̄ septē speciales vtilitates facit virga. et de septē virgis specialiorē facit scriptura mentionē.

Septem
vtilitates
virge

- De prima legit **D**iere. i. que dici potest virga hieremie.
- De secunda ionathe. i. **R**egū. xiiij.
- De tertia moyfi. **E**rod. iij.
- De quarta assueri. **N**umeri. iij. v. et. xv.
- De quinta aaron. **N**umeri. xviij.
- De alijs duabus **Z**acha. eiusdem. xi.

Septem
spēales ef
fect⁹ ma
rie

In his septē notant septē speciales effect⁹ et viles q̄ repiūt i h̄gic. et pñt h̄ mō notari. **P**rima dicitur virga vigilans siue vigiliariū. fm̄ duplicem lram. **V**irga vigilans. id ē. ad vigilias excitans. est beata virgo. **S**iquidem cum virga solent excitari clerici somnolenti ad eundū ad scolas. vel in ipis scolis dormitantes. **U**nde **P**arabolaz. xxiij. **S**tillicidia colligata est in corde pueri. id est. in corde puerili. **L**et virga discipline fugabit eam. **U**idens enim deus infantile esse torum gen⁹ humanū. et q̄ moram faciente sponso. dormitauerūt omnes et dormierunt. vt d̄r

De arboribus

5088

Dat. rrv. Dormitāt enī frēqnter peccātes et resurgētes. dormiūt pctā pīnuātes. obdormiūt obstinati et in pctis moriētes. **U**idēs inq̄m h de? misit nob virgā vi-
gilāre. i. brām vginē. vt p̄cibz suis meritis et exēplis: excitaret nos a somno pcti. qd
sepe fit meditādo de ea. ipam orādo. amādo. et ei fūiedo. **N**ull? enī p̄alicui? sancti
meriti excitabit nisi p̄ eā excitet. **I**pa enī illis q̄s diligit. vga ē discipline. h ē enī
gilatōis. pcurās nobis q̄nqz p filiū: disciplinā p̄sentū flagellozū: ne ppetua icurra-
mus. **U**n **Sap. r.** Certamē forte dedit illi vt viceret zc. **Q**uere li. ij. pri. i. cā. xxxvi.
Et nota q̄ postq̄s dixit hieremias **L**vidisse virgā vigilāre. statim subdit **L**videre
se ollam succēsam ab aqlone. q̄a qui nō euigilauerit ad hanc virgā. casur? ē in ollā
succēsam. videlicet in gehennam.

**Maria
mellita**

Secūda ē vga ionathe. in cui? sūmitate gustauit mel. z illuminati sunt oculi ei?. i. **R**egū
xiii. **P**ostq̄s enī euigilauerit q̄s. necesse ē illi oculos apire vt lumē recipiat. **J**ona-
thas itēp̄at donū colūbe: q̄ habz gemitū p cātu. z est penitēs ex dono spūscī p
pctis ingemiscēs. **V**irga mellea. vgo maria: mellita pietate: caritate: benignitate.
Apponas q̄ sepi? ori tuo virgā istā. ipam orādo: laudādo: bñdicēdo: p̄fīdēdo: eius
magnalia p̄dicādo. z illō sepius recitādo. **O** clemēs. **O** pia. **O** dulc? maria. **E**t
sic q̄nqz sentire poteris melleā ei? dulcedinē. z illuminabūt oculi tui interiores. i. intel-
lect? ad p̄gscendū. affectus ad diligendū m̄rem et filiū suū. **S**ed nota q̄ i sūmitate
virge gustauit ionathas illd mel. qz matutinis z p̄pletorio: que sunt q̄si duo extrēa
seruitia q̄ impēdunt m̄ri et filio i die naturali. frēqnti? q̄ri solet z īueniri deuotio.
Si igit? desideras scia illustrari ab illuminatōe. i. brā vginē. pus surgēdū est a somno
peccati. intra illd **Eph. v. L** Surge q̄ dormis. i. euigila **L**et erurge a mortuis. i. a
peccat? **L**z illuminabit te ch̄ist? **I**p̄cibz matris sue. **A**lter. **L** Fau? mellis **L**ch̄ristus.
in q̄ est cera hūanitatis et mel diuinitatis. quē si hui? vge sūmitas tetigerit. qd fit q̄si
glōsa virgo iubet natū et exorat p̄rem. **O** enī facta ē mater dei: sūma dignitas z
sūmitas est huius virge: tetigerit ipm in quā interpellādo p te. statim a ch̄isto i vir-
gā. et a vga ad te melliflua suauitas distillabit: et illuminabūt oculi tui. i. intellect? e
affect? vt ipam cognoscas et diligas. **I**deo dicif. **L** Gustate et videte qm suauis ē
dominus. i. i. filius. et domina. i. mater.

**Ch̄ist?
fau? mell?**

Tercia virga moysi. **P**ost euigilatōez et illuminatōez: necesse ē a sordib? emūdari. z
ad h̄ necessaria est virga moysi. q̄ t̄agit petrā. i. cordis duriciā. vt fluāt lacrimae ad la-
uandū crīmīnū maclas. **N**oc habuisti paulo sup̄ k.

Quarta est virga aurea assueri. de q̄ **H**ester. iij. dicit ipa hester. **L** **O**ēs serui regis: et
cūctēq̄ sub ditōe eius sunt nozūt puicie. q̄ siue vir siue m̄lier nō vocatus interius
atriū regis intrauerit. absqz cūctatōe statim interficiat. nisi forte rex aureā virgam
ad eum tēderit. p ligno clemētie. atqz ita possit viuere. **E**t hec est respōsio hester
ad mardocheū. **A**ssuer? significat ch̄istū. qz assuer? itēp̄at beatitudo. et ad xpm
igredi et ipm videre b̄tudo ē. **V**irga aurea. i. cui? p̄ductu ad ch̄istū igredimur. z
mediāte q̄ videt. vgo maria ē. q̄ nō d̄ fuisse deaurata q̄si p exteriorē apparētiā. sed
aurea p verā p̄tutū existentia. **E**st enī q̄ neq̄ter se hūiliat. **E**ccl. xix. **S**z ipa fuit hūi-
lis int? z extra. **S**ic z de alijs p̄tutibz. q̄ signf i auro. **E**t fabricata ē hec virga ma-
nu celestis sapie q̄si de triplici auro. **D**e auro offir. de q̄ legif. iij. **R**egū. r. **D**e auro
arabie. de quo in ps. **D**e auro euilath. de q̄ legif **Señ. ij.** **O**ffir itēp̄at īfirmītas
vl herbosa. z ē vgitas vīres i carne īfirma. q̄a vīgitas d̄ q̄si viroz genit?. **S**z ei?
vgitas fuit aurea. i. solida sic auz. a cui? p̄posito nlla t̄itubauit p̄missiōe angelica.
sz p̄stāter r̄ndit. **Q**m virū n̄ p̄gco. **A**uro arabie. **A**rabia itēp̄at hūil? vl occidētā
hūilitas. q̄ maxie nascit ex p̄sideratōe sui occasus. **M**arie siq̄ dē z ei? filio datū ē a
magis: de auro arabie ad l̄raz. qz tal? hūilitas valde placet z filio et matri. **A**uro euil-
ath: caritas est. qz euilath itēp̄at parturiēs. et desiḡt caritatē. a q̄ bona cūcta p̄ce-
dant velut filij a matre parturiēte. **E**t dicif aurū terre euilath esse aurū optimum
Sēñ. ij quia glōsa virgo p̄cipuā habuit caritatē. **E**st igit? aurū offir bonū. aurum
arabie melius. sed aurū euilath optimū.

Hec tria. s. vīgitatē. hūilitatē z caritatē d̄z h̄re hester. i. fidel? ania a mūdi aspectibz se **N**
Fo. cclxxi.

*In h̄p̄s. i. i. i. g. h. i.
p̄h̄ affectione. i. i. i.*

Liber XII. Particula. VI. Ca. XXI.

Aia volēs
etorare
christum

gregata. q: hester interpretat abscondita. q vult ingredi ad vey assuey exoradū. Sed
exēpio illi? hester p? ieiunādū ē illi a triplici cupia mala: qsi triby dieb. s. corde a
mal cogitatōib. ore a pūis locutōib. manu a pūis opib. Et h ieiunū d: tridua/
nū. q: sic fēpit aia illustratōes pūitū q dies sunt. Un ibide seqt in tertu capli qn
ti. Q die tercio iduta ē hester regalib vestimēt. i. ornatu pūitū. v. fide spe et ca
ritate. q sunt vestes regie. sicut dicit ibi glo. Let p hūc modum retrāctari sniam ipe
trauit moris datā p iudeos. i. pē pīrētes. Et sic recōciliat? est ppl's iudeoy mor
ti destinatus mediāte vga aurea. et host' eoy aman. i. diabol? Lsuspēsus et interfe
ctus. Que. s. recōciliatio desigra ē p h qd ibi legif. Qd cū vidisset assuer? hester re
ginā stantē: placuit ocul' ei? extēditq: p eā vīrgā aureā quā tenebat manu. q acce
des osculata ē sūmitatē virge ei?. [Virga aurea] hgo maria l' hester l' fidel' aia. l' sū
miras virge auree. l' excellētissima dignitas marie: et h q sacra ē mater dei. Pāc sū
mitatē deosculat q s q de tāto pūilegio marie pūtulat. Et q s q sibi pēauer ne per
ipm mī miscōdie offēdat. Aut si ipaz forte qquo mō offēderit: saragit quō ei recō
ciliet. Osculū enī signū ē dilectōis: et q pūgrulatio. signū ē etiā recōciliatōis et pac
Doc igit exēpio euidentē oñdit. q null? ad illam beatitudinē q christ? ē: pualet in
trare nisi sit in cōductu huius virge.

Item maria virga

Maria
virga

Aurea angel' et beatis. q reginā vident in decore suo
— Ligna hoib mūdānis: qb attulit fructū vite. qā lignoz est ferre fructum.
— Ferrea malignis hominib et ipis demonib: qz p eam infringunt capita iniquz. Un
in ps. dicit christo. In vga ferrea tāq vas signū pfringes eos.
Quia ē virga aaron. q ad dirimendā pētōem: quā qdā mouebāt p moysen et aaron. R
frōduir: floruit: et fructū fecit. Virga aaron. virgo maria. h? vge frōdes. boni mo
res. flores: virtutes. fruct? bone opatōes. Si qdem hec virga pepit amigdala. q sū
cib infirmātū. qā pietat' opa christo q dicit. L Infirmata ē in pauprate p? mea. l
de ppa suba exhibuit. nec cessat vnq mēbr' ei? hmōi opa mificorditer exhibere.
Aliter L Virga aaron. l' brā hgo. q instar illi? virge aride sine humore viril' semis per
perit amigdalū. i. genuit christū. Que. s. vga floruit p sentiendo. fronduit gignēdo.
fructificauit pariēdo. In amigdalo tria. Corter fragil' et qsi larual' et dformis: hu
manitas. cui in passiōe n fuit species neq decor. s. tūc reputat? ē vt leprosus. Isa.
liij. Testa dura: deitaz soliditas. Fucle? dulc? cib infirmoz. i. pē penitētū dicētū
cū ppha hieremia. xviij. Sanā me dñe et sanabor. Sz plenā resectio angeloz q fru
unt. Et hic nucleus homines pascit in sacramento altaris.
Aliter L Virga aaron. hgo maria. circa quā vīrgā. magna magni notat figura sacra
mēti. Fuit ei hec vga aaron sūmi sacerdot'. et fm Isa. xi. d: vga yesse. a q imedia
te ortū habuit triby regia. qz yesse fuit pater dauid. ad pfigurādū q maria erat illū
paritura q ē rex et sacerdos. Un cū dicit ps. qsi loqns xpo. vīrgā pūit' tue emit
ter dñs ex syon. paulo post subiūcit. Tu es sacerdos ieternū zc. De hac virga dic
Aug? i qdā fmōe de incarnatiōe. Virga hec pūlit qd añ nō habuit. nō radicata
plātatiōe. nō defossa sarculo. nō aiata succo. nō secūdata seminario. Et cū illis deesset
vniuersa iura nature: pūlit virga qd nec semie suggere potuit nec radice zc. Et h
dicit ptra iudeū ārentē quō virgo pepit. Pepit autē hec vga sup naturā. et p natu
rā. i. p solitū cursum nature. et nō simpliciter p naturā. qā sicut dicunt qdā magni
theologi. et bñ. Nihil natural' ē nature qz obedire ordiatōi creatoris sui. Un Isi.
li. xi. et himo. c. iij. vbi differit de portētis. Nō sunt p naturā: q diuina volūtatē fiūt.
cū volūtas creator? p dicit cuiusq rei natura sit. Aug? xvi. ptra faustū. id ē cuilibz
rei naturale qd ille fecerit a q ē ois mod? numer? et ordo nature. Un et legif Apo.
iij. Tu creasti oia. et p pē volūtatē tuā erāt et creata sunt. Pepit inqm amigdala v
nucēs: sic dic alia trāstatio. p q vīcz amigdala v' nucēs. s. gñt mltroz iustoz milia.
q s ad vite nouitatē suo qrtidie puerit exēplo. Vel p nucē aut amigdalū: christ? in
cui? psona triplex sba. Corter amar? caro q passa ē amaritudies passiōis. Fucle?
dulc? aia i q fuit dulcedo fruitōis. nā fuit simul i vnū viator et pphētor. Un dicit.

Aug? in
sermōe

Isidor?

Aug?

Christus
amigdalū

De arboribus

Pronidebā dūm in p̄spectu meo sp. In testa diuitas virgīs vnica. in q̄ fortitudo ī supabil que abscondita fuit in passiōe. **Abac. iij.** Propter h̄ igit appellat **Isa. xi.** hāc virginem virgam. vt nos trāsmittat ad hanc figurā.

Sexta virga et septima habent **Zacha. xi.** vbi ip̄e dicit. **Assumpsi** mihi duas virgas. vnā vocaui decorē. et aliā funiculū. et paui gregē. Et paulo post. **Et tuli** virgam meā que vocabat̄ dec⁹ zē. **Ecce** q̄ altera de virgīs istis appellabat̄ et decor et dec⁹.

Decor d̄:

Decor d̄ q̄si dec⁹ cordis. et signat virtutes internas et interiorē pulcritudinē. Et hec virga disciplina ē. s. ordinata mox correctio. s. virga correctōis debz egredi de radice yesse. qd̄ interpretat̄ incendiū. hoc est. de timore incendiū gehēnalis. et de amore supni incendiū qd̄ est caritas. qz ppter timorē suppliciorū. et desiderū gaudiorū debem⁹ corrigere. **Dec⁹** dicit̄ q̄si dei custos. qz q̄ habz oīa hec sup̄dicta. nō restat nisi vt deū sibi cōseruet et se deo. et ista virga sibi est disciplina. **De p̄mo pabo. xxvij.**

Dec⁹ d̄:

Qui custos est dñi sui glificatur. **De sc̄do.** Fortitudinē meam ad te custodiā. **De vtroqz maria loqns de dilecto Eā. iij.** Tenui eum nec dimittam.

Septima virga dicit̄ funicul⁹. quo terra solet mēsurari. **Unde ps.** Diuisit eis terrā ī funiculo distributōis. Est autē terra quadruplex quā debem⁹ iuste mēsurare.

Quadruplex tra

Terra quam cernimus. s. terra materialis.

Terra quam gerimus. n̄m corpus.

Terra quam querimus. paradysus.

Terra quam fugimus. infernus. In terra enī quā geris. q̄ntū tibi mēsuras de volūptate carnali. tāntū tibi mēsuras de terra miserie v̄l inferni. **Apocal. xviij.** Quātum glificauit se et in delicijs fuit tāntū date illi tormētū et luctū. d̄ de aīa reproba. Quātum etiā tibi mēsuras de penitētia. in terra quā teris. i. q̄dū vīs in mūdo. tāntū tibi mēsuras de glia et b̄tudinē in terra quā q̄ris. i. paradiso. **Unde christ⁹.** Scdm̄ mltitudinē dolorū meorū ī corde et corpe meo. p̄so. tue letificauerūt aīam meā. **Beata** autē ego. qz fere nihil sibi mēsurauit de corpali v̄l d̄ terrenis. sed mltū d̄ pauptate. multū de afflictōne et p̄niā. ideo totū sibi mēsurauit qd̄ bonū ē et iocundum. Est igit p̄ma virga euigilatōis. **Sc̄da** illuminatōis. **Tercia** purificatōis. **Quarta** reconciliatōis. **Quinta** gubnatōis. **Sexta** correctōis. **Septima** cōmēsuratōis. **Has** autē virgas posuit iacob. i. deus pater līn canalib⁹. i. in speculis sc̄pturarū. **Vt** ad aspectū eaz cōcipiamus varios sc̄tus. i. varios affectus virtutū.

Hec est virga diuīe virtutis. de q̄ ppheta dicit filio dei. **Virgā** virtutis tue emit. do. ex syon. dñare in medio inimicorū tuorū. **Qd̄** sic exponit. **O christe** [dñs]. i. pater lemittet. i. extra mittet. hoc est. nasci faciet **Lex syon.** hoc est. ex gente iudeorū. **Virgam** virtutis tue. i. mariā. in qua et p̄ quā mltis modis manifestabitur virt⁹ tua. **Per** eā enī notā fecit dñs ī populū virtutē suā. et redemit in brachio suo pplm̄ suū.

Triplex
v̄t⁹ dei

Et nota q̄ virtus dei dicit̄ triplex. **Potentia** dei. misericordia dei. v̄t⁹ a deo infusa. **De p̄ma** dicit̄. **Euale** dñe in virtute tua. **Scdm̄** h̄ maria dicit̄ virga virtutis. qz ī ip̄a. virt⁹ et potētia dei mirabilia opate sunt. s. q̄ deus hō. verbū caro. mater virgo. et h̄mōi. **Propter** h̄ p̄dictū fuit ei **Lu. i.** **Virt⁹** altissimi obūbrabit tibi. **Scdm̄** h̄ si gnificata est p̄ virgā aaron ī q̄ de⁹ fecit mirabilia in terra egipti et ī deserto: put as signatū est sup̄ **A.** **De sc̄da.** i. de misericordia dicit̄ ps. **In** virtute tua. i. ī misericordia: q̄ marie ē v̄t⁹ tua. **Un̄** ī collecta. **De⁹** q̄ oīpotētiā parcēdo marie et miserādo manifestas. **Judica** me. **Scdm̄** h̄ maria v̄ga virtutis. q̄a in ip̄a fecit nob̄ misericordiaz su mēdo carnē ex ea. in q̄ p nob̄ mortu⁹ est. **Un̄** **Lu. i.** **Per** viscera misericordie dei nostri. in q̄b̄ v̄si. nos oīes ex alto zē. **Dādo** etiā mariā nob̄ ī aduocatā et m̄sem misericordie ad impetrādā nob̄ misericordiā. **Quere** li. ij. parti. i. cā. xvij. **Scdm̄** h̄ signficata ē p̄ virgā aureā assueri. quā extēdit ad hester **Dester. v.** in signū clemētie dñs ei fiduciā impetrādi. **Sic** et de⁹ nob̄ donauit mariā. vt ip̄a mediāte veniā grām et gliam a dño impetrem⁹. **De tertia.** h̄ est de virtute infusa dicit̄ in ps. **Ipe** dabit virtutem et fortitudinē plebi sue. **Sic** optime fuit ip̄a virga virtutis. q̄a plena oīi gr̄tia et virtute. **Un̄** dicta est **lḡra** plena. **Lu. i.** **Et** fm̄ h̄ signata ē p̄ virgā aaron: que germinauit: floruit: fronduit. et amigdala pepit.

So. cclxxij.

Liber XII. Particula. VI. Ca. XXI.

De theo
pbilo

Sequitur **D**ñare. i. dñaber. Lin medio inimicorū tuorū. Aut eos p mariā pueriendo ad iusticiā. vt pater in theophilo. Aut puniēdo ad vindictā. sicut videre est i apostata iuliano. Rōe puerisōis pctōrū. dicit maria in ps. Virga directōis et virga regni dñi. Iq̃a in regnū seculorū dirigit penitētes. Rōe pō punitōis dicit xps de ea **I**sa. x. Virga furoris mei tē. **S**ile habet **A**ueri. xxiij. i. pphetia balaam. **C**ōsurget virga de isrl. et cōfringet oēs duces moab tē. **I**te **I**sa. xi. **P**ercutiet terrā vga ois sui. i. terrenos p mariā quaz ipe creauit. q̃ dicit. **E**go ex ore altissimi pdij tē. **E**ccl. xxiij. **D**ec ē virga psumptōis. cui? sūmitate tetigit angel? panes et carnes gedeonis. et ascēdit ignis de petra totū psumēs holocaustū. sic legit **J**udi. vi. **E**t tu. si hanc virgā manu tenueris p similitudinē opez. et p disciplinā q̃ virga est. tetigerit carnes tuas. i. te carnalē. eribit ignis caritatis de petra q̃ christ? ē. et psumet i te q̃c. quid inuenerit psumendū p adiutorij hui? virge.

Petrus
manduca
tor

Dec ē virga sustentatōis. sicut dicit mādicator. quā senes deferūt ad se sustentādos. vt qd nō possunt ppa p̃tute. faciāt adminicū virge. **S**ic antiqu? dicit **D**an. viij. cui? egressus ab initio a dieb? eternitat? **D**ich. v. nō poterat p se stare. ambulare. discurre. esurire. sitire. aut hmoi. que nō cōpetūt deitati. et ideo innicū ē huic virge. et i ea incarnatus. et ab ipa portat? vt in carne quā de ipa accepit crucifigi possz et mori. et sic redimere mundū.

Dec est virga defensōis. q̃ se debent fideles defendere a canib?. s. a morib? tēptatōnū. s. inuocādo nomē ei?. qz ipa ē virga virtutis. **S**z si tmmō habeat i ore. sicut il li habet q̃ eā tmmō laudat v? salutāt. nihil opantes ad honorē ei?. nō bñ defendūt se p eam. **A**ccipiat g tripliciter. **I**n corde p meditatōem et amorē. **I**n ore p laudē et salutātōem. **I**n manu p opatōez et opez pformitatē. et ita erit vllima ad oimodā defensōem. **P**ropter h dicit **D**ar. vi. **N**ihil tuleris in via nisi virgā tñ. i. mariā p iugem meditatōem ad defensōem vestrā.

Dec est virga piscatōis. qua. s. mediāte extrahūt pisces. i. hoīes de luto aquarū mltaz. i. mūdanz et carnaliū voluptatū q̃ mltē sunt. et q̃cūqz pctōres de p̃fundo pctōz et de mari. i. de amara dulcedie mūdi. qñ. s. exēplo marie p̃tēnetes diuitias. paup̃tatē amplectant. **L**inea q̃ ferrū vge adheret. tot? pcessus vite ei?. **D**am? adunc? orō eius. **L**aache gallice. i. inescario. vniuersa bona q̃ nob p ei? misericōdiaz mīstrāt.

Dec est virga ipugnatōis. q̃. s. mediāte p̃iiciunt. i. auctes scripture sacre sūpte d̃ tor rētib? scripturaz. i. de duob? testamētis. **U**nde **L**de medio petraz. i. i. duorū testamētōrū. dabūt voces. **D**isputatōem siue p̃dicatōez. **P**roijciunt inqm ad castella. i. s. hereticos. q̃ aduersus dei sciam se extollūt. **U**el aliter. **D**ac vga mediatrice p̃iicit dñs beneficia sua ad nos. tanqz lapides viuos. vt sibi capiat et ṽdicet hñani cordis arcem. et anime nostre ciuitatē.

Dec est virga mēsuratōis. que data est iohi **A**po. xi. **U**n dicit. **D**at? ē mibi calam? silis vge et dictū ē mibi. **S**urge et mētre templū dei et altare et adorātes in eo tē. **E**t tu si vis p̃tinere ad tēplū dei et altare dñicū. necesse est tibi hac virga p imitatōnem mēsurari. **D**e mēsuratōib? quere **E**ze. xl.

Dec est virga directōis et virga regni dñi. q̃ dirigit meritis. orōib? et exēplis. q̃tquot ingrediunt i regnū filij sui. et ab ipa q̃rēda ē p orōem directio et cōductus. vt ei dicat sicut dicit filio. **D**irige me. **I**o dñā Lin veritate tua. et doce me qm tu es sal? et et saluatric mea.

Dec est virga p̃solatōis. de q̃ in ps. **V**irga tua et baculus tu? ipa me p̃solata sunt. **V**irga. i. maria **L**bacul? **L**lignū crucis. in q̃b? duob? pastor reducit ouē p̃ditā. et baculus lauit diabolū. **Q**uere titulo de cruce. **S**ic enī deus. p̃r dñi n̄i iesu christi. pater ē misericōdiaz. et deus toti? p̃solatōis. q̃ cōsolat nos in omni tribulatōne n̄ra. i. ad **E**boz. i. **S**ic et maria mater est misericōdie. et cōsolat nos in tribulatōib? n̄ris. ni si peccata n̄ra p̃hibeant bonū istd a nobis. **V**iere. v.

Dec ē virga odoratōis. i. virga odorifera. q̃ q̃scunqz p̃grām tāgit. odoriferos reddit. **D**e q̃ d̃r **C**an. iij. **Q**ue ē ista q̃ ascēdit p desertū sic virgula fumi ex aroma. tē. **Q**uere titulo de aromatib? ori p̃clusi. p̃ti. iij. **I**o dicit **E**ccl. xxiij. **Q**uasi liban?

De arboribus

nō iāsus. Iqđ ē thūs itēg. Lyaporani habitatores meā. i. illos qđ inhabitō p grāz.
Hec ē pga pđicatoris videlicet. qđ sola valz pđicatoribz ad portādū i via. **Uñ** **Bar. vi.**
 dixit dñs duodeci aplis. Nihil tuleris i via nisi pga tñ. Qui ei hñe possz hñc vir
 gā comitē i via vite pñs. nō deessz ei grā. nō doctrina vl aliqd necessariū.

Hec ē virga reginīs vl pfractōis. de qđ pñ filio. **Reges eos** i. bonos. **Li** pga ferrea. i.
 i. inflexibili iusticia. qđ māifeste repit i cēpñlis marie. **Lz** tāq vas figuli pfriget eos. i.
 i. qđqd i eis luteū z testē ē purgab. **Al** r de bonis itēpñat illō. **Reges eos** i. pga
 ferrea. **Li** cēpñtis ē. **De mal** id qđ seqt. **Et** tāq vas si. pñ. eos. i. malos. sic in
 iuliano apostata. **Et** i hñ notat facilitas ex pte pfriget. et irrecupabilitas ex pte cō
 fractōis. **Isa. xxx.** Subito dñ nō sperat veniet pñtio ei. **Et** hñ qđ dñ nñe. **xxiij.**
Et osurget pga dñs isrl. et pfriget oēs duces moab. i. demōes z malos hoīes. **Itē**
 i hñ notat qđ illi qđ nolūt regi. nñc p cēpñla. z pba marie. i. sufo p filij potētā pfriget
Alit. **Boab** itēpñat ex pñe. z sigt diabolū. de qđ dñc **Joh. viij.** ipis iudeis. **Uos** ex
 pñe diabolo estz. **zē.** **Hic** ē rex sup oēs filios supbie. **Joh. xli.** **Ipe** ē etiā princeps
 mūdī. **Joh. xij.** et hñ sub se duces tres. i. pñ. pñ. carnis. pñ. pñ. oclor. et supbiā vi
 te. i. **Joh. ij.** **Primū** dñc pfrigit brā pgo pñitate. scdm volūtaria pauprate. terciū
 hñilitate. **Dozal.** **In** pga sigt correpñtio. i. ferro sustentatio. qđ qđ corrigit iusti
 cia filij sustentat. ne deficiāt misericordia rñis. nō semp sed sepe.

Itē hec ē pga pñssiois. de qđ dñc **Isa. xl.** **Percutiet** trā. i. illos qđ nimio affectu vniti
 sunt terre z qñ terra effecti. pga oris sui. i. snia iudiciū quā ipemet pñeret. **Uñ** dñc
Eccl. xliij. **Vox** tonitruī ei. pñerabit terrā. **Uñ** pga oris ei. i. potest dici maria. qđ
 dicit **Eccl. xliij.** **Ego** ex ore altissimi. pñini. qđ. i. mediāte pñssit iulianū apostatā:
 qui fidē catholicā reliqz. p acqzendo pñcipatu romano.

Hec ē pga irritatōis. **Cū** virga ei solēt irritari canes. et puocari ad rictū et latratū.
Uñ ei qđ deuote brē pñini fuit. diabolū ad irā. puocat z incitat ad tēpñdū. **De**
 cuiusmodi dñc **Joh. iij.** **Qui** pati sūt suscitare leuiathan. **Sz** ipe pñep. surgit i scan
 dala. **Uñ** z pholofernē sigt **Jridith. viij.** qđ pñepit icidi aqductū qđ fons ifluebat ci
 uitate berublie. **Quere** expñes. i. ix. ti. xv. de receptacul aqz. vbi maria dñr aqduct.

Item virga tria portat. i. stimulū. hamū z viscū. qđ tria aīalia. i. bos. piscis et
 canis captiuat. qđ tribo vchemoth. i. diabol. figuratur.

Stimulus enī bouem cogit agriculare. seruire.

Damus piscē extrahit de aqua vel flumio.

Uiscus volucrē in aere captiuat. **Et** his tribo figurat pñs. quē pgo maria portauit.
De bone **Joh. xl.** dñc ipi iob. **Uchemoth** quē feci tecū. fenū qñ bos pñmedet. **Ibidē**
An extrahere poterz leuiathan hamo. i. dñs qñs generz hñani. **Ibidē.** **Uñ** qđ illudes
Christ? **stimul?** **Uñ** dixit saulo **Act. ix.** **Daz** ē tibi stimulū calci. **Lei** qñ aut.
stimulus **trare.** **Seruit** g bos. i. diabol. agriculture dei. i. fidelibz ecclie. qđ dñc. i. **Cho. iij.**
 dei agricultura estz. dñc eos vñat tēpñatō. et qñ calcat ad pñatōem nō ad subuer
 sionē. et sic calcādo facit ipos quasi terrā fructiferā et vberiorē.

Christ? **ham?** de qđ **Joh. xl.** **In** ocul suis qñ hamo capiet eū. **Qui?** hami ferrū. vir
 tē diuītat. hñis fragilitas carnis. ferrū lētes i hñmeditās latēs i hñanitate. **Da**
mus? i mare. pñect. christ? i mūdū missus. **Barthanas** qđ i mari mūdī p idolatriā do
 minabāt. qđ sup appellat ē leuiathan. hñc hñmē morte appetit. **Sz** hñ diuītat eum
 aduīcavit. **Uñ** qđā. **Piscator** pñ ē mare mūd. fili? ham? esca caro. dñtas linea. pi

Christ? **viscus** cui? mollicies hñanitas. viscosa tenacitas deitas. **Auis** **Lscis** hñ.
 isidēs pñe viscate. pñmo pñmit pedibz mollē viscū. qđ adherētibz visco tenaci. pñu
 tit alis viscū. qñsq visco adherēat. **Alē** diaboli. pñcipes romani. qđ ipm diabolū i
 altū leuabāt. et p mūdū colī faciebāt. **Pedes** ppli i feriores. **Pño** enī diabol? xpi
 hñanitatē morte pñit pñpños miores. clamātes corā pilato. **Tolle** hñc z dñmitte
 nobz barrabā. **Lu. xxiij.** **Sz** istz minoribz ad pñicatorē aplor. vñute diuītat xpo
 fide adherētibz. diabol? pñmouit romanos pñcipes qñ alas suas. ad pñcñdū xpm
 i mēbris suis. donec z ipi xpo qñ visco fide adhererūt. z sic illū ē diabolo qñ aut.
Jō dicit dñs **Niere. xij.** **Agglutinaui** mibi cēm domū isrl. i. pplm credētū. **Sz**

Fo. cclxiiij.

y

Liber XII. Particula.VI. Ca.XXI.

cū adhuc diabolus nos veret i terra. in q̄s tū ip̄e ē hos p amorē terrenor. et in aq̄s in q̄ntū pisc̄ p flura carnaliū voluptatū. et i acre in q̄s tū auis p elatōez mēt̄. sp̄ necesse est p orōem ad hāc virgā refugere. et ad eū quē v̄ga porrauit. q̄ merito paup̄r et hūilitatis iōm diaboli semp pualet captiuare.

Ite. de v̄gul sūt qdā vasa q̄ dicūt cophini v̄l calati: q̄b panis et fruct⁹ appoztāt ad mēsam. Sic et brā v̄go ē illd vas admirabile op⁹ excelsi. Ecce. clū. p qd hēm⁹ chri stū: q̄ ē panis viū⁹ q̄ d celo descēdit. et q̄ ē fruct⁹ fructū i mēsa altar̄: et habituri sum⁹ i mēsa celesti. In h̄ etiā vase suscipim⁹ iugit̄ data optia q̄ descēdūt a p̄e lumī gē suū. Et chris⁹ mediāte mariā pplm christianū. Iō orabat micheas i fine. Dñe de⁹ n̄ pasce populū tuū i virga ma. gregē hereditat̄ tue.

Hec ē v̄ga p̄cūssōis. **I**sa. xxx. Pauebit assir v̄ga p̄cūss⁹. Quia diabol⁹ paueat nomē et imitatorē v̄gil. q̄b p̄cūss⁹ et vicissit̄ canis baclo leuis cū vidz baculū lenari fugit.

Sermo i
natiuita
te xpi vel
ipi beate
vginis

Egrediet v̄ga d radice yesse. In v̄bis ist⁹ duplex xpi natiuitas. et duplex marie figurat natiuitas. Duaz q̄libz mirabil: venerabil: et ienarrabil. Un **I**sa. liij. Ge neratōez ei⁹ q̄s enarrabit. Est aut vtrāq duplex. Et licz natiuitas m̄ris tpe p̄ce dat natiuitatē filiū. tū q̄qd hz m̄r: habet a filio. De duplici filiū natiuitate p̄mitis assignabim⁹. Cū ḡ dic. **E**grediet virga de radice yesse. notat natiuitas v̄gis. cū subdit. **L**et flos de radice ei⁹ ascēdet. notat natiuitas filiū. S; cū v̄ga habeat egre di d ramo n̄ d stipite. et flos silz de ramo nō de radice. q̄re ppha posuit huiuscemo di v̄ba. Igit d illa chrisi natiuitate q̄ de p̄e nascit̄ etnalz d: **N**ichee. v. **E**gres sus ei⁹ ab initio. i. a p̄e La dieb eternitat̄. **I**te i ps. Dñs dixit ad me fili⁹ meus es tu. ego ho. ge. te. **H**oc aduerbiū hodie. qd ē p̄nt̄ t̄pis remouet finē illi⁹ genera tōis. **G**enui. qd ē p̄teritū. remouet p̄teritū. Est ḡ sensus. **E**go hodie. **H** ē. ab etno. v̄l hodie. **H** ē. sine fine et sine p̄ncipio. **G**enui te. **I**te **L** dixit dñs dño meo: sede a dē. meis. **H** ē. p̄ez generare filiū eq̄lē sibi. Et nota q̄ sedere p̄tificiū iudiciū et ma gistroz ē. **C**hristus aut pontifex et iudex et magister est.

De etna
chrisi ge
nitura

De dupli
ci xpi nati
uitate in
vtero et ex
vtero

Pret illā igit natiuitatē a p̄e: duplex alia xpi natiuitas. i. i m̄re et a m̄re. De natiuita te chrisi i m̄re dixit angel⁹ ad ioseph **M**at. i. **D**ō i ea natū ē: de sp̄sctō ē. In quo innuit q̄ea natiuitate q̄ ē i vtero: nat⁹ ē mūd⁹ a p̄cō. Et p̄p̄r h̄ d: **N**ō qdā. i. sin gularz. **I**te d h̄ d: **N**iere. xxiij. et sūt v̄ba dei p̄ris. **G**enui. bo danid germē iustū. i. de germē mūdō. nō polluto. nec subdito alicui p̄cō. Et iō soli⁹ xpi natiuitas i vtero celebrat. **I**te de natiuitate xpi ex vtero dictū ē marie **L**u. i. **D**ō nascet ex te sct̄: v̄o. si. dei. **F**ili⁹ ei⁹ icarnat⁹: anthonomazice d: sct̄s. et sct̄s sct̄oz. **D**añ. ix. In h̄ v̄bo notat dignitas part⁹ v̄gal. et tria rāgūf. **P**rio ditas hūane nature. p̄ h̄ qd dic. **L**q̄d nascet ex te. **S**ecdo plenitudo gr̄e. p̄ h̄ qd d: **S**anctū. **T**ercio vnitas p̄sone diuine. p̄ h̄ qd d: **L**ocabit̄ fili⁹ dei. **D**ic ḡ. **L**q̄d nascet ex te. i. de v̄itate me nase sp̄scti opatōe et filiū obumbratōe. **S**actū. **D**añ. ix. **S**ct̄s sct̄oz. **E**ctm̄ Jagi os. sine terra. mūdū. firmū. cōsecratū. et v̄nctū. **U**n d: chris⁹. i. v̄nci. **U**oca. si. di. **I**pe h̄ q̄ nascet. qz idē ē nat⁹ t̄palit̄ d v̄gie et ab eterno d p̄e. Est igit vtrāq̄ hec natiuitas mirabil. qz m̄r pepit sine dolo: et quē c̄cepit saluo flore. Est et venerabil. **U**n angel⁹ ad pastores **L**u. ij. **A**nnūcio vob gaudiū magnū. qz nat⁹ ē vob hodie saluator mundi rē.

Pec oia
significat
in h̄ noie
sanctus

Quare
tres misse
i natali

Propter hāc triplicē xpi natiuitatē celebrat̄ tres misse i natali. In p̄ma q̄ ē de natiui rate xpi ex p̄e d: **D**ñs dixit ad me. fili⁹ me⁹ es tu. ego ho. ge. te. vt sup̄ expōsitū ē. In scda. q̄ ē de natiuitate xpi i m̄re d: **L**ux fulgebit hodie. et ponit futurū. i. ful gebit. q̄a natiuitatē i vtero secutura erat natiuitas ex vtero. In tertia. q̄ ē de nati uitate xpi ex m̄re d: **P**uer nat⁹ ē nob. **I**sa. ix. **I**te d hac triplici natiuitate d: **G**en. i. **L** dixit de⁹. i. p̄r genuit filiū. p̄ris enī dicere. ē v̄bū generare. qz v̄bū cū d: gene rat. **L** fiat lux. i. nascat̄ fili⁹ i vtero v̄gis. **E**t facta ē lux. i. nat⁹ ē fili⁹ ex vtero ma tris. **E**t bñ d: fiat lux. et facta ē lux. q̄a oēs alij a xpo. natiuitate i vtero: nascūt si li tenebray et ire. et etiā natiuitate ex vtero. excepti illi tribz q̄ fuerūt i vtero sctifica ti. Quia sic dic̄ apls **E**ph. ij. **N**ōs nascimur filiū ire p naturam. **I**te de vtrāq̄ hac

B B

γ 2.

cendū. et significat concupiscentiā originālē. notat eradicatio originālis.

Scdo p h qd dicit l de radice yesse. qd sonat incēdū. sub alio sensu. qā ignis radie est incēdū. commendat hgo et h q incēdio feruētissime caritatē quā p h habuit ad ge n^o hūanū: data ē nob hginis natiuitas i saluatōem et exēplū. **U**n apls. ij. **C**hor. ix. **G**ras deo sup inenarrabili dono ei^o. **S**i qdē imensa dei caritas fuit causa ori ginali tantū bñficiū. **N**ā cū pater ppe nūmā caritatē suā q dilexit nos. sic d^r **E**ph. ij. dederit nob suū vnigenitū. liquet q ex eadē caritate dederit nob mrem. sine q ipos sibile erat habere filiū incarnatū. qz huic soli hginī tale pūlegiū debebat. **U**n dīc p h **I**sa. xlij. **B**liam meā. i. filiū meū. qz glia p h filio sapiēs. puer. r. fm aliā lraz **L**alceri nō dabo lqz marie. **N**ec est enī optima pars data marie: q nō auferet ab ea vt alij dēf. **I**deo i h bñficiū docet nos ppheta: q sola p h dilectio q sic dilexit mū dū vt filiū suū vnigenitū daret. i. incarnatū de virgine. **J**oh. iij. nō aliqd humanū meriti: huius beneficii causa fuit originālis.

Tercio cōmendat p h q hga de radice egrediēs altior est. rector est. subtilior ē. hūi dior est. flexibilior est. viridior est. pulcrior et planior est. qz egrediēs de stipite vel de ramo. **S**ic brā hgo altior est vite scititate. rector caritate. subtilior hūilitate. hūi dior pietate. flexibilior obediētia vl hpassiōe. viridior fidelitate. pulcrior castitate. planior simplicitate oibz alijs scīs. **E**t ideo dicit **E**ccī. xxiij. **S**irum celi circuiui. **N**ie enī alioz scōz vadū qlibet i suā māsionē. s. ipa p totū celū. **U**n dicit **L**añ. i. **I**ntroduxit me rex i cellaria sua rē. **N**ō enī dedit ei de^o scipbū vl settariū grē. sed totū ei publicauit. sicut d^r gallice. ele. sū. mise. amee sine. **J**do etiā dīc **L**añ. vij. **D**ia poma noua et vetera rē. **Q**uereli. ij. p. ij. octauo pūlegio ei^o. **N**ā oīa dona siue car rismata que alij sancti habuerūt in parte. habuit ipa in toto.

Itē **E**grediēs virga de radice yesse. **E**grediēs. i. nascēs. **N**ota q sic dīcūt magni sa piētes. ppiū ē fontē vl fluiū: egredi de terra vl monte. **B**en. ij. **F**luui^o egrediebāt rē. **E**t ipa ad h nata ē: vt velut fluiū fluetis grāz bñdictōis irrigaret totū mūdū. **U**n ipa dicit **E**ccī. xxiij. **E**go qsi fluiū^o dōm rē. li. ix. ti. ix. **E**t **L**añ. iij. **F**ons oz toz. i. irrigariū^o. **Q**uere li. ix. ti. i. **D**e radice. i. de stirpe yesse. p h dauid. **E**t no ta q nō dicit de radice dauid: licz vez dixit. sed maluit dicere de radice yesse. ne vl diuites honorare vl paupes ptenere videret. qz yesse fuit quasi paup hō respe ctu filij. dauid autē rex potēs et diues. **S**ed qā dñs potēs nō abijcit: cū ipe sit potēs. sicut dicit **J**oh. xxi. **C**hris^o in euāgelio: dauid fili^o notat.

Itē in h qd dicit **L**egrediēs virga de radice yesse. qtuor specialiter insinuant de vir gine. **P**rimū hūanitatis ei^o vitas. **S**cōm ei^o generositas. **T**ercū imēsa dei ca ritas. **Q**uartū excellētissima ipi^o hūilitas. **I**n h q d^r **L**egrediēs hga de ra. yel. **I** pfundū illi heretici q dixerūt ipaz nō habuisse p hēz vl m hēz. s. carnē angelicā. vt paulo sup tetigim^o. **E**t h forte suspēct ex eo q nō terit genealogia ei^o: s. soli ioseph **D**at. i. cū nō sit pfuetudo sacre scripture texere genealogias m hēz. s. supplet h ior hānes damascen^o: q dicit mariā descēdisse de dauid p mathan. **D**icit enī mathan genuisse panthera. panthera genuisse berpanthera. et hūc genuisse ioachīm p hēz ma rie. **N**ullo ei modo dixisset angel^o marie **L**u. i. et ecce elizabēth cognata tua rē. nisi cognata ei^o fuisset: vl ex pte p hēz vl ex pte m hēz. **U**el forte ideo nō notat in euāge lio pater marie. qz oblita fuerat domū p hēz sui. iuxta doctrinā spūscī. q ei pcepit obliuiscere populū suū et domū patris sui rē.

Itē in h qd dicit **L**egrediēs hga de ra. yel. **I** notat marie generositas. qz d yesse imēdia te ortū habuit tribo regia. **U**n **J**udic. i. si. et **D**at. i. d^r. **J**esse at genuit dauid regē **A**liter etiā p h q d^r **L**egrediēs hga de ra. yel. **I** notat hic generositas. qz iudas p hēz fuit pncipale pncipiū illi^o trib^o de q fuit yesse. nō adam. nō abrahā. nō ysaac. nō iacob. sed iudas. qā qlibet. r. p hēz fuit pncipiū tribo sue. **E**t est idem dicere de ra dice yesse. qd de tribu iuda. q fuit dignior tribu vniuersi. **U**n apls heb. vij. **D**a nifestū est q de tribu iuda ort^o sit dñs rē. **I**tē iudas q erat fortissim^o inter fratres suos de stirpe eius principes sunt germinati. i. **P**aral. v.

Itē p h q d^r **L**egrediēs hga de ra. yel. **I** nec apponit ppha nomē radie yesse. i. obeh q genuit yesse. ondīc xps nō solū ex iudeis: s. et ex gētibz nascitur^o per raab hiericonam

De arboribus

et ruth moabitidem. q̄ assumpte sunt in gēte iudeorū ex paup̄tate et hūili genere. Et si ne desperet gētilēs hūiles. ne glīent in vanū iudei sup̄bi: q̄ tū ex eorū gente fuerit dñs icarnat⁹. **Par. i.** Salmon aut̄ genuit booz de raab. Booz aut̄ genuit obeh ex ruth. obeh aut̄ genuit yesse. i. **Paral. ij.** et **Ruth. vl.** in fine. Et isti q̄tū or maxime fuerūt radix carnal' ipius yesse.

Ite p̄ h̄ qd̄ d̄r Legrediet' v̄ga de radice yesse. Innotat' imēsa dei caritas: sic affigū ē sup̄. Notat' etiā marie hūilitas. qd̄ ē q̄rtū: p̄ h̄ qd̄ nō d̄r egredi de stipite s̄ de radice: q̄ latet in imo. q̄a hūilitas d̄r q̄si hūi latet. Nā sic de radice egredit' totū qd̄ arbor h̄z. sic rora marie fr̄? et excellētia: ex hūilitate quā de? resperit qd̄ amō p̄cessit. **Un** et dicit. **L. Resperit hūilitatē an. sue.** q̄si radice. Ecce ei ex h̄ br̄z me dicet oēs generatōes **Ite** q̄ hic dicit' Legrediet' v̄ga. **Ite** qd̄ d̄r. **Aue. xxij.** Oriet' stella ex iacob. et surget virga de isrl' zc. Nā sicut nullo corpe celesti figurari meli⁹ potuit virgo q̄ stella. sic nullo corpe terrestri meli⁹ q̄ v̄ga. sicut mltipliciter ostēsu ē sup̄. Et i h̄ apparet imēsa dei sapia. Virga etiā d̄r maria. p̄tē coapratōem rei ad figurā. q̄a multipliciter p̄figurata fuit p̄ v̄gam. Multiplex etiā ē silitudo v̄ge: florē. pducētis. et virgias christū parietis.

Sequit. **L. Et flos de radi. ei⁹ ascē.** **Ite** habuisti sup̄ expositū **B. B.** Nota q̄ inde de suo messia h̄ erponēs: p̄ eodē accipit virgā et florē. Sic etiā qdā glofe christum v̄gā et florē accipiūt. In virga regnāt' potētia. i. flore v̄tutū fragntia. **Ite** ei fuit v̄ga tumidis. qz tumaces et rebelles p̄pescuit. flos māsuerit. q̄s odore gr̄e modo reficit. et quibz fructū glorie in futuro p̄mittit.

Christus virga. quia

ff

Flexibilis p̄ hūilē obediētiā. **Phil. ij.** Hūiliavit semetipm factus obediēs vsqz ad mortē. **Luce. ij.** Erat subdit⁹ illis.

Christus **virga. q̄a** **Gracilis** p̄ paup̄tatem. Ideo mater p̄nis eū inuoluit. nō serico aut purpura. vl' gri seīs pelli bus. **Luce. ij.**

Tremula timore sēsualitat' vl' naturali timore q̄ rōs timuit mori. p̄passiōe s̄ n̄ passio ne. **Ite** d̄r. **Par. xij.** q̄ lēpit pauere et redere. **Ite** q̄rtū ad p̄passiōes. et iō d̄r. **Lēpit.** **Quāto** pl⁹ crescit et ascēdit. tāto i summitate hūilior. Sic christ⁹ duodecim ānorū legi hūiliat' se matri et ioseph. **Lu. ij.** Triginta annorū iohi ad baptisimū. **Par. ij.** Sed in fine vite hūiliavit se vsqz ad mortē crucis. ad **Phil. ij.**

Sequitur **L. Et requiescit sup̄ eū spūs dñi.** i. sup̄ hūc florē. **Spūs dñi** i. trāstine vl' in trāstine. i. spūs q̄ est dñs. **Ioh. ij.** **Spūs ē de⁹ zc.** **Uel** **Spūs dñi** i. n̄ q̄ ē libertas. vt dic' apls. **ij.** **Cho. ij.** Qui i solo christo plenissime requiuit. qz māsit et nūqz r̄ces sit. **Ioh. i.** Sup̄ quē vider' spm̄ descēdentē. et manētē zc. **Ite** qz i eo gr̄a nec cresce re nec decrescere potuit. qz nō ad mēsurā dedit ei dñs spm̄. **Ioh. ij.** **Ite** q̄a sine molestia cuiuscūqz peccati. qz peccatū nō fecit zc. **Ite** **ij.** et **i.** **De. ij.** In alijs enī sum⁹ stitici diū: et mala v̄roz sepe expellūt spm̄ sc̄m a domo sua. vl' molestāt. puer. **xxij.** **Uel** i ip̄o requiuit spūs dñs vl' dñi. qz i ip̄o habitauit plenitudo diuitar' corpalit'. **Col. ij.** In euāgelio nazareoz. qd̄ hebraice scriptū ē: ita habet. Factū ē cū ascēdis. set dñs de aq̄: descēdit fōs oīs spūs. et requiuit sup̄ eū. et dixit ei. **Expectabā te fili i oibz p̄phetis vt venires: et requiescerē i te. tu es enī requies mea. tu es fili⁹ me⁹ p̄mogeni tus. q̄ regnas i sempiternū.** Fuerūt aut̄ isti nazarei. illi p̄mitini fideles. ad op⁹ q̄rū fecerūt apli collectas i hierlm. q̄b erat cor vnū et aīa vna. **Actuū. ij.** Qui de gestis dñi euāgelii scripserūt verissimū. s̄ p̄pter sacramētū nostz nō ē receptū cum alijs. **Di** sp̄aliter dicebāt nazarei a iesu nazareno. generaliter aut̄ oēs fideles dicebātur discipuli. q̄a nōdū inuentū erat nomē christiani. qd̄ post inuentū ē antiochie. **Alio** mō dicūt nazarei fm̄ legē que habet. **Aueri. vij.**

Nazarei
q̄ fuerūt

Deinde q̄lis vl' q̄s sit ille spūs qui i eo requiuit oñdit p̄ effectū mltiplicē. **Ite** **Spūs sapie** p̄ctie. **Ite** d̄r. **Spūs s̄ filij d̄tor.** **L. et fortitudis.** **Spūs scie.** **Ite** d̄r. **Spūs pietatis.** et replebit eū spūs timoris domini. **Ite** d̄r. **Ite** q̄ timet dñs. **Hanc** expo sitionem innuit glo. hiero. que dicit. Sicut sermo dei. i. fili⁹ dei lux et vita et resurrectio vocat' **Lux.** **Ioh. i.** et **vij.** **L. Resurrectio.** **Ioh. xi.** Sic spūs sapie: et in **fo. cclxxv.**

Diero.

ff

y 3

Dona soli
rius
enierat

Christus
quod ple
nus timore

Dona do
noz iter
se

Uersus
quintus

Christus
malus

rellectus. consilij et fortitudinis. scientie et pietatis et timoris domini. non quod diuinus sit iuxta nominum differentias. sed unde et idem fons cunctarum virtutum. **Un. i. Eboz. xij. Di** uisiones gratiarum sunt. idem autem spiritus. Deinde infert hiero. i. glo. **Sine christo** non nec sapiens quod est. nec intelligens. nec consiliarius. nec fortis. nec eruditus. nec pius. nec timore domini plenus. **Di** enim sunt septem oculi in lapide uno. **Zacha. iij. De** sunt septem mulieres que apprehenderunt virum unum **Isa. iij. De** septem lucerne candelabri sunt. **Ero. xxxvij. De** sunt septem stelle in dextera filij hominis. quem vidit iohannes vestitum podere. **Apo. i. De** sunt septem lapides ardentes ante thronum. **Apo. iij. De** sunt septem cornua et septem oculi agni occisi. et septem spiritus missi in omnem terram **Apo. v. Vel** intrasitue spiritus sapientie et intellectus. **I. i. spiritus** qui est intellectus. i. sapientia et intelligentia spiritualis. non mundana. non diabolica. non animalis. **Spiritus** consilij et fortitudinis. i. consilium et fortitudo spiritualis. non carnalis. de quo dictum est super **Isa. v. Ue** qui fortes estis ad miscendam eberatam. **Spiritus** scientie et pietatis. i. scientia et pietas spiritualis. non mercenaria vel carnalis. **Et** replebit eum spiritus timoris domini. i. timor spiritualis. non seruile. de quo ad **Ro. viij. Non** accepistis re. vsq. abba pater. **Sed** quod christus fuit plenus timore. stat enim quod timore initiali non habuit. quod perfecta caritas fo. mit. ti. i. **Jo. iij. Tre** filialis timor est qui aliquis timeri offedere premit. vel separari ab eo. constat quod neutro istorum timuit christus. non habuit filialem timorem. non nullum. Quod ergo repleuit eum spiritus timoris domini. **Solutio.** Ad hoc dicunt quidam. quod repletur spiritu timoris domini in membris suis. timore initiali imperfectis. filiali in perfectis. **Pro** nihilo ergo excipit glo. timorem seruilem. quia istum timorem habet in pluribus. **Nisi** forte dicat quod illi qui seruili ter timet non sunt membra nisi putrida. **Uel** per dici quod timor filialis tercius vsum habet. scilicet reuereri. et qui ad hunc usum plenissime fuit in christo. **Qualiter** autem iter se differat hec septem dona. vel proueniunt. dicit **Gre. sup Job. i. ubi** agit de septem filiis eius. **Primo.** **Sapientia** eternorum spe mentem reficit. **Intellectus** de auditu cor illustrat. **Consilium** rationem implet. prohibens esse precipere. **Fortitudo** confidentiam aduersa trepidanti dat. **Scientia** ignorantiam pellit. **Pietas** opera misericordie docet. **Timor** domini metum premit ne de pre sentibus superbiat. **Spes** futurorum confortat. **Et** infra. **Dinor** est sapientia si intellectu careat. inutil intellectus sine sapientia. **Uile** est consilium sine fortitudine. fortitudo sine moderamine rationis in preceptis ruit. **Nulla** est scientia sine pietate. pietas sine scientia discretio. quod misereatur ignorat. **Timor** sine alijs nihil valet. quia ad omnia trepidans a bonis operibus torpet. **Tamen** hec melius in disputatioe discutienda sunt.

Maria malus granata vel punica **Capitulum xxij.**
Malus granata vel punica. quod idem est secundum **Isid.** **Sed** de punica. quia ex punica regione translatus est genus eius. **Malus** granata genere feminino. eo quod inter corticis rotunditate granorum contineat multitudinem. cuius flores grece quincinas. latine dicuntur caduci. **Agrastii** vero malorum flores dicuntur grece balaustion. quia alij albi. alij purpurei. alij rosei. siles floribus malis punice. **Regat** phisici. cibo malorum corpora nutrire. **Sic** opinantur eis utendum ut medicari possint quod alere videant. **Christus** malus. **Unde** eo dicit maria vel sponsa. **I. ecclia. Can. ij. Sicut** malus inter ligna siluaz. sic dilectus meus inter filios. **Quia** sic malus omnia ligna siluaz visu gustu et odore precellit. sic et christus omnes sanctos. **Flores** huius mali. sancti sunt. candidi castitate. purpurei passionis. rosei caritate. **Uel** ut maria dicat malus. cuius flos christus dominus. qui fuit candidus nascendo. purpureus patiendo. roseus. i. pulcherrimus resurgendo. quoniam refloruit caro eius. **Ipa** etiam fuit candida virginitate. purpurea passionis. rosea intensissima caritate. quia rosa intensissimi ruboris est.

Tre malus in vere et estate speciosa floribus amenitate. in autumno fructuosa pomorum vberitate. sed in hieme scabrosa frigoris asperitate. **Similiter** et maria speciosa pueritate. fructifera filij dei portatore. scilicet rugosa et despicabilis in hieme passionis dominice. **Fuit** etiam inter arbores sublimis. i. inter ceteros sanctos exigua humilitate. inter lenes scabrosa paupertate. inter planas spinosa filij passionis et multiplici penalitate.

Maria ficus **Capitulum xxij.**
Ficus. **Et** dicitur a fecunditate. quia fecundior est ceteris arboribus. **Na** septies in anno bis ferre fructum. et altero maturescere alter oboriri. **Jo** dicitur fructus carice a copia. **Alij** tamen dicunt. quod carice sunt fructus palmarum. **Ficus** autem egiptia fecundior. cui

De arboribus

Propeta
res ficus

ius lignū mīssum in aq̄ statim mergit. et cū ibi diuti⁹ iacuerit. ad sup̄ficiē aq̄ sustol
lit. et tra morē aliorū lignorū. pugilib⁹ vtil' ad edendū. q̄a vires eoz augmētāt. sepi
us i cibū sumpta a senib⁹ dī eoz rugas distēdere. nō tñ ramis. sed ⁊ stipite fructi
ficat. nature calide. vmbra frondū ei⁹ nocet oīb⁹ q̄ crescūt sub ea. p̄us fructū pro
fert q̄s folia. Tauri ferocissimi ad stipitē ei⁹ religari subito dicūt māsuescere. Obest
voci. pdest hydropico. calozē dicūt refrigerare. licet in se calide sit nature. Contra
morsum canis dicūt valere folia ei⁹ cum aceto.

¶ Maria ficus

Propter fecunditatē. q̄a in oīmi virtute ⁊ bona opatōe. ceteri sancti fecūdior: q̄ sūt ar
bores padisi. Fecūdissima etiā partu. q̄a et si carnaliter nō genuit nisi vnicū filiū.
in eo tñ mater effecta ē magne mltitudis filiorū: q̄z ip̄e ē p̄mogenit⁹. Sic sara in
ysaac mater effecta toti⁹ ppli iudaici. ⁊ maria in christo toti⁹ ppli christiani. Isti
mel⁹ inuenies li. vi. ti. i. in fine.

Spūalibus pugilib⁹ p̄ficua ad comedēdū. Isti pugiles sunt ⁊ tria p̄ncipalia vicia
repugnātes. Quō aut ip̄a debet comedi habes. xij. versu orti p̄clusi. vbi distinguit
quō pascit suos viuas. li. xij. pti. i. c. xij. 3.

Senib⁹. i. inueteratis in p̄ctis suis. aufert corā deo: signa sue vetustatis. ⁊ ip̄am ve
rustatē et spūalē rugositatē. d̄ q̄ dicūt Job. xvi. Ruge mee testimoniū dicūt ⁊ me ⁊c.
Tollit inquā si ip̄am spūaliter sibi inuiscauerint. Quere vbi docui illd̄ qd̄ supra.

Nature calidissime: sic fic⁹ egiptia p̄ vehemētiā caritatē: q̄ filij sui diligūt creaturas.

Fruct⁹ portat dulcissimos: q̄ maturati nigrescūt. ⁊ signāt christū q̄ i fine vite sue tē
poralis: niger et discolor iacuit i sepulcro. q̄ est ferculū dulcissimū.

Maria
fic⁹. q̄a

Ficeclās pascit fructu suo. i. q̄sdam aues sic diclas ab edendo fic⁹ dulces.

Tauros. i. sup̄bos et iracūdos: si ei dilectōe adherēat: p̄ ozōes suas et exēpla: hūilia
ri et māsuescere facit. imo et oēs q̄ntū in se est. Ideo dicūt In me oīs grā. i. oīe
id quod facit gratiosum.

¶ Nalet cōtra hydropisim. i. cōtra cupiditatē exemplo paup̄tatis.

¶ Calozem. i. feruorē libidinis refrigerat exemplo v̄ginitatis.

¶ Nocem refrenat. i. multiloq̄um et magniloq̄um et turpiloq̄um. et h̄mōi: exēplo sue
taciturnitatis. Folij ei⁹ cum aceto morsum canis refrigere dicūt. Folia ⁊ba sunt.
acerū acedo contritōis. canis diabol⁹.

Dec ē fic⁹ d̄ q̄ legūt Iudic. ix. Lq̄ noluit relinq̄re dulcedinē suā et fruct⁹ suauissimos.
i. morz suauitatē ⁊ tēplatois dulcedinē. Lvt pmoueret iter ligna. i. p̄ dominio tpa
li. vlt̄ sublimitate trāsitoria. Dī ⁊ imitatrix illi⁹: q̄ fugit i mōrē: nolēs fieri rex i ter
ra. Joh. vi. Et q̄ dixit i passiōe. Jo. xviij. Regnū meū nō ē de h̄ mūdo. Dec est si
c⁹ habēs fic⁹ bonas valde Dicere. xxiij. Fic⁹ ei i seminio. ponit et p̄ arboze et pro
fructu. s̄z fic⁹ ei. masculini generis morz q̄dā ē. Tñ marcial. Dicem⁹ fic⁹ q̄s scim⁹
i arboze nasci. Dicem⁹ ficos ceciliane tuos. Fic⁹ bone valde. p̄nt dici generatōes ma
rie. s̄ pulcra dilectio. timor. agnitō. et sc̄a spes. q̄z oītuor dic se esse m̄fēs. Quere li.
vi. ti. i. q̄ ip̄a dī m̄f. Dec ē fic⁹ de q̄ dic pab. xxiij. Qui seruat ficū. i. mariā. q̄ p̄p̄
dulcedinē fruct⁹ sui ficū op̄at Lcomedet fruct⁹ ei⁹. I fructib⁹ enī hui⁹ fic⁹ illi pascēt
q̄ sibi mariā seruauerint. et se illi. i. ad honorē illius.

Ficus
arbor
Ficus
morbus

¶ Maria amigdalus ¶ Capitulū xxiij.

Amigdal. i. amigdal⁹ greco noīe. cui⁹ fruct⁹ a latinis dī nux lōga. ab alijs nu
cula. q̄si nux minor. Dec aut arbor p̄ oīb⁹ arborib⁹ se flore p̄uestit. ⁊ ad iferē
da poma sua. arbusta se q̄ntia h̄uenit. Istaz arbor alia dulcē. alia amara. s̄z q̄n tere
braf radit amare amigdalī. ⁊ iferit furcul⁹ illi⁹ arboris. quā greci p̄icen. latini p̄ice
am nomināt. deponit amigdalus suā amaritudinē quā habebat in succo.

¶ Maria amigdalus. quia

Quia amaritudinē origial habuit i oceptōe. s̄z eā b̄nficio sc̄i sp̄s d̄posuit i sc̄ifica
Quia p̄ma oīm arbor. i. sc̄tōz veter⁹ ⁊ noui testamē. Lrōe. ⁊ facta ē tota dulcē.
ri floruit: v̄onēdo v̄ginitatē. et florē habuit tenerrimū. cū adhuc essz iunēcula. s̄z
fructus p̄seueratiē habuit solidissimos. q̄ maturuerūt p̄ bonā assuefactōem.

¶ Fo. cclxxvi.

y 4

Maria amigdal⁹ quia Quia generauit fructū medicinalē. i. christū. Unde **Ecc.** xxxviii. **L** Altissim⁹ J. i. de⁹ pater creauit d terra. Icarnis & ginee. I. medicinā. I. gener⁹ hūani. i. christū hofez. **Isa.** xlv. **E**go dñs creauit eū. hoīem. i. **Isa.** xxxviii. iussit ipse ysaias vt tollerēt massam d ficiis et carbaplastimarēt sup vuln⁹ ezechie. et sanaret. **E**cce q sic⁹ habz fruct⁹ medi⁹ In locis calidis dicit fructū abundare. i. frigidis fructū negare. **Lo.** **L**cinales ca calida. corda caritate feruētia. loca frigida. corda maliciosa. **Diere.** vi. **S**ic frigi dā facit cisterna aquā suā. sic frigidā fecit maliciā suā.

Lac factū de amigdalīs refrigerat. **U**n et daf laborantib⁹ acuta. et simplex doctrīa de btā virgine: multū valer estuanti⁹ caumate carnaliū passionū seu quilibet viciozū. **C**ortet fruct⁹ ei⁹. dur⁹ asper et amar⁹. nucle⁹ & o⁹ dulc⁹. **S**up vbi agit de virga inuenies mysteriū vbi tractat de qnta & ga q fuit aaron. pri. vi. c. xxi. **R.** **D**e fructu ei⁹ artificiose fit oleū. qā christ⁹ est misericordia nra sicut dicit ps. qui artificio spū sancti de substantia ei⁹ factus est hō.

Amigdal⁹ & p ceteris arborib⁹ florefcit. oleo pinguescit. p fructū eius infir m⁹ conuale scit. **S**ic maria p ceteris scris floret pietate. p ceteris piguescit caritate. mag⁹ p ipaz q⁹ p ceteros fruimur sanitate. **Ecc.** l. astes. xij. **D**icit de pmo **L** florebit amigdalus. **D**e scdo subdit **L** ipinguabit locusta. **D**e tercio ibidē **L** dissipabit cappar⁹. **E**t subdit i anēte. **L** Ibit hō in domū eternitatis sue. i. reuertet ad paradī. et totū h p mariā **A**lter **L** florebit amigdal⁹. Iqz flozē suū christū. q dicit p mogenit⁹ tā pris q⁹ matre: de se sola prulit. **I**n cui⁹ ortu **L** ipinguata ē locusta. Iqz instabil⁹ gētilitas p grāz fer cūdata. **L** Dissipata ē cappar⁹. Iqā indea aculeis pctozū spinosa: spūali piguedinere māsit vacua. et appellata ē cappar⁹ a grec⁹. eo q⁹ beat i sūmitarib⁹ rotūda seminū ca

Christ⁹ amigdal⁹ **C**hrist⁹ amigdal⁹ Iqā hec arbor añ oēs alias floret. et ipē ē p mētie doz. **L** pitella. mētiū. i. ad **C**hor. xv. **U**n dicit p⁹ resurrectiōem. **R**efloruit caro mea zē. **E**t hoc ē qd dicit. **L** Florebit amigdal⁹. **I**mpinguabit locusta. i. fidel⁹ aīa illo floze. i. carne et sanguine ei⁹ **L** dissipabit cappar⁹. **C**orruptio. i. nre mortalitatis qn corruptibile ē in duet incorruptiōem. i. **C**hor. xv. **C**appar⁹ ē herba q⁹ venerē repmit i cibo sumpta. et signat mortificatiōem nre carnis. et p h red: bit hō ad domū sue eternitatis.

Dozaliter. **F**los amigdalī pcedēs alios flores ē bonū ppositū: pcedēs fruct⁹ bono rū opoz. **S**ed qz tenerrim⁹ ē iste flos: cito ledit in qbusdā. **Job.** xv. **L** cedet qsi vinea in pmo floze bott⁹ ei⁹. **P**inguedo & o⁹ olei: caritas est. a qua incipiēdum est qd quid voluerim⁹ esse meritorū.

Maria morus **C**apitulū xrv. **M**aria morus Iqā fm **I**sidoz. sic vocat a grec⁹: sed a latinis rub⁹. eo q⁹ fruct⁹ ei⁹ vel paulū rubet. **F**ruct⁹ facit siluestres: d hō fames pastorū i desert⁹ p fouet. **F**olia ei⁹ supiecta serpētis: ipm dicunt interimere. **F**ructus mori. q⁹ christ⁹ est: tricolor: qā pmo rirer. scdo rubet. tercio nigrescit. matur⁹ dulcescit. **U**el etiā ipa maria: que p⁹ pari moro fructui. viridis scitrate. cādida & ginitate. rubea passiōe vl⁹ passiōe. nigra. i. despecta q⁹ ad filiū in passiōe. **U**el etiā christ⁹ fuit niger i sepultura. qn non erat ei species neqz decor. **Isa.** liij. **U**el q⁹ ad matrē: qn reputabat corrupta. **U**n dicit **F**lora sum s; formosa. **U**el i passiōe filij fuit maria nigra qn cū decolorato decolorabat mater: et obscurabat cū obscurato. **D**e folijs mori dicit pasci qdā vermes q⁹ faciūt sericū. i. & sciētie hūiliū q⁹ doctrīna et exēplis marie in pscnti sibi vestē pterūt nuptiale. **I**te folia. i. & ba et ozōes marie occidūt in suis amatorib⁹ serpētes vicioz⁹ et annihilāt serpētes. i. rehenatas pualsiōes demonū. **E**t nota q⁹ mor⁹ christus. mor⁹ crux. mor⁹ maria. quozū verba occidūt diabolū.

Dozaliter. **L**ādoz mori fruct⁹. **I**nnocētia. viroz fides. grossiciēs spes. ruboz caritas. maturitas pseuerātia. nigredo hūilitas psumans omne bonū. qā ptenens seipm. **U**el mori desiderū. **U**n **P**hil. i. **C**upio dissolui et esse cū christo. **C**ollectō mori corpalis. mortua enī corpa nigrescere solēt. et mox colligit qn nigrescit.

Maria sichomorus **C**apitulū xrv. **S**ichomorus. i. sichomorus nomē grecū. sic dicta. qā folio moro silis. et a latinis celsa appellat ab altitudine. qā nō est minima vt mor⁹. **D**icitur autem sichomorus:

De arboribus

In apo-
criso. d. in
fancia ma-
rie

In dedi-
catōe do-
ctrina

quali ficus fatua. qz maria vouēdo & gītātē reputata ē fatua. sic legi i apocriso de
infancia ei. s. ob h deo facta ē sic? dulcis. Et ad h ascēdit christ? i hāc sichomozū.
vt nobis visibilis appareret. Sil? et in cruce q est sichomoz? qā a mūdānis visa ē
pena cruc? stulticia. Un. i. ad Lhoz. i. Sētibz aut stulticia. Crux enī credētes alit
vt sic? s. a mūdānis et hereticis reputat vt fatua. Ad h aut ascēdit xps i sichomoz
cruc? vt nob? oñderet q est? ascēdendū: et vñ post? videri. Propter h zache? q iterp
tat iustificat? gīa dei iteri? illustrāte. qz ipse statura pusill? erat: nec videre poterat p
turba dñm trāsēntē. ascēdit in arborē sichomoz vt videret iesum Lu. xix. Et tu si
nō potes dñm videre p turba victorū et strepitu turbatois seclars. ascēde i arborē
sichomoz. Et h ē qd dicapls. i. Lhoz. iij. Si qd videt esse sapiēs stult? fiat vt sit
sapiēs. Propter h d. ij. Paral. i. Prebuit rex salomō aurū et argētū i hierlm qsi la-
pides: et cedros. qsi sichomozos q nascūt i cāpestribz multitudīne magna. Hierlm
ecclesia v? religio. salomō christ? veri claustrales vita et pēplatoe sublimēs qsi cedri
a mūdā amatoribz reputat sichomoz cāpestres. sed oīa p christo relinqre dulcis ē fa-
tuitas. qz et p h christū dulcescūt. et ad eius ppetuā visionē pueniūt. Et h ē qd di-
xit zache? postq de sichomozo quā ascēderat descēdit. et pēplat? ē iesū. Ecce dis-
iudiciū bonoz meoz dñe do pau. et si qd aliqū defraudau reddo qdruplū.

Maria abies Capitulum xxvij.

A Biesqz. I. qm Isidor? d. ab eūdo. eo q p ceteris arboribz i altū lōgeat. et in
excelsū pmineat. Un et d. q caput suū collocat iter nubes. Cui? natura ex
pers ē terreni hūoris. et pinde lenis et habil? habet. et nō nodosa vt ceterē arbores.
De hac abiete dicit christ? ecclesie sue q ē nānis Isa. lx. Gloria libani ad te veniet: abi-
es et buxus et pinus sil? ad ornādū locū sanctificatiōis tue rē.

Maria abies

- Propter altā pccitātē. qā cōuersatio eius in celis. Vel ppter erectōez pēplatois.
- Fuit enī semp erecta ad celestia. et nunq? reuera ad rēalia.
- Quia in montibz libet? crescit. sic et ipa creuit in exēplis scōz: q fuerūt mōtes p vi-
te eminētiā. Crescit etiā spūaliter in mētibz eleuatis p desideriu ad celestia et eterna.
- Quia pulcras habz comas. i. frutes. qbz christū caput suū exornat: totū attribu-
ens gratie eius.

Maria
abies

- Quia sterilis et infructuosa. quo ad ppositū virginītatis ppetue.
- Quia plana et lenis. p benignitatē et frutē māluerudis. et qz sine sarcina pctōz.
- Quia sine humore alicui? cupiscētie carnal: et sine amore terrenitatis.
- Quia adiutorio ipi? trāsīt mare seclī pñent. et puenit ad portū eterne felicitatis.
- Quia dicit ab eūdo. nūq? enī i via dñi stetit. s. sp? d? frute i frutē pcessit. Un de ea d.
Lan. vi. Que ē ista q pgreddt rē. In via enī dñi nō pcedere retrocedere est.

Maria salix Capitulum xxviii.

S alix. I. sic dicta. eo q celeriter saliat. i. crescat. Arbor lenta. i. steribilis. et nō habil?
vitibz vincēdis. Cui? semen hauitū i poculo. sterilitatem dicit opari. Floret
apud nos sed nō fructificat. Vidim? tñ apud albigenēs salices glandiferas. vel
forte alie erāt arbores salicibz similes.

Maria salix

- Quia ante tota fuit sancta qz nata. Ecce q salit celerrime.
- Quia vouēs virginitatē plegit sterilitatē qz cubit? vilitatē. Ecce q infructuosa q
ad ppositū & ginitatis. Sap. iij. Felix steril? et incoīnqñata q nesciuit thoz i deli-
cto. Isa. liij. Letare sterilis.
- Quia ppe aqz libent? crescit. s. gīaz et donoz. Unde vox ei? est de spūscō sic dic
hieronym? Sup aquā refectōis educauit me.

Hiero.

Maria
salix

- Quia nature frigide p castitatē. quia gracilis p humilitatē. quia amara p ppassiōez.
- Unde sortita est nomen amaritudinis.
- Quia lēta et steribil? q ad deū obediētia. q ad nos mīscēdia. q ad se hūilitate pfecta.
- Quia vincit. i. ligat vites. i. steribiles parillo sustērat. i. filio. d. q dicit p Isa. xxij. Fi-
gā illū parillū i loco fideli. Quere alia de salicibz sup. c. i. Q. D. et. c. xxij. i. si. capli.

Jo. cclxxvij.

Liber XII. Part. VI. Ca. XXIX

Quia folia eius folijs oliue similia. Nam misericorditer loquitur pro nobis bonum in conspectu unigeniti sui.

Quia semen eius. i. filius: sua predicatio multos steriles fecit a fructu carnali: alliciens eos ad proprium castitatis.

Maria oleaster Capitulum xxix.

Oleaster dicitur quod sit oliue folijs similis. sed latioribus. arbor iculta. siluestris. amara et infructuosa. cui inseritur oliue ramus: vim mutat radicis. et fit ea in propriam qualitate. Sicut et maria humano exercitio iculta. Siluestris. quia a mundana conuersatione sequestrata. Amara et infructuosa. sicut i. salice super dictum est. Ut iste propter tales prout ipsi attribui quod ad statum animi sanctificationis. in qua sanctificatione quasi est ei insertus ramus oliue. i. principium diuine gratie. et facta est princeps pinguedinis. i. plenitudinis omnium carissimatum et donorum spiritus sancti.

Maria pinus Capitulum xxx.

Uersus septimus **P**inus de quo promittit dominus ecclesie sue **Ysa. lx.** **Gl'ia libani ad te veniet etc.** ut super i. abies. De hac pinu potest exponi illud **Ysa. xliij.** **Platanit pinum quam pluuia nutrit.** et facta est hominibus in foculum. **Platanit leni deus per in orto ecclesie sive pinum iustitiae. s. maria. et nutrita fuit pluuia.** s. e. abundantia gratiarum. **Ubi ipsa dicit de spiritu sancto.** sicut exponit hieronymus. **Super aquam refectiois educauit me.** Et quia gratia plena. id est facta est hominibus in foculum. quia dicitur gift ab omni homo christiano. glo. ut calefaceret artificem dei.

Maria pinus **P**ropter altitudinem et eminentiam vite. excellenter contemplationis. sapientie spei. et conuersationis sancte. **P**ropter rectitudinem et fructus suauis atque multiplices iusticie. quos continuit variis et ordinatis cellulis. et quasi ceteris testis solidissimis et quasi inestimabilibus inuicte fortitudinis. **C**onsidera pomum pineum. et videbis quod ordine sibi cohererent presens eius. quasi unicuique nucleorum propria cellula posita sit. quasi maiores maioribus et minoribus minoribus deputate sunt. et apparet tibi mirabilis ordo et rectitudo iusticie et coherencia prout eius. **S**icut viris iustis: vel in iudicando vel in sustinendo iusticiam magna fortitudo necessaria est. ne amore vel odio prece vel precio deuiet a recto. quod tam his quam alijs diuersis modis insidiat diabolus de uoratio fructuum eius. s. iusticie. **P**rouer. xv. **In abundantia iusticie fortitudo marie est.** i. virtutis ositas. **Ecc. vij.** **Holi uelle fieri iudex: nisi forte ualeas irrupe in iudicantes.**

Ite pinus arbor succincta. sicut et beata rego per uotum uirginitatis. et uiri iusti per continentiam mentis et carnis.

Isidorus **S**ecundum Isidorum pinus dicitur ab acuminis foliorum. nam antiqui vocabant pinum acutum. **F**olia uerba sunt. acuminis foliorum subtilitas serbo. **U**el quia de celestibus tractabat loquendo non de terrenis. **I**te secundum Isidorum pinus omnibus potest esse creditur quod sub ea serunt. sicut sic nocere dicitur omnibus. **S**imiliter et maria promouet et augmetat quicquid boni incipitur a fidelibus ad imitationem exemplorum ipsius.

Butta ab ipsa defluens: rigore uel repore durefcit in soliditate. et fit quasi gema uel electus in insulis germanie.

Ipocras **D**icit Ipocrates. quod nuclei pinorum uehementer calidi sunt. et uenerunt promouent stomachum et renes calefaciunt. urinam purgant. uentre mouent potati cum uino dulci. sed ista uirgini non possunt conuenire.

Maria castanea Capitulum xxxi.

Castanea grecum est nomen. quod fructus eius gemi et rotundi in modum testiculorum intra folliculum reconditi sunt. quod dum exciunt quasi castrati. **N**ec arbor icisa tamquam silua expullulat. **P**oma eius fortissima sunt. et promissa difficile digerunt. uiridia strigunt. sed cocta minus. **S**ecundum quod castanea dicitur a castrando potest figurare mariam. quod uouens regitare castrauit se propter regnum celorum. **D**at. xix. quam castratores inuebat quando angelus rindebat. **U**ix non regis. **F**ructus eius quod christus est: in folliculo valde aculeatus fuit. quod in brissima carne sua. multas passus est tribulationum aculeos. **I**pemer etiam potest dici castanea arbor. quod icisa uirime pullulat. quod ipse est illud lignum de quo dicit **Job. xliij.** **Lignum habet spem si percussum fuerit rursum uirescit. et rami eius pullulat.** **Q**uere super. c. xviij. quod christus lignum: expositum.

Maria laurus Capitulum xxxij.

Laureus quoque laqueus dicitur a serbo laudis. quia antequam ex ea cum laudibus victor caperetur coronabatur. **M**aria homo propugnatoris nostrorum ad salutandum. s. filium dei coronauit.

Aues orti conclusi

in incarnatōe diademate glōse carnis. **Canti. iij.** Egredimī filie syon zc. **Quere li.** iij. p. ij. xij. progarina. **D.** et bene expositū inuenies. **Nec** solūmō christū coronauit. imo et ipa corona nra ē. **Un** z dicit **Isa. lviij.** Eris corona glie i manu dñi. z diade ma regni i manu dei tui. **Sz** ad h legitime pugnā ē. qz nō coronabit nisi q legiti me certauerit. **Thim. ij.** **Nec** etiā arbor nūq deponit virozē. z iō ipa poti⁹ coro nabāt victores. **Gola** etiā hec arbor vulgo fulmīari mīme credit. **Dabz** etiā lau r⁹ folia odorifera. **Sic** z sba brē q̄ habet i euāgelio aromatica sūt z sūme de lectabilia intelligentibz ea. q̄ paucissimi sunt.

Daria burus **Capitulū xxxij.**

Burus. **Is** q̄ pmittit dñs ecclie sue **Isa. lx.** **Olia** libani ad te reiet abies z bur⁹ zc. **Est** aut bur⁹ grecū nomē corruptū a latinis ex pre. nā grece appellat pīxol

Daria burus. quia

- ✓ Breuis stature. in quo signant hūilitas virginis et paupertas.
- ✓ Sp vires p virginitate q̄ ē viroz genit⁹. **Un** i virozē ppetua imarcessibilitas scitatz.
- ✓ Sterilis. vt supra de salice
- ✓ Intensi pallores. i. intese mortificatōis carnis que facit pallere. **Un** intese dilectōis.
- ✓ Unde. Palleat omnis amans.
- ✓ Intese virozis. q̄a illibate virginitat. **Quere** titulo d̄ vgitate ei⁹. li. iij. ti. it. li. v. **D.**

Daria
burus. qz

Dura z fort⁹. p qd idonea sculptur⁹ faciēdis. **Et** maria dura ad tribulatōes sustinē das cū filio. et solida p cōstantiā mentis i voto virginitatis. **Un** cōstanter rñdit. **Virum** nō cognosco.

- ✓ Rupibus inherēs. i. mentes diligens firmatas in bono.
- ✓ Desā in folijs. q̄a multiplex intelligētia elicit ex s̄bis ipi⁹ positz i euāgelio.
- ✓ Comā nō deponit i hieme. nec ipa virtutes suas in tribulatōe.
- ✓ Solit ab auibz. i. cōtēplatiuis. q̄ sunt aues paradisi.
- ✓ Lenitate materie. apta literaz apicibz sicut dicit **Isid. Isa. xxx.** Ingressus scribe eis sup burum. et in libro diligenter exara illud zc. **Quere** expositōem.

Daria vlmus **Capitulū xxxiij.**

Evlmus. **De** hac vlmō pmittit dñs seclō desolato. **Isa. xli. l.** **Ponā** i deser to abierē q̄ vlmū et burum simul. **i. nā** scī faciā mariā p has tres arbores si guratā. **Scdm** **Isid. xlm⁹** ex eo nomē accepit q̄ i vlginosos loc⁹ z humidis meli⁹ pficit. **Nā** i montibz et aspīs min⁹ leta ē. **Est** aut vligo natural' humor terre nunq̄s recedēs ab ea. **Sic** z maria pficiebat ex humoribz carismatū et donoꝝ spūis sancti. **Ite** vlmus licet sterilis i se. tñ apta vitibz sustentādis. et maria meritis et exēplis z orōibz sustentat fructifi cātes in bono. imo totā eccliam. que est vitis.

Vligo

Incipit septima particula orti cōclu

si. in qua agit de auibz huius orti.

Ortus conclusus soror mea spōsa zc.

Christ⁹ nicticorax **Capitulū pmi**

On nicticorax vlnicticorax. **Is** dicit q̄si coru⁹ noctis. q̄a auis ista amat tenebras noctis. **Et** i h dñs s̄gnt christū q̄ se opat nicticoraci. q̄ n vult mortē pctōꝝ. sic ipemet dñc **Eze. xvij. i.** fine capli. **Ite** nicticorax luce fugit volās d̄ nocte ad q̄rēdū cibū suū. qz cib⁹ christi iustificatio pctōꝝ. **Fugere** lu cē. ē decliare glīaz mūdi fallacē. **Un** **Job. xxxi.** Si vidi solē cū fulgeret zc. **Que** re expositōez li. vij. ti. iij. q̄ maria sol i fine capli. **Ite** nicticorax manet i pietinis. i. i ruinis. q̄a xps de indeis excecāt nat⁹ ē. z ab ipis i breui ruitur⁹ crucifixus. ita vi liter ac si esset coruus noctis. i. peccāt⁹ denigtus. et leprosus et pcussus a deo et hūi liat⁹. **Isa. liij.** **In** illis tñ habitauit qdāmodo in passiōe. q̄a nō ex toto recessit ab eis misericordia ei⁹. sed peis orauit i cruce. **Lu. xxiij.** **Sūt** aut parietine parietū rui ne. s. vbi sunt parietes stātes sine tecto z sine habitātibz.

Parietine

So. cclxxvij.

Christus aquila. Capitulum ij.

Aquila. Christus aquila. Deut. xxxij. Sic aquila puocat ad volandum pullos suos etc. **B**
Dicitur quod aquila quando voluit aliquid rapere pullos suos: alas super eos expandit. et eos puocat ad volandum. Sic Christus in passionem cum diabolus rapet genus humanum: expandit brachia sua quasi alas suas in cruce. ut inde peracta relinquentes: altitudinem crucis ascendat. ad quam diabolus attigere non presumit. quia ibi abscondita est fortitudo domini. qui in aere aereas potestates debellavit. Sed torpidi peccatores in nido pene uersationis torpentes. super ramum crucis volare non appetunt. Et propter hoc ab aucupe diabolo rapiuntur in nido pene uersationis. Unde diabolus signatus per assur dicitur Isa. x. Detrari quasi potest in sublimi residens. et inuenit quasi nidum mannis mea fortitudinem populorum.

Christus aquila. quia aquila

Rex est autem. id est contemplationis specialiter. Unde Job. i. dicit ei nathanael. Rabbi tu es fili dei. tu es rex israel. id est videtur deum oculo fidei et amoris. **I**sa. lxi. vir lra. videtur deum. id est israel. id est vir videtur deum. Qui bene dicitur aues. quia pennis virtutis ascendit ad celestia. et eorum uersatio in celo est. **P**hil. iij. et pax moratur in terra. id est terrenis. sed ad solam necessitatem.
Dicitur ab acie oculorum. id est ab acumine visus. quia spiritus fruebat in quantum homo visio peris. etiam ens in vtero matris et pedes in cruce. Unde dicit. Prouidebat dominum. id est presens in conspectu meo spiritus. **S**ap. xviij. Celos attingebat. id est per contemplationem istas in terra. Et hoc est aspicere solis in rota. id est irreuerberata acie oculorum. Item quia nihil occultum quod ei non reuelatur. Unde dicit. Ecce. xxiij. Oculi domini multo plus lucidiores super solis: circumspicientes omnes vias hominum. id est cogitationes. desideria. voluntates. et opera. Et profundum abyssi. id est cordis humani quod profundum est et scrutabile. **D**iere. xviij. Quere expositores li. i. ti. xij. **D**eb. iij. Dia nuda et aperta sunt oculi eius. ad quem nobis sermo. Dicit etiam Isid. quod cum aquila super maria penna ferat immobili. nec humanis pateat obrutibus. de tanta sublimitate pisciculos videt natantes. ac tormenti istar descendens pennis. ad litus attrahit rapta pda. Sic Christus in solio paterne maiestatis existens inuisibilis: de celo spernit filios hominum oculo pietatis errantes in mari. In mundo et descendit quasi ex improviso in sua incarnatione. ut ipsos pdaatos a diabolo pdaaret. et eos pduceret ad litus vite eterne. Unde. Captiuam duxit captiuitatem.

Isidor?

Alti volat ceteris auibus. quia non est scilicet ut est dominus. id est. Regum. iij. In ascensione etiam ascendit super cherubim. et volauit super pennis veterum. id est super omnes virtutes angelorum usque ad dexteram patris. Et nota quod dicit ascendit super cherubim. quod interpretatur plenitudo scientie. nulla enim humana scientia attingere potest. vel ad quantum gloriarum: vel quantum tunc ascenderit. **V**olauit. id est. velociter ascendit. **V**olauit. id est. auolauit ab humano intellectu. Et nota quod non dicit. volauit vel ascendit super seraphim. quod est ordo supremus. licet vix fuerit de christo homine et de beata virgine. ne forte putaretur quod humanitas eque deitatis: secundum quam minor est pater. quia super seraphim non est nisi girochesia. id est sacer ordo trinitatis. **V**olauit super pennis veterum. id est. super dignitates et premita scripturarum aiaz quod dicunt veteri. **J**ob. xviij. Qui fecit veteris pda. id est. aiaz corpus. **A**idificat in arduis. Unde dicit dominus Job. xxxix. **A**id ad ad preceptum tuum deuabit aquila. et in arduis ponet nidum suum. Et sunt verba patris ad iob. et est bonum thema de ascensione. **A**rdui sunt qui supereminet alijs per vite excellentiam. In ha autem instrumur in cuiusmodi cordibus dominus moratur et habitat. in illis videlicet qui sunt ardui per vite eminentiam. et dicunt cum Job. viij. Suspectum elegit aia mea. **S**eq. l. In petris manet. id est. illi qui sunt quasi petra per firmitatem fidei. ad tribulationes insensibiles et duri. qui sagittis reprobationum nequunt penetrari. penitentialibus exercitijs desiccari: per continentiam et abstinentiam frigidum. Et sic assis per petates petre. **S**eq. l. Et in pruptis silicibus moratur. **S**iler dicit quia silet. id est. pna et bofitate. **P**reempti sunt illi qui mente separati sunt a dilectione mundana. **S**eq. l. Et iaccessis rupibus. id est. illi qui ita alti sunt et exaltati per vite eminentiam: quod ad ipsos ipse diabolus accedere non potest. **S**eq. l. Inde contemplatur escam. et de longe oculi eius. perspicit. **P**ulli eius labunt sanguinem. quia viri iusti qui pulli eius sunt: cum auaritate et desiderio: qui norant in verbo labendi: recogitant passionem eius et circumstantias passionis. dicentes cum sponsa **C**an. i. Fasciculus mirre dilectus meus mihi. iter verba mea morabitur. **A**d heb. xij. Recogitate enim qui tale sustinuit a peccatoribus aduersus semetipsum contradictionem etc.

Christus aquila. quia

Thema in ascensione

Ametistum ponit in nido. **A**metist? duorum colorum est. scilicet. purpurei et violacei. fugat serpentes

Aues orti conclusi

Mag pro
terates

Hiero.

Christus
adla. qz

Hiero.

Maria
aquila

z venenū. Valet etiā ebetate. Illos ei positur⁹ e christ⁹ secū i nido etne bñtudis. De q^o d^r Lu. xix. pueri mei mecū sūt i cubili. q^o regia prāte: q^o sig⁹ i colore purpureo. z purpura regib⁹ puenit: vicijs dicit⁹ i se et alijs. z a regno suo. i. carne mēbr⁹ z sē sibi: malefactores extirpāt. i. puos mōt⁹ z nocuas titillatōes. z ipos pūnit et expellit. z q^o austerā z hūilē pñiaz faciūt. q^o duo sign⁹ i purpura. Pñia p luidū colorē. hūilitas. q^o ppe terrā pstat flos viole. Qui etiā a se z alijs qñtū pñt: arcēt z expellit serpētes: et venenata spūaliū viciōz. q^o aias intōxicāt. z ebetate carnaliū dlecta tōnū: q^o bibūt d aureo calice babilōis. Hiero. li. Et h^o est q^o dicit hiero. sup⁹ ysaiā i fine. Serpētē antiquū nido suo fugat. q^o et carnē suā macerat. z motib⁹ animi potēter impat. Per nidū cor v⁹ carnem intellige.

Disissimū facit nidū suū. ponēs ibi: vt dictū ē amēstū. quia cōscientiā in q^o habitat dicit frutib⁹. et bonis opib⁹. et hmoi. que supra notata sunt.

Optime pcurat pullos fasidib⁹ pdicib⁹ leporib⁹. et hmoi. Silt⁹ christ⁹ pullos suos q^o luxit i passidē. et viuificauit ppo sanguie: velut pelican⁹ filios suos. pascit dicta p ciosissima z sūptuosissima. i. carne sua. q^o hē ē cib⁹. Joh. vi. q^o sumit i sacramento. z potat sanguie suo quē effudit i cruce. quē lābūt p desiderū illi q^o veri pulli sūt. nec a pfe degenerāt: vt sup⁹ dictū ē. Deute. xxxij. Sanguinē vne biberēt meracissimū.

Vinit de rapina. q^o illos sibi icorpat z iuiscerat spūaliter corpi suo. q^o ē ecclia. q^o rapuit a diabolo manu cruci affixa. nec cessat rape manu amoris. Un⁹ dic⁹ Osee. xi. Trāhā eos. i. attrahā lin vincul⁹ caritatis. Rapit etiā q^o dā rostro pdicatiois. z q^o dā vnguib⁹ tribulatōnū. q^o fortiter tenet eos ne euadāt post cupiscētiās suas.

Pullos suos sigillatim ponit i radio solis. et eos q^o solē acute z ap⁹ respiciūt oculis diligit fouet z nutrit. eos q^o q^o cecutiētes oculos auertūt a sole d nido pñit in terrā. Sic z xps eos q^o i se: q^o ē ver⁹ sol iusticie respiciūt idēsinēter q^o oculo timor⁹. feruorē iusticie q^o oculo amor⁹. fulgorē et lucē miscōie. q^o etiā oculos spei et dilectōis defigūt i celestib⁹. sibi retinet aplecti⁹ z tuct. Illos q^o oculos suos: itellectū. i. z affectū: auertūt a claritate solis et eternoz. pmittit in terrā cadere. i. i cupiditates terrenoz. vbi excecant spūaliter. et postmodū i terrā miserie et tenebrarū. De q^o d^r. Ponēs eos dorsū. z i reliquijs tuis ppab vultū eoz. Itē. deiecasti eos dū alleuiarēt.

Ubicūq⁹ fuerit cadauer. statim adest. Job. xxxix. Hiero. dic⁹ q^o adla z vultures trās marina dicūt sentire cadauera. ibiq⁹ ad lram pgregari. Hoc inuenies ifra ti. de vulture. Cadauerosus efficit q^o q^o mortal⁹ peccat. z coruis ifernalib⁹ seipm escā mini strat. S; si huic adla cadauerositatē tuā p p fessidēz z orōez hūiliter ostēder⁹. z te veraciter accusauer⁹. statim aduolabit hec adla: veniā tibi et grāz misericordie pferēdo. De. i. veniā z grā sūt ale aquile hui⁹. Et bñ dic⁹. Lstati adest. qz nescit tarda rez molimīa spūscū grā. sic sup⁹ illō Actū. ij. Fact⁹ ē repēte de celo zē. dicit glo.

Deponēdo rostr⁹ et plumas veteres renouat: et itez inuenescit. Sic z christ⁹ i sepulcro q^o plumas z pēnas veteres mortalitatē z passibilitatē d posuit. z velut rostruz recurū q^o relas hūane miserie. z i furrectōe fact⁹ imortal⁹ z ipassibil⁹ velut pēnas nouas z rostr⁹ accipiēs: tot⁹ ērnouat. Un⁹ dic⁹ ps. ei. Renouabit vt aquile iunēt⁹ tua.

Maria adla. Jm adla regina volucrū. et maria regina āgeloz: pteplatiuozū z hginū. q^o i nido suo. i. corde posuit amēstū. videlicet fidē q^o pcepit filiū dei. Lu. i. Brā q^o credidisti zē. Et p excellētiā sui pcept⁹ aduta ē veste purpurea. i. dignitate regali. Un⁹ d ea d^r puer. vlti. Bissus z purpura indumētū ei⁹. Habuit etiā colorē viole: cui p hūilitatē assilata ē: et p ppassidēz q^o luidā facta ē i filij passidē. Expulit etiā a se serpētes z venenata spūaliū viciōz. q^o nūq⁹ ad mētē ei⁹ igredi potuerūt. Fuit ei mlier timēs deū. puer. i. fi. Et eccl. i. d^r. Timor dñi expellit pctm. i. in trare nō sinit. Expellit etiā a famulātib⁹ sibi spētes z venenata. iuxta illō Dar. in fine. In noīe meo demonia ejciēt. Maria. i. z ceteri scī p frutē ppetue hgitat⁹ sue canit ab ebetate oīm carnaliū voluptatū. et amicis suis potens est pcatere.

Hec adla i arduis posuit nidū suū. i. i excelsis frutib⁹ ouersatōez suā. z cor suū i prup⁹ silicib⁹. i. i angel⁹. de q^o prup⁹ fuerūt supbiētes angeli. q^o ouersatio ei⁹ sp fuit in cel⁹. Phil. iij. Et idē pteplabat escā suā. i. refectōez mēt⁹ sue. i. ipm deū vt

So. cclxxix.

Z

eo frueret. Et ideo de hac aq̃la dicitur: q̃ oculi ei⁹ de lōge p̃spiciūt. Et ad p̃ceptū dñi eleuata ē hec aq̃la i sua assumptōe. qñ. s. Lascēdit sup cherubim. i. sup choros angelo rū. Et volauit sup pēnas vētorū. i. sup rōem et sup omne intellectū hūanū. In excelsis etiā mētib⁹ et eleuat⁹ a terra. p̃ mūdi p̃ceptū: diligit p̃ grām habitare.

Aq̃la cet̃as aues p̃cellit i volatu et sol aspectu. Et ip̃a sc̃rōs ceteros i volatu p̃tēpla tōis et aspectu sol iusticie. i. filij sui. q̃ lucē i habitat iaccessibile. i. Th̃i. vi. q̃ videlicet lux i ip̃a fuit abscondita. et quā ip̃a nob̃ accessibile fecit: vicini⁹ atq̃ limpidi⁹ p̃tēplā.

Maria
aq̃la. q̃

Dirissimū ṽtutib⁹ et donis optimis facit nidū suū. id ē. cor q̃d i habitat p̃ grām. vt de dicere possit q̃ ip̃az spūalē hospitā illō. Sap. vii. Venēst mibi oīa bona parit cū il. Procūrat optime filios spūales q̃s adoptat p̃ grām. cibo deuorōis. vii. la. rē. no solatōis et p̃pūctōis. p̃anclacrimaz. et h̃mōi. et p̃ pastu dignos reddit carne et sanguine ṽnigeniti sui.

De theo
philo

Respicēs misericordit̃ ad cadauerōs p̃tōres: ip̃am hūiliter iuocātes. aduolat duabus alis. pietate et p̃passiōe. vt p̃t̃ i theophilo. quē q̃si rostro orōis quā p̃ eo fudit ad filiū. et q̃si ṽnguib⁹ iusticie: a diaboli faucib⁹ potēter eripuit. cyrogphū suū ei⁹ fti tūes anulo p̃pō signatū. Propter h̃ d̃ de maria. L. Cōfidit i ea. i. de ei⁹ fide et fortitudie. Leor virisui. i. christi. s. Let spolijs n̄ idigebit. i. Prouer. vi. Ip̃a ei⁹ q̃si dicit il lis sponsum suū. q̃bus spoliat vt dicitū est diaboli aduersariū.

Johes
aquila

a Quila br̃is Johes euāgelista. Un̄ Eze. i. Facies aq̃le desup ip̃oz q̃ttuor. B

Johānes aquila

Sc̃tus
iohānes
aq̃la

Primo: quia in arduis sup omnes posuit nidū suū sicut aquila. Job. xxxix. quādo supra pectus dñi in cena recubuit. Job. xii.

Sec̃do: q̃ puocat ad volatū pullos suos. Deut. xxxii. et labere sanguinē eos docet. Job. xxxix. Et iohes spūales filios. s. fideles eccl̃ie: docet p̃tēplari et̃na. et q̃rere q̃ sursum sūt. et imitari dñicā passiōez. sic p̃t̃ i his q̃ scribit septē eccl̃ijs asiē. et angel eaz

Tercio: q̃ i nido ponit amertitū. q̃ fugat serpētes. Nidus eccl̃ia. amertit⁹ fides. serpentes hereses: contra quas specialiter scripsit.

Quarto: q̃a solē iuēt i rora. et iste speciali⁹ deitatz p̃tēplat⁹ ē archana. Un̄ dixit. In p̃ncipio erat ṽbū. Alij q̃si i firmis ocul⁹ solē. i. xpm videbāt i nube. i. velatū carne.

Quinto: q̃a renouat se i senectute. q̃a q̃cqd factū sit de corpe ei⁹. inuentū ē māna sca turire. in figura eius q̃d dicit. Renouabit vt aquile inuentus tua.

De hac aq̃la p̃t̃ exponi illō Eze. xvi. Aq̃la g̃ndis rē. L. Aq̃la. vt dicitū ē l̃g̃ndis i s̃tute: i sapia: i aucte. L. Magnaz alaz. i. Dic q̃ttuor i iohē p̃mēdāt. duplicē q̃g̃itatz puritas et intelligētie. Per h̃ q̃d d̃: Lalaz. i. he due iūgūt. q̃ nō sufficit subtilitas itel lect⁹. nisi subsit mūdicia affect⁹. mlti ei⁹ eleuant⁹ p̃ intellectu. s̃z depmūt p̃ affectū. Itē p̃ h̃ q̃d d̃: Lmagnaz. i. p̃mēdāt i eo christi familiaritas. et stili posterior⁹ auctas. L. Lō

go mēbroz ductu. Istud nō tā p̃tinet ad q̃ntitatē t̃pis q̃s corpi: q̃s tū ad lōgeuitatē mortis. quā. s. dñs post oēs sibi progauit. vt posterior scriberet: et defect⁹ alioz sup pleret. Ad h̃ q̃ d̃: Lōgo mēbroz ductu. p̃tinet stili posterior⁹ auctas. Un̄ Eccl̃. xxxii. Ego nouissim⁹ euigilaui. L. Plena plumis et varietate. i. Et si enī p̃ncipalē circa diuinā naturā iustat: q̃d sigt p̃ h̃ q̃d d̃: Lplumis. i. tū imiscet plura q̃ p̃tinet ad hūanā. q̃d sigt p̃ h̃ q̃d d̃: Let varietate. i. Hā cū p̃misset deitatz sublimia dicens. Lin p̃ncipio erat ṽbū. i. subiūxit hūanitatē hūilia dices. L. Et ṽbū caro factū ē rē. i.

In h̃ ṽbo q̃d seq̃t̃ Lx̃it ad libanū. i. iūit christi familiaritas. Liban⁹ iter p̃rat candor. et signat christū q̃ ē cādor luc⁹ eterne. Tūc marie iohes venit ad hūc libanum qñ christo se p̃formauit i puritate. et qñ recubēs sup pect⁹ ei⁹: hausit aq̃s sapie salutaris: que fluūt imperu de h̃ libano. Et h̃ est q̃d subdit. L. Et tulit medullā cedri. i. pinguedinē et dulcedinē spūal archani: q̃si occultatā sub sentētijs f̃mōis mystici ṽl sub duricia ossiū. L. Et sūmitatē frōdiū ei⁹ auulsi. i. excellētiā celest̃ eloquij. et tō d̃: Lsūmitatē. i. q̃a alit⁹ oib⁹ locut⁹ ē. vt de eo possit illō dici Ben. xlii. Reptalim ceru⁹ emissus dās eloq̃a pulcritudis. Ibidē d̃ ipo p̃t̃ dicit. q̃ ip̃e ē alia aq̃la de q̃ dicitur Apoca. vii. Audui vocē ṽnius aquile volātis p̃ mediū celi rē. q̃d notatur in summitatib⁹ frōdiū.

Aues orti conclusi

Iustus
aquila

Grego.

Iust^o aq
la. qz

Iustus aqila. Un Job. xxxix. L. Aliqd ad pceptu tuu eleuabit aqila. i. iust^o ad
replatōez. qsi diceret. nō. s. ad meū. Et i arduis ponet nidū suū. i. i supnis
mētis desiderū. sic fecerat q dicebat. Ara uersatio i cel^o ē. Phil. iij. In petr^o. i. i
in creplis scōz patrū et dict^o eoz. Un De medio petraz dabūt voces Panet. i.
i. mēt^o statōe collocat. Et i prupt^o silicib^o pmozat. i. i replatōe scōz angeloz.
qz gliaz adhuc i terra posūt cū suspitio pītola. Qui. s. angeli integri sūt. p qūitatez
meriti. s. prupt^o p qūitate nūeri. Atqz iaccessis rupib^o pmozat. Idē qd prup
pti silices. Quia cordi petōz valde iaccessa claritas angeloz. mltō mag^o ei^o q i ba
bitat lucē inaccessibile. i. Thi. vi. Inde. s. qn aliq^o iāerit se societati angeloz p cō
replatōem. nō d^o ibi sistere. s. cū q sup eos ē replatari. Un Cañ. iij. Paululū cū per
trāsire eos rē. i. ueni quē diligit aia mea. tenui cū nec dimittā. Et orep^o escā. i. id ē
christū q ē cū angeloz r hoim. Panē enī angeloz māducauit hōl. Et de lōge ocu
li ei^o pspiciūt. intellect^o. s. r affectus. vt regē videat i decore suo Pulli ei^o. i. s. aq
le lābūt. ecce auditas r desiderū sanguinē. i. passiōez dñi fide spe et feruēt^o cari
tate venerat. Labere sanguinē vt dic grego. ē dñice passiōis ifirma venerari. Qua
si diceret. Aqila i arduis posuit nidū suū. lā deitaz replatōe pascit. S. pulli
ei^o. i. i mīozes nōdū habētes visū adlinū lacte hūanitat^o christi. r sanguie passiōis
reficiūt. Ubicūqz fuerit cadauer. i. vbi caro factū statim adest aqila. i. aia eru
ta. Dat. xxiij. Ubicūqz fuerit corp^o ibi pgregabūt r aqle. i. vbi fuerit christus
hō. ibi et scī ei^o. fm q rogauit p^oez. Job. xvij. P^o volo vt vbi ego sū. illic sit r mī

Iust^o aquila. quia

lster meus.

Quia vinit de rapina. Regnū enī celoz vim patit^o Dat. xi. L. r violētū. i. vim sibi i
ferēt^o lrapit illō. Et hec violētia qnqz modis sibi i ferit. s. p trinetiā i iuuētute.
p abstinētiā i pspitate. p largitatē in paup^oare. p patiētiā in aduersitate. p hūilitatē
In arduis nidificat. vt sup dictū ē de maria. Debz enī iust^o edi lū sublimitate.
ficare i celo ascēsiōem suā. exēplo de amos. ix. qd ē disponere ascēsiōes suas i valle
lacrimaz. s. q edificat ascēsiōē. i. gduz ascēsiōis. d^o ipos gduz distiguere. vt exē
plo dñice ascēsiōis quā edificauit i incarnatōe et tota vita p^oenti. p^omū gduz habeat
hūilitatē. scdm obediētē. r sic deiceps. Un ad Phil. ij. Nūlliauit semetipm factus
obediens rē.

In nido cordis sui ponit ametistū. i. fidē vt ibi dñs dignet^o habitare. Un habitare
christū p fidē i cordib^o n^ois. ad Eph. iij. vt rture hui^o lapidis excludat a se spēt^o.
r venenatā spūaliū viciōz. et ebeatatē carnaliū. et regaliter p^oit sibi hūi. r vicijs p^odis
cat q ad colorē purpureū. r hūiliter maceret carnē suā q ad violacē.

Affectuosissime educat pullos. i. opa q sequūt auctozes suos velut pulli sequūt gallinā

Pullos sigillatim ad radiū sol^o ponit. i. q sigt opez n^ooz discussio. Radij solis illu
miatio septure. ad cui^o intuitū siue scrutiniū opa debēt discerni. Vel radij sol^o. opa
christi q nos illumināt. ad q. s. opa p^opanda qdāmodo sunt opa n^oa vt vilipēdam^o
ea. Un Isa. lxij. Dēs iusticie n^oe i aspectu dñi qsi pān^o mēstruate. Ibi Grego. Bre.

Sepe iusticia n^oa ad examē diuie iusticie deducta. iniusticia est. et sordet i conspe
ctu districti iudic^o. qd in estimatōe refulget opantis.
Ubicūqz fuerit corpus statim adest. Hoc iplēuerūt ad l^oaz scē m^olieres veniētes
officiole ad dñicā sepulturā. sic dñs p^odixerat Dat. xxiij. Ubicūqz fuerit corpus
ibi pgregabūt aqle. Et b faciūt viri iusti mane audiētes missam vbi corp^o dñicū
imolat. Itē alit. Spūales aqle. s. viri iusti. ad cadauerosos pctōres pgregari obēt
spiritualiter p compassionē r o^odem. vt abstractos a cadauerib^o pctōz. in corp^o pent
ecclesie dei. cuius ipi sunt membra.

Prouocat ad volādū pullos suos. i. opa. qn pure facit ea p intuitu eternoz. non vt
ab hoib^o videat. S. p^otrario faciūt hypocrite. Datth. vi. et ideo retributiōem suā
recipiūt in p^oenti. Et tūc portat iust^o pullos suos i humer^o. nō i sinu. cū ab eoz in
tuitu auerit oculos suos. vt dicere possit illud ad Phil. iij. Posteriorū oblit^o ad
anteriora meipm extēdo. Sēsus auctoritatis ē. sed nō verba.

Solē intuei in rota. i. christū i diuinitate. que pncipio caret et fine qsi duplici ocl^o in
Fo cclxxx. Z 2

tellectus et affectus. credendo. scilicet et amando. **U**ox enim viri iusti est. **P**rouidebat dominus in conspectu meo spiritus. **E**t ad te levavi oculos meos qui habitas in celis. **E**t si sume necessarium est quoniam temptat quod. **U**n. ij. palip. xx. **C**um ignorem quod agere debeam? **S**ed solum habemus residui ut oculos nostros dirigamus ad te. **E**t propter hoc aqua dicitur vel ab acumine visus vel ab acie oculorum quod defigit in sole iusticie et auerit a concupiscibilibus mundi. **I**uxta illud **I**ob. iij. **O**ibo diebus vice tue deum in mente habeo. et caue ne aliquando peccato presentias recedat. **E**t primo enim sequitur secundum. **U**n. l. **P**rouidebat dominus in conspectu meo spiritus. **E**cce primum loquimur a dextris est mihi recedat secundum. **S**ic dicitur. aqua penis veteribus pergrauata et non valens comedere pro curuitate rostri. **Q**rit fontem vinum scaturientem iugiter. et desuper fontem directe ascendit: quantumvis pro in latum. et intratum soli propinquat quod plume veteres solis incendio subruni. quibus destituta cadit in ipsum fontem. et per fontem irriguum nonne penes recreatur. et sic pro penis veteribus recipit penas novas. **P**ostea rostrum recursum alludit ad petram. et super fluitate abscissa ascendit super quantumvis pro. et calefactus ab ardore solis: magno impetu fertur in mare. et ibi submersus iterum iuuenescit.

Aqua vetus: peccator in vicibus inueteratus. **U**n. **F**ilii alieni inueterati sunt. **P**ene veteres: mundane leuitates quibus in altum elatioris ferebat. **R**ostri curuitas: loquacitas de terrenis. quia qui de terra est de terra loquitur. **I**ob. iij. **P**er quam scilicet loquacitatem multum impeditur quod ne fructuose possit comedere cibum scripture vel eucaristie. **I**deo dicitur **E**ccli. xxxij. **A**udi ta: ces recedat. **F**ons viuus spiritus scaturiens: misericordia dei nunquam deficiens. **A**qua fontis super quam audacia pia: debet peccator quem penitet peccasse: induere nouum hominem.

T In natiuitate beate marie. **S**ermo primus. **C**a. iij. **T**ransite ad me oes qui concupiscitis me recedat. **H**is verbis dei sapientia et beata vergo vno ore loquentes: inuocant nos ad se: suas nobis delicias communicare volentes. quod liberaliter et sine inuidia communicant. **S**ed ad presens de beata vergine totum exponem. **E**t in his verbis circa ipsam sex notant.

Primum est humilitas: cum dicitur. **T**ransite. **V**ocatis nos ore proprio. **E**t in hoc ostendit se vnam esse de ancillis illis quod misit sapientia ut vocaretur ad arcem. **P**rouer. ix.

Secundum est familiaritas. quod notat cum dicitur. **L**ad me. **A**dapta de his qui inueniuntur apud eam. **E**t in hoc arguitur pauperum preceptores. qui eorum societate preueniunt. de quibus dicitur amos ij. **N**on humilium declinat. **E**t qui dicitur pauperi illud **I**sa. lxx. **R**ecedat me quoniam inmundus es recedat. **D**e hac familiaritate virginis dicit beatus bernardus. **Q**uid ad mariam accedere trepidat humana fragilitas. **Q**uere li. iij. ti. xxij.

Tercium est larga liberalitas: cum dicitur. **L**oco. **N**on est enim apud eam sicut nec apud filium persone acceptio. **V**eniat ergo ad eam ad deliciam vir iustus. ut sedeat sub umbra illius desiderare. nam ipsa est in umbra aculm dicitur ab estu: et in securitate: et in absconditione a turbine et a pluuia. **I**sa. iij. **Q**uere li. x. ti. xxix. **S**. **I**te dicitur. **S**edebit vir subtrus vineam suam. et subtrus ficum suam. et non erit qui deterreat. **N**on est dicere. **Q**ui ad mariam venerit vel transierit: qui oes vocat ad se. securus erit per auxilium eius. **I**te qui peccator est transierit ad eam: ut nihil timere possit: quoniam ipsa est ciuitas refugium. **Q**uere li. ij. p. i. causa. xxv.

Quartum est multimoda eius dulcedo et suauitas. ad quam omnimodis debemus aspirare. **N**on inuit ubi dicitur. **L**qui concupiscitis me. **N**am ipsa inueniunt oes sensus nostri: quilibet suam dulcedinem: voluptatem et iocunditatem. sic assignauimus li. iij. ti. xxvi. in fi. capituli.

Quintum est abundantissima largitas: que notat ubi dicitur. **I**mpleri. **I**psa enim dat omnibus affluenter. et non improperat. **I**aco. i. **E**t ipsa apiente manu suam. implet omnia bonitate. **I**psa est enim rebecca qui de hydra sua potauit beliezer et camelos. **B**en. xxij. christum. scilicet et

Sextum est rei promissio preciositas: cum dicitur. **L**a generatombus meis imple. **L**osmes sanctos pleni. **S**ecundum hunc processum potest pretere totum sermonem tuum.

Dodo videamus quare plerumque dixerit gloriosa vergo. **T**ransite. **I**te venite vel accedite. **I**te qui vilitate veniat ad eam. vni dicitur. **L**ad me. **I**te qui sint generatores eius de quibus dicitur. **L**a generatombus meis implemi. **D**e his tribus videndum est per ordinem.

Notandum igitur quod beata vergo volens facere festum amicis. vel de amicis suis: ipsos inuitat. **S**i autem consuetudo est volentium facere magnam solenitatem: vel primarima conuiuia: inuicare suos speciales nominatim. et per honestos nuncios. sed non ribaldos vel truhanos: vel

Bermo i natiuitate marie primus

mensterellos. i. tpaliū vl' vicioz amatores. Sic facit brā ego. Et in B q dicit Lq cō cupiscit me. Innuat q sint ei spēales. cupiscētes eā. L Cōcupiscit. Intellectu p in q sūtem. affectu p dilectōez. actu p imitatōez. Innuat etiā aliō in B q dicit L Trāsi te. Quasi diceret. Nisi fueris trāsitor es hebrei. s. et iditū. nō poteris venire ad se stū solēne qd factura sū i eternitate. Trāsire g debēt oēs desiderātes ad fontes aqz viuētū. q sūt chriſt' z brā ego. exēplo ceruoz desiderātū ad fontē trāsire. z trāsi lire spinosa supbie. malicie et neqcie. lntosa luxurie gule z somnolētie. biātia cupiditatis ambitōis et auaricie. alioqñ ad fontē vite nō patebit eis accessus. Et ppter B dicit eis. Trāsire.]

Est enim quadruplex trāsitus

Primus de baptismali innocētia ad peccata mortalia. z hic ē peccātū. Un dē de isto Eccli. xvi. Qui trāsgredit a iusticia ad pctm de panit illū ad rūpheā. i. penam eternā. Dic notat i descēsu ad hierlm in hierico. Lu. x. Per hūc trāsinit diabolus a claritate angeli i deformitatē diaboli. Dic ē trāsire a castitate ad luxuriā. z a sep tē stutibz pncipalibz ad septē peccata criminalia.

Trāsitus q
druplex

Secundus isti p trāsi. trāsire a vicijs ad vtutes. et hic ē penitentiū. Et hic debz fieri p ignē seruētis p tritōis. et aquā p fessiois et pñe. in q oēs sordes lauā. vt tādē indu cat qd in refrigeriū vite etne. De isto dicit Marci in fi. l. Precedet vos i galileam. l que itēptatur trāsmigratio Libi eū videbitis.]

Tercius de bono i meli. et hic ē iustoz. q de opibz iusticie ad se trāsēnt ad opa miseri cordie ppter primū. De B dē in ps. Ibi iusti de virtute i vtutē zē. s. de vtute mi nori i eandē vtutē maiore. qā caritas aliqñ pficit. aliqñ deficit. vl' de vna vtute ad aliā. vl' de vni vtutē in vni alteri vtutē. Quia sic dicit ibi qdā glo. nō sp vni vtuti studēdū ē. s. de vtute i vtutē est eūdū. donec videat de deoz i syon. Itē de B trāsitu dē. Michē. i. Trāsire vob habitatio pulcra. Quasi diceret. Vos iusti in qbz de habitat p fidem. q facti estis pulcri p penitentiā. Trāsire ad opa misericordie primis impēdendal vobis. Iacqz sūne. i. ad honore et pmiū vestrū.

Quartus de meliori ad optimū. vl' de merito ad pmiū. vl' de dubio ad secū. vel de tē porali ad eternū. vl' de fide ad spem. de spe ad rē speratā. de scintilla caritatē ad car minū. qz hic ē ignis i syon. s. camin' in hierlm. Isa. lxxi. Vel trāsire d exilio ad re gnū. de mūdo ad deū. de vmbra ad vtutē. de medio ad oēs plenitudinē. et hmōi.

Primus trāsitus figurat' ē a descēsu isrl' i egiptū. Scdōs i ascēsu isrl' ex egipto p mare rubz in deserto. Expone illd diligēter. Tercius i pgressu isrl' p desertū. q sign' pñia: p diuersas māsiōes qbz sign' vtutū opa. Quart' i pgressu a deserto p fluuiū ior danis ad possessionē terre pmissiois.

Transite ad me oēs zē. Nota q cellitudo btē zgis. mons qdā magn' ē. in q bñpla citū fuit deo habitare i eo. ad quē debem' trāsire sic hoies. nō sic passeres. Passer enī occupās mōtē. nō trāsīt p vallē. fm q supbi demōes suggerūt pctōri Ltrāsmig in mōtē sicut passer. l. i. sicut auis qlibet. z sumit species p genere. Per vallē enī hu militatis trāsēdū est ad montē humillime zginis. nō est enī vera sublimitas. cui' pambula nō est humilitas.

Dñs can
tuaricū.

Trāsire ad me. Quasi diceret. Quid discurris p carnales voluptates et mūdanas vanitates. q vos nequnt satiare. Li me oīs grā. Iquā vob sūmistrabo si trāsieris ad me. Et B ē qd seqt. L A generatōibz meis iplēmi. Dira fatuitas pctōris. q si dili geret aliquā ribaldā que essz vltra flumē. z ipa clamaret ad eū. trāsi ad me et ero to ta tua. statim miser se exponeret morti et submersiōi. mri fo dñice facit surdū. Sz ca neāt sibi tales ne qñqz audiāt ab ea illd puer. i. Vocauit z renuist. extēdi manum meā vt vob darē filiū meū. q est omne bonū. s. illd osiliū. Job. ii. Dñā qñqz dixerit vob fili' me' facite. Istud enī omne ē et sūmū osiliū facere. s. qd pcpit de'. Sz qz B osiliū ptenit a mlt'. subdit ipa. Ego qz in iteritū vro ridebo. et cetera mltā.

Trāsire ad me oēs. Nō qdā. nō pauci. exēplo enī filij dicētis. Mat. xi. Venite ad me oēs q laboratis zē. et q dicit Isa. lv. Dēs sitiētes venite ad aqz. vocat omēs ad se gliosa ego. oēs enī vult saluos fieri. et neminē vult pīre. i. Thi. ii. In B etiā nobis

fo. cclxxi.

Z 3

LibeR XII. Parti.vii. Ca.iii.

suā indicat largitatē. suas diuitias. suam liberalitatē. et desiderii qđ habet de salute creaturaz filij. **Ite** cū dicit **Trāsīte ad me oēs.** videt ppe loqui pctōibz mundū diligentibz. nō eā nec seruiētibz ei. **Lad me.** vt vobis impetrē vinū p punctōis. qđ ego quasi vitis. **Pastum deuotōis.** qđ flores mei fruct⁹ honoris et honestat⁹. **Vir tutem dilectōis.** qđ ego mī pulcre dilectōis. **Grām timoris dei.** qđ mī sum. **Sancte spei.** **Omnē grāz incipietē pficiētē et psumantē.** qđ **Lin me oīs grā.** **Dona spūsan cti.** qđ **Spūs me⁹ sup mel dulcē.** **Glīaz padis.** qđ **hereditas mea sup mel et fauū.** **Ite Trāsīte ad me.** **Seruo enī iugatos in mīmonio.** viduas i statu suo. **vgines in puritate.** **Dibz his impetro grām.** et pmitto glām. **Sunt enī in terra p vna pū/gati.** malogranata pīnētes. ficus dulces virgines.

Trānsīte ad me. **Nota Lad me.** **Libenter enī debet venire**

Libēter
dz vēire

- ✓ **Pauper ad diuitē.** vt locupletetur.
- ✓ **Pollutus ad fontem.** vt mūdificetur.
- ✓ **Debilis ad fortem.** vt corroboretur.
- ✓ **Fortis ad vitam.** vt viuificetur.
- ✓ **Ecus ad colliriū.** vt illuminetur.
- ✓ **Egrotus ad medicinā.** vt sanitati reddatur.
- ✓ **Famelicus ad refectōem.** vt bene pcuretur.
- ✓ **Studus ad munificam.** vt ab ea vestiatur.
- ✓ **Miser ad misericordiē.** vt misericordiam cōsequatur.
- ✓ **Deformatus ad replasmatricē.** vt reformatur.
- ✓ **Captiuus ad redemptricē.** vt a carcere redimatur.
- ✓ **Exheredatus ad patronā.** vt hereditati restituatur.
- ✓ **Seruus ad dominā.** vt libertati donetur.
- ✓ **Diles ad reginam.** vt si vicerit coronetur.
- ✓ **Tenebrosus ad lucem.** vt lucis filius appelletur.

Hec enī oīa et in infinitū plura sūministrat virgo gratiosa trāsēntibz ad se. **Et iō pus⁹** qđ illos iūitet ad se. pmittit i eplā hodierna. **In me oīs grā vie et veritat⁹.** **Trāsīte ad me.** videlicet tribz modis. intellectu pteplādo. affectu inherēdo. actu vlt ope imitādo. **Et ad hec nos iuuant tria pīpue.** **Part⁹ ei⁹** qđ est lux mūdi. et nostrz illumi nat intellectū. **Grā quā** inuenit apud deū. cui⁹ adiutorio nō affectus inflāmat ad bene operandū. **Vita eius mūdissima** que opa nostra dirigit per exemplū.

Sequitur. **Qui cōcupiscit me.** qđ. s. vultis mibi seruire et me honorare. vlt qui plene vultis satiari. vlt qđ meū desiderat⁹ patrociniū in pīnti et aspectū i futuro. **Et pnt af signari tria qđ deberēt nos mouere ad trāsēndū.** **Primū ē labor mūdi hui⁹.** ad quē euadendū festinādū esset ad ipam. in qđ ē req̄es. **Secūm onus corpis et pctōis.** qđ cito esset deponēdū. **De pmo onere Sap. ix.** **Corp⁹** qđ corūpit agguat animam. **De secūdo ps.** **Iniquitates mee sicut on⁹** que grauante sunt sup me. **Tercū amor ma tris et filij.** qđ deberet nos allicere ad trāsēndū. si cō libēter trāsīt ad rē valde dilectā.

Sequitur. **Et a generatōibz m. imple.** **Ecce qđ fructu trāsīt ad illā.** **Nota qđ pus⁹ dic.** **Trāsīte ad me.** et post subiūgit **La generatōibz m. imple.** **Quasi diceret.** **Pri⁹ optz me imitari hos:** qđ meis generatōibz voluerint impleri. **Quid aut sint generatōes ei⁹ ostēdit ipa.** vbi paulo dicit sup. **Ego mī pulcre dilectōis et timoris et agnitōis et scē spei.** **Hoc habes mltipliciter expositi li. vi. ti. i.** **Vel iste generatōes pnt dici odo res ei⁹** qđ attrahūt affectū. et flores qđ delectāt intellectū. et fruct⁹ qđ reficiūt animū. **Ideo ipa appellat⁹ vitē.** qđ habuit in flore odorē. in fructu dulcedinē. in liq̄re fruct⁹ virtutē. **Fruct⁹ ei⁹ christ⁹.** **Vua.** cui⁹ vne vinū sanguis christi i cruce effusus. qui mūdū languidū sanauit. mortuū suscitauit. captiuū redemit. sordidū lauit. et cetera hmoi. et qđ mētē digne sumētis iocūdat et inebriat. **Un dicit christo.** **Calix tu⁹ iebri ans qđ pclar⁹ ē.** **Hec aut sunt que mentē vere implēt et satiant.** sed mūdane et car nales voluptates ipam inaniunt. et ideo dicit. implemini.

Et nota vbi repies oēs particlas istius eplē. **Ego qđ vitis et. vsqz. honestat⁹.** **Quere supra particla. vi. ti. i.**

Sermo i natiuitate marie secundus

Ego mater pulcre dilectōis rē. vsq. s. i. i. i. querel. i. i. i. i.

Trāsit ad me omnes rē. vsq. implemini. vt supra.

Spiritus enī meus super me rē. vsq. fauū. quere libro. i. i. i. i. i. i. i.

Memoria mea in generatōe seculorū. qre lib. i. i. i. i. c. v.

Qui edunt me rē. vsq. sitient. quere supra particla. i. ca. xij. vbi agit quō ipa pcurat amicos suos.

Qui audit me rē. vsq. nō peccabit. . i. i. i. i. c. v.

Qui elucidant me rē. i. i. i. i. p. v. c. vij.

Sermo secundus

Capitulū iij.

Daria
liber

Liber generatōis iesu christi. supple hic est. Sed qz qd exponit de rēpo. pōt
exponi de brā hēie. vt i plibz pōt dici. Liber generatōis rē. Dec ē sic dōz Lvi/
sio ysaie. subaudi. hec est. In h aut qz dicit. L generatōis. Innotat marie secunditas.
In h qz dicit. L iesu christi. secunditas. dignitas v. l. sublimitas. Et qā duplex ē gene
ratio. bona et mala. pmo vidēdū de libro bone generatōis christi. Secdo de libro
male generatōis antichristi. Liber qñqz dōz pñēs. sic dicit. hic ē liber topicozū.
Vel contentū. sicut dicit. scio librū topicozū.

Fuit enī maria liber pñēs. Dic est liber gñdis de q dōz Isa. viij. Sume tibi libru
gñdē. et scribe in eo stilo hoīs. Nota qz spūscūs mltiōēs loq̄t pphēt. nō vt ipi
faciāt qd eis indicit. s. vt designet qd spūscūs opatur. sit. Liber iste maria. q sic
dōz liber. sic apls. iij. choz. iij. chozinthios noiat eplaz suā. Et dōz liber iste Lgrādīs
dignitate. scie pfunditate. mltimoda difficultate. sentētiāz inscrutabilitate. et omi
moda vtilitate. Ut iō Lgñdis. Iqā posuit scūspūs opatōe. Vel Lgñdis. Iqā scptus
grossis et legibilibz lris. Si qdē marie innocētia vna grossa ē lra. sic et ei? hūilitas.
pūginitas. secunditas. paupras. caritas. misericordia. pietas. paciētia. et hmoi. Singu
le enī vntes ipi? single lre libri isti? Propter h dicit dñs abac. iij. Scribe visū et
explana eū sup tabulas. vt pcurat q legerit eū. qā adhuc visus pcul. et apparebit i
finē et nō mētiet. Precipit gysaie. Scribe i eo. Hoc ē qd dōz. Ligua mea calam?
scribe. Duo instrumēto. Lstilo hoīs. i. i. intelligibilis apte et lucide. Nota qz elemen
tū dōz scribi qñ ei? figura ptabit. Sic g spūscūs pbi scpsit. dñ ei? cooptōe ca
ro pbi fuit in vtero pgnali formata. Spūscūs enī dupliciter scribit. Scpturas. i.
nisiabili. vt i cor. libz pphaz. Scptura. i. nisiabili. qñ pbi carnē assūpsit. et qd latuerat
i cordibz pphaz. reuelatū ē i ppectu gēti. Sic g scptus ē liber iste. Et q color?
atramētō nre mortalitat. Un eze. ix. legif de illo q indur? erat lineis. q hēbat atra
mētariū i dorso. qd ē inferior ps hoīs. Hoc atramētariū habuit christ? i dorso. q
a sumo celo egrediēs. ad ima nre mortalitat. descēdit. ibiqz formam serui suscepit
sib? nre mortalitatis amicu. Nigredo si qdē signū ē nostre mortalitatis. qz corpa
mortuoz nigrescūt. Sic i gñt liber gñdis et magna visio est gloriosa vīrgo.

Spūscūs
ctus scri
bit

Argumē
ta iudeo
rum

Dic est liber signatus. de q legif Isa. xxi. Erit vob visio oīm. sic pba libri signati.
quē cū dederint sciētī lras. dicēt. lege istū. et rñdebit. nō possum. Signat? est enī
liber iste iudeis sigillis septē. sicut dōz Apo. v. Argumētāt enī sic ptra pītātē hui?
libri. Virgo fuit. g sterilis. Cōcepit. g corrupta ē. Portauit. ergo gūata. Pēpit. ergo
cū dolore. Jacuit. ergo debil. Purificata ē. g immūda. Circūcidit puez. g p
er habuit originale. Ideo liber iste posuit? ē in latere arche. Deute. xxxi. vt sit i
is in testimoniū. i. i. dñatōez. In h aut libro tot sunt lre. qz vntes. et q nō hab
tutes nescit lras. nescit legere in h libro. Un Isa. xxi. Dabit liber nesciētī lras.
dicet ei lege. et respōdebit. nescio lras.

Dic ē liber quē vidit iohes Apoca. v. in dextera sedent? in throno. signatū cū sigillis
septē. In h enī libro cōtinet oīs sciētia q pñet ad salutē. Quē tenet christ? de
ptra. nō in sinistra. qā spūalē sciām quē in eo latet bonis apit. malis claudit. Bonis
aperi. iō dicit teneri i dextera dei quasi ad apiendū. Malis claudit. ideo dicit si
gnatus. Et nota qz iohes flebat multū. qz nullus dign? inuenit? est soluere signacu
la libri. nisi sol? agnus. quia nemo nouit matrē nisi filius. et cui fili? voluerit reue
lare. sicut christus dicit de patre.

So. cclxxij.

24

Liber XIII. Parti. VII. Ca. III.

Sigillū

Verba
marie

Primū, q sine corruptōe facta est secūda. **Un** signat in rubo ardente qui nō pbure
batur. **Exodi. iij.**
Secūm, q sine guamie guida. **Un** caro q christū vestiuit d: nubes leuis. **Isa. xix.**
Terciū, q sine dolore puerpa.
Quartū, q peccare nō potuit. ex quo filiū dei concepit.
Quintū, q sola creaturā potest deo tanq filio impare.
Sextū, q sine sanguinis effusioe passa est amarissimū martiriū. et facta ē mī martyz
Septimū, q i assumptōe exaltata ē sup oēs ordies angeloz. **Et h** attēdes **Isa. xlii.**
dicit de q liber istoz. **Quis** audiuit vnq tales?
Seq **L** Signatū septē sigill' .i. obscuritatib' vniuers'. **Hūc** aut libz nemo de angel' **L**
q sūt i celo: neq de hoib' adhuc i terra vīetib'. vñ lneq terra. lneq de iā defūct'.
vñ lneq subrus terrā. dign' inuēt' ē apire. .i. sufficiēter explanare lneq respicere. l
.i. intelligere lyl' soluere. .i. vñionē xbi cū hoīe assumpto explicare. nisi sol' agn' sicut
habet i textu. qā generatōez ei' qā enarrabit. **Isa. liij.** Propē h de h libro dic' ipse
agn' **Isa. xliij.** Secretū meū mibi tē. **Itē** i libri clausura notat eius excellētia.
Un dicit **Apoca. xlii.** **Brūs** q custodit sba pphetie libri hui'.
Hic est libell' ap' i manu angeli. **Apoc. x.** de q dictū ē iohi. **Vade** et accipe libellum
ap' de manu angeli. **Et paulo p.** **Et** abij ad angelū dices ei vt daret mibi libz.
et dixit mibi. **Accipe** et deuora illū. **Et paulo p.** **Deuorau** illū: et erat i ore meo tan
q mel dulce. **Et** cū deuorasset illū amaricat' ē venter me'. **Liber** g iste: dulc' gu
stu: s; amar' effectū. **Verba** enī marie siue loq de maria / dulciora sunt sup mel et fa
nū aīe diligētī eā. s; faciūt amaricare vētrē iohis. .i. illi' i q ē g'ra. qā mēoria ei' et ex
empla i suis imitatorib' tpales delectatōes et carnales voluptates amaricat' et res
frenāt. **Dulcissima** siq dē ē hui' libri scia i p'dicatōe. s; sic dictū ē: venter. .i. delectati
ones amaricat' i exhibēda actōne. **Et** nora q d: **Vade** et accipe. ille vadit q a carne
et mūdo recedit. **Ille** peti libz ab angelo. q postulat p orōez sapiāz a deo. et g'raz i
telligēdi sniaz libri. .i. scripture. **Ille** accipit qsi i manu. q fm libri doctrinā et scientiā
opaf. **Et** dixit mibi. **Accipe** et deuora illū. **Accipe** p intellectū. deuora p affectū.
Hō dixit. mastica: exponēdo vl' p'dicādo. s; deuora icludēdo i corde. et mēorit' reti
nēdo. **Quedā** ei mysteria a mal' sūt abscondēda. s; tū bonis p'seruādā. **Et** faciet ama
ricare vētrē tuū. .i. mēoriā vl' sensualitatē. **Qui** ei apponit sciaz / apponit et dolore
Itē sba libri huius fm quid signanda sunt. .i. sigillāda. sicut p'cipitur iohi **Apoc. x.**
et hoc ne pateat inimic'. et ne margarite spargant ante porcos. **Secūm** qd. figuraz
velaminib' occultāda. fm qd. plene manifestāda. **Unde** itez dictū est ei **Apoca. p.**
pe finē. **Ne** signaueris verba libri pphetie huius.
Hic ē liber vite agni **Apoc. xxi. i. fi.** **In** libro i nimirū **L** vite. illi soli sc'pti sūt. q p g'raz **D**
ad gl'iaz p'igūt. **Qui** liber vite agni esse d: qz bonū celeste. qd diuinitas iust' tribue
dum p'destinauit. hūanitas dispēfabit quā de maria assumpsit.
Hic ē liber sc'pt' a nro iudice. de q dicit **Job. xxxi.** qsi desiderans ortū marie. **L** Libz
scribat ipse q iudicat. .i. fili'. cui prātē dedit p' iudiciū facere. **Job. v.** **Ut** i humeris
meis portem illū. .i. fm doctrinā ei' ordine vitā meā. et magisterio ei' subijciā opa
mea. **Et** circūdem illū qsi coronā mibi. .i. postq certauero fm ei' doctrinā / coronā
recipiā quā p'mittit. **Per** sing'los qd' meos p'nūciabo eū. et qsi p'ncipi offerā illū.
Hic ē liber quē sc'psit baruch ex ore hieremie. q ex ore hieremie sc'psit oēs fmōes libri
quē p'buserat ioachim rex iuda igni. et insup additi sūt fmōes mltro plures qā aū
fuerāt. sic legi' **Hiere. xxxvi.** **Baruch** sc'ptoz. spūsc'ptis sc'ptoz p'ris. **L** hieremieae. lē
p' Los hieremie. **Isa. i.** qsi diceret a tota trinitate. **In** brā x'gie bona vob data. de
structa p ioachim regē iuda. .i. p adā: repra sūt. et etiā plura et meliora bona qā p'us.
Mltro enī beatior fuit maria qā adā. et q'quid p adam amissim'. nobis p mariā res
stitutū ē cum multo feruore gratiarū.
Hic ē liber de q d: **Malach. iij.** ppe finē. **L** Sc'pt' ē liber monimēti corā co: timētib'
deū et cogitātib' nomē ei'. **Maria** d: liber monimēti. qz monet mentē filij ad mi
sericordiā. et etiā mēres n'ras. vt sim' memores dei. **Let** sc'pt' ē hic liber corā co. .i. s.

Sermo i natiuitate marie secundus

corā deo letimētibz eū z sciētibz nomē ei⁹ J. i. canētibz pctm̄. et facientibz bonū
Dic ē liber fili⁹. sic fili⁹ liber p̄ris. Unde possum⁹ dicere filio. **P**rotector noster aspice
in faciē matris tue. **S**icut dicim⁹ p̄ri. **R**espice in faciē christi tui.

Dic ē liber de q̄ dicit **Ecc̄i. xxiij.** enūerat⁹ arboribz herbis z sp̄ibz. q̄bz maria figurat⁹:
subdit iesus fili⁹ sirac. videlicet n̄ iesus: phibēs testimoniū m̄ri. **D**ec oīa liber vite
z testamētū altissimi. J. l. hōz oīm q̄ dixim⁹ similitudinē et rōez p̄tinet i se brā. **E**go. q̄
ē liber vite. J. z cui⁹ libri lectio docet verā sapiāz. **U**t sic. **D**ec oīa liber vite. J. i. brā. **E**
go. de q̄ locut⁹ ē sub methafora floz z alioz m̄toz. **L**est liber vite bris i patria. z sic
ip̄a est liber beatorum.

Hic ē liber de q̄ dicit **Eze. ij.** **U**idi. z ecce man⁹ missa ad me. i. q̄ erat iuolut⁹ liber. z ex
p̄dit eū corā me. q̄ erat sc̄pt⁹ int⁹ z foris zc. **U**bi p̄pha dicit **U**idi. **J**ogaudet visio. **Q**
lece. **J**uitat alios vt p̄ recolāt z attēdāt. **N**ihil ei mag⁹ vidēdū sp̄ialibz ocul⁹ vt
attēti⁹ recolēdū. q̄s largitas illa quā tota trinitas fecit nob. q̄n ad salutē mūdi nata
est brā. **E**go. p. quā habuim⁹ saluatore: redēprozē z p̄pugnatorē n̄m. z aduocatum
ap̄d p̄res. **E**t hec largitas ē illa man⁹ de q̄ dicit. **E**cce man⁹ missa ad me. i. q̄ erat in
uolut⁹ liber. J. i. maria d. q̄ nihil vt p̄z ātea sciebat mūd⁹. **E**t exp̄dit illū corā me. **J**
q̄d factū ē fm q̄d i aplica p̄dicatōne. et q̄tidie fit i b̄nficiōz ei⁹ innumera p̄ceptōne.
Qui erat sc̄pt⁹. **I**delibit⁹ digito dei: q̄ ē sp̄s sc̄t⁹. **J**ne. **I**psa sc̄a. **L**z foris. **J**. f.
p̄uerfatōe et opatōe sc̄tā. **U**t iō d. **H**ic liber iuolut⁹ z sc̄pt⁹. **J**q̄ i eo fuerūt oēs the
sauri sc̄ie z sapie absconditi. **Col. ij.** **D**ebem⁹ igit hūc libz legere exteri. vt sc̄iaz di
scam⁹. q̄ sciam⁹ p̄uerfari i medio natōis p̄ue et p̄uerse. exēplo marie. **E**t iteri⁹. vt p̄
uideam⁹ dñm sp̄ i p̄spectu n̄ro. **U**t legam⁹ exteri⁹ ad imitatōez bonoz exēploz.
interi⁹ ad cōtemplatōem eternoz.

Sc̄pta in
libro sc̄z
maria

Alter. **L** Sc̄pt⁹ fuit hic liber foris. J̄ntū ad sc̄iaz veter⁹ testamēti. **U**n dicit. **S**ic locu
t⁹ ē ad p̄res n̄ros zc. **J**ne. **J**sc̄ia noui testamēti. q̄d tāq̄s maḡa docuit ap̄los. **J**do
d̄r. **Lu. ij.** **M**aria p̄suabat oīa p̄ba hec. tāq̄s liber. **U**t l̄nt⁹. **J**ad sp̄ialiū z p̄fectoz
exercitatōez. **L**foris. **J**ad simpliciū z minoz eruditōez. **J**ne. **J**vt secretū sapie imū
dis occultet. **L**foris. **J**vt p̄itas mūdis reuelet. **Q**uā autē sc̄q̄ i **Eze. l.** **S**c̄pta erāt in eo
lamētatōez z carmē zc. **L**ortū nō p̄uenit huic libro. **L**ucifer ei⁹ i sui nati sc̄psit ve.
z p̄ indelibiliter. **A**dam in sui natura lamentū: sed delibiliter. **S**ed in libro isto ide
libiliter scriptū est carmen. et hoc sine ve et lamento.

Igne
lex cari
tas

Ite in p̄ libro sc̄pta fuit ignea lex. i. caritas. **D**eute. **xxij.** q̄ d. **L**lex. **J**q̄ nos ligat z col
ligat christo. et vnit z adherere facit. **N**ā q̄ adheret dñō vn⁹ sp̄s ē cū eo. vnitates. i.
amoris et gr̄e. **U**t iō. **L**lex. **J**q̄a mēbra nob ligat. ne faciam⁹ vt furibūdi. **E**t q̄a nos
refrenat a malo. **L**igne. **J**q̄a nos inflāmat ad amorē dei et p̄imi.

Ite ideo maria dicit⁹ liber. q̄a liber antiq̄ dicta et gesta p̄seruat. **E**t maria exēpla p̄fari
chaz. p̄ba p̄phetaz. p̄astoz. magoz. symeonis et anne. et ip̄i filij sui p̄ba z gesta:
p̄suabat omnia in corde suo tanq̄s liber. **Lu. ij.**

Ite intētio hui⁹ libri ē pacificare q̄ sūt i celo z i terra. pctōres filio recōciliare. volūta
tē dei pctōribz intimare. z h̄mōi. **E**t iō n̄ra d. mediatrix z etiā aduocata.

Dareia hui⁹ libri. sapia dei abscondita a secul⁹. **L**ectio hui⁹ libri. via ē ad verā sc̄iaz.
Sic enī lectio via ē ad sc̄iaz fm b̄m̄ bern̄. **S**ic īspectio z recordatio p̄boz opoz
z exēploz b̄re p̄gis: via ē ad illā sc̄iaz de q̄ d̄r puer. **xix.** **U**bi nō ē sc̄ia aie: nō est bo
nū. **P**ropter p̄ i epl̄is q̄ d̄ ca legūt d̄r. **L**ectio libri sapie. **E**t felix ille q̄ d̄ libro isto
q̄ntulaciūq̄ lectōez q̄tidie mēorie cōmēdabit. **E**t p̄ ē q̄d dicit⁹ liber iste de seip̄ol. **Q**ui
audir me nō p̄fideat. **E**cce isomario z p̄m̄ū auditoz. **L**et q̄ opant i me. J. i. fm q̄ do
ceol nō peccabūt. **E**cce p̄m̄ū doctōz. **E**t in his p̄sistit vtilitas hui⁹ libri. **P**ropter hoc
etiā dicit⁹ de p̄ libro vlti. **A**po. **Br̄s** q̄ custodit p̄ba p̄phetie libri hui⁹.

Ecce vti
litas hu
ius libri

Hic ē liber p̄replatiūoz. q̄s ip̄a instruit q̄si triplici lectōne. sc̄z. **C**astitate. quā vōcēt in
ingressu ordis cōtra luxuriā. **P**aup̄tate. p̄ abrenūciatōez p̄petat⁹ cōtra auariciā.
Hūilitate. p̄ votū obediētie cōtra supbiā. **F**elix q̄ hec opando recordat⁹ lectionum
hui⁹ libri. **Q**uere de hac materia li. ij. p. i. causa. **xxij.**

Jo. cclxxij

Z 5

Liber XII. Particula. VII. Ca. V.

Hic est liber beatorum, ut super dictum est, in quo ipse legunt, audiunt et cognoscunt, quod nec oculi eorum prius viderunt, nec auris audivit, nec in corde hominis ascendit etc.

Hoc est illud exemplar ad quod transcribendi et corrigendi sunt libri scripturarum nostrarum. Unde dictum est moysi Exo. xxx. Inspice et fac secundum exemplar quod tibi in monte monstratum est. Et loquatur de vasis tabernaculi, quibus fideles anime figurantur. Hoc idem habet ad Heb. viii.

Con assumptioe beate marie Sermo primus Ca. v.

Maria
signum

Signum magnum apparuit in celo, mulier amicta sole, et luna sub pedibus eius, et in

capite eius corona stellarum duodecim. Apoc. xii. Prothema generale in hoc festo. Cum beata martha sic hodie legitur fere per totam ecclesiam interitissima esset, quod pasceret christi filium et socios eius, quibus hospitibus nulli meliores, neque equi boni vix innati sunt, partitum eius, quod bona fuerat proponit pars marie, quod optima appellat a domino. Quia si magnum est per opera misericordie pascere vestres cras morituros, abique vlla paratōe infinitum maius est verbo dei pascere animas sine fine cum christo victuras. Si quis autem dixerit, iam dominum non sermocinari in terris, audiat ipsum discipulum suis et omnibus veris predicatoribus dixisse in euangelio. Qui vos audit me audit. Et dicitur, xv. dicit ipse predicatori. Si sepauers preciosum a vili, id est animas a vilitate peccati. Quasi os meum eris. Et hoc solū testimonium nobis sufficere deberet ad audiendum verbum dei, etiam si nullum aliud scriptum esset.

Signum magnum etc. Verba hec verba sunt beati iohannis paranympbi matris domine per naturam, matris vero sue per gratiam, dignitate per excellentiam hodiernae assumptionis illius sub breui loquendo describent, et notari prout per ordinem in proposito verbo. Primum Cur maria appellatur signum, non solum hic sed et Isa. vii. ubi dicitur iudeis vel domui dauid. Ipse dominus dabit vobis signum. Ecce ego percipiet etc. Quere li. iiii. ti. xii. S. Signum enim congrue potest dici et actiue et passiue.

Passiue, quia signata est in operibus antiquis. In factis patriarcharum. In oraculis prophetarum, ut in archa noe, in rega aarō, in rubo moysi, in archa testamenti, in throno salomōis, et huiusmodi. Actiue, quia signat nobis fratribus responsionibus et operibus suis quod amplectendum sit, quod cauendum, quod apprehendendum, quod vilipendendum.

Maria signum magnum

Ratione dantis, scilicet ipsius domini. Isa. vii. Dabit dominus ipse vobis signum. Nota quod dicitur dominus ipse, quasi non alius, quia nullus dare posset tale signum, nisi ipse solus. Vel in hoc quod dicitur dominus ipse, signat quod hoc signum nec diuinitas operata est sine homine, nec humanitas sine diuinitate. Tota hoc inuenies plene li. iiii. ti. xii. S.

Ratione nouitatis. Nunquam enim auditum vel visum fuerat, nunquam in corde hominis ascenderat quod aliqua pura creatura, scilicet homo exaltaretur super vniuersos et singulos ordines angelorum.

Maria
signum
ma
gnum

Ratione rei signate. Vere enim maria signum, ut dictum est super. Magnū, gratia et gloria merito et premio. Vel ut fiat comparatio. Magnū, quia ergo. Maius, quia mater. Patrimū, quia mater dei, ultra quod nulla magnitudo creature.

Ratione utilitatis immense, quia ante assumptionem illius aduocata nostra separata erat a nostro iudice, cum ille sederet ad dexteram patris, et ipsa adhuc maneret in terris. Perutile ergo erat ipsis miseris, ut mediatrix iter ipsos et filium immediate iudici afflisteret, et ipsum per eis euicino exoraret. Quod factum est in assumptione, quando illud impletum est. Assitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato, id est in corpore glorificato, ut valeat ei ostendere ventrem quo portauit, et verba quibus lactauit, quia delectatur infans ab ubere. Isa. xi. Ideo sepe dicendum huic infanti. Beatus venter qui te portauit etc. ut ex horum recordatio facilius ad misericordiam moueat. Decentissime enim disponit regina misericordie iuxta regem iusticie.

Ratione situs vel loci in quo apparuit. Unde dicitur Apparuit in celo. Vere enim magnum est quicquid celeste est, scilicet minimum quicquid terrenum est, quia terra est quasi punctus siue centrum celi. Celum vero quasi magna camera circumque diffusa. Alio. Signum magnum, id est virgo mater, nec ante nec post hunc visum. Vel Signum magnum, quia virgo desponsata, quare li. vi. ti. vi. R.

Sequitur Apparuit. Sed cui vel quibus? Respondendum quod toti ecclesie triumphanti. Unde dicit. Vidi speciosam sicut columbam ascendente etc. Triumphanti apparuit per cognitionem. Dilatanti quod hec credit apparuit per fidem. Si quare, quod ascendit? Respondendum quod sic regula

Sermo i assumptōe marie primus

Triplex celū **fumi. Quereli. xij. p. iij. c. i. L. z. p. vi. c. xx.**
Sequitur In celo Triplex celū. Aerē in q̄ volucres celi volant. de q̄ dicit **Volu-**
cres celi zc. Siderē in q̄ stelle celi stant. De quo dicitur **Eccī. xliij. Species celi**
glia stellaz. Empyreū in q̄ angeli deū laudāt. S; nec in pmo nec i scdo nec i ter-
cio. cū sup oēs angeloz choros nō dubitē exaltata. Un. Ascendentē desup riuos
aq̄z. S; i altiori. si qd alti? ē vel i supiori pte empyrei. vbi ē thron⁹ diuie maiesta-
tis: qd d; celū scē trinitatē. Nihil enī credit alti? i celo sede marie: q̄ ad dexterā si-
lī sedere credit i throno maiestatis. sicut pfigurātū ē i mfe salomōis. iij. Regum. ij.
Sequitur. Aliter amicta sole. Ecce q̄liter assumpta. s. nō nuda. i. tñ in aīa. s; Lamī-
cta sole. i. glificato corpe. Un dicit Lastitisse a dextris filij in vestitu deaurato. i. in
corpe glificato. Quā videlicet gliaz dñs oñdit discipul⁹ suis i mōte thabor. Mat.
xxij. Et pmisit fidelib⁹ cūct⁹. Mat. xij. Tūc iusti fulgebūt sic sol i regno p̄ris sui.
Et quā iā q̄ credit reddidisse matri suo. Que si expectaret corpis sui glificatōem
vsq; ad diē iudici. iā nō essent oīa q̄ facta essent i ea. nec ipa videret i oīb⁹ singularib⁹.
Q; maria d; mlier bona q̄re q̄re ipa mlier appellat. dicit enī mulier q̄si mulcēs he-
rū. li. vi. ti. ix. z li. i. ca. vi. d.

Berū. **Maria amicta sole**
Id ē. ornata decorata et nobilitata tali ac tāta ple. Bñs berū. Nec ē q̄gis nre glo-
ria singularis zc. q̄re li. i. c. iij. Dēs enī scī christū induit p fidē et imitatōez. Unde
apls. Quorūq; i christo baptizati est⁹ christū induist⁹. Et ad h iuitat apls Ro. xij.
Induimini dñm iesū christū. Et p glificatōez ab ipso perfecti iduēdi. Marie q̄o
singulariter amict⁹ fact⁹ ē sol iste. q̄ ipm carne sua singularit amictū portauit. Nul-
la enī sic in terr⁹ grā ei⁹. nulla sic in cel⁹ ei⁹ glia ē amicta. Et nota q̄ maria facta ē
amict⁹ sol iusticie. q̄n ipm carnemūdissima induit. Et amicta ipso sole. q̄n filiū por-
tās in vtero facie respēdebat vt sol. ita q̄ ioseph vt dicit: ipam facie ad facie vide-
re nō poterat. Quereli. v. ti. i. x. Bñs berū. ad mariā. Danet i te o dñā sol iste: et
tu in eo. vestis eū. vestis ab eo. vestis eū substantia carnis tue. vestit ille te sua glia ma-
iestatis. vestis nube solē. z tu ipa sole vestiris. Triplicē enī amictū p̄buit ipa isti
soli. s. palliū zeli. sacco repositoriū p̄ciū. et ciliciū penitētie.

Amictus triplex christi
Palliū zeli. q̄ ipē ē de⁹ zeloreo. De hoc pallio inuenies li. xi. ti. ij. p⁹ pncipiū capli.
Saccū. in q̄ repositū fuit p̄ciū nre redeptōis. Qui sacc⁹ fuit p̄scissus i cruce clauis z
lācea. vt p̄ciū effunderet q̄ sum⁹ redepti. Qd p̄ciū fuit ille sanguis de q̄ dicit petr⁹
i. canonica. i. Nō corruptibilib⁹ zc. s; p̄cioso sanguie zc. De h sacco Job i p̄sona
christi. xvi. Saccū p̄sui sup cutē meā zc. In h eria sacco repositū fuit triticiū. q̄ pa-
scunt angeli et hoies i altari. De q̄ tritico Job. xij. Nisi granum frumētī zc.
Itē ciliciū ei p̄stitit. i. carnē cū illis asperitatib⁹ cilicinis in q̄b⁹ penitētiā fecit. p iniq̄
ratib⁹ nris. Un dicit p ps. Posui vestimētū meū ciliciū zc. Et in h cilicio soluit ipē
qd nō rapuerat. sed qd p̄mi p̄ntes. Sic brā q̄go fuit hui⁹ sol amict⁹ tripliciter.

Maria amicitur christo
Sicut ferrū amicit candenti igne. De⁹ enī ignis p̄sumēs est. Quis q̄ dubitet cor q̄
ginis hoc igne succēsum. cū fuerit tali optorio amictū.
Sicut luna amicit solis lumine. Un dicit pulcra vt luna. Aliter enī nō est pulcra
luna: nisi cum solis radijs est vestita.
Sicut cera amicit sigilli caractere. cera videlicet informis et rudis. fili⁹ enī figura est
substātie ei⁹. i. patris. ad Heb. i. Quis q̄ dubitat cor virginis et brachiū hmoi figu-
ra imp̄ssum. z ita sigillo p̄ris: q̄ fili⁹ ipē est: insignitū. Et h est qd fili⁹ dicit tā ma-
rie q̄s fideli aīe. Can. viij. Pone me sic signaculū sup cor tuū z brachiū.
Sicut vitrū purū et candidū amicit solari iubare. sicut aer nubilosus amicitur solis
claritate et ignis feruore. sicut aqua pura infusa dolio vini rubicūdi amicit ipi⁹ co-
lore sapore et odore.
Sicut lana pura z cādida amicit colore ipi⁹ tincture. sicut argentū cādidū colorē in-
duit iōius deaurature. Comparōes istas inuenies li. v. j.
Aliter Lamicta sole. q̄a caruit oīs p̄cti obscuritate. z h etiam in p̄senti. Vel Lamicta
fo. cclxxiij.

Liber XII. Parti. VII. Ca. V.

sole .i. i. glioso corpe. qđ dicat sole amictū / ppter q̄ttuor dotes q̄s habitura sūt cor-
pa electorū. q̄bus. s. dotibz respōdent q̄ttuor p̄p̄tates solis.

Sol enim refulget

Clarissime.
Sol re fulget Agilissime. statim enim vt p̄ma ps solis i oriēte eleuat i n̄ro emisperio. pcutit lux ei⁹
celū occidētale eiusdē emispij. et sic i icu oculi distācissima trāsīt terraz spacia.
Subtilissime penetrās soliditatē vitri et cristalli.
Impassibilis. qz sol⁹ sol d̄fectū v̄l corruptōez nō patit. Ip̄m ei nec aq̄ emollit. nec fe-
tor corripit. nec ignis p̄burit. nec gladi⁹ scidit. nec vitriū obsistit. ⁊ ira ē ipassibilis
Est ḡ dicere. L. Mulier amicta sole .i. i. gliosata corpe. cū q̄ttuor dotibz signat⁹ in sole.
In assumptōe enī ei⁹ sol quē vestierat glioso carnis diademate. sic d̄r **Cañ. iij.** qñ
p̄bū di factū ē caro i ea. vt m̄ri fili⁹ vices sp̄deret. gliosa claritate sua eādē insigniuit
Loc⁹ ad **Sequitur.** L. Et luna sub pedibz ei⁹. **Loc⁹ ad** **Doc** multiplicat exponit. ⁊ p̄tinet ad excellētiā lo-
quē assū-
pra est-
ci ad quē assumpta ē. Luna enī vt q̄dā asserūt. v̄ltra oēs creaturas īferiores visibī-
les existit. et tñ virgo sup̄ ip̄az. Si q̄dē luna d̄r q̄si lux aliena. qz et mutabil ē. ⁊ lu-
mē habz a sole. et s̄ḡt om̄e illd̄ qđ aliūde lucet. et mutabile est i p̄p̄a natura. Sic
cherubin et seraphin nō lucēt a se sed a deo. q̄ sol⁹ lux ē illuminās. Et ideo d̄r sol
q̄si sol⁹ lucēs. Cetera p̄o sunt lux illumināta. Est ḡ dicere Luna sub pedibz ei⁹. Jac-
si diceret. **E**xcelsa ē sup̄ om̄ē purā creaturā. Ideo etiā dictū ē ei. **D**ulce filie cō-
gregauerūt diuitias. tu sup̄gressa es vni. **E**cce qđ ei sub pedibz. **A**lter **L**una s̄b
pedibz ei⁹. **N**ota q̄ luna vnica ē et singular. et qñqz corniculata apparet. et ideo si
gnat ecclīaz catholicā q̄ vna ē. **U**nde dicit christ⁹ **Cañ. vi.** **U**na ē colūba mea ⁊ c.
Cui⁹ duo cornua ecclīa militās et triūphās. **O.** s. luna sub pedibz ei⁹ esse deseri-
bit. q̄a v̄traqz ecclīa i gr̄az actōe. illi⁹ p̄strata vestigijs. ītercessiōe ei⁹ rāqz media-
tricis. ab eodē sole cupiēs et capiēs participiū p̄e lucis. **O** enī triūphās iā capit
⁊ obtinet p̄ mariā. cupit sibi militās obtinere p̄cā. **A**lter **L**una sub pedibz ei⁹. **I**
Doc refert p̄t ad statū ip̄ius p̄sentē. vt p̄ lunā designet glia mūdāna. q̄ ad istar lu-
ne nūqz in eodē statu p̄manet. **H**ac mūdā glia gliosa v̄go sp̄reuit vt p̄ceptibile.
p̄tēpit vt inutile. cōculcauit vt vilē. cōpressit pedibz vt rebellē. trāsīt ⁊ trāsiliuit vt
venenatā ⁊ nociuā. ⁊ in hoc p̄ncipaliter ⁊ p̄mo debz fidelīta mariā imitari. **Q**uic
glie mūdane poptime pueniūt p̄p̄tates lune. **N**am glia ista vana. deficiēs. trāsī-
torīa. v̄mbratilis et caduca. ab amore dei refrigerās. mūdī hui⁹ amore humectās.
et nūqz p̄manēs i eodē statu. **H**ac sub pedibz mariā hz. et etiā habere debz om̄is
fidelī aīa. **I**deo d̄r. **L**una sub pedibz ei⁹. **A**lter **L**una sub pe. ei⁹. **D**e diabolo
d̄r **Eccī. xxvij.** **S**tile⁹ vt luna mutat. **S**tile⁹ d̄r q̄si stās altus. hic est diabolus q̄
noluit hūiliari cū ceteris angel. sed dixit **I**sa. xij. **P**onā sedē meā ad aq̄lonem ⁊ c.
Et hic stile⁹ mutat⁹ ē vt luna. s. a claritate angeli i obscuritatē diaboli. **I**reluna **E**
a mene qđ ē defectus. **D**ic ē diabol⁹. q̄ a plenitudie dom⁹ dei cecidit i defectū toti-
us boni. **D**ic autē stile⁹ v̄l hec luna sub pedibz marie. qz subiect⁹ ei plenarie. **U**n-
dictū est serpēti **Beñ. iij.** **I**pa p̄teret caput tuū ⁊ c. **Q**uere li. vi. ti. ix. **I**.
Ad q̄ntā **Sequitur.** **E**t i capite ei⁹ corona stellaz duodecim. **I**n his p̄bis exp̄mit ad q̄ntā glori-
gliam as-
sumpta ē-
am seu dignitatē sit assumpta. **S**tellasistas i corona marie interpretat br̄is beñ. xij.
p̄rogatīas i v̄gine ppter q̄s dicta est gr̄a plena. **Q**uere istud li. iij. p. ij. in p̄ncipio.
Caput br̄e v̄ginis p̄grue dici p̄t hūilitas. cui⁹ merito coronata est in reginā in sua
assumptōe. qz sicut i hūano corpe oēs sensus qđāmo oriū habēt a ca pite. sic vni-
uerse p̄tutes v̄gis oriū habuerūt ab excellentia hūilitat⁹ ei⁹. **E**t sicut in corpe ca-
put mēbris sup̄eminet vniuersis. sic īter ceteras ip̄i⁹ p̄tutes q̄s oēs habuit in sup̄-
latino. hūilitas p̄minebat. **E**t sicut a capite regū mēbra cetera. sic i br̄a v̄gie erat
humilitas q̄si pedagog⁹ ceteraz virtutū. **A**lter. **D**e duodecim stelle duodecim
p̄uilegia sūt. q̄s habet maria p̄ oibz creaturis. sicut assignauim⁹ sup̄ li. iij. par. ij.
Primū q̄ v̄rgitatis fuit p̄miceria. **S**cđm. terciū. et q̄rtum. q̄ facta ē sine corrupti-
one fecūda. sine guamie grauida. sine dolore puerpera. et ita de alijs p̄ordinē.
Alter. vt expositio p̄p̄e pueniat p̄senti solēnitati. **S**telle sunt sancti. **U**ndē eccī. xlij.

Bermo i assumptōe marie primus

Stelle

[Species celi .i. ecclie Lglia stellarū .i. dignitates et excellentie sanctorū. Et apō stol. .i. Lhoz. xx. Stella differt a stella in claritate rē. Et Dañ. xij. dicit de docto rib. Qui ad iusticiā erudiūt mltos: fulgebūt quasi stelle in ppetuas eternitates. Duodenari autē nūer? est vniuersitas. Duodecim g stelle sanctorū vniuersitas. q p fidem trinitatis in qtuor mūdi partib saluati sunt. et saluāt p eā. Nā ab ipa ha buerūt illū p quē vicerūt. i. christū cui? auxilio vicerūt hostem triplicē. r a q corona ti sunt victores. Oibus etiā sancti christū dei virtutē pepit r dei sapiētiā. q r ipos pugnare docuit cū antiq serpente. r ei? suffulti p̄sidio de hostib triūpharūt. Ha buerūt nihilomin? p eius exēpla magisteriū vel qsi artificiū expugnādi trinā cō cupiscētiā mūdi. videlicet. exēplo paupratis cōcupiscētiā oculorū. exēplo virginī tatis cōcupiscētiā carnis. r vite supbiā exēplo hūilitatis. Ipi igit cōuenit illō qd dicit de filio ei? Apoca. xix. In capite ei? diademata multa. Nā p eam christū hā buerūt. p quē omnes victorie obrinēt. Propter qd dicit zacharie eiusdē. vi. Eni me a trāsmigratōe aurū rē. et facies inde coronulas. et pones eas i capite iesu. quia oēs sanctorū victorie debēt ei ascribi. Deniq sicut paul? philippēses ad Phil. iij. et thessalo. i. Thef. ij. vocat coronā suā in dño. qz exhortatōe et informatōe sua in agone certamis pmanerūt. Sic maria omnes fidelū cōgregationē. pōt nō imer rito coronā suā in dño nūcupare. sicut assignatū est sup. Ipam enī oēs sancti coro nāt. qdāmodo suas ei victorias et coronas ascribētes. q mediātē r p quā post deū sciūt se coronatos. Et hoc signatū ē Apoca. iij. vbi iohes describit. xliij. seniores pcedētes ante sedē in throno. r mittentes coronas ante thronū. qsi ad pedes sedē tis in ipō throno. Per. xliij. sicut r p. xij. sanctorū vniuersitas figurat. Duode cim enī p̄iarche. s. filij iacob fuerūt in veteri testamēto. et duodecim apli in nouo. qz christus luctator n̄ genuit in passiōe. Vel sicut dicit in glo. xliij. sunt p ser. r qtuor i seducta. Ser ad opa ser diez. qtuor ad euāgeliū referunt. Nec est ecclia q in nouo r veteri deū colit. Dicitēb at igit. xliij. seniores coronas suas aū thronū nū quasi ad pedes sedē tis in throno. cognoscētes se nō suis meritis. sed p passio nē christi quā in hūana natura q p pedes designatur sustinuit coronatos. Eadēq coronas suas in capite marie collocāt. de qua suscepit hūanā naturā sanctorū oīm coronator. Quis g digne expmat qntis obsequijs seu qnta reuerētia oēs sancti be atā virginē excolant r frequētent. cū coronas suas eidē se debere nō ignorēt.

Sermo in assumptōe marie secundus

Capitulū vi.

Tota pulchra es amica mea rē.] In hac autoritate fm q cōuenit beate p̄gini. r p̄senti solēnitati. notat ei? dignitas et p̄rogatiua in ser. Primo enī p̄mendat ab oīmōda pulcritudine. cū dicit. [Tota pulchra es.] Secōdo ab amicitia et vera caritate: cū dicit [amica mea.] Tercio a cordis puritate. vnde subdit. [et macula nō est in te.] Quarto a totius trinitatis venerabili vocatōe. vñ ter ei dicit [veni.] Quinto a virtutū et meritorū multitudie. vnde bis mērio fit de libano. Sexto a gloriofa pmissiōe. qz pmittit gloriā glie. vnde [coronaberis.] Dicit ergo. [Tota pulchra es.] Hoc habes multipliciter expositū li. v. de pulcritudie eius. in principio capituli. [amica mea.] Quere lib. vi. ci. ij. vbi ipa dicit amica christi. [et macula nō est in te.] Quere vbi exponit tota pulchra es. li. v. Ergo ve ni de libano rē. Et nota q appellat eā amicā et sponsam. et innuit reginā. vbi di cit [coronaberis.] Dicit ergo [veni amica.] i. cōfata secretorū. vt tibi reuelem se creta. que nec ocul? vidit. nec auris audiuit rē. [veni sponsa.] ad thalamū spō si tui immortalis: ne ab ipō de cetero separeris. In hac enī solēnitāte ingressa est bērsabee ad regē in cubiculo. iij. Regū. ii. Et bēster ducta est ad cubiculū assueri. Expone istud [veni humilis ancilla vt fias sublimis regina.] Qui enī hūilitat? fu erit: erit i gloriā. r ancille debet exaltatio: rāto maior et locus sublimior qnto ipa ancilla humilioz.

So. cclxxxv.

Libet XII. Particula. VII.

¶ *Marie dicat veni*

Propter triplicē eius statū. i. virginalē. et cōiugalē. et vidualē. Ratōe pmi signat p rebecca. ratōe scōi p hester. rōe tercij p iudith.

Quia p humilitatē placuit deo. p v̄gitatē angel. q̄ facta ē cor. soror. p misericordiam hoib⁹. Per p̄mū viciat diabolū. p secundū carnē. p terciū mūdum. cui⁹ amatores ne sciunt misereri.

Propter caritatē. q̄ fuit amica. ppter simplicitatē q̄ colūba. ppter rēplatores. q̄ formosa.

Un̄ dicit **Cañ. ij.** Surge ppera amica mea. colūba mea. formosa mea. et veni.

Quia pater et filius et spūsc̄tus vocabāt eā ad coronā. Pater cui potētia. vt ei redde ret p̄mū hūilitatē. Fili⁹ q̄ ē sapiā. q̄ nō habitat in corpe subdito peccat⁹. p̄mū v̄gitatē. Spūsc̄tus q̄ est benignitas. p̄mū caritatē. Et ita **[Veni]** ter positū s̄ḡt trinitatē psonaz. ipaz ad coronā vocatiū. Un̄ etiā ipaz q̄ tota pulcra describit videre geſtentiū. Un̄ dicūt. Reuertere sunamit⁹ vt intueamur te. **Cañ. vi.** Un̄ pater hūile. filius virginē. spūsc̄tus honoret misericordē.

Veni de libano. Liban⁹ interpretat alb. cādid⁹. cādor. cādidatio. q̄si i significat⁹ istoz q̄tuor habitat virgo q̄n vocabat ad coronā. Erat enī alba et cādida. p duplicem v̄ginitatē. vt p puritatē et innocētiā. q̄ duo s̄gn̄t i cādore. Erat etiā cādor substantiue. nō solū adiectiue. q̄a cādor est lucis eterne et speculū sine macula. **Sap. vij.** Et ab isto cādore cādescit q̄cqd cādidū est. q̄a sicut dicit hieronym⁹. Nihil speciositatis. nihil glie et cādoris qd ex ipa nō resp̄ldeat. Erat et cādidatio. q̄ nigros peccatores qui diuinā peccādo amiserūt silitudinē. impetrādo eis a filio grām p̄punctōis. misericorditer cādidat et dealbat. Qd p̄uiderat ysa. i. q̄n talib⁹ pmittebat dicē. Si fuerint peccata v̄ra vt coccinū. q̄si nix dealbabit⁹ rē.

Diero.

De libano. Nota q̄ liban⁹ mons qdā ē in terra p̄missiōis. Libanus etiā arbor ē thuris. Et liban⁹ grece dicitur thur latine. Inq̄ntū ḡ libanus mons. q̄ ē terra sup̄ terram exaltata. designat magnū cumulū meritor⁹. et excellētiā v̄tutū et opationū ipi⁹. P̄ra aut merita et pauca sūt et ipura. Un̄ **Ysa. lxiij.** Dēs iusticie n̄re rē. Virtutes etia n̄re si q̄s habem⁹. squalide sunt et fetulēte ex vicinia viciōrū. Dicit ḡ v̄gini vt veniat de libano mōte. receptura p̄ magno cumulo v̄tutū et meritor⁹. magnū cumulū p̄mior⁹. Inq̄ntū liban⁹ arbor thuris. cui ipa se cōparat. **Ecci. xxiij.** vbi dicit. Quasi liban⁹ nō incisus vaporauit habitatōez meā. Quere expositōnez sup̄ p̄ri. vi. ti. vij. Vocat ad coronā. q̄ facta ē mater. v̄go purissima p̄seuerās. In h̄ enī qd subdit. Liban⁹ nō incisus designat cādor v̄ginitatē illibate. In h̄ qd subdit. Vaporauit habitatōez meā. i. m̄ris fecūditas salua v̄ginate. Inq̄ntū liban⁹ dicit thur. qd igni sup̄positū fragrat suauiter. et designat fragrantia v̄tutū suaz succēfaz igne caritatē. vocat ad celestia. vt suauolētiā v̄tutū suaz letificet oēs celicolas. et māsīdes celestes efficiat redolētiores q̄s fuerint in creatōe p̄ma.

Aliter. **Veni de libano.** i. de cādore mūdi q̄ tot⁹ ē sup̄ficialis et van⁹. q̄a fallax grā et vana ē pulcritudo. **Uel de libano.** i. de cādore virtutū q̄b⁹ vicia subegisti. s. ca put serpentis. i. supbiā p hūilitatē. pecc⁹ serpentis. i. sapiām diabolicā. s. auariciā per paupertatē. ventrē serpentis q̄ pectore et ventre repit. i. carnalē p̄cupiam p v̄ginitatē. vt coronā recipias glie q̄ nō debet nisi victorib⁹ viciōrū. q̄a nō coronabit nisi qui legitime certauerit. ij. ad **Thi. ij.** **Coronaberis.** Iusticia enī erigebat vt mater a filio rege coronaret corona glie i regno. q̄ p̄us eundē filiū diademate glie carnalē coronauerat in exilio. Un̄ **Cañ. iij.** Egredimini filie syon. et videte regē salomōnē in diademate q̄ coronauit eū mater sua rē. Quere expositiōem hui⁹ autoritat⁹. li. iij. p. ij. p̄rogatiua. xij. **J.**

¶ *Finit liber de laudib⁹ beatissime Marie virginis matris dei. im-*
p̄ssus Anno dñi. **Mcccxcij.** p **Martinū** Sumū librariū et ciuem
incl̄yte ciuitatis **Argentine.** facta diligenti collatiōe p̄uia eiusdē libri
ad exemplaria scripta.

atur. sine quibz a culpa
nemo liber exstet. ut p

Dra q̄s or p facere de
domine ut funde

